KASNÁS Roland ÉS 1991. 6. 22.

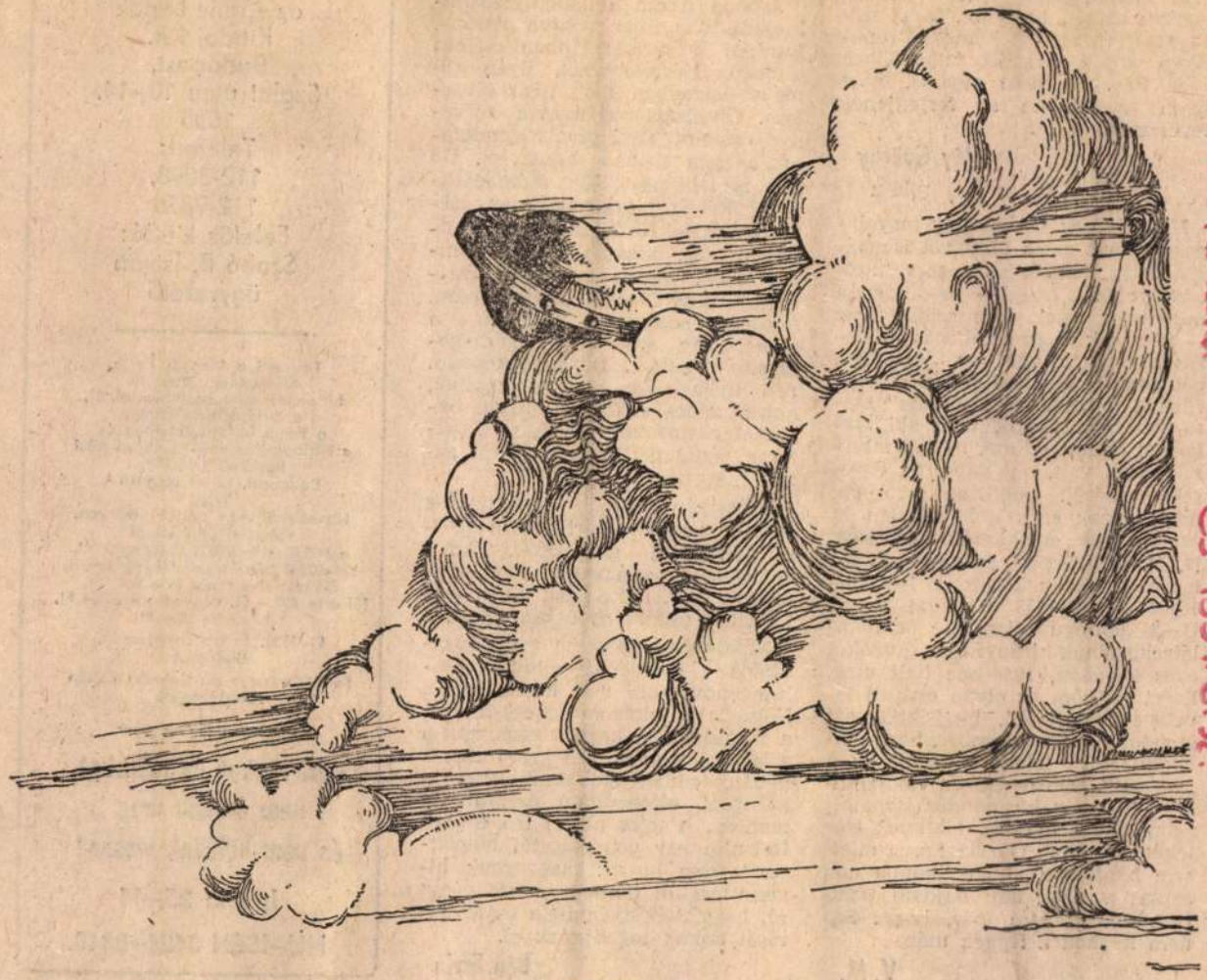

Kosnás Roland rajza

ÁRA: 18,50 FT

vető mondanivaló mellett, megjegyzik azt is, hogy a „Rata" egy nagyméretű szovjet bombázó repülőgép volt a második világháború vége felé. Ha nem muszáj, még ilyen apróságban se terjedjenek téveszmék.

Háy György
pilóta

Háy György szakmailag megalapozott sorai azt a tárcaírót is meggyőzhetik, akinek az a sors jutott osztályrészül, hogy — hasonlóan a negyvenes évek más szülötteihez — igen sok idegen háborús kifejezés keveredett agyában. Jómagam, példának okáért, a *Ratá*kat egyszerűen a hangutánzó „ratatata" szóra vezettem vissza, volt, aki *stuká*król hallott otthon, mások *meszszerek*ről, volt, aki *davaj*ról, egyesek *hajdé*ról. Hadd ne soroljam. Azt is csak ezek után néztem ki egy szovjet enciklopédiából, hogy N. N. Polikárpov szovjet repülőtervező, többek között az I—I, I—15, I—16, 1—153 (Csajka) és az U—2 könnyű éjszakai bombázó létrehozóinak irányítója ötvenkét éves korában, 1944-ben halt meg. Ezért is öröm az olyan olvasói leveleket megkapni, melyekből azt is megtudhatja az ember, hogy spanyolul mit jelent a *„rata"* és a *„moscos"*. Elnevezésekor valószínűleg az a latin közmondás járhatott az utóbbiak fejében, (akiknek emlékét már csak Garcia Lorca miatt sem bántanám), hogy: Aquila non captat *muscas*, ami hajdani tanárom szerint sem más, hogy: Sas nem kapkod a *legyek* után.

V. M.

lik a sorba. Irigyli talán?

Jobban értem a babgulyásszimbolikát, bár nem voltam katona. Európai kulturális lapban ekkora tömegű ízléstelenséget, ilyen tömény formában még nem olvastam. Civilizációnk íratlan törvényei szerint szennyezett gondolatokra nem szabad válaszolni. De mit is lehetne velük szembeállítani? Érvek nincsenek, csak személyeskedés. Bírósághoz fordulhatnék miatta, panaszolhatnám a hitelrontást, hiszen az ÉS-t olvashatják középiskolás tanítványaim, főiskolás hallgatóim meg azok a szerkesztők, akik szakmai dolgozataimat közlik. De nem teszem. Aki ilyen írást kiad a kezéből, annak nincs szüksége bíróra, önmagát marasztalja el. A szerkesztőség pedig pellengérre állítja azzal, hogy írását közli.

Sebestyén Béla valószínűleg rossz közérzetet akart nekem okozni. Sikerült, gratulálok. Amíg „üzenetén" töprengtem, úgy éreztem magam, mint most ötven éve. Ki lehet találni az összefüggést.

Befejezésül még egyszer visszautalok a szópárbajt elindító, említett november 9-ei közleményre. Nem az én dolgom lenne, hanem a társadalomé, hogy visszautasítsa a leckéztetést: milyen jogon akarja néhány ember eldönteni, hogy ki az igazi, elfogadható magyar, ki nem az. A jeles német író, Stefan Hermlin egy gondolatától bátorítva teszem hozzá: magyarnak hiszem magam, de nem tartok igényt rá, hogy Sebestyén Béla és elvbarátai annak fogadjanak el.

Bán Ervin

Baráti Társaság
megbízásából
az Arany Lapok
Kiadói Kft.
Budapest,
Szalai utca 10–14.
1055
Telefon:
112-3098,
112-7870
Felelős kiadó:
Szabó B. István
ügyvezető

Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapkézbesítési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, Lehel utca 10/A 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 219–986336 Postabank Rt, 021–02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy évre 960, Ft, fél évre 480,– Ft, negyedévre 240,– Ft, 1 hónapra 80,– Ft.

91–3828. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: dr. Csöndes Zoltán vezérigazgató

Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

Index: 25–44

HU–ISSN 0424–8848.

Karvasics Ádám

otv

lásd

Sze Misk IV. 669

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a mühelyfőn

8. sorsz. Mühelyi mi

1786

Karvasics Ádám ötvös-
háza, pinczéje van. Otvos
minzencik végrendeletében József
nevű fiára hagyja.

Jegyző Könyv

Miskolc város kivéll

faragványok a palaeolith korból.

2. Hivatalos jelentések.

Budapesten, 1906. márczius hó 12-én.

Dr. Szendrei János,
titkár.

Társulatunk, ülésein vendégeket szivesen lát.

FIGYELMEZTETÉS ÉS KÉRELEM. Kérem társulatunk tagjait, hogy a maguk körében társulatunknak pártfogókat nyerni szíveskedjenek. Társulatunk alapszabályai 6. §-a szerint *a)* alapító tag lehet mindenki, a ki az „Orsz. Régészeti és Embertani Társulat“ czéljainak megvalósitására legalább 200 (kétszáz) koronát készpénzben vagy teljes biztositékot nyujtó 5%-os megfelelő értékü papirban adományoz. *b)* Évdijas taggá választathatik egy tag ajánlatára minden, a régészet és embertan iránt érdeklődő, ki kötelezi magát, hogy három éven át, évenkint a társulat pénztárába 10 (tiz) koronát fizet A társulati év mindenkor januáriusban kezdődik. — Tagsági bejelentések a társulati titkárhoz (I., Attila-utcza 23.) pénzküldemények Lipcsey József társulati pénztárnokhoz (Üllői-ut Iparmüvészeti muzeum) küldendők. Társulatunk tagjainak a tagdij fejében az *Archaeologiai Értesitő* jár. Uj folyam, nagyobbitott alakban, képes táblákkal és a szöveg közé iktatott számos illustratióval, Megjelenik *ötször évenkint*: február 15-én, április 15-én, junius 15-én, október 15-én és deczember 15-én, mindig 6 ives füzetekben.

Nyomatott Müller Károlynál Budapest II. ker.

1786.

Karvasics Ádám ötvös.
Mürfereit József nevű sám-
lén ötvös fiára hagyja.

Miskolcz várás level-
tára. Jegyzőkönyv.

Karvasics Jozsef

Ötv

Laid

=

Le Misk IV. 669

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engec

.....

a mühelyfőnö

8. sorsz. Mühelyi min

Kavasy

l.

Lykanemzromantika

89, 97, 115, 144, l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Karvasy Lajos

festő

Pestről, 1855-ben 15 éves

Karvasy Lajos, festő, Pestről, 15 éves korában, 1855—56 a festészeti előkészítő szakosztály hallgatója volt. A müncheni akadémiától megválva, 1860 okt.-től 1862 jún.-ig újból a bécsi akad. növendéke lett.

lásd Fleischer Bées. 56 l.

Lásd még Karvasy alatt is

T. 983.

erén a Detinia Flus tulsó partján
kkal felékesitett vár, melynek
figyelmünket. Felirata a ... lát-

em Türckischen berg Schloss
t zwischen dem 1-ten und 2-ten October
t übergangen.

exc. Vienna.
nek kezdete: 'A. das Thor vor
jezése: H. Thurn aus welchem die
einen gewehr beständig gefeüret
nartaque versehen.

4: 22.1 cm.

KARVASSY *Lajos*, festő, • Győr 1839. 1853—54. a bécsi, 1858. a münchei képzőm. akadémián tanult. Az 1860-as években Vácon volt rajztanár s mellékesen mint festő is tevékenykedett.

K. Gy. T. 531. 1

Kossuth Lajos kiadásai VII 162

Karvassy Ludwig

Seb. in Pest

15 J. alt.

1853-54.

Bécsi akadémia
könyvtár

Mark Julia V. 192.

Karcsay?? nem lehet, mert az 1860 született Kiskölkedes.

Karavasy Lajos, festő; szül. 1839-ben Győrött, hol atyja tanár volt.

1858-ban a müncheni képrőművészeti akadémián tanult.

Aronos Karvasy Lajossal

Nem aronos ez Karcsay Lajossal?

Nem!

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képrőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 180. l.

Karvassy Lajos
rajztanár
Vácz

A magy. orsz. kpszak neve
s lakhelye O M K Tévkönyve 1865/6
240–45.1

Karvassy Lajos Vác.F.19.2.

Tanár - tanító (Ly. N.r. 85)

60-as években müncheni és bécsi ak.ról került Vácra rajztanárnak. /Ly.N.r.97.o./

1855 Bécs. /1 év/

Karvázy Róza

szül. Zombor 1875 Rk.
felsőkt leopárda, 2 s fél
évi képezde
1892/93 I. vizi osztály

Turma V. 250.

Karvázy Róza

1892/93 és 1892/93 I. a Deák Ébner féle női festőisk. növendéke

Ferkèpzomfoiskèvk

Y. l.

346

Kary Anikó

MKk

Szerepelt a szekszárdi muzeumban rendezett tárlaton.

V.M.: Megnyilt a kulturális szemle képzőművészeti pályázatának tárlata.

Tolnamegyei Népujság. 1964. máj. 12.

Kàsa András

A hamasztik bolotafinesti tárlatan vèsztvesz

Balogh Elemér: A nemzet elöszolgálja
Napló, Veszprém 1964. aug. 23.

Kása Éva

csoportkiállításon szerepelt Kazincon.

Szolnok megyei Néplap 1967. aug. 12.

Kása Éva

csoportkiállításon szerepelt Karcagon.

Szolnok megyei Néplap 1967. VII. 2.

MDK

Kása Gábor festő

Siklóssy L. cikke. Pesti Hirlap, 1942. okt.10.
5 l.

MDK

Kása Gábor

Képzőművészet. Ujság 1938. jan. 1.

Kása Gábor

MDK

Dunaparti részlet, vizf.

Megérkezik a ZSZCS, vizf.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Kása Gábor, festöm. MDK

ebben a teremben is állitott ki.

A XVIII. és XIX. terem a legkülönbözöbb koru és
izlésben is ellentétes müvészfelfogásu festök
bemutatója.

Kende Béla : A Mücsarnok tavaszi tárlata. 1940.
müvészet. 1940. 33.sz. 45.lap.

M. O. K.

Kása Gábor grafikus

akvarelljeiről.

Redő I.: IV. Magyar képzőművészeti kiállítás
katalógusa. Kat. 1954 1 n. 170.

Kàsa Gàbor.

A Tavaszi Tàrlaton màrfestmènyei szerepeltek.

Kis Ujsàg, Budapest, 1952. Jùn. 1.

MDK

Kása Gábor

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 27 l.

MDK

Kása Gábor, festő.

Dunaparti részlet. Vízfestm.

Megérkezik a T. Sz. Cs. "

Műcs. - Tav. tárl. a Műcs.-ban. Hősök tere.

1952 máj. 10 - junius 4. Jegyz. 11. l.

MDK

Kása Gábor

III. díj

Kilátás a Gellérthegyről, vf.

Szépművészet, 1941. 2o7 l.

Kása Gábor festőm. MDK

300 pengős III. dij

Bpestet ábrázoló vizf.-ek... Magyarország, 1941. jul. 8. 7 l.

MDK

Kása Gábor

festőmüv. 3oo pengős 3. dij

Bpestet ábrázoló vizf. ... Pesti Hirlap, 1941. jul. 9.

Kása Gábor, festőművész

Reinthaller Nandor festőművész hagyatékából nyílt kiállítás Győrben. A művész saját festményén kívül (11 mű) az általa megőrzött kortárs festők képei, rajzai is láthatók. A kortársak közül Kása Gábor, Szapudi Laendler István, Pandur József van megemlítve.

Kisalföld, 1979. szept. 14.

276

Hősöket ábrázol a művész

TALÁLKOZÁS A GÉPPEL
NAGY IMRE FESTMÉNYE

FADÖNTŐ
KÓSA-HUBA FERENC SZOBRA

BÁNYÁSZOK
WEITH LÁSZLÓ FESTMÉNYE

A FÖLDREFORM
MIKLÓSSY GÁBOR FESTMÉNYE

FAZEKAS

ÉPITŐMUNKÁS
BENCZÉDI SÁNDOR SZOBRAI

A szovjet állam nemcsak a szovjet nép, hanem a világ minden népének jólétéért, békéjéért harcol

A HÁBORÚRA USZITÓ imperialista rablók ártatlan arccal arról beszélnek, hogy ők békét akarnak. Ostoba elvakultságukban, a Szovjetunió és a népi demokráciák elleni feneketlen dühükben már azt sem veszik észre, hogy rég elmult az az idő, amikor még félrevezethették az egyszerű emberek millióit. A dolgozó emberiség ma már világosan látja, hogy hazug szavaik véres tetteket takarnak. Nem kell érteni a politika magas tudományához, hogy bárki eldönthesse: békét akarhat-e az az ország, amely költségvetése 80 százalékát háborús fegyverkezésre fordítja? Az Amerikai Egyesült Államok költségvetése megdönthetetlenül bizonyítja, hogy urai új háborút készítenek elő.

Ennek a háborús költségvetésnek szöges ellentéte az a költségvetés, amelyet március 8-án Moszkvában, a Kremlben a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elfogadott. Ez a költségvetés a béke költségvetése. Napnál is fényesebben tárja elénk: a szovjet emberek őszintén békét akarnak.

Mit tükröznek a költségvetés számai? Nem mást, minthogy a költségvetés kétharmadát az ipar fejlődésének fokozására, a mezőgazdaság gépesítésének kiszélesítésére, a kommunizmus hatalmas építkezéseire és a csodálatos sztálini természetátalakító terv nagyszerű alkotásaira fordítják. Tükrözik az új egyetemek, főiskolák, színházak, kultúrotthonok, könyvtárak százainak, ezreinek létesítését. Kórházak, szülőotthonok, csecsemőgondozók hálózatának kiépítését és a tömegsport eddig soha nem látott fejlődését. Jelentik a szovjet ember egyre emelkedő életszínvonalát, a Szovjetunió egyre növekvő erejét, szilárd békeakaratát.

A Szovjetunió 1952. évi költségvetése ragyogó bizonyítéka annak, hogy a szovjet népnek nincsenek támadó tervei, békében kíván élni és baráti kapcsolatok kiépítésére törekszik a világ minden népével.

MOSZKVA, A SZOVJET FŐVÁROS a világ minden tájáról érkező vendégeket szívesen látja azon a gazdasági értekezleten, melyet április 3-án nyitottak meg. Az értekezlet puszta ténye is világpolitikai jelentőségű. Megcáfolja az amerikai propaganda hazug állítását, hogy a „Szovjetunióval és a népi demokráciákkal nem lehet tárgyalni." Szétfoszlott, semmivé vált a régi mese is, hogy a Szovjetuniót „vasfüggöny" választja el a kapitalista országoktól. A Szovjetunió volt az egyetlen ország, amely az összes küldöttek számára biztosította a vizumok kiadását, politikai meggyőződésre, multbeli tevékenységre, vagy nemzetiségre való tekintet nélkül.

Tudjuk, hogy a Szovjetunió már fennállása első napjaitól kezdve mindvégig késznek mutatkozott a kapitalista országokkal való gazdasági kapcsolatok létesítésére. 1920-ban a „New York Evening Journal" tudósítójának arra a kérdésére, hogy lehetséges-e a szovjetállam és a kapitalista országok közötti gazdasági szövetség, Lenin így válaszolt: „Hívei vagyunk a szövetségnek minden országgal kivétel nélkül."

Az imperialista vezető köröknek más a véleményük. Különösen Amerika akadályozza és áll útjában tilalmakkal és fenyegetésekkel a kereskedelmi kapcsolatok fenntartásának a kapitalista országok és a szabad népek országai között. Jól emlékszünk, hogy amikor négy évvel ezelőtt úgynevezett szövetségeseire ráerőszakolta a Marshall segélyt, kikötötte, hogy azok kötelesek a Szovjetunióval és a népi demokráciák országaival korlátozni gazdasági kapcsolataikat. Később nyiltan követelte a teljes szakitást. A washingtoni üzletemberek azonban az esztendők folyamán rájöttek, hogy a Szovjetunió és a népi demokratikus országok gazdasági elszigetelésének nem a szocializmus országai vallják kárát, hanem éppen a kapitalista országok. Mert míg az egész világot csodálatra készteti a Szovjetunió, Kína és a népi demokratikus országok gazdasági fejlődése, addig a kapitalista országokban egyre nő, egyre mélyül a gazdasági válság és ezt a válságot csak súlyosbítja a szocializmus országaival való gazdasági kapcsolatok megszüntetése.

Ezért hiábavaló az amerikai külügyminiszter erőlködése, hiába hozza egész propaganda gépezetét működésbe, semmi sem tudja az értekezlet iránti érdeklődést és lelkesedést lehűteni. A nyugati országok üzletembereinek, nagyiparosainak ma létkérdése az üzleti kapcsolatok újrafelvétele a keleti országokkal. De a nyugati országok népei is reménykedéssel és bizakodással tekintenek az értekezlet elé. Hogyne örülne az a belga munkanélküli — egy a négyszázezer közül — ha az értekezlet eredménye nyomán csökkenne a munkanélküliség hazájában.

Érdekes értekezlet ez. Bankigazgatók és szakszervezeti vezetők, vállalkozók, részvénytársasági igazgatók, termelő szövetkezeti elnökök, különböző politikai felfogású, különböző gazdasági rendszerek képviselői utaztak Moszkvába. Miért mentek? Semmi esetre sem azért, hogy egymást politikailag meggyőzzék, hanem azért, hogy gazdasági eredményeket érjenek el, üzleteket kössenek. De nemcsupán egyszerű gazdasági szerződések megkötéséről van szó, hanem ennél többről. A két rendszer békés együttélésének lehetőségéről, a népek életszínvonalának emeléséről és a tartós béke megszilárditásáról. Van még egy nem kevésbé jelentős célja az értekezletnek és pedig az, hogy a kapitalista országok háborús termelését a békés termelés felé irányitsa.

A szovjet kormány kezdeményezése az összes országokkal való kereskedelmi kapcsolatok létesítésére fényesen igazolja, hogy a szovjet állam nemcsak a szovjet nép, hanem az összes népek jólétét, békéjét akarja. Kölcsönös tiszteletet és függetlenséget kíván minden ország számára biztosítani.

EZT ÉRZI A NÉMET NÉP IS, amely szívből jövő örömmel fogadta a Szovjet kormány jegyzékét A NÉMET BÉKESZERZŐDÉS megkötésére. Ez a javaslat a Szovjetunió újabb lépése az európai béke biztosítására és a német nép legfájóbb kérdésének megoldására.

Hét éve már, hogy a német népet az imperialisták háborús politikája megfosztja a békés fejlődés lehetőségétől. Az USA, Anglia és Franciaország a kettéosztott Németország nyugati felét a Szovjetunió és a népi demokráciák elleni háború ugródeszkájának akarja felhasználni. Azt szeretnék, ha Németország ismét az európai háború tűzlészékévé válnék. De a német nép túlnyomó többsége békét akar és Németország egységének helyreállítását követeli.

Ez év február 13-án a Német Demokratikus Köztársaság kormánya felhívással fordult a Németországot megszálló négy nagyhatalomhoz, kérték gyorsitsák meg a békeszerződés megkötését Németországgal, hiszen e békeszerződés megkötésétől függ a német nemzet további sorsa. Erre a felhívásra a nyugati imperialista hatalmak még ma sem válaszoltak A szovjet kormány volt az egyetlen, amely kedvező választ adott. Alig három héttel e válasz után, március 10-én a Szovjetunió kormánya olyan tervezetet nyujtott át az Amerikai Egyesült Államok, Anglia, Franciaország kormányainak, amelynek alapján megindulhatnak a tárgyalások a békeszerződés megkötéséről.

Ez a tervezet újabb megnyilatkozása annak a békés, baráti politikának, amelyet a Szovjetunió Németország irányában folytat. Elismeri Németország teljes politikai és gazdasági egyenjogúságát, leszögezi, hogy a békeszerződést Németország közvetlen részvételével kell kidolgozni, az össznémet kormány részvételével.

A világ népei világosan látják, hogy míg a nyugati hatalmak katonai intézkedései egyre fokozzák a feszültséget és az aggodalmat az egész világon, a szovjet kormány sztálini politikája következetesen a kis és a nagy nemzetek közötti egyenlőségért, a népek közötti békés együttműködésért, a világbéke megteremtéséért harcol.

MIHÁLY RÓZA

A HÁBORÚ ELLEN

RAYMONDE DIEN PÉLDÁJÁT

Sápadt fiatal lány áll az iráki katonai törvényszék bírái előtt. A neve Anume Basri. Kora tizenhét év. Sötét cellából hozták fel a tárgyalóterembe, onnan, ahol három hónapja várja, hogy döntsenek sorsa felett.

— Kik a szüleid? — kérdi a hadbiró. — Mit keressz itt Bagdad-ban?

— Apám vasúti munkás volt, a vasutat építő angol mérnökök elbocsátották. Most munkanélküli.

— Miért vegyültél az utcán tüntetők közé?

— Raymond Dien példáját akarom követni. Hazám békéjét akarom megvédeni!

A hadbirák értetlenül néztek össze. Csendőrtisztek. Műveltségük nem terjed odáig, hogy ismerjék a hős francia leányt, aki a vasúti sinekre feküdt, hogy testével állítsa meg a Viet-Nam-ba induló katonavonatot, s akinek neve s hősi híre bejárta az egész világot. A „béke" szó azonban vörös posztó szemükben. Azt tudják, hogy angol uraik parancsára minden eszközzel irtaniok kell a békeharcosokat.

— Mit tárgyaltál a katonákkal, amikor a gyűlést oszlatták fel s a tüntető tömeget kergették szét?

— Azt mondtam nekik, hogy ne lőjenek az iráki munkásokra, mert ők hazájuk függetlenségéért harcolnak, hanem segítsenek, hogy kergessük ki együtt az elnyomó idegen urakat.

— A rendőrügynökök jelentéseiben az áll, hogy megakadályoztad a katonai szállítmányok kirakodását. Ez diverzió . . .

— Nem ismerem a „diverzió" szó értelmét, de azt mondottam a katonáknak, ha nem állitják le a hadianyag kirakását, mi, iráki asszonyok és lányok Raymonde Dien példáját fogjuk követni . . .

„Az ország közbiztonsága" elleni vétségért életfogytiglani fegyházra ítélték a tizenhét éves leányt. A Nucrat as Silman nevű haláltáborba zárták, ahol [illegible] vasztják el ifjú életét.

Bár az angol elnyomók szolgái, az iráki hatóságok, nem engedték az iráki fiatalságot a berlini találkozóra, a kitüntetettek között ott szerepel Anume Basri is, aki távollétében nyerte el a világifjúsági találkozó kitüntetését.

„Azok az árulók, akik minket vádolnak!"

Elli Ioanidu egyike azoknak a hős görög harcosoknak, akiket a monarcho-fasiszta hatalom halálraitélt és az egész világ tiltakozása ellenére vérpadra akar juttatni. Elli Ioanidu — épúgy, mint harcos társai — a vádlottak padjáról vádolja hóhérait.

— Azzal vádolnak, hogy egy cikket irtam és hogy hamis személyazonossági igazolványt találtak nálam, — jelentette ki Elli Joanidu a bíróság előtt — a valóságban nem azokért a cselekményekért itélkeznek felettem, amelyeket állitólag elkövettem, hanem egyszerűen azért, mert kommunista vagyok. A hazának és nemzeti önállóságunknak igazi védelmezői mi vagyunk, kommunisták. S akik bennünket vádolnak, ők maguk a hazaárulók. Anghelopolus a hitlerista megszállás idején osztályvezetője volt a kommunisták üldözésével foglalkozó rendőri hivatalnak, amely német vezetés alatt működött. Engem, aki görög nő vagyok, a politikai rendőrségen egy amerikai és egy német hallgatott ki és azt a gépesitett kinzóeszközt használták, amit ők „az igazság gépezetének" neveztek el.

Elli Joanidu méltónak mutatkozott társnőjéhez, Ilektrá-hoz, akit a görög szigiuranca fasiszta hóhérai elevenen megégettek. Sem a kinzások, sem a fenyegetések, sem pedig az arcátlan hamisitások nem félemlitették meg. Amikor ismét a bíróság elé hurcolták, még bátrabban vágta kinzói szemébe:

— Önök azt mondották, hogy a nőket nem fogják kivégezni. Én, bíró urak, nem fogadom el ezt a szomorú megkülönböztetést. Ha önök azt hiszik, hogy a nők kivégzése az egész görög nép felháborodását vonja maga után, figyelmeztetem önöket arra, hogy Belojannis, Lazaridis és a többi hazafi kivégzése ugyanolyan mértékben kiváltja a görög nép felháborodását.

Dennery francia ügyvéd mély megindultsággal így jellemezte a hős szabadságharcos magatartását: — Elli Joanidu nyugalma és lelki nagysága azt a benyomást kelti, hogy ő a vádló és a cseppet sem nyugodt, cseppet sem higgadt bírák a vádlottak.

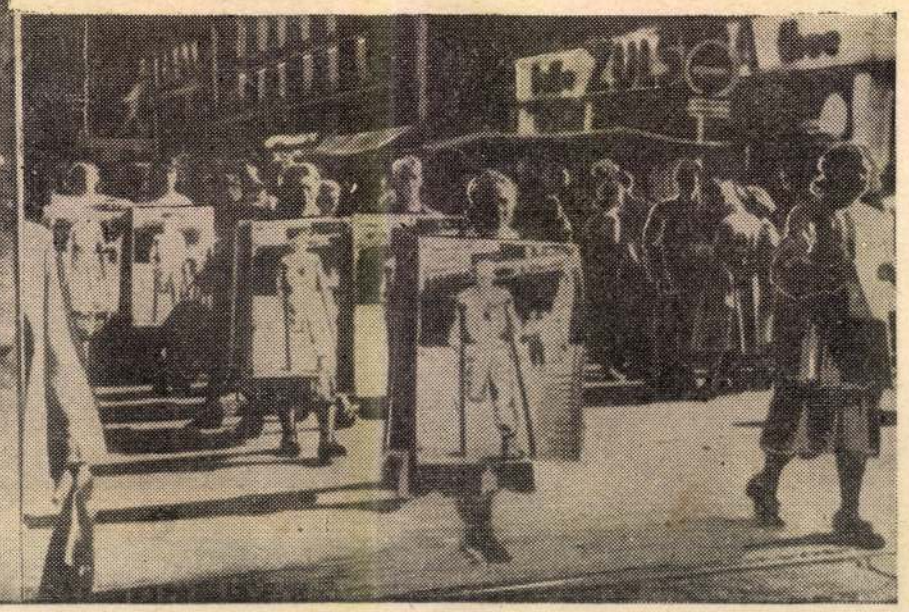

Londonban a békéért tüntető nőket szuronyos katonák és gumibotos rendőrök verik széjjel. Hadirokkantakat ábrázoló táblákkal tüntetnek a holland nők a háború ellen.

Kiss-Huba Pál

Kiállít

Kijöv 1938. I. 9.

Kása János festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: ...FELVIDÉKI UJSÁG (Kassa)
Megjelent: 1943 MÁRC. 20

— **Kása János kassai képkiállítása.** A Szathmáry György-utca 26. sz. alatt érdekes képkiállítás nyilt meg. Kása János, az ismert festő- és rajzolóművész, aki a nagy Strassa János dédunokája, állította ki képeit. Érdekes és szép olajfestményeket látunk. A művész már külföldön is sikereket ért el portréivel. Kiválóan sikerült az elhunyt Teleki gróf arcképe is. A művész a kiállítás tartama alatt, mely hétfő estig tart, néhány perc alatt úgynevezett gyors rajzokat is készít, melyek azonban elütnek az enéven ismert rajzoktól és valóban művészi értékűek.

az ela... ő, illetve a vásárló tulajdonába megy át és másoknak el nem adható.

A KIÁLLÍTÁS ANYAGÁT ELBÍRÁLTA:

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT,
A BENCZÚR TÁRSASÁG,
A CÉHBELIEK TÁRSASÁGA,
A KÉPZŐMŰVÉSZEK EGYESÜLETE,
A KÉPZŐMŰVÉSZEK ÚJ TÁRSASÁGA,
A KÉVE MŰVÉSZEGYESÜLET,
A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG

MDK.

Kása László

Kiállitási hir

Hevesmegyei Népujság 1967 ~~a~~uli 12.

MDK

Kása Julia, VII.o.tan.

Rákosszentmihály, Csömöri uti iskola.

194. Artisták.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/. Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug.16. - szept. 10. Kat.

S.O.S. Krízis Alapítvány családotthona és központi irodája - Budapest

Kása Miklós

Született: 1967 Budapest

Tanulmányok:

1981-85 Jáky József Építőipari Szakközépiskola - Székesfehérvár
1985-90 BME Építészmérnöki Kar
1991-92 Strathclyde Egyetem, Építészet és CAD - Glasgow
1994-96 MÉSZ Mesteriskola XIII.c.

Munkahelyek:

1990- BME Középülettervezési Tsz.
1996-98 GHP Kft. - Kiss Péterrel
1999 Budai Építész Műhely Kft. - Koris Jánossal

Fontosabb munkák:

1993 Palotavárosi "Fehérház" lakópark egyetlen megépült lakóépülete, Székesfehérvár (eng.t.)
1994 Evangélikus gyülekezeti tér templom bővítés a Várban Mesteriskolás felvételi pályázat.
1995 A váci Szentháromság tér rendezése - Mesteriskolás tervpályázat Vörös Mártával és Koris Jánossal
1996 Tűzoltó Üzletház, Székesfehérvár, Tatai Róberttel, Kardos Emesével és Potharn Lászlóval
1997 Teréz körúti lakóház átalakítása, tetőtérbeépítése Kiss Péterrel, Szabó Ákossal, Mozsár Péterrel
1998- Építész Műhely és Közlöny szerkesztése Tatai Róberttel, Lőrincz Attilával
1999 Fővárosi Levéltár új Teve utcai épületének tervezése Németh Tamással, Vizér Péterrel, Wittinger Zoltánnal, Koris János vezetésével.
1998-99 S.O.S. Krízis Alapítvány központi épülete - Újpest

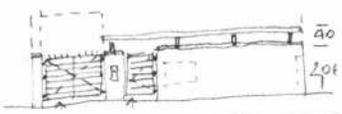

Hosszmetszet a kapuáthajtón át

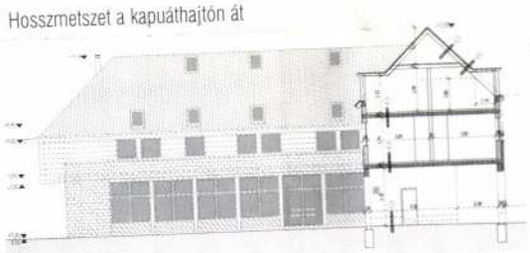

Utcai homlokzat

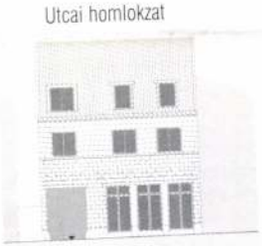

Udvari homokzat

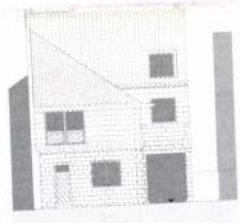

Emeleti alaprajz

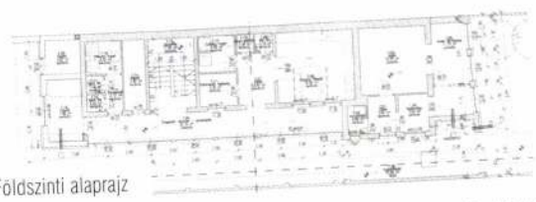

Földszinti alaprajz

S.O.S. Krízis - Családotthon és iroda

A telek Újpest egyik kisvárosias hangulatú utcájában található, utcafrontra épített polgárházak között, a régi bőrgyár közelében. Az RRT az utca szélesítését, és zártsorú beépítését írta elő. Az alapítvány - melynek fő tevékenysége a krízishelyzetbe került családok segítése átmeneti szállás és tanácsadás biztosításával - a meglévő egytraktusú tornácos ház bővítését kívánta, a már kialakított helyiségek megtartásával, emelet-ráépítéssel és tetőtér-beépítéssel.

Az épületben tíz rászoruló családnak alakítottunk ki ideiglenes lakóhelyet, közös konyha-étkezővel, tanulóval, TV-szobával és társalgóval. A családi szobák változó nagysága és berendezése az eltérő helyzetű és méretű családokhoz alkalmazkodik. Az alapítvány központi irodája és tanácsadó szolgálata az utcai bejárat felőli oldalon, a földszinten kapott helyet.

Egyszerű, sallangoktól mentes - időtálló házat akartam, hisz a belső tartalom sem tűrné az öncélúskodást.

A. függőleges nullfugával falaztatott téglaburkolatért szidtak egy kicsit a kőművesek, de kárpótolt, hogy a pattintott téglafelület kőszerűvé vált.

Remélem szépen öregszik majd.

Kása Miklós

A bemutatott épületek egy 15-20 lakásos villanegyed elemei.
A leendő telep minden épületét más-más formában határoztuk meg, bízva abban, hogy változatos világukat közös eredetük karakteres egységbe öleli.

Építészeti arculatukat az egyszerű geometrikus szerkesztés határozta meg, mely értelemszerűen a tömegformálás hang-hordozójává vált.

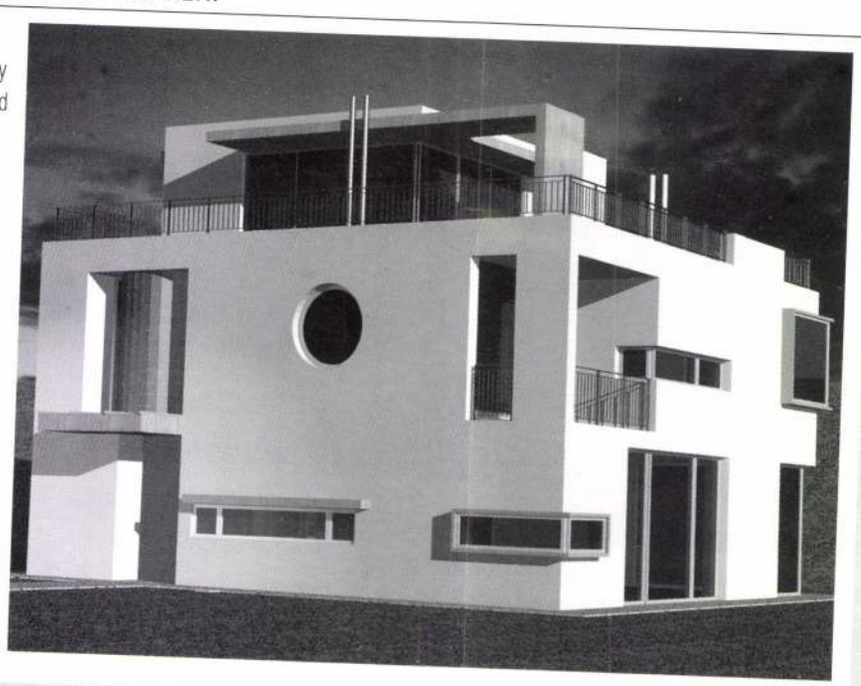

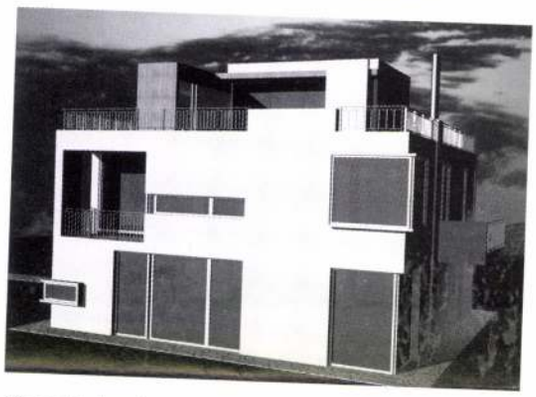

Pinceszinti alaprajz

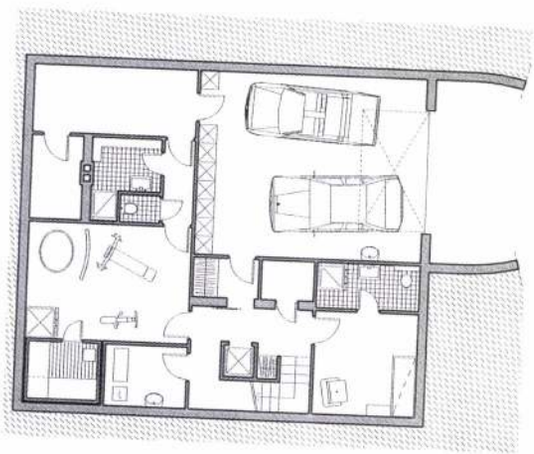

Földszinti alaprajz

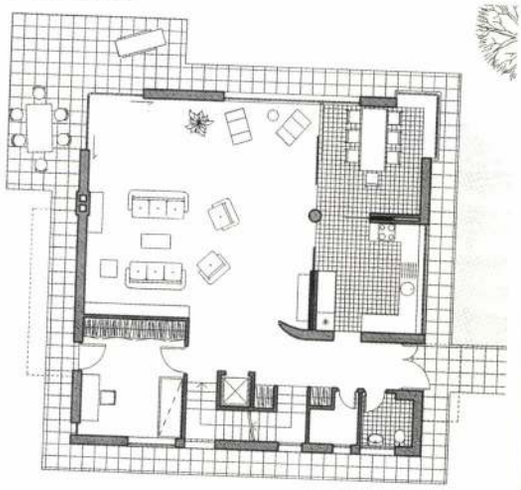

Emeleti alaprajz

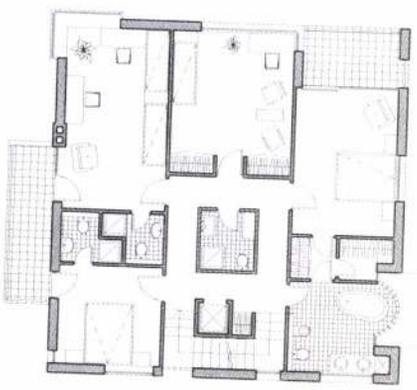

Tetőszinti alaprajz

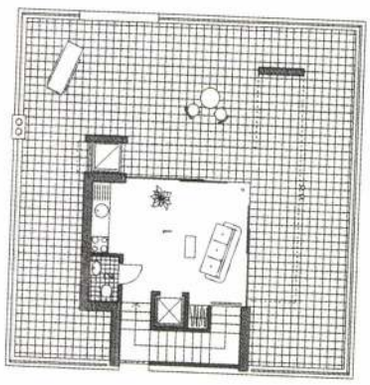

Váncza László

Született: 1964 Budapest

Tanulmányok:

1987 BME Építészmérnöki kar, diploma
1990-92 Mesteriskola XI. ciklus

Mesterei:

Jánossy György, Török Ferenc, Vadász György

Munkahelyek:

1988-97 Vadász és Társai Építőművész Stúdió
1997- Váncza - Miltenbergerer Művek

Fontosabb munkák:

1990-92 Székesfehérvár, Kossuth u. műemléki foghíj *(Vadász György munkatársaként, M. Miltényi Miklóssal)*
1991 Székesfehérvár, Deák Gyűjtemény bővítése
1996-97 Budapest, XI. Beregszász úti lakótelep I. ütem *(Vadász György munkatársaként, M. Miltényi Miklóssal)*
1996-97 Családi ház, Dunakeszi *(Váncza Nórával)*

A bemutatott épület tervezői szerzőtársa: Miltenberger-Miltényi Miklós építész.

A „MŰTEREM"

V. CSOPORTKIÁLLITÁSÁNAK

ÉS

KENÉZ JÁNOS FESTŐMŰVÉSZ

GYÜJTEMÉNYÉNEK

KATALÓGUSA

„MŰTEREM"
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK K. F. T.

BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12, FÉLEM.
TELEFON: 189-554

			Pengő
1. Almády István	Hertelendy M. orsz. gy. képv.	olaj	m. t.
2. „ „	Hazafelé	olaj	300.—
3. Barta István	Sapkás hölgy	„	70.—
4. „ „	Fürészmalom	„	40.—
5. „ „	Őszi napsütés	„	40.—
6. „ „	Nagybányai részlet	„	80.—
7. „ „	Pihenés	„	120.—
8. Berry Emil	Szégyen	gipsz	150.—
8/a. Bessenyey István	És találkoztunk	rajz	30.—
8/b. „ „	Feszült légkör	„	30.—
8/c. „ „	Derü	„	30.—
8/d. „ „	Hites mérleg	tuss	30.—
9. Bokor Béla János	Kaszálók	pasztel	150.—
10. „ „ „	Platánok	„	50.—
11. „ „ „	Erdő	olaj	100.—
12. „ „ „	Testvérek	„	100.
13. „ „ „	Május a hegyen	pasztel	m. t.
14. Dér Sándor	Bakfis	olaj	250.—
15. „ „	Gondterhelten	„	300.—
16. „ „	Tanulmányfej	„	300.—
17. Füstös Zoltán	Feleségem	„	500.—
18. Gyoróki Pál	Ülő akt	„	150.—
19. „ „	Késő délutáni napfény	„	100.—
20. Gyökössy Lajos	Nyomtatás	vizfestmény	70.—
21. „ „	Ökörítatás	„	70.—
22. „ „	Nagyreményüek	„	70.—
23. „ „	Rózsabokor a domboldalon	„	80.—
24. „ „	Vásári jelenet	„	70.—
25. „ „	Menedék	„	60.—
26. „ „	Firenze	„	80.—
27. „ „	Velence	„	80.—
28. „ „	Nyárfák a Kőrös partján	„	90.—
29. „ „	Selzthal	„	80.—
30. „ „	Garda tó	„	80.—
31. „ „	Dolomitok Pordojnál	„	70.—
32. Győry Gyula	Táncosnő	fa	220.—
33. Gyulay Dezső	Kilátás Budaörs felé	pasztel	150.—
34. „ „	Sashegyi táj	„	120.—
35. Horváth Zoltán	Cigányasszony	olaj	120.—
35/a Hangai Szabó Miklós	Harmonikás	„	200.—
36. Kasalovszky Lucy	A korcsmában	„	70.—
37. Katona Kleinberger Pál	Engadin	„	120.—
39. „ „ „	Tátralomnici részlet	„	100.—
41. „ „ „	Tihanyi táj	„	130.—
42. „ „ „	Tátrai táj	„	100.—
43. „ „ „	American bar	„	50.—

Kenéz János gyüjteménye:

44.	Mégis mozog a föld	vizfestmény	100.—
45.	Kormányzói kastély Kenderesen	„	100.—
46.	Kikelet	„	150.—

or cit

Kenéz János gyüjteménye:

				Pengő
47.		Madárdal	vizfestmény	200.—
48.		Vadkacsák	„	200.—
49.		November	„	160.—
50.		Tavaszi felhők	„	160.—
51.		Karácsonyi pulykák	„	200.—
52.		Turkeve	„	100.—
53.		Aratás	„	160.—
54.		Verőfényben	„	120.—
55.		Téli alkony	„	100.—
56.		Szélmalom	„	200.—
57.		Kora tavasz	„	150.—
58.		Balaton	„	100.—
59.		Alföldi tanya	„	150.—
60.		Kenderes látképe	„	150.—
61.		Első tavaszi napsugár	olaj	200.—
62.		Női arckép	„	m. t.
63.		Pécsi székesegyház	pasztel	150.—
64.	Kerekes István	Öcsi	bronz imit.	100.—
65.	Kiss Farkas Imre	Névnapi virágok	olaj	220.—
66.	„ „ „	Tarló	„	200.—
67.	Kotoff Olivér	Skót terrier	„	80.—
70.	Lámpé Sándor	Szőke nő	„	150.—
71.	„ „	Befőzés előtt	„	100.—
72.	„ „	Női fej	„	120.—
73.	„ „	Fekvő akt	„	250.—
75.	Markup Valéria	Sárga tulipánok	„	60.—
76.	„ „	Balatonboglári boglyák	„	60.—
79.	Molnár Piroska	Tükrös csendélet	„	120.—
80.	„ „	Műtermi csendélet	„	100.—
81.	„ „	Női fej	„	100.—
82.	Nagy Károly	Diósjenő	„	150.—
83.	„ „	Halászbárkák	„	m. t.
84.	Nowinsky Jenő	Templom előtt	„	500.—
85.	Olaszy Sándor	Önarckép	„	300.—
86.	„ „	Kék ég	„	300.—
87.	„ „	Vörös fenyők	„	220.—
88.	„ „	Bányászhalál	„	250.—
89.	Péchyné Rónay Kynga	Napozás	vizfestmény	40.—
90.	„ „ „	Patak partja	„	50.—
91.	Pokorny Marcella	Egyedül	olaj	200.—
92.	Prohászka József	Akt	„	eladó
93.	„ „	Tanulmány	„	„
94.	„ „	Akt	„	„
95.	Röckel János	Balaton	vizfestmény	80.—
96.	„ „	Budapesti látkép	„	45.—
97.	„ „	Budapest	„	55.—
98.	Soós Gyula	Hülye Misi	olaj	eladó
99.	Szacsvayné Pethő M.	Esztergom	„	70.—

			Pengő
100. Szacsvayné Pethő M.	Diósd	olaj	70.—
101. Szücs Pálma	Falusi lány	„	400.—
103. Vadon Benjamin	Kakukhegyi-út	„	100.—
104. „ „	Ősz a Svábhegyen	pasztel	60 —
105. Várady-Szakmáry K.-né	Férfi arckép	„	m. t.
106. Vladár Ilona	Peóniák	„	150.—
107. „ „	Mezei virágok	olaj	120.—
108. Walder Gyuláné	Napozás	„	400.—
109. Ébner Pál	Hajnal a Dunán	„	300.—
110. Sárközy Csaba			
111. „ „			
112. Zágon Mihály	Félakt	pasztel	80.—

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

a „MŰTEREM" művészeti vezetője.

„MŰTEREM" KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET. TELEFON 189-554.

Merkur nyomda, IV. Prohászka Ottokár utca 6

Kósa-Huba Pál, szobrászm. MDK

munkája

/ill. -i/. teszik teljessé az izlé-
sesen rendezett kiállitást.

Tamás Galéria.
Modern magyar kisplasztika 1938.
Pesti Napló. 1938.jan.9.

Kasala Ignác, kovácsmester

A mádi kovács-kerékgyártó céh 1873.nov.2.-án tartott gyülésén az utolsó felszabaditás. Profancsik Mihály, zombori inasát szabaditották fel. 288.o.

Bogdál Ferne: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 283.o.

A Herman Ottó Múzeum Evkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz. kiadása. Miskolc

Kasalowsky Lucy

Football, paszt.
Operaház Bécsben, rézk.

Új Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

Kasalovszky Sechrig Luci

festőnő Eger

Műcsarnok

1905-6. téli kiáll. 221

Kasalovszky ~~Sch~~ Sehrig L.

1906-7. téli kiáll. 198

1 adja át.

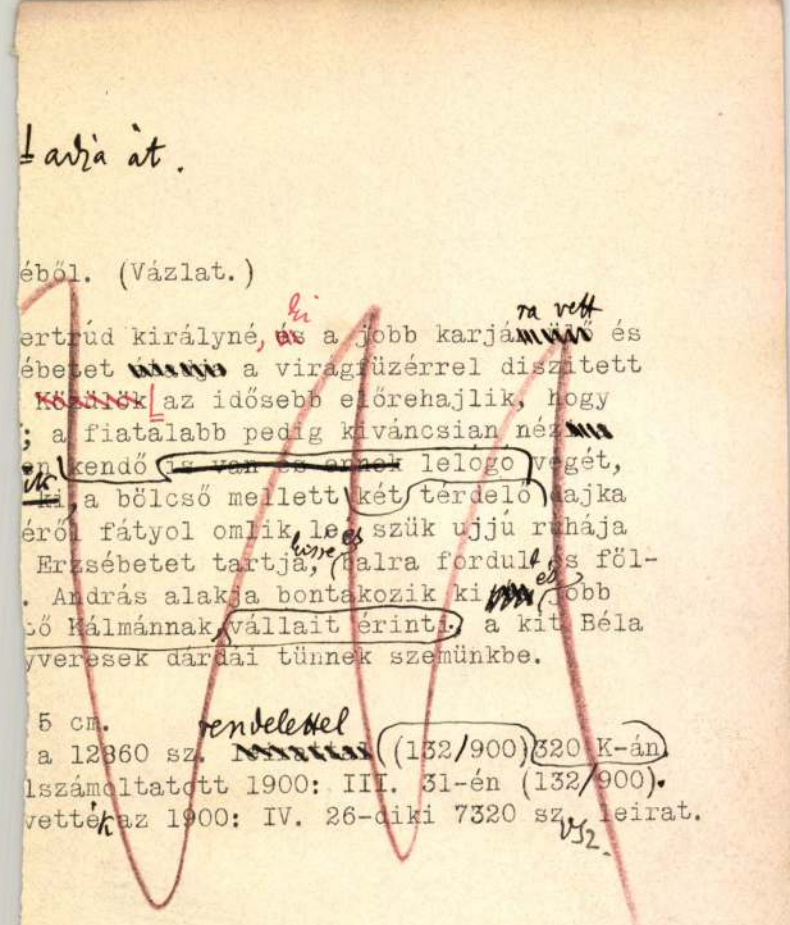

éből. (Vázlat.)

ertrúd királyné, ~~és~~ ki a jobb karjá~~mülő~~ra vett és
ébetet ~~átadja~~ a virágfüzérrel díszített
~~Közülök~~ az idősebb előrehajlik, hogy
; a fiatalabb pedig kíváncsian néz~~ma~~
en kendő ~~is van és annak~~ lelógó végét,
~~ki~~ ik, a bölcső mellett két térdelő dajka
éről fátyol omlik le és szük ujjú ruhája
Erzsébetet tartja, kisse balra fordult és föl-
. András alakja bontakozik ki ~~[illegible]~~ és jobb
ő Kálmánnak vállait érinti, a kit Béla
yveresek dárdái tünnek szemünkbe.

5 cm.
a 12860 sz. ~~leirattal~~ rendelettel (132/900) 320 K-án
lszámoltatott 1900: III. 31-én (132/900).
vettek az 1900: IV. 26-diki 7320 sz. leirat.

Kasalovszky Sechrig Luci

festőnő.

1906. Eger.

Kasalowsky Lucy

Alkotása az Uj Szalon kiáll.-án.

Ujság, 934.V.27.

MDK

Kasalovszky Lucy

Balaton, paszt.

Balatoni kiáll. Müterem, 1937. jun.

Kasalowsky-Sehrig L.

MDK

Női arckép, pasztell

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

MDK

Kasalovszky Lucy

A korcsmában, of.

Müterem 5. csop.kiáll. 1937. jul.

MDK

Kasalowsky Lucy, festö

Tabán.	Tempera.
Lépcsö ut.	"
Görög ucca.	"

Uj Szalon.- Tabány Kiállitása. 1934 máj. 1934.ápr.
Kat.

Kasalowsky Lucy

MDK

Football, pasztell
Operaház Bécsben, rézkarc

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi Kiállitás

MDK

Kasalowsky Lucy

"A bécsi Operánál"c.kép repr.150.o.
/Az Uj Szalon kiállitásáról./

Képzőművészet 1934. VIII.évf. 74.sz. 150.l.

MDK

Kasalowsky-Sehrig L.

Női arckép, paszt.

Képzőm. Társ. 1905/6. téli kiáll. kat. 41.l.

Kasalya Ignác, kovácslegény

A mádi kovács-kerékgyártó céh 1826-ban arra kötelezi, hogy elmaradt vándorlása helyett egy szekeret köteles megvasalni, akkor fel veszik a céhbe. 290.o.

Bogdál Ferenc: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 283.o

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc.
A Herman Ottó Múz. Kiadása. Miskolc

Kasalva Ignác, kovácsmester

A mádi kovács-kerékgyártó céh tagja 1835-ben. 291.o.

Bogdál Ferenc: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 283.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc.
A Herman Ottó Múz. Kiadása. Miskolc

Kásás Ernő festőművész

?—? **Kásás Ernő műteremkiállítása.** A Klotild-utca 10/A. szám alatt Kásás Ernő kiállítást rendezett a képeiből. Az akadémikus naturalizmus jegyében született olajfestmények tetszetős portrékat és tájakat örökítenek meg. Kásás jól rajzol és ez ad erősséget képeinek. Van egy-két könnyed női figurája, amely már bizonyos felszabadulást jelent a szigoru naturalizmus béklyói alól. Ezek a fiatal festő legtöbbet igérő képei.

M.931.XII.13.
E.K.931.XII.?
N.U.931.XII.18.
P.H.931.XII.6.
N.U.931.XII.11.

Kásás Ernő

XII-16.

MAGY

* **Kásás Ernő kiállitása.** Mult évben emlékeztünk meg először *Kásás* Ernő festőművész munkásságáról, ki egy gyüjteményes kiállitás keretében mutatkozott be az *Erzsébetvárosi Keresztény Társaskör* helyiségeiben. Most tizéves munkásságának (mintegy 150 képből álló) anyagából rendez érdekes kiállitást Lehel-utca 14. szám alatti mütermében. *Kásás* Ernő a *Gyárfás* Jenő kezei alól indult művészi utjára. Eleinte határozott irányt kifejezésmódjában még ekkor nem találunk. Szeretettel foglalkozik minden festői témával, a csendélettől a freskóig, a falusi ház oldalán megtorpanó napsugár fényétől a nagy kompozicióig. Az elvesztett Erdélyről és Adriáról festett tájképei szép fejlődést jelentenek tavalyi kiállitása óta is. Ifjukori munkái között találjuk *IV. Károly* királyunk arcképét is, mit a 15 éves Kásás Ernő, őfensége sepsiszentgyörgyi látogatásának alkalmára festett 1917-ben. A kiállitás január 1-ig 6—9 óráig dijtalanul tekinthető meg.

Magyarság 1926 XII. 16

Kásás Ernő

festőművész

Duna Kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. „Dunamenti táj"

Pesti Hirlap
1933.I.29

Kásás Ernő
festőművész

Magyarság
1935 II. 22

MŰVÉSZET

Magyar festőművész sikere Amerikában

Chicagóból irják: Most leplezték le East Chicagóban *Kásás* Ernő, az Amerikában élő kiváló magyar festőművész *Mit adott a könyv az emberiségnek?* cimü már méreteiben is hatalmas (körülbelül 12 méter hosszu és körülbelül 2 méter magas) festményét, amelyet az amerikai Indiana állam rendelésére készitett. A kép megelőzően — a chicagói világkiállitáskor — több hónapon át a General Exhibit buildingben volt kiállitva és rengeteg ember tekintette meg. A leleplezési ünnepély fényes keretek között zajlott le, amelyen *Medgyesy* László chicagói magyar konzullal az élen résztvettek az összes magyar egyesületek, továbbá a chicagói társadalmi és kulturszervezetek. Az állam nevében *Wilbur D. Peat* vette át a képet és gratulált a magyar művésznek nagysikerü alkotásához. A leleplezési ünnepély után többszáz teritékes bankettet rendeztek Kásás Ernő tiszteletére.

Nemzeti Szalon.

Rauscher György festőművész hagyatéki
Ungvári Lajos szobrászművész
bemutatkozó kiállítása.

1935. X. 26 – XI. 10.

Katalogus: tiszteletpld.

Kásás Ernő

festőművész

— **Magyar festőművész sikere Amerikában.** Chicagóból irják: Most leplezték le East Chicagóban Kásás Ernő, az Amerikában élő magyar festőművész „Mit adott a könyv az emberiségnek?" cimü, már méreteiben is hatalmas (12 méter hosszu és 2 méter magas) festményét, amelyet az amerikai Indiana állam rendelésére készitett. A kép megelőzően — a chicagói világkiállitáskor — több hónapon át a General Exhibit building-ben volt kiállitva és rengeteg ember tekintette meg. A leleplezési ünnepély fényes keretek közölt zajlott le, amelyen Medgyesy László chicagói magyar konzullal az élen résztvettek az összes magyar egyesületek, továbbá a chicagói társadalmi és kulturszervezetek. Az állam nevében Wilbur D. Peat vette át a képet és gratulált a magyar müvésznek nagysikerü alkotásához. A leleplezési ünnepély után többszázteritékes bankettet rendeztek Kásás Ernő tiszteletére.

lejárt

1935 II. 22

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../BI.....ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

Kásás Ernő

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

PH. 1933. IV. 16.

Kásás Ernó festőművész

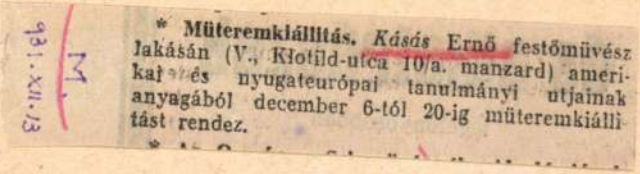

M. 931. XII. 13.

* **Müteremkiállitás.** *Kásás* Ernő festőművész lakásán (V., Klotild-utca 10/a. manzard) amerikai és nyugateurópai tanulmányi utjainak anyagából december 6-tól 20-ig müteremkiállitást rendez.

M.931.XII.13.
E.K.931.XII.?
N.U.931.XII.18.
P.H.931.XII.6.
N.U.931.XII.11.

Pedro Luis Castellanos

M. C3. A11. 13.
M. C3. A11. 12.
M. C3. A11. 10.
M. C3. A11. 9.
M. C3. A11. 11.

Kásás Ernő festőművész

M.931.XII.13.
E.K.931.XII.?
N.U.931.XII.18.
P.H.931.XII.6.
N.U.931.XII.11.

— **Kásás Ernő kiállítása.** Több izben megemlékeztünk már *Kásás* Ernő székely festőművészről, ki nemrégen tért haza amerikai tanulmányutjáról, ahol lelkes szereplője volt a „Pro Hungaria" chicagoi csoportjának. Az Egyesült Államokban székely- és magyartémáju képeivel aratta legnagyobb sikereit, többizben tervezte egynéhány internacionális kiállitás „Hungary" főliratu pavillonját, hol erre az alkalomra festett tulipános magyar butorai osztatlan elismerést és sajtósikert jelentettek a magyar művész számára. Chicagoi kollektiv kiállitása után Erdélyben, majd a Nemzeti Szalonban mutatta be munkáit, jelenleg pedig mütermében (V., Klotild-utca 10a.) mutat be egy sorozat képet. Legértékesebbek aktkompozicioi és erdélyi tájképei, nagy elmélyedéssel és áhitattal festett Krisztus-képe és néhány jó portréja.

Kásás Ernő festőművész

N.931.XII.13.
E.K.931.XII.?
N.U.931.XII.18.
P.H.931.XII.6.
N.U.931.XII.11.

— **Kásás Ernő kiállitása.** Egy Amerikát járt fiatal festőművész, aki egyébként a székelyföldről származott el, Klotild-utca 10. sz. alatti műtermében most kiállitást rendezett. *Kásás Ernő* művészetéről van szó, mely a történelmi festészettől az iparművészetig széles mesgyén mozog s eddig legnagyobb sikereit Chicagóban aratta. Az amerikai világvárosban főleg magyaros intérieurjeivel tünt fel, de dijat nyert Lincoln Ábrahámról festett történelmi vázlatával is. Mostani műteremkiállitásán „A szépség diadala" c. nagy vászna a legértékesebb. Öt szép nő-akt van rajta s a háttér római oszlopcsarnoka a klasszikus időkbe viszi képzeletünket. A mester édesanyjáról és feleségéről festett jó képmások kiváló portraitfestőnek mutatják be. A székelyföldön, különsöen Sepsiszentgyörgy vidékén festett friss tájképei (Olt-menti részletek, — falusi házak és udvarok, kerekes kut), a nagybaconi templom és régi temető, pesti vázlatai közül a Silos-telep égése s különféle figurális vázlatok élénkitik még a tárlat anyagát. A művész egyébként rendes munkatársa az amerikai magyar lapoknak s irodalmi munkásságot is fejt ki. *(k. k. l.)*

Kásás Ernő festőművész

N.U. 931. XII. 11.

— **Müteremkiállitás.** *Kásás* Ernő festőművész müteremkiállitást (V., Klotild-utca 10/a Manzard) rendez. A kiállitást december 6—20-áig, naponta délelőtt 10 órától délután 5 óráig lehet megtekinteni.

M.931.XII.13.
B.K.931.XII.?
N.U.931.XII.18.
P.H.931.XII.6.
N.U.931.XII.11.

MDK

Kásás Ernö, festö

Olt mente.
Kerekes kut.

Nemzeti Szalon, Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

Unterem Eiaklitás, Kadás Ernő

Pesti Hirlap. 1925. nov. 26. 11

Gyűjteménges Kiaklitás

MDK

Kásás Ernő

Sepsiszentgyörgyön Gyárfás Jenőnél, Budapesten az akadémián Glatz Oszkárnál és Benkhard Ágostnál tanult

E.G. I. 531.l.

Kásás Ernő festő

Pesti Hirlap. 1925. nov. 26. 11

Gyűjtemények kiállítás

KÁSÁS *Ernő*, festő, * Gyergyószentmiklós 1901 ápr. 15. Sepsiszentgyörgyön Gyárfás Jenőnél, azután Budapesten az akadémián Glatz Oszkárnál és Benkhard Ágostnál tanult. Naturalista irányban figurális kompozíciókat, tájképeket, stb. fest. 1925. koll. kiállítása, 1926. műteremkiállítása volt Budapesten. 1927-től évekig Amerikában élt. 1931. ismét műteremkiállítást rendezett képeiből Budapesten.

Á. G. I. 5311

Kürthy Sándor, közs. írnok VII. 163.

MDK

Kásás Ernő, Gyimasi

A magyar plakátmüvészetnek lépést kell tartania a filmek szinvonalának emelkedésével. Magyar Film 1942. szept. 7. 2-5.l.

XIX.

MDK

Kásás Ernő

Képzőművészet. Ujság 1927. jan. 1. 48.l.

MDK

Kásás Ernő

Képzőművészet 1952. 43.1.

Kásás Ernő festő

Szül. Gyergyószentmiklóson 1901 ápr. 15. Gimnáziumi érettségit tett Sepsiszent. györgyön, ugyanitt Gyárfás Jenőnél tanult. Bpesti képzőmüv. főiskolán 1919–23. Glatz (és Benkhard) osztályain tanult. 1923. Ausztriában, Svajcban, 1924 Párisban 1926. Trieszt – Fiumeban tanult és dolgozott. Budapesten él. 1927 végén rövid tolose Amerikába ment. Mindenütt fest naturalista irányban.

Saját kezlése
1927 IX. 30.

Eszköz csontból VI. 174.

MAGYAR Film

Szerkeszti: Szalolay K. Géza

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP
Szerkesztőség: VII. Erzsébet-körút 13. IV. emelet.
Telefon: 420—796. Kiadóhivatal: VI, Bajza-utca 13.
Telefon 220—855, 422—961. Postatakarékpénzt. 15410.
Előfizetési ár: egy évre 30 pengő, félévre 16 pengő.

IV. ÉVFOLYAM 36. SZÁM — MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN — BUDAPEST, 1942. SZEPTEMBER HÓ 7

Megkezdődött a tíz nemzet versenye

— A „Magyar Film" Velencébe kiküldött tudósítójának jelentése —

Szeptember 5-én volt az első magyar film bemutatója. Az »Emberek a havason« került vetítésre igen szép sikerrel. Kedden, 8-án mutatják be a »Sziriusz«-t. Az »Emberek a havason« kiküldése késett s ezért a vetítési időpontokat megváltoztatták. A harmadik magyar film, a »Negyediziglen« vetítési időpontja még bizonytalan.

Az egyes országok által kiküldött filmek érdekes képet adnak a nagy versenyről. A hivatalos lista a következő:

Olaszország

Alfa Tau — Scalera produkció — Rendező: Francesco de Roberti — Az olasz filmközpont és a tengerészeti minisztérium támogatásával készült film.

Un colpo di pistola (Egy pisztolylövés) — Lux film produkció — Rendező: Renato Castellani — Főszereplők: Assia Noris, Fosco Giachetti, Antonio Centa.

Bengasi — Bassoli produkció — Rendező: Augusto Genina — Főszereplők: Fosco Giachetti, Tasnády Mária, Amadeo Nazzari, Vivi Gioi.

Una storia d'amore (Egy szerelem története) — Lux Film produkció — Rendező: Mario Camerini — Főszereplők: Assia Noris, Carlo Companini.

La bella addormentata (A szép alvó) — Cines produkció — Rendező: Luigi Chiarini — Főszereplők: Luisa Ferida, Amadeo Nazzari, Osvaldo Valenti.

Le vie del cuore (A szív útjai) — Viralba produkció — Rendező: Camillo Mastrocinque — Főszereplők: Mina di San Servolo, Sandro Ruffini.

Noi vivi (Mi élők) — Scalera Film produkció — Rendező: Goffredo Alessandrini — Főszereplők: Fosco Giachetti, Alida Valli, Rossano Brazzi.

Németország

Der grosse König (A nagy király) — Tobis produkció — Rendező: Veit Harlan — Főszereplők: Paul Wegener, Claus Claussen, Kristina Soederbaum.

Wiener Blut (Bécsi vér) — Wien Film produkció — Rendező: Willy Forst — Főszereplők: Willy Fritsch, Maria Holst, Dorit Kreysler, Hedvig Bleibtren.

Die grosse Liebe (A nagy szerelem) — UFA produkció — Rendezte: Rolf Hansen — Főszereplők: Zarah Leander, Viktor Staal, Paul Hörbiger, Grete Weiser.

Andreas Schlueter — Terra Film produkció — Rendező: Herbert Maisch — Főszereplők: Heinrich George, Mila Kopp, Olga Tschechowa, Theodor Loos.

Die goldene Stadt (Az arany városa) — UFA produkció — Rendező: Veit Harlan — Főszereplők: Eugen Kloepfer, Kristina Soederbaum, Lieselotte Schreiner.

Der grosse Schatten (A nagy árnyék) — Tobis produkció — Rendező: Paul Verhoeven — Főszereplők: Heinrich George, Heidemarie Hathever.

Magyarország

Negyediziglen — Hunnia produkció — Rendező: Patkós György — Főszereplők: Eszenyi Olga, Hosszu Zoltán.

Sziriusz — Magyar Irók Filmje produkció — Rendező: Hamza D. Ákos — Főszereplők: Karády Katalin, Szilassy László, Nagy Ila, Baló Elemér, Rajczy Lajos.

Emberek a havason — Hunnia produkció — Rendezte: Szőts István — Főszereplők: Spolaritsné, Görbe János.

A kis kakuk — A vallás és közoktatásügyi minisztérium produkciója.

Kárpátalja kincse — Magyar Filmiroda produkció.

Svédország

Gula kliniken (Sárga klinika) — Svensk Film produkció.

Jacobs Stege (Jákob létrája) — Svensk Film produkció.

Rospiggar (falusi történet) — Sandrew Baumann produkció.

Lickan kommer (A szerencse megérkezik) — Terra Film produkció.

Finnország

Yli Rajan (A fronton túl) — Suomi Film produkció — Rendező: Wilho Ilmari — Főszereplők: Irma Seikkula, Joel Rinne.

Svájc

Landammann Stauffacher — Praesens Film produkció — Rendező: Leopold Lindberg — Főszereplők: Heinrich Gretter, Leopold Biberti.

Menschen die Vorüberziehen (Átvonuló emberek) — Gloria Film produkció — Rendező: Max Hauffer — Főszereplők: Adolf Manz, Marion Cherbuliez.

Spanyolország

Boda en el inferno (Házasság a pokolban) — Hercules Film produkció — — Rendező: Antonio Roman — Főszereplők: Conchita Montenegro, José Nieto, Toni d'Algi.

Goyescas — Universal Film produkció — Rendező: Benito Perojo — Főszereplők: Imperio Argentina, R. Rivelles.

El correo de Indias (Az indián futár) — Cepisca Film produkció — Rendező: Edgard Neville — Főszereplők: Conchita Montenegro, Julio Peria.

La aldea maldita (Az elátkozott falu) — Manulel del Castillo produkció — Rendező: Florian Rey — Főszereplők: Florencia Requez, Julio Rey.

Portugália

Ala Arriba — Portugál Tobis produkció — Rendező: Leiato de Barros.

Esposizione del mondo porthogese (A portugál világkiállítás).

Vita del lino — A földmívelésügyi minisztérium ismeretterjesztő filmje.

Norvégia

Glimt fra Nord Norge (Utazás Észak-Norvégiában) — Természeti felvételek.

Telemark — Sí-film.

Dánia

Afsporet (Az áldozat) — Asa Film produkció — Rendező: Ipsen és Lauritzen — Főszereplők: Paul Reumert, Ilona Wiselmann, Ebe Rode.

A MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZETNEK LÉPÉST KELL TARTANIA A FILMEK SZÍNVONALÁNAK EMELKEDÉSÉVEL

A MAGYAR FILM ANKÉTJA

Mult számunkban vetettük föl a kérdést, hogy miért nem hirdetik képzőművészetünk hírnevéhez méltó művészi plakátok a felfelé törő magyar filmet. A kérdést a napisajtó is felkarolta és az alábbi hozzászólások igazolják azt az álláspontunkat, hogy igenis a magyar művész, ha megkapja a megfelelő támogatást, művészi és nemzeti kötelességének érzi a film segítségére sietni annak előzetes ismertetésében a saját eszközeivel. Sőt nemcsak a filmművészet területén látják a giccstől való szabadulás szükségességét, hanem minden nyilvánosságra kerülő plakátra vonatkozóan is.

Mai számunkban néhány egyszínű reprodukciót is közlünk szemléltetésként annak igazolásául, hogy vannak használható és szerencsés plakáttermékek is. Különféle stílusokat szemléltetünk.

Információinknál az is kiderült, hogy plakátkészítőink legtöbb esetben nem is látják a filmet, mielőtt fontos feladatukat elvégeznék.

Olyan ez, mintha egy könyv pársoros tartalmi leírásának birtokában próbálnánk kritikát adni egy regényről, írásműről, de annak elolvasása nélkül. Szándékosan mellőztük a rossz plakátnak példáink között való illusztratív ismertetését, hiszen nem akarjuk bántani se az elkészítők érzékenységét, sem a gyártócégek érdekeit. A ponyva népszerűsége nem indokolja annak szükségszerűségét. A rossz plakát, a giccs nem igazodhatik se az átlagközönség, se a mozis tarkaságkedvelő, panorámát kereső ízléséhez. Higyjék el azok, akiket ez a kérdés érint, hogy a művészileg jó, technikailag tökéletes, esztétikailag gyönyörködtető plakát éppen úgy szeretetre fog találni, mint a művészi film, a komoly, értékes színdarab, vagy az értékes, jó könyv.

A liberális korszak nevelte a gyártókat, filmeseket az éhbéren csinált tatott rossz, igen sokszor ízléstelen és rendkívül ritkán jó plakátstílusra, a giccs-szerűség megkedvelésére. Ennek az időnek vége. Megtisztult a sajtó, a film, az irodalom is az utóbbi néhány év során káros, nemzetünktől idegen elemeitől, mossuk le a rossz plakátokat is.

„Több időt és nagyobb tiszteletdíjat a plakáttervező művészeknek"

Melbing Ferenc, az Iparművészeti főiskola ny. igazgatója ezzel a kérdéssel kapcsolatban a következő nyilatkozatot küldte be:

— Művészi plakátot nem lehet úgy készíteni, *hogy a megrendelő adjon utasítást a plakáttervezőnek és ezzel mintegy az ő elgondolását tukmálja rá a művészre.* Ne képzeljék azt a vállalkozók, hogy ők jobban értenek a plakáttervezéshez, mint azok, akiknek mégiscsak megvan a megfelelő művészi fantáziájuk és ennélfogva jobban tudják, hogy mik a jó plakát követelményei.

— Legnagyobb baj az, hogy a vállalkozók *nem hagynak elegendő időt a tervező művésznek és nem adnak nekik megfelelő honoráriumot.* A gyártók legtöbbször csak olyan rövid időt engednek a művésznek, hogy annak nincs más választása, mint az, hogy vetítőgép segítségével felnagyítja a film egyik jelenetét és belerajzolja a feliratokat.

— Külföldön, különösen Németországban úgy történik egy ilyen plakátnak a megterveztetése, hogy már jóval a film elkészülése előtt megbízást adnak a művésznek, aki a rendelkezésre álló idő alatt *olyan ízléses és művészi plakátot tud készíteni, hogy az tényleg tükörképe az egész filmnek.* A plakátok megtervezésére legtöbbször pályázatokat hirdetnek. E tekintetben nálunk is bizonyos reformokra volna szükség. Itt különösen a plakátok dotálására gondolok. Szerintem senkitől sem lehet kívánni azt, hogy egyetlen éjszaka alatt minimális tiszteletdíjért művészi plakátot készítsen.

— Röviden tehát: több időt és nagyobb tiszteletdíjat a plakáttervező művészeknek!«

Mit mond a festőművész?

Istokovits Kálmán, a temperafestés egyik legnagyobb és leghivatottabb magyar képviselője következőkben foglalta össze a művészek álláspontját:

Örömmel olvastam a filmplakátok művészietlensége elleni cikket. Végre egy folytonosan szem elé kerülő baj orvoslása kerül szóba, amit megértéssel és csekély áldozattal rendezni lehet úgy, hogy »üzletileg« is behozza a reá költött többletet. Itt áll egy jól képzett művészgárda és mesteremberekkel csináltatják a filmek plakátjait. Felkészületlenség, ízlésbeli fogyatékosság jellemzi ezeket. A szép és jó plakát hatása a nézőre mély benyomást tesz és fokozottan felhívja figyelmét. A film kvalitásaiból plakátonkeresztül kell ízelítőt adni. De kvalitást csak kvalitással lehet ezúton adni és erre valók a képzőművészek, kiknek hivatása a művészi és dekoratív tartalmát megadni a plakátnak, úgy a képi, mint szövegi részen át. Irányelv az egyszerűség. Ugy színben, mint folt megoldásban. Ez nemcsak olcsóbbá teszi a kivitelezést, hanem kiemeli a falak plakáttömegéből. Láthatóvá teszi szín- és betűzűrzavarban a hirdetőtáblán vagy oszlopon. A fotomontázsszerű megoldás — melynek jegyében mostani filmplakátjaink készülnek — rossz. Nem adnak egységes foltot, ezáltal széteső folthatásukkal beleolvadnak környezetükbe, láthatatlanná válnak. Színbeli megoldásukra ugyanez vonatkozik. Túl jól akarják megcsinálni, sok színnel, így zavarossá teszik. A sietős embereknek pedig nincs idejük megfejteni egy szín- és betűkáosz talányát. Ez szerencse részben, mert amit látna, az elijesztené a filmtől, de kár is, mert így elveszett egy propaganda erő, mely ennek dacára szerepel, mint kiadás. Ennek a kettős kárnak megtakarítását kell művészeink bevonásával megoldani. Miért ne lehetne csinálni két, vagy három színnel jó plakátot? Lehet. A foltmegoldás egyszerűsége, kevés figura harmónikus elrendezésével biztosítja a plakátszerűséget, művészies egyszerűséget, szolgálja a filmet és így gyönyörködtetve válik részesévé a művészek, technikusok alkotásának.

Richter Aladár,

az Iparművészeti Társulat alelnöke a filmplakátról

Richter Aladár hozzászólása a következőképen hangzik:

A »Magyar Film« legutóbbi számában Gyimesy Kásás Ernő által felvetett kérdés valóban érdekes és ugyancsak időszerű. A gyakorlati síkon azonban nem olyan egyszerű ez, mint ahogyan talán sokak előtt látszik.

A magyar filmplakát ügye is, mint annyi más művészeti kérdés, a gyakorlati oldalon, sajnos, kenyérkérdésekkel kapcsolódik. Azért mondom, hogy »sajnos«, mert ez a körülmény a művészeti kérdéseknek elsősorban és mindenek felett kulturális vonatkozású helyes tisztázását és főleg gyakorlati megoldását többnyire megzavarja, sőt igen sokszor meddő mellékutakra tereli.

A cím, amely alatt a hivatkozott cikk megjelent, hangzatos ugyan és hatásos, de a magyar filmplakát kérdését címszerű dióhéjba fogalmazva »adjon a film kenyeret a magyar képzőművészetnek« helyett inkább úgy fogalmaznám, hogy: »a magyar film minden kapcsolódó vonatkozásában biztosítsa a jó és nívós magyar művészet érvényesülését és fejlesztő gyakorlatát«.

De nem a címen múlik ez a kérdés. Maga a plakát művészete nem »képzőművészeti« kérdés, hanem az iparművészeti grafika keretében az úgynevezett reklámgrafikának egy magas színvonalra fejlődött különleges ágazata. A művészi plakát gyakorlata ma már alapos és elég hosszantartó különleges művészeti szakképzettséget és speciális művészeti képességet igényel. A művészek élethivatása, hogy alkotó művészetük gyakorlatával megoldják az élet teremtette művészi feladatokat, kielégítsék a szükségletet, s végül és nem utolsó sorban, hogy alkotó művészeti gyakorlatuk folytán a nemzeti művészet kultúrnivóját emeljék és fejlesszék.

Véleményem szerint művészeti »segélyakciókra«, — ha még oly nemes indulatúak is azok — csak akkor lenne szabad gondolni, ha előbb a gyakorlati téren a társadalom a maga kötelezettségét megtette.

A film elsőrendű ilyen gyakorlati lehetőség, de elsőrendű nemzeti kultúrkötelesség is.

Hogyan lehet jó és művészi magyar filmplakát?

Semmi esetre se máról holnapra, mint ahogyan a magyar film maga sem máról holnapra fejlődött mai színvonalára. A legfontosabb és alapvető a kellő anyagi feltétel biztosítása arra, hogy kitűnő plakátművészeink — mert ilyenek is vannak bőven — lelkesen, alaposan és főleg rendszeresen foglalkozhassanak a magyar filmplakát tervezés gyakorlatával. Ezt az előfeltételt megteremteni még a magyar filmnek sem lehet probléma, mert egy-egy film költségvetésében ez nem számottevő tétel.

De ez egymagában még távolról sem oldaná meg a kérdést. Helyes szakművészeti köröknek szerves kapcsolatát kell létrehozni a filmmel, hogy a jó filmplakát művészetének biztos és legeredményesebb fejlesztésére ez a kapcsolat rendszert alkosson. A magyar művészeti életben és éppen elsősorban a mindig könnyebb reális lehetőségekkel rendelkező iparművészeti grafikában nagyszerű példa áll előttünk: az új művészi magyar postabélyeg rövid két-három év alatt világviszonylatban is az első vonalba feltört kitűnő példája.

A Magyar Posta kulturált megértése folytán (becsületes anyagi előfeltétellel) ma már egész gárdája van a speciálisan bélyegtervező kitűnő magyar szakművészeinknek, s a magyar postabélyegek művészi nívója és hírneve valóban világhírűvé lett. Egyegy új magyar postabélyeg sorozat megjelenése ma már komoly magyar művészeti eseményt jelent.

Jó rendszerrel, jó művészekkel dolgozzon tehát a magyar film plakátszükségletének ellátásában, mint ahogy nem dilettánsokkal vagy műkedvelőkkel játszatja filmjének szerepeit, s akkor a magyar film is elmondhatja majd magáról, hogy e téren is megtette azt, amire a magyar nemzeti munka és a magyar kultúra mindennél magasabbrendűsége kötelezi.

De akkor lesz jó magyar filmplakát, sőt magyar filmplakát művészet is.

ÚJ STILUST!

A filmszakma legjobban ismert és legtöbbet foglalkoztatott plakáttervezője, Kiss Pál képszerkesztő és festő következőkben foglalta össze mondanivalóit:

Mint számos moziplakát kivitelezője azzal kezdem: Igenis vannak megrendelők (elég sokan), akik legtöbbször a plakátfestést eleve tizedrangú munkának fogják fel és aszerint is dotálják. Ahogyan azt Gyimesy Kásás kollégám igen találóan írta meg: »A művészietlenséget nagyon gyakran a megrendelő kényszeríti rá a plakáttervezőre«... Jóllehet a pongyolaelgondolásokkal sokszor találkoztam, a fenti megrendelőkkel való küzdelemmel most nem foglalkozhatom.

Inkább rátérek a jóízlésű, képzőművészetileg látó, jószándékú (mert Istennek hála ilyenek is vannak) megrendelőinkre. Pár szóval szeretném elmondani, hogyan találja meg a megrendelő — a grafikus — az egymáshoz vezető útat a nemesebb értékű moziplakát érdekében:

1. El a pesti moziplakátstílus tradicióval.

Ez a régebbi rajzolók soha meg nem bocsátható hibája. Honosítottak egy sárga-piroskék variációjú, falvédő stílusú (stílus... óh bocsánat) plakátot. Mert a laikus megrendelőt ez a sokszínű részletező festésmegoldás csábítja. Ennek pusztulni kell! Meggyőződése, hogy ez fog vonzani. Pedig... Hát hiszen honnan is tudná, — vajjon melyik plakát lenne a megfelelő? Talán még sohasem látott »gebrauchsgrafik«-ot. Számára meseszerűnek tűnik, hogy egy rajzért 2—3000 pengőt kapnak grafikusművészek.

2. A plakátvázlatok időben való megrendelése, hangsúlyozni kívánom, nem elég két nap egy szimbolikus plakát erőteljes kifejezési formájának megoldásához. Ahhoz négyszer két napra van szükség.

3. A tervezett plakát inkább kevesebb színű, de jó nyomdai termék legyen! Véleményem szerint a következő megoldás a jobb plakátok gyors megvalósulásához vezetne: Készíttessenek a megrendelők egy vagy két grafikussal a tervezendő plakátról kicsi színes vázlatokat, és eltekintve attól, hogy a kicsi vázlatok megfelenek nagyításra vagy sem, minden egyes darabot honoráljanak. A fenti formában a grafikus értelmét látná munkájának és.. jobb moziplakátokkal találkoznánk az utcákon.

„A plakát is emelkedjék művészi értékében!"

Légrády Sándor az európaszerte ismert bélyegtervező művész, a m. kir. posta bélyegeinek egyik legismertebb tervezője a következőket mondotta:

— A magyar filmgyártóknak az a törekvése, hogy világviszonylatban is a legszebbet és a legnívósabbat akarják adni, magával kell hoznia azt, hogy plakátjaik is ezt az értéket képviseljék. Régebb a magyar filmtémák és azok kivitele eléggé ponyvahatásúnak volt mondható. Szinte nem is volt várható az, hogy a plakátok annál különbek legyenek.

— A filmvállalkozókban meg kell, hogy érlelődjön az az érzés, hogy a filmplakát a legelsőrendűbb és elsőszámú bekonferálója filmjüknek a nagyközönséggel szemben, tehát *üzleti szempontból is kívánatos, hogy nagyobb áldozatokkal bár, de feltétlenül a leghathatósabb propagandaként vegyék igénybe a plakátművészetet.*

— Nagy szolgálatot tesznek ezzel a gyártók nemcsak üzlet itörekvéseiknek, hanem a magyar művészettnek is általában.

— Nagy szolgálatot tenne ezenkívül a művésztársadalomnak szociális téren is. Produktív síkon pedig kifejezési és technikai formájukkal, érzelmi világuknak széles skálájával hozzájárulnának a magyar film »művészi« renaissancehez. Ne feledjük el, hogy a plakátoknak reprezentálnia kell a magyar grafikus művészeten keresztül a magyar film kulturális értékét is.

„VÁZLATDÍJ"

megvalósítását tartja helyesnek D. Szabó István festőművész

D. Szabó István elgondolását alábbiakban ismertetjük:

Állítsanak fel az összes filmvállalatok részére egy központosított reklámosztályt, ahol filmenként kiválasztanák a plakát megtervezésre alkalmas művészeket. Itt eddig elért eredményeik és tehetségük szerint osszák ki a művészek között a megfelelő filmszüzséket. Ne legyen az az elv a filmplakátoknál, hogy ami jó volt a nagyapáinknak, az jó lesz nekünk is. Hirdessenek zártkörű pályázatot, ahol minden meghívott művésznek adjanak egy bizonyos összegű ú. n. *vázlatdíjat.*

Az idő sürget! Háború után a külföldi filmek és filmplakátok oly nagy számban fognak nálunk megjelenni, hogy ezekkel szemben a kisebb költségvetéssel dolgozó magyar filmgyártás háttérbe fog szorulni.

Bízzák a producerek a plakáttervezést hozzáértő emberekre, akiknek van megfelelő művészi érzékük hozzá.

Így lesznek csak művészi filmplakátok.

„Egy kis pénz és egy kis szív kell hozzá...“

Köhler László, a Klösz György és fia grafikai műintézet főmérnöke, a nyomdatechnika kiváló szakembere, következőkben foglalta össze szakvéleményét:

— Sajnálatos tény, hogy a moziplakátok nívója nem éri el az utcai plakátoknak átlag színvonalát. *A legtöbb moziplakát művészi szempontból giccs, nyomdatechnikai kivitelezés szempontjából pedig a legprimitívebb nyomtatvány.* Ha tehát művészi, szép és jó plakátot akarunk, akkor két helyen kell változtatnunk:

1. *A plakátok megtervezését adjuk hozzáértő művészek kezébe;*

2. A nyomdai kivitelezésnél az eddig használatos primitívebb eljárás helyett a filmvállalatok *vegyék igénybe a korszerűbb nyomdai reprodukciós eljárásokat.*

— Nyomdatechnikai szempontból eddig a moziplakátot a litografiák a legolcsóbban előállítandó legprimitívebb munkának tekintették, mert erre kényszerítette őket a rendelő. A moziplakát eddig ugyanúgy készült, mint a vidéki vásárokon és szatócsboltokban árult konyhai tűzhely fölé erősítendő úgynevezett »falvédő.« Ennél olcsóbb és primitívebb litografiai nyomtatványt nem igen ismer a nyomdaipar. *Pedig a filmszakma megérdemelné, sőt megköveteli a művészi jó plakátot.* Hogy ezt megkapja annak nincs

is semmi akadálya, csak *egy kis »pénz« és egy kis »szív« kell hozzá.* Miért nem veszik igénybe és használják ki a fejlett magyar nyomdaiparnak képességeit? A moziplakát témája rendszerint egy vagy több művész arcképe vagy egy jelenet a filmből. *Az ilyen plakát megtervezéséhez pedig igazán rajzolni tudó művész kell,* akinek a plakát megtervezésénél nagy segítségére lehet a fénykép felhasználása. Ha pedig már arcképről vagy fényképről van szó, akkor nyomdatechnikai szempontból a fotomechanikai eljárásoknak igénybevétele az indokolt, ilyenek: *a mélynyomás, fottooffset, »Coloroffset«* eljárások. A *színes foto* (Agfacolor) felhasználása külön csemege lenne a moziplakát részére, nem is beszélve a *»Bermpohl«* színes felvételekről, ahol a színes nyomdai reprodukció részére már a fényképezésnél megtörténnek a színrebontások.

— *Megfelelő művészgárda beállításával és tökéletesebb nyomdatechnikai eljárások igénybevételével meg van tehát a lehetőség, tökéletes művészi moziplakátok előállítására.*

*

Az eddig elhangzott nyilatkozatokból is megállapíthatjuk, hogy a »Magyar Film« által felvetett probléma megérett a döntésre. A művészi plakát kérdésében való egyöntetűség tisztán mutatja, hogy nagyobb nehézség nem gátolja a bajok orvoslását és jó művészek bekapcsolásával, lényegtelen áldozattal, szervezéssel a modern propaganda technikai és művészi eszközeivel állhat a plakát a filmművészet szolgálatában.

Gyimesy Kásás Ernő

1942/43. ÉVI

BUDAPEST FILMET KÖTNI K

FILM CÍME		RENDEZŐ	FŐSZEREPLŐK	MEGJEGYZÉS
Bécsi vér (WIENER BLUT)	Wien-film	Willy FORST	Willy FRITSCH Maria HOLST Hans MOSER Theo LINGEN Dorit KREYSLER	A császárváros jókedve, a táncoló kongresszus, bécsi asszonyok és Strauss halhatatlan zenéje életre kelnek Willy Forst e csodálatos alkotásában.
A nagy király (Der grosse König)	TOBIS	Veit HARLAN	Kristina SÖDERBAUM Otto GEBÜHR Gustav FRÖHLICH Paul WEGENER	A mesterrendező a »Nemzet filmje« címmel kitüntetett alkotása, amelyben Nagy Frigyes porosz királyt, mint igazi embert mutatja be.
A titkok vándora (Das unsterbliche Herz)	TOBIS	Veit HARLAN	Heinrich GEORGE Kristina SÖDERBAUM Paul WEGENER	A szerelem és az eszme megrázó küzdelme két ember tragikus sorsában.
A ledőlt titán (Die Entlassung)	TOBIS	Wolfgang LIEBENEIER	Emil JANNINGS Werner KRAUSS C. L. DIEHL Werner HINZ Chr. KAYSSLER	A legzseniálisabb német rendező óriási festménye II. Vilmos császár és a nagy kancellár idejéből.
Lángoló alkonyat (Späte Liebe)	Wien-film	Gustav UCICKY	Paula WESSELY Attila HÖRBIGER	Egy halhatatlan téma legújabb feldolgozása mesteri rendezésben és a nagy művésznő felejthetetlen színészi alakítása.
Styx kapitány leszámol (Die Sache mit Styx)	TOBIS	Karl ANTON	Victor DE KOWA Margit SYMO Laura SOLARI	Fordulatos bűnügyi történet egy vakmerő diplomatáról, aki mindig ott bukkan fel, ahol legkevésbbé várják.
Velencei éjszakák (Die Nacht in Venedig)	TOBIS	Paul VERHOEVEN	Lizzi WALDMÜLLER Heidemarie HATHEYER Herald PAULSEN	Regényes szerelmi történet az álmok városában, Strauss fülbemászó muzsikájával.
Titanic	TOBIS		Sybille SCHMITZ Kirsten HEIBERG Karl SCHÖNBRÖCK Charlotte THIELE Monika BURG	A világ legemlékezetesebb hajókatasztrófájának őszinte története.
A barátnőm (Meine Freundin Josephine)	TOBIS	H. H. ZERLETT	Hilde KRAHL Paul HUBSCHMIED Fita BENKHOFF	Két fiatalember vidám szerelmi története sok akadályon keresztül.
Tűzördög (Feuerteufel)	BAVARIA	Luis TRENKER	Luis TRENKER Fritz KAMPERRS Hilde v. STOTZ	A bátor karinthiai harcosok hőstettei szabadságukért a világhódító Napoleon ellen.
Botrány! (Bad auf der Tenne)	TOBIS	Volker v. COLLANDE	Hely FINKENCELLER Will DOHM Paul HENCKELS	Jóízű történet csintalan asszonyokról és jámbor férfiakról.
Ha szeretsz, elvehetsz! (Karneval der Liebe)	Berlin-Film	Paul MARTIN	Dora KOMAR Johannes HEESTERS Hans MOSER Dorit KREYSLER	Pompás zenés vígjáték egy elvált házaspár esküvővel végződő vidám háborúskodásáról.
A sas visszatér (Zwei in einer grossen Stadt)	TOBIS	Volker v. COLLANDE	Monika BURG Carl JOHN Mariane SIMSON	A legnagyobb csalódás és a legteljesebb boldogság egy szabadságos vadászrepülő 24 órájában.
Az ellopott menyasszony (Die Abenteuer des Herrn v. Barabas)	Prag-Film			Nagyszabású kalandfilm egy megakadályozott érdekházasságról, sok izgalommal és meglepő fordulattal.

BUDAPEST FILM RT. * BUDAPEST, VII.,

6

Kàsás Ernő

Nemzeti Szalon téli tárlatán neve szerepelt.

M.932.T.1.

1927-ben az örökösjogu förendi családok a felsőház tagjává választották. 1930 december 9-én a Kormányzó külügyminiszterré nevezte ki. Az 1931. évi általános választások során a székesfehérvári kerület választotta meg több mint négyezer szótöbbséggel két ellenjelölttel szemben. Bethlen István gróf lemondása után őt bizta meg az államfő kormányalakitással s e megbizatásának, leküzdve az egységespárt kisgazda-csoportja és a kereszténypárt részéről felmerült nehézségeket, három nap alatt eleget is tett. Bemutatkozását a pártok rokonszenvvel fogadták. Bizalommal fogadta a közvélemény is, ugy puritán egyéniségéért, mint programmjáért, amelyet szigoru takarékosságban és a terhek igazságos, egyenlő megosztásában jelölt meg. Miniszterelnökség ideje alatt igyekezett az országot a sulyos gazdasági helyzetéből kimenteni. 1932 szeptember havában beadta lemondását, melyet a Kormányzó ur őfőméltósága elfogadott.

Karsa Kálmán vitéz (*(szentkirályi és szabadjai)*, nyug. ezredes. Született Zsulyte községben (Abaujtorna vm.), 1874-ben. Középiskoláinak elvégzése után a Ludovika-Akadémiának növendéke volt, ahol 1894-ben, mint hadapród tiszthelyettest, a m. kir. 10. honvédgyalogezredhez avatták fel és Sátoraljaújhelyen nyert beosztást. 1895-ben ugyanezen ezred kötelékében zászlóaljsegédtisztté nevezték ki. 1906-ban, mint századparancsnokot, a 9. honvédgyalogezredhez helyezték át. A felsőbb tisztitanfolyam elvégzése után a III. honvédkerületi parancsnoksághoz rendelték. A háboru kitörésekor, különleges hadi beosztásban a lugosi 8. honvédgyalogezredhez vonult be. A Lemberg körüli harcokban, mint a 4. honvédmenetezred 2. zászlóaljának parancsnoka vett részt. A 23. honvédhadosztály kötelékében Przemyslbe került és itt az orosz támadások gócpontját képező Sedlickai alkörlet parancsnokságával bizták meg. Przemysl eleste után, orosz hadifogságba került (Csita, Irkuck), ahonnan 1920 juniusában tért vissza. Ezután a honvédelmi minisztérium elnöki osztályán a személyzeti ügyek előadója lett. 1924-ben a honvédelmi minisztérium nyugdijügyi osztályának vezetésével bizták meg. Egyuttal a honvéd-nyugdijjárulékalap igazgató-tanácsának alelnöke is volt. Később nyugalomba vonult, azonban, mint nyugdijas egy évig az alap ügyvezető-igazgatói teendőit látta el.

Karsay Károly, ny. városi tanácsnok, erdőtanácsos. Született Kassán, 1867-ben. Középiskoláit a premontreiek kassai gimnáziumában, az erdészeti főiskolát Selmecbányán végezte. Oklevelének megszerzése után a kincstári erdőknél, Szászsebesen volt erdőgyakornok, ezután m. kir. erdész, majd főerdész lett Szászvárosan. 1906-ban Kassa városa az erdőmesteri állásra hivta meg. A városi erdőgazdaság intézéséről általa alkotott szabályrendelet elfogadása és jóváhagyása után városi tanácsnokká választották. A kassai gazdasági akadémián 1908-tól az erdészet cimü tantárgy előadója volt. 1922-ben, amikor a megszállás miatt helyét elhagyni volt kénytelen, a kultuszminiszter vallás- és közalapitványi erdőrendezővé nevezte ki. 1931. február hó 24. napján a Kormányzó ur a hazai erdőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréseül a m. kir. erdőtanácsosi cimmel tüntette ki. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter pedig 1931. junius 1-től kezdődő hatállyal a hatósága alá tartozó összes alapok és alapitványok erdészeti ügyeinek vezetésével bizta meg. Számos cikke és értekezése jelent meg erdészeti kérdésekkel kapcsolatban.

Kary Béla *(gyergyó-szent-miklósi)* vitéz, ny. áll. altábornagy. Trencsénben született, 1875-ben. Régi székely család leszármazottja. A középiskolai tanulmányok elvégzése után a Ludovika Akadémia növendéke volt s 1894-ben, 19 éves korában, mint rangelsőt avatták hadnaggyá és a trencséni 15. honvéd gyalogezredhez osztották be. 1896 őszén a felsőbb tiszti tanfolyamra került, amelyet azonban egy sulyos műtét miatt kénytelen volt megismételni.

Itt is rangelső lett és ezért 1898-ban a bécsi hadiiskolába vezényelték, amelyet az 1900. évben a vezérkari szolgálatra való jeles alkalmassággal ismét az elsők között végzett el. Mint a vezérkarhoz beosztott főhadnagy, a pozsonyi hadtestnél később a vezérkar vasuti, majd hadműveleti irodájában működött. 1902-ben pedig a trencséni ezredhez századossá nevezték ki. 1905—1912-ig a honvédelmi minisztériumban teljesitett szolgálatot, később már vezérkari őrnagyi rangban. Utóbb a közös vezérkar állományában, Bécsbe vezényelték. A honvédelmi minisztériumban döntő része volt a honvédségnek a háboru előtti nagyarányu átszervezésében. Az akkori honvédségi törvény és indokolása nagyrészt K. műve. Ezenkivül tevékenyen közreműködött az uj védtörvény, a katonai és honvédségi büntető perrendtartás előkészitő munkálataiban. Értékes munkásságáért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki. Bécsben előbb a vezérkar nyilvántartási, illetőleg kémirodájában teljesitett szolgálatot, majd Schoedler hadseregfelügyelő szárnysegédje lett és végül 1912 októberében a király katonai irodájához osztották be. Itt K. katonai életének egy uj korszaka kezdődik.

Rövid idő multán sikerült ugy Bolfras bárónak, a katonai iroda főnökének osztatlan bizalmát megnyernie, mint pedig az uralkodó figyelmét is magára vonnia. Itt lett 1913 november 1-én vezérkari alezredessé. Mikor Ferenc Ferdinánd a szerajevói gyilkosságnak áldozatul esett, a király K.-t bizta meg annak a bizottságnak elnökségével, amely a trónörökös katonai és egyéb irodáinak összes hagyatékát lepecsételte. A világháboru kitörésekor harctéri szolgálatra jelentkezett, de csak 1915 januárjában kerülhetett ki a frontra és még ugyanezen év augusztusában vezérkari ezredessé lépett elő. A koronázás alkalmával Károly király kiséretében vett részt. 1917 tavaszán a király végül engedett K. többszöri kérésének és ujból harctéri csapatbeosztást nyert. Vitéz és eredményes magatartásának elismeréséül a kardokkal diszitett II. osztályu Vaskorona-renddel tüntették ki. Nemsokára Bécsbe rendelték vissza, ahol a katonai iroda helyettes főnöke lett. Az összeomláskor K. Budapestre jött és egy ideig sógora gyárában dolgozott és sem a Károlyi, sem a bolsevista uralom alatt nem szerepelt. 1920-ban a honvédelmi minisztérium szervezési csoportját vette át. Nevéhez fűződik a honvédség és az államrendészeti szervek átszervezése. 1925-ben a legfelsőbb honvédtörvényszék elnökévé nevezték ki. Időközönként megujuló betegsége miatt 1926-ban nyugalomba vonult. A Tudományos Kaszinó Egyesületnek 1925 óta elnöke. Az utolsó években egészsége teljesen helyreállott és azóta széleskörü tudományos, valamint szépirodalmi tevékenységet fejt ki. Már évtizedek óta folytat nemzetgazdasági, szociálpolitikai, orvosi, jogi és filozófiai tanulmányokat, de emellett a katonai tudományokban is élénk tevékenységet fejt ki. Tudományos művei közül a legjelentősebbek: Kereskedelmi politika, Az antimilitarizmusról, A hadászati irányról. Jelenleg is több tudományos és szépirodalmi munkán dolgozik. Hosszu pályája alatt számos belés külföldi rendjellel és kitüntetéssel jutalmazták érdemeit. A Vitézi Rend tagja.

Kásás Ernő, festőművész. Született Gyergyószentmiklóson. Középiskoláit a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban végezte. Tizenöt éves korában került Gyárfás Jenő festőművészhez, akinek egyetlen tanitványa volt. Az érettségi bizonyitvány megszerzése után a budapesti Képzőművészeti Főiskolát végezte, majd Wien, Svájc, München és Páris művészeti életének tanulmányozása után, 1925-ben rendezte első gyüjteményes kiállitását Budapesten. 1927-ben az Amerikai Egyesült Államokba utazott ki, ahol Csikágóban a

Wommen World's Fair Colosseumban lévő kiállitáson a magyar pavillont tervezte és rendezte, majd később az International Travel Show kiállitásán több magyar tárgyu képével és székely stilusu népies butor terveivel általános feltünést keltett. Ennek az érdeklődésnek nyomán Csikágó két legnagyobb iparmüvészeti üzletének a dekorálásával bizták meg, melyről a legnagyobb amerikai lapok is megemlékeztek, első izben lévén alkalmuk megismerni a magyar népmüvészeti motivumok szines gazdagságát. 1929-ben ugyancsak Csikágóban kollektiv kiállitást rendezett és az amerikai müvészet megismerése céljából az „Art Institute" tanfolyamot látogatta. Ezután Pittsburg—Philadelphia—Newyork — Brema — Hamburg—Berlin—Drezda—Leipzig muzeumait tanulmányozta át. Még ugyanez év folyamán az erdélyi művészek kiállitásán mutatta be munkáit Sepsiszentgyörgyön. Budapesten a Nemzeti Szalonban és több müterem-kiállitásán állitotta ki képeit. A festészet minden ágával foglalkozik, a portrétól a történelmi képig. Művészete impresszionizmusba hajló, de kiindulópontja határozottan naturalista. Főereje a kompozició, amit ugy tájképeinél, mint figurális témáinál szembeötlően megtalálhatunk. Nagy sulyt helyez a rajzra, különös szeretettel oldva meg a drapériák anyagszerüségét. Verőfényes napsütéses képei igen szép bizonyitékai szinérzékének. Egyik müvészeti célja a székely föld szépségeinek felkutatása és megismertetése. A művész több külföldi magyarnyelvü lapnak belső munkatársa.

Kasza Ferenc *(tamásfalvi)*, ny. uradalmi főintéző. Született 1865-ben, Pusztakövesden. Középiskoláit Pécsett végezte, majd 1888-ban a középfoku gazdasági iskolát végezte el Rimaszombatban. Ezek után őrgróf Pallavicini Ede mosdósi gazdaságához került és később intézője lett 3300 kat. hold területü gazdaságának, ahol megszakitás nélkül 1923-ig, 25 éven át fejtett ki gazdasági tevékenységet. Innen gróf Hadik-Barkóczi jánki hitbizományi uradalmához került, mint jószágfelügyelő, ahol négy éven át volt alkalmazva és ezután nyugalomba került. Tagja volt az OMGE-nak, a Somogymegyei Gazdasági Egyesületnek, jelenleg a nyugalmazott gazdatisztek országos szövetségének tagja.

Katona Béla dr., min. o. tanácsos, földbirtokos. Született 1884-ben, Kecskeméten. Atyja, néhai Béla, Magyarország első koronaügyész helyettese, nagyatyja Zsigmond, Kecs-

Katona Nándor: Tél a Tátrában.

Katona Nándor:
Fenyőerdő. (Az állam tulajdona.)

Kertész Aladár: Favágók.

Kernstock Károly:
Verőfény az őszi erdőben.

Kásás Ernő: Szépség diadala.

Kásás Ernő: Székely kerekeskut.

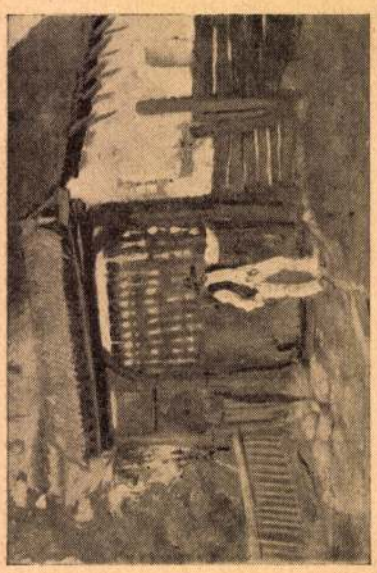

Kásás Ernő: Székely kapu.

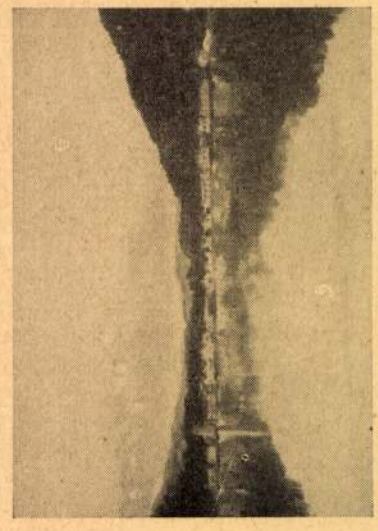

Katona Kleinberger Pál: St. Moritz.

Rätsh 175. l.

MDK

Kásás Ernő

Székely kapu, repr.

Szépség diadala, repr.

Székely kerekeskut, repr.

RátStr. 175.l.

MDK

Kásás Ernő

Kásás Ernő. RátStr. 67o.l.

MŰVÉSZETI HÍREK — KIÁLLÍTÁSOK

Vitéz Komárnoky Gyula kartársunkat szfőv.-i törvényhatósági bizottsági taggá választották.

Az Árpádházi Boldog Margit legendája eseményeinek képes ábrázolására kiírt pályázatra beérkezett pályaművek között Ősz Dénes és Cseby Pogány István művei harmadik díjat nyertek.

Pályázat repülőplakátra. Lapunk májusi számában közöltük Tóth Sándor kartársunk javaslatait, melyek között szerepelt az országos diák-rajzpályázat ötlete is. Mint értesülünk, a pápai ref. kollégiumban meg is valósult az ötlet (legalább helyi jelleggel) s a tanévvégi rajzkiállításon bemutatott repülő plakáttervek közül az ejtőernyős zászlóalj tisztikara tizenkettőt díjazott, összesen 50.— pengővel.

A Filmkamara hivatalos lapjában *Gyimesy Kásás* Ernő rajztanár tollából megszívlelendő cikk jelent meg arról, hogy a magyar film adjon kenyeret a képzőművészeknek és tegye lehetővé, hogy a címfestők és díszletezők helyett ezután *képzőművészek készítsék a moziplakátokat.*

A Műcsarnok kiállítási programja. A Műcsarnok 1942—43. évi kiállításainak sorozatát az október 10-én megnyílt őszi tárlattal kezdte, amely ezúttal is kollekciókból: a Benczur-társaság jubileumi, Vastagh Éva emlék- és Haranghy Jenő gyűjteményes kiállításaiból áll és november 15-ig lesz nyitva. Ezt követi a téli tárlat, amely általános jellegű kiállítás lesz és arra minden művész beküldheti alkotásait. Ez december 5-én nyílik és január közepéig lesz megtekinthető. A téli tárlat beküldési napjai november 23, 24 és 25. Február havában különleges kultúrális kiállítás színhelye lesz a Műcsarnok, amelyre vonatkozólag most folynak az előkészítő tárgyalások. Március-április havában rendezik meg a Műcsarnok szokásos nagy tavaszi tárlatát, amelyre kitűzik az összes esedékes díjakat. Május havát a Főméltóságú asszony védnöksége alatt álló „Magyar művészetért" című kiállítás számára tartották fenn.

† **Nagy Józsefné** Somlay Margit a gutai polgári iskola tanárnője szeptember hó 22-én elhunyt.

Városi rajzpályázat. A pápai rajztanárok beadvánnyal fordultak a város polgármesteréhez s abban azt kérik, hogy a város iktasson a költségvetésébe bizonyos összeget, melyből a középiskolái évi termésének a helyi vonatkozású tájakat ábrázoló képeit díjaznák. A díjazott munkák a város tulajdonaként a hivatali helységeket díszítenék s egyben a változó utcaképek megörökítésének céljait is szolgálnák.

Perjés András kartársunk a szentendrei polg. isk.-tól a hajdunánási ref. gimn.-hoz helyeztetett át.

Felhivás!

Elveszett egy tagfelvételi jelentkezőlap. F. é. júl. 11-én egy kedves nővér kartársunk (Az Angol Kisasszonyok valamelyik intézetétől) az Egyesületünkbe való felvételét kérte. Az említett időben nyári szünet lévén — csupán az iroda kezelőnőjét találta s annak lakásán (VIII., Szentkirályi-u.) a jelentkezőlapot szabályszerűen kitöltötte. A kitöltött nyomtatványt a kezelőnő azonnal postán továbbította lapunk szerkesztőségének vidéki címére, aki azonban úton volt. A jelentkezőlap elkallódott. Ezúton kérjük a kedves nővér kartársunkat (nevét nem tudjuk), hogy szíveskedjék adatait Egyesületünk vezetőségével közölni.

Rajz oktatás
1942. okt. 15. 10-4.

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részvénytársaság

B U D A P E S T

Gyártelep és központ: **VI., Rózsa-u. 55.**

Fióküzletek: **IV. Váci-u. 33. — V. Gróf Tisza István-u. 14.**

Különféle minőségben tart raktáron:

RAJZPAPIROST tekercs és ívekben, hazai és külföldi gyártmányt

RAJZESZKÖZÖKET iskolai és műszaki célra

RAJZTÁBLA, háromszög-, fejes- és prizmavonalzókat

TUST, fekete és színes, hazai és külföldi gyártmányt

KÜLÖNFÉLE író- és rajzszereket

Irjunk „ADRIA" levélpapíroson.

Kapható különféle minőségben.

Már régen vége az előítéletnek!

A magyar gyártmányú

T U R Á N I R Ó N

16 fokozatban

a

T I T Á N I R Ó N

5 fokozatban

A művészi rajzolás minden igényét kielégíti!

TITÁN-COLORED és AQUACOLOR

ideális pasztel- és festő írón 24 féle színben.

Mindenütt kapható!

SCHULLER JÓZSEF RT. BUDAPEST,

V., ERZSÉBET-TÉR 13.

Centrum Kiadóvállalat Rt., nyomdaüzeme, VIII., Gyulai Pál-utca 14 sz.

Felelős üzemvezető: Czollner László

Kásás Ernő

festő

U. 4249

Nemzeti Újság 1926

dec. 9. (Műteremki-
állítás.)

10 éves munkásságának
anyagából Bpest Lehel-
utca 14. 4. alatti műterme-
ben. Figurális kompozíciók

tájképek.
Képei:
Vérőfény,
Vitorlások, Fiumei partok, Léda,
A szépség diadala, Tűnő nyár,
Menekülő székelyek stb.

980.

Kásás Ernő
festő

U. 4118

koll. kiáll. az Erzsébetvárosi
Keresztény Kaszinóban.
tájképek, erdélyi
vázlatok

Magyarság
1925. nov. 18.
(m. j.: Három festő-
művész gyűjteményes
kiállítása.)

216. a) **Furulyázó amorett.**

b) **Hegedülő amorett.**

Elefántcsontszobrocskák, ugyanolyan talapzaton. Teljes magasság 9 cm. XIX. sz. — a) FLÖTENSPIELENDER AMORETT. b) GEIGENDER AMORETT. Elfenbeinfigurchen. XIX. Jahrhundert.

217. **Hintázó gyermekek.**

Elefántcsontfaragvány. Magassága 7 cm. XIX. század. — SCHAUKELNDE KINDER. Elfenbeinschnitzerei. XIX. Jahrhundert.

218. **Galatea delfinnel.**

Bronzszobrocska. Magassága 10 cm. XIX. század. — GALATEA MIT EINEM DELPHIN. Bronzestatuette. XIX. Jahrh.

219. **Tanagra-szobrocska.**

NŐI ALAK. Magassága 22 cm. Görög. — TANAGRA-FIGUR. Griechisch.

220. **Apolló.**

Bronzszobrocska, másolat antik után. Magassága 23 cm. — APOLLO. Bronzestatuette, nach der Antike.

221. **Tiroli leány.**

Viaszkdombormü, szines. Kerek, átmérője 10 cm. — TIROLERIN. Wachsrelief, farbig.

960. CUKORSZÓRÓ, ezüst, ... s,
1743.

961. NAGY TALPAS POHÁ... ó
diszitéssel. Moszkva, 176...

962. POHÁR, ezüst, aranyozo... r.
1700 k.

963. KUPA FEDŐVEL, ezüs... r.
Bécs, 1810.

964. GYÖMBÉRTARTÓ, ezü... l.
Csavaros kupakkal. Kas...

965. CUKORTARTÓ, ezüst, g... s,
XVIII. sz.

966. TEÁSKÉSZLET, ezüst; ... t
indás diszitéssel. Bécs, ...

967. KÉT BOROSKORSÓ, c... n.
Bécs, XIX. sz. v.

968. TALPAS KIS KANNA, ...

969. KEKSZDOBOZ, bordás ... l,
XIX. sz.

Kásás Ernő
festő

U. 4259

Ujság
1926. dec. 11.
(K. műterenki állítása.)
c. a.!

980. ASZTALKÉSZLET, ezüst, két nagy ovális tál, két nagy és két kis kerek tál, egy mártásos csésze és egy födeles tál; barok peremdisszel. Bécs, XIX. sz. 9100 gr. 910.—

981. KÉT OVÁLIS TÁL, ezüst, leveles peremmel. Bécs, XIX. sz. 1720 gr. 140.—

982. OVÁLIS TÁLCA, ezüst, áttört kihajló peremmel. Magyar, empire. 840 gr. 126.—

983. NAGY OVÁLIS TÁLCA, ezüst, leveles peremmel. Bécs, XIX. sz. 2340 gr. 230.—

984. KEREK TÁLCA, ezüst, neobarok diszitéssel. Bécs. 1200 gr. 120.—

985. NÉGYSZÖGES TÁL, ezüst, neobarok gerezdekkel. Bécs, 1853. 700 gr. 80.—

986. KENYÉRKOSÁR, ezüst, csónakalak. Német, XIX. sz. 380 gr. 30.—

987. OVÁLIS TÁLCA, ezüst, felálló áttört empire peremmel, két füllel. Bécs, XIX. sz. 300.—

988. CUKORTARTÓ DOBOZ. ezüst, empire levélsoros disszel. Magyar, 1825 k. 730 gr. 130.—

989. GYUFATARTÓ-TOK, ezüst. Angol, XIX. sz. 70 gr. 10.—

990. HŰTŐVEDER, ezüst, zsinóros diszitéssel és füllel. Bécs, XIX. sz. 1400 gr. 114.—

MDK

Kásás Ernő

1932/33. ipa rostanonciskolai xkxxxxkxt rajztanitói oklevelet kapott.

Képzőmüv. Főisk. Évk. 1932/33. 57 l.

MDK

Kásás Ernő

Reggel, olaj

Dunamenti táj, olaj

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 6 l.

Biharnagybajom (Hajdú)

Ref.templom, homlokzat előtti tere
159o. Tanyérok, 1657 és 1679. Epü

(Kováts J. István: Magyar református te
Szula, 1955)

Kásás Ernő

7o.a. Reggel, olaj

7o.b. Dunamenti táj, olaj

Dunai Kiállítás katalógusa, Nemzeti Szalon
1953. január hó 4 lap

Kásás Ernő, gyimesi

festő, reprtanár

író

lásd életr.

Filmlexikon

III. lap.

és 221. l.

az utóbbi helyen

Gyimesi Kásás Ernő

cimszó alatt.

menete (Miehle rendszer).

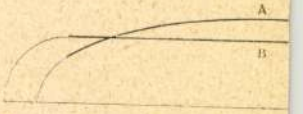

Képletes rajz (diagramm) a
turás gyorssajtó nyomóala
eltéréséről. *A)* egyszeri

Melléklet „A nyomóalap egyenlőtl

Kásás Ernő

157	Amerikai táj	180.—
158	Erdélyi táj	200.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Keszthelyi sörházkerti népvándorlás-
kori temető VII.144.

Kásás Ernő

festő

Nyság, 1926.

dec. 11.

** **Kásás Ernő müteremkiállitása.** Kásás Ernő fiatal festőművész, ki nyilván a körülmények alakulásánál fogva eddig nem mutatkozhatott be nyilvános kiállitáson. Most mütermében (Lehel-utca 14. IV. emelet) tárja a közönség elé több esztendei munkálkodásának eredményét. Kásás gyüjteménye igen változatos. A fiatal müvész egyforma beható érdeklődéssel figyeli a tájat és tanulmányozza az emberi alakot. Ambiciója az ábrázoló müvészet legnehezebb feladatait keresi: freskókról álmodozik. Ilyen kisérletei kartonra festve tanuskodnak szép szándékairól és egyelőre még fogyatékos erejéről. Egyéb munkáin jobban megközeliti müvészi szándékait s különösen arcképeit tudja megérlelni és kielégitő módon befejezni. Magasra törő ambiciója megérdemli az elismerést és a közönség pártfogását. *(e. a.)*

** A Magyar Müvészet

aů Fl." összefolyása által képzett há-
"térrajzát a „Schloss" és „Wasser Stadt"
en a „Türckische Troupen" s a „Tür-
k jelezve, mig a Száván s a Dunán
a „Keyserliche Contravallations Linie"
allations Linie" kört a „Dragoner", a
„Artillerie" s a „Husaren" foglalták
n a part mellett ~~számos~~ a ~~csolnak kö~~-
. Tschaicken" (D) kötöttek ki, mig a
balra lévő szigetek fölött tünnek fel.
a „feindliche Schiffmühlen" (E) is
. Retrenchement-et (A) a vizi városi
tják, mig az azzal nemben lévő: „Türck.
n van. Felirátai a fölső jobb sarokban a

rad

igen Situation und
ercken, sambt Kays.
n Retrenchements ü.
ille in Monat Jul 1717."

Kósás Ernő

1919/20 - 1922/23

Ferképzomfoiskövk
99.l.

X Bildliche Darstellunger

Blaetter der am 13.14.15

furchtbaren

und nie erlet

Előadása annak á nagy árvitnek,
á melly Pest Buda városokat és
Járkait (sic!) a Dunánának (sic!)
kilépése által jégmenetelkor
Martius havának 1838 Esztendő
ben rettenetes módon elpusztí-
totta.... etc... németül is.—

351 x 192 mgm. —

Föö. Mitz. ltsz. 3618. —

Kasás Ernő

U. 4118

1925 Bpesten
Koll. Eidl.
Ames tag Lejok

Szeged - Középgajgonyai áll. iskola
vándorkv. VI. 225.

Kásás Ernő

festő

U. 4249

mintérem kiáll

~~[illegible]~~

1926.

kiáll, Bpest.

Napsütéses

levegő

fig. kompozíció

Kassai régi börtönépület

VI. 161.

Kásás Ernő

U 4259

1926, mintegy
kiáll

III
695 (1859)
810 (44)

bezédét kísérő

alapitása.

ll szent László, ki balra fordul, ~~és~~
~~székesegyház tervezetét jóváhagy-~~
~~, koronája nyilt, haja vállaira om-~~
~~vid, bal kezével hosszú botját öltöiete:~~
~~köntös bokáig ér és derekát szé-~~
s gyermeke helyezkedett el, kik kö-
fátyol omlik le, mig az utobbi
másikkal, az őt átkaroló anyjának
é hátrább, Várad ősz püspöke ~~beszél~~
ét tornyú székesegyház homlokzata
a félig térdelő épitész tartja az
zot. A főpap hosszú szakállu ga-
camaurat és reverendát. A mester bal
és galléros ~~és köntös bokáig ér.~~
koczkakövön, kalapács látható. A
ehér virágok bontakoznak ki.

vísel.

felső ruhát hord.

.5: 183 cm.
frescójának eredeti terve.
rjesztésre 1898: XII. 31-én kelt
tett (384/98). ~~a pétalin~~ Elszámolta-
Az elszámolást 1900: III. 4-én a 2075

0: XI. 5-én (550/900.)

fejét dicsfény vesi körül, koronája
te: palást, bokáig érő köntös és öv.

Kásás Ernő

festő.

(K.K.L.) Kásás Ernő kiállítása. Pesti Hírlap 1931 dec. 6.

U. 3138.

Egy Amerikát járt fiatal művész, aki egyébként a székelyföldről származott el (Pesti) Klotild u. 10. sz. alatti műtermében most kiállítást rendezett. Kásás E. a történelmi festészettől az iparművészetig széles mesgyén mozog. Chicagoban főleg magyaros intérieurjeivel tűnt fel, de díjat nyert Lincoln Ábrahámról festett történelmi vázlatával is. Mostani kiállításán „A szépség diadala" c. nagy vászna a legértékesebb. Öt szép női akt van rajta s a háttér román oszlopcsarnoka a klasszikus időkbe viszi képzeletünket. A mester édesanyjáról és feleségéről

fordítás

festett jó képmások hiváló
portrait festőnek mutatják be.
A székelyföldön, különösen Sepsi szent-
györgy vidékén festett friss tájképei
(Olt-menti részletek) a nagyba-
coni templom és régi temető, pesti
várlatai közül a Sil ob-telep égése
és különféle figurális várlatok élén-
kítik még a tárlat anyagát. A
művész egyébként rendes munkatársa
az amerikai magyar lapoknak s
irodalmi munkásságot is fejt ki.

BUDAPEST 931 NOV -5 23 PB 62 Bd

Kásás Ernő

szül. Gyergyószentmiklóson 1901
ápr. 15. Ref. Gimn. érettes.
1919/20 I–II. elsőéves művész-
nőv. Réti I.
1920/21 I–II. másodéves.
Benhard Agostnál, aki
hanyagság miatt nem vesszi
fel a jövő munkaévre.

Heberday R. dr., (tanár) VIII. 45, 46.

SPORT HÍREK

DR. KASZA DÁNIEL, az Elektromos T. E. ügyvezető elnöke a vasárnapi Elektromos—Gamma mecccsel kapcsolatban kérdéseinkre elmondotta, hogy az utóbbi időben a labdarúgás iránt ismét élénkebb érdeklődés mutatkozik. Ebben nagy része van a Szent István Kupának, amelynek sikerült felkelteni az érdeklődést a labdarúgás iránt a közönségnek abban a rétegében, amely nem klubfanatikusokból áll és amely azt a mérkőzést tekinti meg hétről hétre, amelytől a legjobb sportot várja. A legutóbbi váratlan közönségsikerek ezzel magyarázhatók. Ez azt a reményt nyujtja, hogy sikerül visszahóditani a közönséget, el lehet érni a régi színvonalat, sőt azt talán felül is lehet múlni. Az esti kupában hatalmas közönség jelent meg olyan középcsapatok mérkőzésein is, amelyek iránt eddig még soha sem nyilvánult meg ekkora érdeklődés. Hasonló tapasztalatokat szerezhettünk a tavalyi esti kupában, amikor még nem is indult a Ferencváros. A közönség szeretetteljes érdeklődése azután kihat az általános hangulatra és a játékosok kedvére, ambiciójára is, amire a Gamma legutóbbi mérkőzései is jó példát mutattak. A vasárnapi mérkőzés esélyeiről Kasza Dániel dr. a következőket mondotta: «A Gamma nagy ellenfél és most az élre tör. Az Elektromos keményen küzd a pontokért. A pillanatnyi diszpozició döntheti el a mérkőzés sorsát jobbra vagy balra.» A mérkőzés a legújabb rendelet szerint délután négy órakor kezdődik a Latorca-utcában.

♦♦

A HATALMAS EREJŰ PALMARINI győzelmével végződött a Millenárison tartott legutóbbi nemzetközi boxmérkőzés. Rózsa (volt Lapterjesztő) a harcot feladni kényszerült. Palmarinit most Surányi hívta ki. Surányi k. o.-győzelméről híres és a multiban már hatalmas meglepetéseket okozott. Kubinyi, aki a Millenárison nagy győzelmet aratott, Anzini ellen áll ki. Anzini kitűnő olasz profi és Steve Klaus tanitványa. Takács, aki szombaton feladta a mecccset olasz ellenfele ellen, most Giovanni ellen áll ki. A magyar-olasz hivatásos boxmérkőzés kemény ellenfelek küzdelme lesz. A keretprogram során hat birkózó lép a szőnyegre, közöttük az ördöngős technikájú Hirsch, akinek ellenfele Walter. Két amatőr is felsapott profinak és ezek is bemutatkoznak. A verseny vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a Fővárosi Nagycirkuszban. A boxmeccsekre ma este jelölik ki a bírókat a Magyar Ökölvívók Szövetsége.

♦♦

BUDAPESTI TURISTA EGYESÜLET. Pomáz—Kőhegy (hálás) —Bucsina—Dömörkapu—Pilisszentlászló—Bányahegyi menedékház— Lepencevölgy—Visegrád. T.: 20-án 16 ó 20 p. HÉV. Margithídfőnél. V.: Székely Imre.

♦♦

HÁROM VOLT HUNGÁRIA JÁTÉKOS SZEREPEL VASÁRNAP A STADIONBAN. Bíró és Vidor az Ujpest csapatát erősítik, míg a Lampart kapuját Szabó Antal, a válogatott kapus védi. A Lampart legutóbbi edzésén négy próbajátékos vett részt, mert a csapat erősíteni akar. Esetleg az Ujpest is változtat csapatán és egy-két embert új poszton próbál ki. Az Ujpest—Lampart mérkőzést Antay vezeti.

♦♦

DUNA SPORT CLUB. September 25-én este 9 órakor szakosztályi taggyülés és díjkiosztás a klubhelyiségben.

♦♦

DÉLUTÁN NÉGY ÓRAKOR kezdődik a Stadionban az Ujpest—Lampart bajnoki mérkőzés, amelyre a Lampart új csapattal áll ki. Bíró: Antay.

SZÍNHÁZ • FILM

IV. HENRIK

Főpróba a Madách Színházban

Ma este nyitja ki kapuját a *Madách Színház*, amely egyévi kísérletezés után, úgy látszik, biztos útra tért *Pünkösti* Andor vezetésével. Az első darab, Pirandello tragédiája, azt a hangot üti meg, amely az egész szezonban zengeni fog messzehangzóan és csalhatatlan tisztasággal.

Pirandellóra esett a színház választása és aligha választhatott volna jobbat a modern drámairodalom új utjait kereső írónál. Pirandellónak minden darabja irodalmi szenzáció volt néhány esztendővel ezelőtt és ha a pirandellizmusból nem is tudott kifejlődni maradandó színpadi stílus, ő maga maradandót alkotott. Különös és legtöbbször nyugtalanító problémái mindig figyelmet tudtak kelteni, szemlélete új távlatokat nyitott a néző előtt. Rést vágott, ha picinykét is, sorsunk, létünk zűrzavaros ködében és olyan távlatokat mutatott meg, amelyekről addig talán csak sejtéseink voltak, de biztos ítéletünk soha. Problémái valamennyiünket foglalkoztatnak, anélkül, hogy valaha is feleletet tudnánk adni a nagy kérdésekre. Pirandello sem tudott megnyugtató választ adni, de helyenként megnyitotta előttünk a nagy titkokat borító kárpitot.

A *„IV. Henrik"* is, amely egyike legjobb és legérdekesebb alkotásának, bonyolult emberi kérdéseket boncolgat. Az *őrültség* és a *józanság*, a *valóság* és a *képzelet* kettősségében bonyolódik a dráma. IV. Henrik igazi Pirandello-alak, aki az élet visszásságai elől elzárkózik az őrület álarca mögé és külön világot teremt magának. Ki tudja, hogy nem az ő oldalán van-e az igazság, ki tudja, hol a határ az őrület és a józanság között? Nyilvánvalóan Pirandello sem tudja, mert kétségek között hagyja a nézőt, megelégszik azzal, hogy a kérdést feldobja.

A címszerepet a fiatal *Várkonyi* Zoltán alakítja majdnem hibátlanul. A hatalmas feladat helyenként meghaladta ugyan az erejét, különösen a harmadik felvonásban, de az előadások során bizonyára ezeket a részeket is átéli. Maszkja pompás és az őrület tétovaságát, a rögeszme borzalmas következetességét megdöbbentő hűséggel vetítette elénk. A többi szerepiő közül nagyon jó *Sulyok* Mária és remek színeket vegyített Belcredi szerepébe *Greguss* Zoltán. *Hoyko* Ferencet kell még elismeréssel említeni, mint aki a kisebb szereplők közül legjobban megértette feladatát, de *Szakáts* Zoltán is kielégített.

Antonio *Widmar* fordította a darabot és mind neki, mind a rendező *Pünkösti* Andornak nagy része van az általános sikerben, mely a főpróbát kísérte.

Klamár Gyula.

OKTÓBER 11-ÉN MUTATJA BE A NEMZETI SZÍNHÁZ A NÓRÁ-T

A Nemzeti Színházban rövidesen megkezdik a „Nóra" próbáit dr. Németh Antal irányításával. Ibsen remekművét a színház október 11-én mutatja be.

A főszerepet, mint azt már megírtuk, Bajor Gizi játssza, aki a „Nórá"-val lép idén először a közönség elé. A többi szerepet is kiosztották és e szerint Bajor Gizin kívül a Nemzeti Színház legkitűnőbb tagjai jutnak szóhoz az Ibsen-darabban. Helmert Lehotay Árpád, dr. Rankot Jávor Pál játssza.

A Nemzeti Színház kitűnő művészei nagy ambicióval készülnek a premierre.

FEDÁK SÁRI A VÍGSZÍNHÁZBAN

Érdekes szerződést írtak alá tegnap a *Vígszínház* irodájában: *Fedák Sári leszerződött Szilágyi László «Cecilia» c. új vígjátékának főszerepére.* *Fedák* ezideig még sehol sem vállalt kötelezettséget, noha több színház is igyekezett vele tárgyalni. Valószínűleg a «*Cecilia*» csábította *Fedákot* arra, hogy aláírja a szerződést, mert *Szilágyi a dadabot egyenesen neki írta*, mint a tavalyelőtti nagysikerű «*Tokaji aszú*»-t is.

Értesülésünk szerint a «*Cecilia*» karácsony táján kerül bemutatásra.

A „Két szerelmes óra" az új siker útján...

Már erősen a szezon végefelé, tavaszutóján találkoztunk ezzel az érdekes, furcsa meséjű, különös francia filmmel, amely a tél derekára lett volna való, talán akkor hosszú hónapokra fészkeli be magát egy helyre. Azonban így sem volt ellene sok panasz, jónéhány héten át őrizte a *Fórum* a *Két szerelmes óra*-t.

A kényszerű nyári álom után most az új siker útján indul el a *Két szerelmes óra* — mától kezdve a *Capitol* játssza. Egészen bizonyos, hogy itt is szívesen fogadják majd, hiszen ez a francia film éppen abból a ritkán látott, gyéren felbukkanó kategóriából való, amelyért *érdemes a város tulsó végébe is elballagni*. Mint tudjuk, a mese a világháború idején játszódik és *egy néhány órára hazaszökő fiatal francia katona életének zsúfolt százhúsz percét meséli el.* Rengeteg kaland, izgalom, túlfűtött cselekmény, fojtott és kirobbanó erotika, majdnem hogy halálos ölelés van összepréselve ebbe a két órába!

Jean Pierre *Aumont* a főszereplője ennek a remek francia filmnek.

Miami Kávéház
MINDEN ESTE ÉS DÉLUTÁN
MAJOR IDA
AZ ISMERT RÁDIÓ- ÉS GRAMOFON ÉNEKESNŐ

Kaland — 255

A Nemzeti Kamaraszinház szombaton este Márai színdarabjával, a Kaland előadásával kinyitja kapuit. A hirdetőoszlopok plakátjain hatalmas számok hirdetik, hogy a Kaland a szezónnyitó előadáson kétszázötvenötödször kerül színre. A főszerepeket Tőkés Anna, Makay Margit, Rajnay és Szabó Sándor játsszák.

Ma hallottam, hogy

Márkus László, az *Operaház* igazgatója, elhagyta a szanatóriumot és *bevonult operaházi irodájába.*

★

hétfőn este a budapesti rádió *a hatvan esztendős Népszínháznak* szentel egy órát. Hangképeket közvetít, amelynek előadásán a régi népszínházi tagok közül közreműködik *Pálmay* Ilka, *Pintér* Imre és *Szirmai* Imre. Az előadást *Kiszely* Gyula rendezi.

★

Ferenczy Károly, a régi érdemes színész, kitüntetésben részesült: megkapta a Nemzetvédelmi keresztet Magyarország kormányzójától.

★

Sauer Emil, a zeneművészek nesztora, már aláírta szerződését budapesti hangversenyére.

★

Major Ida, a népszerű és kedves énekesnő, felgyógyult betegségéből és délutánonként, valamint esténként ismét fellép a *Miami-kávéház* hangulatos pódiumán.

★

Oláh Gusztáv, az *Operaház* kiváló főrendezője, aki háromhónapi betegszabadságot kapott, pihenőjét nem tölti munka nélkül. *Operatörténeti könyvet ír.*

★

Végh Sándor *Varga* Györgygyel Budapesten és a vidék több városában szonáta-estéket ad az idei szezonban. *Végh* Sándor egyébként novemberben *Mengelberg* vezénylésével játszik a *Székesfővárosi Zenekarral.*

TOLNAY KLÁRI HÁROM ÉLETE

A Film, Színház, Irodalom, Egyed Zoltán ragyogóan szellemes és pompás kiállítású ujságjában, Tolnay Klári három élete címmel egy rendkívül finom kis cikk olvasható, amelyből megtudjuk, hogy Tolnay Klári nem fogyókúrázik, nem hízókúrázik, nem intrikál, nem nyilatkozik, nem ír, nem sportol és nem pletykázik.

A kitűnő lap hasábjain Egyed Zoltán beszélgetést folytat a Magyar Színház új gazdájával, Kisfaludi-Stróbl Zsigmond élete érdekes eseményeit mondja el, Edelsheim Gyulay Ella kritikát ír, Tasnády Mária beszámol olaszországi útjáról, Ignácz Rózsa kis mesével gazdagítja a lapot, Tőkés Anna interjut ad és Laczkó Géza folytatja kitűnő színházi regényét.

KAMARA VARIETÉ
VI., Teréz-körút 46. Tel. 119-363
MA, pénteken
½9-kor ELŐSZÖR
Ramazuri

MŰSOROK

Színház

Nemzeti Színház (½4, ½8). Péntek: Győri kaland (N 1), szombat: Győri kaland, vasárnap d. u.: Győri kaland, este (7): Peer Gynt.

Nemzeti Kamaraszinház (8). Szombat és vasárnap este: Kaland.

Magyar Művelődés Háza. Vasárnap (½8): Széchenyi-emlékünnep.

Vígszínház (¼4, 8). Péntek (I.), szombat délután (szombat d. u. bérlet II. sor.), szombat este, vasárnap délután, vasárnap este (T): Nyári zápor.

Madách Színház (8). Péntek, szombat és vasárnap este: IV. Henrik.

Andrássy Színház (½4. 8). Szombat, vasárnap d. u. és este (A): Boldoggá teszlek.

Erzsébetvárosi Színház (½6. ½9). Minden este. ünnep és vasárnap délután: Becskereki menyecske.

Royal Revü Színház. Minden este (½9). csütörtök, szombat és vasárnap délután (½5): Fortissimo.

Komédia Orfeum (½5. ½9). Minden este és vasárnap d. u.: Minden tehén fekete.

Kamara Varieté (½9. csütörtök, szombat 6, 9, vasárnap és ünnepnap ¼4, ½7, 9): Ramazuri.

Nemzeti Bábjáték (Podmaniczky-utca 8. szám.) (4, 8). Hétfő és péntek kivételével minden este: Baj van a mennyországban, hétfő és péntek este: Toldi, csütörtök, szombat és vasárnap délután: A sóktudó fiú.

Fényes Cirkusz (minden nap 4, 8) Szeptemberi óriásmüsor: Az indus varázskötél és Marimba.

Magyar Műszínkör (vasárnap 4, 6, 8): Régi jó Budapest.

Rádió

Állandó műsorszámok. Budapest I. 6.40: Ébresztő, torna. 7: Hirek, közlemények, étrend, hanglemezek. 10: Hirek. 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 12: Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hirek. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.30: Hirek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. 5: Hirek szlovák és ruszin nyelven. 7: Hirek magyar, német és román nyelven. 9.40: Hirek, időjárásjelentés és 12: Hirek.

Péntek, szeptember 19.

BUDAPEST I. 3.20: Zongorajáték. 3.40: Háziasszonyok beszélgetnek. 3.55: Ének zongorakisérettel. 4.15: Diákfélóra. 5.15: Magyar nóták. 5.50: Miklós József finnországi tudósítása. 6.10: Katonazenekar. 6.50: Sportközlemények. 7.20: A Cetra-zenekar hangversenyének közvetítése Rómából. 7.50: Hangképek a parajdi sóbányából. 8.20: Operaházi zenekar, vezényel Dohnányi Ernő. 10.10: Cigányzenekar. 11.30: Tánclemezek.

Szombat, szeptember 20.

BUDAPEST I. 10.20 és 10.45: Felolvasások. 11.30: Ruszin levesfélóra. 12.10: Cigányzenekar.. 1.30: Hanglemezek. 3.20: Rendőrzenekar. 4.10: Ifjusági rádió. 5.15: Lanczkytánczenekar. 5.40: Győry Albert dr. előadása. 6.10: Cigányzenekar. 6.45: Thurzó Gábor előadása. 7.20: Böszörményi Nagy Béla zongorázik. 7.45: Echhardt Ferenc dr. egyetemi tanár előadása. 8.10: Részletek a „Leányvásár" cimü operettből. 10.15: Szórakoztató hanglemezek. 11.25: Cselényi József énekel cigányzenekisérettel.

Film

Sz. = szomb., V. = vas., Ü. = ünn., v. = vas.

ADMIRÁL (Tel.: 353—707): Lützow sasok. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

ALKOTÁS (T.: 355—374): Egy asszony három élete. (2, ½5, 7, ½10.)

ANDRÁSSY (Telefon: 124—127): Egy asszony három élete. (3, ¼6, ½8, ¾10, v. és ü. 11, 1, ¼4, ½6, ¾8, 10.)

ÁTRIUM (T.: 153-034): Beesült lovasa. (½6, ½8, ½10. sz., v., ü. ½4-kor is.)

BELVÁROSI (Telefon: 384—563): Édes ellenfél. (4, 6, 8, 10, v. és ü. jobbt.: 2-kor is, balt.: ¾5, ¾7, ¾9.)

BELVÁROSI HÍRADÓ (T.: 181-244): Széchényi. — Rajzos Híradó Iránról. — Leningrád ostroma. — Híradók. — Trükkfilm. (10—24 óráig.)

BODOGRAF (Telefon: 149—510): Mickey Rooney esnlódik a nőkben. (¼4, ¼6, ½8, ½10, v. és ü. 11, ½2, ¼4, ½5, ½6, ½7, ½8, ½9, ½10.)

BROADWAY (Telefon: 422—722): Érik a gyümölcs. (¼4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½2-kor is.)

BUDAI APOLLO (Telefon: 851—500): Vera Nikolskaja. (¾5, ¾7, 9, v. és ü. ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

CAPITOL (T.: 134—337): Két szerelmes óra. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

CASINO (Telefon: 383—102): Végre. (½6, ¾8, ¾10. sz., v. és ü. ½4-kor is.)

CITY (Tel.: 111—140): Aki leigázta a tengert. (¾6, ¾8, ¾10. sz., v. és ü. ¾4-kor is.)

CORSO (Telefon: 182—818): Kislány — nagy kaland. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

CORVIN (Tel.: 138—988 és 139—584): Rövid ideig zárva! Átalakítás után mint premierszínház nyilik meg!

DAMJANICH (Telefon: 425—644): Modern szimfónia. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

DECSI (Telefon: 125—952 és 121—343): Végre. (½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

ELIT (T.: 114—502): Gulliver a törpék országában. (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

FORUM (Telefon: 189—707, 189—543): Ne kérdezd ki voltam. (¼6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. ¼4-kor is.)

GLORIA (T.: 427—521): Édes ellenfél. (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

HÍRADÓ FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-490): Széchényi. — Rajzos Híradó Iránról. — Leningrád ostroma. — Híradók. — Trükkfilm. (9—24 óráig.)

HOLLYWOOD (Telefon: 225—003): Halálraitéltek. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

HOMEROS (Telefonszám: 496—178): Egy asszony három élete. (4, ½7, 9, v. és ü. 11 órától.)

IPOLY (T.: 292—626): Édes ellenfél. (¼4, ½6, ½8, ½10, v., ü. ½2-kor is.)

JÓZSEFVÁROSI (Telefon: 131—316): Feketeszárú cseresznye. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

KAMARA (T.: 423—901): 3 csengő. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

KULTUR KERT-MOZGÓ (Telefonszám: 188—120): Uj hold. (5, ½8, ¾10, v. és ü. ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

LLOYD (Telefon: 111—994): A nagy riport. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

NYUGAT MOZGÓ (Telefon: 121—022): Édes ellenfél. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

ODEON (Telefon: 422—785): Édes ellenfél. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

OLYMPIA (Tel.: 423—188): Asszonyok a börtönben. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OMNIA (Tel.: 130—125 és 138—071): Csákó és kalap. (5, ½8, ½10. sz., v. és ü. 3-kor is.)

ORIENT (T.: 114—926): A kegyelmes úr rokona. (¼4, ½6, ½8, ½10.)

OTTHON (Telefon: 146—447): Édes ellenfél. (¼4, ¾6, ½8, ¾10, v. és ü. ½2-kor is.)

PALACE (T.: 221—222): Dankó Pista. (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

PÁTRIA (T.: 145—673): A fiatal ördögök. (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

PHÖNIX (Telefon: 223—242): Modern szimfónia. (11, 1, 3, 5, ½8, ½10.)

RÁDAY MOZGÓ (Telefon: 382—581): Egy asszony három élete. (½5, 7, ½10, v. és ü. 1, 3.10, 5.20, 7.30, 9.45.)

RÁDIUS (Tel.: 122—098 és 120—564): Intermezzo. (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ü. ½4-kor is.)

REX FILMSZÍNHÁZ (Tel.: 228—020): Édes ellenfél. (½5, ¾7, 9, sz. ¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. 11 és ½2-kor is.)

RIALTO (T.: 224—443): Édes ellenfél. (11, 1, 3, ½8, ½8, ½10.)

ROYAL APOLLO (Telefon: 222—002): Stukás. (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 4, 6, 8, 10.)

SAVOY (T.: 146—040): Vera Nikolskaja. (¼4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

SCALA (Tel.: 114—411): Egymásért. (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ü. 3-kor is.)

SIMPLON (T.: 268—989): Érett lányok. (¼4, ½6, ½8, ½10, v., ü. ½2-kor is.)

STUDIO (Tel.: 225—276): Így élni jó. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.)

TIVOLI (T.: 225—602): Édes ellenfél. (11 ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

TURÁN (Telefon: 120—003): Ököljog. (11, ½2, 4, 6, 8, 10, v. és ü. 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

VESTA FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-401): Rose-Mary. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ü. 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

FURTWÄNGLER BÉCSBE SZERZŐDÖTT

A bécsi állami opera a téli idényre más neves karmesterek, mint *Knappertbusch* mellett *Furtwänglert is lekötötte a téli idényre.* Az idénynek fénypontját a «*Fidelio*» új rendezésben való bemutatása fogja alkotni *Furtwängler* zenei irányításával.

Paprikáscsirke a Royalban

Úgy volt, hogy a nagy siker a Royal Revüszínházban prolongálja a színháznyitó szeptemberi műsort. A Fortissimo cimü revüben szereplő artisták más irányú elfoglaltsága miatt azonban erről a tervről le kellett mondani és így október elsején Paprikáscsirke címmel új vidám és zenés revüt mutat be Heinemann Sándor varietéje. Diana Clayton, a remek amerikai varietéművésznő továbbra is itt marad, látni fogjuk ugyanesak az új műsorban Kovács Katót, az erdélyiek volt primadonnáját és Rév Erzsit, a kedves szubrettet is.

* **Kúprázatos lovasbravúrokban** és művészi tökélyre fejlesztett iskolalovaglásban gyönyörködik a közönség minden délután és este a Haller-téri *Sarrasani* óriáscirkuszban. A levegő hősei, a *3 Turul*, a futballozó *kutyák*, az engedelmes *elefántok* és a műsor más nagy számai továbbra is minden műsorban szerepelnek a kellemes légfütéses cirkuszban.

Újszülött elefántborju az állatkertben

Örvendetes eseményt közlünk olvasóinkkal: Mala, az állatkert egyik indiai elefántja hajnali 3 órakor egészséges elefántborjút szült.

Az intézmény fennállása óta ez az első eset, hogy elefántborjú született az állatkertben.

Az újszülött bábynek még nincs neve. Az igazgatóság szombaton délelőtt mutatja be a kis elefántot a sajtó képviselőinek, *a nagyközönség azonban az állatok nyugalma érdekében csak néhány nap mulva láthatja meg.*

A közönség nagy érdeklődéssel várja, hogy megtekinthesse az újszülött kis elefántot.

Még egy üveg Mecsekit...

Kukucska István harminchétéves napszámos tegnap este a Ráday-utca 15. számban lévő vendéglőben iddogált. A vendéglős egyszercsak észrevette, hogy *a pultról egymásután tünnek el a likőrös üvegek,* amelyek *Kukucska* zsebébe vándoroltak.

A vendéglős figyelni kezdte a napszámost és mikor már *a hetedik «Mecseki»-üveget dugta zsebre,* rendőrt hívott. A rendőr *Kukucskát* előállította a főkapitányságra. A napszámos azzal védekezett, hogy *ellenállhatatlan kényszer vitte rá, hogy a pálinkás üvegeket ellopja. Kukucska* Istvánt, aki már hatszor volt büntetve, letartóztatták.

Öngyilkosság világítógázzal

Ma reggel holtan találták a Tüzoltó-utca 6. számú házban lévő lakásán *Schwerter* József negyvenhat éves háziszolgát. A rendőrorvos megállapítása szerint a háziszolga *világítógázzal követett el öngyilkosságot.*

Schwerter József holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. A rendőrség az öngyilkosság ügyében folytatja a nyomozást, hogy megállapítsa, a háziszolga *miért* követte el végzetes tettét.

Hajójáratok korlátozása

A m. kir. Folyam- és Tengerhajózási rt. közli, hogy a Margithídfő pesti oldal és alsó Margitsziget pesti oldal közötti átkelési hajójáratban a csavargőzös az előrehaladott időszakra való tekintettel szeptember 19-étől 22 óra helyett csupán 20 óráig közlekedik. Egyben közli az igazgatóság, hogy a Csongrád és Szeged közötti személyhajójáratok az árhullám elvonulásáig szünetelnek.

— Szűcsünk a váciutcai Palugyai

— Dr. Csizik Béla államtitkár rádióelőadása a biztosítási gondolat jelentőségéről. A százéves multtal rendelkező újabbkori magyar biztosításügy történetében még nem fordult elő, hogy a nagy nyilvánosság előtt a pénzügyi kormányzat magasállású szakembere hívta fel a figyelmet az intézmény nemzetgazdasági jelentőségére, úgy az állam, mint az egyén életében vállalt fontos szerepére. Az idők változását jelenti, hogy azt a méltatást, amelyet a magyar biztosítási élet száz esztendő alatt nélkülözött, most dr. *Csizik* Béla pénzügyi államtitkár fogja megadni szeptember hó 25-én délután háromnegyed 7 órakor a budapesti rádióban, az egész ország társadalma előtt, amely a legnagyobb érdeklődéssel várja a felelősségteljes állásban lévő államtitkár véleményét a biztosításról.

Történelmi arcképek, ritka riportfelvételek és egyéb érdekes emlékek a készülő FÉNYKÉP-MÚZEUMBAN

Az egyetlen Petőfiről készült daguerrotipia – Barabás Miklós, Borsós József és László Fülöp, mint fényképészek

A magyar főváros a közeljövőben különleges látványossággal gazdagodik. A budapesti fényképészek ipartestülete ugyanis nemrégiben elhatározta, hogy *fényképmúzeumot* létesít, ahol a fényképészet *száz éves történetére vonatkozó dokumentumokat, az elmult évtizedek történelmi eseményeit megörökítő fényképritkaságokat és régi mesterek még fellelhető művészi munkáit gyüjti össze* s ezzel egy olyan gyüjtemény alapjait veti meg, amelynek *az egész világon nem akad párja.*

Lelkes és szorgalmas gyüjtéssel már eddig is számos ritkaságot sikerült megszerezni a múzeum számára, amely rövidesen nemcsak a szakemberek, hanem *a nagyközönség előtt is megnyitja kapuit.*

— Ideiglenesen az ipartestület helyiségében helyezzük el az összegyüjtött múzeumi anyagot — mondotta érdeklődésünkre *Boronkay* Kálmán, *a fényképészek ipartestületének elnöke, aki maga is aktivan résztvesz a gyüjtésben.*

— Törekedni fogunk azonban arra, hogy minél hamarabb külön épületet szerezzünk a múzeum számára, ahol a látogató előtt a fényképészet fejlődésének száz éves története fog megelevenedni.

— *Addig is külön bizottság kezeli majd a gyüjtés eredményét és igyekszik minél jobb és tökéletesebb anyagot összegyüjteni.*

— A régi terv megvalósulásával egészen *egyedülálló múzeumot* sikerül létsítenünk — folytatta *Boronkay* —, mert tudomásom szerint még *egyetlen külföldi országban sincs hasonló gyüjtemény,* legfeljebb *a nagyobb múzeumok keretében rendeztek kiállítást fényképészeti anyagból.*

Államfők, politikusok és művészek fényképei

Eddig már több mester rendkívül értékes gyüjteményt ajánlott fel a múzeumnak és az ipartestület már nemcsak *felvételeket és lemezeket,* hanem *eredeti daguerrotipiákat, szobrokat és érmeket is kapott.* Ezenkívül a múzeum birtokába került számos felvétel, amely a *felszabaduló területek megszállását, a bevonulásokat és hadieseményeket* örökítik meg. *Államfők, politikusok, társadalmi és művészi* életünk kiemelkedő személyiségeinek képei sorakoznak egymás mellé a múzeum eddigi gyüjteményében, ahol megtaláljuk *Horthy Miklós kormányzónak és hitvesének, Erzsébet királynénak, Ferenc Józsefnek, Károly királynak, íróink közül Adynak, Berzeviczynek, Rákosi Viktornak, Móricz* Zsigmondnak művészi fényképét, de nem hiányzik a *Petőfiről készült daguerrotipia sem.*

Művészeink közül *Munkácsy Benczur, Szinnyei-Merse, Liszt, Hubay, Ujházi* Ede, *Blaháné* képeit ragadjuk ki a múzeum anyagából, de itt van *Ady Léda asszonyáról készült felvétel is.*

Mint érdekességet említjük meg a newyorki *Kossuth-szobor leleplezéséről készült képet,* valamint azt a tablót, amelyen *Magyarország miniszterelnökeinek portréit* találjuk meg az *1867—1937 közötti időszakban gróf Andrássy Gyulától egészen — Darányiig.*

A szabadságharc után megújhodó *Magyarország történelmi keresztmetszetét adják azok a fényképek, amelyek az újjáéledő nemzet minden vezéralakját és minden lényegesebb eseményét megörökítették.* Ezeket a képeket szemlélve, a magyar fényképészet *hőskorának* nagy mestereit csodálhatjuk, akik művészetük egyéni varázsával kápráztatnak el bennünket. Ugyanakkor azonban számos érdekes epizód, kis történet is felelevenedik, amely éppen úgy hozzátartozik a magyar fényképészet történetéhez, mint a vitrinek csecsebecséi közül, a szekrények és asztalfiókok elfelejtett emlékei közül előkerülő régi fényképek és daguerrotipiák.

E régi fényképek láttán mindenekelőtt *Koller* Károlyra emlékezünk, *aki a mai művészi fényképezés alapjait teremtette meg hazánkban. Ő* készítette *Ferenc Józsefről* azt a felvételt, amelynek alapján *Marschall szobrász a régi forint császárképét mintázta.*

Régi nevek bukkannak fel: *Marastoni, Kramolin, Országh* Antal, *Doktor* Albert — a régi idők nagy fényképészei.

Vagy a szakmabelieken kívül ki tudja, hogy Barabás Miklós, a nagy festő nagy művészi fényképész is volt, és — hogy a festőknél maradjunk — Borsos József nem festményeivel, hanem a fényképezéssel szerzett annyi pénzt, hogy megvásárolhatta a mai «Szép Juhászné» csárdát, amelynek falai közé öregségére visszavonult.

De felelevednek azok az emlékek is, amelyek a nagy *fényképészdinasztia, a Streliskyek nevéhez fűződik.*

Az első magyar „fényirda"

A híres fényképészcsalád első nagy mestere: *Strelisky* Lipót akkor tűnt fel, amikor *Daguerre festőművész európai útja során Magyarországot is meglátogatta.* Nála tanulta ki *Strelisky* Lipót a mesterséget, rövidesen művészi tökélyre tett szert és *a Dorottya-utcában hamarosan megnyitotta az első magyar „Fényirdát".*

1848-ban Strelisky Lipót készitette az egyetlen Petőfi-felvételt.

Ez a Daguerre-tipia ma — a Nemzeti Múzeumban — az egyetlen hiteles fotoforrás Petőfi külsejét illetőleg. A szabadságharc után *Strelisky sokszorosította Petőfi képét,* amiért az osztrákok letartóztatták és a *Neugebäude* épületébe hurcolták, ahol három hónapig volt fogságban.

Műtermét később fia: *Strelisky Sándor örökölte,* aki a nagy vagyonnal együtt *kivételes tehetséget is örökölt apjától.*

A párisi világkiállításon „Csárdás" cimű képével első díjat nyert és ez a siker megnyitotta útját a királyi paloták felé is.

Nemsokára olyan személyiségek kerültek lencséje elé, mint *Ferenc József* és *Vilmos császár,* akiket *együtt is lefényképezett.* De alig volt a magyar előkelőségek sorában valaki, akit *az ezredéves kiállítás alkalmával díszmagyarban le ne fényképezett volna.*

Ő készítette *az utolsó udvari bál fényképeit is.*

1910-ben az egész monarchiában lázasan készültek a *hercegnők, grófnők, bárónők* arra a bálra, amelyet *József főherceg rendezett a budai vár káprázatos palotájában.*

Ez volt az utolsó udvari bál és a fényképészek közül csupán Streliskynek volt erre az alkalomra meghívása.

Még egy híres szereplése volt *Károly király koronázása alkalmával, amikor a királyi családról készített felvételeket.*

Felvidék, Erdély, Délvidék...

Ezeknek az eredeti fényképeknek egy része most szintén *az újonnan létesített fényképmúzeum ritkaságai közé tartozik.*

— A felvételek 1916 december 30-án készültek a vár Szent István termében, ahol erre a célra külön emelvényt építettek.

— Először *Károly királyról készült el a felvétel,* teljes ornátusban, majd *Zita* királyné és végül *Ottó királyfi állt a fényképezőgép lencséje elé a Benczur Gyula által tervezett díszmagyarban.* Ezután került sor *az együttes képre,* amelyen a *király, királyné* és a *trónörökös* voltak rajta.

A gálánskülsejű, jómegjelenésű, monoklis *Strelisky,* ismert alakja volt Budapest társadalmi életének. A legelőkelőbb körökkel érintkezett. Nem egyszer előfordult, hogy miközben az Andrássy-uton sétált, az arra kocsizó *József főherceg, fogatát megállítva, maga mellé ültette.*

— *Dorottya-utcai műterme a világ egyik legjobban berendezett műterme volt. A 15 szobás helyiségben három fogadólány tessékelte be az előkelő vendégeket.* A műterem értékes perzsaszőnyegeivel, szobraival, képeivel, *aranyhalas vizmedencéivel és szökőkútjaival a főváros nevezetességei közé tartozott.*

— Kevesen tudják, hogy innen indult el László Fülöp, a világhírű portréfestő is káprázatos életútjára...

Ezek az emlékek kelnek életre most a fényképmúzeum kapcsán, amelynek ötletét először *Gyimesy Kásás* Ernő rajztanáríró, az ipartestület titkára vetette fel. Ő volt ugyanis az, aki először gondolt arra, hogy *meg kellene teremteni azt a gyüjteményt, amelyben a Felvidék és Kárpátalja visszatéréséről készült fényképeket helyeznék el.* Így indult el a *gyüjtés.* Erről egyébként *Gyimesy* ezeket mondja:

— A fényképmúzeum ötlete akkor érlelődött meg bennem, amikor mint haditudósító az amerikai magyarnyelvű lapok egyetlen képviselőjeként résztvettem a felvidéki bevonulásban.

— Mélyen megkapott az a vizuális élmény, amely ezekben a történelmi percekben felrázta lelkünket. Így fogant meg bennem a gondolat, hogy a magyar történelemnek ezeket az izgalmas eseményeit, amelyeket szavakkal oly kevéssé lehet leírni, *képekben mentsük át az utókor számára.*

— Megkezdtük a gyüjtést, hogy megteremtsük ezt az *egyedülálló intézményt,* amelyben egybegyüjtjük majd *korok szerint* a hivatásos magyarországi fényképészek *fototörténelmi és művészi kivitelű munkáit,* a nemzet értékeit felölelő magyar *arcképgyüjteményt,* az érdekes *fotoriportokat,* a *Felvidék, Erdély* és *Délvidék* történelmi fényképsorozatát.

— Hogy milyen visszhangja van kezdeményezésünknek, legjobban az mutatja, hogy *már eddig is nagymennyiségű anyagot sikerült összeszednünk,* de reméljük, hogy intézményektől és magánosoktól érkező adományok révén *az egész világon egyedülálló gyüjteményt sikerül megalapoznunk.*

Kováts Béla

Jóízlésű hölgyek „BORNEO" arckrémet, púdert, rúzst és kölnit használnak
Kapható minden szaküzletben

KOPROL KOPROL csokoládés hashajtó 12 fillér

— Halálozás. *Halápi* László gyógyszerész gépkocsizó zászlós, *Halápi* Oszkár érdi földbirtokos fia, a keleti harctéren hősi halált halt.

— Bajtárskeresés. *Bakos* Mihály (Mohol, Bács megye, Honvéd-u. 54.), aki a világháborúban a budapesti 12-ik tábori tüzérezrednél szolgált az orosz fronton, keresi volt tisztjeit és bajtársait, *Eperjessy* Sándor, *Marksó* Aladár és *Kató* Imre főhadnagyokat, *Hemle* Ferenc, *Rigler* Mihály, *Baranyay* József altiszteket, *Puskás* László, *Bán* János és *Godó* János közembereket.

MONTE CARLO
DANCING BAR Teréz-krt 15
REMEK TÁNCMŰSOR
Dizőzök: LEDÉNYI ESZTER, VÁRADI MAGDA, RÁCZ SÁRI
RAGYOGÓ TÁNCGÖRLÖK!
Este 10 órától
BALOGH-PETHŐ tánczenéje

HÍREK MINDENFELŐL

VIKTÓRIA NEVŰ CIGARETTÁT hoztak forgalomba Szlovákiában, az európai Viktória-mozgalom jegyében.

NEDICS SZERB MINISZTERELNÖK, az Osservatore Romano szerint, közbenjárt a német kormánynál, hogy a szerb hadifoglyok dolgában könnyitéseket eszközöljön ki.

JÁRHATATLAN SZLOVÁK ÚTSZAKASZOKRÓL adott ki közleményt a szlovák meteorológiai intézet. Námesztó és Jasenica között az országút, továbbá a Veselé és Mutné közötti országút egy híd megrongálása okán motoros kocsiknak bizonytalan időre járhatatlan.

A «KRAFT DURCH FREUDE»-szervezet a német hadsereg tagjainak szórakoztatására eddig 300.000 előadást rendezett. Az előadásoknak nem kevesebb, mint 105 millió résztvevője volt. Naponta 500 előadás megtartására került sor.

GEORGE CLAUDE francia tudós igen értékes eljárást talált fel a kén-ammóniák gyártásánál. Az új eljárás következtében Franciaországban évi negyvenezer tonna szenet takaríthatnak meg.

BERLIN UTCÁIN mostanában egyre több és több fiatal villamoskalauz arca tűnik fel, akiknek karján a következő feliratú karszalag van: «főiskolai segédszolgálat». E főiskolai hallgatóknak a munkábahelyezése az előadások szünete alatt további könnyítés a német háborús gazdálkodásban. E szolgálaton kívül 15.000 főiskolai hallgató és hallgatónő jelentkezett a német hadiiparban, akik közös táborokban nyertek elhelyezést.

A NÉMET LAPOK SVEN HEDIN, a világhírű svéd Ázsiakutató felhívását közlik a bolsevizmus elleni harcra. Sven Hedin rendkívül éles szavakkal foglal állást a bolsevizmus ellen.

LUZON szigetén, a Fülöp-szigetek legnagyobbikán, nagy árviz pusztít, amely legalább félmillió dollár kárt okozott. Tizennégy ember halálát lelte az áradatban.

RADOWITZ KÖZSÉGBEN egy parasztasszony rémülten vette észre, hogy macskája bemászott abba a kosárba, amelyben éppen most kikelt kis csirkéit tartotta. Az asszony azt hitte, hogy a macska már fölfalta a kis csibéket, amidőn csodálkozva állapította meg, hogy a elcsüt jámbor szándék vezette: dédelgette és melengette a kis csirkéket, amelyek láthatóan meg voltak elégedve mostohaanyjukkal.

BULGÁRIA MÉG MINDIG A SZÁZÉVESEK HAZÁJA. Mint a bolgár egészségügyi folyóirat jelentéséből kitűnik, jelenleg 158 százévesnél idősebb ember él az országban. Ezen a téren az európai országok közül Bulgária áll az első helyen, mert például Olaszországban már csupán 31 százévesnél idősebb polgárt tartanak számon. Bulgária után különben Portugália és Lettország következnek sorrendben.

BAGDADI JELENTÉS szerint Szulejman kerületben felkelő mozgalom támadt. Részletek még hiányoznak.

TÖBB MINT 300 ÉV ÓTA vasárnap lesz az első teljes napfogyatkozás Közép-Kínában és a szovjet középázsiai területén. Délelőtt 10 órakor kezdődik a napfogyatkozás és először a szovjet területeken lesz észlelhető. A föld minden tájáról érkeznek tudósok és kutatócsoportok a ritka természeti esemény szinhelyére, többek között a tokiói, szondai és kiotoi japán egyetemek, valamint a nankingi tudományos körök megfigyelői, akik Hankauban észlelik a tüneményt. A csillagászok számítása szerint legközelebb 176 év mulva kerül sor újabb napfogyatkozásra.

„Kásás Ernő"

Uj Magyarság 1942. szept. 25.

Képzőművészek készitsék a moziplakátokat!

A filmkamara hivatalos lapjában *Gyimesy Kásás* Ernő rajztanár tollából megszívlelendő cikk jelent meg arról, hogy *a magyar film adjon kenyeret a képzőművészetnek és tegye lehetővé, hogy a cimfestők és díszletezők helyett ezután képzőművészek készitsék a moziplakátokat.* Akkor, amidőn az ország sajtóját akként szervezték meg, hogy hivatásos ujságiró irja az ujságot, továbbá a filmen, színpadon művészek, képzett szereplők látják el a rájuk bizott feladatokat, akkor a külföld mintájára a filmek iránt már előzetesen érdeklődést keltő és a figyelmet felhivó plakátokat sem szabad *kontárokra* bizni. Ezen a téren a takarékoskodás nagy hiba. Sem a filmszakma s mégkevésbé a közönség nem jár jól vele. Az *Uj Magyarság* számos cikkben foglalkozott már a magyar film legégetőbb feladataival és örömmel teszi magáévá a filmkamara hivatalos lapjának felhivását.

A rohamosan fejlődő, már egyre több komoly művészi munkával dicsekvő magyar filmgyártás nem nélkülözheti a művészi kivitelű plakátokat. Mert tehetséges képzőművészekben nincs hiány és ha a mozigyárosok szűkkeblűséget nem tanusitanak ebben a komoly kérdésben, nemcsak sínylődő és kellő foglalkoztatás hiján elkedvetlenedett iparművészeinknek

nyujt hathatós segítséget, hanem valóságos szárnyakat adhat a magyar filmeknek is, amelyeket izléses és művészi kivitelű plakátokkal a külföld is nagyobb figyelemmel tekint majd meg. A plakátok művészietlensége miatt sok panasz érkezett már szerkesztőségünkbe is. Szemsértő, hogy ezeknek a plakátoknak egyikén-másikán a szereplő művészek arcát négyzetekre való beosztás után az álló fényképekről nagyítják fel, illetve másolják. Kiáltó szépséghiba az úgynevezett rácsplakátoknál jelentkezik, ahol több mint háromszor olyan hosszú, mint amilyen széles formában, tehát alkalmatlan, szűk komponálási lehetőségek közé szorítva szerepeltetik a képet. Ezt az alkalmatlan formát a budapesti hosszúkás térbeosztású plakátrácsok teremtették meg. Ha egymás mellé tesszük a nagy külföldi országok színes plakátjait és a magyar filmek plakátjait, a laikus előtt is azonnal szembeszökővé válik a különbség s ez annál elszomorítóbb, mert magyar képzőművészeink a külföld legkiválóbbjaival is bátran kiállnák a versenyt. Külföldön a szereplő művészt jellegzetes dekorativ jelmezében festőművész örökíti meg a plakáton s ezt a közönség már annyira megszokta és el is várja, hogy az ilyen fényképnagyításoktól visszarettenne és kedvét veszitené attól, hogy a filmet megtekintse. *Reméljük, hogy a filmgyártók és az illetékesek ezt a komoly felhívást mielőbb magukévá teszik és gondoskodnak arról, hogy a megizmosodó magyar filmek hitelét művészi értékű plakátokkal is erősítsék.*

Harmadik évfolyam

Másfél hónap híján két esztendőn át vagyunk a szócsöve a Kamara védelme alatt álló magyar mozi- és filmszakmának. Közel két éven át visszhangozzuk hasábjainkon a magas állami filmszerv szellemét, parancsszámba menő rendeleteit és határozatait. Az úgynevezett hivatalos rész mellett azonban hétről-hétre megszólaltatjuk a gyakorlati szakma véleményét, elkönyveljük az időszerű eseményeket és helyet adunk filmesztétikai írásoknak is. Nagy felelősség nehezedik vállunkra, de enyhíti a terhet az a régi szakmai szeretet, a foglalkozásunk iránti lelkesedés, amely minden sorunk leírásakor hevít bennünket. Tudatában vagyunk nagyon is annak a csupán látszólag kellemes helyzetnek, hogy a régi, túlméretezett állapotokkal szemben két év óta egyedüli mi tartozunk tájékoztatni, oktatni, nevelni, bírálni a hazai mozi- és filméletet általában és tagjait egyénenként, esetenként. Tiszta tárgyilagosságunk, az ügy iránt bensőnkben lakozó nemes idealizmusunk azonban segítségünkre szolgál és helyes úton vezeti tollunkat, amikor két esztendő után olyan hatalmas két kötettel tudjuk igazolni munkánkat, amilyen tekintélyes köteteket jelent a MAGYAR FILM első és második évfolyamának albumszámba menő, lexikon értékű, bekötött gyűjteménye. A mai számmal elindultunk a harmadik évfolyamba és az impozáns római hármas lapunk fején kissé büszkévé, de ugyanakkor — ha lehet — még kötelességtudóbbá és munkavágyóbbá emel bennünket. Kiforrott gyakorlattal, majdnem biztosan, főleg pedig még több rajongással és dolgozniakarással állunk az új esztendő küszöbén. Telve tervekkel, feladatok megoldásának szükségességével, a szakma színvonalának, kereskedelmi boldogulásának fokozásával, a magyar film művészi nívójának emelésével, végül a kamarai perspektívák kimélyítésével: teljes vértezetben léptük át az 1941-es év kapuját, amelytől reményeink teljes valóraválását hisszük nemcsak történelmi határainkon belül, de azon túl, talán világviszonylatban is. Isten vezéreljen bennünket továbbra is.

a MAGYAR FILM szerkesztője

Mind a kölcsönzők, mind a mozik arcvonalán végleges helyzetet csak az önálló, egységes Kamara megteremtése hozza meg. Kívánatos tehát, hogy az új esztendőben a Kamara átszervezése minél előbb megtörténhessék a javasolt kamarai tervezet alapján, amelynek előkészítésében a szakma legjobbjai vettek részt és amelyhez hozzászóltak a szakma életének irányítói, valamint a szakmában magasabb szempontokból dolgozók is.

Az új esztendőre azt kívánjuk, hogy a Kamara keretén belül összefogott, de a maguk területén önállóan működő szakmai ágak az egységes irányítással biztosított közös erővel eredményesen küzdjék le a várható nehézségeket, mind a szakma egészséges fejlődése, mind a magyar nemzeti kulturális hivatás fokozottabb betöltése céljából.

A magyar film térhódítása Jugoszláviában

A MAGYAR FILM november 2-i számában táblázatos kimutatásban ismertettük a jugoszláv filmbehozatal helyzetét az 1939-es esztendőben. Belgrádi tudósítónknak, *Dimitrijevics* Milosnak adatai alapján felépített ismertetésünk végén rámutattunk arra, hogy a háborús helyzet teljesen megváltoztatta a jugoszláv filmpiac helyzetét és az 1939-es év adataival szemben egészen más kép alakult, amelyet természetesen csak az év végén lehet pontosan ismertetni. Bár egészen az év végéig terjedő pontos adatok még most sem állanak rendelkezésre, a legutolsó hetek kivételével, az egész évre visszatekintő összefoglalást adhatunk, amelynek ismertetése a magyar filmszakmában feltétlenül érdeklődésre tarthat számot.

Míg 1939-ben első helyen Amerika állott, a második helyet pedig Franciaország foglalta el a jugoszláviai filmbehozatal terén és Németország a harmadik, Magyarország pedig 13 filmmel a hetedik helyen állott, 1940-ben a francia filmek végleg kimaradtak a jugoszláv piacról és az amerikai filmek is csak szórványosan jelentek meg. Ismeretes, hogy a jugoszláv kormány semleges helyzetének bizonyítására a háborús híradók bemutatását eltiltotta, amely rendelkezés később oda módosult, hogy német híradók vetítéséhez hozzájárult, míg az amerikai és francia híradók közül csak a *Fox* — az is háborúmentes anyaggal — kerül bemutatásra. Hasonlóképen valutáris okokból is kimaradtak az amerikai, angol és francia filmek, melyek megfizetésére a jugoszláv Nemzeti Bank csak igen szórványosan engedélyezett valutát. Annál könnyebb volt a német filmek behozatala, amelyet a két nemzet között létesített clearing-egyezmény csak elősegített.

Az elmult esztendőben az *Ufa, Tobis, Terra, DFE* és a *Bavaria,* továbbá más német gyártásban készült filmek állandóan növekvő mennyiségben igyekeztek az elmaradó nyugati filmek hiányát pótolni. Bevétel szempontjából is első helyen áll tehát Németország, mint a filmek számában is vezető ország.

A második helyre az elmult esztendőben a magyar film nyomult előre. Több mint 50 magyar film került bemutatásra, amelyek közül egyik-másik kiugró bevételre tett szert. Érdekes megfigyelni, hogy egyik-másik magyar film a legjobb amerikai bevételeket megközelítő eredményeket ért el a jugoszláv piacon. Nagyobb bevételekre tettek szert a kiugró magyar filmek, mint a német filmek.

Az olasz film az elmult esztendőben sem tudta megvetni a lábát a jugoszláv piacon. Csak szórványosan kerültek bemutatásra olasz filmek. Ezzel szemben a szovjet-orosz filmek, amelyeknek a bemutatását korábban kivétel nélkül elutasította a cenzura, az utolsó hónapokban mind nagyobb számban kerültek vetítésre és anyagilag is szép sikereket értek el.

A jugoszláv hazai gyártás 1940-ben sem indult meg és így 1941-ben hasonló lehetőség kínálkozik a magyar filmeknek, mint az elmult esztendőben. Míg azonban 1940-ben részben az adott helyzet, részben a magyar filmek újdonsága elősegítette a gyors térnyerést, kétségtelen, hogy az új esztendőben csak akkor érünk el hasonló eredményt, ha csak erre alkalmas magyar filmekkel kísérletezünk, mert hiszen a jugoszláv közönség igénye is fokozatosan nő a magyar filmekkel szemben. A magyar filmtermelés évi maximuma legjobb esetben éppen hogy eléri az 50 film számát s ezért számbelileg különösebben nem lehet fokozni a jugoszláviai magyar bevitelt, sőt számolni kell azzal is, hogy a régebbi filmeket már kevésbbé lehet eladni s ezért csökkenni fog a bevitt magyar filmek száma. Anyagi eredményben is csak úgy lehet tartani az elmult év színvonalát, ha erre alkalmas magyar filmek kerülnek Jugoszláviában bemutatásra és ezek előadását megfelelő üzletpolitikával irányítják.

MAGYAR MOZGÓFÉNYKÉPGÉPKEZELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
mint az állami munkaközvetítőhivatal hat. eng. megbizottja
DIJTALANUL KÖZVETIT SZAKAVATOTT GÉPÉSZEKET
állandó alkalmazásra és kisegítésekre úgy helyben, mint vidéken.
Budapest, VIII., Népszinház-u. 19.
Telefon: 337—598.
Hivatalos órák: 2—4-ig.

jan. 4

1941

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

III. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM.
BUDAPEST, 1941. JANUÁR 4.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.
Telefon: 220—855, 422—961
Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:
a Színművészeti és Filmművészeti Kamara

Felelős kiadó:
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:
egy évre . . . . . 30 pengő
fél „ . . . . . 16 pengő

A szerkesztők címe:
Dr. ÁGOTAI GÉZA
Iroda: IX., Könyves Kálmán-körút 15. Telefon: 146—346
Lakás: XI., Fürj-utca 4. T.: 257—036
VÁCZI DEZSŐ
Iroda: VIII., Sándor-tér 3. T.: 144—424, 144—425
Lakás: VIII., Üllői-út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt. nyomdájában
Felelős üzemvezető: **Molnár József**
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.
Telefon: 144—422, 144—423

TARTALOM:

Mérleg — előirányzat 1
Harmadik évfolyam: *Váczi Dezső* . 2
A magyar film térhódítása Jugoszláviában 2
Életbelépett a „Statut de Cinéma" 3
Keskenyfilm 3
Oktatófilm 3
A filmszínészképzésről: *Pozsonyi Gábor dr.* 4
Mozi 6
Premiermozik műsora 6
Uj filmek:
Vigyázat! Kém! 6
A fekete asszony 6
Technika:
Mind hősök ők: *Karbán József* 7
Hírek 9
Híradók 10
Külföld 10
Lapszemle 11
Műterem 11
Filmcenzúra 12
Szakmai címtár IV

Hirdetők:
Hunnia I
Fox II
Meitner 3
Adler 4
Európa 5
Agfa 8
Kárpát 9
Kováts III

MAGYAR FILM

Mérleg - előirányzat

A Filmkamara második esztendeje véget ért. Ha visszapillantunk az elmúlt tizenkét hónapra és mérleget vonunk, hogy 1940-ben mennyivel jutott közelebb a Kamara célkitűzéséhez és mi az, amit feladatköréből nem sikerült megvalósítania, egyúttal meghatározzuk azokat a célokat, amelyek felé 1941-ben törekedni kell.

A filmgyártás terén az elmult években immár szabályszerűen visszatérő tavaszi válságot az idén a jelek szerint véglegesen sikerült leküzdeni. A magyar filmgyártás eddig nem látott erővel dolgozik mindkét gyártelepen. Ez annyival is örvendetesebb, mert hiszen soha akkora szükség magyar filmgyártásra nem volt, mint éppen a mai időkben, amikor a nemzeti összefogásban a magyar filmkultúrának is fokozott mértékben ki kell venni a részét. Szükséges a magyar filmek számának növekedése azért is, mert pótolnia kell a kieső külföldi filmeket. A szakmának ez az ága — amely hiánytalanul tagja a Kamarának és csak kamarai jóváhagyással dolgozhat — teljes mértékben meg is valósította a nemzeti átállítást, anélkül, hogy ennek hátrányát éreznénk. Sőt ellenkezőleg: a magyar filmek színvonalának állandó emelkedéséről számolhatunk be.

A kölcsönzőket az elmúlt háborús esztendő fokozottabb nehézségek elé állította, amelyek az új esztendőben előreláthatólag csak növekedni fognak. Kölcsönzőinknek mindent el kell követniök, hogy a mindjobban kieső külföldi filmeket részben hazai, részben más országokból behozott külföldi filmekkel helyettesítsék. Ezt a feladatot csak egységesen és céltudatosan irányított szakmai politikával lehet megoldani. Sajnos, a kölcsönzők oldalán még nem alakult ki az az egységes keresztény nemzeti arcvonal, amelyről a gyártóknál beszámolhatunk. Kétségtelenül szépszámmal alakultak a törvényhozó elgondolásának megfelelő új kölcsönzők. Ezek mellett megmaradt azonban sok régi is, amelyek közül jó néhány csak többé-kevésbbé alakult át, míg a háttérben továbbra is a régi befolyás érvényesül. Ez egyrészt azt jelenti, hogy még mindig nem hajtották végre hiánytalanul a törvény előírásait, másrészt viszont oda vezetett, hogy ma a magyar filmszakmában a szükségesnél több filmkölcsönző működik. Sőt: olyan nem kívánatos jelenségeket is tapasztalunk, hogy az egyik kölcsönző vezetője más kölcsönzőnél, illetőleg kölcsönzőknél is érdekeltséget vállal. Igy nagyon szövevényes a mai kölcsönzők szervezeti felállítása és több helyen virágzik a strohmannizmus.

A természetes fejlődés és az ország örvendetes megnagyobbodása következtében jelentősen megnőtt a mozik száma is. A zsidótörvény alapján végrehajtandó mozirevizió végső határideje az új esztendő derekára esik. Ugyancsak ez a határidő a hazatért területek moziengedélyeinek kiadására is. Szakmai szempontból szükséges volna, hogy a határidő lejárta előtt, — lehetőleg már a tavaszi hónapokban — mindenki tudomást szerezhessen a végső rendelkezés eredményéről, mert az augusztusban kezdődő 1941—1942. szakmai évre az előkészületi munkálatokat már a végleges helyzet alapján jóelőre kívánatos foganatosítani. A hivatalos helyek kétségtelenül a legnagyobb körültekintéssel és mindenben a törvény szellemének megfelelően fogják felülvizsgálni ezt a szakmai kérdést. Meggyőződésünk szerint az engedélyek mindenütt a megfelelő kezekbe fognak jutni és a társulási szerződések megszüntetése a burkolt megoldásokat is ki fogja irtani. A magunk részéről ennél a rendelkezésnél csak arra hívjuk fel a figyelmet, hogy lehetőség szerint a titkos társulási szerződések kötését is tegyék lehetetlenné. Legcélravezetőbb volna, ha a jövőben mindazok az engedélyesek és vezetők, akik eddig csak névleg irányították mozgóképszínházaikat, a jövőben valóban személyesen vezetnék a üzemeket. Hasonlóképen nagyon fontos volna, ha az elsőhetes moziengedélyek felülvizsgálatánál tekintetbe vennék a magyar és a külföldi filmek helyes premier-politikájának szempontjait is.

3. évi sikersorozata

	RENDEZŐ	FŐSZEREPLŐK	MEGJEGYZÉS
Szélvész kisasszony (SCAMPOLO)	Nunzio Malasorma	Lilia Silvi, Amedeo Nazzari, R. Romano,	Egy vídám kislány, aki mindenhol csak zavart kelt, belópózik egy kemény ember szívébe, hogy boldogságát sok kalana után megtalálja.
Romantika (Piccolo mondo antico)	Mario SOLDATI	Alida VALLI, Massimo SERRATO	Kicsinyes intrikák, rosszindulatú akadályokon keresztül jut egy életvídám fiatal pár a nagyon megérdemelt boldogsághoz.
Tavaszi szonáta Magyar film	HEGEDÜS Tibor	SZORÉNYI ÉVA, v. BENKÓ GYULA, URAY TIVADAR,	Fiatal művészlelkek találkozása, akiket az élet kegyetlenül elválaszt egymástól, hogy egy ragyogó karrieren keresztül ismét összehozza őket!
Egy élet Magyar film	Carlo Ninchi	JÁVOR PÁL, v. BENKÓ GYULA,	Hatalmas költséggel készülő merész témájú magyar óriásfilm.
Jelenés Magyar film	A legjobb magyar rendező	PÁGER Antal, v. BENKÓ GYULA, SZEMERE V.	Egy körülrajongott színész-bálvány színes, tarka életét eleveníti meg a legnagyobb magyar film.
Carmen	Christian JACQUES	Virian ROMANCE, Jean MARAIS, Marquerite MORENO	Bizet feledhetetlen zenéje csorbítatlan szépségében tündököl ebben a filmben. Vivian Romancénál szebb, tökéletesebb, tüzesebb Carment elképzelni sem lehet.
Bohémek (La Boheme)	Marcel L'HERBIER	Micheliné PRESLE, Kossano BRAZZI, Adriandt RIMOIDI	Párizsi bohémtanya színes, ízes levegője, a legigézőbb francia filmsztár és Puccini világhírű zenéje teszik feledhetetlenné ezt a tökéletes filmalkotást.
A csavargó (Il vagabondo)	DINO FALCONI	Macario Elsa De GIORGI, Memo BENASSI	Európa legremekebb kómikusa, az olasz Macario egymaga garancia arra, hogy ennek a filmnek még az emlékén is mindenki mulatni, hahotázni fog.
100.000 dolláros lány (100.000 dollari)	Merio CAMERINI	Assia NORIS, Amedeo NAZZARI	Egy édes pesti kislány és egy amerikai milliomoskalandja 100.000 dollár körül. Bonyodalmas vígjáték, amelyet az anyakönyvvezető bogoz ki.
India Tigrise (Le due tigri)	Giorgio SIMONELLI	ALANOVA, Massimo GIROTTI, Sandro RUFFINI,	A Maláji kalózok testvérfilmje. Aktuális problémákat, India szabadságharcát az angol uralom ellen. eleveníti meg dzsungel-harcokon át ez a rendkívül izgalmas film!
Asszony a hajón (EN KVINNA OMBORD)	A. JOHANSSON	A legjobb svéd szniészek	Békésen úszik egy hajó a tengeren — egyszerre felbukkan valahonnan egy asszony, — máris izzó szenvedélyek vad forgatagát korbácsolja fel a hajón.
Gengszter kisasszony Avventuriera del piano di sopra	R. MATARAZZO	VITTORIO DESICA, CLARA CALAMAN, GIUDITTA RISSONE	Mulatságos, nagyon izgalmas film egy ellopott és megkerült értékes nyakláncról — sok-sok vídámsággal és szerelemmel fűszerezve.

változás jogát
ik.

E S P E R I A

FILMFORGALMI R.T.

VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 13

TELEFONSZÁMAINK: 423-555, 423-552

Magyar Film 1942, aug. 31

A film adjon kenyeret a képzőművészetnek

Megszűnt a ponyva, irtsuk ki az izléstelen rossz plakátot a filmművészet frontján

Irta: Gyimesy Kásás Ernő rajztanár.

Nem hinném, hogy jóízlésű filmeseinkben fel ne merült volna az a gondolat, hogy a magyar moziplakátok — kevés kivételtől eltekintve — nem ütik meg a külföldi mértéket. Oka ennek kétségtelenül az anyagi korlátozottság, de oka nem egyszer a hozzá nem értés és az esztétikai érzék hiánya. A kérdéssel foglalkoznunk kell: ma, amikor a magyar képzőművészet világviszonylatban olyan színvonalon áll, hogy a világ bármely nemzetének művészeivel nyugodtan felveheti a versenyt, plakátjainkon a magyar képzőművészet felsőbbrendűsége, felkészültsége egyáltalán nem tapasztalható.

A művész nehézségei

Ugy hiszem, az egész nemzet kultúrközössége a legnagyobb örömmel fogadta a kormány intézkedését a ponyvairodalom megszüntetésére. Ami pedig az irodalomban a ponyva, az a képzőművészetünkben — vagy szűkebb értelemben — iparművészetünkben a rossz plakát.

Mindjárt a kezdetnél le kell szegeznünk, hogy ezt a hibát nem kizárólag művészeinkben kell keresnünk. A művészietlenséget nagyon gyakran a megrendelő kényszeríti rá a plakáttervezőre, aki próbál szárnyat adni az üzleti légkörben élő kölcsönző elgondolásainak. De csak próbál. Legtöbb esetben az amúgy is megkötött művész vázlatait, vagy kész plakátját elutasítják, vagypedig a szöveggel, mellékalakokkal, vagy jelenetekkel annyira elemeire bontják, hogy az szétesik és giccs lesz belőle.

Mindezekhez járul aztán a kivitelezés ki nem elégítő volta, ahol néha a háborús festékanyagok, néha a gyakorlatlan színkeverés olyan ízléstelenséget produkál, ami egyáltalán nem válik díszére sem a nyomdavállalatnak, sem a művésznek, de legkevésbbé a nagy fáradsággal és áldozattal elkészített filmnek.

Művészet vagy mesterség?

Nem régen felmerült az a kérdés, hogy vajjon a plakáttervezők és kivitelezők az iparosokhoz, vagy művészekhez tartoznak-e, sőt arról is szó volt, hogy esetleg ipartestületbe tömörüljenek. Itt szintén a megélhetési kérdés és konkurrencia problémája volt a mozgatóerő, nem a színvonal. Tudomásunk szerint semmiféle eredmény nincs a kibontakozás felé. De bármiként is áll a helyzet, a művészies és szép plakát ügye nem lehet néhány iparos, mázolósegéd, dekoratőr, vagy iparművész ügye, éppen úgy, mint nem lehet a vállalatok magánügye sem. A plakát sajtótermék. Azon mindenkor rajta van a művész nevén kívül az elkészítő nyomda neve, továbbá a felelős kiadók is. Átvizsgálja a cenzúra is, mielőtt az utcára kerül, tehát bizonyos vonatkozásokban éppen úgy több embernek a munkája, mint maga a hirdetett film.

A plakátok művészietlenségét több dolog súlyosbítja: Szóba se kerül, hogy a szereplő művész, pl. jellegzetes, dekorativ jelmezében modelt üljön, a filmet propagáló plakáthoz. A külföldi nagyvállalatoknál ez éppen annyira rendszeres, mint ahogy nálunk a szereplők, világítók rendelkezésre állanak az állófényképésznek a felvétel elkészítésére. E helyett legtöbb esetben az arcokat »bekockázás«, négyzetekre való beosztás után az állófényképekről nagyítják fel, illetve másolják. Ez a körülmény már magábanvéve is kizárja a művészi rajzot és a művész fantáziájának semmiféle teret, technikai megoldást nem enged.

Másik körülmény, pl. a rácsplakátoknál jelent akadályt, mivel azoknak hosszú formája (több, mint háromszor olyan hosszú, mint amilyen széles), a komponálási lehetőségeket a legszűkebb keretek közé szorítja. Jóformán kizárja, hogy álló alaknál más témát alkalmas módon térbehelyezzünk. Ezt az egyedülálló formát különben a budapesti hosszúkás térbeosztású plakátrácsok teremtették meg.

Alacsony ár — silány munka

A művészek védelmére kell felhoznunk, hogy a plakáttervezői árakat a szakma oly mélyre szorította le, ami lehetetlenné teszi, hogy a megélhetéséért küzdő művész kellő gondossággal, megfelelő vázlat elkészítésével készüljön fel a művészi feladat megoldására.

Mindezekből adódik, hogy a magyar moziplakátok jelentős százaléka nívón aluli és ha abból esztendőnként a Műcsarnok termeiben kiállítást rendeznénk, a képzőművészek vezetői, irányítói és bírálói, mint elrettentő példákról beszélnének a filmszakma egyes plakátproduktumairól. A laikus is számtalanszor észlelheti a minden rajzbeli tudást nélkülöző kezek, mozdulatok anatómiai hibáit, művészi fogyatékosságait, ahol legjobb esetben a bravuroskodó temperafestés ügyes technikai alkalmazását fedezhetjük fel. Rajztudásról, komponálási készségről, térbehelyezésről, új szellemes betűtípusok alkalmazásáról legtöbbször beszélni sem lehet. Tessék egymás mellé tenni a nagy külföldi országok színes plakátjait, akkor a kételkedők megláthatják, hogy plakátjaink messze alatta maradnak a nagy országok ilyen irányú művészetének.

Tiltakozunk a művészetrombolás és giccs ellen

A világhírű magyar művészet, melynek szereplői a zenében, irodalomban, színművészetben és filmben, szobrászatban és festészetben egyaránt elsőrangú helyet biztosítottak nemzetünknek, méltán tiltakozhatik nívótlan és a magyar művészethez egyáltalán nem méltó plakátjaink ellen.

Évekkel ezelőtt egyik szivarkahüvely vállalat pár ezer pengővel pályázatot hirdetett utcai plakátokra. Alig volt olyan iparművészünk, plakáttervezőnk, aki ezen a pályázaton részt ne vett volna. Körülbelül tíz termet töltöttek meg a benyujtott és név nélkül kiállított plakátok, ahol a magyar szellemességnek és ötletességnek olyan csodáit láttuk, amit utcai plakátjainkon általában csak ritka esetben látunk érvényesülni. Ez a kiállítás annak volt bizonyítéka, hogy a magyar művész ilyen és ennyi tud lenni, ha megbízáshoz jut.

Képzőművészeti és iparművészeti főiskolánkon külön tanítják a betűrajzolást, a plakátfestést. Száz és száz növendék boldog lenne, ha az utcák plakátjain az ő nevét olvashatná és alkotását sokszorosítva látná. Ha az ország sajtóját meg tudták szervezni úgy, hogy az újságot újságíró írja, a filmen, színpadon, magyar és képzett szereplőket lássunk, mikor van propaganda-miniszteriumunk, a Főméltóságú Asszony védelme alatt álló Képzőművészeti akciónk, akkor a plakátművészetet ne bízzák címfestőkre, dekoratőrökre, hanem a film — mint művészet — adjon kenyeret a képzőművészeknek. Nem hinném, hogy bármelyik művészeti intézményünk elzárkózna a segítés elől. Higyjék el nekünk, hogy nemcsak a festők járnak jól, hanem a filmszakma is csak nyer vele.

A FILMSZAKMA LEGEREDMÉNYESEBBEN A

Magyar Film

BEN HIRDET!

Sürgős

megvételre keresünk

jókarban tartott

50 db

csapószéket

házi vetítőnk számára.

KÁRPÁT FILM

VIII., Népszínház-u. 21.

Telefon: 136-409

Telefon: 135-940

Kassák Lajos

Májusban Liáhitása lesz Tokajban

(benedek): Pezsgő művészeti élet Tokajban

Eszaj magyarország 1970 I. 8

Kascsák Margit, jelmeztervező

Az Áll. Népi Együttes új műsorához tervezte a jelmezeket.

B. G.: Táncra, muzsikára 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 8.

Kascsák Margit, jelmeztervező

MDH

Az Áll. Népi Együttes új műsorához a jelmezeket tervezte.

Villányi Iván: Hétszínvirág 8

NÉPSZABADSÁG, dp. 1966. jan. 12.

Kasche József

a Ludovika első Egyésze.

l.

Bachó László. A magy. kir. honvéd Ludovika akadémia tort. Bpest, 1930. 156 l.

Vasárnap

11

Kat. Miserie.

Ujhold 6 óra 10 p.

Ógörög Márc. 29 D. Nb. 4. v.

Hétfő

12

Kat. Gyula p.

Kedd

13

Kat. Hermen.

Szerda

14

Kat. Sz. Józs.

Csütörtök

15

Kat. Anaszt.

Péntek

16

Kat. L. B. J.

Szombat

17

Kat. Anicét

Első negyed 21 óra 34 p.

Izr. 6 S. Thasz. 2. P.

Április

Kaschek

József nádor Ker-
terje

l.

Raphael

178. 1. 181. l.

Cohen VI. 210

Kasche
a Ludovica kertésze

MÚK

számára Pollack Mihály házat épit

1840.

234.c.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

MDK

Kasche
a „Ludovika kertésze

1828 után Pollack Mihály megbizói között szerepelnek az ő épitkezéseinek mesteremberei: Spiegel ácsmester, Dlauchyés Nusser lakatosmesterek, Kasche aLudovika kertésze, Vogel A vigadó berendezésének asztalosmestere.

301.o.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Kasche József
kertész

MDK

Pollack a Ludoviceum építési felügyelőjévé Gömöry Károlyt ajánlja, akit a nádor elfogad.
A keményköfaragó munkára Lentz János, a lágyköfaragásra Spiegel József, a kertmunkálatokra Kasche József kertész kap megbízást.

288.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Kaschawer

KASCHAWER l. Kassai

M.D.K.

Jakob Kaschauer, szobrász, Kassai Jakab

XV.sz. Freisingi oltár alkotója. A század második felének szobrászati stilusára nagy hatást gyakorolt.
184.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. 1960. Bpest

KASCHAU, VON s. Kassai

Kaschau

Kaschau, Jakob von

+ ca 1463. Bildhauer

in Wien.

ivid

Valjavec I. Jahrg.

Heft 1. 10. [illegible] l.

KASCHAUER l. Kersai

Kaschauer

Kaschauer, Endres

KASCHAUER, ENDRES Nürnbergi ötvös l. Kassai Endre.

KASCHAUER, EMDEN

Kaschauer Hans

Miniaturmaler in Ulm
um 1494.

T.Sch. 368. l.

Theologisches Seminar
Bibliothek Basel
Nr. 1797
Tech. 378.1

Kaschauer Jakob

Notrain

wird

Bar Ungarn

658. l.

Kásás Jenő festő

Nemzeti Szalon téli tárlatán neve szerepelt.

EK. 932. I. 1.

MDK

Koscsák Margit, jelmeztervező

A Nagyidai cigánynyár-ra készült táncjátékhoz tervezte a jelmezeket.
(OKISZ Erkel-együttese)

Vitányi Iván: Néptáncbemutatók 7

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 4.

MDK

Kiscsák Margit, jelmeztervező

Az Állami Népi Együttes új műsorához a jelmezeket tervezte.

Vitányi Iván: Magyar művészek 7

Népszabadság. Bp. 1968. nov. 15.

M. D. K.

KASCSÁK Margit rubaterverő

A Budapest Táncegyüttes jelmezei

Vitányi Ivan: A Bp. Táncegyüttes
új műsora
Magyar Nemzet 1961. ápr. 28. 4. l

Kascsák Margit textiltervező M.D.K.

- Budapest Tácegyüttes szinpadtervezője

A Magyar Némüvészeti kiállitás 50 000 látógatója

Napi krónika

Magyar Nemzet 1963. szeptember 14. 6.1.

ε ι κ ο ν
ε ι δ ο σ
ειδολον

Az Óbudai Pincegaléria tisztelettel meghívja önt

Kecskés Péter és Kasek Roland

kiállításának megnyitója alkalmából

Gergye Krisztián

2007. augusztus 6-án, 18^{00}-kor

kezdődő előadására.

A kiállítás megtekinthető augusztus 26-ig,
hétfő kivételével naponta 14-18 óráig

Óbudai Pincegaléria
(Zichy-kastély)
1033 Budapest, Fő tér 1.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Kasichnitz József festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Sopronvármegye

Megjelent: 1943 SZEP 16

Sopron város ebben az esztendőben 1490 pengő értékü képet vásárolt a tárlaton

Ebben az esztendőben az őszi tárlat Sopronban valóban jól sikerült és a művészek különösen szép alkotásokkal léptek a nagyközönség elé. Ezt tekintetbe véve a város nagyobb vásárlásokat eszközölt. A mult esztendei 500 pengős vásárlással szemben idén 1490 P értékü festményt vett meg a soproni művészektől. Ez a szám azt bizonyítja, hogy a város valóban áldoz a művészetért és a soproni művészeket komoly pártolásban részesíti.

Dr. Kamenszky Arpád vezetésével a bizottság a következő művészektől vásárolt: Mühl Aladár, Mende Gusztáv, Perényi Kálmán,

tálomdiják az említett alapítványoknál rendelkezésre álló összegek elégtelensége folytán egy másik műegyetemi ifjúsági

végül a

Továbbítani. mies cég

lat áldozatkészségével létesített alapítvá
széken folytatja tanulmányait, az alapít
töndíj formájában tanulmányi segélyben
magyar szövőipar számára ezáltal a hazai
és magyar oklevéllel rendelkező elsőrendű
nél tökéletesebb kiképzését segítse elő.

A *Magyar Általános Kőszénbánya Ré*
gatósága a Felsőgallán létesített és dr. V
iparügyi miniszter úr által 1940. évi febru
tott aluminumtermelése alkalmából a ma
Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Eg
százezer pengős alapítványt tett azzal a re
nek az alapítványnak jövedelme az alum
szolgáló tudományos kutatás előmozdítás
Ennek alapítólevele is még jóváhagyás al

Kaschichnitz József, Mihalovics János, Storno Miksa és Ákos Ernő.

Mikor erről a tényről beszámolunk, meg kell említenünk azt, hogy a város nagyon helyesen teszi, ha a soproni művészeket ilyen pártolás alá veszi. Meg kell jegyeznünk azt is, hogy nagyon helyes lenne, ha minél előbb létrehoznánk a művésztelepet. Ez a város idegenforgalma szempontjából nagyon fontos lenne.

Beck Manó egy tanulmányi ösztöndíjalapítványt létesített, amely — abban az esetben, ha működését már megkezdheti —

Kasichnitz József

grafikus művel

1. Nagy Árpád bányamérnök. klisé
2. Tasch Pál ornitológus klisé
3. Gerencsér István erdőmérnök klisé
4. Schiller A. Ignác-ujságíró klisé
5. Friedrich Károly moziigazgató klisé
6. ifj. Jäger Mihály klisé
7. Hombathelyi Géza klisé
8. Kasichnitz József né } feleségem } rézkare
9. Kasichnitz József } saját } rézkare
10. Zwinz Alfréd rézkare
11. Kremszner József rézkare
12. Dr Henci Filibald rézkare
13. Kremszner József klisé.
14. Kremszner Erik klisé.

mikedvdő grafikus

Kasichnitz József

Kasichnitz József
sozrom varosi
tisztviselő

Zápolya, die Tochter Bona Sforzas, e
scheidende Anstösse erhalten. Sie zo
an ihren Hof mit italienische Künstler,
bediente sich mit vorliebe der itali
hischen Sprache, wie ihr Sohn Johann
Sigismund, gewählte ungarische König
und Fürst von Siebenbürgen, der letz
Zápolya, ~~Auch König Johann Zápolya.~~ A
König Johann Zápolya war ein Anhänge
italienischen Kultur. Sein Hofmaler w
Giovanni Antonio Pordenone, dem er a
sen ungarischen Adel verlieh. ~~Den Ba~~
~~der~~ Burg von Szamosujvár ~~liess er vo~~
Domenico da Bologna, ~~ausführen~~. Der B
wurde später von einem der grössten
garischen Staatsmänner des Renaissan
Zeitalters, Georg Martinuzzi fortges
der mütterlicherseits italienischer
stammung war und den Namen seiner Mu
trug. Georg Martinuzzi wurde imm Jah
1540 im Schloss von Alvinc ermordet.
war Mitglied des einzigen Mönchordens
garischen Abstammunges, des Paulaner
dens. Er wurde später Kardinal. Vorm

Kaschichnitz József

1940-ben kiáll
magyar

A SOPRONI KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖRTŐL

A Soproni Képzőművészeti Kör 1940.évi/30.rendes/kiállitásának tárgymutatója.

1. Mihálovits János:	Behavazott faluvége.	Vizf.	Tanitó Sopronban.
	:Borulás a Balaton felett.	"	mükedvelő jó
	:Mosás a Dunán.	"	
	:Soproni vásár.	"	
	:A Fertő ősszel	"	
	:Tómalom.	"	
2. ~~Degenfeld Katalin grófnő~~:	~~Pirosruhás nő.~~	Olaj	A télen egyik
	Kilátás a müteremből	"	budapesti
	Spitz	Kréta.	szalonban is ki-
	Foxterier.	"	állitott. Megjárja.
3. ~~vitéz Ágotha Géza~~.	Erdei ut.	~~Olaj~~	~~Rajztanár. Életrajza~~
	Tavasz.	"	~~az exlibriskönyvben~~
4. ~~Fáy Sándor~~:	Éjjeli tüz	"	Festő. Életrajza a le-
	Téli táj.	"	ikonodban. Giccsek.
5. Sterbenz Károly.	Téli napsütés	"	Festő. Életrajza
	Kora tavasz.	"	az
	Szt. Mihály utca	Karc.	exlibris
	Kovácsmühely előtt	"	könyvben
	Bécsi dombi kilátás	"	
	Bánfalvi kolostor	"	
	Füzfák	"	
	Hid	"	
	Exlibrisek	"	
	Alkalmi graf ikák	"	
6. Kaschichnitz József.	Bánfalvi templom	Vizf.	Életrajza az exlib-
	Bánfalvi patakrészlet.	"	riskönyvben, törekvő
	Fenyveserdő	Ceruza	mükedvelő-
7. Schwerak Rossrucker Lipót:	Hegyi paraszthaz.	Vizf.	
	Innsbrucki részlet	Vizf.	Életrajza az Exlibris
	Eső	Vizf.	könyvben. Szorgal-
	Régi kovácsmühely	Vizf.	mas mükedvelő.
8. ~~Gallus László~~:	A Szt. Domonkos templom kiképzésének terve.	Rajz.	Épitesz.
9. ~~Hárs György~~:	Két üvegezés terv ezet.	Vizf.	"
	Hercegnovi részlet	Pasztel	
	Cattzolai részlet	Pasztel	
10. ~~Ákos Ernő~~:	Női arckép.	"	Rajztanár Cseprregen. Életrajza
	"	"	az Exlibrisköny
	"		
11. Megyesi Schwartz Antal:	Édes anyám.	Olaj	Hivatásos festő,
	Feleségem	"	sokáig élt Spa-
	Brácsás	"	nyolországban és
	Március	"	a nyárig Angli-
	Akácos	"	ában.
	Porugáll part	"	
	Pyreneuais part	"	Mükedvelő
12. ~~Smárits Margit~~:	Öreg bácsi	"	
	Tanulmány.		
13. Stöckert Károly:	Arckép.	Fa	A Képzőművészeti
	Krisztus szobor	Fa	főiskolát végezte
	Soproni gazda	Fa	1936-ban
	Krisztus kereszt elője	Fa.	
	Szent Család	Fa	

A SOPRONI KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖRTŐL

A SOPRONI KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖRTŐL

II.

~~Dömötör Mihályné~~:	Önarckép.	Olaj	A Mücsarnokban is kiállit.
	Kapuvári menyecske	"	
	Arckép	"	
	Gitáros lány	"	
	Napsütés	"	
15. ~~Baumann Béla~~:	Katolikus hadi emlék.	Gipsz.	Szobrász, Simai tan
16. ~~Hoffmann Béláné~~:	Öreg füzfa tavasszal	Vizf.	Mérsékelt mükedvelő
	Utca részlet		
17. Steiner Rezső:	Arckép	Olaj.	1854. A kör alapitója. Dolg. Veszprém környékén is.
	"	"	
	"	"	
	"	"	
18. Reinecker János :	Árnyas kertben.	Olaj	A Képzőmüv. Főiskola hallg.
	Tóparti részlet		
19. Wosinsky Kázmér:	Husvéti körmenet	Vizf.	Hivatásos festő
	Tertői halászat./Megvette a város/	"	Balfon él.
2o. Szakál Ernő:	Tanulmányfej.	Gipsz.	Rómában él ö.dijas
21. Steiner Viktor:	Kecskepatak	Olaj.	Mérsékelt mükedvelő
	Fenyők.	"	
22. Kirkovits Lajos:	Tanulmányfej.	"	. Gyenge hivatásos.
23. ~~Horváth József~~:	Férfi arckép.	Vizf.	
	"	"	
	Lombok alatt..	"	Életrajzát az Exlibirskönyvben. H
	Hiuság	"	bás adatok minden
	Az ebéd	"	lexikonbab, mert
	Kertben	"	más H.J. születési adatait ve-
	Viz mellett	"	szik.
	Fekete ruhás asszony	"	
	Anyaság	"	
	Siratás	"	
	Fürdés után	"	
	Ütödöttek	"	
	Egy élet	"	
	Öregek	"	
	Törülközés	"	
	Reggeli napfény	"	
	Öreg bányász.	"	
24. ~~Baross Dezső~~:	Dalmát halász	ceruza	Életrajza az Exlibriskönyvben
	Tengerparti tanulmány.	"	
	Tanulmányfejek	"	
25. ~~Fürédi Oszkár~~:	Lövérsporttér	"	Életrajza az exlibriskönyben
26. Richly Emil:	Otthon	Vizf.	Rajztanár Aszódon

~~Gallus Sándor~~

Soproni Képzőművészek

Köre

1940. évi kiállításának

Katalógusa.

Küldte dr. Csatkai E.

1940. május 24-én

MDK

Kasichnitz Józsefné

Résztvett a tárlaton

ʒ-ó): A soproni képzőművészek őszi tárlata.
KISALFÖLD. 1962. okt./17 16.

KASCHICHNITZ JÓZSEF, festő

A soproni Széchényi Gimnázium rajzkiállitása izelitőt ad a már beérkezett "öregdiákok" képeiből és igy lehetőséget nyújt összevetni az induló és az érett művész munkáját. A kiállitás e részében láthatjuk pl.:

Reinecker Jánosnak: "ERDŐ MÉLYÉN", cimü művét is. 273.o

KASCHICHNITZ JÓZSEF: "ŐSZI HANGULAT", cimü művét 273.old

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatás szaz éve a soproni Széchenyi Gimnaziumban 272.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat, XXX. 3.sz. Sopron, 1976.

MDK.

Kaschchnitz József

1965-ben Sopronban kiállitott.

Kisalföld 1965 ápr.lo lap -

Kasche
kertész

Iparosok, akikkal Pollack valami munkabeli kapcsolatban áll, gyakran szerepelnek épittetői sorában-, mint Feszlné, Krauszné, Kasche kertész

403.o.

ZADOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

KASCHNITZ v.WEINBERG FRANZ, pénzbecsősrsegéd, /Käschnitz

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatokban említve 1748-1768.években a személyzet fizetése. Ebből összeállítható az alkalmazottak névsora.
KASCHNITZ v.WEINBERG, /Käschnitz/, pénzbecsősrsegéd, 1751.III.9.-1754.VI.30. 48.old.

HUSZÁR K LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf..1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958.

KÄSCHNITZ v.WEINBERG FRANZ, pénzbecsősegéd, /Kaschnitz /

A körmöci pénzverde személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatokban említve 1748-1768.években a személyzet fizetése.Ebből összeállítható az alkalmazottak névsora.

KÄSCHNITZ v.WEINBERG FRANZ,pénzbecsősegéd,/Kaschnitz/,1751.III.9.-1754.VI.30. 42.old.

HUSZÁR K LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf..1957-1958. Akad.Kiadó,Budapest. 1958.

Kasichnitz József

festő

Így írja a nevét

lás még

Kaschichnitz József

alatt is

hagyva, saját tervei alapján selyemhimzéssel, selyemfestéssel, selyem point-lace munkákkal és bőrtárgyak égetett diszitésével foglalkozott. Az Iparmüvészeti Társulat több kiállitásán vett részt.

A Képzőmüvészeti Főiskola anyakönyvi adatai és kiáll. tárgymutatók.

Aggházy Tibor, épitész;szül. 1880 jul.5. Budapesten. A. Gyula festő fia. Tanulmányait a budapesti Józsefmüegyetemen végezte, hol 1904. épitészi oklevelet nyert. Mint müegyetemi hallgató Lechner Jenővel és Goll Elemérrel Czigler Győző előadásai nyomán Épitészeti alaktant irt, melyet litográfiai uton sokszorositottak. Közben másfél évig Czigler Győző tanár magánépitészeti irodájában müködött. 1904 tavaszán állami ösztöndijjal vett részt a müegyetemi római tanulmányuton. Négy izben járta be Olasz-

KASER Lipót épitész

KOMÁRIK Dénes: A pesti Dohány utcai zsinagóga épitése. = Müvészettörténeti Értesitő, 199[illegible]. 1-2. 1 - 16.p. és ill.

Kisfüzesen a → Száz János plébános által tervezett templomot (EÁL ÉrsEgyh L pétervásári plebir.) és ugyanezen évben megkezdi a pétervásári gotizáló templom építését is, előbbi, amatőr tervei felhasználásával. 1814-ben a szűcsi r. k. templomhoz kérnek tőle terveket és → Magurányi építésszel együtt elkészíti az egri „Posuerunt" vízrekesztőgát helyreállításának tervét is. (EÁL Eger v. ir. tvj. 1814 : VII/4 a—b.) 1815-ben a bükkszenterzsébeti templom átalakításáról mond műszaki véleményt. (EÁL ÉrsEgyh L plebir.) Ugyanezen évben → Zwenger építőmesterrel együtt elkészíti az érseki palota alsó traktusának átalakítási rajzait. (EÁL 8. tvj., EÁL ÉrsKápGazd L tvj. II. 8/b, a, c, d. kézirat.) 1816-ban felépíti a trinitáriusok telkén a katonai raktár magazinját. (EÁL Eger v. ir. 1053/1816.) 1818-ban a pétervásári templom befejező munkáinál még mindig vesz fel bizonyos összegeket. (EÁL ÉrsEgyh L archvet. 474.) 1820 körül a szihalmi plébániaház alaprajzát nyújtja be. (EÁL ÉrsGazd L tvj. II. 75/a—b.) Fennmaradt az egri Újvilág utca kiegyenesítésére vonatkozó városrendezési terve is 1819-ből. (EÁL Eger v. ir. 1819. é. 1227. sz., EÁL Eger v. tvj. 1819 : 1227/VII/b.) Debrecenben 1816—19 között felépíti a Balogh-házat, 1823-ban a városi fürdőt, 1828—35 között a Tisza-házat és 1842-ben a városházát. 1824-ben emeli a nyírábrányi Eördögh-kastélyt és ugyanezen évben felülvizsgálja az újfehértói r. k. templom műszaki hibáit. Az egri minoriták mellett építtetendő üzletsor tervét és költségvetését 1822-ben elkészíti. (EÁL Eger v. tjgyzk. 1822. é. 56. l.) 1825-ben ellenőrzi a visontai plébániaház → Rabl-féle költségvetését → Zwenger József építésszel együtt. 1828-ban elveszti a Kapitány-pert és ennek folytán végrehajtás útján

Kä/ Kasichnitz I.

Szerepelt a városi Festőterem épületében rendezett kiállitáson.

rézkarcai

Farkas György: A soproni képzőművészeti munkacsoport kiállitásáról.

Kisalföld, 1962 okt. 26.

Kasichnitz József
festő

M.D.K.

A soproni képző művészek
kiállításán részt vett.

Hírek.
Művészet, 1962. február — 42 l

Kasimir Luigi festőművész
Mecheln, litogr.
Lőwen, "
Monte Piano, rézkarc
Sajtóhadiszállás második kiállitása
Nemzeti Szalon, 1917 február

101. kép. *Palmezzano, Mario: Madonna szentekkel.*

MDK

Kassichnitz József

Bánfalvi templom, vf.

" patakrészlet," ,

Fenyveserdő, cer.

Soproni Képzőm. Kör 3o. kiáll. 194o. máj.

Kaschichnitz József

Festő kurzuson ta nult. Soproni tárlaton szerepelt képével.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 27.l.

MDK

Kaschichnitz József

Orsolya-tér, rézk.

Orsolya-tér, ceruzarajz

Felszabadulási Ünnepi Hónap keretében rend. képzőm. kiáll. kat. Sopron

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Sopron környéki táj, úttal, házzal, fákkal.
Fekete repr. 369.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat. XXVIII.évf. 1974
Sopron, 1974.

32

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

A soproni all. főreáliskolába, ma Széchenyi gimnaziumba irattak be, ahol az iskola akkor ismert nevü művész-rajz tanara, Seemann Kálman sokat foglalkozott vele és biztatta, iratkozzék be a budapesti iparmüvészeti iskolaba. Lelkesen készült müvész-hivatasara, de 16 éves koraban elvesztette édesanyját, nem tudott megbaratkozni azzal, hogy mostohaanyja iranyitsa életét és bucsut mondott Sopronnak. 367.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytort. Folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Bekapcsolódik a soproni képzőművészeti kör munkájába is, az itt folyó téli aktrajzolás lelkes és szorgalmas résztvevője. Mint kitűnő szertornász, tanít a soproni Tornaegyesületben és nem egy tanítványa szívesen látott modell az aktkurzuson. Hogyan találkozhatott e két ellentétes tevékenység benne? - Válasza: "A tornát a szépségért szeretem". - 368-old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

A Lővérek haragos zöldje hogyan vált át rozsdás színek
be, langoló sárgákba és ujjongó pirosokba, majd szelid ké
kes lazurok vonják be a várost a völgyben a táj megfa-
kul, s nemsokára a zuzmara ezüstje csillog az ágakon, hogy
átadja helyét a vakitó fehérnek, a hónak. Ezt a sokféle
szint, változást ecsetje omlós, puha akvarellekben jeleni
ti meg. 369.old

SZABKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

1934-ben megnősült. feleségében, SCHUH HILDEGARD-ban talá
lalta meg hűség es társat, küzdelmes életének és művésze
ténck megértőjét. Az Egeredi-dombra költöznek, ahonnan
gyönyörű kilátas nyilik a varosra, a ahonnan oly közek
van minden, ami szép, ahonnan úgy el lehet gyönyörködni
az évszakok valtozasanak megujuló szinpompajaban.
369.old

SZANKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytort. Folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

A város urainál ő a közvetítő, ha festők támogatásáról, ösztöndíjak odaítéléséről döntenek. Amíg mások ügyeit támogatja és intézi, a saját művészi álmai és vágyai megvalósításáról le kell mondania. "Az idő felettem is elszaladt, a tervbe vett iparművészeti főiskola elvégzése ismét kútba esett, mert keresnem kellett.", mondta.
369.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Pólában tanulja a hajózás mesterségét, de van ideje rajz tanulmányokra is. 1918. novemberéig szolgált. Otthon alkal mi munkából él, de közben rajzolgat. Néha befut egy-egy nagyobb munka, pl. szőnyegtervezés s ezek a munkák talpra állitják. 1919-ben Bécsben tesz kisérletet a tovabbtanulásra, az iparmüvészeti főiskolan. Jetmar proff. osztalyar de helyzete kilátástalan, el kellett mennie. 367. old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1874.

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Elöljárói Németországba küldik tanulmányutra, hogy megismerkedjék az ottani tornaegyletek szervezetével. Amikor azonban ezt hazai talajba "leventézés" formájában ültetik át, a művész vis zautasitja részvételét, a szervezési munkában. Ebben a katonai szellemü kiképzésben már nem lel szépséget. 369. old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366. old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974.

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

A második világháborúban Egeredi-dombi lakását bombatalálat érte, a Faber-réten keres új otthont. Mégis dolgozik rendületlenül, s ember maradt az embertelenségben is. Dr. Kamenszky polgármester, a művészetek nagy barátja magához veszi titkárnak. De Kamenszkyt vád alá helyezik és ő újra állás nélkül maradt. 370.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974.

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Mende Gusztáv festőművészhez jó baratsag fűzi, de kapcsolatot tart fennmindenkivel, akinek kezе ecsetet, karcolótüt, vagy vésőt forgat. Hüséges szolgaja a művészetnek, hüséges baratja művésztarsainak, vitatkozik, de mérséje csak egy marad-a művészet.-Irigységet nem ismer, örül baratai megérdemelt sikereinek. 370.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974.

KASICHNITZ JÓZSEF, festo, grafikus

Lakása falan látható akvarellek, és a mappákban gondosan őrzött kisgrafikák, exlibrisek, és családi ünnepekre készült rézkarcok lapjai vallanak a művészet alázatos szolgálatában eltöltött művészsorsról és egy életről, melynek íve egy sulyos történelmi század háromnegyedét öleli át. 370.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974.

KASICHNITZ JÓZSEF, festő

Soproni festő, grafikus 1974-ben volt 75 éves. Minden kép
zőművészeti kiállitas megnyitásán ott van, a müértő szaké
értelmével veszi szemügyre a kiállitott festményeket,
szobrokat, vizsgal, mérlegel, majd ujra felkeresi a kiálli
tást, mintha minden latott szépséget magaba akarna szív
ni. 366.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, XXVIII. évf, Helytört. folyóirat,
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

A legkülönbözőbb művészi munkakkal biztak meg. Tervezett diszokleveleket, varosi események emlékére, és közéleti nagysagoknak, készitett levelezőlap terveket, és megis merkedett a fametszés technikajaval is.-1934-ben allitott ki először a soproni Képzőművészeti Kör tarlatan. 369.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, XXVIII. évf, Helytört. folyóirat, Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

1899. jan. 29.-én született Sopronban. Apja mozdonyvezető volt, aki szívesen rajzolgatott, anyja a zenéhez vonzódott. Nagyapja lengyel volt, aki az 1848-as szabadságharc idején a lengyel légió tagjaként részt vett a harcokban. A hivatalos iratok még "Kasinsky"-nak írták. Magyarországon telepedett meg és gazdálkodott. 367.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, XXXVIII. évf, Helytört. folyóirat, Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Kalandos utazgatásai közben találkozott a soproni festővel, Sterbenz Károllyal. a huszas években. Sterbenz benne rokonlélekre lel, miután a régi Hubertuszról, Tómalomról készült ceruza és tollrajzait, akvarellkísérleteit látta. Meghívta műtermébe, rajzoljanak együtt fejet, figurát. A találkozás egy életre szólt 368.old

SZABKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, XXVIII. évf, Helytört. folyóirat, Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Az elmaradt rendszeres tanulmányokat magánúton pótolja. Mindenütt ott van, ahol művészetről van szó, ahol művészi munkára, tanácsadásra és tanács elfogadására van szükség. Meleg barátság fűzi Soproni Horváth Józsefhez, Agoston Ernőhöz és máig tartó benső barátság Ákos Ernő festőművészhez. 369.old

SZABKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old.

SOPRONI SZEMLE, XXXVIII. évf, Helytört. folyóirat, Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festo, grafikus

1957-ben felesége nyert engedélyt arra, hogy önálló iparművészként árúba bocsathassa munkait. Szerény nyugdija, melyet időközben folyósitottak és az előbb említett kereseeti forras biztositja szamara a mindennapi kenyeret. 370.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytö rt. folyóirat, XXVIII. évf. Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Ittmon, Sopronban alkalmi munkaktól él. Mint volt tengerész kitűnő sportoló, uszik, szertornazik, hegymászó, siel Sportszeretete révén kerül reménytkeltőbb jövőt biztosító állashoz: a városnal közigazgatási tisztviselőnek.
308.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytö rt. Folyóirat, XXVIII. évf.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő

A megszünt Képzőművészeti-Kör örökébe lépett soproni Képzőművészeti Munkacsoport tagja lett,és ismét teljes energiajával feküdt a munkanak.Rendszeresen kiallitott Sopronban,de nevét megismerik Győrött,és a megye hatarain tul is. 370.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytö rt.folyóirat,XXVIII.évf. Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

A romos Sopront 78 rajzban örökitette meg. 1949-ben nyugdijaztak, de nyugdijat nem kapott. favágó lett az erdőn, majd az Állami Gazdaság rendelt nala rajzokat, és festményeket, Később a vizmünél nyert alkalmazast beta nitott gépészként.- 370.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytö rt. folyóirat, XXVIII. évf. Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

---

vásarol tole a Képcsarnok, a soproni tanacs, a Liszt Muzeum, szivesen fogadjak képeit a maganosok is. Egy grafikai lapja feltünik az egyik müncheni kiallitason, igy terjednek el kisgrafikai munkai -melyeknek szama meghaladja a 300-at-egész Európaban. 370.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE. Helytö rt. Folyóirat, XXVIII. évf. Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Tizenhat éves korában édesanyja meghalt, ő a pesti ipa
iparmüv. iskolaba készült, de e szomoru esemény utan el-
ment Sopronból Pólaba tengerésznek. "Sulyos időket éltem
át, nem volt könnyü a tengerészélet, de fiatal voltam,
és sok szépet láttam" -irta életrajzában. - 367. old

SZARKA ÁRPAD: Kasichnitz József 75 éves 366. old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII. évf. 1974.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Sopron vidéki tájképa erdős dombbal, házzal.
Fekete repr. 368.old

SZAKKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII.évf.
1974. Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Festménye Sopron egyik utcájáról. Fekete repr. 367.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII.évf. 1974. Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

Sokat dolgozik Sterbenz Károly műtermében és megtanulja tőle a rézkarctechnikát. Felszabadultan, örömmel nyomja lapjait, melyekben karcolótüje nyomán a részletekre varázsolt kedves városa szépségeit rögzíti.- 368.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. folyóirat, XXVIII. évf. 1974. Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festő, grafikus

---

tanit a tornaegyesületben, szertei a tornat. A tornaval ki
fejlesztett emberi izomzat szépsége, a harmonikus, kiegyen
súlyozott mozdulatok szépsége az, amelyen Kasichnitz mű-
rész-szeme elgyönyörködik. 368.old

SZARKA ÁRPÁD: Kasichnitz József 75 éves 366.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXVIII. évf. 1974.
Sopron, 1974

KASICHNITZ JÓZSEF, festo, grafikus. Szereti a tornat, tani

MDK

Kaschichnitz József

Orsolya-tér, ceruzarajz

Vasuti-sor, ceruzarajz

Felszabadulási Ünnepi Hónap keretében rend. képzőm. kiáll. kat. Sopron

Kasichnitz József

A Soproni Képzőművészeti Kör 1942. évi (tavaszi) tárlatain a következő műveivel vett részt:

A SOPRONI KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖRTŐL

Az 1942-es tárlat.

Ikvaparti városrész.	vizf.	6o
Uszdavidék.	"	6o
Festőköz.	"	3o
A Kecskepatak hidja	kréta	Mg
Erdővágás a Kecskepatakban	ceruza	1
Szt. Mihály utca.	"	2
Harkai vidék	rézka.	1
Bánfalvi faluvég	"	1
Nagyusroda.	"	1

Kasichnitz József
életrajzi
adatai az
exlibirskönyvben

Dr Csatkai Endre
közlése.

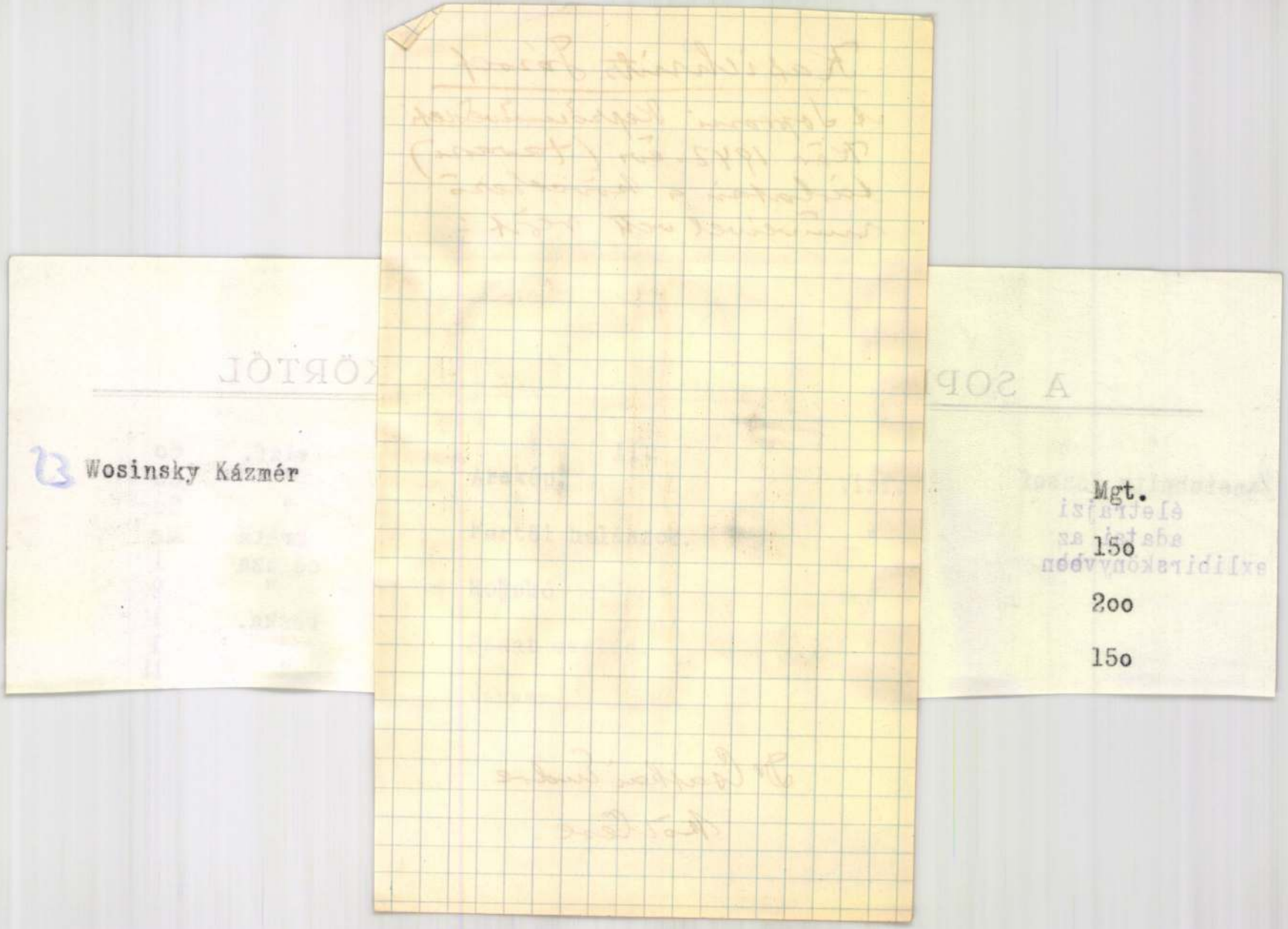

B Wosinsky Kázmér

Mgt.

15o

2oo

15o

Kaschichnitz József

festő

Kaschichnitz József. Ahhoz a hosszú sorhoz, amit a Bánfalván festegető művészek adnak, szeretettel csatlakozik. A vízfestés mellett azonban főerőssége mégis a grafika. Kedveléssel nézegetik kis soproni részletét.

Csatkai Endre:

A [Soproni] Képzőmű-
vészeti Kör 33. kiállítása.
Új Sopronvármegye
1943. szept. 7

Kasichnitz József

Festő

Kül. 1899

laisd okv.

Csatkai Soprexl.

23. l. 31. l.

32. l.

Temesvári - városi nyilvános könyvtár

VIII. 190.

Kasichnitz József

műkedvelő festő

Sopronban

Csatkai Endre dr

körlése

1943. szept. 22.

nischen Malerei, Miniatur und seltener Fr
oen einige zur Zeit der Anjuer in Ungarn
welcher in Siebenbürgen bis nach Magyarf
folgen ist. Die siebenbürgische Wandmaler
auch von byzantinischen Strömungen berüh
serbischen und griechischen Ikonographie
Italien ihren Weg hieher gefunden hatten
turmalerei des Trecento byzantinische Sp
zierte Kirchenraum Siebenbürgens ist
zes Innere von bildlichen Darstellungen
dem Leben Christi, an den Seitenwände alt
Skt. Georgslegende und die Bilder der hei
in der Zeit vom der Mitte des XIV. Jahrhu
zeitlich letzten Bilder dieses Zyklus, di
lombardische ~inflüsse auf, neben den vie
Ortsgebundenen, siebenbürgischen Zügen. De

KASICHNITZ József

SSz 1974/4

amely a mérnöki pályát választók részére biztos előkészítő alapot tud nyújtani, és ezzel is elősegíti a mérnökképzést.

4. Ugyanennek a helyi tantervnek a bevezetése indokolt volna mindazon városokban is, ahol most több ugyanolyan típusú középiskola működik, így elsősorban az egyetemi városokban.

Hiszem, hogy elegendő és nyomós ok áll fenn a két tagozat bevezetésére, s ha a műegyetem ezen az alapon magáévá teszi ezt a megoldást, akkor próbaképpen néhány intézetben be fogják vezetni ezt az újabb fejlődési irányt."[2]

4. 1944 első negyedében arról értesült az igazgató, hogy a VKM engedélyezi a helyi tanterv bevezetését, de akkor, váratlanul a debreceni gimnázium hasonló kérelmet nyújtott be, ezért a döntés elhalasztódott. E fordulatra az igazgató nyomban a városi törvényhatóság két pártjának vezetőségéhez, a polgármesterhez és a főispánhoz fordult, hogy a városi törvényhatóság feliratban „az elsőbbség jogán" kérje a soproni állami gimnázium számára a helyi tanterv bevezetésének engedélyezését (Soproni Hírlap 1944. máj. 13).[3]

Az igazgató a Soproni Hírlap 1944. május 18-i számában „Mi az a helyi tanterv, és mi annak a jelentősége?" címen a soproni szülőket annyira érdeklő kérdésről nyilatkozott. A tájékoztatás nagy hullámokat vert fel nemcsak Sopronban és Sopron vármegyében, hanem szerte az országban is. És mindenfelől megindult az érdeklődés. Kitűnt, hogy a soproni kezdeményezés országos érdeket képviselt, és a két-ágazatú gimnázium-típus bevezetése országos szükséglet.

Tárczy-Hornoch Antal egyetemi tanár ismételt közbelépésére a VKM végre Sopron mellett döntött, és 1944 június végén leiratban engedélyezte a Soproni Állami Széchenyi István Gimnáziumban a helyi tanterv bevezetését, az 1945/46. tanévtől kezdődően, mégpedig egyedül az országban.

SOPPRON KULTURÁLIS ÉLETE

Szarka Árpád:

Kasichnitz József 75 éves

Kasichnitz József soproni festő és grafikus ebben az esztendőben töltötte be 75. életévét. Szikár-karcsú alakja gyakran tűnik fel a soproni utcákon, amint sietős léptekkel igyekszik valahova. Arcát megszántotta, vonásait megkeményítette az idő, de mozdulatain nem tudott nyomot hagyni. Egész tartásában, gyors, széles taglejtésében, energikus beszédmodorában szinte változatlanul él a hajdani sportember. Minden képzőművészeti kiállítás megnyitásán ott van, alaposan, a műértő szakértelmével veszi szemügyre a kiállított festményeket, szobrokat, vizsgál, mérlegel, elraktároz, majd újra és újra felkeresi a kiállító csarnokot, mintha minden látott szépséget magába akarna szívni.

Sopronnak, ennek a különös varázsú városnak a szülötte ő, azé a városé, melynek falai őrzik a rég múlt korok emlékeit, ahol családokban generációkon át öröklődnek az ősök által teremtett és megőrzött szép tárgyak, a szép szeretete. Akit ez a különös, megtartó szellemiség megérint — mint Kasichnitz Józsefet —, egy életre a művészet rabjává teszi.

---

2 Az eredeti levél másolata birtokomban van.

3 Vö. még 1944. máj. 12: 4953/84. kgy./1944. 1. sz.

ként 1943 decemberében ellenőrizte a végzett munkálatokat, és jegyzőkönyvben elismerését fejezte ki: „... a mindenütt tapasztalt feltűnő rend, tisztaság és az áttekintést nyújtó rendszer miatt."

Az anyagi feltételek biztosításával következhetett az oktatásügyi követelmények előkészítése: a tanterv összeállítása és a kéttankönyv biztosítása az V. osztály számára, hogy a minisztérium kész lelyzet előtt álljon, s tanterv, tankönyv híján ne legyen oka a halogatásra. A vegytani anyag kiválasztását dr. Romwalter Alfréd soproni egyetemi tanár[1] végezte el, az ábrázoló mértan anyagának keretét pedig Vas Jenő gimnáziumi tanár készítette el. A tanterv a volt reáliskola tanterve alapján készült el.

Az előkészületi munkák 1943/44. iskolai év elején befejeződtek. Az igazgató az emlékiratot, a tanári tar egyöntetű állásfoglalása után, a tanterv és a két tankönyvterv mellléklésével felterjesztette a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Személyi támogatásért a soproni egyetem három karához fordult az igazgató. Tárczy-Hornoch Antal egyetemi tanár magára vállalta a tervezet keresztülvitelét. Közös fellépésre kérte fel a műegyetem karait és a Mérnöki Kamarát. Majd közös küldöttséggel kérte a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban a reáliák tanításának engedélyezését a soproni állami gimnáziumban. Az államtitkár azzal, hogy „a terv megvalósítása csak új törvénnyel lehetséges, a kormánynak nincs szándékában új iskolatörvényt hozni", a tervezetet elejtette. A küldöttség tudomásul vette az államtitkár válaszát és a további lépésektől elállott. Tárczy-Hornoch Antal egyetemi tanár a tényt közölte az igazgatóval, aki felvilágosította, hogy új törvényre nincs szükség, csak a helyi tanterv bevezetésének engedélyezésére, mert az érvényben levő törvény éppen ilyen irányú középiskolai fejlesztést tesz lehetővé. Erre ő kérte az igazgatót, közölje vele a tény levélben, ő négyszemközt megmutatja a levelet az államtitkárnak, és megbeszéli vele a lehetőségeket. Meggyőződése, hogy az pártfogolni fogja a helyi tanterv engedélyezését. Gábor Géza igazgató levélben (1943. dec. 24.) többek között ezeket írta: „Megvan a jogalap, törvényre nincs szükség, csak a meglevő rendelkezéseknek a helyi viszonyokra való alkalmazására. A középiskoláról szóló 1934. XI. tc. végrehajtási utasítása (kiadva 1936. III. 31-én kelt 32.400/1936. V. 1. ü. o. sz. rendelettel) III. fejezetének — a középiskola tanulmányi rendje — 28. §. 3. pontja szószerint a következő rendelkezést tartalmazza a 33—34. oldalon: Ha a helyi viszonyok vagy különleges nevelési szempontok kívánatossá teszik, a VKM az országos tantervet helyi tanterv alakjában módosíthatja. A VKM különösen indokolt esetben a helyi tanterv keretében megengedheti, hogy V. osztálytól kezdve az erre jelentkezett tanulók latin helyett ábrázoló mértant és vegytant tanulhassanak.

1. Ez a rendelkezés lehetőséget nyújt a soproni állami gimnázium V. osztályában két tagozat bevezetésére: az egyik tagozat gimnáziumi, a másik természettudományi (műegyetemi középiskolai) tagozat volna vegytan és ábrázoló mértan tanításával. A helyi tanterv alapján két tankönyvre van szükség, amelynek elkészítése szeptemberre nem okoz nehézséget (ábrázoló geometriai tankönyvül a reáliskolában legutóbb használt Girsik-féle tankönyv teljesen megfelel).

2. A VKM az 1940/41. és az 1941/42. tanévben elrendelte a soproni állami leánygimnáziumban a hármas tagozatú modern nyelv tanítását. Ennek következtében az az I. csoport heti 5 órában csak német nyelvet, a II. csoport csak francia nyelvet s a III. csoport német és francia nyelvet tanul (utóbbi 3, illetve 2 órában). Ugyanezt a módszert lehetne bevezetni intézetünkben is; ebben az esetben heti 5 órában tanítanák vagy a német vagy az olasz nyelvet, és a fennmaradó 2 óra a bevezetett két új tantárgy óraszámának emelésére vagy szabadkézi rajzra volna felhasználható.

3. A helyi tantervet megokolttá teszi az a különösen kiemelendő ok, hogy a József nádor műegyetem három kara városunkban működik, így a természettudományok fokozottabb mérvű tanítására szükség van, legalább az egyik helyi középiskolában,

1 Vö. Vendel Miklós: Romwalter Alfréd 1890—1954. SSz. 1955, 1—2. sz. 148—150.

1899. január 29-én született Sopronban. Édesapja mozdonyvezető volt, ki felelősségteljes munkájának szabad idejében szívesen rajzolgatott; édesanyja a zenéhez vonzódott. Festőnk nagyapja lengyel volt, az 1848-as szabadságharc idején a lengyel légió tagjaként vett részt a dicsőséges harcokban, s nevét az egykori hivatalos iratok még „Kasinsky"-nak írják. A szabadságharc bukása után a nagyapa Magyarországon telepszik meg és gazdálkodik. Unokáját, a kis Jóska gyereket szülei a soproni áll. főreáliskolába, a mai Széchenyi gimnáziumba iratják be, ahol az iskola akkori ismert nevű művész-rajztanára, Seemann Kálmán sokat foglalkozik vele és bíztatja: iratkozzék be a budapesti iparművészeti iskolába. Az ifjú ember lelkesen készül művész-hivatására, de a sors másként határozott. 16 éves korában elveszti forrón szeretett édesanyját, érzékeny lelke nem tud megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy nevelését mostohaanya irányítsa. Búcsút mond tehát a szeretett városnak és egyben a gondtalan gyermekkornak, és elmegy tengerésznek.

1916-ot írtak akkor, kellős közepében voltunk az első nagy népirtó világháborúnak. „Sulyos időket éltem át, nem volt könnyű a tengerészélet, de fiatal voltam és sok szépet láttam" — írja önéletrajzában.

Polában kerül iskolára, ahol szorgalmasan tanulja a hajózás mesterségét, a nautikát, de van ideje és kedve, hogy rajztanulmányait is folytassa. 1918 novemberéig szolgál, most már a haditengerészetnél a „Radetzky" dreadnoughton, majd kormányosmesteri minőségben egy tengeralattjárón. Az összeomlás Brioni szigetén éri, olasz hadifogságba kerül, de kétnapi fogság után — mint hontalant — kiutasítják. Kalandos utazás után ért haza a nagy nincstelenségbe. „Alkalmi munkákból élek, s közben rajzolgatok tovább. Néha befut egy-egy nagyobb munka, mint pl. szőnyegtervezés, s ezek a munkák talpraállítanak" — írja. 1919-ben egy volt tengerésztársa biztatására Bécsben tesz kísérletet a továbbtanulásra az iparművészeti főiskolán, Jetmar professzor osztályán. Rövid idő múltával ismét meg kell szakítani tanulmányait, mert helyzete teljesen kilátástalanná vált. Az összeomlott monarchia nagy császárvárosának méreteit egy nagy birodalomhoz szabták, mely alkotóelemeire hul-

lott szét és az elszegényedett, lerongyolódott Bécs még a saját édesgyermekei eltartását sem tudta biztosítani, nemhogy idegenét. A helyzet rosszabb mint nálunk: nincs pénz, nincs munka, nincs megélhetési lehetőség. Kasichnitz ismét vándorbotot ragad és hazajön, részben vonat tetején utazva, részben gyalogszerrel. Hogy itthon megéljen, vállal mindenféle alkalmi munkát a vasúti krumplikirakástól a cipőtisztításig. Mint volt tengerész otthonos volt a legkülönfélébb sportokban: az úszásban, szertornában, természetrajongásából fakadt hegymászásban és sízésben. Sportszeretete révén kerül reménykeltőbb jövőt biztosító álláshoz: a városnál közigazgatási tisztviselőnek.

Kalandos múltú lengyel nagyapjától örökölt „csavargó" természete űzte, hogy már 1914-ben gyalogszerrel Pozsonyba menjen. Ennek volt szerepe tengerészsorsában is. Egy ilyen útja közben találkozik Sterbenz Károly soproni festővel és grafikussal a húszas években. Sterbenz Kasichnitzben rokonlélekre lel, miután a régi Hubertusz-

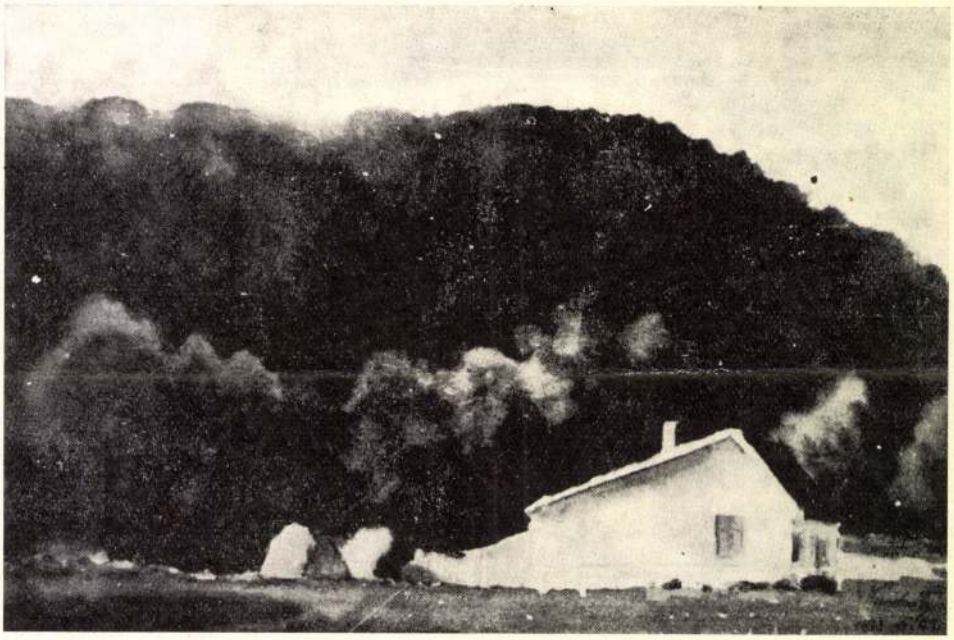

ról, Tómalomról készült ceruza- és tollrajzait, akvaraellkísérleteit látja. Meghívja hát műtermébe, rajzoljanak együtt fejet, figurát. A találkozás egy életre szóló barátsággá mélyül, sokat dolgoznak együtt és festőnk megtanulja Sterbenztől a rézkarctechnikát. Felszabadultan, örömmel nyomja lapjait, melyekben karcoló tűje nyomán a rézlemezre varázsolt kedves városa szépségeit rögzíti.

Bekapcsolódik a soproni Képzőművészeti Kör munkájába is, az itt folyó téli aktrajzolás lelkes és szorgalmas résztvevője. Mivel kitűnő szertornász (ilyen minőségben díjat is nyert!), tanít a soproni Tornaegyesületben és nem egy tanítványa szívesen látott modell az aktkurzuson. Talán sokakban felmerül a kérdés, miképpen találkozhat a két ellentétesnek látszó emberi tevékenység: az állandó mozgást követelő és teljesítményekre sarkalló dinamikus sport és a statikus, elmélyedést, töprengést igénylő művészet. A művész-sportember válasza rövid: „A tornát a szépségéért szerettem." A tornával kifejlesztett emberi izomzat szépsége, a harmonikus, kiegyensúlyozott mozdulatok szépsége az, amelyen Kasichnitz művész-szeme elgyönyörködik.

Elöljárói Németországba küldik tanulmányútra, hogy megismerkedjék az ottani tornaegyletek szervezetével. Amikor azonban ezt hazai talajba „leventézés" formájában ültetik át, a művész visszautasítja részvételét a szervezési munkában. Ebben a katonai szellemű kiképzésben már nem lel szépséget.

Időközben a legkülönbözőbb művészeti munkákkal bízzák meg. Tervez díszokleveleket városi események emlékére és közéleti nagyságoknak, készít levelezőlap terveket és megismerkedik a fametszés technikájával is. 1934-ben állít ki először a soproni Képzőművészeti Kör tárlatán. Az elmaradt rendszeres tanulmányokat magánúton pótolja. Mindenütt ott van, ahol művészetről van szó, ahol művészi munkára tanácsadásra és tanács elfogadására van szükség. Meleg barátság fűzi Soproni Horvát Józsefhez, Ágoston Ernőhöz és máig tartó bensőséges barátság Ákos Ernő festőművészhez. A városháza urainál ő a közvetítő, ha festők támogatásáról, ösztöndíjak odaítéléséről döntenek. Amíg mások ügyeit támogatja és intézi, a saját művészi álmai

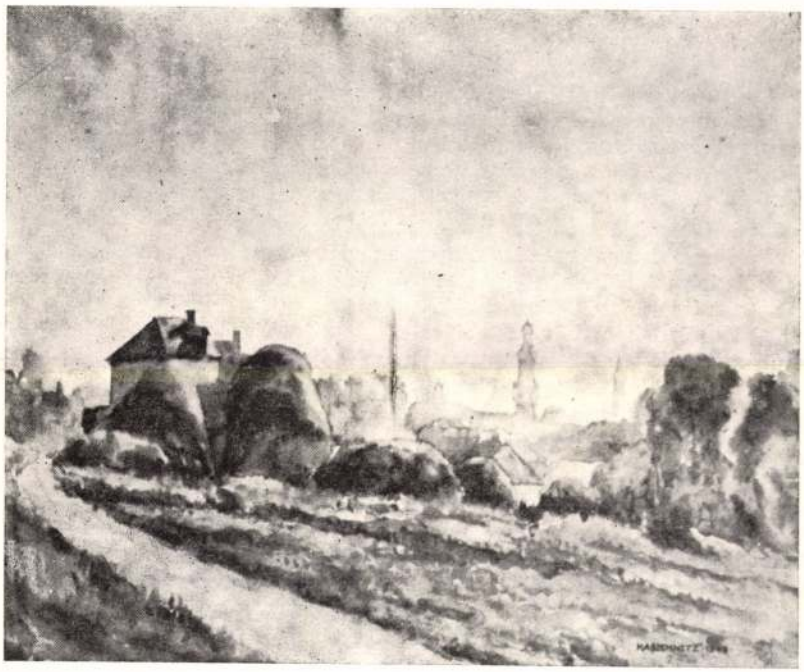

és vágyai megvalósításáról le kell mondania. „Az idő felettem is elszaladt, a tervbe vett iparművészeti főiskola elvégzése ismét kútba esett, mert keresnem kellett" — írja rezignáltan.

1934-ben megnősül, feleségében, Schuh Hildegardban találja meg hűséges társát, küzdelmes életének és művészetének megértőjét. Az Egeredi-dombra költöznek, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a városra, s ahonnan olyan közel van minden, ami szép, ahonnan úgy el lehet gyönyörködni az évszakok változásának megújuló színpompájában. A Lövérek haragos zöldje hogyan vált át rozsdás színekbe, lángoló sárgákba és ujjongó pirosokba, majd szelíd kékes lazurok vonják be a várost a völgyben, a táj megfakul, s nemsokára a zuzmara ezüstje csillog az ágakon, hogy átadja helyét a vakító fehérnek, a hónak. Ezt a sokféle színt, változást Kasichnitz József ecsetje omlós, puha akvarellekben jeleníti meg.

A második világháború kitörésével életének újabb megpróbáltatása kezdődik. Egeredi-dombi lakását bombatalálat éri, s ő feleségével a Fáber-réten keres új otthont. Minden baj, gond, szorongás ellenére dolgozik rendületlenül s ember marad az

embertelenségben. Dr. Kamenszky Árpád akkori polgármester, aki nagy barátja volt a művészeteknek és a művészeknek, maga mellé rendeli titkárnak. Nem volt szerencséje ezzel sem. A felszabadulás után Kamenszky dr.-t vád alá helyezik s vele együtt titkárát is. Rövid idő múlva igazolást nyer, meghurcoltatásában ismét csak művészetében nyer vigaszt. A romos Sopront 78 rajzban örökíti meg. 1949-ben nyugdíjazzák, de nyugdíjat nem kap. Ez sem töri meg a sportember-festőt. Favágó lesz az erdőn, majd az Állami Gazdaság rendel nála rajzokat és festményeket, később a Vízműnél nyer alkalmazást betanított gépészként.

A megszűnt Képzőművészeti Kör örökébe lépett soproni Képzőművészeti Munkacsoport tagja lesz, és ismét teljes energiájával fekszik a munkának. Rendszeresen kiállít Sopronban, de nevét megismerik Győrött és a megye határain túl is. Vásárol tőle a Képcsarnok, a soproni tanács, a Liszt Múzeum, szívesen fogadják képeit a magánosok is. Egy grafikai lapja feltűnik az egyik müncheni kiállításon. Így terjednek el kisgrafikai munkái — melyeknek száma a 300-at meghaladja — egész Európában. Mende Gusztáv festőművészhez jó barátság fűzi, de kapcsolatot tart mindenkivel, akinek keze ecsetet, karcoló tűt vagy vésőt forgat. Hűséges szolgája marad a művészetnek, és hűséges barátja művésztársainak, kikkel szívesen vitatkozik, kiknek meggyőződése szerint helyesel vagy ellentmond, tréfálkozik, de mércéje mindig csak egy marad: a művészet. A művésztársaknál oly gyakori irigységet nem ismeri, társai megérdemelt sikereinek csak örülni tud.

1957-ben felesége nyer engedélyt arra, hogy önálló iparművészként áruba bocsáthassa munkáit. Szerény nyugdíja, melyet időközben folyósítanak, és az előbb említett kereseti forrás biztosítja számára a mindennapi kenyeret.

A lövéri Honvéd utcai csendes otthonban visszavonultan él családja körében, de rendületlenül dolgozik Kasichnitz József. A lakása falain látható akvarellek és a mappákban gondosan őrzött kisgrafikák, exlibrisek és családi ünnepekre készült rézkarcok lapjai vallanak a művészet alázatos szolgálatában eltöltött művészsorsról és egy életről, melynek íve egy súlyos történelmi század háromnegyedét öleli át.

Gáspárdy Sándor:

A soproni képzőművészeti élet eseményei 1972-ben és 1973-ban

A Soproni Szemlében már ötödízben kerül sor azoknak a képzőművészeti eseményeknek folyamatos ismertetésére, amelyek a két utolsó esztendőben városi képzőművészeti életünk jelentősebb mozzanatairól szólnak. Ebben az időszakban, 1972 óta, a városi kiállítások színvonala javult, a soproni képzőművészeknek a megyeiekkel közös bemutatkozásai révén. Ez a gyakorlat, amely később hagyománnyá válhatik, megteremti az évenként együttesen rendezendő megyei tárlat lehetőségét. A Kisalföldi Tárlat nevet viselő kiállításon, amelyet mindkét városban láthatott a közönség, csak a Képzőművészeti Alap tagjai állítottak ki. A tavaszi városi kiállításokon viszont mód nyílott arra, hogy azon bárki résztvehessen. Az 1972-es évben 18, 1973-ban 26 volt a kiállítók száma ezeken a kiállításokon. Az I. Kisalföldi Tárlatot 1972 novemberben Áron Nagy Lajos festőművész, az Észak-dunántúli Területi Szervezet vezetője nyitotta meg a győri Xantus János Múzeum képtárában. A soproni kiállítók: Egyed Emma, Gáspárdy Sándor, Giczy János, Rázó József, Renner Kálmán és Sulyok Gabriella voltak. Megemlékezett az eseményről a Népszabadság c. napilap is. „Ez a kiállítás — olvassuk — jóval rangosabb, mint az azt megelőző bármelyik soproni vagy győri őszi tárlat. A mérce minden eddiginél magasabb, és ez feltétlenül rangot ad a kiállításnak." Végül, arról tájékoztat a cikk írója, hogy a csoportos kiállítást — Kisalföldi Tárlat néven — először az idén nyitották meg, Győr és Sopron képzőművészeinek közös vállalkozásaként. A Képzőművészeti Szövetség részéről elhangzott vélemény szerint, a Kisalföldi Tárlatok ismétlődő megszervezésével, a megyei képzőművészek túlléptek a helyi vállalkozásokon, az országos megmozdulások területére.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Kasitzky Ilona

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

festőművész

1980 DEC

1021

Kasitzky Ilona képeit láttuk a Magyar Nemzeti Galériában (Jánosi felv.)

c a szer-

t szerve-
kongresz-
n dönté-
ar Rádió
nai szak-

gatják a
korsze-
riumot a
n, a mű-
lés telje-
elvi irá-

változáso-
ak Szak-
vezetével
latok el-

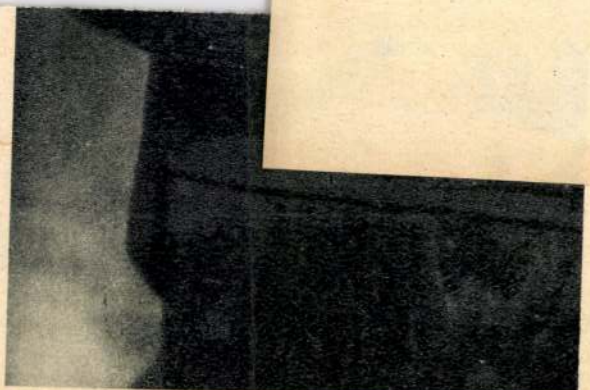

A kongresszus tanácskozása előtt Szabó Gyula Jászai-díjas, érdemes művész nagy művészi erővel adta elő Juhász Ferenc „Az írástudók hűsége" című poémáját (A kongresszusi fényképeket Mezey Béla fotóművész készítette)

Sz. Kasznár Aranka, grafikus

Rajz: Rep.

Sz. Kasznár Aranka: rajza 17.12.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 9.

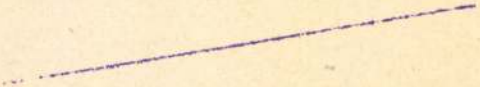

MDK

Kasitzky Ilona

Oelmacher A: Kiállitás. Szabadság, 1948. máj.13.

MDK

Kasitzky Ilona

Templom, tusf.

Magyar Képzőművészetért. 1.kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 7 l.

MDK

Kasitsky Ilona

Temples, tuaf.

Magyar Képzőművészeti. I.Kiáll. Ernst Mus.
1946. jul. 7 i.

MDK

Kasitzky Ilona

r.sz.i: A N. Szal. kiáll. Uj Magyarság, 1941.
jul. 4. 6 l.

MDK

Kassitzky Ilona festő

Gogolák L: Három kiáll. Magy. Nemz. 1941. okt. 24.
4 l.

Kasitzky Ilona
festő

"férfias" erővel [illegible], a művészet igazi fegyvereivel harcol a békéért. -.-

Gyenes Rózsa : Magyar művészek a Műcsarnokban.
Művészet 1958 I.évf. 5. sz. 36-38.o.

Kasitzky Ilona
Hajléktalan, temp.
Láz, temp.
Kanász, temp.
Fehér, temp.
Árviz, temp.
Fétis, temp.

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, julius,
8 1.

nem volt szorosan vett szakember (nem is tekinte
a korban a művészettörténet és képisme egyébkéi

Simor gyűjtési tevékenységéből és művész
műbarát egyénisége bontakozik ki. A nagy magy
Bakócz Tamások és Eszterházy Imrék nyomdok

A magyar műveltség körül szerzett érdem
gyűjteni, midőn a nevezetesebb magyar magánj
tetics Sámuelé, Zichy Edmundé Bécsben voltak

Simor gyűjteményeit végrendeletileg „K
főszékesegyházára hagyományozta. Érseki szék
Vaszary Kolostól távolabb állott a művészet ügye.
inkább budavári palotájában, vagy balatonfüredi v
hosszabb időszak alatt mindössze egy metszette
kiütött tűz kárt is tett benne, néhány középkori s
dött, a legnagyobb veszteség azonban az volt, ho
oltárának predellája. Csernoch János prímás, Si
újra felkarolta a múzeumot, 1916-ban megbízt
a Nemzeti Múzeum akkori őrét, aki Csernoch f
nagytudású, buzgó és megértő segítőtársat talált. I
szerzett a múzeum fejlesztése körül. Csernoch
a múzeumot, köztük több XV. századi magyar t
de újabb magyar festők, köztük Vaszary János, K
Hatvany Ferenc műveivel is. Ekkor került a külföl
közi szakirodalomba. S ekkor gyarapodott az eg
ménnyel, az elsősorban magyar anyagból álló Ip

Kassitzky Ilona
festő

M.D.K

Németh Lajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve 1952, 81 l.

Kassitzky Ilona M.D.K

festő

1942-ben a Szocialista képzőművészek kiállitásán a fasiszta lapok Kassitzky freskójánál bolsevista ördögökről emlékeznek meg.

Nemeth Lajos A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve 1952, 92 l.

Kassitzky Ilona M.D.K.

festő

Nagy sikere volt tusrajzaival.

Németh Rajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve 1952, 87 l.

Kasitzky Ilona

festő László

Erdősné Kasitzky

J.

Kasitzky Ilona, [ ] MDK

Jelentős kiállító.

D. Fehér Zsuzsa: Magyar képzőművének a fasizmus ellen 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. dec. 19.

MDK

E.Kasitzky Ilona

Dózsa, fotó

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mücs. 1957.

MDK

E. Kasitzky Ilona

Három tusrajz

MNG. Magyar Forradalmi kik művészet. Mücs. 1957.

MDK

E. Kasitzky Ilona

Birák, tusf.

Rendőr, "

Börtönőr, "

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Kasitzky Ilona, grafikus MDH

Angyalföldi proletárlány volt. 12 éves korában választotta hivatásának az ecsetet. Jórészt önerejéből tanult. Bán Béla festőművész révén tagja lett a Szocialista képzőművész csoportnak. 1961-ben a Műcsarnokban volt tárlata, legutóbb két éve vett részt kiállításon. Most vietnami sorozatot tervez linoleummetszetből.

(bársony): Mit tud a linóleum? 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. aug. 17.

E. Kasitzky Ilona MDK

Három tusrajz 1941.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Kiállitás

Kasitzky Ilona MDK

Életünk c.sorozatból:

Éhség, 1933

Sztrájk, 1955-59

Falu ébredj, 1941

Műcsarnok 1961.Barna M,Kasitzky I.Váli Z.,kiáll.

MDK.

Kassitzky Ilona

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 aug.

MTK.

Kassitsky Ilona

Kiállítási hír

Szocialista Művészeti 1967 aug.

Kasitzky Ilona MDK

Életünk c. sorozatból:

Apuka mos, 194o

Holland nagymama, 1941

Kizárás, 1935

Műcsarnok 1961 Barna M.,Kasitzky I.Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Életünk c.sorozatból:

Utoljára, 1939

Ingyenebéd, 1939

Kin, 194o

Műcsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Életünk c.sorozatból:

Elhagyottan, 1939

Kinai menekülők, 1939

Család, 1939

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Életünk c. sorozatból:

Gond, 194o

Munkanélküliek, 194o

Hajléktalanok, 1939

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona

Életünk c.sorozatból:

Teher, 1939

Új Dózsa, 194o

Kanász, 1939

Műcsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Freskótervek, tempera:

Hétis, 1941

Történelem, 1941

Műcsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Freskótervek, temp.:

Birák, 1943

Tagadók, 1943

Kufárok, 1942

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

A "Lélekkifárok" c.sorozatból:

Áldást osztó Mundszenty, 1957

Kitüntetett Mundszenty , 1957

az "Uj életünk" c.sorozatból:

A mi gyárunk, 1959

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c. sorozat:

Tájfun a természetben és társadalomban, 1944

Az ember felemeli önmagát, 1943

Műcsarnok 1961 Barna M.Kasitzky I. Váli Zs kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c.sorozat:

Kiskatona,1943

Ne ölj, 1943

Gáz, 1943

Fegyvertörök, 1943

Műcsarnok 1961 Barna M.Kasitzky I. Váli Zi kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c. sorozat:

Dogma, 1941

Forrongás, 1941

Árviz, 1941

Diktátor, 194o

Mücsarnok 1961 Barna M.Kasitzky I. Váli Zi kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Ima ez Ember c. sorozat:

Ime az ember, 1949

Európa, 1940

Vegyes házasság, 1940

Kreutzer szonáta, 1940

Mücsarnok 1961 Barna M.Kasitzky I. Váli Z. kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

olaj

Első kisgyülés, vázlat, 1959

Libák, 194o

Napos oldal, 1938

Műcsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z.kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

olaj

Tavasz, 1943

Szabadság születése, 1947

Készülődés május 1-re, 1919,vázlat, 1959

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z.kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Olaj

Falusit temetés I-II,

Légó, 1944

Ősz, 1943

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z.kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Olaj.

Koldus, 1937

Nyomorsuág, utja, 1938

Haláltánc, 1939

Műcsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z.kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Tempera /szines/

Felszabaditók, freskóterv, 1945

A Béke c.sorozatból: Hirosima 1959-61.

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z.kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Tempera /szines/

Spanyol gyász, 1938

Golgota, 1942

Koldusok, 1943

Uj Néró, 1943

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z.kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Tempera /szines

Péterke meseországban, 1937

Öngyilkosok, 1937

Müvész élet, 1939

Zsidó, 1939

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z.kiáll.

Kasitzky Ilona

MDK

"1956" c.sorozatból

Pék, temp.

Lepke, temp.

Miskolc 1961.Barna M.,Kasitzky I.Váli Z.,kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

"1956" c.sorozatból

Árulók, temp.1956-57

Ku Klux Klan, olajgrafika, 1958

Espressó, olajgrafika, 1958

Műcsarnok 1961.Barna M,Kasitzky I.Váli Z.,kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Szabad Nép c.sorozatból, tempera:

Illegális sajtó, 1952

Korea szenvedése, 1952

Szabad Nép olvasók, 1952

Mücsarnok 1961.Barna M,Kasitzky I.Váli Z.,kiáll.

Kasitzky Ilona MDK

Hajléktalan, repr.

Koldusok, repr.

Első kisgyülés, 1919, repr.

Mücsarnok 1961 Barna M,Kasitzky I,Váli Z.kiáll.

MDK

Kassitzky Ilona

Golgota, temp.

Spanyol gyász, temp.

Koldus, o.

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.

N.Gal. 1964.

MDK

Kassitzky Ilona

Munkás vasárnap, temp.

Egyedül, o.t.

Koldusok. temp.

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.

N.Gal. 1964.

MDK

Kassitzky Ilona

Éhezők menete, o.

Ősz, o.

Falusi temetés, o.

Fetis, temp.

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.

N.Gal. 1964.

MTM

Kassitzky Ilona

Háboru, sepr.

Szocialista képzőm. csop. kiáll. 1934-44.

M.Gal. 1964.

E. Kasitzky Ilona

MDK

Bírák, tusfestmény

Rendőr, tusfestmény

Börtönőr, tusfestmény

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Kiállítás

E. Kasitzky Ilona MDK

Lélek-kufárok I-II. temp.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Karitzky Ilona

Szerepelt a Magyar képzőművészek a fasizmus ellen c. kiállításon.

Népszabadság 1965. dec. 19.

Magyar képzőművészek a fasizmus ellen. D. Fehér Zsuzsa

Kasitzky Ilona MDK

Kompozició, szénrajz, toll

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Kasitzky Ilona

Kiállitási hir

Budapesti Huspar 1968 máj.23.

Kiesitzky Ilona
grafikus

M.D.K.

Az 1942-ben megjelent Szaiaksta
Kifrámüvészeti Csoport Albuma
amelyikbe részt vett.

Galambos Ferenc: Roxy
Művészet, 1968. julius – 14 lap.

MDK

Kositzky Ilona, grafikus

Kiállít.

← : „Budapest Hamvaiért" kiállítás nyílik 5.

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 15.

Kasitzky Ilona, grafikus

MDK

Metref

Repr.

: Vietnami anya

8

Népszabadság, Gy. 1967. aug. 13.

Kasitzky Ilona MDK

Légó 1944 olf.

Ősz 1943 olf.

Tavasz 1943 olf.

Szabadság születése 1947 olf.

Műcsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Koldus 1937, olf.

Nyomrosuág utja 1938 olf.

Haláltánc 1939 olf.

Falusi temetés I-II. 194o olf.

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Hirosima, 1959-61

Holt város 1943-61

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

tempera, szines
Uj Néró 1943
Felszabaditák, freskóterv 1945
Karácsonyok, 1943

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

tempera szines

Zsidó 1939

Spanyol gyász 1938

Golgota 1942

Műcsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I,Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

tempera, szines

Péterke meseországban 1937

Öngyilkosok, 1937

Müvész élet 1939

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I,Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

1956 c. sorozatból:

Fák, temp.

Lepke, temp.

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I,Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

1956. c. sorozatból

Árulók, temp.

Ki Klux Klan, olajgrafika 1958

Espressó, olajgrafika 1958

Mücsarnok Kamarat.1961 Barną M.Kasitzky I,Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

A Szabad Nép c.sorozatból:

Illegális sajtó 1952

Korea szenvedése 1952

Szabad Nép olvasók 1952

Műcsarnok Kamarat.1961.Barna H.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Éhség 1933

Sztrájk 1955-59

Falu ébredj, 1940

Mücsarnok Kamarat.1961.Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Az Életünk c.sorozatból:

Apuka mos,1940

Holland nagymama 1941

Kizárás 1935

Mücsarnok Kamarat.1961.Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Az Életünk c.sorozatból:

Utoljára 1939

Ingyenebéd 1939

Kint, 1940

Mücsarnok Kamarat.1961.Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona

MDK

Az Életünk c. sorozatból:

Elhagyottan 1939

Kinai Menekülők 1939

Család ,939

Micsarnok Kamarat.1961.Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Az Életünk c.sorozatból:

Gond 194o

Munkanélküliek 194o

Hajléktalan 1939

Műcsarnok Kamarat.1961.Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Az Életünk c. sorozatból

Teher 1939

Uj Dózsa 194o

Kanász 1939

Mücsarnok Kamarat.1961.Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Freskótervek, temp.

Fétis, 1941

Történelem 1941

Mücsarnok Kamarat.1961.Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Freskótervek, tempera, fekete-fehér:

Bírák 1943

Tagadók 1943

Kufárok 1942

Műcsarnok Kamarat. 1951 Barna M. Kasitzky I. Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Az Uj életünk c. sorozatból

A mi gyárunk 1959

Mücsarnok Kamarat. 1961 Barna M. Kasitzky I. Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

A Lélekkufárok c. sorozatból:

Áldást osztó Mindszenty 1957

Kitüntetett Mindszenty 1957

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c.sorozatból:

Tájfun a természetben és társadalomban 1944

Az ember felemeli önmagát 1943

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M.Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c.sorozatból:

Ne ölt, 1943

Gáz 1943

Fegyvertörők 1942

Műcsarnok Kamarat.1961 Borna M.,Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c.sorozatból:

Árvíz 1941 xxxx.

Diktátor, 194o

Kiskatona 1943

Műcsarnok Kamarat.1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c.sorozatból:

Kreutzer szonáta 194o

Dogma 1941

Torrongás 1941

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Ime az ember c. sorozat temp.fekete-fehér:

Ime az ember 194o

Európa 194o.

Vegyes házasság 194o

Mücsarnok Kamarat.1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Hajléktalan, repr.

Koldusok , repr.

Első kisgyülés repr.

Micsarnok Kanarat.1961 Barna M,Kasitzky I.Váli Z.

Kasitzky Ilona MDK

Készülődés május 1-re 1919, vázlat 1959

Első kisgyülés vázlat 1959 olf.

Libák 194o olf.

Naposs oldal 1938, olf.

Mücsarnok Kamarat.Barna M,Kasitzky I.Váli Z.

MDK

Kasitzky Ilona

Kompozició, szénrajz,toll

IX.Magyar Képzőm.Kiáll.kat. Mücs. 1962. 21.l.

MDK

Kasitzky Ilona

Ime az ember-sorozatból, temp.:

Tájfun a természetben és társadalomban

Az ember felemeli önmagát

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Ime az Ember-sorozatból, temp.:

Ne ölj

Gáz

Fegyvertörők

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Ime az ember-sorozatból, temp.:

Árviz

Diktátor

Kiskatona

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.
Miles. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Koldusok, temp., repr.

Első kisgyülés,of. "

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm.
kiáll. Mücs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

olajfestmények:

Libák

Napos oldal

Barna N., Kasitzky I., Váli S. festők.
kiáll. Miskolc. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

olajfestmények:

Készülődés május 1-re, vázl.

Első kisgyülés "

Barna N, Kasitzky I, Váli Z. festők. kiáll. Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

olajfestmények:

Ősz

Tavasz

Szabadság születése

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. Festők.
kiáll. Műcs. 1961.

Kasitzky Ilona

(bársony): Hit kad a liciléum? Kasitzky Ilonáról
- Esti Hírlap 1966.aug. 17.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

258. l.

MDK

Kantzky Ilona, grafikus

Rajz: Rajz.

Róna László: Az idei Tet

M. 3.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 25.

Kasiczky Ilona

1933–1937 között a Szoc. Képzőművészek Csoportjának tagja.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 438. l.

MDK

Kasitzky Ilona

olajfestmények:

Falusi temetés I.

" " II.

Légó

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll. Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

olajfestmények:

Koldus

Nyomoruság utja

Haláltánc

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll. Mücs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Béke-sorozatból:

Hirosima

Holt város

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm.
kiáll. Mücs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

szines temp.:

Koldusok

Uj Néró

Felszabaditók, freskóterv

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőz. kiáll.

Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

szines temp.:

Zsidó

Spanyol gyász

Golgota

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőn. kiáll.

Mücs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

szines temp.:

Péterke meseországban

Öngyilkosok

Müvész élet

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Műcs. 1961.

104

Hagyomány születik

Harminc évvel ezelőtt alakult a Szocialista Képzőművészek csoportja, amely először tett kísérletet Magyarországon a szocialista realizmus kialakítására.

A csoport egyik legnagyobb hatású művésze Kasitzky Ilona. Legismertebb alkotásait a háború leleplezésének szentelte. Illúziók nélkül, a maga embertelenségében, szörnyűségében mutatta be, mit is jelent az, amikor a politikát folytatják „más eszközökkel". Az egyik ember megöli a másikat — s köztük semmi különbség nincs, legfeljebb a ruháik színe. Köztük semmi különbség nincs, legfeljebb más nyelven kapják a parancsokat —, más tisztikaroktól. Az egyik katona előbb szúrt, ő maradt felül.

Előbb szúrt — pillanatnyilag győzött. Előbb szúrt, s az ő bajtársai előbb dobták le a bombákat. Az „ellenséges" ország felhőkarcolói előbb omlottak porba. A katonák a civilizáció romjain viaskodnak, behorpadt falú házakon, szörnyű robajjal düledező épületek között.

A kép címe: Ne ölj! A biblikus tömörségű felszólítás hiába hangzik el, mert a romok között, a tönkreégő világban sem hallgatják meg az ész parancsát. — Látomás volt a kép — jóslat. A fasiszta barbárság beváltotta a szörnyű jóslatot.

A másik képen az ember szégyenkezik. — Íme az ember. — Sorozat viseli ezt a címet. A sorozat itt is látható képe — az első sorban — a szörnyű mű felett trónoló halált mutatja. A háborúkban az ember leigázta önmagát; kiszolgáltatta magát az éhségnek, a járványnak, a rokkantságnak, a halálnak.

A képek plakátszerűen világosak és érthetők. Az ironikus címek félreérthetetlenné teszik a művész ítéletét. Azok, akik ezt a tengernyi kint, szenvedést okozzák — nem számíthatnak felmentő ítéletre.

ten maradunk, Sevcsik elvtárssal a lényegre terelem a szót.

— A Jancsi?... Már akkor járt taggyűlésekre, amikor még tagjelölt sem volt. Mint KISZ-titkárt gyakran meghívtuk őt. Nagyon lelkes fiatal, sokszor talán túlságosan is lelkes. Ha más lemarad a megbízott KISZ-munkájával, azt is maga végzi el helyette. Egy éve KISZ-titkár. Ennek alapján vettük fel tagjelöltnek is. Jól végezte a munkáját, de az utóbbi időben, ahogy beszélgettem vele, az az észrevételem, valami olyasféle érzete van: politikai munkájában nem segítik őt a gazdasági vezetők. Ez szerintem egy közhellyé vált szólás, amely őrá is ráragadt. Az is igaz viszont, hogy az ilyen fiatal pártmunkások mellé néha eléggé erősen odaszegődik az ilyen vé-

fiataloknak. Elsősorban természetesen a kultúraktívákat.

Januárban indult a felkészülés. Az Irodalmi Színpad tagjai is nagy gonddal készültek. Folytak a próbák, előkészületek. Munkájuk eredményét premierként először az üzemi közönségnek mutatták be februárban. Úgy érezték akkor, jól felkészültek, munkájuk eredményes lesz. A versenyen azonban némi csalódás érte őket. Technikai okokból nem tudták azt visszaadni együttesükkel, amit szerettek volna. Ugyanis a hazai színpad 12 méteres volt, a Guttenberg Művelődési Házé pedig ennek csak a fele. De így is elismerést és oklevelet szereztek játékukkal.

A szavalók már jobb eredménnyel dicsekedhetnek. Az

jat nyertek. Átütőbb sikert érhettek volna el, ha nagyobb gonddal válogatják össze az egyes szereplőkhöz illő jellemeket.

Kiemelkedő sikert értek el bábjátékosaink is Rubletzky János vezetésével. Játékukat kimunkáltság, ötletesség jellemezte. Vitéz László legújabb kalandjai című bábjátékkal léptek a zsüri elé. A zsüri aranyéremmel jutalmazta őket.

Kiss István karnagy vezetésével az OGV énekkara is részt vett a kulturális versenyben. Három kórusművet adtak elő. Az ezüst érmet főként Bargulya Áprilisi kórusművének kitűnő előadásával nyerték el. Sőt, a zsüri egy része aranyéremmel szerette volna jutalmazni őket.

jól megálta helyét a küzdelemben. Tekintve, hogy tagjai mindössze két hónapja játszanak együtt, jól szerepeltek. A rendkívül erős vetélytársak között oklevelet szereztek.

A PÉNTEKI ZÁRÓÜNNEPSÉGEN, amely a Gutenberg Művelődési Házban zajlott le, ismét szerepelt énekkarunk és egy OGV szavaló, Rohonczy Ilona.

A kulturális szemlén elért eredményből le kell vonnunk azt a tanulságot: az OGV-fiatalok többre is képesek lettek volna, ha nagyobb támogatásban részesülnek nemcsak a hivatalos szervek, hanem a KISZ-fiatalok részéről is.

Az érmek, elismerések, oklevelek megszerzése sajnos csak kevés számú lelkes ember munkájának tulajdonítható.

kerültek.

Félautomata gépsorok

ló rendszerek működ
vés a betanított m
bizonyos felületes
elegendő. A gépek
tosítani kell. Nem
a technikus-kezelő
kához ők sem ért
tanulják azokat a
radtak az iskolai
gyakorlati alkalma
szét is. Az ő képzettségükkel biztosítani lehet a kényes gépek szakszerű üzemeltetését a folyamatos vulkanizálás szószerinti folyamatosságát. Ma már nagyon komoly érzik azt a szakmai területet, ahova képították őket.

A megváltozott modern technika megváltoztatja az igényeket a szakképzettséggel szemben. Akik a karbantartás rossz gépeit akarták szerelni, azok kellemesen csalódtak új munkakörükben. Az automatika, amellyel itt ismerkednek, nemcsak a gyártásban nyit új távlatokat, hanem a szakmai fejlődésben is.

GUMIIPARI HIRLAP
1984 MAR 23
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar Nemzet

Vasárnap, 1961. március 26.

Három festőművész kiállítása nyílt a Műcsarnokban

A Műcsarnokban szombaton megnyitották *Barna* Miklós, *Kasitzky* Ilona és *Váli* Zoltán festőművészek kiállítását. Az ünnepségen megjelent *Orbán* László, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, *Kossa* István közlekedés- és postaügyi miniszter, *Szakasits* Árpád, a Béke-Világtanács irodájának tagja, az Országos Béketanács elnöke.

Pór Bertalan kétszeres Kossuth-díjas kiváló művész mondott megnyitót, amelyben meleg szavakkal méltatta a három művész életútját és munkásságát. Elmondotta: Barna Miklós, Kasitzky Ilona és Váli Zoltán művészi pályafutása a felszabadulás előtti évtizedekben kezdődött. Barna Miklós például 1922-ben emigrációba kényszerült és rövid bécsi, illetve berlini tartózkodása után Párizsban telepedett le, ahol megismerkedett Uitz Bélával. Művére felfigyelt Henry Barbusse és a Francia Kommunista Párt a Szovjetunióba küldte tanulni. 1947-ben tért vissza hazánkba.

Kasitzky Ilona az Angyalföldről indult el, korán bekapcsolódott a munkásmozgalomba és csatlakozott a szocialista képzőművészek csoportjához. Lélekkufárok című sorozatát a Legújabbkori Történeti Múzeumban őrzik. A harmadik kiállítóművész, Váli Zoltán kommunista meggyőződéséért megjárta Horthy börtöneit, a francia fasizmus koncentrációs táborait. Franciaországban röplapokat, plakátokat készített, amelyek a német megszállás ellen mozgósítottak. Itthon Csepelről, a felszabadulásról, a Tanácsköztársaság harcairól, legutóbb pedig a munkásőrség életéről festett képeket.

Vasárnap, 1961. március 26.

Sajtókonferencia

Eichmann magyarországi bűncselekményeiről

A Nácizmus Üldözötteinek Bizottsága szombaton a külés belföldi sajtó képviselőit tájékoztatta *Eichmann* magyarországi bűncselekményeiről. *Gáti* Ödön ügyvezető titkár bevezetője után *Ránky* György Kossuth-díjas történész részletesen ismertette a »Fall Margarethe« (a Margaréta-terv) elnevezésű akciót, amelynek során a náci Németország katonailag megszállta Magyarországot és megkezdte a zsidókérdés »végleges megoldásának« végrehajtását hazánkban is. A német megszálló csapatokkal egyidőben érkezett Magyarországra Adolf Eichmann is SS Sonderkommandójával és *Baky*, valamint *Endre* belügyi államtitkárok segítségével hozzálátott a gettók felállításához, majd a deportálások megszervezéséhez.

dapest felé fog irányulni, s ezáltal létrejön egy természetes koncentráció, amely alapján lehetővé válik a központba összeszorult zsidóság gyors likvidálása is.«

Eichmann tervei szerint Budapest zsidó lakosságát július 15. és augusztus 15. között deportálták volna. Erre azonban a közbejött harctéri események miatt nem került sor.

Az adatok gondos átvizsgálása és ellenőrzése azt bizonyítja, hogy Eichmann 450 000 magyar állampolgárt szállíttatott Auschwitzba, akik közül 350 000-et meggyilkoltak. Október 15-e után, amikor Eichmann visszatért az országba, Budapestről több mint 100 000 embert deportáltatott németországi és ausztriai táborokba. Ezek közül körülbelül 50 000-en

1021

Kasitzky Ilona

NAPJAINK VILÁGTÖRTÉNELMÉBŐL

I. 19–I. 25.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS ISTVÁN

Az európai politikai helyzet e heti legjellemzőbb jegyeit az a sajtóértekezlet adta meg, amelyet

Walter Ulbricht,

az NDK Államtanácsának elnöke tartott hétfőn Berlinben.

Az államtanács elnökének nyilatkozata ismételten aláhúzta az NDK tárgyalási készségét a két német állam kapcsolatainak rendezéséről. A sajtóértekezleten kifejtett álláspont reális feltételeket teremtett a tárgyalások elkezdéséhez. Az Ulbricht által javasolt párbeszéd széles körű visszhangra talált a nemzetközi közvéleményben is, hiszen a két német állam viszonyának rendezése szorosan összefonódik egész *Európa* biztonságával, kontinensünk valamennyi országának együttműködésével.

A realitásokból kiindulva joggal vetette fel, hogy a teljes egyenjogúság alapján, mindenféle megkülönböztetés nélkül, szerződésileg szabályozni kell a két német állam viszonyát. A náci birodalom szétzúzása következtében létrejött európai *status quo*, azaz a meglevő határok, köztük az Odera—Neisse-határ és az NDK teljes jogú elismerése, a problémák tényleges rendezésének alapvető feltételei.

Ezekben a kérdésekben a *Brandt-kormánnyal* még mindig nem jutott pozitív álláspontra. Ismeretes, hogy a kancellár első kormánynyilatkozatában elismerte ugyan az NDK állami létét, de elutasította az NDK nemzetközi jogi érvényű elismerését, s ezzel nemet mondott a két német állam kapcsolataiban a legfontosabb kérdés rendezésének.

Az NDK Államtanácsa elnökének hétfői nyilatkozatában kifejtett tárgyalási szándékra csütörtökön megérkezett Brandt kancellár hivatalos válasza, amelyet az NDK fővárosában adtak át. A válaszlevél kifejti a bonni kormány tárgyalási szándékát az NDK kormányával. A levél, az NDK hivatalos hírügynöksége szerint, nem nyilvánít véleményt az NDK szerződéstervezetéről, amelynek időtartamát Ulbricht elnök — Bonn kívánságának megfelelően — tíz vagy húsz évben jelölte meg. Bonn ezek szerint nem tartotta be az ígéretét, hogy állást foglal az NDK konkrét javaslataival kapcsolatban. *Brandt kancellár levele* — a hírügynökség jelentése szerint — *nem tartalmaz konstruktív javaslatokat az NDK és az NSZK között a nemzetközi jogon alapuló normális egyenjogú kapcsolatok létrehozásának kérdésében sem.*

Bonn levélben kifejtett tárgyalási készségét erősen rontják az olyan provokatív lépések, mint a nyugatnémet parlament bizottságainak jelenlegi nyugat-berlini tanácskozásai, az egykori Reichstag-palotában. *Ez a lépés sérti Nyugat-Berlin státusát*, amely szerint ez a városrész önálló terület és nem tartozik a Német Szövetségi Köztársasághoz. Egyben akadályozza, hogy Nyugat-Berlin önálló békepolitikát, jószomszédi kapcsolatokat alakítson ki az NDK-val.

Ezeket a provokatív lépéseket betetézi, hogy Willy Brandt kancellár vasárnap ugyancsak Nyugat-Berlinbe látogat, ahol részt vesz pártja parlamenti csoportjának ülésén. Brandt tanácskozást folytat Nyugat-Berlin polgármesterével és az amerikai, angol, francia városparancsnokokkal.

A Közel-Keletről érkező hírek az elmúlt napokban az arab haladó erők ellen irányuló imperialista agresszív törekvések felgyorsulásáról tanúskodnak.

A hét elején

Irakban meghiúsult puccs

is tükrözte ezt. Az összeesküvők mögött — az Irakból érkező hivatalos jelentések szerint — az *Egyesült Államok, Anglia*, az *NSZK* és *Irán* áll. A puccs előkészítésében bűnösnek ítélt iráni diplomatákat kiutasították Irakból. Irán megtorlásként ugyancsak kiutasított öt iraki diplomatát.

Al-Bakr elnök kormánya háromtagú rendkívüli bíróságot állított fel, amely néhány nap alatt csaknem félszáz halálos ítéletet mondott ki. Az ítéleteket azonnal végrehajtották. A kivégzettek között — a hírek szerint — több jobboldali politikus és sok olyan katonatiszt van, akiknek politikai magatartása eddig ismeretlen.

Izrael agresszív magatartása is fokozódott. Kedden este izraeli csapatok törtek be Jordániába, ahonnan csak egynapos súlyos harcok után vonultak vissza. Csütörtökön pedig izraeli légideszant-egységek elfoglaltak egy rövid időre a vörös-tengeri Shadwan korallszigetet az ott levő egyiptomi egységektől. A sziget a Szuezi-öböl déli bejáratától mintegy 30 kilométerre fekszik. Harminckét órás harc után az egyiptomi csapatok kiverték a szigetről az izraeli egységeket.

Erre a támadásra egy nappal azelőtt került sor, hogy pénteken *New Yorkban* tanácskozásra ültek össze a négy nagyhatalom nagykövetei a közel-keleti válság megoldására vonatkozó francia javaslat megvitatása céljából. Az izraeli támadással kapcsolatban *U Thant* ENSZ-főtitkár szóvivője csütörtökön sajtóértekezleten kijelentette, hogy a közel-keleti hadműveletek eszkalációja sajnálatos körülmény, mert megnehezíti a békés rendezésre irányuló négyhatalmi törekvéseket.

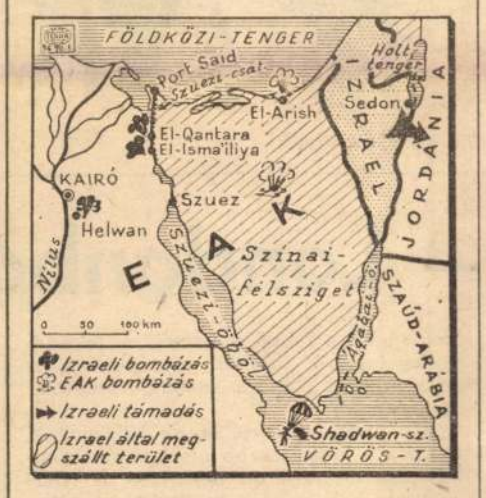

Rifai jordániai külügyminiszter az izraeli eszkalációval kapcsolatban úgy vélekedik, hogy *„a meg-megújuló légitámadásokkal Izrael részben a négy nagyhatalom New York-i tárgyalásait akarja megtorpedózni.* Tel Aviv meg akarja mutatni a nagyhatalmaknak, hogy katonai erővel is képes megoldást kieszközölni. Az izraeli támadások egy további célja — mondotta a külügyminiszter —, hogy elejét vegye az arabok katonai erősödésének és pánikot, valamint kétségbeesést idézzen elő a polgári lakosság körében. Izrael mindhárom célkitűzésével kudarcot vallott, mert fejvesztettség helyett növeli az arabok elszántságát a megszállt területek felszabadítására".

A konszolidáció időszaka

kezdődött el Nigériában ezen a héten a több mint harminc hónapig pusztító polgárháború után. A világ haladó erői számára örvendetes a hír, mert Afrika egyik legnagyobb országának sikerült megvédenie az egységét; *visszatérhet a békés építőmunkához, a mesterségesen szétrombolt nemzeti együttműködés helyreállításához.*

Ez a folyamat természetesen ellentámadásra késztette azokat az imperialista köröket, amelyek a polgárháború tüzének táplálásával, a szakadárok fegyveres támogatásával igyekeztek elérni önös gazdasági és politikai céljaikat. Tevékenységük háborúba sodort egy országot, éhhalálra ítélt százezreket. S most, amikor az egység és a haladás erői győztek, a szövetségi kormány rágalmazásával, tömeges népirtásról szóló hazug fecsegéssel, nemzetközi vagy ENSZ-beavatkozást szerettek volna elérni bukott szakadár híveik megmentésére. Miután akciójuk valódi célja leleplződött, jótékonyság ürügyén igyekeztek védelmezni fizetett kalandoraikat. Ezekről állapította meg a nigériai rádió, hogy *„az éhezők megsegítéséről, a gyermekek megmentéséről beszélnek azok, akik még néhány napja hidegvérű cinizmussal küldték »Biafrába«, gyógyszeres és élelmiszeres ládákba rejtve a fegyvereket".*

A nigériai kormány egyébként elfogadta a Nemzetközi Vöröskereszt és a különböző országok segélyadományait. Csak azoknak az országoknak nem engedélyezte a segélyküldést, amelyek — mint *Dél-Afrika, Portugália, Rhodesia* és *Franciaország* — súlyosan kompromittálták magukat a Nigéria egysége ellen felbérelt szakadárok támogatásában.

Nigéria belső politikai konszolidációjának legbiztosabb jele, hogy a véres polgárháborúba sodort ibo törzsbeliek bizalommal fogadják a szövetségi kormány csapatait, tisztviselőit és a nemzeti tőke helyreállítását szolgáló intézkedéseket. Erről sok nemzetközi megfigyelő személyesen is meggyőződhetett, s ugyancsak erről a tapasztalatról számolt be *U Thant*, az ENSZ főtitkára is.

Ezek a tanúságtételek és természetesen a nigériai tények leleplezik bizonyos imperialista körök propagandakampányának a célzatosságát, és teljes nemzetközi bizalmat teremtenek a nigériai szövetségi kormány mellett.

Végre fény derült a volt szakadár csoport vezetőjének, *Ojukwunak* hollétére is. Európai — feltehetően portugáliai és franciaországi — útja után Elefántcsontparton tűnt fel, ahol menedékjogot kért. Elefántcsontpart egyike annak a négy afrikai államnak, amely — imperialista támogatói tanácsára — annak idején elismerte a szakadár Biafrát.

A harci összeütközések színhelyéről korábban elmenekült ibo lakosság végül visszatérhet eredeti lakóhelyére

JEGYZET

AZ IDEI TET

Most aztán jó világ jár itt, Vietnamban, a cukrászokra, művirágosokra, szabókra, tűzijáték- és petárdaárusokra az illatos füstgerjesztő pálcikák készítőire, farsangi maszkot gyártó kisiparosokra. Jön a Tet.

Jön a Tet, az ünnepek ünnepe, a vietnami holdújév megszentelt hagyományainak napja. Kikészítik a cserépbe ültetett, zsugorított, illatosított narancsfákat, paprikabokor nagyságú barackfákat, amelyek éppen most bontogatják rózsaszín virágaikat (gyümölcsük nem ehető). A lányok bő szárú, fehér selyem ünnepi nadrágjukat, virágos kaftánjukat vasalják, s új frizurát göndörítenek egyenes szálú hollóhajukból. Készülnek a vőlegények és menyasszonyok is: *a Tet a házasságkötések hagyományos hete, egy füst alatt lehet lebonyolítani az esküvői szertartásokat s az áldás és szerencse is több az ünnepen kötött házasságban.* Festik a színes selyem- és papírszalagokat, amelyekre újévi jókívánságaikat írják, tisztítják az utcákat és házakat, új virágpalántákkal ültetik be a parkokat. Mindenki készül, igyekszik, hogy — hacsak lehet — *együtt ünnepeljen a család, és méltón fogadják a szerencsekívánatokkal érkező vendégeket.*

Európa csak néhány éve ismeri a Tet fogalmát, s főleg az 1968-as holdújévi Viet Kong-offenzíva mennydörgéséről, amikor a felszabadító erők váratlan csapásaitól csaknem összeomlani látszott a

(Kasitzky Ilona rajza)

saigoni rezsim. Azt nem tudjuk, hogy mit tartogat az idei Tet... de ha már így belopta magát a fogalom az európai olvasó tudatába, nem haszontalan többet is megtudni arról, hogy voltaképpen mi is a Tet.

A régi indokínai félsziget népei *a hold periódusai alapján számolták az időt.* Ez az ősi számítási mód lényegét tekintve, megegyezik a Gergely-naptár esztendőfogalmával, de például a kambodzsaiak április 13-ra teszik az újév napját, a vietnamiak meg az idén február 6-ra. Természetesen a Tet ünnepének — akár az európai kereszténység karácsonyának — *messzenyúló vallásfilozófiai gyökerei vannak, s összefonódnak benne a realista néphagyományok a buddhista miszticizmussal.* Miután a buddhista vallásfilozófia a földi létet csak átmeneti állomásnak tekinti, a lélek állapotát pedig öröknek, itt, Keleten nagyon erős *az ősök kultusza.* A Tet jelképes értelemben a család élő és nem élő tagjainak nagy találkozása. A holdújév éjszakáján — mely béke idején vigalommal telt el — az öregek elkiáltják magukat: *„Gyerünk, járuljunk őseink elé"*, ilyenkor a teljes család — szülők, testvérek, unokatestvérek, nagybácsik és nagynénik — összegyűl és elhelyezi adományait az ősök táblája előtt.

A világ azonban nagyot haladt előre Vietnamban is: korunkban szétfoszlik a miszticizmus köde, a Tettel is valami hasonló történik, mint a felvilágosodott európai országokban a karácsonnyal. *Megmarad a családi-emberi tartalom, a bensőséges együttlét melengető érzése, de eltűnnek a szobasarokból a bizonytalan szellemárnyak.* De az ősökkel való találkozás *inkább a háború komor és fájdalmas tudatában jut kifejezésre.* A nép hőseire, a vietnami család pedig szeretteinek elvesztésére gondol.

Az idei Tet — háborús ünnep. Egyszerű és szerény lesz tehát, inkább befelé nyílvánul meg, mint külsőségeiben, de a szívekben és lelkekben éppúgy összekovácsolja a népet nagy tradícióinak és harcának tudata, mint az 1968-as nagy felkelés a Tet-offenzíva idején.

Hanoi, 1970. január.

ROZSA LÁSZLÓ

NÉPSZABADSÁG • VASÁRNAPI MELLÉKLET

MAHARADZSÁK TRÓNFO

Húsz éve, 1950. január 26-án alakult meg a független Indiai Köztársaság.

Kézenfekvően hangzik. Miután India független lett, mi mas lehetett volna, mint köztársaság? Némi kiegészítésre ugyan szorul: India 1947. augusztus 15-én lett független angol domínium és az alkotmányozó nemzetgyűlés 1949 novemberében fogadta el az alkotmányt, amelynek életbe léptével 1950. január 26-án az angol királynő elveszítette koronája legszebb gyémántját. India független köztársaság lett.

Csakhogy egyáltalán nem volt olyan kézenfekvő, hogy a függetlenséget az Indiai Köztársaság megalakulása követi; nem is követte hamar és nem is követte magától értetődően, súlyos küzdelmek nélkül.

Indiában, az erőszakmentesség filozófiájának szülőhazájában, a krisztusit túlszárnyaló türelem és békességszeretet földjén sokkal többen adták életüket a függetlenségért vívott sok évtizedes súlyos, áldozatok ezreit követelő küzdelemben, mint azoknak az országoknak jó részében, amelyek nyílt fegyveres harcban vívták ki szabadságukat. Nemigen volt másutt olyan véres a függetlenség napja, mint Indiában és Pakisztánban, ahol a gyarmatosítás évszázadai alatt gondosan elhelyezett időzített bombák pontosan a megfelelő időben robbantak.

1947. augusztus 15-én az angolok átadták a hatalmat — *de két kormánynak* — két, ugyanarra a szubkontinensre összezárt, félő, hogy hosszú marakodásra kényszerített testvérnek: Indiának és Pakisztánnak.

1947. augusztus 15-én az angolok átadták a kormányt, de *India területén francia és portugál gyarmatok maradtak.*

1947. augusztus 15-én az angolok függetlennek ismerték el Indiát — legyünk pontosak: Brit-Indiát, amely a mai India területének nem sokkal több mint felén terült el. *Volt azonban ezenkívül 554 külön állam, feudális uralkodókkal, maharadzsákkal, nawabokkal, nizámokkal — hol minek nevezték.* Elszórva az indiai szubkontinensen. Ezek uralkodóit hűbéri szerződés kötötte a brit koronához — Brit-India függetlenné válása csak annyiban érintette őket, *amennyiben* elismerték az angol királynő helyett Dzsavaharlal Nehru kormányát. Az angolok közölték velük, hogy a sok évszázaddal ezelőtt kötött hűbéri szerződések 1947. augusztus 17-én érvényüket vesztik. Ahhoz, hogy az indiai állam megszülessen, ezeket a maharadzsákat egyenként rá kellett venni — mindegyiket úgy, ahogy lehetett —, hogy ismerjék el a polgári Indiai Köztársaság alkotmányát.

A kisebb, jelentéktelenebb maharadzsákkal nem volt mindig nehéz megegyezni — a nagyokkal annál inkább. Ezeknek a maharadzsáknak 75 ezer kitűnően felfegyverzett, a második világháborúban részt vett katonájuk volt. A maharadzsák közül sokan saját pénzt verettek, saját kormányaik, minisztereik voltak, bélyeget adtak ki, vámrendelkezéseket hoztak, közlekedési útvonalakat tartottak fenn.

Az angolok mosták kezüket. Az a kérdés, hogy miért tartották fenn az atomkor küszöbéig ezeket a kiskirályságokat, amelyek operettdíszletei mögött feudalizmus, nyomor, felmérhetetlen elmaradottság, terror rejtőzött — nem nyugtalanította őket. A hűbéri egyezmény lényege az volt, hogy a maharadzsák fizetik az adót, ennek fejében szabad kezet kapnak belső ügyeikben, ha külső támadás éri őket, vagy belső zavargás teszi szükségessé, az angolok csapatokat küldenek. A maharadzsák — elenyésző kisebbség kivételével — így lettek a gyarmati rendszer elkötelezett hívei és a függetlenségi mozgalom, Gandhi, Nehru és társaik esküdt ellenségei. Egy percig nem volt kétséges előttük, hogy a polgári, köztársasági India megszületése egybe fog esni az ő trónfosztásukkal.

Nehruék taktikája az volt, hogy már a függetlenség előtt néhány hónappal javaslatot tettek a maharadzsáknak, hogy hatalmukat megtarthatják, ha lemondanak a külkapcsolatokról, a katonai erő fenntartásáról, és a posta, vasútvonalak, fő közlekedési útvonalak tulajdonjogáról. Nincs itt hely s mód leírni azt, milyen ügyesen, rafináltan, hol ígérve, hol fenyegetve, kicsit a nagy ellen, egyik nagyot a másik nagy ellen ugrasztva vették rá Nehruék egymás után a maharadzsákat, hogy mégiscsak írják alá a belépési nyilatkozatot a jövendőbeli Indiai Köztársaságba. A maharadzsákat természetesen alulról is égette saját népeik fokozódó haragja. A Kongresszus Pártnak nagy befolyása, tekintélye volt a maharadzsaállamokban, elsősorban a tehetősebb parasztok között. A nincstelen, föld nélküli szegények között pedig a kommunisták dolgoztak. A fenséges urak helyzete így roppantul szorongatott volt. A helyzetet különösen élezte a feudális kiskirályok egy részének mohamedán volta. A mohamedán nagy úr — ha már egyáltalán muszáj, akkor inkább Pakisztánhoz csatlakozott volna. Alattvalói többsége viszont — hindu lévén — Indiához húzott. Csakhogy legtöbbjüknek nem volt közös határuk Pakisztánnal.

Mire India független lett, a kiskirályok nagy többsége betört. De nem mindegyik. A legjelentősebb kivétel Junagadh és Hyderabad volt. Junagadh jelentéktelen kis északnyugat-indiai állam, uralkodójának kedvenc szórakozása sok száz kutyájának gondozása volt, melyeknek — ha elérték a megfelelő életkort — olyan lagzit rendezett, hogy annak költségéből egész népe jóllakhatott volna. Junagadh uralkodója váratlanul kijelentette, hogy ő bizony Pakisztánhoz csatlakozik. Az, hogy minden oldalról India területe veszi állama körül, nem érdekli. Bejelentette elhatározását, s azután kutyáival, ékszereivel és kasszájával együtt Karachiba repült. Ez az ügy azonban — előbb ugyan eljutott az ENSZ-ig — rövidesen elcsi
A megoldást határozottan elősegíte
hogy az indiai katonaság szép csen
sen körülvette Junagadhot, Anél
persze, hogy földjére léptek volna.
től a megfutott uralkodó miniszte
jobb belátásra tértek.

Sokkal súlyosabb volt a hyderab
nizám ügye, aki India és Pakiszt
mellett a harmadik független brit dor
nium ura óhajtott leni. S miután 42 e
jól felfegyverzett katonája volt — n
lehetett a kérdést mellékesnek tekin
ni. A nizám államának lakói, különösen a hindu szegényparasztok, joggal várták az indiai kormánytól, hogy szabadítsa fel őket. Nem is egészen tétlenül várták — a telenganai parasztok, akiket a kommunisták vezettek, készek voltak fegyveresen elő is segíteni azt. Végül is 1948 szeptemberében (miután a nizám olyan húzásokat csinált, mint hogy 200 millió rúpia kölcsönt adott Pakisztánnak — indiai államkötvényekben) — több mint egy évvel azután, hogy India független lett — a Polo fedőnevet viselő hadművelet során az indiai kormány csapatai behatoltak Hyderabadba és nyolcszáz halott árán elfoglalták a nizám államát.

A feudális államok szétverése természetesen sokba került. A maharadzsák különféle jogokat biztosítottak dinasztiájuk számára, életjáradéktól kezdve díjtalan telefonhasználatig, piros rendszámtáblát gépkocsijaiknak és ingyen

Nehru leányával, Indira Gandhival.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
NÉPSZABADSÁG
Budapest
1970 JAN 25

emberek alkossanak egy államot. De ennek során egy sor más belső nehézséggel kellett szembenézni. Nem volt elég, hogy az India—Pakisztán közti konfliktusok sorozata teremtett súlyos helyzetet, nem volt elég, hogy a maharadzsákkal kellett veszekedni, viaskodni, kivel hogy, de ráadásul azok a népcsoportok, amelyek a függetlenségtől azért tartottak, mert attól féltek, hogy az a hindi nyelvet beszélő hinduk egyeduralmát fogja jelenteni — különösen Dél-Indiában, a dravidák között volt ilyen aggodalom —, követelték azt a jogot, hogy külön függetlenségi egyezményt kössenek az angolokkal, s elszakadjanak Indiától.

A több évszázados gyarmati politika majdnem meghozta kései gyümölcseit. Az angolok roppant ügyesen úgy biztosították indiai uralmukat, hogy hindut a mohamedán, mohamedánt a hindu, dravidát az árja, árját a dravida — s csak győzze az ember felsorolni, kit ki — ellen ugrattak, s így tartották fenn azt a roppant kártyavárat, amelynek egyes lapjai gondosan a másik hátára voltak helyezve. Most ez, már-már úgy látszott, összedűlni készült. Igaz, voltak összetartó földrajzi, történelmi és részben vallási tényezők. De ha akkor Nehru kormánya nem áll ki olyan következetesen, *kompromisszumok nélkül* az egységes, polgári demokratikus India megteremtésének vas szükségszerűsége mellett, akkor az ország széthullt volna, s ma a világ egy nagy, jelentős békeszerető országgal — mi, magyarok, személyesen egy igen közeli baráttal — lennénk szegényebbek.

India nem 1947. augusztus 15-ét tekinti nemzeti születésnapjának — nem azt a hinduk és mohamedánok vérével festett napot, amelyen független brit domínium lett. Hanem 1950. január 26-át, amikor Radzsendra Praszad, India első köztársasági elnöke, huszonegy ágyú díszlövése közepette bevonult az angol alkirályok egykori palotájába.

KALMÁR GYÖRGY

Nigéria — Londonból nézve

A BIAFRAI LÁZADÁS — innen Londonból különösen feltűnik — korunk imperialista politikájának és propagandájának valóságos iskolapéldája volt.

Nigéria 1960-ig Nagy-Britannia gyarmata volt és azóta is tagja a nemzetközösségnek. A brit kormány és kivált *Wilson* miniszterelnök mindig előszeretettel hivatkozott e múltból eredő „felelősségre", amikor a parlamentben és a sajtóban tűz alá vették a szövetségi Nigéria „egyoldalú" támogatásáért, a lagosi fegyverszállításért. Történetesen ez a Nigéria egységét pártoló vonal objektíve összetalálkozott Nigéria és általában az afrikai népek valóságos érdekeivel.

De vajon ez motiválta-e London állástoglalását, vagy inkább a több mint 350 millió fontra rúgó nigériai brit olajérdekeltség és a százmillió fontot jóval túlhaladó magántőke-befektetés? A brit kormány nigériai politikája 1967—68 telén kristályosodott ki véglegesen, amikor az olajtársaságok, főleg a *Shell British Petroleum Co.* meggyőződött arról, hogy a szakadárok előnyomulása megtorpant és nincs esélyük a győzelemre. A közelkeleti olajforrások akkori kiesése, az olaj megdrágulása miatt fokozott jelentőséget nyert a viszonylag közel fekvő nigériai (azaz biafrai) olajvidék. Ez idő tájt történt, hogy „a hagyományos vevőnek szánt hagyományos brit fegyverszállítások" hirtelen megsokszorozódtak, a szövetségi kormánynak páncélautókkal, kézifegyverekkel, lőszerrel való ellátása állandósult.

BIZONYOS FRANCIA olajtársaságok is szemet vetettek a keleti tartomány olajforrásaira, és — a későbbi koncessziókra tett ígéretek ellenében — jelentős mennyiségű fegyverrel látták el a biafrai lázadókat. Ekkor szilárdult meg végre a brit olajóriásoknak és a brit kormánynak az az elhatározása, hogy megvédik pozíciójukat Nigériában. Semmi esetre sem akarták átengedni francia versenytársaiknak és a Nigéria szomszédságában fekvő, a francia érdekszférához tartozó afrikai országoknak az osztozkodást Nigéria gazdag természeti kincsein.

Ha más okokból is, de Nigériának, Afrika e legnépesebb országának bomlasztása közvetlenül beleillett a Dél-afrikai Köztársaság és Rhodesia, valamint Portugália terveibe is. Hogy e hatalmak csupán támogatói vagy egyenesen felbujtói voltak-e *Ojukwu* lázadásának, arra vonatkozólag még nem állnak rendelkezésre pontos adatok. De hogy a 30 hónapig tartó biafrai tragédia az ő érdekeiket szolgálta, ahhoz nem fér kétség.

A SZOVJETUNIÓ által Nigéria kormányának nyújtott segítségről is itt kell szót ejteni. Nemcsak erkölcsi, hanem jelentős anyagi, fegyveres segítség volt ez, amelyet sem elhallgatni, sem szégyellni nem kell. Az angol politikusok irigykedve emlegetik, hogy a központi hadsereg a Szovjetuniótól vásárolt fegyverek, MIG-ek és ágyúk segítségével vívta ki a győzelmet. Brit lapok pedig csalódottan idézik a lagosi újságok cikkeit, amelyek szerint a külföldi hatalmak közül ma a Szovjetunió a legnépszerűbb Nigériában.

Eléggé nyugtalanítja ez a brit hivatalos és üzleti köröket. Wilson és más hivatalos személyek rendkívül meleg szavakkal dicsérik Gowon tábornokot, és sietnek kielégíteni a nigériai kormány segélykérelmeit, sőt még a pápánál is közbenjártak Nigéria „jó hírnevének" helyreállításáért. Mindez a buzgó segítőkészség azonban távolról sem önzetlen. A brit kormánynak be kell bizonyítania saját ellenzékieskedő közvéleménye előtt is, hogy a Lagosnak nyújtott támogatás „jó befektetés" volt; megőrizte Nagy-Britannia számára Gowon tábornok „jóindulatát" és azt a reményt, hogy az újjáépítés során a brit cégek legalább 1200 millió font értékű megrendelésekhez juthatnak, és előnyökhöz a nyugatnémet, az olasz, a francia stb. cégekkel keménynek ígérkező versengésben.

Ha a Wilson-kabinet bizonyos sikereket könyvelhet is el nigériai politikájában, az ország propagandagépezete óriási, régen tapasztalt fiaskót szenvedett. A magyar olvasó nehezen tudná elképzelni a szenzációkeltésnek azt a fokát, amellyel az itteni sajtó és a televízió Biafra összeomlását követő első napokban „a helyzetet" ábrázolta: ötmillió menekültet fenyeget az éhhalál, ha légi úton azonnal nem szállítanak élelmet! Ojukwu magnószalagról közvetített felelőtlen vádaskodása, hogy a lagosi kormány késlelteti az élelmiszersegélyt és éhínséggel akarja kiirtani az ibókat! És azután mindenről kiderül, hogy szemenszedett hazugság és rágalom. Nemzetközi megfigyelők, köztük *Lord Hunt*, a brit kormány különmegbízottja, *U Thant* és sokan mások tanúsítják: az éhezők száma túlzott, a nigériai katonák, a nigériai Vöröskereszt lelkiismeretesen gondoskodnak a tegnapi ellenfélről.

A jámbor angol újságolvasó vagy tvnéző pedig most rádöbben, hogy rútul becsapták. A hősként emlegetett Ojukwu miután saját nagyravágyásától és külföldi támogatóinak biztatásától hajtva keserves és hiábavaló testvérháborúba sodorta a népét, papnak álcázva magát, gyáván elmenekült, hogy külföldön élvezze tetemes vagyonát.

A tendenciózus hírverésnek még e hét közepén sem szakadt vége, sőt éppen ezekben a napokban kürtölik szét ismét a rémesebbnél rémesebb híreket a nigériai katonák különböző atrocitásairól stb. Jó néhány lap hisztérikus hangon követeli a brit kormány és a külföldi segélyszervezetek közbelépését. Úgy tűnik, a lapszerkesztőségek készek minden más meggondolást alárendelni a minél látványosabb szenzációkeltésnek.

London, 1970. január.

BEBRITS ANNA

KASITZKY ILONA
1910 - 1985

Festő, grafikus, Érdemes Művész. Rendszeres művészeti tanulmányokat nem folytatott. 1939-ben Baján és Gyulán voltak kiállításai, de alkotásai szerepeltek a Szocialista Képzőművészek Csoportjának tárlatain is. A negyvenes évek elején a Népszavának készített rajzokat, illusztrációkat. Expresszív erejű festményeiben, grafikai lapjaiban, sorozataiban az elesettek, kiváltképpen a városi proletariátus kilátástalan életét, a háború borzalmait elevenítette meg.

MUNKÁSOK, 1934-1959
papír, tus 300x200 mm.
j.j.l.: KASITZKY 1934-1959 II. lap
Ltsz.: K. 85.181.1.

NYOMOR
papír, tus, 310x220 mm.
j.j.l.: KASITZKY
Ltsz.: K. 85.182.1.

"Kasitzky Ilona munkáinak alaphangját elsősorban a módszeres oktatásban soha nem részesült autodidakta szertelensége és a nyomornak, szenvedésnek minden iskoláját végigjárt ember érzelmi túlfűtöttsége adja meg. Ebből a két főforrásból erednek erényei... Ebből táplálkozik stílusának a mai magyar festészet minden megszokott irányától független, különös zamata, erős torzításainak kifejező ereje és képzeletének gazdag csapongása"-

-ayka-

IRODALOM

Kasitzky Ilona rajzai. Athenaeum Kiadó, Budapest, 1948.
-ayka-: Kasitzky Ilona. Szabad Művészet. 1947. I. évf., 6-7. sz., 120.o.
Láncz Sándor: Három művész kiállítása a Műcsarnokban. Élet és Irodalom. 1961. április 7.
A Szocialista Képzőművészek Csoportja. MNG - 1974. Katalógus
Th.Gy.: Kasitzky Ilona kiállítása. Művészet. 1981. XXII. évf., 1. sz., 55.o.

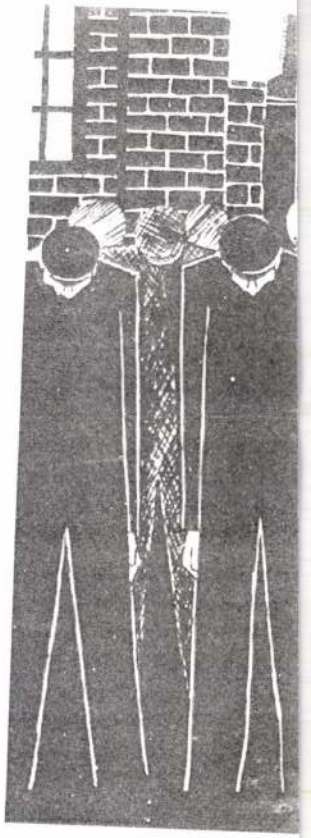

Munkások, I

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatóintézet Könyvtár Budapest
26 757

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

MDK

Kasitzky Ilona

1956-sorozatból:

Pék, temp.

Lepke, "

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Műcs. 1961.

Kasichnitz József festő- és grafikus

amely a mérnöki pályát választók részére biztos előkészítő alapot tud nyújtani, és ezzel is elősegíti a mérnökképzést.

4. Ugyanennek a helyi tantervnek a bevezetése indokolt volna mindazon városokban is, ahol most több ugyanolyan típusú középiskola működik, így elsősorban az egyetemi városokban.

Hiszem, hogy elegendő és nyomós ok áll fenn a két tagozat bevezetésére, s ha a műegyetem ezen az alapon magáévá teszi ezt a megoldást, akkor próbaképpen néhány intézetben be fogják vezetni ezt az újabb fejlődési irányt."[2]

4. 1944 első negyedében arról értesült az igazgató, hogy a VKM engedélyezi a helyi tanterv bevezetését, de akkor, váratlanul a debreceni gimnázium hasonló kérelmet nyújtott be, ezért a döntés elhalasztódott. E fordulatra az igazgató nyomban a városi törvényhatóság két pártjának vezetőségéhez, a polgármesterhez és a főispánhoz fordult, hogy a városi törvényhatóság feliratban „az elsőbbség jogán" kérje a soproni állami gimnázium számára a helyi tanterv bevezetésének engedélyezését (Soproni Hírlap 1944. máj. 13).[3]

Az igazgató a Soproni Hírlap 1944. május 18-i számában „Mi az a helyi tanterv, és mi annak a jelentősége?" címen a soproni szülőket annyira érdeklő kérdésről nyilatkozott. A tájékoztatás nagy hullámokat vert fel nemcsak Sopronban és Sopron vármegyében, hanem szerte az országban is. És mindenfelől megindult az érdeklődés. Kitűnt, hogy a soproni kezdeményezés országos érdeket képviselt, és a két-ágazatú gimnázium-típus bevezetése országos szükséglet.

Tárczy-Hornoch Antal egyetemi tanár ismételt közbelépésére a VKM végre Sopron mellett döntött, és 1944 június végén leiratban engedélyezte a Soproni Állami Széchenyi István Gimnáziumban a helyi tanterv bevezetését, az 1945/46. tanévtől kezdődően, mégpedig egyedül az országban.

1021

SOPPRON KULTURÁLIS ÉLETE

Szarka Árpád:

Kasichnitz József 75 éves

Kasichnitz József soproni festő és grafikus ebben az esztendőben töltötte be 75. életévét. Szikár-karcsú alakja gyakran tűnik fel a soproni utcákon, amint sietős léptekkel igyekszik valahova. Arcát megszántotta, vonásait megkeményítette az idő, de mozdulatain nem tudott nyomot hagyni. Egész tartásában, gyors, széles taglejtésében, energikus beszédmodorában szinte változatlanul él a hajdani sportember. Minden képzőművészeti kiállítás megnyitásán ott van, alaposan, a műértő szakértelmével veszi szemügyre a kiállított festményeket, szobrokat, vizsgál, mérlegel, elraktároz, majd újra és újra felkeresi a kiállító csarnokot, mintha minden látott szépséget magába akarna szívni.

Sopronnak, ennek a különös varázsú városnak a szülötte ő, azé a városé, melynek falai őrzik a rég múlt korok emlékeit, ahol családokban generációkon át öröklődnek az ősök által teremtett és megőrzött szép tárgyak, a szép szeretete. Akit ez a különös, megtartó szellemiség megérint — mint Kasichnitz Józsefet —, egy életre a művészet rabjává teszi.

---

2 Az eredeti levél másolata birtokomban van.
3 Vö. még 1944. máj. 12: 4953/84. kgy./1944. 1. sz.

ként 1943 decemberében ellenőrizte a végzett munkálatokat, és jegyzőkönyvben elismerését fejezte ki: „... a mindenütt tapasztalt feltűnő rend, tisztaság és az áttekintést nyújtó rendszer miatt."

Az anyagi feltételek biztosításával következhetett az oktatásügyi követelmények előkészítése: a tanterv összeállítása és a kéttankönyv biztosítása az V. osztály számára, hogy a minisztérium kész lelyzet előtt álljon, s tanterv, tankönyv híján ne legyen oka a halogatásra. A vegytani anyag kiválasztását dr. Romwalter Alfréd soproni egyetemi tanár[1] végezte el, az ábrázoló mértan anyagának keretét pedig Vas Jenő gimnáziumi tanár készítette el. A tanterv a volt reáliskola tanterve alapján készült el.

Az előkészületi munkák 1943/44. iskolai év elején befejeződtek. Az igazgató az emlékiratot, a tanári tar egyöntetű állásfoglalása után, a tanterv és a két tankönyvterv mellékletével felterjesztette a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Személyi támogatásért a soproni egyetem három karához fordult az igazgató. Tárczy-Hornoch Antal egyetemi tanár magára vállalta a tervezet keresztülvitelét. Közös fellépésre kérte fel a műegyetem karait és a Mérnöki Kamarát. Majd közös küldöttséggel kérte a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban a reáliák tanításának engedélyezését a soproni állami gimnáziumban. Az államtitkár azzal, hogy „a terv megvalósítása csak új törvénnyel lehetséges, a kormánynak nincs szándékában új iskolatörvényt hozni", a tervezetet elejtette. A küldöttség tudomásul vette az államtitkár válaszát és a további lépésektől elállott. Tárczy-Hornoch Antal egyetemi tanár a tényt közölte az igazgatóval, aki felvilágosította, hogy új törvényre nincs szükség, csak a helyi tanterv bevezetésének engedélyezésére, mert az érvényben levő törvény éppen ilyen irányú középiskolai fejlesztést tesz lehetővé. Erre ő kérte az igazgatót, közölje vele a tény levélben, ő négyszemközt megmutatja a levelet az államtitkárnak, és megbeszéli vele a lehetőségeket. Meggyőződése, hogy az pártfogolni fogja a helyi tanterv engedélyezését. Gábor Géza igazgató levélben (1943. dec. 24.) többek között ezeket írta: „Megvan a jogalap, törvényre nincs szükség, csak a meglevő rendelkezéseknek a helyi viszonyokra való alkalmazására. A középiskoláról szóló 1934. XI. tc. végrehajtási utasítása (kiadva 1936. III. 31-én kelt 32.400/1936. V. 1. ü. o. sz. rendelettel) III. fejezetének — a középiskola tanulmányi rendje — 28. §. 3. pontja szószerint a következő rendelkezést tartalmazza a 33—34. oldalon: Ha a helyi viszonyok vagy különleges nevelési szempontok kívánatossá teszik, a VKM az országos tantervet helyi tanterv alakjában módosíthatja. A VKM különösen indokolt esetben a helyi tanterv keretében megengedheti, hogy V. osztálytól kezdve az erre jelentkezett tanulók latin helyett ábrázoló mértant és vegytant tanulhassanak.

1. Ez a rendelkezés lehetőséget nyújt a soproni állami gimnázium V. osztályában két tagozat bevezetésére: az egyik tagozat gimnáziumi, a másik természettudományi (műegyetemi középiskolai) tagozat volna vegytan és ábrázoló mértan tanításával. A helyi tanterv alapján két tankönyvre van szükség, amelynek elkészítése szeptemberre nem okoz nehézséget (ábrázoló geometriai tankönyvül a reáliskolában legutóbb használt Girsik-féle tankönyv teljesen megfelel).

2. A VKM az 1940/41. és az 1941/42. tanévben elrendelte a soproni állami leánygimnáziumban a hármas tagozatú modern nyelv tanítását. Ennek következtében az az I. csoport heti 5 órában csak német nyelvet, a II. csoport csak francia nyelvet s a III. csoport német és francia nyelvet tanul (utóbbi 3, illetve 2 órában). Ugyanezt a módszert lehetne bevezetni intézetünkben is; ebben az esetben heti 5 órában tanítanák vagy a német vagy az olasz nyelvet, és a fennmaradó 2 óra a bevezetett két új tantárgy óraszámának emelésére vagy szabadkézi rajzra volna felhasználható.

3. A helyi tantervet megokolttá teszi az a különösen kiemelendő ok, hogy a József nádor műegyetem három kara városunkban működik, így a természettudományok fokozottabb mérvű tanítására szükség van, legalább az egyik helyi középiskolában,

1 Vö. Vendel Miklós: Romwalter Alfréd 1890—1954. SSz. 1955, 1—2. sz. 148—150.

1899. január 29-én született Sopronban. Édesapja mozdonyvezető volt, ki felelősségteljes munkájának szabad idejében szívesen rajzolgatott; édesanyja a zenéhez vonzódott. Festőnk nagyapja lengyel volt, az 1848-as szabadságharc idején a lengyel légió tagjaként vett részt a dicsőséges harcokban, s nevét az egykori hivatalos iratok még „Kasinsky"-nak írják. A szabadságharc bukása után a nagyapa Magyarországon telepszik meg és gazdálkodik. Unokáját, a kis Jóska gyereket szülei a soproni áll. főreáliskolába, a mai Széchenyi gimnáziumba iratják be, ahol az iskola akkori ismert nevű művész-rajztanára, Seemann Kálmán sokat foglalkozik vele és bíztatja: iratkozzék be a budapesti iparművészeti iskolába. Az ifjú ember lelkesen készül művész-hivatására, de a sors másként határozott. 16 éves korában elveszti forrón szeretett édesanyját, érzékeny lelke nem tud megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy nevelését mostohaanya irányítsa. Búcsút mond tehát a szeretett városnak és egyben a gondtalan gyermekkornak, és elmegy tengerésznek.

1916-ot írtak akkor, kellős közepében voltunk az első nagy népirtó világháborúnak. „Sulyos időket éltem át, nem volt könnyű a tengerészélet, de fiatal voltam és sok szépet láttam" — írja önéletrajzában.

Polában kerül iskolára, ahol szorgalmasan tanulja a hajózás mesterségét, a nautikát, de van ideje és kedve, hogy rajztanulmányait is folytassa. 1918 novemberéig szolgál, most már a haditengerészetnél a „Radetzky" dreadnoughton, majd kormányosmesteri minőségben egy tengeralattjárón. Az összeomlás Brioni szigetén éri, olasz hadifogságba kerül, de kétnapi fogság után — mint hontalant — kiutasítják. Kalandos utazás után ért haza a nagy nincstelenségbe. „Alkalmi munkákból élek, s közben rajzolgatok tovább. Néha befut egy-egy nagyobb munka, mint pl. szőnyegtervezés, s ezek a munkák talpraállítanak" — írja. 1919-ben egy volt tengerésztársa biztatására Bécsben tesz kísérletet a továbbtanulásra az iparművészeti főiskolán, Jetmar professzor osztályán. Rövid idő múltával ismét meg kell szakítani tanulmányait, mert helyzete teljesen kilátástalanná vált. Az összeomlott monarchia nagy császárvárosának méreteit egy nagy birodalomhoz szabták, mely alkotóelemeire hul-

lott szét és az elszegényedett, lerongyolódott Bécs még a saját édesgyermekei eltartását sem tudta biztosítani, nemhogy idegenét. A helyzet rosszabb mint nálunk: nincs pénz, nincs munka, nincs megélhetési lehetőség. Kasichnitz ismét vándorbotot ragad és hazajön, részben vonat tetején utazva, részben gyalogszerrel. Hogy itthon megéljen, vállal mindenféle alkalmi munkát a vasúti krumplikirakástól a cipőtisztításig. Mint volt tengerész otthonos volt a legkülönfélébb sportokban: az úszásban, szertornában, természetrajongásából fakadt hegymászásban és sízésben. Sportszeretete révén kerül reménykeltőbb jövőt biztosító álláshoz: a városnál közigazgatási tisztviselőnek.

Kalandos múltú lengyel nagyapjától örökölt „csavargó" természete űzte, hogy már 1914-ben gyalogszerrel Pozsonyba menjen. Ennek volt szerepe tengerészsorsában is. Egy ilyen útja közben találkozik Sterbenz Károly soproni festővel és grafikussal a húszas években. Sterbenz Kasichnitzben rokonlélekre lel, miután a régi Hubertusz-

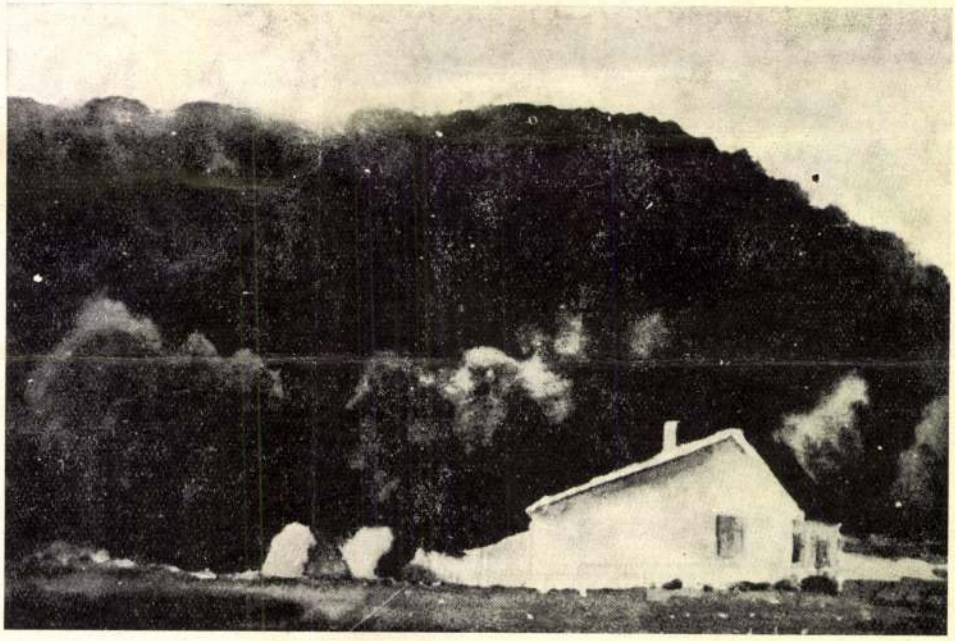

ról, Tómalomról készült ceruza- és tollrajzait, akvaraellkísérleteit látja. Meghívja hát műtermébe, rajzoljanak együtt fejet, figurát. A találkozás egy életre szóló barátsággá mélyül, sokat dolgoznak együtt és festőnk megtanulja Sterbenztől a rézkarctechnikát. Felszabadultan, örömmel nyomja lapjait, melyekben karcoló tűje nyomán a rézlemezre varázsolt kedves városa szépségeit rögzíti.

Bekapcsolódik a soproni Képzőművészeti Kör munkájába is, az itt folyó téli aktrajzolás lelkes és szorgalmas résztvevője. Mivel kitűnő szertornász (ilyen minőségben díjat is nyert!), tanít a soproni Tornaegyesületben és nem egy tanítványa szívesen látott modell az aktkurzuson. Talán sokakban felmerül a kérdés, miképpen találkozhat a két ellentétesnek látszó emberi tevékenység: az állandó mozgást követelő és teljesítményekre sarkalló dinamikus sport és a statikus, elmélyedést, töprengést igénylő művészet. A művész-sportember válasza rövid: „A tornát a szépségéért szerettem." A tornával kifejlesztett emberi izomzat szépsége, a harmonikus, kiegyensúlyozott mozdulatok szépsége az, amelyen Kasichnitz művész-szeme elgyönyörködik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOPRONI SZEMLE

1974 . 4

Elöljárói Németországba küldik tanulmányútra, hogy megismerkedjék az ottani tornaegyletek szervezetével. Amikor azonban ezt hazai talajba „leventézés" formájában ültetik át, a művész visszautasítja részvételét a szervezési munkában. Ebben a katonai szellemű kiképzésben már nem lel szépséget.

Időközben a legkülönbözőbb művészeti munkákkal bízzák meg. Tervez díszokleveleket városi események emlékére és közéleti nagyságoknak, készít levelezőlap terveket és megismerkedik a fametszés technikájával is. 1934-ben állít ki először a soproni Képzőművészeti Kör tárlatán. Az elmaradt rendszeres tanulmányokat magánúton pótolja. Mindenütt ott van, ahol művészetről van szó, ahol művészi munkára tanácsadásra és tanács elfogadására van szükség. Meleg barátság fűzi Soproni Horvát Józsefhez, Agoston Ernőhöz és máig tartó bensőséges barátság Ákos Ernő festőművészhez. A városháza urainál ő a közvetítő, ha festők támogatásáról, ösztöndíjak odaítéléséről döntenek. Amíg mások ügyeit támogatja és intézi, a saját művészi álmai

és vágyai megvalósításáról le kell mondania. „Az idő felettem is elszaladt, a tervbe vett iparművészeti főiskola elvégzése ismét kútba esett, mert keresnem kellett" — írja rezignáltan.

1934-ben megnősül, feleségében, Schuh Hildegardban találja meg hűséges társát, küzdelmes életének és művészetének megértőjét. Az Egeredi-dombra költöznek, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a városra, s ahonnan olyan közel van minden, ami szép, ahonnan úgy el lehet gyönyörködni az évszakok változásának megújuló színpompájában. A Lövérek haragos zöldje hogyan vált át rozsdás színekbe, lángoló sárgákba és ujjongó pirosokba, majd szelíd kékes lazurok vonják be a várost a völgyben, a táj megfakul, s nemsokára a zuzmara ezüstje csillog az ágakon, hogy átadja helyét a vakító fehérnek, a hónak. Ezt a sokféle színt, változást Kasichnitz József ecsetje omlós, puha akvarellekben jeleníti meg.

A második világháború kitörésével életének újabb megpróbáltatása kezdődik. Egeredi-dombi lakását bombatalálat éri, s ő feleségével a Fáber-réten keres új otthont. Minden baj, gond, szorongás ellenére dolgozik rendületlenül s ember marad az

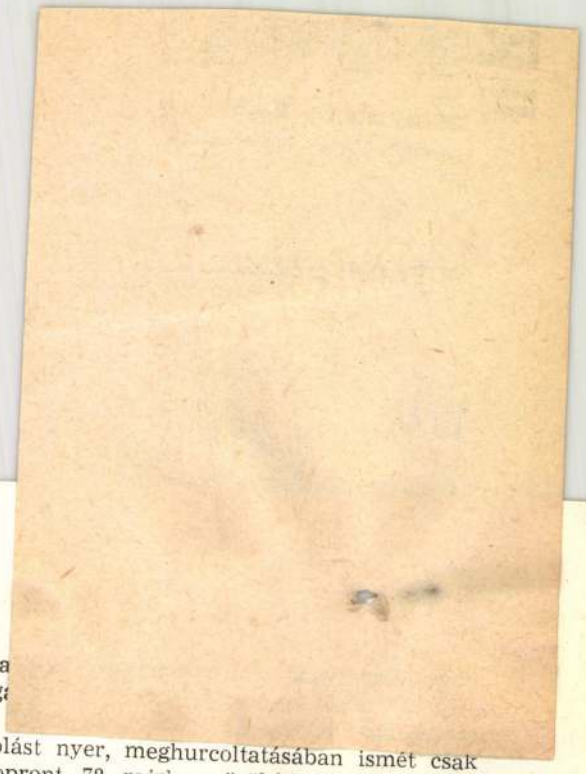

embertelenségben. Dr. Kamenszky Árpád a
a művészeteknek és a művészeknek, mag
rencséje ezzel sem. A felszabadulás után
együtt titkárát is. Rövid idő múlva igazolást nyer, meghurcoltatásában ismét csak művészetében nyer vigaszt. A romos Sopront 78 rajzban örökíti meg. 1949-ben nyugdíjazzák, de nyugdíjat nem kap. Ez sem töri meg a sportember-festőt. Favágó lesz az erdőn, majd az Állami Gazdaság rendel nála rajzokat és festményeket, később a Vízműnél nyer alkalmazást betanított gépészként.

A megszűnt Képzőművészeti Kör örökébe lépett soproni Képzőművészeti Munkacsoport tagja lesz, és ismét teljes energiájával fekszik a munkának. Rendszeresen kiállít Sopronban, de nevét megismerik Győrött és a megye határain túl is. Vásárol tőle a Képcsarnok, a soproni tanács, a Liszt Múzeum, szívesen fogadják képeit a magánosok is. Egy grafikai lapja feltűnik az egyik müncheni kiállításon. Így terjednek el kisgrafikai munkái — melyeknek száma a 300-at meghaladja — egész Európában. Mende Gusztáv festőművészhez jó barátság fűzi, de kapcsolatot tart mindenkivel, akinek keze ecsetet, karcoló tűt vagy vésőt forgat. Hűséges szolgája marad a művészetnek, és hűséges barátja művésztársainak, kikkel szívesen vitatkozik, kiknek meggyőződése szerint helyesel vagy ellentmond, tréfálkozik, de mércéje mindig csak egy marad: a művészet. A művésztársaknál oly gyakori irigységet nem ismeri, társai megérdemelt sikereinek csak örülni tud.

1957-ben felesége nyer engedélyt arra, hogy önálló iparművészként áruba bocsáthassa munkáit. Szerény nyugdíja, melyet időközben folyósítanak, és az előbb említett kereseti forrás biztosítja számára a mindennapi kenyeret.

A lövéri Honvéd utcai csendes otthonban visszavonultan él családja körében, de rendületlenül dolgozik Kasichnitz József. A lakása falain látható akvarellek és a mappákban gondosan őrzött kisgrafikák, exlibrisek és családi ünnepekre készült rézkarcok lapjai vallanak a művészet alázatos szolgálatában eltöltött művészsorsról és egy életről, melynek íve egy súlyos történelmi század háromnegyedét öleli át.

Gáspárdy Sándor:

A soproni képzőművészeti élet eseményei 1972-ben és 1973-ban

A Soproni Szemlében már ötödízben kerül sor azoknak a képzőművészeti eseményeknek folyamatos ismertetésére, amelyek a két utolsó esztendőben városi képzőművészeti életünk jelentősebb mozzanatairól szólnak. Ebben az időszakban, 1972 óta, a városi kiállítások színvonala javult, a soproni képzőművészeknek a megyeiekkel közös bemutatkozásai révén. Ez a gyakorlat, amely később hagyománnyá válhatik, megteremti az évenként együttesen rendezendő megyei tárlat lehetőségét. A Kisalföldi Tárlat nevet viselő kiállításon, amelyet mindkét városban láthatott a közönség, csak a Képzőművészeti Alap tagjai állítottak ki. A tavaszi városi kiállításokon viszont mód nyílott arra, hogy azon bárki résztvehessen. Az 1972-es évben 18, 1973-ban 26 volt a kiállítók száma ezeken a kiállításokon. Az I. Kisalföldi Tárlatot 1972 novemberben Áron Nagy Lajos festőművész, az Észak-dunántúli Területi Szervezet vezetője nyitotta meg a győri Xantus János Múzeum képtárában. A soproni kiállítók: Egyed Emma, Gáspárdy Sándor, Giczy János, Rázó József, Renner Kálmán és Sulyok Gabriella voltak. Megemlékezett az eseményről a Népszabadság c. napilap is. „Ez a kiállítás — olvassuk — jóval rangosabb, mint az azt megelőző bármelyik soproni vagy győri őszi tárlat. A mérce minden eddiginél magasabb, és ez feltétlenül rangot ad a kiállításnak." Végül, arról tájékoztat a cikk írója, hogy a csoportos kiállítást — Kisalföldi Tárlat néven — először az idén nyitották meg, Győr és Sopron képzőművészeinek közös vállalkozásaként. A Képzőművészeti Szövetség részéről elhangzott vélemény szerint, a Kisalföldi Tárlatok ismétlődő megszervezésével, a megyei képzőművészek túlléptek a helyi vállalkozásokon, az országos megmozdulások területére.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 OKT 9
NÓGRÁD

Kasitzky Ilona
grafikusművész
1021

Kasitzky Ilona tárlata Balassagyarmaton

A képzőművészeti világhét alkalmából nyílt meg a balassagyarmati Horváth Endre Galériában Kasitzky Ilona grafikusművész kiállítása, amely a napokban zárja kapuit. E kiállítás megrendezése a képzőművészeti világhét nógrádi eseményei közül megkülönböztetett jelentőséggel bírt.

Kasitzky Ilona a proletárművészet kiemelkedő képviselője jelenkori hazai képzőművészetünkben. Személyében olyan művésszel ismerkedhetünk meg, aki a művészi alkotótevékenységen túl mindenkor figyelmet fordított arra is, hogy a politikai munkában részt vegyen, s azt életének fontos és szerves részének tekintse. Ez a politikai munka a felszabadulást megelőző korszakban jelentős erőfeszítést igényelt a művésztől, ugyanakkor szerencsés módon nyomta rá bélyegét művészetére.

Megemlítjük azt is, hogy Kasitzky Ilonának Balassagyarmattal szintén volt kapcsolata. A felszabadulás időszakában itt is folytatott politikai munkát.

Mielőtt alkotásainak mondanivalójáról szólnánk, felhívjuk az érdeklődők figyelmét Oelmacher Anna művészettörténész miniatűr tanulmánynak is beillő előszavára, a kiállításra készült katalógusban. A neves művészettörténész Kasitzky Ilona balassagyarmati tárlata kapcsán kifejti véleményét az úgynevezett proletkult művészetről, s ebben Kasitzky Ilona helyéről is. Mint írja: „Ennek a meghatározásnak valóságos értelme: proletárkultúra, proletárművészet, de rossz csengést ragasztott rá az elmúlt évtizedekben a nyatka esztétizálás. Az avantgard (élcsoport) és a proletkult elválaszthatatlan kategóriák kezdetben a fiatal Szovjetunióban. Onnan indult el és a század első évtizedeiben a forradalmasodó német munkásosztály szószólója lett... Van tartalmi és bizonyos formai egyezés is a különböző népek proletkultos művészetében, a munkanélküliség, az olthatatlan munkásnyomor, vagyis az azonos körülmények rokon kifejezést követelnek."

Amint azt Oelmacher Anna is megjegyzi, Németországban K. Kollwitz és E. Barlach magas színvonalra emelte e' művek színvonalát. Az úgynevezett tendenciművészet folyamata hazánkban is szinte folyamatosnak látszik. A szélesebb közönség által is ismert Derkovitsra, vagy Dési Huberre, valamint a Szocialista Képzőművészek Csoportjára hivatkozunk. Kasitzky Ilona művészetével kapcsolatban.

— E művészi mozgalom említett két legrangosabb képviselője a művészetet nem iskolákban „tanulta", autodidakta módon sajátította el. Ez érvényes Kasitzky Ilonára is. Élete során számos alkalommal volt része a legkegyetlenebb üldöztetésben, s nyomorban, mind külföldön, mind pedig a korabeli Magyarországon. Emberi és művészi karakterére egyaránt jellemző azonban, hogy még a legvadabb üldöztetés időszakában sem mondott le a politikai munka vállalásáról, s művészetét is ennek szolgálatába állította.

Az elmondottak után talán felesleges is megjegyeznünk, hogy Kasitzky Ilona pártos, elkötelezett művész. Szerepe a hazai művészettörténetben éppen ezért rendkívül jelentős. A balassagyarmati kiállítás szerencsés válogatásban mutatja be Kasitzky Ilona életművének legkarakterisztikusabb vonásait. Csak örülhetünk annak, hogy Nógrádban találkozhatunk a művész kiemelkedő sorozatainak emlékezetes darabjaival. A Szabad Nép sorozatot, az Árvíz sorozatot, a Vietnam és az Ime az ember sorozatot említjük.

Kasitzky Ilona művein az illegális munka megannyi mozzanata tűnik fel. Tiltakozása a hitleri fasizmus ellen megrendítő erejű. A művész szemléletére jellemző, hogy a felszabadulást követő időszakban is mindenekelőtt a harcos közéleti ség, a szocialista humanizmus, a proletár szolidaritás jegyében alkotott. Az Árvíz sorozatban például a képzőművészet eszközeivel szól arról az országos megmozdulásról, szakadatlan újjáépítésről, melynek a hétköznapokon valamennyien tanúi lehet'ünk. Mozgósító erejű Kasitzky Ilona Vietnam sorozata, s az „Ime az ember" sorozat. Ez utóbbi a fasizmus elleni tiltakozás legmaradandóbb képzőművészeti értékei közé tartozik hazai művészettörténetünkben.

T. E.

Áládúcolt tejfeldolgozó

Kellene már az új üzem Pásztón

Nem olyan embereknek ismertem meg a Közép-magyarországi Tejipari Vállalat pásztói üzemének dolgozóit, akiknek a nehézségek láttán rögtön panaszra nyílik az ajkuk. Mindig tudomásul vették a realitásokat. Ha nem is örömmel, de megértették, hogy kívánságaikkal az országos listán hátrébb szorultak. Ha most mégis csak panaszkodnak, annak nagyon is alapos oka van.

De hallgassuk meg őket!

×

Szabó Imre, az üzem bejárata mellett található virágágyak mellé húzódik, amíg a tejtankból a hűtőberendezésekbe kerül a környező községekben felvásárolt tej.

— Kocsikísérő vagyok. Negyedik éve dolgozom itt. Nem kenyerem a panaszkodás. Amit mondok, csak azért teszem, hogy lássák: milyen nehéz munkakörülmények között dolgozunk! Olyan kicsi a hely, hogy alig fér be egy-két kocsi a rakodó elé. Általában egy órát kell várnunk, mire helyet kapunk. Közben gyakran siettetjük egymást. Rádásul a rakodóhely magasabb, mint a tejet szállító kocsijaink. Ez nemcsak nehezíti gép üzemel, tartalék pedig egyáltalán nincs. Ezek után érthető, ha nagyon várjuk az új üzemet. A nehéz helyzet ellenére igyekszünk úgy dolgozni, hogy ne érje szó a ház elejét. Vezetőink a lehetőségekhez képest mindent elkövetnek, hogy enyhítsenek a gondokon, de a félintézkedések alapvetően nem oldják meg gondjainkat.

Találóan fejezte be gondolatát: korszerű kocsikkal dolgozunk, korszerűtlen üzemben.

Miklós Istvánné 1963 óta jár ide dolgozni. Azt mondja:

— Eddig is nagyon szűkösen voltunk. Most, hogy aládúcolták a feldolgozót, mert megrepedt az épület, még jobban összeszorultunk. Ilyen körülmények között jóval nehezebb a munka is. Hogy ennek ellenére miért nem mentem el? Szeretem a munkát, és bízom abban, hogy nem kell sokáig várni az új üzemre, nem dolgozunk ilyen mostoha körülmények között. Az új üzem birtokba vétele után jó lesz nekünk is. Úgy hírlik, utána megszűnik a vasárnap délelőtti műszak. Ha ezt elérjük, bizonyára kevesebben lesznek, akik az elmenetel gondolatával foglalre Pásztón, nekem nincs módom. A mi üzemünk nagyon elavult. Ennek ellenére sem hagyom itt, mert úgy hallom, hogy megkezdődik az új építése.

Csomor Ferencné a túrókészítésnél dolgozik. Tizenhárom éve jóban-rosszban együtt volt a kollektívával. Ismeri az üzem fejlődését, mert tevékenyen részt vett benne. Azzal kezdi:

— A mi üzemünk elég régi, úgyis mondhatom, hogy elavult. Kijavítani, felújítani, már nem érdemes. Egy új kellene, de minél hamarabb. Az új üzem jobban vonzaná a fiatalokat is.

— Dolgozótársai is így vélekednek?

— Igen.

Horváth Ferenc, az üzem alapszervezetének titkára is bekapcsolódik a beszélgetésbe. Így summázza véleményét:

— A dolgozók szeretik az üzemet. Bármilyen kérdéssel fordulunk hozzájuk, mindig szívesen és készséggel segítenek. Megértik, ha valamit nem lehet megvalósítani, vagy ha valamire várni kell. Mostani panaszukat is meg lehet érteni, mert valóban nagyon nehéz körülmények között dolgoznak. Áldozatos munkájuknak köszönhető, hogy eddig még biztosítani tudtuk a folyamatos ellátást. Nemcsak a termelés feltételei rosszak, hanem alacsony színvonalú a szociális ellátás is. Ez utóbbi javítására a vállalati központ egymillió forintot adott.

Ehhez még csak annyit tennék hozzá: a feldolgozó üzem épülete repedésnek indult. A 15—20 ezer liter tej feldolgozására létesített üzemben ma már naponta 40—42 ezer liter tej fogadását és feldolgozását oldják meg. Ilyen körülmények között egyszer már elnyerték a Szocialista Munka Üzeme címet, a kongresszusi versenyben pe-

Kasitzky Ilona grafikus

Kasitzky Ilona grafikái Balassagyarmaton

A környék, Nógrád megye munkásmozgalmi hagyományaiba, a város múltjába nagyon jól beilleszthetők *Kasitzky Ilona* művei. A fekete-fehér kontrasztú lapok ma sem veszítettek aktualitásukból, ma is értik a művészt a város és környéke munkásainak, bányászainak, ellenállóinak a fiai és unokái.

Magát a grafikust is személyes emlékek kötik *Balassagyarmathoz*. A második világháború végén itt tartózkodott, itt folytatott illegális politikai tevékenységet, itt üdvözölhette azt a győzelmet, amelyért ő is harcolt.

A *Horváth Endre Galériában* kiállított grafikák most újra megelevenítik ezeket a napokat. Kasitzky mindig a munkásokat képviselte és képviseli, az ő nyelvükön szól, művészete rokon a húszas-harmincas évek proletár művészetével. Formai ösztönzői is a tudatosan politikai célzattal alkotó Kollwitz és Barlach. A kiállított grafikák aktuális politikai töltése, történelmi hitele, a már történelemmé vált múltból tisztán és élesen szól a látogatókhoz. Kasitzky Ilona napjainkban is következetes önmagához és művészetéhez. 1975-ben ugyanazzal a hittel és meggyőződéssel tiltakozik a chilei terror ellen, ahogyan megszólalt 1941-ben készült fasizmus elleni lapjain.

Ahhoz, hogy a grafikus művészetét igazán értsük — és ezt a kiállítás gyűjteményes jellege is megkívánja —, meg kell ismernünk kialakulásának körülményeit, szellemi és művészi ösztönzőit. A két világháború között alakult meg mind a hazai munkásmozgalom, mind modern képzőművészetünk történetében kiemelkedő szerepet játszó Szocialista Képzőművészek Csoportja. Az egyesülést a kommunista művészek azzal a céllal hozták létre, hogy segítsék az illegális pártot, tömörítsék a haladó művészeket. A csoport ugyan 1939-ben felbomlott, de 1940-ben Kania István, Kondor György, és Nolipa István Pál újra megalapította a Szocialista Képzőművészek Szervezetét. A két program lényegében nem változott: fő cél a haladó fölfogású művészek tömörítése volt. A csoport tagjai közé tartozott Kasitzky Ilona is. Mint a tagok többsége, Kasitzky sem tanult festőiskolában. Autodidakta festő volta azonban az ő esetében sem vált a művészi kifejezés gátjává. Művészete nem lett modoros, képeit mindig az agitatív hang és a munkásosztály igazsága hatja át. Olyan grafikus alkotásaival találkozunk Balassagyarmaton, aki műveit a munkásmozgalom közvetlen szolgálatába állította. A művész — mint ahogy ezt a kiállítás katalógusa is kifejti — a pártosság és tendencia vitájából sem egyik sem másik végletes álláspontot nem fogadta el, spontaneitással alkotott, festett képeket, készített grafikákat, propagált és agitált a napi politika szintjén. Meggyőződése töretlen volt — most is az —, a szolgálatot természetesnek és sajátjának tekintette.

Ha időrendi sorrendben tekintjük meg a kiállított grafikákat, a legkorábbiak közül a *Hitleri gépezet* című grafika kontrasztjai, jelképes expresszionista formái szinte sikoltanak, emlékeztetnek a fasizmus borzalmaira, s közvetve tiltakoznak a chilei vagy a spanyol fasizmus ellen is.

Ugyanezt a témakört bővíti ki és árnyalja az *Íme az ember* (1940—44) sorozat egyes lapjain. A *Szabad Nép ciklus* (1951—52) az idealizált munkásábrázolásának minden erényét és hátrányát magán viseli. A *Lélekkufárok* két lapja pedig az ellenforradalom támogatóit leplezi le direkt módon.

A politikai töltésű, nagy tömeghatású ábrázolást a művész napjainkban is töretlenül alkalmazza. Gyorsan és határozottan állást foglal, reagál minden politikai eseményre, erről tanúskodik a *Chilei pieta* című a legfrissebbek közül való szénrajza. Kasitzky Ilona most kiállított munkáival a munkásmozgalom céljainak, törekvéseinek folytonosságát is bizonyítja. Az a művész aki hajdan már a kezdődő fasizmussal szembeszállt, most, 1975-ben napjaink terrorcselekményei elleni tiltakozásával is aktuális tud lenni mindannyiunk számára.

Lóska Lajos

Chilei pieta (szénrajz).

a grafikái
ton 7,
5. okt. 10.

— *KÜLDÖTTSÉG UTAZOTT HELSINKIBE csütörtökön dr. Gosztonyi János oktatási államtitkár vezetésével a magyar—finn kulturális vegyes bizottság ülésére. A küldöttség búcsúztatásánál a Ferihegyi repülőtéren jelen volt Paul Jyrkänkallio budapesti finn nagykövet is.*

— **Dimitri Petrou nagykövet,** a görög külügyminisztérium kulturális főigazgatója vezetésével csütörtökön küldöttség érkezett Budapestre, hogy tárgyalásokat folytasson a Kulturális Kapcsolatok Intézetével a két ország kulturális és tudományos együttműködésének továbbfejlesztéséről.

— **Háromnapos geodéziai és kartográfiai konferencia** kezdődött csütörtökön Sopronban a Magyar Tudományos Akadémia fennállásának 150. évfordulója alkalmából.

— *A NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR csütörtökön az NSZK-beli Frankfurtban megnyílt. A világ egyik legnagyobb könyvszemléjén 63 ország mintegy négyezer kiadványát mutatják be. A haladó nyugatnémet kiadók olyan könyvekkel szerepelnek, amelyek az NSZK munkásainak a békéért, valamint szociális és politikai jogaik védelméért folytatott harcát ismertetik.*

— **A tervszerű bauxitkutatás,** illetve a Bauxitkutató Vállalat alapításának 25. évfordulója alkalmából szakmai tanácskozást [illegible] csaknem 400 szakem- energiaigényének mérési módszereit, gazdaságossági kérdéseit.

— **Hazaérkezett Kubából** csütörtökön a Hazafias Népfront Országos Tanácsának küldöttsége, amely részt vett a Kubai Forradalom Védelmére Alakult Bizottságok (CDR) megalakulásának 15. évfordulóján rendezett ünnepségeken.

— *REZKARCOK, FA- ÉS LINÓMETSZETEK, rézmetszetek, magas- és mélynyomásos technikával készült grafikai levonatok kiállítása nyílt meg pénteken a Csontváry Teremben. A tárlat a magyar és a csehszlovák Képzőművészeti Alap közötti évtizedes kapcsolatok eredményeként jött létre.*

— **A település- és közlekedésfejlesztés összhangjának megteremtéséről** tanácskozás kezdődött csütörtökön a Magyar Urbanisztikai Társaságban.

— A LEGKORSZERŰBB BÚTORDIVATNAK MEGFELELŐ, kislakásokba illő szekrénysor prototípusa készült el a Székesfehérvári Bútoripari Vállalatnál. A több elemből álló szekrénysort ötféle színben készítik.

— *FRANK RÜDDIGKEIT NDK-beli festőművész kiállítása csütörtökön nyílt meg Debrecenben. Mintegy 80 alkotását ismerheti meg a közönség.*

— **A perui Canon del Pato-i vízi erőmű** bővítésében a Ganz-Mávag fővállalkozó lesz. Erről kötött megállapodást a magyar gyár és perui partnere, az Elektroperu. A szerződés 23 millió dollár értékű, ebből 11 és fél millió dollárért szállít a Ganz-Mávag és a Ganz Villamossági Művek gépészeti és villamos berendezéseket.

— **Most jelent meg:** Rideg Sándor: Indul a bakterház. Regény. Szépirodalmi Kiskönyvtár — Vas Zoltán: Horthy. Életrajz. 2., átd. és bőv. kiad. (Szépirodalmi). — Szabó László: 13 bíró emlékezik (Minerva). — Ligetiné Verebély Anna: Tanulmányok az esztétikai nevelés témaköréből — Szabó Miklós: Orosz—magyar és magyar—orosz iskolai szótár egy kötetben (Akadémiai). — Victor Hugo versei. Lyra mundi sorozat (Európa). — Valerij Brjuszov: A városhoz. Válogatott versek. Helikon csillagok (Magyar Helikon — Európa). — Nyilasi János: Szervetlen kémia (Gondolat).

KÖZLEMÉNYEK

AZ OPERAHÁZ közli, hogy az október 17-i (Székelyfonó, Pomádé király új ruhája), a 19-i (Cédrus) előadásokra, valamint a 22-i Csipkerózsika-felújításra jegyek válthatók.

A MAHART közli, hogy október 12-től a budapesti sétahajó csak szombaton és vasárnap közlekedik; 13-tól pedig a Budapest—Esztergom menetrendszerinti járatot kishajókkal bonyolítja le.

Kasitzky Ilona. [ ]

□ KASITZKY ILONA tárlata ma délután 2 órakor nyílik a Csili kiállítótermében. B. Szabó Edit szobrászművész emlékkiállítását Szentendrén, a Művésztelepi Galériában láthatják az érdeklődők.

– :a Kasitzky Ilona ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. okt. 25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1972 APR 30

Kasitzky Ilona
1021

1972. április 30, vasárnap

KASITZKY ILONA MÁJUS 1-I RAJZA.

DOHNÁL TIBOR LINÓLEUMMETSZETE.

Fodor József:

MÁJUS

Nem „egyszeri: mégis oly különös,
Mindennapi: mégis rendkívüli,
Mint sohasem volt még, nevet napunk,
Nem egyszeri: mégis oly ünnepi.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

Népszabadság

1972 SEP 15

Kassitzky Ilona

1972. szeptember 1. péntek

1021

Budapest, 1930. szeptember 1.

Kassitzky Ilona grafikája a magyar forradalmi munkásmozgalom a két világháború közötti, egyik legnagyobb eseményét, az 1930. szeptember 1-i tüntetést örökíti meg.

Szovjet—amerikai rákkutatási kísérletsorozat kezdődik

(Washingtoni tudósítónktól.)

Washingtonban *dr. John Maloney*, az amerikai kutatómunkát koordináló országos rákkutató intézet igazgatója sajtóértekezleten számolt be a szovjet kutatók legújabb eredményeiről, s az ennek alapján induló *új amerikai—szovjet kísérletsorozatról.*

Dr. John Maloney elmondotta, hogy a *leukémia* (fehérvérűség) és a leukémiaszerű megbetegedések az évi 640 ezer új amerikai rákmegbetegedés közül 38 ezret tesznek ki. A szovjet kutatási eredmények, mint mondotta, *új, megalapozott reményt jelenthetnek e betegségek megelőzésére vagy gyógyítására.* Maloney elmondotta, hogy a szovjet kutatóknak sikerült az, amire más nemzetiségű kollégáik nem voltak képesek: leukémiás betegek vérének segítségével kísérleti állatokra — majmokra — vitték át a megbetegedést. Dr. Maloney szerint ez nagy valószínűséggel mutatja, hogy „az oroszoknak sikerült első ízben az emberi leukémia vírusát lokalizálni". Hozzátette: még ha ez a feltételezés nem igazolódik is, s a vérátömlesztés csupán bizonyos lappangó folyamatokat indított meg a beoltott kísérleti állatokban — ennek is óriási jelentősége van a leukémia megértése és gyógyítása szempontjából.

A sajtókonferencián jelen volt és beszámolt a kísérletek lefolyásáról *dr. Borisz Lapin*, a szuhumi patológiai és terápiai kutatóintézet igazgatója, aki *részleteket* ismertetett a szovjet kutatásokról.

Kislányát is feláldozta 55 ezer dollárért

Pokolgépet küldött menyasszonyával a repülőgépre egy bangkoki rendőrtiszt

A thaiföldi rendőrség szerint egy 26 éves bangkoki rendőr hadnagy idézte elő előre megfontolt szándékkal a *Cathay Pacific légitársaság* repülőgépének június 15-i katasztrófáját. A Hong Kongba tartó gép a dél-vietnami Központi Fennsík felett a levegőben felrobbant; *a szerencsétlenséget a gépen tartózkodó 81 személy közül senki sem élte túl.*

A rendőr hadnagyot csütörtökön letartóztatták és hivatalosan vádat emeltek ellene, miután a [illegible] ügyében folytatott előző házasságából származó kislánya halála esetén *55 ezer dollárhoz* juttatja. A fiatalember ezután „Hong Kong-i barátainak címzett ajándékcsomagot" bízott menyasszonyára, aki a kislánnyal együtt felszállt a repülőgépre. A rendőrség feltételezése szerint a pokolgépet tartalmazó csomagot a lány magával vitte az utastérbe, és *a bomba ott útközben felrobbant.*

A szerencsétlenség után alig egy héttel *a rendőr hadnagy jelentkezett a biztosítási* [illegible]

Kasitzky Ilona, grafikus

Rajz:

Kasitzky Ilona: Május 1-i rajza 16.

Népszabadság, Bp., 1972. április 30.

Kasitzky

Derkovits,Dési Huber,Háy, Kasitzky mind-mind történelmi sorozatokat készitettek,utalásokat az aktuális helyzetre.

Magyar Hirlap 1975/244/4

Olemacher Anna:Farkas Aladár

Kasitzky Ilona

Templom, tusfestmény

A Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1941 Júl

Kassitzky Ilona

Müve szerepel "Angyalföld müvészeinek tárlatán" a Mücsarnokban

Magyar Nemzet 1974 január 6 12.old.

Kassitzky Ilona, grafikus

Háború c. metszete:
(1942.)

Rep.

Máté György: Elvtársnak, hősök, mártírok

6.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 11

Kassitzky Ilona grafikusművész
Felszabadulásunk 30. évfordulója alkalmából a Minisztertanács a művészet a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címmel tüntette ki.

Magyar Nemzet, 1974. ápr. 3.

Kassitzky Ilona grafikusművész

"Dijak, kitüntetések - 1975" cimmel közli a lap, hogy a művészt a Magyar Népköztársaság Érdemes művésze cimmel tüntették ki.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 5.
XIX. évf. 14. sz. 2. lap.

Kasitzky Ilona

Bemutatott műve:

1. sz. Templom, tusfest mény.

Balogh István: A „Magyar Képzőmű-
vészetért" I. művészeti kiállítása, Budapest.
VII. 1946. VII.

Kassitzky Ilona, grafikus

Rajz: Rep.

Kassitzky Ilona: rajza 13.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 7.

Kassitzky Ilona

Diktátor,194o
tempera,papir 62 x46,9cm
Budapest,MNG.

Aradi Nóra:A szócialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 268.o.

Kassitzky Ilona, grafikus

Érdemes Művész

Átadták ...

— Kiváló és érdemes művész 6/B-c.

NÉPSZABADSÁG, Bp., 1975. ápr. 3.

Kassitzky Ilona

Háboru,1942

A lövészárokban katonaruhás csontvázak hevered-
nek.

Aradi Nóra:Szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina 1974 63.old.

Kassitzky Ilona

Háboru,1942

tempera,tus 63x48 cm

Budapest,Magyar Nemzeti Galéria

Aradi Nóra:A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974. 260.o.

Kassitzky Ilona

A biró, 1943

A taláros alak kereszt-formában jelenik meg: az egyház és a jogrend összetartozását szimbolizálja Horthy Magyarországán.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974
183.o.

Kassitzky Ilona

Lelekkufárok 1956-57

Katerdárls belsőben formátlanná vált örjöngő tömegnek szonokol a pap,közvetlenül tükrözve a klérus szerepét az 1956-os magyarországi ellenforradalom.

Kradi Kór: A szocialista képzőművészete jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974

184.o.

Kassitzky Ilona, grafikus

4 nap nagy eseményét megörökítő

↓

rajza: Repr.

—: Budapest, 1930. szeptember 1.

7.

Népszabadság, Kp. 1972. szept. 1.

Kassitzky Ilona, festő

„A vietnami nép szabadságharcának
hatása alatt készült sorozatát"
is kiállították.

—: Kiállítás vietnami művének és iparművének
alkotásaiból 7

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 13.

Kasitzky Ilona

Vietnam '72 c. képzőművészeti kiállításon alkotásai szerepelni fognak. A megnyitó okt. 30.-án I. szentháromság tér 1. dísztermében lesz, nov. 11-ig tekinthető meg.

Meghívó, 1972. okt. hó.

Kasitzky Ilona

1974. jan-ban a Műcsarnok angyalföldi kiállításán részt vett művével.

Népszava, 1974. jan. 11. 102 evf. 8 sz. 4 p.

Kasitzky Ilona, festő

Egy 1940-ben a Népszava részére kérített emléklap terve eredeti és cenzúrázott formájában : Repr

— : Csak a dátum maradhatott meg 7

Népszabadság, Bp. 1974 márc. 14.

Kassitzky Ilona, grafikus

Grafika:

Repr.

— : November 7.

7. 8.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 7.

Kassitzky Ilona grafikusművész a Minisztertanács hazánk felszabadulása 30. évfordulója alkalmából a művészt „a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze" címmel tünteti ki.

Zalai Hírlap, 1975. ápr. 3.

Kassitzky Ilona festőművész

A művelődési központ kamaratermében nov. 30.-án nyílt meg a Szocialista Képzőművészek Csoportjának kiállítása. A művész részt vett e kiállításon.

Kriszt György: Szocialista Képzőművészek Csoportja, 1934–1944.
Ganz-Mávag, 1944. dec. 6.

Kassák Ilona

Kompozíciói

szerepelnek a Szocialista Képzőművészek Csoportja munkásságát bemutató kiállitáson a Ganz-Mávag Golgota utcai kulturotthonában

Magyar Nemzet 1975 január 5. 10.old.

Kassitzky Ilona (grafikus)

1975-ben megkapta A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntetést.

Népszava, 1975. dec. 3. 103. évf. 78 sz. 4 p.

Kassitzky Ilona, grafikus

Kiüntetve:

↓

—: A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze 4,

EST i HIRLAP, Bp. 1975. ápr. 2.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kassitzky Ilona
1972 JUN 11.

Népszabadság

1021

Ő megírt és elmondta a nyomozóknak, hogy felső kapcsolata a hét meghatározott napján felhívja őt az irodában. Szász nédelmi oktatásban nem részesült. Természetes, hogy ebben az esetben sem lett volna sok esélye az elfogására kiküldött, jól kikép.

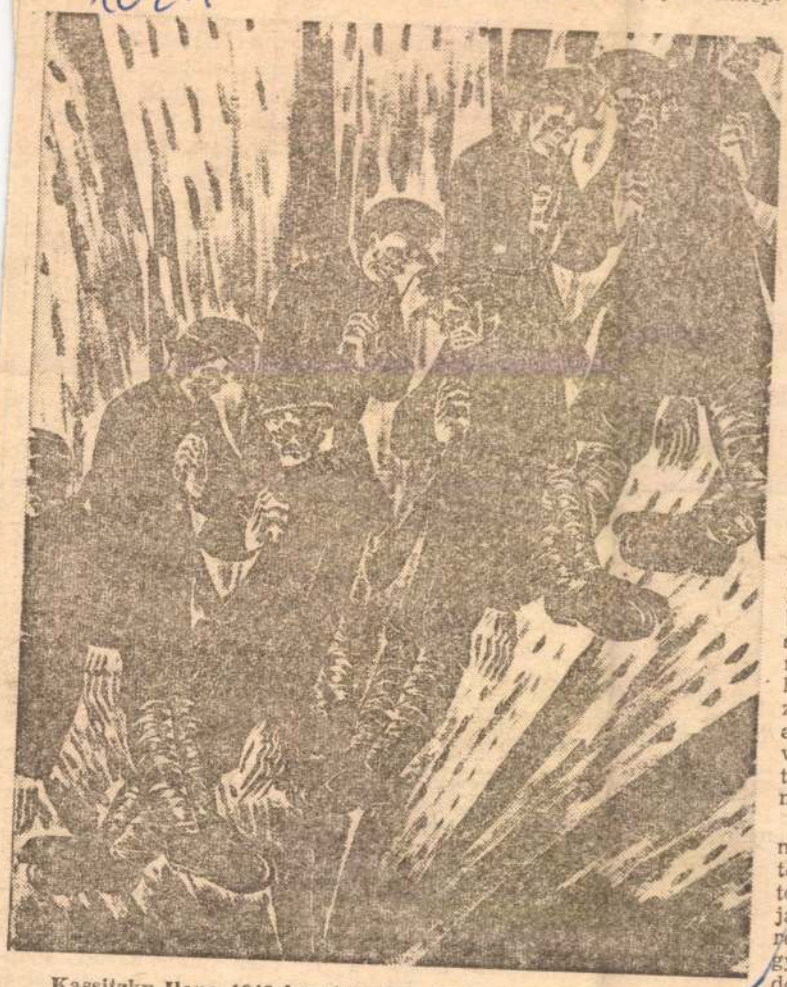

Kassitzky Ilona 1942-ben készült, „Háború" című metszete.

zatok jelentettel
szen ezek híjá
nyebbek lennén
nénk a tornyok
lotákkal az eze
nélkül? Széke
norámájára
megállapítható,
tosulnak a jele
taságtól villód
gasba a karcsú épületek. Szam-
sabban és elegánsabban, mint a régi paloták. Nem kell rájuk semmi cicoma, a puszta arányuk teszi széppé őket és a tény, hogy — vannak. És ha ezekre a házakra tekint a látogató, még szívesebben ejti ki az áhítatos szavakat: *Milyen szívesen laknék itt!*

Ybl Miklós lakótelep, Béke téri lakótelep, Münnich Ferenc lakótelep, Velinszky lakótelep, meg a sok-sok elszórt épület, együtt a város nagy ipari monumentumaival: megannyi maradandó tett — életmű. Életműve hetvenöt építőmunkásnak, akik között Balogh István — az ő Pista bácsijuk — isten után az első.

Parancsnok anélkül, hogy bármikor bárkinek parancsolt volna. Szigorú anélkül, hogy bármikor bárkivel kiabált volna. Munkáján kívül kettőt szeret a legjobban: a családját és a barátait. Az önzésen kívül kettőt gyűlöl a legjobban: a hanyagságot és a hazugságot.

Gyakran örül, amióta sok új ház épül a szülővárosában. Gyakran szomorú, amióta meghalt a felesége. Ötvennyolc éves, a Munka Érdemrend arany fokozatának tulajdonosa. És ne csodáljuk, hogy nyugdíjba megy, ha betölti a hatvanat. Elfáradt, mint a többi ember, aki sokat dolgozott.

Gerencsér Miklós

vánítása szam...
letéktelen beavatkozásnak tűnt.

„Elméletileg jó, gyakorlatilag lehetetlen", „Minimum két hétre van szükség, hamarabb nem fog menni" — hallatszottak az ellenvélemények a hirtelen kirobbanó, a visszafojtott indulatoktól sem mentes vitákban, és kételyeiknek még azok is hangot adtak, akiknek az új elképzelés megnyerte tetszésüket. A kétkedés, az ellenvélemény a szervezőket nem érte váratlanul. S tudták, hogy aki á-t mondott, annak b-t is kell mondania. Ezért miután részletes tervüket az igazgatóság jóváhagyta, vállalkoztak a gyakorlati kivitelezés megszervezésére, közvetlen irányítására is. Amit ígértek, azt be is tartották.

Másfél hónap helyett két és fél nap

Az átköltözés a szervezési program szerint, termeléskiesés nélkül megtörtént. A munkások az akció elkezdésére kijelölt szabad szombat előtti nap délelőttjén még a régi üzemben dolgoztak. Hétfő reggel pedig minden dolgozó már az új üzemcsarnokban, a saját gépén folytathatta a pénteken abbahagyott munkát. Másfél hónap helyett két és fél nap! Ilyen gyors és jól szer-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kassitzky Ilona

Népszabadság

1973 NOV 7

1021

1973. november 7., szerda

NOVEMBER 7.

KASSITZKY ILONA GRAFIKÁJA

rvédelem ellen

KONGRESSZUSÁRÓL

ilág negyedik legerősebb ipari atalma. Bruttó nemzeti jövedel-ne már 1972-ben 828,5 milliárd árka volt. Ezek az előnyös anya-i feltételek, a jelentékeny ipari övekedés és a gyorsan emelke-ő termelékenység lehetővé te-etnék, hogy népe jólétben és szo-iális biztonságban éljen." S hoz-átette, mindaz, ami ma mégis negkeseríti a lakosság életét, és z nem kevés, a rohamos inflálód-ástól a közlekedési káoszig — nem szükségszerűség. A feladat: elderíteni, mi e bajok oka, nem agadva tehát az alkotó emberek ltal létrehozott vívmányokat, a endszer alapjaiban rejlő, a gyö-kerekig nyúló torzulások ellen harcolni. *„Mi, kommunisták* — tette hozzá a beszámoló —, *min-den haladó mellett vagyunk, ami valaha is összekapcsolódott a né-met névvel!"* Így értelmezik elv-társaink a nemzeti feladatokat, nem valami absztrakt, tértől és időtől, haladástól és reakciótól független nemzetkép alapján, ami éppen német földön a legveszedel-mesebb lenne.

És így interpretálják a nem-zeti egységet is. Példa erre is, hogyan nyilatkozott a kong-resszus a Brandt-kormány mun-kájáról. Érdekes a következő mon-dat, ugyancsak Mies beszédéből: *„És ha jó néhány gondolatunkat és követelésünket átvette a szo-ciáldemokraták által vezetett szö-vetségi kormány, akkor ez ellen nincs semmi kifogásunk. Nekünk a dolgozó nép, annak életszínvo-nala és joga a fontos. Csak az a fontos, hogy a demokratikus re-*

pitalista rendszer alapján. De ez pillanatig sem rettenti visz-sza attól, hogy teljes erejével a napirenden levő reformokért küzdjön. *„Nem hagyjuk ma-gunkat ultrabaloldali csopor-tok által sem befolyásolni* — álla-pította meg a referátum —, *amelyek a munkások napi érde-keiért való akcióink ellen dörög-nek és a demokratikus reformo-kért való harcot revizionizmus-ként megrágalmazzák."*

A végcél a szocializmus, a harc a kapitalizmus, illetve a szociál-demokrácia által hirdetett álszo-cializmus ellen, ma a harc az *„antimonopolista demokráciáért"*, ahogy a kongresszuson nevezték, amelyet a politikai erőviszonyok alapvető megváltozása határoz majd meg és olyan államhatalom, amelyet a munkásosztály és min-den monopóliumellenes erő tart fenn, és amely a döntő termelő-eszközök társadalmi tulajdonára épül.

A szociáldemokrácia *„demokra-tikus szocializmusáról"* pedig tö-mören így vélekednek: „Micsoda különös szocializmus ez! A ma-gántőkés-tulajdonhoz nem akar nyúlni. A munkáshatalmat elutasít-ja. Ellene küzd. Kitalálói sze-rint sem alapozható meg tudomá-nyosan." Viszont a kommunisták álláspontja változatlanul: *„A dön-tő erő a munkásosztály és az is marad... Olyan demokráciát akarunk, amely a monopóliumok hatalmát korlátozza és lebírja."* A kormányhoz így szóltak: *„Aki semmit sem akar elvenni a mo-nopóliumoktól, az a dolgozó nép-nek nem tud semmit sem adni."*

Visszatérve tehát a kiindulópontra: a DKP kongresszusán va-lójában nem volt „egyfelől" és „másfelől". Egyetlen politika hal-latta hangját, a sokoldalú, dialek-tikus és reális, forradalmi politi-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
Kassitzky Ilona
1974 NOV 7
Népszabadság

1021

Kő-golyókat melenget,
mik soha ki nem kelnek,
anya-láz, nyugtalanság
kavics-tojáson hal meg.

KASSITZKY ILONA RAJZA.

álló vélemény: ahogy a
bi két esztendőben újabb
lépésekkel jutott előrébb
udvar rekonstrukciója,
nak az egyik legféltette
zöldövezet *„elurbani*
miatti panaszok, s ug
mind többen ismerik el
ritka szép természeti k
hez méltó, abba jól
látványt nyújt a nem is
még szűk, piszkos, füstös
lyaudvar.

A tervező sikere

A tervező, *Kővári György*, a MÁVTI rokonszenves, fiatal mérnöke érthetően örül a sikernek. Egy kis túlzással ugyanis élete művének tekinthetjük a megújhodó Délit. Hiszen 1962-ben — még friss diplomás kezdőként — kapta a megbízást, hogy tervezzen a Déli pályaudvarra egy olyan épületet, amely átmenetileg segít az állomás addigi zsúfoltságán, ugyanakkor nem vész kárba akkor sem, ha a metró majd eléri a Vérmezőt. (A földalatti-állomás helyét már nem lehetett megváltoztatni, hiszen félig-meddig elkészült az ötvenes években.) Az említett épület két hónap alatt felépült, és minden ellenkező híreszteléssel szemben — *ma is a helyén áll.* Csupán a külseje lett elegánsabb, az épület váza érintetlen maradt. Az új, nagy utascsarnok építkezésénél ez volt a mag: ehhez építették hozzá az „üvegkalicka" nagyobbik felét, valamint a Krisztina körúti oldalon már a befejezéshez közeledő *felvételi épületet.* Azt a háromemeletes, 180 méter hosszú, világos kővel burkolt épületszárnyat, amely most már sejteti a megújhodó Déli pályaudvarnak és környékének végleges arculatát.

Kővári György nemcsak ter-

— Nyári csúcsidőben napi 140 vonat érkezéséről, indulásáról, sok tízezer utas biztonságáról és ellátásáról kell itt gondoskodni — sorolja. — Akik mindezért felelnek, mindenre gondolhatnak csak a saját kényelmükre nem. Az egész pályaudvar forgalma tehát az utasok érdeke is azt kívánja, hogy mihamarább elfeledjük a vágányok melletti csúf öreg, sárga épületet, amelyből ma még az egyik legforgalmasabb pályaudvarunk munkáját irányítják. *Tavasszal végre lebontjuk és a helyére újabb három vágányt építünk.*

A következő tavaszon tehát nemcsak kívülről szépül tovább hanem belülről is kitágul, kényelmesebbé válik a Déli pályaudvar. Az épület emeleteit a vasutasok és az Utasellátó dolgozói foglalják el. Az irodákon kívül ugyanis ide költözik a konyha, amely egyrészt az üzemi étkezdét látja el, másrészt azt a gyorskiszolgáló rendszerű, kényelmes, valóban különlegesen szép bisztrót, amely az üvegfalú utascsarnok Vérmező felőli végében kapott helyet, és amelynek építkezése szintén a befejezéshez közeledik.

Az említetteken kívül mit ad még az utazóközönségnek a Krisztina körúti hatalmas épület? Azt az elsősorban közleke-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kasitzky Ilona

NÉPSZABADSÁG
1987 APR 30.

1021

ÉGŐ KENYÉR

Kasitzky Ilona „Harcoló Vietnam" című sorozatából.

Kádár János elvtárs az ünneplő embertenger gyűrűjében.

magyar népnek az önzetlen és áldozatkész segítséget nyújtó Szovjetunió támogatásával sikerült megvédelmeznie a szocializmus ügyét, és így a magyar proletárdiktatúra, annak munkás-paraszt állama, a Magyar Népköztársaság él! 1957. május elsejének történelmi jelentősége abban van, hogy a munkáshatalom elleni veszélyes véres támadást, a súlyos megpróbáltatásokat a magyar nép leküzdötte, és ma a szocialista országok testvéri családja tagjaként, népünk barátainak örömére, ellenségeink bánatára szabadon ünnepli május elsejét..."

Emlékeink közt kutatva, tépelődve egy évtized történelmén, e gondolatsorhoz ma már bátran hozzátehetjük: ez a nap mérföldkő volt. E tíz év előtti május elsején döbbentek rá igazán erejükre a kommunisták, s ez az erő teremtett „csodát", gazdasági és politikai konszolidációt. Ez a nap az újjászületett párt ünnepe volt. Mindez azonban a nagygyűlés örömteli óráiban csupán reményként élt bennünk. De már tudtunk bízni, reménykedni. S ezeket az érzéseket a buzdító szavak erősítették, de fokozták pillanatnyi mozaikok, villanásnyi történések is. Például az a pillanat, amikor az ünnepség végén a díszemelvény elől elléptek a munkásőrök, és a vezetők elindultak az ünneplő embertenger felé. Körülhullámozta a tömeg őket, de nemcsak így, fizikailag kerültek emberközelségbe százezrekkel, hanem érzésekben, legbensőbb gondolatokban is. Sohasem fejtem el amikor az egyik csepeli munkás Kádár elvtárshoz lépett, kezet szorított vele, majd jókedvűen szókimondóan kérdezte:

— Ugye, hogy jobb így? Nem kell minket agyonrendezni. Tudjuk mi magunk is, hogy mikor vonuljunk ki, tudjuk, hogy mikor éljenezzünk. Amikor a szívünk diktálja...

Sok szép május elsejére emlékezhetünk vissza, de ez a tíz évvel ezelőtti, akárcsak az első szabad május, felejthetetlen marad nemzedékünk számára.

Sólyom József

1021

Mit tud a linóleum?

LÁTHATÓBAN A LÁTHATATLANT
KASITZKY ILONÁNÁL

Előrenyújtott kar, reménykedőn megnyíló tenyér. Az aránytalanul nagyra formált kéz és a mozdulat: *vágyakozás*. Remény, hogy a békét jelképező galamb végre megpihenhet az ujjak formálta fészekben. *A gondolat világos*, de a megbicsakló, szögletes vonalak mutatják: a linóleummetsző kést még gyakorlatlan kezek vezették.

— Az első kísérleteknél ... ok — mondja a művész. ... A linóleummetszést is — csakúgy, mint eddig mindent — *a magam erejéből tanulom*. Amikor festeni kezdtem, sem ismertem semmi mesterségbeli fogást — hát kialakítottam a magam technikáját. Most *új mondanivalóm van, ehhez pedig új tudás kell*.

„Mint eddig mindent..." Rajzok, fekete-fehér temperák, freskótervek, olajképek, újságok, reprodukciók, kiállítási katalógusok hevernek a várbeli boltozatos szoba asztalán. Különös életút beszédes tanúi. Romantikusnak hangzó kezdet: *Kasitzky Ilona* angyalföldi proletárlány tizenkét éves korában az ecsetet választja élethivatásául. És a nagyon küzdelmes folytatás: szakmai segítség, tanítómester nélkül, önmaga erejére, találékonyságára hagyatva, nyomorban verekszik a művészetért. Kétségekkel, elbátortalanodásokkal — de mindig *vasakarattal, őszinte hanggal*.

Szinte gyerekfejjel kapcsolódik be az illegális mozgalomba, s *Bán Béla* festőművész révén tagja lesz a *Szocialista Képzőművész Csoportnak*. „Az újrealisták *Tamás-galériabeli kiállítása* adott bátorságot ahhoz, hogy megvalósítsam elképzeléseimet..." Komor hangulatú, markáns vonalú temperáival ezután rendszeresen szerepel a csoport kiállításain. Legutóbb két éve, a csoport alakulása harmincadik évfordulóján *a Nemzeti Galériában* láthattunk képeiből. 1961-ben pedig a *Műcsarnokban volt kiállítása*.

— A felszabadulás után megtorpantam... Az új, nagyszerű tartalomhoz már nem volt jó a régi forma, a körülmények is megváltoztak. Kerestem és keresem a megfelelő kifejezésmódot, mert van mondanivalóm.

Vietnami sorozatot tervez, linóleummetszetből. Most, ötvenhét évesen, *újra tanulja — kísérletezi az önkifejezés technikáját*. Sikerül-e? Bízik. Az elszántság, az optimizmus kapta meg a vietnami harcosok és asszonyaik fényképein. S *ezt szeretné a maga eszközeivel visszaadni*: a láthatóban megéreztetni a láthatatlant.

(bársony)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
...dapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kesztyűgyárra
ESTI HÍRLAP

...yam, 194. szám
...ugusztus 17. szerda
...lap
...ILAP

...znak

...lrészleg ...s hűtőház ...aüzem

a héten átadják a tizenkét tantermes gimnáziumot és *a ferencvárosi házgyárban* megkezdik a darupályák felszerelését.

A 25. számú vállalat befejezte az Európa-bajnokságra a gödöllői Agrártudományi Egyetem kollégiumának építését. Most a távfűtés szerelési munkáit végzik, a kazánház már működik. Ugyancsak *Gödöllőn* értek el még egy jelentős beruházás végéhez:

befejezték a vérplazmaüzem építését, most már csak a külső útépítési munkák vannak hátra.

A 21. és 42. számú vállalat Kőbányán, *a Lavotta utcában* huszonnégy lakást fejez be, augusztus 20. után azonban valóságos „nagyüzem" kezdődik náluk: a takarítási és szakipari munkák után *megkezdik a 213 lakásos Pannónia utcai lakótelep és a lágymányosi új kenyérgyár átadását.*

K. Cs.

Michael Kasmir Petko, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1681-től: "Michael Kasmir Petko sirter gsel". 104.old

Batári Ferenc: Asztalosmesterek Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Antus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Evkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kasnay István

ötvöslegény

1875

Magyarabb

Korrespondenzblatt

1913. 34.l.

MDK

Kasitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Utoljára

Ingyenebéd

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Mücs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Kinai menekülők

Család

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Mücs. 1961.

MNG

Kassitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Gond

Munkanélküliek

Hajléktalan, repr.

Barna M. Kassitzy I. Váli Z. festőm. kiáll. Miskolc. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Teher

Uj Dózsa

Kanász

Barna M, Kasitzy I. Váli Z. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kassitzky Ilona

freskótervek, temp.:

Fétis

Történelem

Barna N, Kassitzky I. Vál. Sz. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

freskótervek, temp.:

Birák

Tagadók

Kufárok

Barna M, Kasitzy I. Váli Z. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Uj élętünk-sorozatból, temp.:

A mi gyárunk

Barna M, Kasitzy I. Váli Z. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona
Lélekkufárok-sorozatból, temp.:

Áldást osztó Mindszenty
Kitüntetett Mindszenty

Barna M, Kasitzy I. Váli Z. festőm. kiáll.
Mücs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Ime az ember-sorozatból, temp.:

Ime az ember

Európa

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Ime az ember-sorozatból, temp.:

Vegyes házasság

Kreutzer szonáta

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.
Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Ime az ember-sorozatból, temp.:

Dogma

Forrongás

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.
Miles. 1961.

MDK

E. Kasitzky Ilona

Lélek-kufárok I., temp.

" II. "

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

6500 — 63.8632 Pátria ny.

Sándor István

Szeplőtele

Ádám mondja: Ádám az én nevem
Akit a jó Isten
Elhelyezett enge
Ahol boldogság é
Amit csak a két

KASKA, Albert, pozsonyi pallér

A. K., Maurerpolier, saját házában lakik, 1 éves fia meghalt. (1782, 70. szám, 8. l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

KASMANHUBER, Johann, pozsonyi ácztalos-mester

J. Kasmanhuber, bürg. Tischlermeister, 9 napos lánya meghalt. (1835, 907 l)

J. Kasmann Huber, bürgerl. Billard- und Möbeltischler, billiárd kézítését hirdeti. (1837, 119, 141 l)

—

J. Kasmanhuber, bürg. Tischler, 5 éves lánya meghalt 1844-ben. (1845, 111 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

KASMANHUBER, Johann, pozsonyi asztalosmester

J.Kasmanhuber, bürg.Tischlermeister,
9 napos lánya megh. [1855, 907 l.]

J.Kasmann Huber, bürgerl. Billard- und
Möbeltischler, billiárd készítését
hirdeti. [1837, 119, 141 l.]

J.Kassmanhuber, bürg.Tischler,
5 éves lánya megh. 1844-ben
[1845, 111 l.]

Pr.Z.

Kasitzky Ilona

grafikus vietnámi műveit mutat-
ják be az Osvos-Egenségügyi
Dolgozók Lokszervezetének székhá-
zában

Magyar Nemzet 1968. máj: 15.6-o.

MDK

Kasitzky Ilona, grafikus

Rajz: Repr.

Kasitzky Ilona: Jövőbe néző

M. 1.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 26.

MDK

Kasitzky Ilona

1956-sorozatból:

Aratók, temp.

Ku Klux Klan, o.grafika

Espresso, " "

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Műcs. 1961.

Kasitzky Ilona NDK

Szabadság és nép-kiáll. csók-gal. 1962. V.

MDK

Kasitzky Ilona

Szabad Nép-sorozatból, temp.:

Illegális sajtó

Korea szenvedése

Szabad Nép olvasók

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Műcs. 1961.

[illegible]

Kasitzky Ilona

Élettünk-szorzatból, tempera

Falu ébredj!

Baran M, Kasitzky I, Váli S. festém. kiáll.

Mües. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Sztrájk

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Mücs. 1951.

MDK

Kassitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Éhség

Barna M., Kassitzky I., Váli Z. festőm. kiáll.

Május. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Holland nagymama

Kizárás

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Műcs. 1961.

MDK

Kasitzky Ilona

Életünk-sorozatból, tempera

Kin

Apuka mos

Barna M, Kasitzky I, Váli Z. festőm. kiáll.

Műcs. 1961.

Kasnya Béla

hiszrésterv fenti-
tól - Repr.

Magyar Iparmúvészet

1905. 217. l.

tanárt Gróh István

9 8

Bizonyos azonban, hogy
elöstör Németországban q
~~terjedt el~~, vallásos és
~~didaktikus~~ népnevelő
célokat szolgálva. A
korai fametszetek naiv
kontúrrajzok, s Németor-
szágban erősen népies
jellegűek. A XVI. században
nagy versenytársa támad
a rézmetszésben, de vi-
rágkorát mégis ekkor
éli, Dürer és Holbein
metszeteiben. A famets
kezdettől fogva illusztra-
tív művészet volt, s a
nagy művészeknek rit-
kán vannak eredeti
nyomatai
[illegible]. Ifj. Dürer

Kasnya Béla

U. 1009.

Kasnya Béla

Andahozi Kasnya Béla

---

lásd

U. 575

Lásd

A Nemzeti Szalon almanachban

Kalatt

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191____ é

tésénél_____

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt _____, 191____

_____

tanu.

_____

tanu.

Andahàzy Kasuya
Bela

---

lásd

TM 1913 tav

100, 505, 508, 645

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Andahazi Kasnya Béla

lásd

TM 1911-12. tél

614, 833

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Andaházy Kasuya Béla

lásd

TM 1911. tav

527

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Andahary Kasuya Béla

Lind

TM 1910 Tav

380, 383, 385, 388

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... év

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ..... , 191 .... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Andahazy Karnya
Béla

Lárd

TM 1908-9 tél

757

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

..... vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Andrásházi Kasnya Béla, festő Budapesten. A budapesti műcsarnok kiállításain következő műveivel szerepelt: 1906. tavaszi kiáll: Őszi hangulat, tempera. — 1908. téli kiáll: Őszi napsütés, olaj.

Andaliási Kasnya
Béla

Műcsarnok
1917 tav.

ha másutt
nincs a
Sturmból
vecendő ki
élet.

Tájkép (Puszta
tanyával) c. olaj.
a Szépművészeti
Múzeum tulajdona.

Parabuty h. n. II. 55.

1906. I. 11

Szabó István püspöki praeláturnak Szatmár: néhai Meszlényi Gyula szatmári püspök hagyatéka ügyében a miniszter sürgetése folytán ismételten felvilágosítás kéretik a gyűjtemény anyagának természete felől megfelelő választó kikülönítése végett. (24/906.)

Kasnya Béla

Szünidei pàlyàraton II. dij

Értimisk 1905/6

14. 1.

Kasnya Béla

nünidei pályázaton

II. díj

Értímusk

1906/7 12. l.

Von

Maximilian Hasak

1927

Guido Hackebeil A.G. Berlin S14

Kasuya Béla

andaházi

Thieme Becker

XIX. 583. l.

(Lyka)

„Európa"

Könyvkiadó és Lapterjesztő vállalat

Budapest

V. Vörösmarty utca 36.

KASNYA Béla

festménye a Perčić-gyűjt.

Perčić 115. p.

Rákóczi talán Tőrös leveleiből értesülve erről, július 28-án Munkácsról – Ecsedre, Patakra és Tokajba készülőben – még bizakodóan válaszolt: „Az eő Felsége Fundaloiának alá érkezése most szintén iokor esnék, miis itt kwn levén, szemünk előtt fundálhatná el az jámbor."[16] Bizakodva írja még augusztus 12-én is Ecsedről: „Az Fundalo ha addig erkeznek migh itkin mulatunk, ki nemis halad touab ez holnapnal, akarnok".[17] De augusztus 30-án Tokajból távozóban már így ír: „Nagy reménysegwnk wala kegy(elme)d irasahoz kepest, hogy az eő Felséghe Fundaloia itt kwn érien, es ottan bár czak azt az helyet fundáltathattyuk vala el vélle, kinek igen veszendeő Bastyáia vagyon mégh az Tisza feleől; miuel Istennek aldasabol Munkaczot, Patakot, –s– Eczedet már úgy vittwk végben, akar ki tekincze meghis, de megh nem foghia pökni iövendeőben; mivel azért Isten kegyelméből im bé indultunk Orszagunkban, akarok kegy(elme)dnek ertesere adni, légyen azon kegy(elme)d immár az epittésnek ideieis el kezduén ezennel múlni, bár az iambor ne faradgyon alá, kirwl magais irt vala."[18] Szeptember 6-án Váradról megismétli az előbbieket, de ugyanakkor nyugtázza Luchese rajzainak vételét: „Az delineatiokat el vettük, migh Isten az epitésnek idején el hozza, elmélkedhetünk addigh arrolis, mellyik szerint kezdessük az épitést."[19] Eszerint ekkor még csak Tokaj várá-

[illegible] két alternatív tervét kaphatta meg.

MDK

A.Kasnya Béla

Falu

M. Művészek kiáll. Váci u. 1919. dec.

MDK

Kasnya Béla, festő,

két képpel vett részt a Salon National (Grand Palais) kiállításán

Újság, 1926 ő. 21 - Magyar Művészek Párisban és Németországban.

Kasnya Béla MDK

Virágzó almafa, olf.

Mücsarnok 1924. febr-márc.

MDK

Kasnya Béla

49. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II. rész. Bp. é.n. 35. l.

Kasnya Béla MDK

Virágzó almafa, olf.

Mücsarnok 1924 február-március

MDK

Kasnya Béla

Őszi hangulat, temp.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 42.l.

MDK

Kasnya Béla

Cikk: A Magyar Képzőművészek Egyesülete a Képzőművészeti Főiskola megreformálását követeli.

Magyarság, 1923.okt.21. 4.lap

(10 sor.)

Kasnya Béla, andaházi, szül. 1888 nov. 16.-án Bpesten. Az iparmüv. isk.-ban és Glaszországban tanult.

KASNYA *Béla, andaházi,* festő, * Budapest 1888 nov. 16. Itt, az iparművészeti iskolában, továbbá Velencében és Rómában tanult. 1905. állított ki először. A poszt-impresszionizmus felé fejlődő impresszionista. Hosszabb ideig Párizsban élt, ahol sűrű egymásutánban rendezte kiállításait. Utoljára 1927 tavaszán mutatta be a Galerie Durand-Ruel-ben több, mint száz festményét és rajzát, melyek nagyrésze bretagnei, normandiai és Côte d'azur-i tájkép, párizsi skicc és rajz volt. Puszta tanyával c. olajfestménye a Szépművészeti Múzeum, Virágzó almafa c. képe pedig a főváros tulajdona.

E-G I 531 l

Kard, reji magyar VII. 163

Kasnya Béla

festő

1904–7

Érmiek 1930. 84. l.

z, kissé balra fordult. Haját jobb felől vá-
rkója kicsiny, szakálla leberetvált. Körül-
alatt ingének álló gallérja kissé látszik, haj-
frakkját begombolta, hordja. A pék
. Felirata a kép alatt:

H GUSZTÁV"

éretei a keretnek 18.3 : 13.9 cm.

972.

o életrajzai. Pest, Heckenast Gusztáv. 1858.
º XXXVII.

294/95 Nº 26.

Kasnya Béla

nünidei pályázaton

II. díj

Értimisk 1907/8.

13. l.

220-221

KOR

r. kath. t

Kasnya Béla

Tájképtanulmányok,
lavirozott tollrajzok
repr.

Értímisk 1906/7

XXI. t.

Kasnya Béla

végbiz. jó eredm.

Értimisk 1907/8.

22. l.

Kasnya Béla

önálló

Erdimisk 1908/9. 15. C.

Budapesti Könyvtári Egyesület

VI. 311.

Kasuya Bela

laid
2

TM 1913-14

257, 415, 546

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Kassnya Béla

Művészet 1913 - 237

Magyar Művészet

1925. 436

- 1926. 124

Codex, Ktésiphon VII. 136.

MDK

Kasnya Béla

Dolgozó

M. Művészek kiáll. Váci u. 1919. dec.

Kassuya Béla

Müvei szerepeltek a Mücsarnok 1906-os
Tavaszi kiállitásán -emlitve

Fülep Lajos:A müvészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp.1974 Magvető 175.old.

Kasnya Béla

Kató, Kádár Béla, Lechner, Zádor István, Tichy, Schütz Julcsa, Tibor, Pálinkás, Stróbl Zsiga, Gyenes Lajos, Vadász Miklós, Jávor Pál, Frecskay Endre Bednár János, Bejámin, Márton Ferenc, Littkei nevét sorolja föl Tövis: "Balatoni és egyéb képek" cimmel az őszi tárlatról. Élesen birálja a Szalon vezetőségét, művészeti politikáját, mely a hatalomhoz jutottak üzleti érdekeit védi, akik "a zsebükre politizálnak ahelyett, hogy festenének. Ezt a nehéz mesterséget átengedik...a tehetséges modern fiataloknak, hogy ezek -szegények- dekorálják a falakat, ők pedig eladhassák portékáikat," a felsorolt fiatal müvészek kihasználásával. Nemzeti Szalon kiállitása.
A HÉT, Bp. 1908. szept. 27. XIX. évf.
39. sz. 631. lap.

Kasnya Béla, festő

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1896 és 1919 közt
Kasnya Béla, festészet, díszitőfestészet szakon
54.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparműv.Iskola/1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Írt. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

MDK

Kasnya István

Beszélgetők,szob.

Magy.művészet 1800-tól. Szépm.Muz. 1949.
14. l.

Kasnya Mihály,

Gróh István szakosztályán/ékitményes Rajz/, azok közül való, ki legjobban megértette mesterét.

Hamvay Ödön: Az iparmüvészeti iskola jubileuma. Müvészi Ipar. 19o5.nov. 15. I.évf. 3.sz. 36.l.

A választás megtörtént!

A legszebb **szövet, selyem** és **mosó** különlegességek nagyon olcsón

SUGÁR VILMOS cégnél
Deák Ferenc u. 23. (Deák-tér sarok)

Sima választás volt

a magyar orvosi kar ugyanis régen eldöntötte, hogy nem kell külföldre utazni a gyógyulásért, hanem az epe-, gyomor- és cukorbajos itthon tarthat eredményes gyógykurát. Ma már Kassán, Munkácson, Komáromban, sőt ujabban Kárpátalján is mindenki tudja, hogy fenti betegségek esetén, orvosi előirás szerint a jászkarajenői Mira glaubersós gyógyvizzel tartandó 4—6 hetes ivókura, mely biztos gyógyhatással jár.

Pest-Pilis-SoltKiskun vármegye egyéni kerületeiben: 8 MÉP, 4 nyilas, 2 Nemzeti Front, 1 Népakarat pártja és 2 pótválasztás

Szöllősy Jenő gyógyszerészt

2567 szavazattal. Indultak még: dr. *Tamássy* András (MÉP) 1446 szavazattal, *Görgey* István, nem hivatalos MÉP, 963 szavazattal és *Földessy* Mihály szociáldemokrata 363 szavazattal.

A vármegyei lajstromon

Vásárhelyi András (MÉP) és Eckhardt Tibor (független kisgazda)

nyerték el a két mandátumot.

Fejérmegye: 8 MÉP képviselő

Székesfehérvár, május 29.

Fejér megye valamennyi kerületében vasárnap estig *befejezték* a választásokat. A *megyei lajstromon tudvalevőleg egyhangu választás volt, miután csak a Magyar Élet Pártjának listája indult.*

Tasnádi-Nagy András igazságügyminiszter és gróf Hunyady Ferenc

nagybirtokos, volt országgyülési képviselő nyerte el ezt a két mandátumot. Amennyiben *Tasnádi-Nagy* lemond erről a mandátumról, *Witz* Béla, a szentistvánvárosi Bazilika plébánosa lesz helyette a kerület lajstromos képviselője. A megyében még *két egyhangu* választás volt: *Székesfehérvár*

Hóman Bálint kultuszminisztert (MÉP),

a *váli* kerület pedig

vitéz Magasházy Lászlót (MÉP)

ny. tüzértábornokot, a kormányzó volt első szárnysegédét választotta meg — ellenjelölt nélkül.

Székesfehérvár járási kerületében a végeredmény a következő

Sigray István (MÉP)	6891
[illegible]esssy László (nyilas)	4268
[illegible]i József (kisg.)	833

A kerületnek tehát

Sigray István

mérnök és földbirtokos, a képviselője, aki néhai Gömbös Gyula hive és barátja volt.

Adony végeredménye:

Simon Ferenc (MÉP)	6449
Hadm Arthur (nyilas)	5015
Kádár Antal dr. (kisg.)	781

A megválasztott képviselő:

Simon Ferenc,

adonyi kisgazda.

A *sárbogárdi* választás eredményei

Jurcsek Béla (MÉP)	7578
Béldi Béla (nyilas)	5576
Oláh János (kisg.)	410

Jurcsek Béla,

a kerület volt kormánypárti képviselője tehát az első menetben megszerezte a mandátumot.

A *móri* kerületben ez az eredmény:

Czermann Antal (MÉP)	7021
Ábrahám János (nyilas)	6571

Czermann Antal,

a pénzügyminisztérium volt osztályvezető miniszteri tanácsosáé, a kerület volt képviselőjéé a móri mandátum. *Fejér megye* egyik kerületében sem lesz pótválasztás.

Győr-Moson-Pozsony megye: 5 MÉP 2 nyilas 1 szocialista

Győr, május 29.

— *A Hétfő Reggel tudósitójától.* —

Vasárnap befejeződött a szavazás *Győr-Moson-Pozsony* egyesitett vármegyékben és — *Győr* város kivételével, ahol hétfő este zárták le a szavazást, de az eddigi részeredmények szerint a két mandátumon *Törley* Bálint kereskedelmi államtitkár (MÉP) és *Malasits* Géza szocialista osztozkodnak, Törley helyén *Közi-Horváth* János kerül a parlamentbe — hétfő reggelre az egész vármegyében kialakult az eredmény. Megyei listát inditott a kormánypárt és a nyilaskeresztes párt. A

megyei lajstromra

leadott szavazatok megoszlása a következő:

MÉP (listavezető: Imrédy Béla) 25.840,
Nyilas (listavezető: Pálffy Fidél 24.056

Tekintettel arra, hogy a megyei listán két képviselőt választanak, egyet kap a kormánypárt és egyet a nyilasok. *Imrédy* előreláthatólag pécsi mandátumát tartja meg és itt lemond az utánakövetkező jelölt, *Tömböly* Dénes javára. A megye nyilas képviselője *Pálffy* Fidél.

Az egyéni kerületek közül az *öttevényiben* az eredmény a következő:

Fricke Valér (MÉP)	5929
Mayer Henrik (nyilas)	4990

A kerület képviselője tehát az eddigi képviselő

Fricke Valér

földbirtokos lett.

A *téti* választókerületben ez a végeredmény:

gróf *Pálffy* József (MÉP)	7417
Szalay István (nyilas)	5677

Gróf Pálffy József

nagybirtokos tehát már az első menetben képviselő lett.

A *pannonhalmi* választókerület eredménye:

dr. *Németh* Andor (MÉP)	7013
Bánós Sándor (nyilas)	5494

A kerület képviselője:

Németh Andor

földbirtokos, szociális titkár.

Magyaróvárott meglepetésszerüen kibukott *Pintér* László kanonok, a hazai németség vezére és *Gallasz* Ágost Rudolf, a kerület eddigi független kisgazda képviselője a nyilas jelölttel szemben. Az eredmény a következő:

Pándi-Pölcz Antal (nyilas)	4979
Pintér László (MÉP)	4520
Gallasz Ágost Rudolf (kisg.)	1039

A nyilaskeresztes jelöltet, Pándi-Pölcz Antalt, már az első menetben megválasztották, megkapta ugyanis a szavazatoknak több mint 40 százalékát.

Hajdu vármegye: 6 MÉP képviselő

A *hajduböszörményi* választókerületben megválasztott képviselő

dr. Uzonyi György ügyvéd (MÉP)

4746 szavazattal. Elbukott: dr. *Csiha* Endre független kisgazdapárti 3254 szavazattal.

A *hajdunánási* kerületben megválasztott képviselő

dr. Benkő Géza ügyvéd (MÉP)

4802 szavazattal. Indult még: Berky Gyula kisgazdapárti, aki 2803 szavazatot kapott.

A *hajduszoboszlói* választókerületben

egyhanguan dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminisztert

választották meg.

A *nádudvari* választókerületben megválasztott képviselő

Megay-Meissner Károly (MÉP)

6943 szavazattal, elbukott *Vásári* József független kisgazdapárti 1961 szavazattal.

Hajdu vármegye listán

két képviselőt

választ. A MÉP listáját *Tasnádi Nagy* András igazságügyminiszter vezeti. Ez a lista *24.573* szavazatot kapott,

mind a két mandátumot elvitte.

A Független Kisgazdapárt, melynek listavezetője Szentiványi Lajos volt, 9400 szavazatot kapott: Tehát

a párt itt nem jut mandátumhoz.

A MÉP mandátumait *Berencsy* Géza és *Csorba* Antal kapták.

Abonyi választókerület. Megválasztott képviselőjelöltje:

Vitéz Baky László nyilas

7614 szavazattal. Elbuktak: *Boér* Vilmos (MÉP) 4061 szavazattal és báró *Berg* Miksa független kisgazdapárti 1823 szavazattal.

Az *alsódabasi* választókerületben megválasztott képviselő:

dr. Gunde László terménykereskedő és birtokos (MÉP)

7438 szavazattal, elbuktak: *Tatár* Imre nyilas 6797 szavazattal és gróf *Bethlen* András független kisgazdapárti 2851 szavazattal.

Az *aszódi* választókerületben megválasztott képviselő:

Csór Lajos lapszerk. (Népakarat pártja)

7544 szavazattal, elbukott dr. *Csomós* Miklós (MÉP) 2762 szavazattal.

A *budakörnyéki* választókerületben megválasztott képviselő:

dr. Várady József ügyvéd (MÉP)

5968 szavazattal. Elbuktak: *Frucht* József nyilas 5841 szavazattal és *Sárosdy* József pártonkivüli 1331 szavazattal.

A *ceglédi* választókerületben megválasztott képviselő:

vitéz Zsengellér József ny. csendőrszázados, nyilas

5683 szavazattal.

Elbukott Antal István államtitkár (MÉP) 5051 szavazattal

és Czirják Antal független kisgazdapárti 971 szavazattal.

A *gödöllői* választókerületben megválasztott képviselő:

vitéz Faragó Ede tanár (MÉP)

6843 szavazattal. Elbuktak: dr. *Cser* Ferenc Nemzeti Front 5505 szavazattal, dr. *Patzner* Jenő független kisgazdapárti 1901 szavazattal, *Millok* Sándor szociáldemokrata 1291 szavazattel.

A *kalocsai* választókerületben megválasztott képviselő:

Halmai János (nyilas)

7961 szavazattal. Elbuktak: *Szabóky* Jenő (nem hivatalos MÉP) 4601 szavazattal, *Krüger* Aladár (MÉP) 3642 szavazattal, dr *Fall* Endre független kisgazdapárti 1770 szavazattal és *Jeney* István (kereszténypárti) 247 szavazattal.

A *kiskőrösi* választókerületben megválasztott képviselő:

dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató (MÉP)

7565 szavazattal. Elbuktak: dr. *Mózes* Sándor (pártonkivüli) 6105 szavazattal és *Acsay* Tihamér (független kisgazdapárti) 2841 szavazattal.

A *kiskunfélegyházai* választókerületben megválasztott képviselő:

dr. Tóth József v. polgármester (MÉP)

9181 szavazattal. Elbuktak: *Horváth* Zoltán (független kisgazdapárti) 3764 szavazattal és vitéz *Makray* Lajos (ker. párti) 2350 szavazattal.

A *kiskunhalasi* választókerületben megválasztott képviselő:

gróf Teleki Mihály földmüvelésügyi miniszter (MÉP)

7786 szavazattal. Elbukott *Juhász* Pál (nyilas) 2691 szavazattal.

A *kunszentmiklósi* választókerületben

Molnár Lajos (MÉP) és Beretvás István (pártonkivüli fajvédő) között pótválasztás lesz.

Molnár 5102 szavazatot, Beretvás 5220 szavazatot kapott. Elbukott dr. *Pongrácz* Aladár (független kisgazdapárt), aki 3929 szavazatot kapott.

A *monori* választókerületben megválasztott képviselő:

dr. Matolcsy Tamás orvos (Nemzeti Front)

7706 szavazattal. Elbukott dr. *Rabár* Pál (MÉP) 5255 szavazattal és dr. *Lipták* László (független kisgazdapárti) 1083 szavazattal.

A *nagykátai* választókerületben megválasztott képviselő:

dr. Matolcsy Mátyás (Nemzeti Front)

10.140 szavazattal. *Elbukott vitéz Pintér József (MÉP) 4402 szavazattal.*

A *nagykőrösi* választókerületben megválasztott képviselő

dr. Milotay István (MÉP)

6872 szavazattal. Elbukott: *Dinnyés* Lajos független kisgazdapárti 4772 szavazattal.

A *pilishegyvidéki* választókerületben megválasztott képviselő

dr. Csia Sándor orvos (nyilas)

7269 szavazattal. Elbuktak: gróf *Teleki* József (MÉP) 5292 szavazattal és *Bechtler* Péter (szociáldemokrata) 1298 szavazattal.

A *rackevei* választókerületben pótválasztás lesz

Krumpach József (nyilas) és dr. Mester Miklós (MÉP)

között. *Krumpach 4251 szavazatot kapott, Mester pedig 4059-et.* Teljesen kibuktak *Hódossy Kovács* Géza pártonkivüli 2714

Korda Vilmos, Miklós, Antal, Tibor megtört szivvel tudatják, hogy imádott édesanyjuk,

özv. Klein Márkusné

nincs többé.

Gyászolják testvérei, menyei, egyetlen unokája, kiterjedt rokonsága és mindazok, akikkel csak jót tett.

Temetése május 29-én, d. u. ½1-kor volt a rákoskereszturi izr. temetőben.

Emlékét soha el nem felejtjük!

Hartenstein Sámuel, mint férj, ugy a saját, mint gyermekei, **Rózsi,** férjével, **Török Mihállyal, Magda,** vőlegényével, **Fürst Lászlóval,** fájdalomtól megtört szivvel jelenti, hogy forrón szeretett, jóságos felesége, a legodaadóbb édesanya, leghüségesebb testvér és rokon,

Harlstein Sámuelné

türelemmel viselt, hosszas szenvedés után, 58 éves korában, Debrecenben elhunyt.

Drága halottunkat a debreceni izr. temető halottas házából temetjük 1939 május 30-án, délután 3 órakor.

Minden külön értesités helyett.

Elvesztettük legkedvesebbünket

Ujhelyi Tibornét

szül. Bloch Liviát,

ki hosszas szenvedés után 32 éves korában e hó 28-án eltávozott szerettei köréből és gyászba boritotta családját.

Ujhelyi Tibor, férje, **Ági, leánykája, Bloch Alfréd** és neje, **Schwarcz Vilmos** és neje, szülei és a kiterjedt rokonsága.

Korán elhunyt drága halottunkat e hó 30-án, délután fél 4 órakor a Bécsi uti óbudai izr. temetőben helyezzük örök nyugalomra.

HÉTFŐ REGGEL

I. ÉVFOLYAM
21. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST,
1939 MÁJUS 30.

A kormánypárt a pünkösdi képviselőválasztásokon a mandátumok 85 százalékát megszerezte

Eckhardt Tibor 54, Antal István 620, Dinnyés Lajos 1100, Andaházi-Kasnya Béla 1300, Horváth Zoltán 5000, Makray Lajos 6900, Pintér László kanonok 400, Rakovszky Tibor 3500, Béldi Béla 2000, Gaal Olivér 4300 szavazattal kisebbségben maradt

Piros pünkösd ősziesen szürke két napján az urnák elé járult az ország népe, hogy döntsön: *ki képviselje a parlamentben?* Ez a mostani választás, eredményétől függetlenül is, *történelmi jelentőségű dátum: ez az első, törvény alapján létrejött titkos választás!* Az 1920-as Friedrich-féle választás ugyanis kormányrendelet alapján volt titkos. Azóta eltelt csaknem két évtized, több nyilt választással és a nyilt választási rendszer bukásával. Angol felfogás szerint a titkos választás — *sötétbe ugrás.* Különösképpen sötétbe ugrás akkor, ha — ugyancsak angol felfogás szerint — az az ország, amelyben ily hosszu szünet után ismét titkosan szavaznak, *lelkileg kiegyensulyozatlan* ... Azt, hogy *milyen* volt ez a mostani titkos választás, most, a szavazás és az eredményhirdetés lázában, nem tudjuk és nem is akarjuk eldönteni. *Adja az Isten, hogy hazánkban ne lett légyen sötétbe ugrás ez a választás, adja az Isten, hogy káros következmény nélkül végezhesse az uj parlament alkotmányos munkáját!*

1867 óta a magyar parlamentárizmus történetében talán még nem várt ilyen gigászi és hatalmas munka parlamentre, mint erre a mostanira. Bármilyen programmal választották is meg a képviselőket, ha nem érzik ezt *a mérhetetlen felelősséget: méltatlanok a közmegbizatásra!* A már befutott jelentések alapján meg lehet állapitani, hogy *ez a meglepetések választása volt!* Teljesen felbomlott a régi, nagymultu Kereszténypárt és sulyos veszteséget szenvedett a Független Kisgazdapárt, amely két tüz közé szorult: a kormánypárt és a jobboldali szélsőségek egyaránt támadták. *A mandátumok igen nagy többségét, 85 százalékát a MÉP, a kormány pártja szerezte meg és az eddiginél több mandátumhoz jutottak a különféle nyilas pártok, amelyek különösen Pest megyében, Zalában és az országnak azon részein, ahol német nyelvszigetek vannak, kaptak jelentős számu szavazatot.*

Alább közöljük a vasárnapi szavazások teljes és a hétfői szavazásoknak lapzártáig beérkezett eredményeit:

Békés megye: 5 MÉP, 2 független kisgazda és 1 pótválasztás

Békés vármegye listáján indult a MÉP, a Független Kisgazda Párt és a szociáldemokraták.

Megválasztott képviselők:

Gróf Teleki Mihály és Tildy Zoltán

lettek, akik miután egyéni listán is bejutottak, az utánuk következő

CSizmadia Andrásnak, illetve Bak-Szabó Istvánnak

adják át helyüket.

Békési választókerület. Megválasztott képviselő:

Tildy Zoltán, ref. lelkész, a független kisgazdapárt ügyvezető elnöke.

5226 szavazattal. Indult még:

Rózsa Gyula tanitó (MÉP)	4872
Koppány Imre (nyilas)	2782

szavazat.

Békéscsabai választókerület. Megválasztott képviselő:

Bencs Zoltán dr., miniszterelnökségi miniszteri osztályfőnök (MÉP)

5673 szavazat. Indult még:

Gyöngyössy János, dr. (kisg.)	2650
Szeder Ferenc (szoc.)	2758

szavazat.

Gyomai választókerület. Megválasztott képviselő:

Horváth Géza ny. ezredes (MÉP)

6358 szavazat. Indult még: *Andaházy-Kasnya* Béla független kisgazdapárti, 4906 szavazat.

Gyulai választókerület. Megválasztott képviselő:

dr. Máté Imre, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója (MÉP)

6194 szavazat. Indult még: dr. *Vargha* Zsigmond független kisgazdapárti, 4744 szavazat.

Orosházi választókerület. Megválasztott képviselő:

dr. Torkos Béla ügyvéd (MÉP)

6191 szavazat. Indult még: *Ravasz* Antal független kisgazdapárti, 2928 szavazat, *Farkas* István (szoc.) 1318 szavazat.

Szarvasi választókerületben:

dr. vitéz Zerinváry Szilárd ny. járásbiró MÉP és Tepliczky János független kisgazdapárti birtokos között pótválasztás lesz.

Zerinváry 4230 szavazatot kapott, *Tepliczky* János 2677-et. Indult még: dr. *Tóth* Pál pártonkivüli, aki 2206 szavazatot kapott és *Kiszely* Pál szociáldemokrata, aki 1598 szavazatot kapott.

Borsod, Gömör és Kishont vármegye: 8 MÉP képviselő és 1 független kisgazda

Edelényi választókerület:
Megválasztott képviselő

vitéz Martsekényi Imre mérnök (MÉP)

6675 szavazattal, indult még *Váczy* József független kisgazdapárti, 4985 szavazatot kapott.

Mezőcsáti választókerület.
Megválasztott képviselője:

Egry Zoltán ny. alezredes (MÉP)

5842 szavazatot kapott. Farkas Olivér független kisgazdapártira 3288 szavazat esett.

A mezőkövesdi választókerületben

Krudy Ferenc (MÉP) a megválasztott képviselő,

5428 szavazattal. Indult még: *Görbe-Tóth* Imre független kisgazdapárti, aki 1414 szavazatot kapott és dr. *Király* József nyilas, aki 4163 szavazatot kapott.

Az ónodi választókerületben

dr. Nyilas Ferenc főjegyző (MÉP)

a megválasztott képviselő 4614 szavazattal. Indult még független kisgazdapárti programmal *Pártay Tivadar, aki 4534 szavazatot kapott.* A kormánypárt *elkeseredett küzdelem után* mindössze

80 szavazattal

gyürte le az igen népszerü kisgazdajelöltet.

Az ózdi választókerületben

Quirin Leó, a Rimamurányi vezérigazgatója (MÉP)

a megválasztott képviselő 10.234 szavazattal. A nyilas *dr. Gorka Antal* 2959 szavazatot kapott.

A sajószentpéteri választókerületben

megválasztott képviselő Ronkay Ferenc (MÉP)

8241 szavazattal, indult még pártonkivüli fajvédő programmal *Gálóczy Zsigmond,* aki 5977 szavazatot kapott.

Borsod, Gömör és Kishont vármegyében

három képviselőt választanak listán.

A helyzet itt az, hogy a *Magyar Élet Pártja, amelynek listavezetője Lukács Béla dr. államtitkár,* elnyert

két mandátumot,

esetleg elnyeri a harmadikat is. Lukács Béla után *Putnoky* Móric és *Szilvássy* Pál következnek a listán. A Független Kisgazda Párt, amelynek listavezetője Eckhardt Tibor, esetleg egyet kap, (Váczi József) a szociáldemokratapárt listája aligha jut mondátumhoz.

Csanád, Arad és Torontál megye: 5 MÉP 1 független kisgazda és 1 pártonkivüli

Battonyai választókerület. Megválasztott képviselő:

Sármezey Endre kisbirtokos, MÉP

3906 szavazattal. *Görög* László független kisgazdapátri programmal indult, *3228 szavazatot kapott.*

Az eleki választókerületben megválasztott képviselő

Reibel Mihály (MÉP)

4988 szavazattal. Vele szemben elbukott a független kisgazdapárti *Mihály* János 3008 szavazattal.

A tiszamarosi választókerületben megválasztották

vitéz Várady László szentesi gyógyszerészt (MÉP)

4022 szavazattal.

Kisebbségben maradt: Eckhardt Tibor, a független kisgazdapárt vezére, 3968 szavazattal.

A makói választókerületben megválasztották a *pártonkivüli*

ÁRA 10 FILLÉR

Kasnya Béla festő

lásd: Andaházi - Kasnya Béla alatt

Magyar Müvészet 1925.436.o.
Kiállitások.

Ára
40 fillér

Magyar Nemzet

Vasárnap
1947 június 8
III. év 127. szám

Tildy Zoltán köztársasági elnök

rádiószózata a hazatérő hadifoglyokhoz és a magyar társadalomhoz

Tildy Zoltán köztársasági elnök szombaton este a magyar rádión keresztül a következő szózatot intézte a hazatérő hadifoglyokhoz és az egész magyar társadalomhoz:

— Mindenekelőtt Hozzátok akarok szólani, hazatért hadifogoly magyarok, akik hosszú távollét után újra itt vagytok. Azok, akik szeretteiket olyan sóvárogva várják vissza, de nemcsak ők, hanem az egész magyar nemzet mély hálával fogadta a Szovjetunió kormányának azt a döntését, amelyet a szovjet népek nagy vezére, Sztálin generalisszimusz közölt velünk, hogy még a békeszerződés ratifikálása előtt hazabocsátja s azonnal útnak is indítja hadifoglyainkat. E nagylelkű döntés szavai alig hangzottak el, már megindultak a vonatok a magyar határ felé. Ti, akik megérkeztetek s azok, akik sorjában jönni fognak, új Magyarországot találtok itten. Az a vétkes rendszer, amely nemcsak titeket kényszerített ki otthonaitokból s dobott oda áldozatul a fasizmus bűnös és esztelen támadó háborújának, de országunkat is rombadöntötte, nincs többé.

— A magyar nemzet, míg távol voltatok, eldöntötte az évszázados nagy pert a földtelen, pusztuló milliók s a nagybirtokrendszer között. S ha szétnéztek majd a magyar mezőkön, látni fogjátok, hogy megszüntek a népet sorvasztó, a falvakat vasgyűrűként körülvevő nagybirtokok s eddig földnélküli, dolgos magyarok kezén van már a föld, akik csodával határos eredményt értek el máris: több a megművelt föld ma Magyarországon, mint a békeévek átlagában. S ebben a gazdasági évben földet művelő parasztságunk a tervbevettnél is nagyobb területet munkált meg és vetett be, úgyhogy egész szántóterületünk 98 százaléka várja az áldást a jól elvégzett emberi munka után.

— Látni fogjátok, hogy ipari és bányamunkásságunk többé nem kiszolgáltatott rabja a nagytőkének. Ez a munkásság a nemzet egyetértésétől kísérten kivívta a maga jogait s emberi és munkásjogai birtokában, megfeszített munkával és önfeláldozással hallatlan eredményeket mutatott fel már eddig is az újjáépítés és a megindult termelés területén. Látni fogtok rommázúzott hidakat, de látni fogtok újakat is, amelyeket a munkásság hősies erőfeszítése állított helyre vagy épített meg. Látjátok majd, hogy vasútjainkon vonatok járnak, de az itthoniak elmondják nektek azt is, hogy a fasizmus pusztító őrülete miképpen tette tönkre egész közlekedési rendszerünket, ezzel is növelve népünk szenvedéseit. Városainkban és falvainkban még nagyon sok helyen ijesztő romok fogadnak benneteket. De fel fogjátok ismerni mindenütt a kétéves országépítő munka jeleit és eredményeit.

— Népet fogtok találni, amelyet emberfeletti szenvedésbe döntöttek bűnös vezetői, amely éhezve, lerongyolódva, kifosztottan állott itt a háború és a nácirablás pusztításai után, de amely a szenvedés legsötétebb mélységeiben sem veszítette el hitét, hanem nélkülözések közepette is csodálatos erőfeszítéssel fogott hozzá szétrombolt hazája felépítéséhez, abban a tudatban és azzal az elszántsággal, hogy az országot most önmaga, a becsületesen dolgozó milliók számára építi.

— Mig Titeket a hazatérés vágya gyötört, népünk sorsa, hozzátartozóitok sorsa sem volt könnyű. De megtartott bennünket, helytállásra és munkára késztetett jövőbe vetett bizalmunk s az a reménység, hogy benneteket is viszontláthatunk. Bizalmunkra már eddig is nagy eredményekkel felelt az idő, reménységünk pedig még az előtt vált valóra, mielőtt azt a békeszerződés életbelépte s a nemzetközi jog alapján várhattuk volna. Gondoljatok ezért Ti is hálával arra a nemes emberiességtől áthatott cselekedetre, amely hazatéréseteket már most lehetővé tette.

— Itthon értesülni fogtok nemcsak dolgozó népünk hősies és áldozatos erőfeszítéseiről, hanem arról is, hogy országunk átalakítása és a népet szolgáló demokrácia megszilárdítása nem ment és nem megy küzdelem nélkül. A régi rend hívei és haszonélvezői nem nyugodtak bele abba, hogy demokráciánk a társadalmi és emberi egyenlőséget akarja megvalósítani, s hogy összetörte azokat a gazdasági nagyhatalmakat, amelyek a politikai elnyomatás mellett gazdasági rabszolgaságban tartották dolgozóikat. Megtörtént közben a bányák, nagyipari vállalatok államosítása, vagy állami kezelésbe való vétele, ellenőrzés alá vettük a nagybankokat, első lépésként az államosítás felé, — mindezt azzal a céllal, hogy az ország gazdasági és pénzügyi erőforrásai zavartalanul szolgálhassák az egész magyar népet, s ne állhassanak útjában annak a tervszerű munkának, amelynek most nekiindulunk s amelytől népünk életszínvonalának felemelését biztos reméljük. Talán ti is találkozni fogtok a felszín alatt megbúvó propagandával, amely ezeknek a céltudatos intézkedéseknek a hitelét próbálja lerontani.

— És találkozni fogtok híresztelésekkel a nemrég megoldott válságról. Csak arra kérlek Benneteket, hogy minden hírrel és híresztelléssel szemben nézzétek meg a tényeket s a tiszta valóságot. Hadd mondjam meg Nektek, de mindenkinek itt benn és az ország határain kívül, akik sorsunkat figyelik, hogy a válság megoldása s a kormányban történt változás keresztülvitele teljesen annak a magyar alkotmánynak törvényei és rendelkezései szerint történt, amelyre magam is esküt tettem. A nagyvilágban hírek keringtek puccsról, zavargásokról és Ti magatok fogjátok látni, hogy a főváros és vidék hittel, rendben és nyugalommal dolgozik tovább az ország újjáépítésén. Félelem és nyugtalanság azokban van, akik eddig is nyugtalanul szemlélték a magyar demokrácia megerősödését, mert a demokrácia világa és a nép világa — nem az ő világuk.

— A hosszú út fáradalmait kipihenve, álljatok be, volt hadifogoly testvéreim, egyrészt abba a nagy építőmunkába, amelyet hazánk felemeléséért folytatunk, másrészt a demokráciának abba a frontjába, amely meg akarja és meg fogja védeni az eddig kivívott népjogokat és meg akarja és meg fogja szilárdítani azokat.

— Az egész nemzet nevében köszöntelek mindnyájatokat szeretettel s az egész nemzet nevében azzal az elhatározással, hogy itthon számotokra is nyitva lesznek a becsületes munka, a biztosabb és több kenyér, az emberi egyenlőség s az emberi szabadság útjai.

— Vegyétek át itthon azt a bizalmat — s ez az én bizalmam is —, hogy népünk, amely most, e súlyos időkben hallatlan életerőről tett tanúságot, élni fog: jobb és igazabb életet az eddiginél.

— A magyar nép egyetemét pedig elsősorban arra kérem, fogadja minden segítségre kész együttérzéssel hazatérő hadifogoly testvéreinket. Hazatérésük necsak a hozzátartozók, hanem az egész nemzet örőme legyen. Tudom, hogy a kormányzat minden erejével gondoskodni kíván róluk. De álljon helyt az egész magyar társadalom mindenütt, ahol segítő kézre és áldozatra van szükség.

— A dolgozó magyar milliókhoz is van szavam. Végezzék bátran, az eddiginél is több hittel és erővel munkájukat kinn a földeken, gyárüzemekben, bányák mélyén, a szellem, a tudomány, a művészet minden területén. Ezek a dolgozó milliók demokráciánk fenntartás nélküli, őszinte hívei, munkájuk mellett őrködjenek a demokratikus erők belső egysége mellett, építsék és szilárdítsák meg ezt az egységet mindenütt az országban. Ez az egység úlját fogja állni minden reakciós, zavartkeltő szándéknak, minden bizonytalankodásnak s erőt fog adni annak a nagy építőtervnek megvalósításához, amelynek munkáját augusztus elsején megkezdi az ország.

— A demokratikus erők egysége mindnyájunk hitét is meg fogja erősíteni egy jobb és igazabb jövőben, s az egység által megszilárdult demokráciánk megerősíti a bizalmat országunk iránt, elmélyíti őszinte barátságunkat a szomszéd népekkel, amelyekkel igazi, békés testvériségben és együtt akarunk emelkedni emberibb és magasabb életszint felé.

— Hazatértek, hazatérők és itthoniak! Ha nem is könnyű még a sors, amit hordoznunk kell, nézzetek bizalommal magatok, családjaitok, az egész magyar nemzet jövendője felé. Független, szabad hazában, erősödő, fejlődő, szabad nép fogja itt élni eddiginél boldogabb életét.

Dinnyés Lajos miniszterelnök nyilatkozata a külföldi és hazai sajtó előtt

Dinnyés Lajos miniszterelnök, *Mihályfi* Ernő tájékoztatásügyi miniszter és *Keszthelyi* Nándor külügyminiszteri sajtófőnök társaságában fogadta a Budapesten működő külföldi és belföldi sajtó munkatársait és szerkesztőit. A miniszterelnök a sajtó képviselői előtt nyilatkozatot tett.

A miniszterelnök üdvözölte a belés külföldi sajtó képviselőit. Külön üdvözölte a svéd vendégeket, akik éppen most érkeztek meg a magyar fővárosba és kijelentette a sajtó munkatársai előtt, saját szemükkel is meggyőződhettek arról, hogy *Magyarországon teljes nyugalom van, az élet és a termelő munka zavartalanul folyik.* Sajnálja, hogy éppen szombat délutánra esett a sajtókonferencia időpontja és ezzel megzavarta az ujságírók hétvégi pihenőjét.

A külföldi sajtóban megjelent *valótlan hírekkel* szemben a miniszterelnök egy pillantást vetett a vidékre. Megállapította, hogy mindenütt teljes nyugalom van, a parasztság egyetlen gondja a közelgő aratás, az ipari munkásság pedig teljes erejével részt vesz az újjáépítésben. A magyarság a kenyér nagy és szent ünnepére készül.

Úgy a vidéki városokban, mint a fővárosban Úrnapján a hívők hatalmas tömege vonult fel. Budapesten talán évtizedek óta sem, de a felszabadulás óta bizonyosan nem ünnepelték Úrnapját olyan megható külsőségek közt, mint ebben az esztendőben.

A körmenetben a köztársasági elnök elsőízben képviseltette magát, mégpedig a miniszterelnök által és felvonult a honvédség és a rendőrség is.

Ugyanebben az időben zajlottak le a Protestáns Napok, a Könyvnap, a Szegedi Vásár, a magyar-jugoszláv kulturális napok, mind-mind élénk cáfolatául annak, hogy ebben az országban a legkisebb nyugtalanság is felütötte volna fejét.

A kormányzatnak az a törekvése, hogy *megerősítse az elmúlt két esztendő demokratikus, gazdasági és politikai vívmányait.* Azok, akik e vívmányok megdöntését óhajtják vagy fejlődését gátolják, egyszersmind Magyarország és az európai konszolidáció ellenségei.

A magyar kormány külpolitikájában változatlanul fenntartja azt a véleményét, hogy elsősorban a Szovjetunióval, valamint a nyugati demokratikus nagyhatalmakkal, de *mindenekelőtt a szomszédos országokkal kívánja a legszorosabb együttműködést.*

A disszidens követekre nézve különböző kategóriákat kell megállapítani. Igy *Auer* Pál párisi követünk, aki beadta lemondását, elbúcsúzott tisztviselőitől és ezzel nem vágta el a lehetőségét annak, hogy esetleg visszatérjen hazájába. *Gordon* Ferenc berni követünk esete sokkal szomorúbb. De az ország szempontjából mindenesetre nyereség, hogy nem ő képviseli továbbra is Svájcban Magyarországot.

Szegedy-Maszák washingtoni követünk eljárását semmi sem mentheti, mert felelősségtejles posztjáról való lemondását valószínűleg a külföldön elterjedt hamis hírek hatása alatt tette meg. De mint diplomatának és Magyarország követének ellenőriznie kellett volna ezeket a híreket és nem lemondani, hanem az igazságnak megfelelően, azokat meg is cáfolni.

Andaházy-Kasnya Béla ankarai követ eljárása minősíthetetlen, távozása nem politikai, hanem sajnos büntetőjogi vonalakat érint.

Ezután a miniszterelnök uzsonnára hívta meg a sajtó munkatársait.

Szviridov altábornagy és Puskin követ látogatása a miniszterelnöknél

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: Pénteken délelőtt 12 órakor *Szviridov* altábornagy és *Puskin*, a Szovjetunió budapesti követe tisztelgő látogatást tett *Dinnyés* Lajos miniszterelnöknél és barátságosan, hosszasan elbeszélgetett vele.

Az amerikai külügyminisztérium szóvivője a magyarországi helyzetről

Washingtonból jelenti az AFP: A külügyminisztérium szóvivője kijelentette, az amerikai kormány jegyzékét kétségkívül mindaddig nem adják át a Szovjetúniónak, amíg nem érkezik meg *Weems* tábornoknak, a magyarországi Szövetséges Ellenőrző Bizottság amerikai tagjának jelentése. Jól értesült körökben tudni vélik, hogy *az Egyesült Államok kormánya valószínűleg nem tagadja meg az új magyar kormány elismerését* és Selden *Chapin*, az Egyesült Államok újonnan kinevezett budapesti követe haladék nélkül elfoglalja állomáshelyét. *Egyébként az amerikai külügyminisztérium nem folytatott eszmecserét Nagy-Britanniával Magyarországról.* (MTI.)

Philips Morgan, a Labour Party főtitkára Budapestre érkezik

Philips *Morgan*, a Labour *Party* főtitkára a jövő hét elején Budapestre érkezik.

Angol képviselők jönnek Budapestre

Szombaton reggel érkezett Belgrádból Budapestre Mr. *Tiffany* angol munkáspárti képviselő és felesége, valamint Mrs. *Rideagh* angol munkáspárti képviselőnő. Mindkét képviselő az angol munkáspárt úgynevezett ázadói közé tartozik. Az állomáson a miniszterelnök és a kormány képviseletében *Bojtha* Béla miniszterelnökségi államtitkár fogadta a vendégeket. Megjelent továbbá a fogadtatáson az angol követség részéről Redward követségi tanácsos, valamint a magyar külügyminisztérium képviselői. Az angol képviselők, akik magyarországi tartózkodásuk idején szintén a kormány vendégei lesznek, a szövetkezeti kérdés tanulmányozására jöttek Magyarországra és néhány napi ittartózkodás után Prágába utaznak tovább. (MTI)

A Nemzeti Bank elnöke deklarációt olvasott fel a montreuxi konferencián

Magyarország demokratikus fejlődéséről

Zürich, június 7.

(Zürichi tudósítónk telefonjelentése.) Szombaton megkezdődött Zürichben a gyönyörű Kongresshausban a szocialisták III. nemzetközi konferenciája, amelyen delegátusként jelen vannak *Bán* Antal miniszter és *Kéthly* Anna képviselőházi alelnök.

Az ülést megnyitó beszédében dr *Oprecht* elnök annak a nézetének adott kifejezést, hogy a szocialista Európa, mint egyeztető közeg az Egyesült Államok és a Szovjetúnió közt megteremtheti a világ békéjét. Ezután a török kérdéssel foglalkoztak. A kongresszus további programja során meghallgatják az olasz szocialista párt megbízottait, valamint megbeszélik a spanyol problémát és Palesztina égető kérdéseit.

A Montreuxben most tartott konferenciának magyar szempontból legérdekesebb üléséről delegációnk egyik vezető tagja, dr *Bródy* Sándor, a KOKSz ügyvezető elnöke ezt az információt adja:

— Nagy napja volt pénteken a magyar küldöttségnek, amely eddig tartózkodással vett részt a tanácskozásokon. Csütörtökön érkezett meg a delegáció hivatalos vezetője, dr *Csejkey* Ernő, a Nemzeti Bank elnöke. Ismertettük vele azt a tényt, hogy a nemzetközi politikában milyen mértékben fordult az érdeklődés a magyarországi események felé. Dr Csejkey a pénteki ülés napirendje előtt deklarációt olvasott fel, amelyben kifejtette, hogy Magyarország továbbra is nyugodtan fejlődő, demokratikus ország kíván maradni, mely a jövőben is az egyéni vállalkozás és kezdeményezés jegyében óhajtja gazdasági életét újjáépíteni. Az államosítás menete pedig semmiben sem haladja túl a nyugati államokban tapasztalt méreteket. Csejkey ünnepélyes deklarációját a világ minden részéről összegyűlt ismert gazdasági szakemberek *feszült figyelemmel hallgatták és végül nagy tapssal jutalmazták.*

A montreuxi konferencia szombaton délelőtt ért véget, miután az UNO számára egész sor elgondolást terjesztett elő. Rövid autóút után a genfi tó partján visznek kocsijaink a genfi repülőtérre, majd az ország délnyugati sarkából az északi határvárosba röpülünk. Egy óra mulva már feltünik a Rajna, a *Magyar Nemzet* munkatársa Bazelbe ért. Éppen idejében. A nemzetközi katonai orvoskongresszus záróaktusaira érkeztünk. Kérésünkre a magyar delegáció vezetője, dr. *Arányi* Sándor orvos-ezredes a kongresszusnak magyar szempontból tekintett jelentőségét a következőkben vázolta:

— A tudományos orvosi eredmények nem érdekelhetik a nagyközönséget. Végzett munkánk értéke különben is csak a későbbiek folyamán tünik ki, amikor az 1948-as stockholmi nemzetközi vöröskeresztes kongresszus dönt felettük. Arra törekedtünk, hogy hasznos ismeretségeket létesítsünk, amelyek további munkánkat otthon lehetővé teszik. Igy elsősorban a szomszédos kisállamok különböző delegátusaival vettük fel a tárgyalásokat. Ezenkívül a svájci egészségügyi hivatal igazgatójával, valamint az Egyesült Államok kiküldötteivel ismerkedtünk meg közelebbről. Reméljük, hogy ezek a kapcsolatok előnyösek lesznek a magyar katonai egészségügyi szolgálat további kifejlesztése terén.

Ezzel a tudósítással befejeztük a svájci kongresszusi hétről szóló beszámolóinkat. A komoly munka után a három konferencia nemzetközi társasága, kisebb csoportokra oszolva, járja be Svájc különböző gyönyörű tájait. A kongresszus tehát nyaral.

Léval Jenő

A reakciósok hamis hírei

A moszkvai rádió francia hírmagyarázója foglalkozott a magyarországi eseményekkel. Rámutatott arra, hogy az országot nemcsak Hitler zsákmányolta ki, hanem *Horthy* és *Szálasi* is. A köztársaság elleni összeesküvést gyorsan likvidálták, rend és nyugalom van az országban s ez a fiatal magyar demokrácia erejét bizonyítja. A hírmagyarázó megcáfolta a külföldi reakciós körökben terjesztett sötét híreket. Hamisak azok a híresztelések, hogy a válság a kommunisták beavatkozásának lenne a következménye. Vajjon a *Daily Herald* és *Populaire* nem tud arról, hogy a kommunista és a szociáldemokrata párt együtt harcol az ország demokratizálásáért? A hírmagyarázó kitért *Nagy* Ferenc bűnösségére is. Ennek legjobb bizonyítéka, hogy nem tért vissza az országba, hogy feleljen az összeesküvésben való részvételért. A rádió hírmagyarázója rámutatott arra is, hogy mindezek a hamis hírek a külföldi reakciós, kommunistaellenes körökből származnak. (MTI)

Még júniusban megválasztják az új polgármestert

A pártok városházi megbízottai és a főváros vezetősége között állandóan folynak a megbeszélések *Kővágó* József lemondásával megüresedett *polgármesteri állás betöltéséről.* Elhatározott dolog, hogy még júniusban összehívják a polgármesterválasztó közgyűlést. A jövő hét elején pártközi megbeszélést tartanak. Akkor döntenek véglegesen arról, *mikor írják ki a pályázatot a polgármesteri állásra.* A pályázati határidő 8 nap. Annak lejártával történik intézkedés a közgyűlés összehívására. Kővágó utóda szintén *kisgazdapárti polgármester lesz.*

Ortutay Gyula miniszter Szegeden

Ortutay Gyula közoktatásügyi miniszter *Bóka* László államtitkár kíséretében pénteken délelőtt felkereste Szeged vezetőségét és a pártok helyi szervezeteit. A kisgazdapárti üdvözlésére a miniszter kijelentette, hogy hajlandó a város minden jogos kívánságát tőle telhetően támogatni. Hangsúlyozta, hogy a pozitiv demokratikus vonalon kell haladni, azon a vonalon, amelyen *Tildy* Zoltán köztársasági elnök, *Dinnyés* Lajos miniszterelnök és ő is haladt és haladni fog a jövőben. Délután a miniszter a szegedi Nemzeti Színház vezetőit fogadta, majd *Bóka* László államtitkár kíséretében iskolákat látogatott, ezek között a piarista gimnáziumot, amelynek falai között ő is nevelkedett.

A moszkvai rádió a magyarországi politikai válság gyors megoldásáról

A magyarországi politikai válság, amelyet az idézett elő, hogy *Nagy* Ferencről kiderült, hogy részt vett a köztársaság elleni összeesküvésben, az új demokratikus koalíciós kormány megalakulásával gyorsan megoldódott, — mondotta a moszkvai rádió hírmagyarázója. A politikai válság gyors áthidalása az ország demokratikus erőinek összeforrottságáról tanuskodik. Egyes külföldi körök azonban nem számítottak az események ilyen kimenetelére. Egyes amerikai lapok sebtében ügyetlen és állítószó verziókat eszeltek ki. Így *Sulzberger*, a *New York Times* párisi tudósítója azt írta, hogy a magyar kormány sürgősen az Egyesült Államokhoz szándékszik fordulni, hogy tegyen gyors intézkedéseket. Sulzberger, amikor az óhajt valóságnak tüntette fel, egyben kifecsegte egyes amerikai körök titkos terveit. Azokról a körökről van szó, amelyek hat hónap óta igyekszenek tisztára mosni a leleplezett reakciós összeesküvést. Most azon buzgólkodnak, hogy Nagy Ferenc tetteit dicsfénnyel övezzék. Sulzberger persze elhallgatja Kovács Béla vallomását s arról sem tesz említést, hogy milyen szerepet játszott Nagy Ferenc a régi reakciós rendszer erőszakos visszaállításának előkészítésében.

Ugyanakkor azt a dajkamesét terjeszti, mintha Nagy Ferenc azért utazott volna Svájcba, hogy elejét vegye éles politikai válságnak. Közismert pedig, hogy Nagy Ferenc azért utazott Svájcba és azért nem akart visszatérni Magyarországra, mert leleplezték a köztársaságellenes összeesküvésben játszott szerepét.

Bizonyos amerikai körök azonban fittyet hánynak a tényeknek, egyszerűen nem vesznek tudomást róluk, még arról sem, amit például a newyorki rádió közölt, hogy Nagy Ferenc titkos összeköttetést tartott fenn külföldre menekült magyar tényezőkkel, vagyis a magyar köztársaság ellenségeivel és hogy, mint a newyorki rádió közölte, Nagy Ferenc egy reakciós ellenzéket alakított. Megjegyzendő, hogy ez a közlemény korántsem tükrözi visszasza teljesen azt a káros aknamunkát, amelyet a kisgazdapárt volt vezetője végzett, de ebből is elég világosan kitűnik, hogy ilyen ember, akinek része volt a köztársaság elleni összeesküvésben, további tevékenységével még nagyobb kárt okozna a magyar népnek. Ennek ellenére a *New York Times* az összeesküvés leleplezését és az összeesküvők ártalmatlanítását a demokrácia szétzúzásának minősíti. Egyszóval a feketét fehérnek, a fehéret feketének tünteti fel.

Egyes amerikai körök nem képesek leplezni ingerültségüket amiatt, hogy számításaik ezúttal is csődöt mondtak és hogy a magyar reakció megerősítésére és a progresszív erők gyengítésére irányuló tervük nem valósult meg. Ezek a körök most egyenesen rá akarnak ijeszteni a demokratikus Magyarországra. Gazdasági nyomást próbálnak gyakorolni a magyar demokráciára, mert valóban nem lehet másként értelmezni az *United Pressnek* azt a május 31-i nyilatkozatát, amely szerint amíg az új kormány lesz hatalmon, addig az Egyesült Államok nem hajlandók a tervbe vett pénzügyi vagy gazdasági támogatást megadni Magyarországnak. Tehát a magyar népnek az amerikai gazdasági támogatás fejében le kellene mondania demokratikus vívmányairól. Ez tehát az álláspontja egyes befolyásos amerikai köröknek Magyarország szükségleteiről. Ez az álláspont azonban szöges ellentétben áll minden szuverén állam alapvető érdekeivel. (MTI)

Patrick Smith budapesti tudósítása

Patrick *Smith*, a londoni rádió bécsi különtudósítója pénteken tudósítást küldött Budapestről, amelyben a többi között megállapítja: a magyar fővárosban minden csendes és a jelek szerint túlzottak voltak a nyugtalanságról szóló korábbi tudósítások. A felszín alatt azonban nincs minden rendben. *(MTI)*

Szakasits György ügyvivő sajtófogadása Párisban

Szakasits György, az új ügyvivő, pénteken délután sajtófogadást rendezett a francia és a külföldi sajtó képviselőinek tiszteletére. A sajtófogadáson igen nagy számban jelentek meg francia és külföldi ujságírók. Különösen feltűnt, milyen szép számmal képviseltették magukat az angolszász lapok.

Szakasits György részletesen ismertette a magyarországi helyzetet és hangsúlyozta, hogy a kormány összetételében beállott változások semmiképpen sem befolyásolják Magyarország belpolitikáját és külpolitikai irányvonalát, melyet a magyar kormány eddig is képviselt. Sőt, a kormány vezetésében beállott változás megkönnyíti a koalíciós együttműködést a magyar belpolitikában, a külpolitikában pedig elősegíti a fegyverszüneti feltételek loyális végrehajtását. A magyar kormány politikája tehát semmiféle változást nem szenvedett. Csak akkor történt volna változás, ha a magyar demokrácia ellenfelei elérték volna céljaikat. *(MTI)*

Saláta Kálmán nem tartózkodik Svájcban

Svájc budapesti követének felkérésére a külügyminisztérium közli a következőket:

Svájc budapesti követsége kérdést intézett a svájci szövetséges idegenellenőrző rendőrséghez és a svájci kantonok idegenellenőrző rendőrségéhez *Saláta* Kálmán svájci tartózkodása ügyében. Mindkét rendőrség hivatalosan közölte, hogy Saláta Kálmán nevű egyén Svájc területén nem tartózkodik. *(MTI)*

Nagy Ferenc „könnyzacskókra ható jelenete"

A *Vorwärts*, a svájci munkapárt lapja a következő glosszát közli:

Nagy Ferencnek, aki az úgynevezett kisgazdapárt embere és Magyarország eddigi miniszterelnöke, le kellett mondania, mert az a súlyos gyanu terheli, hogy együttműködött a reakciós összeesküvőkkel. Nagy Svájcba menekült és itt befejezésül még egy könnyzacskókra ható jelenetet is bemutatott. Ennek a jelenetnek azt a látszatot kellene keltenie, hogy a szovjet hadsereg mint megszálló hatalom valami gyermekelkobzás-félét űz. Nagy lármát csaptak ugyanis Nagy ötéves kisfia körül, akit menekülésszerű elutazásakor Magyarországon hagyott. De a kisfiút nehézség nélkül utána hozták.

Nagy politikai elvonulásakor azt a benyomást szeretné kelteni, mintha Magyarországon, mint annakidején Hitler harmadik birodalmában, gyanús célból visszatartanak rokonokat. Kell-e mondani, hogy csak a leleplezett Nagy ripacskodásáról van szó?

Ezek a jelenetek azonban alkalmasak arra, hogy erősen hassanak a mindkét nembeli nénikék — márpedig ilyenek országunkban fel egészen a legmagasabb rangokig nagyon sokan vannak — könnyzacskóira. Ezekben a meleg júniusi napokban tehát valami országos esőféle várható. Azon pedig, hogy hogyan iparkodik Nagy apai érzelmeit politikailag gyümölcsöztetni, a magyar pusztán csak nevetnek a legényei; ők már ismerik az ilyen magyar meséket. *(MTI)*

A belpolitika hírei

A nemzetgyűlést június 10-ére egybehívták. A nemzetgyűlést *Kossa* István, a Ház alelnöke fogja megnyitni. A nemzetgyűlés keddi ülésén *Dinnyés* Lajos miniszterelnök bemutatkozó beszédet fog tartani. A miniszterelnök felszólalása előtt a kisgazdapárt részéről is beszéd hangzik el. A vitára csak a szerdai ülésen kerül majd sor, mivel *a kormány-deklaráció feletti vitát a keddi ülésen napirendre kell tűzni.* A kormánydeklaráció feletti vitával a nemzetgyűlés első feladatát el is végzi, ezután sor kerül majd a békeszerződés ratifikálására is. A nemzetgyűlés ezzel feladatát befejezi és ismét rövidebb szabadságra megy, hogy azután hozzálásson azoknak a törvényjavaslatoknak letárgyalásához, *amelyek még június folyamán napirendre kerülnek.*

A hétfői nap folyamán a kormány minisztertanácsot tart, amelyen a kormány tagjai megvitatják a *Dinnyés* Lajos miniszterelnök által elmondandó bemutatkozó beszéd szövegét.

A kisgazdapárt képviselői hétfőn délután 2 órakor értekezletet tartanak a pártközpontban.

Implom Ferenc, a kisgazdapárt új főtitkára, *Z. Nagy* Ferenc, a párt alelnöke és *Guba* Mihály szolnokmegyei képviselő vasárnap, június 8-án 21 óra 30 perckor rádióankét keretében ismertetik felfogásukat a kisgazdapárt irányvonaláról.

Gazdasági hírek

Az ingatlanpiac

Lényegesen lecsökkent a legutóbbi napok ingatlanforgalma. Úgy látszik, a nyári uborkaszezon jelei mutatkoznak az ingatlanpiacon.

A nagyobb összegű vételek közül a Sztálin-tér 7. sz. ingatlant a Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezete vásárolta meg, a Paulay Ede-utca 31. sz. üres régi szállodaépületre pedig az Áttelepítési Kormánybiztosság keretében működő Otthon Beszerző és Értékesítő Szövetkezet volt a vevő.

Az egyik eladott telek négyszögöléért (Alsóhegy-u. 26. sz.) 56.— forintot fizettek.

Az ingatlanforgalom részletei:

Öröklakások és házrészek: II., Kagyló-u. 1/b. öröklakás 9000 Ft. II., Csopak-u. 1. felerésze 32.500 Ft. V., Klotild-u. 18. öröklakás 15.000 Ft. VI., Csengeri-u. 52. öröklakás 16.000 Ft. XII., Rege-u. 8—10. öröklakás 18.000 Ft. Ugyanott másik 22.000 Ft. XII., Németvölgyi-út 31. öröklakás 15.000 Ft. XIV., Ajtósi Dürer-sor 31. egyhatod része 12.000 Ft.

Családi házak, villák és kisebb házak: X., Ugor-u. 4. családi ház, 93 n.-ölön 20.000 Ft. XII., Szolyva-u. 6/b. egyemeletes, adómentes villa, 245 n.-ölön 66.000 Ft. XII., Wolf Károly-út 25. földszintes, adóköteles családi ház 309 n.-ölön 35.000 Ft. XII., Németvölgyi-út 71. földszintes, adómentes családi ház 40.000 Ft. XII., Bíró-u. 6/b. egyemeletes, adómentes családi ház, 300 n.-ölön 35.000 Ft. XIV., Dorozsmai-u. 64. földszintes, adómentes családi ház, 234 n.-ölön 16.000 Ft. XIV., Fogarasi-u. 194. földszintes, adómentes családi ház, 113 n.-ölön 22.000 Ft.

Bérházak: V., Sztálin-tér 7. háromemeletes, adóköteles romos ház 150.000 Ft. VI., Paulay Ede-u. 31. kétemeletes, adóköteles bérház 12.000 P alapbérrel 105.000 Ft. VII., Akácfa-u. 26. földszintes, adóköteles bérház, 5600 P alapbérrel, 231 n.-ölön 50.000 Ft. VIII., Thék Endre-u. 16. földszintes, adóköteles bérház, 5800 P alapbérrel, 230 n.-ölön 35.000 Ft. IX., Gát-u. 36. adóköteles bérház, 285 n.-ölön 45.000 Ft.

Telkek: XI., Alsóhegy-u. 26. 280 n.-öl telek 15.690 Ft. XI., Ormező-dűlő, telek 6000 Ft.

A tőzsde

A szombati tőzsde üzlettelen volt, a rögzített árfolyamokon azonban több kötés történt, mint az előző napokon. A hangulat nyugodtabb volt, a nyomasztó üzlettelenség azonban változatlanul fennáll. Árfolyamok: Nemzeti Bank 96, Bauxit 85—87, Szén 76, Salgó 6.56, Ganz 4.30, Rima 11, Cukor 120, Népszövetségi dollárkölcsön amerikai 750, fontkölcsön 315, svájci frank 255, 24-es fővárosi 73.50, 27-es fővárosi 950. Zárlatkor: Bauxit 85—86, Salgó 5.90 áru, Rima 10.40 áru.

Parasztok a G. F.-ban

Bárdngos Károly földmüvelésügyi miniszter előterjesztésére elhatározták, hogy a *Gazdasági Főtanács* minden ülésén, amelyen a parasztság érdekeit érintő ügyeket tárgyalnak, a parasztság képviseletében az *Országos Földmüvelésügyi Tanács* kiküldöttei is részt fognak venni.

A váci diákok a NOT előtt

A Népbíróságok Országos Tanácsa *Váradi* Sándor dr elnöklése mellett szombaton foglalkozott másodfokon *Karácsonyi Kiss* Sándor, *Forgó* László és *Saári* Gábor váci diákok bűnügyével. Mult év március 30-án Vácott a piarista gimnázium épületében rendezett működvelő előadás után Karácsonyi Kiss felvetette két társa előtt a tervet, hogy «meszelni» kellene. Előző napon ugyanis a Magyar Kommunista Párt tagjai Vácott az utca kövezetére propagandafeliratokat mázoltak.

Karácsonyi útmutatása alapján azután az utcakövezetre és a házak falára kommunistaellenes és felekezet ellen izgató, mészszel írt mondatok kerültek. A népbíróság mult év októberében Karácsonyi Kiss Sándort hatévi börtönre, Saári Gábort háromévi börtönre, Forgó Lászlót pedig egyévi és kéthónapi börtönre ítélte, ugyanekkor kimondta az egészben, illetve részbeni vagyonvagyonelkobzást.

A másodfokú bíróság Karácsonyi Kiss Sándor büntetését másfélévi börtönre, Saári Gáborét egyévi, Forgó Lászlóét pedig tízhónapi börtönre szállította le. Karácsonyi vagyonát egytized-, a másik két elítélt vagyonát pedig egyhuszad részben koboztatta el a bíróság. *(MOT)*

★

A NOT ötévi börtönre ítélte *Nagy* Valér volt rendőrfőkapitányhelyettest.

A NOT *Bereczki* Zoltán Békés nagyközség volt nyilas községvezetőjének büntetését két és fél évi börtönre emelte fel.

Lovak és Emberek a *Szabad szaj* hétfőn délben megjelenő új számában.

Az országos penicillin-akció

A népjóléti miniszter április 19-én az egész országra kiterjedő ingyenes penicillin-akciót indított az egyik legelterjedtebb nemibetegség, a kankó (gonorrhea) leküzdésére. Az akció már az első hónapban jelentős eredményeket ért el. A nemibeteggondozó intézetekben egy hónap alatt 4300 beteget kezeltek. A kórházakban kezelt betegek száma 1200. Az akció jelentőségét és népszerűségét mutatja, hogy különösen a vidéki gondozóintézetekben a kezelésre jelentkezett betegek száma négyszeresére, egyes helyeken hatszorosára emelkedett. A betegek 94—95 százaléka 12 órai kezelés után meggyógyult. A kezelésre eddig 1100 millió egység penicillint használtak fel.

Összeesett Failoni, a IX. szimfónia próbáján

Failoni Sergio, a kiváló karmester szombaton délután az Operaházban a IX. szimfónia próbája közben összeesett. Failoni az első három tételt aránylag nyugodtan dirigálta végig, de a szemlélők már észrevették, hogy nem a szokott fölényével vezette a zenekart.

A negyedik tétel harmadik bekezdésénél egyszerre összeesett és lezuhant a karmesteri emelvényről. Failonit a mentők a Hajnal-klinikára szállították.

Az inspekciós *Lengyel* dr agyvérzést állapított meg.

A hétfői IX. szimfónia dirigálását *Ferencsik* vette át.

Színházi műsor

Operaház: Rózsalovag (6) **Nemzeti:** Arany matiné (11) Kemény vizsgaelőadás (½3 órakor) Vízkereszt (7) **Vig:** A nők összeesküvése (-) **Belvárosi:** A mostoha (7) **Madách:** Titanic keringő (7) **Művész:** Arzén és levendula (7) **Fővárosi Operett:** Rigó Jancsi (7) **Medgyaszay:** Viharos nászéjszaka (7) **Pesti:** Vera és családja (7) **Pódium** Özönvicc (8) **Kamara Varieté:** Parodisták (½8) **Józsefvárosi:** Jiddisch színház vendégj. (5, ½8) **Fővárosi Cirkusz:** Júniusi műsor (4, 7) **Gazdag Cirkusz** (Marx-tér): Világattrakciók (8, v. ü. 4, 8)

Filmközlemények

Közvéleménykutatás a filmről

A *Magyar Közvéleménykutató Szolgálat* Nagy-Budapest területén a filmmel kapcsolatos közvéleménykutatást végzett. Az anyagot most dolgozta ki a Közvéleménykutató Szolgálat s a kérdésekre kapott válaszokból kiderül, hogy a magyar közönség magyar és amerikai filmeket tekint meg a legszívesebben, *a komoly műfajt jobban kedveli*, mint a vígjátékot, műfajban a társadalmi drámát szereti a legjobban, színészek közül Charles *Boyer*, a filmszínésznők közül Greta *Garbo* és Irene *Dunne* a kedvence, az utóbbi hónapokban látott filmek közül a *„Mrs. Miniver"*, *„A szerető két arca"* és az *„Arab éjszakák"* tetszett a legjobban. A közvéleménykutatás során kialakult az is, hogy a szájreklámnak és a hirdetésnek körülbelül egyforma jelentősége és hatása van a közönség szemében.

Zenei közlemények

KONCERT RENDEZÉSEI
WIESENTHAL TÁNCCSOPORT
14-én a Magyar Színházban, egyetlen táncest szenzációs műsorral.

FAILONI — IX. SZIMFONIA
Filharmoniai zenekar
Fischer Annie (Esz-dur vers) holnap, Városi színház ½8
Báthy Anna, Németh Anna, Nagypál László és Losonczy György, 300 tagú kórus. Jegyek Koncertinél, Zeneakadémián és hétfőn Színháznál.

ÚJ SZERZŐK — ÚJ MŰVEK
16-án Filharmónia — Ferencsikkel, 18. és 20-án kamarazeneesték. Z. ½8. —

JULIUS CAESAR
a sárospataki előadásában 9-én 7 órakor a Madáchban (Rózsavölgyi). —

LIBERTAS HANGVERSENYEK
SVÉD SÁNDOR 10-ÉN
adja rendkívüli érdeklődéssel várt hangversenyét.

Set Svanholm hangversenyének dátumát a legközelebbi napokban közöljük.

ÁLLATKERTI SZABADTÉRI SZÍNPAD
megnyitás június 20-án —
LANTOS IBOLYA ZONGORAESTJE
június 9-én, ½8-kor, IV, Városház-utca 14. Műsoron: *Bach, Schubert, Schumann, Revel, Debussy, Bartók.* —

Színházi hírek

Kodály hazaérkezett a Szovjetunióból

Kodály Zoltán felesége és az útimarsall szerepét betöltő *Szabó* Ferenc professzor kíséretében péntek délután a moszkva—belgrádi repülőjárat utasgépével Budapestre érkezett. Az illusztris magyar komponista utoljára Leningrádban az ottani nagyhírű Filharmóniát vezényelte s olyan frenetikus sikert aratott, hogy amire kevés példa van, a *Háry-szvit* utolsó tételeit kétszer ujrázni kellett.

Lengyel-magyar művészest

A Magyar Miczkiewicz Társaságnak a Fészek Művészek Klubjában tartott estjét *Szymanszky* lengyel követ és *Márkus* László társelnök beszéde nyitotta meg. *Kristóf* Lajosné Ady Endre és Szép Ernő lengyel vonatkozású verseit adta elő, *Votiszky* Emmi Chopin Esdur prelüdjét és operarészleteket játszott. *Jemnitz* Sándor Chopinről és Wieniawszkiról tartott emlékezőt, majd saját lengyel verseit mutatta be Irena *Slominszka*. M. *Noszti* Elza operaénekesnő dalokat énekelt. Végül *Lengyel* Gabriella hegedűművésznő Zimanovszky és Wieniawszki műveiből adott elő. A zongorakíséretet *Kály* Mária látta el.

A Sárospataki Intézet Julius Caesar előadása

A sárospataki református gimnázium angol kollégiumának növendékei szombaton délelőtt előadták a *Madách* Színházban *Shakespeare Julius Caesar* című drámáját angol nyelven. Az előadáson az angol intézet I—VIII. osztályos növendékei vettek részt és az igen nehéz szöveget kifogástalan angolsággal adták elő. A betanítás munkáját a *British Council* tagja, Mr. *Halsted* vállalta, a kitűnő díszletek és az ügyes rendezés azonban szintén a növendékek munkája. A darabot, melyet egyszer már Sárospatakon bemutattak, hétfőn este játsszák másodszor az angol követség számos tagjának jelenlétében.

Özönvicc címen mutatta be kánikulai műsorát a *Pódium*, amellyel ez a kis színház szerencsésen visszatalál eredeti elgondolásához, az aktualitások kereséséhez és kifigurázásához. Néhány politikai és társadalomszemléleti szatíra, melyeket *Tabi* László, *Gádor* Béla, *Darvas* Szilárd írtak, a mulatságos villámtréfa *Török* Rezső tollából, *Halász* Rudolf gyilkos humorú verses szatírája az operaházi állapotokról jó hatásúak voltak. *Kővári* Gyula, „A gepidák kincse" című opera-paródia felújítása kizárólag a mulattatást célozta. A műsor két különösen kiemelkedő száma Anita *Best* magával ragadó és igazi muzikalitással hevített jazzprogramja és *Ascher* Oszkár komoly értékű prózája. *Kellér* Dezső konferálása ezúttal kurtább volt a szokottnál. A színház törzsgárdája élén *Dán* Klári, *Gyimesi* Pálma, *Földes* Éva, *Major* Ida, *Komlós*, *Herczeg*, *Boros*, *Pethes* és az egyre jobb komikusformát mutató *Pongrácz* Imre jártak elő a mulattatásban. Szerencsére nem ide való a megjegyzés, hogy az Özönvicc — özönvízelőtti vicceket takar.

Robbantási naptár. Június 9-én Vörösmarty-téren, 10-én Lehel-téren, 11-én Madách-téri üres telken, 12-én Budán, a Margit-parkban, 13-án Árpád fejedelem-út 1—3, Irgalmaskórház mögött. A robbantások *déli 12 órakor lesznek.*

Beck Ottóné szül. László Leontin, mint feleség, úgy a maga, mint távollevő fiai: István és Imre mély fájdalommal tudatják, hogy imádott férje, illetve szeretett édesapjuk

Beck Ottó

a nemesszívű emberbarát 1947 június 6-án 66 éves korában rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogultat folyó hó 9-én, hétfőn délután fogjuk a rákoskeresztúri izraelita temetőben örök nyugalomra helyezni.

Gyászolják testvérei: Cella, Ernő, József és Gusztáv, valamint sógorai, sógornői családjukkal és kiterjedt baráti köre.

Áldás lebegjen emléke felett.

ÜZEMEK OLCSÓ FŰTÉSÉRE
napraforgóhéj
jutányosan beszerezhető.
Érdeklődést: „Olcsó fűtés" jel. Leopold Gyula hirdető-iroda, VII, Erzsébet-körút 39. továbbít.

Asszonyom!
Nem ismer rá régi táskájára,
ha nálam átalakíttatja.
Pillér Lászlóné bőrdíszműves, **VII, Erzsébet-körút harminckettő az udvarban.**

Olaszfasorban (Nyul-u. sarkán) nagy igényeknek megfelelő
3 sz. lakás
szeptember 1-re
40 négyzetméter déli terrasz. Bővebbet: II, Fillér-utca 23. Ép. irodában 9—10, 4—5-ig. Telefon: 160—597.

TINOL készítmények, **TINOL** forrasztólámpa, **TINOL** forrasztóón, **TINOL** forrasztózsir, **TINOL** forrasztópép, viszonteladóknak is.
MIKRÓ
Podmaniczky-u. 1. Tel.: 129—270

FÜRDŐRUHÁK
NAGYBAN ÉS KICSINYBEN
a készítőnél, hihetetlen olcsón.
RADÓNÉ (fűzős)
IV, Somogyi Béla-út 22.
(Röser-udvarban)
Hozott anyagokból is.

METEOR CSILLÁR
Podmaniczky-u. 27. József-krt 44

Szabadsághegy Lomnic üdülőben
KUX PENSIO
Mérsékelt árak az elismert kitűnő ellátással. Gyönyörű apartmanok **lítzókúra, víkend, nászút. Központi fűtés.**
TELEFON: 361—993

SZÁRAZ
raktárhelyiséget
lehetőleg belterületen 80—150 vagon áru befogadására állandóra keres részvénytársaság. Telefon: 139—371 és 138—015.

A hódítás titka:

0·10 mm svéd acél penge!

NYARALÁS
Balatonnál, Hévizen, Hajduszoboszlón, Mátrában, Mecsekben, stb.
VIA, IV, Váci-utca 86. Telefon: 18-32-56.

GANZ Redőnygyár
Redőnyök, roletták készítése
V. Csáky-utca harmincnégy. Telefon: kettőszázegy—nullahatvanhat.

A 64. m. kir. jótékonycélú állami sorsjáték húzásának eredménye

A 64. m. kir. jótékonycélú állami sorsjáték 1935. évi június 12-én megtartott sorsolása alkalmával az alább feltüntetett számokat sorsolták ki:

A *40.000 pengős főnyereményt* nyerte a 24.960. számú sorsjegy.

A *20.000 pengős nyereményt* nyerte a 111.939. számú sorsjegy.

A *10.000 pengős nyereményt* nyerte a 142.446. számú sorsjegy.

5000 pengőt nyertek: 129.707, 167.884.

2000 pengőt nyertek: 5911, 71.376, 79 511, 80.770.

1000 pengőt nyertek: 13.701, 49.612, 95.008, 98.703, 141.9 , 146.511.

500 pengőt nyertek: 33.622, 36.244, 72.709, 74.636, 123 63, 131.695, 136.363, 139.546, 141.375, 187.284.

250 pengőt nyertek: 3797 7995 9646 11341 28620 42919 55217 86560 87594 98599 120688 124000 170674 197337 197493

200 pengőt nyertek: 7702 10251 18949 23210 25820 25971 47784 56955 57836 65859 88981 94512 97358 112715 117769 140960 148085 152443 165061 169039

150 pengőt nyertek: 10576 10634 11712 23756 32911 43500 54437 55010 55281 78804 81903 95015 102174 104041 109781 111449 112494 120116 124145 128552 159324 161014 161120 161909 170607 181057 183743 185870 186984 196205.

100 pengőt nyertek: 5768 6930 7557 10050 15026 15719 15891 17536 24914 25603 32752 36708 37614 40336 49473 49532 50895 52068 56184 60885 61135 63008 66827 67111 71911 73488 76510 79257 82712 86398 94178 103939 104665 109855 120425 122129 122470 126961 127742 132608 139559 144977 145649 154753 155392 159491 171801 193852 196483 199082.

100 pengőt nyertek: 3387 7343 7433 8357 10428 12570 15952 17372 19044 19538 21481 24008 28433 28502 29320 29661 30484 31040 34708 35781 37134 37454 38768 39183 43049 43829 44842 46722 48208 49443 49456 52749 58977 59840 63406 65177 65337 65856 68434 68508 70830 76262 76669 79067 79608 87338 87797 91941 93380 95850 98943 99174 99617 99849 101727 107641 115355 116691 119381 120785 122596 123543 128054 129243 131088 131543 131682 133174 139140 141949 146364 146813 150130 153104 156476 157246 161580 165721 166888 166956 168517 168739 170994 172805 172333 174020 176658 176873 178090 180611 183827 184265 185961 187161 190609 192860 193045 197694 198550 199751

50 pengőt nyertek: 133 309 2815 2908 3692 5335 5384 6438 7834 8946 9351 12052 12710 14162 17547 18166 19860 24056 25110 26032 28182 30464 30570 31147 31567 32992 34113 37099 39993 41032 41337 42969 45044 45124 48412 48486 49264 49809 50621 51154 51185 52226 54630 56941 57022 57137 57292 57816 64006 65672 65824 67732 72373 73986 74316 74666 75427 76116 76193 76373 77508 78923 80018 82396 84715 84960 86269 86639 87745 89349 90769 91632 95035 95700 97602 99661 101406 101978 102844 103628 103643 103865 104701 105501 110766 111791 112025 113652 116422 119859 121816 122782 122964 123964 125692 127285 128411 131473 132570 132772 133727 134149 134873 135516 135751 136454 138080 138197 139466 139648 140592 141806 142584 142703 144850 146890 146976 148888 150924 152051 152890 154509 154782 155122 158424 161153 162572 163320 164404 165873 166188 166207 170949 171356 171493 171768 172789 172812 172936 173666 174792 174921 183132 184212 184988 185032 185216 185698 187792 187829 188352 188694 190305 191202 195260 195813 196459 197612 198660 199624

25 pengőt nyertek: 526 1953 3250 5252 6607 6990 7144 8005 8574 9176 11156 11327 11368 12465 15796 15849 17610 17916 18733 19148 19481 19966 21888 22060 22921 22933 22987 23544 24549 24561 24788 25108 25941 27455 28489 28971 29452 30017 30621 30831 32032 33302 33504 34579 35889 36556 37213 37238 37736 38097 39328 39730 39780 40705 42008 44231 44882 45916 46690 48273 49341 50078 50452 51089 52604 53025 53390 53682 54891 55762 56285 57230 58078 60479 62061 62804 64313 67194 68759 69479 71558 73750 74159 74454 77108 78149 79826 81251 81678 82574 82759 83672 84037 84626 84762 86961 87072 87784 90928 91204 91522 92774 93478 93496 94145 94364 94679 95261 98343 99163 99181 99764 101229 103539 103748 103797 104253 104390 106344 106360 107016 107732 109536 111736 111827 113911 115054 115330 115773 119653 121951 122796 127915 128659 131237 133598 133869 138091 138416 139525 140017 140315 141525 141582 144020 144727 145651 147083 147335 149319 150829 151840 152238 153570 153896 154137 154626 156398 159531 159846 160539 162640 162774 163829 163919 164457 165332 168282 168867 173391 173629 174061 174436 174449 176140 176319 176754 177990 178220 178364 179880 180042 180278 180527 180929 181061 181865 183785 189290 190751 191088 192258 192295 192350 192852 192948 194550 197253 199185 199947

Ezután kisorsoltak 7 csoportszámot és minden sorsjegy, amelynek három utolsó számjegye a 7 csoportszám valamelyikével teljesen egyezik, 10—10 pengőt nyert.

A 7 csoportszám a következő: 001 029 158 504 507 786 989.

Végül kisorsoltak 75 csoportszámot és minden sorsjegy, amelynek három utolsó számjegye a 75 csoportszám valamelyikével teljesen egyezik, 5—5 pengőt nyert.

A 75 csoportszám a következő: 009 031 041 062 085 092 169 173 198 243 250 256 271 285 298 314 325 332 338 346 355 356 378 381 382 387 412 426 441 442 451 462 464 469 491 494 498 534 536 546 558 559 584 590 598 609 617 627 634 644 649 696 706 720 723 731 747 754 759 762 772 777 779 782 794 825 840 914 920 941 949 953 959 965 985.

Egyben közli a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság, hogy a nyeremények kifizetése 1935. évi június hó 26-án kezdődik és 1935. évi szeptember hó 12-én déli 12 óráig tart.

A kifizetés hétköznaponként délelőtt 9—12-ig (V., Szalay ucca 10—14. alagsor 2.).

A 200 pengős és annál magasabb nyereményt postatakarékpénztár útján utalja ki a pénzügyigazgatóság.

Esetleges sajtóhibáért nem vállalunk felelősséget.

ABBAZIA
DR. HORVÁTH
szanatórium és penzió
Közvetlen a tengerparton **Kifogástalan ellátás.** Saját park. **Meleg tengeri fürdők,** diéták **felár nélkül.** Budapesten felvilágosítás, szobafoglalás: Britannia szállodában, 11 órától 5 óráig. Telefon: 206-46

Németország megkapja az angol tengeri haderő 35 százalékának megfelelő hajóhadat

London, június 12.

Mint a Reuter-iroda diplomáciai levelezője értesül, mielőtt a német haditengerészeti kiküldöttek legutóbb Londonból hazautaztak, úriemberi megállapodás létesült a tárgyaló felek között olyan alapon, hogy *Németország megkapja az angol tengeri haderő 35%-ának megfelelő hajóhadat*, de ezt az arányt minden egyes hajóosztályban külön-külön kell betartani. A megállapodásnak az az előfeltétele, hogy a versaillesi szerződést aláíró hatalmak azt jóváhagyják.

A német-angol tengerészeti megbeszéléseket pénteken folytatják. Ribbentrop nagykövet és a német küldöttség többi tagja *csütörtökön érkeznek Londonba.*

Párizs, június 12.

A német-angol haditengerészeti megbeszélésekkel kapcsolatban jólértesült körökben híre jár, hogy a francia kormány legutóbb *megkapta az angol kormány jelentését a német-angol haditengerészeti megbeszélések pünkösdelőtti szakaszáról.* A francia külügyminisztérium és a hadügyminisztérium ezidőszerint tanulmányozzák az angol kormány jelentését.

Ősszel dönt Görögország a királykérdésben

Athén, június 12.

A királyság kérdésében rendezendő népszavazás *szeptember végén vagy október elején lesz.*

Az ellenzék a népszavazás végrehajtásával kapcsolatban azt követeli, hogy a *Caldarisz-kormány mondjon le* és a népszavazás végrehajtásának idejére *engedje át helyét egy új kormánynak,* vagy legalább is a belügyminisztérium élére nevezzék ki az ellenzék valamelyik vezérét. Ha ez nem történnék meg, *az ellenzék nem fog részt venni a népszavazásban. (T.)*

DIJLOVAGLÁS

A legnemesebb sport, kétségtelenül. Nincs mögötte érdek, nincs profiság, nincs totalizatőr. Csak ősi tradíció. Csak a dicsőségért történik.

És mennyi munka van mögötte! Elképzelhetetlen. Az én ablakaim a Vérmezőre nyílnak. Íróasztalomtól látom a csodás paripát már hóolvadás óta dolgozni. Készülni az ünnepi napokra, melyek most eljöttek. Internacionális díjlovaglás. Annyi bizonyos, hogy most az egész világ lovasai Budapestre figyelnek. Mint ahogy ugyanakkor, mikor a mieink belovagolták paripáikat a mérkőzésre, Olaszországban, Törökországban, Németországban, Bulgáriában, de másutt is mindenütt Magyarországra gondoltak, a világhíres lovas nemzetre. Ahol a legszebb paripa terem, okos és tanítható. Mintha ezek a négylábú »jeiöltek« tudták volna, hogy teljes odaadással kell szolgálniok a szép, önzetlen magyar ügyet: száz ló közül is meg lehet látni egy pillanat alatt a Vérmezőn a *Concours* indulóit. Mint sétatéren a maturáns, kiválnak társaik közül komolyságukkal. Tartásuk fenségével. A többiek, a hétköznapiak, viháncolnak, elhanyagolt külsővel galoppozzák le a réteket... nincsenek nagyobb ambícióik. De ezek! Ki kell tűnniök létársaik közül, tisztában vannak vele. Nem is sokat ellenkeznek, komolyan dolgoznak, hűséges követői a remek magyar lovastisztnek, aki üli őket.

Lassú vágtáikkal, peckes ügetésükkel mintha azt akarnák mondani:

— Jöhet az autó, a repülőgép. Mi megmaradunk örökre. Mint a klasszikus festmény. Vagy a nemes palota a sachlich bérházak között. Igaza van a lónak.

*

A Nemzeti Lovarda előtt autóba ülünk. Megyünk megnézni a pályát. Közben megtudunk egy sor érdekes dolgot:

Ez a díjlovaglás (fiókolimpiász) a jövőévi berlini nagy olimpiász előjátéka.

A Honvéd Lovas Olimpiai Bizottság rendezi.

Európa legkülönb lovasai és lovai vannak itt. Számszerint: huszonkét külföldi lovas és huszonegy magyar.

Tizennégy fiatal magyar paripa mutatkozik be.

Hölgyversenyek is vannak.

Gyönyörű díjak. A legszebb a kormányzó serlege.

Csütörtök reggel kezdődik a Ferenc József laktanyában. Díjlovaglás. Másnap: Tereplovaglás — ide visz most az autó. Káposztásmegyer felé hajtunk. Közben folyton ugróversenyek vannak a Tenyészállatvásár telepén. Legizgalmasabb nap: vasárnap, Nemzetek Díja. Ebben minden ország hármas csapattal vesz részt.

Budapesten ekkora lovasverseny sohase volt még.

Megy az autó, már a gyönyörű pályánál vagyunk. Akadályok. Rémes sövények, falak, árkok... a nagy melegben is megfagy bennünk a vér. Hiszen már a moziban is mily félelmetesek az ugrások nehézségei. Még nézni őket is bátorság kell.

Látunk néhány lovat. A jelölteket. Semmi lámpaláz.

Ugylátszik, biztosak a dolgukban. Mintha tudatában volnának annak, hogy mit jelent a magyar ló a világon.

F. J.

*

A szerdán délelőtt megtartott belföldi díjlovaglás középkategóriák számára rendezett versenyében a tizenkét résztvevő közül báró *Excede* Dénes főhadnagy lett az első *Ostrom* nevű lovával. A második helyre *Várkonyi* Tibor főhadnagy került *Legszebb* lovával, a harmadik helyet pedig *Grosch* Ödön főhadnagy foglalta el *Kékvók* lovával.

A régi Buda és Pest iparművészetének kiállítása

Budapest kezdi megbecsülni nemcsak jelenét, hanem multját is. Az utóbbi időben egyre több olyan jelenséggel találkozunk, amely az egészséges lokálpatriotizmus ápolásán túl, a helyi tradíciók mélyebb és általánosabb, történelmi kultuszát szolgálja. Ezek közé tartozik az *Iparművészeti Múzeum* ma, csütörtökön megnyíló kiállítása is. A régi Pest-Buda iparművészeti emlékeiből mutat itt be egy ápoly értékes, mint jellemzően összeválogatott kollekciót dr. *Layer* Károly, a Múzeum vezetője, igaz gyönyörűséget szerezve vele Budapest minden szép iránt érdeklődő barátainak.

A kiállított anyag a pest-budai iparművészet fejlett életének másfél századáról ad tanulságos képet, a XVIII. század elejétől a XIX. század derekáig. Azért csak ilyen kései időszakról, mert a török hódoltság, majd Buda felszabadítása, szinte nyomtalanul elpusztította a renesszánsz-kor itt termelt, iparművészeti értékeit. Az ikervárosok megújhodása így tehát a XVIII. század elején kezdődik, a romok eltakarításával s alig félszázaddal a török félhold letűnése után már dúsan kivirágzik az új városi kultúra iparművészeti ága is. I. Lipót, III. Károly, Mária Terézia, II. József pest-budai építkezései nyomán a szobrászok, ötvösök, iparosok munkássága is nekilendült s csakhamar művészi színvonalon álló eredményekben jelentkezett. Különösen az ötvösművesség jutott nálunk nagy és előkelő szerephez, amit ez a kiállítás is meggyőzőn dokumentál. A bemutatott barokk, rokokó, klasszicista és biedermeier stílusú, egyházi és világi ötvösholmik egyformán kitűnőek technikai fejlettségükkel, formagazdagságukkal, díszítésbeli eredetiségükkel és kifinomult ízlésre való választékosságukkal. Legfőkép *Schätzl* József, *Puchmayer* János, *Fauser* József, *Giergl* Alajos, *Prandtner* József s a mainapság méltán megbecsült *Szentpétery* József munkái, hogy csak a legjelentékenyebb mestereket említsük. (Külön meglepetése a kiállításnak *Szentpétery* pár nagyobb méretű, trébelt ezüst-dombormüve, köztük a sokalakos, mozgalmas *Porus király fogságba esése.*) Rendkívül érdekes *Kuny* Domokos budai fajánszának csoportja, amely a fennmaradt darabokat csaknem teljes számmal magában foglalja. Ezt a XVIII. századforduló táján élt, tehetséges magyar keramikust igen komoly művészi célkitüzések vezették s nem rajta mult, hogy munkásságát dúsabb eredmény nem koronázta.

A kiállítás bútoranyaga csupán a kitünő biedermeier-asztalosmester, *Steindl* Imre két szobájára szorítkozik, mert körülbelül csak Steindl szolíd, angolos egyszerüségre és kényelemre törekvő munkái tekinthetők ebből a korból kétséget kizáróan helyi eredetünek. Hiába dolgozott Pesten és Budán sok jó asztalos a XVIII. század második felében, bútoraik nélkülözik azokat az egyéni vonásokat, amelyek révén a korabeli idegen készítményektől pontosan megkülönböztethetők lennének. Viszont a Steindl-kollekció enteriőrszerü beállításával nemcsak a biedermeier hangulatát idézi, hanem példát is ad a régi bútorral való stílusos szobaberendezésből.

Egész sor vitrin a pest-budai müintézetekben készült, jellegzetes nyomtatványokból, metszetekből és litografiákból ad ízelítőt. Néhány könyvkötés és egy sereg Rudolf *Alt* rajz — budai és pesti veduta — teszi teljessé a felsorakoztatott anyagot, amelyet a szakavatott rendező a Fővárosi Múzeum, Fővárosi Könyvtár és magányosok gyüjteményeiből válogatott ki, nagyon helyesen inkább a minőséget, mintsem a mennyiséget tartva szem előtt. —lo.

Éjféli interpelláció és miniszteri válasz a Margithíd munkálatainak vállalatba adásáról

(Saját tudósítónktól.) *Rupert* Rezső szerdán éjfélkor a kereskedelmi miniszterhez interpellációt intézett a Házban a Margithíd kiszélesítésével kapcsolatos *közszállítások* ügyében. Kijelentette: úgylátszik a kereskedelmi miniszter rövid hivatalnokoskodása alatt még nem ismerte ki magát a közszállítások dzsungeljében. Így történhetett meg, hogy a Margithíd kibővítési munkálatait nyolc vállalkozó közül az egyik legdrágább a *Zsigmondy Béla Rt. és Somogyi-Fábián-György* cég kapta meg. Ez a munka 1.9 millió pengőt jelent. A cégek pályázati összege *288.000 pengővel volt magasabb, mint a legkisebb pályázó végösszege.*

A miniszter — folytatta **Rupert Rezső** — esetleg azt a mentséget hozhatná fel, hogy az ügyben 17 tagú zsűri döntött. De meg kell jegyeznem, akkor is: elő van írva, hogy *a kisiparos szövetkezeteket előnyben kell részesíteni.* Előre is kijelentem, hogy azt a miniszteri magyarázatot nem fogadom el...

— *Ohó! Ohó!* — kiáltják nagy zajban a kormánypárton.

— ...hogy azért fogadja el a drágább ajánlatot, mert nem akar úgy járni, mint a dunakeszi alagút irreális ajánlatával, — fejezte be mondatát **Rupert Rezső.** — Hiába tesznek egyes túloldali képviselőtársaim most idétlen megjegyzéseket. Várom a miniszter felvilágosítását, hogy *miért kell 288.000 pengőt kivenni az ország zsebéből?*

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy a kérdésre vonatkozóan már a költségvetési vita során megadta a választ. Sajnálja, hogy *Rupert* nem kísérte akkor a dolgot nagyobb figyelemmel. Megismétli, hogy a munkálatokat *két csoportban* adták ki. Az egyiket a *Zsigmondi—Szécsi*, a másikat a *Fábián—Somogyi—György* csoport kapta. Ha a szükséges összehasonlításokat elvégezzük, nem mutatkozik 300 ezer, *csak 200 ezer pengős differencia.*

— *Az is nagy pénz* — jegyzi meg szinte egyszerre **Rassay Károly** és **Farkasfalvi Farkas Géza.**

— Olyan cégeknek, — folytatta a **miniszter** — amelyek ilyen munkát még nem végeztek — és *Rupert* Rezső képviselőtársam ilyen cégeket említett, — *nem adhatjuk ki nyugodt lelkiismerettel a munkálatokat.*

— A zsűri a közszállítási szabályzat szellemében járt el. Éppen a magyar vállalkozói kar követelte, hogy a közszállításoknál ne egyszerűen az árajánlatok alapján döntsenek, hanem *reálisan* bírálják el az ajánlatokat. Ugyanez a gyakorlat *a nyugati államokban* is. A második legolcsóbb cég, a *Rényi és Bottenstein* cég ajánlatával elkalkulálta magát. A bizottság ezt megállapította, sőt a cég be is vallotta, hogy tényleg *irreálisan kalkulált.* A zsűri teljes jóhiszeműen hozta meg döntését, betartotta a szabályokat. Ő a főváros polgármesteréhez is fordult, hogy elfogadja-e a döntést, minthogy a főváros vállalta a költségek 50%-át és a főpolgármester is kijelentette, hogy *a döntést elfogadja.*

— *No majd megkérdezzük a fővárosnál is* — mondja *Rassay Károly.*

— Egyébként — folytatta a **miniszter** — az elutasított cégek küldöttségben jártak nála és azt mondották, hogy *ettől a zsűritől nem is vártak más döntést.* Megkérdezte, hogy *kit kifogásolnak a zsűri tagjai közül,* mire kijelentették, hogy *a zsűri tagjai mind megérdemlik, hogy tudásuk révén ott legyenek a zsűriben.* Megkérdezte tőlük, hogy *ki hiányzik* és ők a 78 éves *Pischinger* ny. helyettes államtitkárra hivatkoztak, mint aki hiányzott. Erre ő a bizottság kedvéért átadta az aktákat Pischingernek, aki átvizsgálta azokat és kijelentette, hogy *ő sem hozhatott volna más döntést.* Kéri válaszának tudomásulvételét.

Rupert Rezső viszonválaszában kijelentette, hogy nem kételkedik a miniszter jóhiszeműségében, de megállapítja, hogy a miniszter kellő ténybeli adat és a körülmények ismerete nélkül hozta meg döntését.

— *Kikérem magamnak* — szól erélyesen **Bornemisza kereskedelmi miniszter.**

— Ne méltóztassék félreérteni — mondja **Rupert Rezső.** — Én úgy értem, hogy *nem jól informálták a miniszter urat.* Egyébként amikor megtudtam, hogy a miniszter úr azzal akar válaszolni, hogy az egyik cég beismerte, hogy irreálisan kalkulált, én érdeklődtem ebben az ügyben is.

— *Honnan méltóztatott tudni, hogy mit fogok mondani?* — kérdezte székében előrehajolva **Bornemisza miniszter.**

— *Megmondhatom, miniszter úr?* — kérdezte **Rupert Rezső.**

— *Tessék megmondani.*

— *A miniszter úr mondta nekem privát beszélgetés során* — válaszol **Rupert,** aki ezután kijelentette, hogy a miniszter válaszát *nem veszi tudomásul.*

Bornemisza kereskedelmi miniszter állott fel újból szólásra, visszautasította Rupertnek azt az állítását, hogy az ügyek ismerete nélkül hozta volna meg döntését. Alaposan áttanulmányozta az aktákat és *mint szakember is megállapította, hogy a zsűri helyesen döntött.*

A Ház a miniszter válaszát tudomásul vette.

Csik József interpellációjának elhalasztását kérte, ehhez a Ház hozzájárult és az ülés ¾1 órakor végetért.

Az endrődi véres események miatt Andaházi Kasnya kiadatását javasolja a Háznak a mentelmi bizottság

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház mentelmi bizottsága több képviselő mentelmi ügyében hozott javaslatot. A sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségével vádolt *Rajniss* Ferencet a budapesti főügyészség kéri kiadni, a támadás miatt, amelyet a *Vásárpénztárral* kapcsolatban *Karch* Kristóf ellen intézett. Gróf *Széchenyi* György mentelmi jogának felfüggesztését *Lázár Miklós feljelentésére* kéri a főügyészség. A mentelmi bizottság mindkét ügyben a mentelmi jog *felfüggesztését* javasolja.

Andaházi Kasnya Béla ellen kétrendbeli hamis vád, *Ulain* Ferenc ellen hatóság előtti rágalmazás címén kéri a mentelmi jog felfüggesztését a szegedi ügyészség, amit *Boncos* Miklós és *Szeder* Ferenc sérelmére követtek volna el. A bizottság mindkét képviselő mentelmi jogának *felfüggesztését* javasolja, amivel szemben *Dulin* Jenő és *Klein* Antal, Ulain Ferenc kiadatása ellen nyilatkozik azzal az indokolással, hogy az ő esetében *zaklatást* látnak fennforogni.

Eckhardt Tibort jogerősen elítélték *párbajvétségért.* A büntetés kitöltése céljából kéri a budapesti főügyészség Eckhardt mentelmi jogának felfüggesztését. A bizottság *a felfüggesztést javasolja.*

Rassay Károlyt az Eckhardt Tibor sérelmére sajtó útján elkövetett *rágalmazás* címén kéri kiadni a budapesti főügyészség. A bizottság a *kiadatást* javasolja.

Ezzel szemben *nem javasolja* Éber Antal mentelmi jogának felfüggesztését abban a többrendbeli sajtóperben, amelyet a *Székesfővárosi Temetkezési Üzem* igazgatósága indított *Éber* Antal ellen.

Ugyancsak nem javasolja a mentelmi jog felfüggesztését vitéz *Kenyeres* János ügyében, akit egy budapesti cég sikkasztással és csalással vádol, akit emiatt a mult országgyűlésen is kikértek, de a mentelmi jog felfüggesztését a képviselőház akkor is megtagadta, mert *zaklatást* lát fennforogni.

Nem javasolja a mentelmi jog felfüggesztését *Drobni* Lajos képviselő ügyében, aki ellen *Szauter* Ferenc győri polgármester feljelentésére indult meg az eljárás hivatalból üldözendő rágalmazás címén.

A bizottság az endrődi véres választással kapcsolatban a szegedi főügyészség megkeresésére *javasolja Andaházi Kasnya Béla kiadatását izgatás és hatóságsértés miatt.* A mentelmi bizottság véleményével szemben *Dulin* Jenő és *Klein* Antal az ügyben zaklatást lát fennforogni és kisebbségi véleményükben azt javasolják, hogy a Ház *ne függessze fel Andaházi Kasnya* Béla mentelmi jogát.

Milotay István mentelmi jogának felfüggesztését javasolják egy rágalmazási perben, amelyet *Vukov* Lukács indított ellene és párviadal vétsége címén gróf *Pongrácz* Jenő kiadatását javasolják.

Lovagias ügy báró Berg Miksa és Megay-Meissner Károly között

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház szerdai üléséből kifolyólag lovagias affér támadt báró *Berg* Miksa és *Megay-Meissner* Károly között. *Horváth* Zoltán beszéde során említést tett arról, hogy Megay-Meissner, akinek ügyében egyébként csütörtökön dönt a közigazgatási bíróság, nem lett volna megválasztható, mert nem magyar állampolgár. *Horváth* beszéde közben báró *Berg* Miksa közbeszólt, hogy Megay-Meissner apja *Ploestiben román tiszt volt.* Megay-Meissner erre azzal válaszolt, hogy ez *hazugság.* A kijelentés miatt báró *Berg* Miksa *Szentiványi* Lajos és *Dénesfay-Dinich* Ödön útján elégtételt kért *Megay-Meissnertől,* aki *Kölcsey* Istvánt és *Scheftsik Györgyöt* bízta meg képviseletével. A segédek a képviselőház egyik bizottsági termében összeültek és megállapodtak abban, hogy *mindaddig felfüggesztik a lovagias ügy elintézését, amíg báró Berg Miksa a kijelentésével kapcsolatos adatokat át nem szolgáltatja.*

Egészségtelen és visszatetsző a testen tapadó vizes ing!
EZÉRT VISELJEN:
Dr. Lahmann-divatinget

„Angol pénzen vett cseh fegyverekkel indult harcba a tavalyi osztrák forradalom"

Vádak az angol munkáspárt ellen

London, június 12.

Frank *Owen* ismert angol politikus a londoni Caxton-Hallban tartott nagygyűlésen mondott beszédében kijelentette, hogy *a munkáspárt titokban európai kalandba próbálta rántani Angliát.* A mult évben angol szocialisták a munkásoktól gyüjtött *pénzt küldtek az osztrák szocialistáknak a forradalom és háború céljaira.* Ezek az angol pénzen *Csehországban ágyúkat, puskákat, lőszert és kézigránátokat vettek.* A kiadásokat a szakszervezetek elszámolásaikban »könyvek« tétel alatt leplezték. A szónok végül a hadiipar üzelmeit tanulmányozó bizottság figyelmébe ajánlotta leleplezéseit és követelte, hogy a bizottság *a szakszervezetek könyveinek és elszámolásainak felülvizsgálásával rántsa le a leplet a sötét ügyről.*

Szájába lőtt Parragon Némedy György „Hangya" ellenőr

(Saját tudósítónktól.) A budapesti főkapitányság, a nagykanizsai rendőrség és a parragi csendőrörs rejtélyes öngyilkossági kísérlet ügyében nyomoz. *Parragon revolverével szájába lőtt Némedy György 26 éves »Hangya« szövetkezeti ellenőr,* aki Budapesten a *Kecskeméti* ucca 2. számú házban lakik. Némedy, aki *Némedy* Menyhért belvárosi fehérneműkereskedő fia, *május végén utazott el a fővárosból a Hangya megbízásából,* hogy több községben rovancsoljon. A rovancsoló körútja során érkezett Parragra, ahol öngyilkosságot kísérelt meg. A súlyosan sebesült szövetkezeti ellenőrt *a nagykanizsai kórházba szállították.* Szerda reggel Nagykanizsára érkezett Budapestről Némedy György egyik fivére, de nem tudott közelebbit mondani arról, miért akart meghalni az életunt szövetkezeti ellenőr. A nagykanizsai rendőrség, a budapesti főkapitányság és a parragi csendőrörs most közösen igyekszik fényt deríteni a rejtélyes esetre.

Rádió műsor

Június 13. Budapest I. 6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10.00:** Hírek. **10.20:** Az igazgyöngy születése és halála (felolvasás). Írta Fazekas István. **10.45:** »A vadevezős terepismerete.« Írta és felolvassa Machán Tibor. **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Eugen Stepat balalajkazenekara. **Közben:** Hírek. **1.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **1.30:** Az Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. **2.40:** Hírek, élelmiszerárak. **4.10:** »A háztartásról.« Vízváry Mariska előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5.00:** »Falvaink ivóvízellátása.« Sárányi Gyula dr. egy. tanár előadása. (A földmívelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.) **5.35:** Népzenei hangverseny közvetítése Hódmezővásárhelyről. Bevezető beszédet mond Endrey Béla dr. h. polgármester. A műsort összeállította és rendezi Péczély Attila dr. Vezényel Tóth Lajos, Tóth Margit, Forró Vilmos, Janovits István és Lőrinczy András. **6.45:** »Minden az arcunkra van írva.« Müller Vilmos dr. előadása. **7.20:** Hanglemezek. Közben **7.50:** A rádió külügyi negyedórája. **8.40:** Hírek, lóversenyeredmények. **9.00:** Közvetítés a Gellért-szállóból. Debreceni Kiss Béla és cigányzenekara muzsikál. **9.50:** A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. Vezényel Polgár Tibor. Közben kb. **10.15:** Időjárásjelentés. **11.15:** Havi szemle francia nyelven. »La situation extérieure de la Hongrie.« (Magyarország külpolitikai helyzete.) Ottlik György dr. előadása. **11.30:** Közvetítés a Britannia-szállóból. Heinemann Ede jazzenekarának műsora Tóth Imre énekszámaival. **12.05:** Hírek. — **Budapest II. 5.05:** »Budapest első szerelmese.« (Podmaniczky Frigyes báró.) Gájári István előadása. **6.10—8.30-ig:** A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavillonból. Vezényel Bor Dezső. Közreműködik Sennyei Szabó Ilus és Kishonti József (ének). **8.35:** Hírek. — **Telefonhírmondó. 6.45—11.15-ig és 12.00—5.00-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefonhírmondó külön műsora. **5.05—5.30-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások:** Egész nap Budapest I. műsora.

Egy világhírű operaénekesnő magánélete
Elissa Landi leleplezi a titkot „A világhír vagy szerelem"-ben
Elissa Landi, a gyönyörű amerikai filmsztár a Paramount csodálatosan érdekes, elegáns énekes filmjében Tosca, Turandot, Brabanti Elza és Pillangó kisasszony nagyáriáit énekli
A „Világhír vagy szerelem" pompás témájával és kacagtató humorával minden egyéb filmtől elüt. Csütörtöktől kerül bemutatásra Uránia, City, Kert mozgó (Aréna út)

„KIBUKOSZ"

Riport a kibukott kisgazdaképviselőjelöltek szövetségének összejöveteléről — Egy szövetség, amelynek célja önmaga megszüntetése

(Saját tudósítónktól.) Különös asztaltársaság alakult néhány héttel ezelőtt. Nemcsak a társaság különös, nanem a neve is furcsa: *Kibukosz.* Kik a tagjai ennek a társaságnak? Kik azok az urak, akik minden csütörtök délben összegyűlnek egy belvárosi kis vendéglő különtermében? A független kisgazdapártnak azok a tagjai, akik az országos választás során *kibuktak,* vagy mint ők mondják: »*a gőzhenger áldozatai*«. Kibukosz pedig annyit jelent: *Kibukottak szövetsége.*

A képviselőválasztás egyik nagy meglepetése volt, hogy *Hegymegi Kiss Pál,* a független kisgazdapárt alelnöke, aki négy helyen is indult, kimaradt a parlamentből. *Pali* bácsi — mert így nevezik őt nemcsak a pártban, hanem a politikai körökben is — nem az a férfi, aki hagyja magát víz alá nyomni. Miután a párt nagyon sok jelöltje megbukott, rögtön szervezett egy társaságot, hogy ott azután *szidhassa a kormányt barátaival együtt.*

Így alakult meg a *Kibukosz.* Elnökké természetesen Pali bácsit választották, de bejelentették az alakulást *Eckhardt* Tibornak, a párt elnökének is, aki elvállalta a *Kibukosz díszelnökségét.* Az első ülésen megalkották a társaság iratlan alapszabályait. Az alapszabályok megengedik, hogy a szövetség tagjai legyenek a más pártállású kibukott jelöltek, pártoló tagok lehetnek a kisgazdapárt megválasztott képviselői. Legérdekesebb azonban az iratlan alapszabályok utolsó pontja, amely így hangzik:

»*A Kibukosz célja: a szövetség teljes megszűnése.*«

Szóval a kibukott jelöltek nem tettek le arról a szándékukról, hogy mégis *bejussanak a parlamentbe...*

*

Mi történik egy ilyen Kibukosz ebéden? Miről beszélgetnek a kibukott képviselőjelöltek, vajjon szidják-e a kormányt, elkeserítette-e őket a bukás? — ez érdekelt bennünket. Természetes tehát, hogy mint vendég elmentünk a Kibukosz ebédre.

A vendéglő egyik szobájából nagy nevetés hangzott. Úgylátszik helyben vagyunk. Tényleg a különszobában vagy tíz-tizenkét kibukott jelölt derült, amikor *Cseresnyés* Aladár nyugállományú csendőrszázados — a szövetség teljes jogú, rendes tagja, a *pásztói kerület kibukott jelöltje* — mély hangján előadta választási kalandjait.

Az asztalfőn *Hegymegi Kiss* Pál ült. Nagyokat húzott pipájából, de keveset beszélt. A rossznyelvek szerint már két hét óta azon töri a fejét, hogy *ki legyen az utódja a Kibukosz élén,* mert Pali bácsi *szeptemberben már a Ház tagja akar lenni.* Tudniillik szeptember elején tárgyalja a közigazgatási bíróság a debreceni petíciót. Ott ül mellette a régi Ház másik tagja, *Szakács* Andor, aki a hajdúnánási petíció miatt izgul. *Körülöttük a kibukott jelöltek.* A képviselőket csak báró *Berg* Miksa képviseli. De hogy hivatalos színe is legyen az összejövetelnek, itt ül *Gajáry* Kálmán, a párt titkára. Ő félig-meddig tagja a szövetségnek, mert *Kalocsán volt jelölt,* de visszalépett *Galántay Glock* Tivadar kedvéért.

— Még nem meséltem el a gyomai kalandomat, — harsan fel mellettünk *Cseresnyés* Aladár mély hangja. — Az nagy tánc volt. A választás napján, miután engem Pásztón már az ajánlásoknál elbuktattak, lementem *Gyomára,* hogy *Andaházi-Kasnya* Bélát támogassam. Reggel nyolckor jelentkeztem a választási elnöknél, azután leültem és figyelni kezdtem. Látom ám, hogy már több mint két órája szavaznak, *de egyetlen Kasnya-szavazó sem jön be.* Ejnye, de furcsa, — gondoltam — no majd itt rendet csinálok. Kimentem a Kasnya-emberekhez és kiadtam a parancsot: *ötven ember menjen át a Rubinek-csoportba, majd így bejutnak és leszavaznak — Andaházi-Kasnyára.* Így is történt. Képzeljétek el. Beengednek egy csomó választót, egyszerre csak elkezdődik a tréfa. *Kasnya, Kasnya Kasnya...* Az én ötven emberem szép sorjában leszavazott Kasnyára.

— Persze mingyárt tudták, hogy ezt *Cseresnyés* Aladár csinálta. Tíz perc múlva csendőr jött értem, hogy menjek a községházára. Itt azzal fogadtak, hogy a csendőri jelentés szerint *lázítok,* hagyjam el a kerületet. »Mutassák meg nekem azt a csendőrt, aki szerint én lázítok — kezdtem ordítani — *vágja a képembe ezt és akkor nyomban lemondok csendőrszázadosi rangomról.*« Persze nem jelentkezett a csendőr, de nekem meghagyták, hogy menjek haza a lakásomra. A parancs szerint nem hagyhattam el a lakást és nem érintkezhettem a választókkal. De mire odaértem ahhoz a parasztházhoz, amelyben laktam, már utólért a csendőr és hozta az üzenetet, hogy *őt futár* útján érintkezhetem a gazdákkal. Nem kell nekem futár, mondtam magamban. Elkértem a házigazdám fiának *parasztgunyáját, csizmát húztam a lábamra, ünneplő falusi díszbe vágtam magam* és úgy mentem az embereim közé. *Nem ismert meg senki, de Kasnya Bélát behoztam.*

Olyan derültség fogadta az elbeszélést, amelyet a *parlamenti tudósításokban* (ejnye, az ember folyton ilyen kellemetlen dolgokra gondol) viharosnak szokták jelölni.

— *A Béla pedig egy új autót vásárolt azon a pénzen, amit meglakarított azért, mert kitiltották a kerületből.* Így lesz a benzinköltségből — autó, — jegyezte meg az egyik »kibukosz«.

Nyári szabadságát töltse a HAMBURG-AMERIKA LINIE hajókirándulásain

Nagy Földközi tengeri és északi utazás Nápolytól az Északi fokra, onnan Hamburgba a fjordokon át, júl. 15—aug. 6-ig a „Resolute" luxusgőzössel RM **560.**—tól

Utazás Skóciába, Norvégiába és Dániába augusztus 10-től 25-ig RM **300.**—tól

Őszi Földközi tengeri utazás aug. 27—szept. 14-ig Hamburgból Portugálián, Spanyolországon, Marokkón, Algíren át Velencébe RM **350.**—tól

Nagy keleti utazás ősszel szept. 16—okt. 9-ig. Velencéből, Athen, Istanbul, Palestina, Egyptom, Nápoly, Genua RM **450.**—től

Utazás az Atlanti Óceán szigeteire okt. 11—28-ig. Genuából Algír, Gibraltár, Kanári szig., Madeira, Lissabon, RM **285** —tól

Márka utazási csekkek beszerezhetők

Öröm és élvezet az utazás a HAMBURG-AMERIKA LINIE hajóival

— Sokkal jobb »álruhás« esetet tudok, — szólt most közbe dr. *Győry* Árpád (derecskei kerület) — igaz, hogy ez csak *legenda.* Állítólag *Tibor* — így nevezik Eckhardt Tibort, a pártvezért — nemrég álruhában lement egy faluba és *bedilt egy birtokoshoz mezei munkára.* Egypár fillért és teljes ellátást ígértek fizetésül. Amikor reggelihez leültek, Tibor állva maradt és csak nézte, hogy mit esznek. Hát *vöröshagymát kaptak egy kis kenyérrel.* Tibor a fejét csóválta. Amikor azután ebédre is ugyanezt kapták, már izgatta a munkásokat, hogy nekik *rendes ebéd jár.* Természetes, hogy az »izgága munkást« csendőrök vitték be a községházára. Útközben állítólag találkozott »földesura« autójával és akkor igazolta, hogy *Eckhardt* Tibor. Eddig szól a legenda, de sajnos, tényleg *csak legenda...*

A pincérek serényen hozzák az újabb sör- és borszállítmányokat. A hangulat emelkedik. Ebben a jókedvben azután új név keletkezik. *Gajáry* Kálmánt, a visszalépett kalocsai jelöltet, aki visszalépése után *Galántay Glock* Tivadar választását irányította, elnevezik *Gajáry Glock* Kálmánnak...

— Igaz-e Kálmán, — kérdi tőle *Szakács* Andor — hogy megüzented Kalocsán a választás vezetőinek, hogyha nem lesz rend a választáson, akkor *felkötteted őket az első fára?*

— *De rend is volt!* — válaszolja diplomatikusan a gyanúsításra nagy nevetés közben *Gajáry.*

A legkedvesebb hatósági »közbelépést« dr. *Fabula* Frigyes ügyvéd meséli... illetőleg »fabulázza« el. Ő egyébként arról nevezetes, hogy egy kerületben sem lépett fel, de majdnem valamennyiben korteskedett.

— *Melczer* Béla kerületében, Mezőkeresztesen történt, — meséli — hogy nagyon erős volt az ellenzéki hangulat, hát a csendőrök »közbeléptek«. Nem volt ott erőszak. Csak becitálták a falvak *tudós asszonyait* és közölték velük, hogy feljelentették őket *magzatelhajtás címén.* Elmagyarázták nekik, hogy ezért milyen súlyos büntetés jár és amikor a szegény bábaasszonyok már nagyon megijedtek, akkor közölték, hogy nem lsz semmi bajuk, *ha fejenként hoznak száz-száz Nep-szavazót. Hát van-e ház falun... Szóval Melczer Béla a bábáknak köszönhette a bukást.*

A régi dolgokról már az újabbakra terelődik a beszélgetés. De egy emberről nem esik szó: *Ulain* Ferencről. Ha valaki kiejti a száján »*a Feri bácsi...*«, akkor gyilkos tekintetek nyomban beléfojtják a szót. *Ez a név tabu...* Annál többet beszélnek a kis *Jenes* Andrásról.

— Jót mulattam rajta az első pártebéden, — meséli *Mátéffy* Géza, Eckhardt titkára. — Ott ült *Eckhardt* Tibor és én köztem. Tudniillik Tibor elkésett és miután csak Jenes mellett volt üres hely, hát odaült. Mit mondjak, Tibort szivarokkal, engem egyiptomi cigarettákkal, az egész társaságot pedig *pezsgővel kínálgatta.* De nem volt szerencséje, *kosarat kapott* az egész vonalon. Később Andaházi-Kasnya megmagyarázta neki: »*Idefigyelj, András! Ne kínáld te a vezért szivarral, ne akarj senkinek fizetni se pezsgőt, se mást, hidd el, hogy másnak is van annyi pénze, hogy egyiptomi cigarettát vegyen magának, ha kedve tartja.* Különben pedig szokd meg, hogy mi ebédhez vagy egy kis sört, vagy pedig bort szoktunk inni, nem pedig pezsgőt. *Eckhardt* Tibort pedig *ne nevezd Tibornak, hanem csak úgy egyszerűen* — mint mi is — *kegyelmes úrnak...*«

Úgylátszik fogott a tanítás, mert a multkor a Ház folyosóján, amikor *Dinnyés* Lajossal beszélgetett *Jenes* András, feltűnt nekünk, hogy percenként mondta: *Eckhardt Excellenciája... A keresztnevét nem mondta ki, nagyon hatott a tanítás.*

*

Az ebéd jó hangulatban végetért. A Kibukosz tagjai szedelőztek és indultak a párt kedvenc kávéházába, hogy ott igyák meg a feketekávét. Mielőtt elindultak, *Fabula* Frigyes valamit súgott a vendéglősnek. Mi eláruljuk a titkot és ezúton közöljük a Kibukosz tagjaival, hogy jövő csütörtökön nagy őzlakoma lesz. Az őzikét most vasárnap akarja leteríteni *Fabula* doktor úr.

Azért nem is olyan rossz dolog kibukott jelöltnek lenni. A fehér asztal mellett elfelejtenek minden bánatot, de odabent a pirosszőnyeges parlamenti folyosón bizony egy kissé összeszorul egy-egy Kibukosz szíve, amikor *elkezd csörögni az elnöki csengő.* De sebaj, Kibukosz tagok, csak állandóan szem előtt kell tartani a *Kibukosz alapszabályainak utolsó pontját: Van még remény...*

Rajna Béla

---

totta önmagában a vidéki egészséget.

Beakasztotta a kalapot s mellé a botot. A lány szerényen s udvariasan a bal legszélső szögre akasztotta a köténvt. A szekrényben öt fog volt. Ő a második és harmadik fogra akasztotta a holmiját, s még akkor is maradt egy fog, ami elválasztotta a botját a lány kötényétől.

De mégis csak furcsa dolog, hogy a szekrényében egy női holmi lóg... No, fene egye meg... szerencsére nem fog soká tartani.. Pár hónap az egész .. A nő csak éppen be van utalva hozzá. Valami statisztikát kell csinálni a miniszternek s arra küldték ki a lányt, aki csak olyan szellemi szükségmunkás, hogy neki segítsen ezt végezni... Naponta két órát szokott itt tölteni... Nem nyolc órakor jön, hanem tízkor és tizenkettőig marad, akkor visszamegy a minisztériumba.

Milyen szemtelenség, ha az ember meggondolja, hogy egy nyolcvanpengős lány ilyen finom köténvt tart magának. A legjobb helyen vette. Olyan, mintha nyerssselyem lenne. Még így lógva is nagyon elegáns. Ahogy ránézett a kötényre, az oly kemény volt, megmutatta a melle domborulatát... A lányét... Fene szép lány.. Persze a miniszter személyes szolgálatára a legszebbet választják ki...

Bezárta a szekrény ajtaját és ment az asztalához.

Micsoda dolog azt, hogy effélé nőket egyáltalán felvesznek a hivatalokba... Doktorkisasszony... Statisztikus... Éppen olyan pesti nő, mint a többi...

Míg az íróasztalhoz lépett, belenézett a nagy tükörbe, mely ott függött az iratszekrény mellett. Látta, hogy nagyon sápadt. Kopasz feje oly ragyogó sima, mint egy görög bölcsé. Egy pillanatig ott maradt a szeme a saját alakján. Érezte, hogy nagyon intelligens fej. Ovális arca halottsápadt, szemei gyűröttek és a szembogarak kutatóan néztek vissza rá, mintha azok akarnák onnan a tükörből őt kikémlelni...

Körülnézett, hogy az ellenőrök látták-e ezt a pillantást a tükörben: rápillantott a miniszter arcképére, az éles profillal figyelt felé, még jó, hogy csak kép... s a főpolgármesterére: ez ügyet sem vetett ilyen dolgokra, viselte a díszmagyarját.

Beleült a székbe s egy pillanatig várt. Végigsimította a fejét, ahogy kopaszok szokták, akkor csengetett a titkárának.

Szemben vele, a falnál, az ablak tulsó oldalán ott állott még egy íróasztal. Két óra mulva jön a szükségmunkás kisasszony s nyersvászon köténvében ott fog ülni, neki hátatfordítva s végzi szükségtelen munkáját.

3.

Kilenc órakor bejött hozzá Félix tanácsos. Már mikor bejött, kellemetlen volt neki. Ez a Félix nagyon fiatalon kapta meg a tanácsosi címet. Olyan zsúrfiú volt, folyton nagy estélyekre járt. Különben neki alárendeltje volt, de mindig úgy tett, mintha egyenrangúak lennének, pedig ő már három éve valóságos tanácsos.

— Szervusz Vágrándykám.

Lassan és sokára nézett fel, hogy éreztesse, hogy egyrészt nincs ideje a sok dologtól vele foglalkozni, másrészt nem is kötelessége, hogy túlhamar örüljön a szerencsének. S harmadszor ő nem Vágrándykám.

Csak éppen bólintott neki s annyit dünnyögött:

— Szervusz.

Félix azonban úgy tett, mintha ezt nem is venné észre.

— Mondd kérlek szépen, nem ismersz egy Auveszky Nándor nevű egyént?

(Folytatása következik.)

Vasárnap is szabad aratni

Az *MTI jelenti:* Dr. *Darányi* Kálmán földmüvelésügyi miniszter az aratási és ezzel kapcsolatos mezőgazdasági munkák zavartalan elvégzése érdekében a mai nap folyamán az alábbi táviratot küldötte meg valamennyi alispánnak és a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterének:

»A mezőgazdasági munkák rendjének biztosítása érdekében az aratási és az azzal kapcsolatos munkák végzését a június 30. és július 7. napjára eső vasárnapokon, a belügyminiszterrel egyetértve, *elkerülhetetlenül szükségesnek nyilvánítom.* E vasárnapokon tehát a szóbanforgó munkálatok végezhetők. Felhívom, ha elbírálása szerint is szükséges, törvényhatósága területén a *munkaszünet felfüggesztése iránt haladéktalanul intézkedjék.* A munkaszünet felfüggesztése esetén az ellenőrzésre hivatott szerveket megfelelően utasítsa, hogy e vasárnapokon a kérdéses munkálatok végzését ne akadályozzák meg.«

Az »Autó«
600 km-es Jubileumi Túraútján
FIAT
Balilla ELSŐ
úgy az
1.1 literes túrakocsik
mint az
1.1 literes sportkocsik
kategóriájában
VI., Aréna út 61. Telefón: 988-20
Városi eladási iroda, IV., Váci ucca 1–3. Tel. 828-48.

Felkérjük nagyrabecsült vevőinket, hogy
imprime-selyem, mosókelme- és gyapjúszövet-különlegességeink
nagyon olcsó
árairól meggyőződni szíveskedjenek
Szücs és Márkus
Petőfi Sándor ucca 18. szám.

Olaszország kilép a Népszövetségből és azonnal háborút kezd Abesszínia ellen, ha követeléseit nem teljesítik?

Párizs, június 28.

A Temps newyorki távirata szerint a Hearst-sajtó ismerteti azokat a követeléseket, amelyeket a keletafrikai ügyben Mussolini olasz miniszterelnök Eden angol népszövetségi miniszterrel közölt:

1. Olaszország Abesszínia felett protektorátust gyakorol, ami azonban nem fogja érinteni Abesszínia belpolitikai függetlenségét.

2. Az olasz bevándorlás előtt Abesszínia széles kaput tár.

3. Abesszínia ásványanyagokat, főképpen pedig fát szállít Olaszországnak.

4. Olaszország Massaua és Mogadisco között vasútvonalat épít.

5. Olaszország keletafrikai birtokait olyan módon fogja kifejleszteni, hogy annak Abesszínia is teljes mértékben hasznát fogja látni.

Mussolini közölte még, hogy amennyiben az ügy békés elintézésére lehetőség nyílik, készséggel hajlandó a négussal és a Népszövetséggel tárgyalni, ellenkező esetben azonban seregei készen állanak és a Népszövetségből való távozása után haladéktalanul megkezdi a hadműveleteket.

Ne utazzon esőköpeny nélkül!
Dús raktár, közismert jó minőségek, olcsó árak!
Wimpassing—Reithoffer, Budapest, VI., Andrássy út 8.

RAB OROSZLÁN

Regény

Irta: MÓRICZ ZSIGMOND

I. RÉSZ.

1.

A fák tövén, az aszfaltban félméteres sugarú vasrácsok.

Sűrű rács, nyolc karika, át meg átbordázva. Alatta kemény a föld, száraz, soha egy csöpp nedvességet nem kap, csak az esőben, mint a falusi paraszt fák. Csudálatos, hogy mégis élnek.

Vágrándy tanácsos felnézett a fa sűrű repedésekkel szőtt háncsán túl, fel a lombkoronába. Egész szépen kilevelezett. Újra lepillantott a vasrácsra, alatta tele van papírral, szivarvéggel, gyufaskatulyával és más szeméttel a szürke, száraz földkarika. Ebből él? Az ember nem érti. Még ha eső jön is, csak ez a méteres kör van szabadon, hát honnan szed táplálékot a fa szétágazó gyökérzete, hiszen kővel van borítva az egész környék, s az eső fölöslege nem szivároghat le a talajba, hanem elfut s a csatornanyílásokon menekül ki a városból.

— Ez Pest, — mondta magában s valami olyat gondolt, hogy hát azt meg lehet érteni, hogy ő miből él meg? az ő lelke szintén egy méteres kör vasrácsa alatt ereszti le a gyökereit a létbe s mégis él... Neki sem jut több egy méter karikánál, a kemény, rideg budapesti aszfaltban...

Botjával minden fa alatt megbökí a földet, amint nyugodt sietéssel halad a hivatal felé. Mindenütt egyformán kemény a humus.

— És Juluka is... Julukának is ez a baja... Mije van? Egy kétszobás lakás...

Egy félméteres sugarú kör: tessék benne boldog lenni.

Újra felnézett egy fára. A szilfa apró, éles kemény levelei elég haragos zölden libegnek az ágakon. Nem lehet azt mondani, hogy el van sorvadva ez a fa. Épolyan szép, mint a mezőn. A platán is, a vadgesztenye is... Ezek a terméketlen fák kibírják a fővárosi klímát. Gyümölcsfa nem...

Julukának sincs gyermeke, akkor neki is meg kell tudni élni itt...

A portás sapkájához emelte a kezét. Ő könnyedén, unalmasan viszonozta a köszöntést és besietett a hivatali palota főkapuján.

Visszanézett a portásra, mint előbb a fákra. Nagy fekete ember, kemény őrmester típus. Itt ácsorog egész nap, egész életén át, mint az erdei fa az uccán, ennek is félméteres sugara van s él...

Az épületnek hatalmas lépcsőháza sötét és fényes. Vasoszlopok korinthusi fővel és a falak olajfestékkel kimázolva, márványozottan.

Elindult a tarka cifra, tágas lépcsőn fel. Fel a harmadik emeletre.

— Juluka is falusi kislány.

Nem való egy vidéki lánynak ez a Pest. Ha valahol otthon élnének s volna egy kis gazdaság körülöttük, egészen máskép virágzott volna a felesége is: termett volna is. Egy-két egészséges gyerek: az ő egészsége is más lenne. Főleg az idegállapota. Milyen jól élnek a kisvárosi kollégák. Nem régen kiszálláson volt, csak itt Kőbányán s egy kollégája meghívta ebédre... Szép kis kert... önállóan laknak egy kis úri házban... éppen úgy, mintha Szerencsen laknának... Négy kövér gyerek... négy... szinte sok...

A második emeleten megállott, kifújta magát.

— Csak egy lenne legalább...

De hogy? hol?... A kétszobás lakásban? a negyedik emeleten?

Persze, ha lenne, nem ott laknának...

De jobb is hogy nincs: érdemes megörökíteni az ő fajtájukat? A gyerekek örököljék az ő természetüket? Ezt kell átmenteni a jövőbe?...

2.

Az urak már mind az asztaluknál ültek. Feltett kalappal ment keresztül köztük. Ahogy a folyosóról belépett, egy nagy terembe nyitott, ahol hárman ültek. Az urak felállottak, úgy köszöntötték. Biccentett s kikarikásodott szemeit rá sem vetette egyikükre sem, ment tovább. A második szobában ketten voltak és jobbra, balra ajtók nyiltak. Jobbra három nagy terem, balra egy nagy iktatószoba.

Akkor nyilt az ő szobájának az ajtaja, illetve nyitva volt s belépett a nehéz, kiszellőzetlen helyiségbe.

Úgynevezett elegáns szoba volt. Elődje nagybefolyású ember volt, egyik központi tanácsnoknak a sógora s kiverekedte, hogy nagy plüssgarnitúrát kapott a szoba. Az íróasztal ferdén volt állítva az ablak mellett a sarokra s az asztalon tökéletes rend. A tintatartó, tolltartó, a ceruzák és tollak mértani gúlában várták a tanácsos urat.

Sietve nyitotta ki a szekrényt, hogy beakassza kalapját és sétapálcáját.

Ahogy benézett, meghökkent.

Első percben nem is tudta, csak egy kis felháborodással látta, hogy egy nyersvászon, s nagyon elegáns női kötény van beakasztva.

De már el is intézte. Ő mondta Ellának, hogy akassza csak be oda.

Elfintorította az orrát, a kötényből valami éles parfőm áradt.

— No, fene egye meg, — dörmögte magában hang nélkül.

Ezzel a falusi káromkodással fenntar-

A POLITIKA HIREI

— **Antal István államtitkár megkapta a II. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal.** *Horthy* Miklós kormányzó, — mint félhivatalosan jelentik — a miniszterelnök előterjesztésére dr. *Antal* István igazságügyi államtitkár, országgyűlési képviselőnek, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének, ez utóbbi állásától való megválása alkalmából *buzgó és kiválóan értékes szolgálatai elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal együtt adományozta.*

— **Mohács tízezer pengő államsegélyt kapott.** *Mohácsról* jelentik: A belügyminisztérium a városok megsegítésére szolgáló alapból Mohács város részére *tízezer pengő segélyt* folyósított.

— **Leszállították Szekszárd inségadóját.** Szekszárd városának a kormány rendelete értelmében *20 százalék inségadót* kellett volna kivetnie. *Kozma* Miklós belügyminiszter a város képviselőtestületének kérésére, Szekszárd lakosságának súlyos közterheire való tekintettel *10 százalékra* szállította le az inségadó kulcsát.

— **Kitüntetések.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Marton* Béla képviselőnek, a Nep szervező főtitkárának és dr. *Traeger* Ernő miniszterelnökségi miniszteri tanácsosnak a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

— **Szabolcs megye új felsőházi tagja: Lipthay László.** Szabolcs megye közgyűlésén a felsőház rendes tagjává a kormánypárt jelöltjét, *Lipthay* Lászlót, póttagokká *Sédeni-Ambrózy* Györgyöt és *Csicsery-Orosz* Sándort választották meg.

— **A Nep győzelme a pestszentlőrinci községi választáson.** Pestszentlőrincen 44 képviselőtestületi tagot választottak. A Nep 41, a kereszténypárt 2, az egyesült szocialista és demokrata lista egy mandátumot kapott.

— **Gróf Dessewffy Emil temetése.** Szombaton délelőtt Királytelken eltemették gróf *Dessewffy* Emilt. A felsőházat gróf *Bethlen* Pál és *Mikecz* Dezső képviselte. A szertartást *Énekes* János prelátus-kanonok végezte.

— **Kormánypárti siker Nagykanizsán és Kiskunhalason.** Nagykanizsán a községi választáson valamennyi kerületben a Nep listája, Kiskanizsán a nyilaskeresztes lista győzött. Kiskunhalason 11 kormánypárti és 7 kisgazdapárti képviselő jutott be a képviselőtestületbe. A kiskunhalasi választást panasszal támadják meg.

— **Képviselői beszámolók.** *Bánsághy* György Szőregen, Deszken, Ujszentivánon, Örszentivánon, Klárafalván és Kübekházán. *Czermann* Antal Nádasladányban, Jenő és Sárkeszi községekben tartott beszámoló beszédet.

— **Griger Miklós és Payr Hugó beszéde Ráckevén.** A nemzeti néppárt ráckevei gyűlésén *Griger* Miklós elsősorban külpolitikai kérdésekkel foglalkozott, utalt a háborús veszélyre, s megállapította, hogy Magyarország számára egyetlen járható út *a kalandoktól mentes szabadkéz politikája.* Beszéde belpolitikai részében támadta a kormányt. *Payr* Hugó felszólalásában hangoztatta, hogy a Gömbös-kormány politikája nem nemzeti egységet, hanem nemzeti széthúzást teremtett.

— **Szabolcs megye üdvözölte a kormányt a gazdaadósságok rendezéséért.** *Nyíregyházá ól* jelentik: Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottságának hétfőn tartott rendkívüli közgyűlésén *Mikecz* Ödön főispán foglalkozott a súlyos külpolitikai helyzettel, majd a vármegye ügyeivel kapcsolatban megemlítette, hogy a törvényhatóság mindig előtérbe helyezte a mezőgazdaság védelmét. Gróf *Fo gács* Balázs hangsúlyozta, hogy a magyar gazdatársadalom önhibáján kívül jutott súlyos helyzetébe. A gazdaadósság rendezésével megváltozik az egész magyar gazdasági élet. Indítványára *Kövendy* Gyula ellenző felszólalása után 483 szóval 2 ellenében *üdvözölték a kormányt a gazdaadósságok rendezéséért.*

— **Csongrád megye segítséget kér szegényeinek a gyáraktól.** *Szentesről* jelentik: Csongrád megye közigazgatási bizottságának határozata alapján hétfőn szétküldte az ország valamennyi textil-, vászon- és bőrgyárához *Kozma* György főispán aláírásával ellátott levelét, amelyben a gyárak támogatását kéri a megye szegényei számára. A levél elmondja, hogy Csongrád megyét milyen súlyos elemi csapások érték, lakossága milyen példátlan nyomorral küzd. A kormány és a helyi hatóságok ereje csak arra volt elegendő hogy az *éhenhalástól* mentsék meg a nyomorgókat, de most már képtelenek az évek óta tartó állandó munkanélküliség és nyomor miatt kimerült embereket felruházni. *Ijesztő méreteket ölt a szegény lakosság lerongyolódása, többezer embernek a legszükségesebb ruházati cikke sincs meg* A legaggasztóbb azonban a *gyermekek* helyzete. Ennek a pusztulásra ítélt színmagyar nemzedéknek megmentéséért a megye arra kéri a gyárakat, *segítsék meg a nyomorgókat* és a gyár termékeiből minél nagyobb mennyiséget bocsássanak a megye rendelkezésére.

Saját készítésű

gyermek-kerékpárok
fiúk, lányok részére, 4—16 évesig 90. 120, 140 P. Láng Jakab és Fia, Bpest, József körút 41. Árjegyzék ingyen. Alapítva 1896

A kormányzóné vasárnap délután meglátogatta a hajléktalanok kerepesiúti központi menedékhelyét. A képen: Horthy Miklósné végignézi a megvendégelt hajléktalanok vacsoráját

Róma 1935 karácsonyát várja

Róma, december.

Ha valaki azzal a felcsigázott várakozással jön az olasz fővárosba, hogy húsz év után újra lássa a »háborús karácsony« emlékét — feltétlenül csalódik.

A mindennapi élet külső képét egyedül a kisebb autóforgalom és a kivilágítások csökkentése változtatta meg. Az ország 40 millió lakosára 1 millió autó jutott, tehát nagyjából minden negyvenedik ember autótulajdonos is volt. Az egymillió autóból majdnem ötszázezer *Rómában* futott és így a forgalom valóban *óriási mértéket öltött.* Az utóbbi hetekben a római autók egyharmadát leállították. Nemcsak a megdrágult benzin miatt, hanem mert Rómában ma »chic« gyalog vagy autobuszon járni. Tegnap az autobuszmegállóhelyen *Mussolini* leánya, *Edda, Ciano* miniszter felesége várakozott mellettem, pedig nemrégen még ő volt Róma egyik legismertebb hölgyvezetője. A takarékosság másik jele egyedül éjjel észlelhető: a híres római kutak najádjai és tritonjai, amelyek esténként vakító reflektorfényben fürödtek, most sötétben hallgatják a szökőkutak csobogását.

Rendkívül érdekes, milyen gyorsan értik meg még a bonyolultabb gazdasági rendszabályokat is. Róma két villanyforrása közül az egyiket víz hajtja, a másikat szén. Alig van római polgár, ki ne tudná, melyik negyedben közömbös a villanypazarlás, »hiszen csak víz hajtja« — és melyikben cselekszik »hazafiasan«, amikor a lehető legtöbb villanykörtét kapcsolja ki.

Külpolitika a magánéletben

Két betű uralkodik ma minden egyes olasz életben: *A. O. — Africa Orientale.* Sohasem írják ki a szavakat, sem uccai ragaszokon, sem az ujságokban, még sincs ember, aki ne ismerné a két betű értelmét.

Az utóbbi napok tárgyalásai és a *Hoare—Laval*-féle békeajánlat rendkívül felcsigázta az érdeklődést. Vannak, akik már látják a békegalambot, vannak, akik hosszadalmas, elhúzódó nehézségeket várnak. Egy biztos: mindenki örül a békés megoldás lehetőségének. Akik ismerik a felajánlott területeket, már számítgatják az aranybányák és ogadeni olajforrások gazdagságát, mások a kitermeléshez szükséges pénz- és időbefektetésen törik a fejüket. Szakértők szerint valóban *vannak* aranybányák és olajforrások a kérdéses területeken, sőt évente két-háromszor aratnak, de az új gazdasági erőforrások kihasználása sok pénzbefektetést és időt vesz még igénybe. Az angol-francia békeajánlatban szóbakerült terület nagyobb, mint Magyarország és egy, talán másfélmillió ember telepítését tenné lehetővé.

Sokan azt hiszik, hogy a békeajánlatot Lipót belga király közvetítése eredményezte. A fiatal király az olasz trónörökösné bá'yja és így az ő londoni látogatásának javára elkönyvelt siker nagyon növelte az ifjú hercegnő népszerűségét.

Csodálatos áldozatkészség

Külföldiek, ha olvassák azt a sok anekdótát, melyet az utóbbi időben az olaszok áldozatkészségéről írnak, néha talán hitetlenül mosolyognak. Mesébe illő az a természetesség, amellyel *az egész olasz nép* ebben a kérdésben összefog. Elena királyné jegygyűrűjéről és a pápa aranykeresztjéről minden uccagyerek tud. A multkor egyik olasz ismerősöm lázasan kereste kulcscsomóját, végül kisült, első gimnazista fia elvitte az iskolába, hogy a vasat felajánlja. Valami ősi, szinte primitív ünnepélyesség van ebben az áldozatkészségben.

Apró római „szenzációk"

Mussolini visszahívta *Nobilet*, hogy tudását a haza szolgálatába állítsa.

A szenátus megnyitó ülésén megjelent *Umberto* trónörökös, öt királyi herceg kíséretében. Ez volt az *első eset*, hogy a trónörökös ilyenfajta ünnepségen résztvett

Gróf *Ciano, Mussolini* veje, rövid szabadságra hazajön, ezzel szemben a *Duce* fiai a karácsonyt az afrikai fronton töltik.

Minden ujság hozza az újonnan átkeresztelt *Via Austriacae—Hungaricae* fényképét. Ez az ucca előbb a *Via Romania* nevet viselte. Nagyban folynak a névátváltoztatások. Leragasztották az »*Angol királynő*« szálloda cégtábláját és valaki naiv buzgalommal átkeresztelte az »*Eden-szállodát*« is.

D. L.

— **Felavatták az újvidéki Polgári Magyar Daloskör háromemeletes palotáját.** Vasárnap avatták fel *Ujvidéken a Polgári Magyar Daloskör új otthonát.* A háromemeletes épületben *színház is van.* A daloskört még 1897-ben alapították.

Thomas Mann
Mesterek
SZENVEDÉSE és NAGYSÁGA
goethe
wagner
cervantes
EGÉSZVÁSZONKÖTÉS
A'RA 5 PENGŐ
athenaeum

Andaházi-Kasnya Bélát négy hónapra ítélte a szegedi tábla az endrődi események miatt

Szeged, december 23.

Az ítélőtábla Hubay-tanácsa hétfőn kezdte *Andaházi-Kasnya Béla* képviselő izgatási ügyét tárgyalni. A gyulai törvényszék annakidején *Andaházi-Kasnyát* felmentette az izgatás vádja alól, de *hatóságsértésért* 500 pengőre ítélte az endrődi sortűz ügyében.

Hubay elnök a tárgyalás elején megállapította: *Andaházi-Kasnya* azzal védekezett, hogy megérkezésekor még nem adtak ki parancsot a tömeg szétoszlatására. *Bakos* főszolgabíró ezzel szemben azt vallotta: azzal fogadta a képviselőt, hogy a tömeg szétoszlatására már kiadta a parancsot. Megkérdezi a képviselőt, *voltaképpen mit mondott a tömegnek?*

— Csak annyit, hogy maradjanak csöndben — felelt *Andaházy-Kasnya* Béla. — A belügyminisztériumból megjött az engedély a feloszlatott gyűlés megtartására.

Az elnöknek arra a kérdésére, vajjon volt-e olyan csendőr, aki *tegezve* szólította meg, a képviselő *igennel* felelt.

Ulain Ferenc védő ezután bizonyításkiegészítési indítványt tett, felpanaszolta, hogy száz tanu kihallgatását kérte, de egyetlen védőtanut sem hallgattak ki. Ujra kéri ezeknek a tanuknak kihallgatását, azonkívül *Dénesfay-Dinich* Ödön volt képviselő és *Márki* alispán kihallgatását. Bizonyítani kívánja, hogy *Pálka* főszolgabíró a sortűz idején a plébános lakásán borozgatott, noha mindenről tudnia kellett és intézkedhetett volna.

Zombory Jenő főügyész kérte, utasítsák vissza *Ulain* indítványait, mire *Ulain* mégegyszer felszólalt és még két tanu, *Boór* Aladár miniszteri tanácsos és *Sztranyavszky* Sándor kihallgatását kérte.

A délutáni tárgyaláson *Hubay* tanácselnök kihirdette a törvényszék végzését: az összes bizonyítási indítványokat elutasította.

Zombory Jenő főügyész vádbeszédében kérte *Andaházi-Kasnya* izgatás vétségében való bűnösségének megállapítását. A főszolgabíró törvényes hatáskörében járt el, amikor a gyűlést nem engedélyezte és *Andaházi* magatartása váltotta ki a véres eseményeket.

Ulain a kisgazdák és a Nep választási békéjéről

Ulain Ferenc védőbeszédében érdekes politikai intimitásokat mondott el. Az egész hivatalos apparátus — hangoztatta *Ulain* — a vádlott képviselőjelölt ellen dolgozott. Az Endrődön lejátszódott szomorú eseményekhez a legkevesebb köze éppen a vádlottnak van. A választási kampány során a Nep és a független kisgazdapárt között harmonikus viszony volt. Ő intézte a független kisgazdapárt kampányát és állandó érintkezésben volt *Sztranyavszky* Sándorral. *Közöttük külön telefonvonalat szereltek fel,* amely azt célozta, hogy a kerületekből érkező panaszokat rövid úton megbeszélhessék és kiegyenlíthessék. A rövid választási határidő alatt rengeteg panasz érkezett a kerületekből. Ezeket kölcsönösen igyekeztek békés szellemben elintézni. Annak ellenére azonban, hogy a kormánypárt és a kisgazdák között baráti viszony volt, *a kerületekben nem mindenütt vették tudomásul* és a legtöbb helyen a hivatalos jelölt mellett dolgozott a hivatalos apparátus. *Andaházi-Kasnya* is a szokásos utat választotta, amikor a belügyminiszterhez fordult, hogy a betiltott gyűlést engedélyezze. Magatartása sem izgató, sem jogellenes nem volt. »*A jog*« című folyóiratból *Zombory* főügyész cikkét olvasta fel, amely megállapítja, hogy a törvény az izgatás vétségét csak *a hatósági intézkedésekkel szemben* állapítja meg, de nem terjeszti ki a közegek elleni izgatásra is és éppen a főügyész cikke alapján kéri a vádlott felmentését.

— Meg kell állapítanom, — fejezte be beszédét a védő — hogy *Kasnya* eljárása *valóban nem volt illő egy volt és egy leendő képviselőhöz,* talán nyegleségnek is lehet nevezni, amit a vádlott tett, ez lehetett stílustalanság, de *jogászi szempontból* izgatásnak nem minősíthető.

Az ítélet

Kölcsönös replikák után este félhét órakor hirdetett ítéletet a szegedi tábla.

Ítéletében megsemmisítette a törvényszék ítéletének felmentő részét és *Andaházi-Kasnyát hatósági rendelet elleni izgatás vétségében bűnösnek mondotta ki és ezért négyhónapi fogházra ítélte.* A hatóságsértés kihágás címén reá kiszabott *500 pengő pénzbüntetést* a tábla heybenhagyta.

A tábla ítéletindokolása megállapítja, hogy *Andaházi-Kasnya* eljárása jogtalan volt, a főszolgabíró törvényes hatáskörében járt el. Nem az a kérdés, hogy a rendelet méltányos volt-e és panaszra adhatott-e okot, hanem az, hogy a hatóság törvényes hatáskörében adta-e ki azt. Amikor a Piac téren a vádlott a tömegnek azt mondotta, hogy *maradjon,* ezzel a hatóság által törvényes hatáskörben kiadott rendelkezés ellen *izgatott* és ezzel kimerítette az izgatás minden tényálladékát. Súlyosbító körülménynek vette a tábla, hogy volt és leendő törvényhozó követte el a cselekményt és ezzel, ha nem is közvetlenül, de közvetve okozója lett a bekövetkezett véres eseményeknek. Enyhítő körülmény felizgult lelki állapota. Az 500 pengős pénzbüntetés megfelel a vádlott anyagi viszonyainak.

Az ítélet ellen úgy a főügyész, mint a vádlott és védője is semmiségi panaszt jelentett be.

Hurutoktól, torokgyulladástól és meghülések kellemetlen következményeitől megvéd

Formamint

a száj és garat régen bevált fertőtlenitő szere. Használata kényelmes és kellemes, sok ezer orvos ajánlja.

Kapható minden gyógyszertárban

Ára: P 1.40.

Vezérképviselet: Vajna József Városi Gyógyszertára, Budapest, IV., Váci utca 34.

végérvényesen megnyugodott, amiért nem ő lakik már az udvari szobában.

*

— A jövő hónapban kapjuk először a pénzt. Háromezer pengő és valami. Tinka néni az egészet nekünk adja — mondta Emma az urának.

— Megérdemled tőle — bólintott a férj. — Eleget ápolgattad tíz esztendő alatt. De azért szép tőle, hogy neked adja.

— Ugy gondoltam, — tervezgette Emma — hogy kifizetjük az adósságokat, beszerzünk egyetmást és elmegyünk kicsit utazni. A jövő negyedkor ismét kapunk háromezer pengőt...

— Adja a jó Isten — mosolygott örömmel a férj.

Másnap arra érkezett haza, hogy Emma az előszobában búcsúzkodik az orvostól.

— Tinka néni? — kérdezte ijedten.

Emma bólintott. Az orvos vállat vont:

— Bizony kérem, ebben a korban már el kell készülni mindenre. De a beteg szervezete szívós, még eltarthat néhány napig...

Néhány napig! Csak néhány napig! A házaspár szeme ijedten rebbent meg. Az orvos folytatta:

— Nem hittem volna soha, hogy ilyen hirtelen gyengüljön le. Néhány hét alatt erősen leromlott. Tessék jól táplálni és erőszakkal is kivinni a levegőre. Napfényt, levegőt neki! Sok-sok levegőt!

— De ha nem akar! — kiáltott fel kétségbeesetten Emma, aztán sírva, panaszosan tette hozzá — azóta boldog, mióta abban a levegőtlen szobában lakik! Tegnap óta egyfolytában könyörgök neki, hogy költözzék vissza az én szobámba! De nem akar!

— Hiszen, talán, — kezdte tapintatos óvatossággal az orvos — talán kár is már erőszakoskodni vele... ebben a korban már jobb a nyugalom... én természetesen mindent elkövetek, hogy a beteg életét csak egy órával is meghosszabbítsam, azért mondtam... és talán még talpra is tudjuk állítani. De kötelességem megmondani, hogy esetleg napok alatt...

— Napok alatt. — sírta keservesen Emma — napok alatt...

Az orvos csodálkozva nézte. Nem értette, hogy egy kilenceven esztendős távoli nagynénit, akit több mint tíz éve ingyen tartanak egy házban, ennyire megsirasson valaki...

Házkutatást tartatott a jugoszláv kormány tulajdon pártja főhadiszállásán

Belgrád, december 23.

Sztojadinovics miniszterelnök és a *jugoszláv radikális egyesülés* főbizottsága között felmerült ellentétek az utóbbi hetekben nagyon kiéleződtek. A politikai légkör nagyon feszült volt már és csak Pál kormányzóherceg kérésére békült meg a párt és a miniszterelnök a súlyos nemzetközi helyzetre való tekintettel. Pál kormányzóherceg ez alkalomból nyiltan állástfoglalt Sztojadinovics mellett. Már akkor megállapítható volt, hogy a viszony a miniszterelnök és a párt vezetősége között teljesen elhidegült és hogy a dolog előbbutóbb kenyértörésre kerül. Valóban a főbizottság és a radikális párt elnöke, *a 85 éves Sztanojevics deceember 21-én bizalmatlanságát fejezte ki a kormánnyal szemben.* E napon röpcédulák jelentek meg Belgrád uccáin, amelyek a kormányt bírálták. A röpcédulát a rendőrség azonnal lefoglalta. A röpirat Sztojadinovics miniszterelnököt bírálja.

A kormány kétféle választ adott erre a röpiratra. Az egyik hivatalos válasz volt, amelyben Sztojadinovics miniszterelnök elismeri ugyan, hogy Sztanojevics nem ért egyet a kormány politikájával, de felszólítják a népet, hogy támogassák az ország érdekében a kormány programját.

A másik válasz délben történt meg *a radikális egyesülés párthelyiségében rendezett házkutatás alakjában.* A párt vezetőségének egyik tagja azonnal felhívta a miniszterelnököt és a belügyminisztert, hogy mire véljék ezt a rendelkezést. A miniszterelnök kijelentette, hogy *nincs tudomása a történtekről,* de a radikális képviselők sürgetésére csak azt válaszolta, hogy a rendőrség intézkedését *nem áll módjában megakadályozni. Megtörtént tehát az a világtörténelemben egyedülálló eset, hogy a kormány saját pártjában rendeztetett házkutatást.*

Az eset óriási felháborodást és feltűnést keltett és a radikális párt főbizottsága elhatározta, hogy *a legélesebb harcot kezdi a kormány ellen.*

Altalános gyülekezési tilalom Ausztriában

Bécs, december 23.

A Hazafias Arcvonal rendelkezése értelmében mától kezdve *egész Ausztriában általános gyülekezési tilalom lépett érvénybe.* A rendelkezés kiterjed minden politikai összejövetelre, minthogy csupán a Hazafias Arcvonalnak áll jogában politikai gyüléseket egybehívni és tartani.

A gyülekezési szünet 1936 január 7-ig tart.

Lindberghék Európába menekültek

Newyork, december 23.

Lindbergh ezredes családjával Angliába utazott. Lindbergh az utóbbi időben több fenyegető levelet kapott, *hogy második gyermekét is elrabolják.*

Lindbergh ezredes anyja kijelentette, hogy *nincs tudomása fiának arról a szándékáról, hogy Angliába költözzék.* Lindberghék egyik közeli ismerőse kijelentette, hogy a Lindbergh-házaspár csak *karácsonyi üdülésre utazott Angliába* és nem szándékozik Angliában letelepedni.

Lindbergh családjának európai útjával kapcsolatban közlik, hogy a család tényleg az »American Importer« gőzösön van és kívülük *nincs is más utas.* Azokat az utasokat, akik ezen a hajón foglaltak helyet, az utolsó pillanatban *más gőzösre szállitották át.* Illetékes helyen egyébként az üggyel kapcsolatban *minden állásfoglalást visszautasitanak.*

Mint a Newjersey állambeli Trentonból jelentik, a Lindbergh ezredes gyermekének meggyilkolása miatt halálraitélt Hauptmann védői *kegyelmi kérvényt* nyujtottak be Newjersey állam kegyelmi bíróságánál.

Azt a newyorki ujsághirt, amely Lindberghnek Európába való elutazásáról szól, Lindbergh egyik bizalmas barátja megerősíti. Lindbergh a legnagyobb titokban hajtotta végre tervét.

Az említett lap szerint Lindbergh elhatározására az volt döntő hatással, hogy Hoffmann, Newjersey kormányzója *elhatározta a Hauptmann-per felülvizsgáltatását.* Lindbergh szerint a politikai kérdések, amelyek az Egyesült Államokban túlnagy szerepet játszanak, *belejátszottak ebbe az ügybe* is.

Ugyanez a newyorki ujság hangsúlyozza, hogy Lindbergh az utóbbi időben egyre gyakrabban kapott levelet, amelyben *második fiát halállal fenyegetik meg.*

Hoare Svájcban

London, december 23.

Sir Samuel *Hoare* volt külügyminiszter Zürichbe való indulása előtt a croydoni repülőtéren a Press Association munkatársának arra a kérdésére, hogy szó van-e erről, hogy egy kis pihenő után ismét belép a kormányba, ezt felelte:

— Még túlkorai volna a jövőről beszélni. Egy ideig pihenni fogok. Nem érzek semmi lelkiismeret furdalást. *Addig maradok Svájcban, amig egészségemet rendbe nem hozattam.*

Sir Samuel *Hoare* és felesége délután megérkezett Zürichbe.

Kedves bácsi és a konkurrense

*

Magasabb politikai tanulmányokat végeztem ma a Fiúmei úton; ó, nem a felhőkarcolóval díszített szomorú épületben, az OTI-ban, hanem csak künn az uccán.

Villamoson mentem, s az OTI szomszédságában két tábla ötlött a szemembe. Az elsőnek felirata: *Kedves bácsi, az első kerékpárőrző, alapítva 1932.* A másik tábla felirata: *Első hadirokkant kerékpárőrző.* A két tábla, illetve a két üzem körülbelül tizenöt lépésre van egymástól. Tipikus pesti dolog, gondoltam magamban; egy embernek jó ötlete támad és megnyit egy üzletet; erre egy másik ember vele szemben letelepedik és ugyanolyan üzletet nyit; az első megélt volna az ötletéből, de ketten ugyanazon a helyen már nem boldogulhatnak... Na, azért mégis meg kell nézni ezt a dolgot, mert végtelenül egyszerű; a bonyolult dolgokkal szemben én is olyan tehetetlen vagyok, mint más, de az egyszerűekből tudok tanulni.

Az üzemhez közeledve, megelégedéssel konstatálom, hogy a régibb cégnek jól megy. A berendezés és befektetés úgyszólván semmi: egy léckerítéshez hasonló rács; két-két ócska léc közé éppen befér a bicikli kereke, mely ennélfogva talpon áll, gyorsan beállítható és gyorsan kiváltható. Az egész berendezés értéke, a legmeszszebbmenő jóakarattal becsülve, három pengő.

— Mondja, Kedves bácsi, mit kell fizetni a bicikli őrzéséért?

A »bácsi« harmincas években járó fiatalember; készséggel válaszol, noha nem vagyok kuncsaft:

— Tíz fillér a díj; ezért reggel héttől este nyolcig itt lehet a bicikli.

Megszámlálom: huszonhét bicikli van e percben őrizetben. A kuncsaftok jönnek-mennek; mindenki csak annyi időre adja be a biciklijét, míg dolgát elvégzi a Társadalombiztosítónál. Nyilvánvaló, hogy Kedves bácsi heti hatvan, vagy hetven pengőt úgy megkeres, mint a pinty. Boldog ember? Dehogy boldog! Rettentően el van keseredve!

— Nyakamra jött a konkurrencia... Az a pólisi zsidó!

A konkurrens nyulánk fiatalember, orosz vagy lengyel szabású fekete ing-kabátban, hajadonfővel, a kocsiút szélén áll és invitálgatja a biciklin közelgő embereket. De csak nagyon kevesen kötnek ki nála, — e percben összesen hét bicikli van nála őrizetben.

— Pedig az a lengyelzsidó — kiáltja Kedves bácsi — valóságos árromboló!

— Mennyi nála a díj? — kérdem.

— Négy fillér!

— Hatvan százalék különbözet valóban jelentékeny, mondom; de nézze, egy szegény rokkant...

— Rokkant? — horkan fel Kedves bácsi. — Hiszen a háború alatt tizennégy-, vagy tizenötéves volt! Olyan rokkant, hogy most is ott ül mögötte egy fiatal nő, a másik meg mingyárt hozza neki az ebédet... Ilyen világot élünk: a keresztény magyarnak nyakára jön a piszkos lengyelzsidó konkurrencia... És még csak nem is magyar állampolgár!

Ha én most Wolff-párti politikus volnék (természetesen I. osztályú szabadjeggyel a mennyországba), akkor most ezt gondolnám:

— Ime, egy ékesen beszélő példa a mindennapi életből: ide vezet az átkos liberalizmus! A gazdasági liberalizmus a »szabadverseny« elvénél fogva mindenkinek egyenlő jogot ad; ami az egyiknek szabad. azt a másiknak nem tiltja meg. Ha az egyik ember biciklimegőrző vállalatot alapít, bárki utánozhatja a példáját, mindenkit utólérhet a konkurrencia, melyben mindig az győz, aki erősebb... Ez a legnagyobb szociális igazságtalanság, mellyel szemben meg kell védelmezni a gyengébb keresztény felet, mert Budapest a kereszténveké, és az is lesz mindig, mert máskülönben itt kő kövön nem maradt!

Születésemnél és vallásomnál fogva így kellene gondolkoznom, sőt beszélnem és írnom. Azonban azzal, hogy megszülettem és megkereszteltek (bár mind a két ténynek nagyon örülök), nem értem be, és én ezzel még nem fejeztem be fejlődésemet. Tanultam, — nem muszájból, hanem passzióból s erőt vett rajtam egy rettenetesen rossz szokás: *gondolkodom!* A logika szabályait tudattalanul is mindig követve, gondolkodom, és vallásom hittételeit kivéve, semmit sem fogadok el gondolkodás és vizsgálat nélkül. Kétszer kettő négy? Igen, — önöknek! De én még a számtan elemi tételeit is bizonyos gyanakvással nézem...

Hát nézzük a »gazdasági liberalizmusnak« ezt a ragyogó példáját, itt a Fiúmei úton!

Tény, hogy Kedves bácsinak a tízfilléres tarifával négyszerannyi kuncsaftja van, mint konkurrensének a négyfilléres tarifával. Hogy a verseny neki nagyon árt — nem igaz. Az ő tisztességes karéj kenyere néhány morzsával lett csak kisebb, s azok a morzsák egy másik, valószínűleg nem gazdag embernek jutottak.

Elvileg és erkölcsileg tekintve a dolgot, egy ember üzleti ötletének utánzása, ugyanazon a helyen, bizonyára megvetendő dolog. De az sem valami magasztos dolog, ha az egyik versenytárs zsidókérdést csinál a dologból s a kilencvenöt százalékban keresztény munkásokból álló kuncsaftok között harsogva kiemeli az egész csöndesen viselkedő konkurrensnek pólisi zsidó voltát. Az egyik konkurrens hibáját a másik konkurrens hibája kiegyenlíti. Nem lehetetlen, hogy a gazdasági liberalizmusnak tagadhatatlan hibáival és bűneivel szemben is létezik valami kiegyenlítés; az emberek védekezni szoktak támadás esetén, s a védekezés nem kíméletesebb és nem erkölcsösebb, mint a támadás.

De nem is erre akarok én hivatkozni, hanem arra, hogy az a kérdés, hogy ki és hogyan nyithasson biciklimegőrző üzemet a Fiúmei úton, — városi közigazgatási ügy, a főváros közigazgatásában pedig ma kétségbevonhatatlanul a keresztény politika uralkodik. Kérem, ezt az egész dolgot önök csinálták, — ezt az ügyet a liberalizmus számlájára felírni, hogy úgymondjam, illetlenség... Minden hatalom az önök kezében van, a keresztény Kedves bácsi nyakára minek eresztették a pólisi zsidó konkurrenciát?

Ez megint egy olyan kérdés, melyre én jobban tudok felelni, mint az urak. Azért engedték meg ezt a dolgot, mert muszáj volt. Az a pólisi zsidó (mit tudom én, talán nem is zsidó?), lengyel állampolgár; Magyarország és Lengyelország között, éppen úgy, mint más országok között is, kereskedelmi szerződés van, amelynek értelmében egyik állam polgárai a másik állam területén kereskedést és ipart ugyanolyan feltételekkel üzhetnek, mint az illető állam saját polgárai. Ha ettől az embertől megvonnák a bicikliőrzési engedélyt, Lengyelországban minden magyar állampolgár üzletét becsuknák és minden magyar iparosnak az iparengedélyét elvennék.

MA jelenik meg a
SÁRGA RÁDIÓ
A
MAGYARORSZÁG
INGYEN MELLÉKLETE
Kritizál, irányít, hangot ad a közönségnek, beszámol az eseményekről, tervekről és rajzostechnikai cikkeket nyujt a amatőröknek és laikusoknak
Közli a szpíkerek heti beosztását!
Szereposztásos magyar műsor
Az eddiginél is részletesebb, egyetlen órabeosztásos külföldi műsor!

Ez a fiúmeiúti ügy tehát nem liberális ügy, vagy ha az, akkor csak annyiban az, hogy a nemzetközi életben az államok kereskedelmi szerződései lényegükben a liberalizmus elvein épültek fel. Nem azért, mert »minden államban zsidók a miniszterek«; ezt csak idióta mondhatná; hanem inkább azért, mert a liberalizmus számtalan olyan hibája és kinövése mellett is, melyet én védenék legkevésbé, mindmáig legalkalmasabb arra, hogy elvei szerint szabályozzák a nemzeteknek egymáshoz való gazdasági viszonyát. »Ami az egyiknek jogos, a másiknak méltányos.« Ez csak elv, a liberalizmus egyik elve; de gránitnál erősebb, tartósabb és megbízhatóbb.

Csak a választások után döntenek Budapest törvényhatósága feloszlatásáról

(Saját tudósítónktól.) A Városházán olyan hírek terjedtek el, hogy *a kormány újra tervbe vette a fővárosi törvényhatóság feloszlatását*, sőt már dátumról is beszéltek: azt állították, hogy *április 9 és 15-ike között oszlatná fel a kormány a főváros közgyűlését és május végére tervezték az új községi választások kiírását.*

A *Pesti Napló* munkatársa *illetékes helyre* fordult felvilágosításért és a következő választ kapta:

— Budapest törvényhatósági bizottságának feloszlatása ügyében *kormányelhatározás még nincs.* Ilyen értelemben már nyilatkozott is a belügyminiszter, azóta ez a kérdés *komoly formájában fel sem merült.* Csak az országgyűlési választások lezajlása után lesz a kormány abban a helyzetben, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék.

Arról is suttogtak, hogy a főváros közgyűlése feloszlatásának részleteit *Gömbös* Gyula miniszterelnök *Sipőcz* Jenő főpolgármesterrel a vasúton beszélte meg, amikor a mult vasárnap együtt utaztak Szegedre. Tekintettel arra, hogy a leghatározottabban megcáfolják azt a híresztelést, mintha döntés volna már a törvényhatóság feloszlatásáról, a beavatottak úgy tudják, hogy *a miniszterelnök és a főpolgármester között ez a kérdés még csak szóba sem került.*

Másoldalról arról értesülünk, hogy *a kormány a budapesti választások eredményétől teszi függővé a fővárosi törvényhatóság feloszlatását.* Abban az esetben, ha a kormánypárti listák nagy szavazattöbbséget érnek el, úgy *a törvényhatóság feloszlatása bizonyos.* Ellenkező esetben nem nyúlnak ehhez a fegyverhez, ámbár a kormány a maga számára *tisztázottabb helyzetet szeretne teremteni a városházán.*

A kormánynak jelenleg nincs is városházi pártja, mert a régi *községi párt* nagy része eltávolodott a Gömbös-kormánytól és *Zsitvay* Tibor, a miniszterelnök megbizottja, aki Budapest szervezésével foglalkozik, *nem tagja a főváros törvényhatóságának.* Ugyancsak nem került be még eddig a törvényhatóságba Zsitvay közvetlen vezérkara, akik az országgyűlési választási listákon vezetőhelyen szerepelnek. Elsősorban *Pőzel* Istvánra és *Terbócz* Imrére gondolnak, akikre nagy szerep vár a főváros kormánypárti frakciójának irányításában. Ha kínálkozik olyan lehetőség, hogy *Zsitvay Tibort és közvetlen vezérkarát valamilyen formában bejuttassák a törvényhatóságba, úgy feloszlatás nem lesz.* Igaz, hogy ennek a kérdésnek ily módon való megoldása nagyon nehéz, mivel *az új fővárosi törvény erősen megköti az intézkedő tényezők kezét.* Talán, mint érdekképviseleti tagok kerülhetnének be a törvényhatóságba.

Az is bizonyos, hogy *a kormány szívesen megszabadulna a régi községi polgári párt azon régi vezetőembereitől*, akik most szembenállnak vele. Az új választás ezen nem segítene, mivel ezek a vezető emberek szinte kivétel nélkül *örökös bizottsági tagok* és így az új választás esetében is visszakerülnének a közgyűlési terembe. Beszéltek már arról is, hogy *a kormány esetleg megszüntetné az örökös bizottsági tagsági intézményt*, de természetesen ez csak törvényhozási úton lehetséges és ez elég hosszú időt venne igénybe.

A kormánypárti szervező emberek számolnak azzal is, hogy *egy új választás esetén a nemzeti egység pártja listájával szemben más, eddigi kormánypárti listák versenyeznének a választási küzdelemben* és ez azt jelentené, hogy az ellenzék megerősödne, viszont *az eddigi kormánypárti szavazatok nagyon megoszlanának.* Nem bizonyos, hogy új választás kiírása estén a *nemzeti egység pártja tudna annyi szavazatot kapni, hogy a Wolff-párttal együtt a többséget magához ragadhatná.*

A kormánypárti szervezők ezzel szemben nagyon bizakodó hangulatban vannak. Azt állítják, hogy *valamennyi kerületet sikerült már megszervezniök és állításuk szerint már nyugodtan veheti fel a kormány a küzdelmet Budapesten a községi választásokon.*

A lényeg tehát az, hogy *vannak olyan kormánypárti vezetőemberek, akik a törvényhatóság feloszlatása érdekében dolgoznak, mások viszont óvatosságra intenek.* Abban mindenki megegyezik, hogy *az országgyűlési választások eredményét meg kell várni és a kormány csak akkor fog tisztán látni.*

Az ellenzéki pártok természetesen már most felkészülnek a községi választásokra is, mert *nem akarják, hogy készületlenül találja őket a kormány esetleges elhatározása.* Ugyszólván valamennyi pártban az eddigi helyi vezetők irányítása mellett megindult a szervezkedés. Senki sem találja indokoltnak a törvényhatóság feloszlatását, de minden eshetőségre készen állanak.

IPAROSOK! A vasárnapi kamarai választáson **szavazzatok** az
IPAROSOK EGYESÜLT KAMARAI BLOKK listájával!
EZ VÉDI ÉRDEKEITEKET

francia kormánnyal. Útközben megállapodik Belgrádban, ahol *Jeftics* jugoszláv miniszterelnökkel találkozik, majd Pozsonyban, ahol *Benes* cseh külügyminiszterrel jön össze. Párizsból Titulescu Brüsszelbe, majd Genfbe megy, onnan pedig valószínűleg Londonba is ellátogat.

Németország teljes nyiltságot és bizalmat követel a berlini tárgyaláson

Berlin, március 22.

Az angol államférfiak küszöbönálló berlini látogatásával kapcsolatosan a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz a többi között ezeket írja:

A látogatás főkép a tájékozódás és tisztázódás célját fogja szolgálni s remélhető, hogy az elfogultságok és félreértések által elhomályosított helyzet felderítésére fog vezetni. *A berlini megbeszélésektől bizonyára nem várhatók szenzációk*, de hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az azt követő és a február 3-i londoni közleményre vonatkozó nemzetközi eszmecsere időveszteség nélkül megtörténjék és ne végződjék úgy, mint a mult évben a leszerelésre vonatkozó megbeszélés.

Németországban senki sem fogja kétségbevonni a jóakaratot, amellyel az angol külügyminiszter Berlinbe indul. Nagyon óhajtják azonban, hogy ez az akarat azzal a képességgel párosuljon, hogy *teljesen megértse Németország helyzetét*, különösen pedig földrajzi lehetőségeit is. Ez adottságokra való tekintettel az elfogulatlan szemlélő előtt érthetőnek fog feltűnni, hogy nemcsak valamennyi más hatalomra, hanem Németországra nézve is a gyakorlatban annak az alapelvnek kell érvényesülnie, hogy nemcsak megállapodások, hanem anyagi, saját felelősséggel megvalósított egyéni biztonsági rendszabályok is a béke javát szolgáló legbiztosabb feltételek és gondoskodások közé tartoznak. Németországnak e tekintetben épúgy, mint a többi hatalomnak, az a meggyőződése, hogy egymagában e módszerek egyike sem elegendő és hogy csak *az erőbiztonsága a hatalmak szolidaritásából adódó biztonsággal* párosulva hozhatja meg igazán a békét és az enyhülést.

A biztonság megszervezésének azonban, amiről Berlinben bizonyára behatóan lesz szó, semmiesetre sem szabad azt a látszatot keltenie, mintha valójában *csak bizonyos részre*, tehát bizonyos tekintetben csak meghatározott esetekre akarnák előkészíteni. E tekintetben is szükséges, hogy Németország biztosítékot kapjon arra, hogy *a többiekkel egyenlő alapon fog állani.* Németország mindennél jobban óhajtja, hogy nyiltság és bizalom minden irányban következhessék a berlini megbeszélés után, mert csak ez ígér valódi sikert.

Diplomáciai naptár

Párizs, március 22.

(A Pesti Napló külön tudósítójától.)

A következő hetek diplomáciai naptára így alakul: március 24-én Eden és Simon utazása Berlinbe, március 27-én Eden tovább utazik Moszkvába. Március 28-án Sir John Simon visszatér Angliába. Március 31-én Eden Moszkvából Varsóba utazik. Április 3-án Eden folytatja útját Prágába. Az északolaszországi hármaskonferencia időpontját április 4., vagy 5-re teszik. A rendkívüli népszövetségi tanácsülés április 10-én lesz, Laval külügyminiszter április 15. és 20. között utazik Moszkvába. *(T.)*

Hivatalos jelentés az endrődi vizsgálatról

Pálka Pál gyomai főszolgabíró ellen fegyelmi indult, Bakos József tb. főszolgabírót felfüggesztették — A csendőrügyészség megállapította a fegyverhasználat jogosságát

(Saját tudósítónktól.) Az endrődi eseményekkel kapcsolatban a belügyminiszter a sajtó tájékoztatására a következő közleményt adta ki:

A különböző hatósági vizsgálatok még folyamatban vannak, de azok eddigi eredményéből máris megállapíthatók az alábbiak:

A gyűlést a községháza udvarán engedélyezték. A képviselőjelölt késése miatt történt feloszlatásnak a tömeg lassan bár, de eleget tett és a községháza udvarát elhagyva, átvonult a községháza előtti térre. Az ebben az időpontban megérkező *Andaházi-Kasnya* Béla képviselőjelölt az éppen távozófélben levő főszolgabírótól személyesen értesült arról, hogy a gyűlés, miután a feloszlatás már megtörtént, *nem tartható meg.* E közlésre a képviselőjelölt kijelentette, hogy *a belügyminisztertől kér engedélyt* a gyűlés megtartására.

A tömeg, látva, hogy a képviselőjelölt nem távozik, állva maradt a piactéren és a képviselőjelölt körül tömörült. A csendőralhadnagy, mint a karhatalom parancsnoka, miután a főszolgabíró már eltávozott volt, először kérő szavakkal illő formában távozásra szólította fel a képviselőjelöltet. *Andaházi-Kasnya* Béla a csendőri felszólításnak nem tett eleget, hanem gúnyos gesztus kíséretében ezt mondotta:

— *Nem hallom, mit mond.*

A parancsnok újabb felszólítására pedig ezt felelte:

— *Ha másik cipőt húzok!*

A tömeg Andaházi-Kasnya magatartásán felbuzdulva *semmiképpen sem volt rábírható a távozásra.* A csendőrörs parancsnoka, aki a maga hat emberével körülbelül háromezer főnyi zajongó, kiabáló, izgatott tömeggel állott szemben, látva a veszélyes hangulatot, a mintegy 5 kilométernyire fekvő gyomai csendőrörstől *telefónon kért segítséget.* Gyomáról körülbelül jó félóra mulva meg is érkezett két lovas és két kerékpáros csendőr.

Ezek után a csendőrparancsnok *a törvény nevében ismételten és erélyesen felszólította a tömeget, hogy oszoljon szét, mert különben fegyverhasználatra kerül a sor.* A felszólítás azonban eredménytelen maradt. *Andaházy-Kasnya* Béla nem távozott, az izgatott tömeg pedig erős zúgolódással fogadta a szétoszlásra vonatkozó intézkedést és felszólítást, s ahelyett, hogy szétoszlott volna, fenyegető magatartással mindjobban és jobban a csendőrök felé nyomult, különösen a balszárnyon, úgyhogy kétségtelenül már *a csendőrök lefegyverzésétől kellett tartani.*

A csendőrök szorongatott helyzetükben *parancs vagy vezényszó nélkül, ahogy a lefegyverzésüket fenyegető veszély azt megkövetelte, egyénenként lőfegyverüket használták.*

Békés vármegye alispánja az esetből kifolyólag dr. *Pálka* Pál, a gyomai járás főszolgabírája ellen fegyelmi eljárást rendelt el annak megállapítása végett, hogy mivel a helyszínéhez egészen közel tartózkodott, *nem léphetett volna-e személyesen közbe*, ami esetleg a gyűlés békés feloszlatását eredményezhette volna.

Bakos József gyomai tb. főszolgabíró ellen pedig, aki a gyűlés hatósági biztosa volt, fegyelmi eljárást rendelt el és egyben *állásától is felfüggesztette*, annak megállapítása végett, hogy a gyűlés feloszlatásának elrendelése után, de mégis akkor, amikor a tömeg még együtt volt, *miért távozott el.*

A csendőrügyészség megállapította, hogy a *csendőrök fegyverüket jogosan használták.*

Gyűléstilalom

Az Endrődön történt sajnálatos események következtében az arra illetékes helyi hatóságok, tekintettel az izgatott hangulatra, *egész Békés megye területén további intézkedésig gyűléseket nem engedélyeznek*, mert a gyűlések megtartása, a közbiztonság és közrend veszélyztetésével járna. A helyi hatóságok erről az intézkedésről Kozma Miklós belügyminiszternek tegnapi endrődi tartózkodása alkalmával jelentést tettek és a belügyminiszter a helyszínen kapott benyomások alapján, valamint a helyzet ismeretében *a hatóságok intézkedését a leghatározottabban helyeselte.*

Öt áldozatot eltemettek

Békéscsaba, március 22.

Ma délelőtt temették el Endrődön a véres eset három áldozatát, *Farkasinszki* Lajost, *Mészáros* Gyulát és *Gellai* Istvánt, délután pedig *Privodszki* Istvánt és *Polányi* Józsefnét. A református Mészáros Gyulát Répás Pál gyomai református lelkész, a többi áldozatot pedig Csernus Mihály endrődi apátplébános temette el. Mindegyik halottat saját otthonában ravatalozták fel és onnan temették. A község költségén végbement temetésen a község lakossága teljes számban megjelent. Zokogó emberek vettek búcsút az áldozatoktól. Mind a délelőtti, mind a délutáni temetés teljes rendben és nyugalomban folyt le.

Gyurica Bálintnét, az utolsó áldozatot holnap délelőtt temetik el.

1936-tól 40-ig 20 éves korukban sorozzák a franciákat

Párizs, március 22.

A francia kormánynak az az elhatározása, hogy ideiglenesen meghosszabbítja a katonai szolgálati időt, még további rendelkezéseket tesz szükségessé. Ilyen körülmények között a kormány újabb törvényjavaslatot nyujt be, amely ki fogja egészíteni az eddigi rendelkezéseket. A képviselőház hadügyi bizottsága már tegnap letárgyalta a törvényjavaslatot és ennek alapján felhatalmazta a hadügyminisztert, hogy az 1936-tól 1940-ig terjedő évek során *20 éves életkorban állapítsa meg a sorozási kötelezettséget.* Az eddigi rendszer szerint a francia állampolgárok 21 éves korukban kerültek sor alá. Ezenkívül felhatalmazták a hadügyminisztert, hogy az 1928. évi idevonatkozó törvény rendelkezéseinek megfelelően intézkedéseket tegyen *a hivatásos katonák létszámának emelésére.*

Többezer kiskereskedő tüntetett a francia szenátus előtt

Párizs, március 22.

Pénteken a szenátus előtt, amely a Luxembourg palotában székel, a kiskereskedők nagyszabású tüntetést rendeztek, amely *összeütközéssé fajult.* Több ezer kiskereskedő tiltakozott bizonyos kormányintézkedések ellen és végül nagy számú rendőrségnek kellett kivonulnia. Csak *számos elfogatás után sikerült a rendet helyreállítani. (T.)*

A pániszlám mozgalom összefogott a kommunistákkal, hogy a franciákat kiszorítsa Észak-Afrikából

Párizs, március 22.

A szenátus ma délutáni ülésén főként az algíri tartomány helyzetét tárgyaló interpellációkkal foglalkozott. Több szenátor szóvátette az északafrikai kommunista izgatásokat.

Roux Freyssinet szenátor szerint a kommunisták a pániszlám propagandával karöltve dolgoznak. Az »Észak-Afrika csillaga« szövetség bevallott célja az, hogy *a franciákat kiszorítsa Észak-Afrikából.*

Gautherot szenátor kijelentette, hogy nem akarja ugyan megnehezíteni a küszöbön álló francia-szovjet tárgyalásokat, de rá kell mutatnia *az Algirban folyó kommunista aknamunkára.* Felszólította a kormányt, hogy tisztítsa meg Algirt a veszedelmes izgatóktól.

Régnier belügyminiszter válaszában beismerte, hogy *a kommunizmus Algirban ártalmas tevékenységet fejt ki és a pániszlám mozgalom vezetőinél támogatásra talál.* A kormány mindent megtesz, hogy biztosítsa a francia hatóságok tekintélyét. A bennszülöttek hűsége iránt egyébként bizalommal kell lenni.

A szenátus végül bizalmát nyilvánította az Algériában folytatott határozott és méltányos politika iránt.

Hat légivédelmi határállomást épít Amerika

Washington, március 22.

A képviselőház hadügyi bizottsága egyhangúlag elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely a hadügyminisztériumot felhatalmazza, hogy az Egyesült Államok *hat nagy légi bázist építtessen fel.* A légi védelmi állomások az Egyesült Államok határvidékének megvédésére szolgálnak.

Viharos ülésen tárgyalta a román képviselőház az esküt nem tett magyar tisztviselők nyugdíjügyét

Bukarest, március 22.

A képviselőház péntek délutáni ülésén *Moldoveanu* Viktor nemzeti parasztpárti képviselő beszéde során nagy vihar támadt. *Moldoveanu* ugyanis a *Skoda-ügyben* elrendelt vizsgálat jelentésének vitája során kitért *az esküt nem tett magyar kisebbségi tisztviselők nyugdíjügyére is*, mert a Skoda-per kapcsán ez is felvetődött, amikor Boila szóbahozta azt, hogy *az esküt nem tett magyar tisztviselőknek nyugdíját folyósítják.*

Jonescu marosvásárhelyi képviselő közbeszólás formájában kijelentette, hogy egy vezető magyar ember neki azt mondotta, hogy *a magyar tömegekben méltatlankodást keltett az, hogy az esküt nem tett magyar tisztviselők nyugdíjat kaptak.*

Willer József magyarpárti képviselő követelte, hogy *Jonescu* nevezze meg az illetőt. Jonescu hosszas huzavona után kijelentette, hogy ez a magyar vezető *Bernády* György. *Willer* József hevesen *visszautasította ezt a vádat* és kijelentette, hogy Bernády Györgyről nem tételezhető fel, hogy az esküt nem tett magyar tisztviselőket támadta volna.

Willer József beszéde alatt a kormánypárti oldalon *állandóan zajongtak* és Willer József a nagy zajban alig tudta elmondani beszédét. *Végül sikerült meggyőznie a kormánypártot arról, hogy a magyar tisztviselőknek joguk volt a nyugdíjra*, mert hiszen 1918-ban, tehát még a békeszerződés megkötése előtt követelték tőlük a hűségesküt, amikor még azt sem tudták, hová fognak tartozni, így nem róható fel nekik, hogy akkor megtagadták az esküt.

Az utolsó pótválasztáson 2659 szótöbbséggel győzött a kormánypárt

Zalaegerszeg, április 11.

(A Pesti Napló tudósítójának telefónjelentése.)

A zalaegerszegi kerületben az alapválasztáson *árvátfalvi Nagy* István Nep hivatalos jelölt ellen *Farkos* Tibor pártonkívüli és ifj. *Eitner* Sándor nyilaskeresztes programmal vette fel a harcot. *Farkas* Tibor elvérzett, a pótválasztáson *árvátfalvi Nagy* és *Eitner* mérkőzött. A szavazás a nemzeti egység pártja hivatalos jelöltjének nagy szótöbbségű győzelmét hozta, amiből arra lehet következtetni, hogy *Farkas Tibor hívei árvátfalvi Nagy István mellé álltak.*

A hivatalos jelölt már reggel megszerezte a vezetést, előnyét állandóan fokozta. A végeredmény a következő volt: vitéz árvátfalvi *Nagy* Istán Nep 8217, *Eitner* Sándor nyilaskeresztes 5558. *Megválasztott képviselő árvátfalvi Nagy István 2659 szótöbbséggel.*

Mandátumátadás Budán

(Saját tudósítónktól.) A budai választókerület mandátumait csütörtökön délben egy órakor ünnepélyes külsőségek között adták át a megválasztott képviselőknek a budai Vigadó nagytermében.

Saly Árpád elnök ismertette a választás lefolyását s megállapította, hogy Buda ezúttal is ragaszkodott hagyományaihoz, *a polgári pártok a leadott szavazatoknak 84 százalékát vitték el.* Meggyőződése, hogy Buda népének képviselete *hűséges keresztény magyar kezekbe került* s ezek a kezek fáradhatatlanul fogják szolgálni a magyar ügyet, a haza felvirágoztatását.

Dr. *Szigethy* István választási jegyző adta át az új képviselőknek megbízóleveleiket. *Wolff* Károly, *Zsitvay* Tibor, *Csilléry* András, *Petracsek* Lajos, *Terbócz* Imre és *Kéthly* Anna személyesen vette át a mandátumot, *Rassay* Károly nem volt jelen, mert külföldön tartózkodik, gróf *Apponyi* György pedig csak *Rassay lemondása után* tekinthető budai képviselőnek.

A képviselők nevében *Wolff* Károly mondott köszönetet, kifejtette, hogy a képviselői állás ma nem dekórum, hanem *óriási kötelességvállalás* és a mai képviselőnek mindenekfelett a lelkiismeret szavát kell követnie. Elmondhatja, valamennyi képviselőtársa nevében, hogy egyikük lelkét sem tölti el más érzés, mint hogy *legjobb tudásuk szerint igyekezzenek szolgálni a szenvedő haza ügyét.*

Gömbös miniszterelnök választási győzelme a külföldi sajtóban

(Saját tudósítónktól.) A külföldi sajtó bőven foglalkozik a magyarországi választások eredményével.

A *Morning Post* budapesti levelezője megállapítja, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök megsemmisítő győzelmet aratott, kétharmad többséget biztosított magának a törvényhozásban, ezekután könnyen megvalósíthatja reformterveit.

A *Matin* írja: *»Gömbös továbbra is ura marad a helyzetnek.«*

A *Quotidien*, az *Oeuvre* és a *Figaro* ismerteti a *Havas-iroda* által készített budapesti helyzetképet. A Havas megállapítja, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök tetszése szerint hozhat törvényeket, sőt az alkotmányt is módosíthatja. Illetékes körök azonban hangoztatják, hogy a *miniszterelnök a legnagyobb mértékletességgel és óvatossággal fogja felhasználni hatalmát.* Illetékes vélemény szerint a *magyar külpolitika irányában nem áll be változás.*

A newyorki *Herald Tribune* megállapítja, hogy *Gömbös* miniszterelnök számára könnyű lesz most megvalósítania reformprogramját, mert nemcsak pártjának számszerű erejét növelte meg, hanem a pártot *egy neműbbé is tette, a megbízhatatlan elemek kiküszöbölésével.*

A szegedi kereskedelmi és iparkamara levele a miniszterelnökhöz

Szeged, április 11.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara levelet intézett *Gömbös* Gyula miniszterelnökhöz. A levélben többek között a következőket írják:

— A szegedi kereskedelmi és iparkamara megtiszteltetésnek tekinti Szeged városára és a város keretén belül az iparos- és kereskedőtársadalomra is, hogy nagyméltóságod mandátumának birtokában *ebből a városból indítja programját a megvalósítás útjára.* Mikor Nagyméltóságodat, mint Szeged város országgyűlési képviselőjét elsőizben üdvözöljük, felhasználjuk az alkalmat arra is, hogy utalással azokra az érzelmi kapcsolatokra, amelyek Nagyméltóságodat éhhez a városhoz fűzik, rámutassunk *a kivételesen nehéz helyzetre, amelyben Szeged gazdasági élete a trianoni határmegállapítás óta sínylődik,* s a miniszterelnök közjogi hatalma mellett *az országgyűlési képviselő meleg és szeretetteljes támogatását is kérjük a város ipara és kereskedelme számára.* Szeged megsegítése érdekében kifejtendő munkájához felajánljuk munkakészségüket és őszinte támogatásukat.

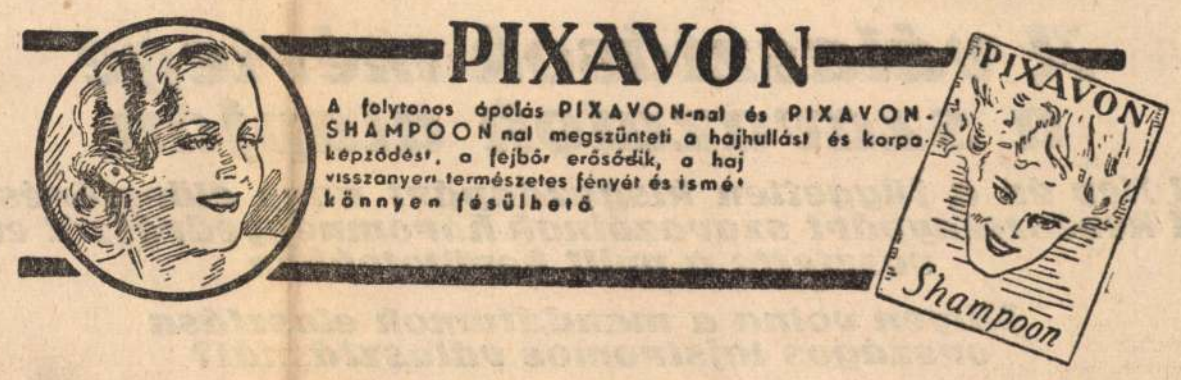

Lázár Andor ma veszi át Debrecen mandátumát

Debrecen, április 11.

Dr. *Lázár* Andor igazságügyminiszter, Debrecen város megválasztott országgyűlési képviselője, pénteken délben 12 órakor Debrecenbe érkezik, ahol ünnepélyes keretek között adják át részére a mandátumot.

Bornemisza lesz az ipari, Winchkler a kereskedelmi miniszter

(Saját tudósítónktól.) A kormány a képviselőház összeülése után azonnal benyujtja *az ipari minisztérium felállításáról és a költségvetésről szóló törvényjavaslatot.* Először az ipari minisztérium felállítását határozták el, mert a költségvetésben már ez a minisztérium is szerepel.

Politikai körök véleménye szerint *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter veszi át az iparügyi minisztérium vezetését, államtitkára vitéz *Petneházy* Antal lesz. A kereskedelmi tárca jelöltje *Winchkler* István, ebben a minisztériumban *Dálnoki Kovács* adminisztratív államtitkár kerül a politikai államtitkári székbe, amelyet eddig *Winchkler* töltött be.

A Griger-párt tovább folytatja a szervezkedést

(Saját tudósítónktól.) A nemzeti legitimista néppárt országos vezetősége a fővárosi és vidéki szervezetek képviselőinek részvételével dr. *Griger* Miklós enöklésével értekezletet tartott, amelyen a választásokkal és a párt jövőbeli magatartásával foglalkozott. Egyhangúan megállapították, hogy a hatalmi erőszakkal létrehozott parlamenti többség nem fejezi ki az ország közvéleményét. Az értekezlet elhatározta, hogy minden választási törvénysértésért az illetékes bíróságnál feljelentést tesz. A párt tovább folytatja a szervezkedést.

Az Andaházy-Kasnya Béla ellen emelt izgatási vádindítványt elutasította a gyulai vádtanács

Indokolás: a rendtörvény alapján kell eljárni

Gyula, április 11.

(A Pesti Napló tudósítójának telefónjelentése.)

A gyulai királyi ügyészség elnöke indítványt nyujtott be a gyulai törvényszékhez, hogy a törvényszék kérje az időközben képviselővé választott Andaházy Kasnya Béla mentelmi jogának felfüggesztését, mert alaposan gyanúsítható, hogy a március 20-án Endrődön történt események alkalmával *izgatást vagy annak a kísérletét követte el.* A gyulai törvényszék Ungváry-tanácsa az ügyészség indítványát *elutasította* azzal, hogy az ügy elbírálására nem tartja magát illetékesnek, mert jogi felfogása szerint az esetleg elkövetett cselekmény nem a büntetőtörvénykönyvbe ütköző izgatás, hanem az *1921. évi III. t.-cikk 3. §-ába ütköző cselekmény,* amelynek elbírálására a törvény szerint nem a gyulai, hanem *a szegedi törvényszék* illetékes. Az ügyészség a döntés ellen *felfolyamodott a szegedi királyi ítélőtáblához.*

*

Az 1921. évi III. t.-cikk *az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről* szól. A 3. § szószerint a következőket mondja:

»Aki az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására vagy megsemmisítésére, különösen valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának erőszakos létesítésére irányuló mozgalomról vagy szervezkedésről hiteltérdemlő tudomást szerez és erről a hatóságnak, mihelyt lehetséges, jelentést nem tesz, az, amennyiben részesség nem terheli, vétség miatt egy évig terjedhető fogházzal büntetendő. Nem büntethető a cselekmény akkor, ha a mozgalomról vagy a szervezkedésről a hatóságnak valamely köztudomású tényből, különösen sajtóközleményből értesülnie kellett.«

Zsúfolásig megtelt a Nemzetközi Vásár minden csarnoka

A vásár elnöki nagytanácsának ülése a kamarában

(Saját tudósítónktól.) A *Budapesti Nemzetközi Vásár* elnöki nagytanácsa csütörtökön délben *Éber* Antal, a kamara és a Budapesti Nemzetközi Vásár elnökének és *Chorin* Ferencnek, a Vásár társelnökének vezetésével értekezletet tartott. Báró *Babarczy* István fővárosi tanácsnok a főváros képviseletében vett részt a vásártanács ülésén.

Hallóssy István, a *Nemzetközi Vásár igazgatója* tett jelentést a három hét multva megnyíló vásár előkészítő munkálatairól. A kiállítók száma már meghaladja az 1400-at, a vásár elfoglalt területe pedig a 17.000 négyszögmétert. *A vásár összes csarnokai zsúfolásig megteltek, újabb kiállítóknak helyet ma a rendezőség már nem tud biztosítani.* A vásár legerősebb szakmái: a *textilipari, a gép- és elektromoscsoport, a bútor- és lakberendezés,* továbbá az *élelmiszer,* az *építőipar* és az *útépítés csoportja.* A vásár rendezésében az esztétika mellett a *»szakmai egység* és a *könnyű tájékozódás«* elve fog érvényesülni. A vásár tartama alatt a vásár területén rendezik meg a *magyar építőanyagtőzsdét.* Szervezés alatt áll a vásár vasipari és textiltőzsdéje is. A Budapesti Nemzetközi Vásár *belépőjegyeinek árát részben leszállítják.*

Különvonatokat jelentettek be *Lengyelországból, Törökországból, Bulgáriából, Olaszországból, Németországból* és egyes vegyes különvonatot *Hollandiából Franciaországon* és *Svájcon* keresztül.

Vértes Emil, a vásár alelnöke arról számolt be, hogy a vásár tartama alatt számos vidéki város *»idegenforgalmi napot«* fog rendezni, amelyre a Nemzetközi Vásár vendégeiből külön látogatói csoportot szervez.

Nagy Antal kamarai alelnök bejelentette, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásáron kiállításra fog kerülni a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara financirozásával elkészített *hatalmas íróasztal,* amelyet a magyar asztalosipar *Rothermere* lordnak ajánlott fel. *Balkányi* Kálmán elismerését fejezte ki a vásár nagyszabású, a kereskedelem érdekeit is szem előtt tartó munkájáért.

Féme-gyilkosság Karintiában?

Klagenfurt, április 11.

(A Pesti Napló bécsi szerkesztőségének telefónjelentése.)

A karintiai *St. Veit* mellett fekvő *Taggenbrunn* várrom úgynevezett barna aknájában egy klagenfurti kereskedő megtalálta *Ludwig* Mandl kőműves holttestét. Megállapították, hogy Mandl három ismert náci társaságában egy klagenfurti vendéglőben volt. Mind a négyen taxin mentek ki a várromhoz, ahonnan a három nemzeti szocialista *Mandl nélkül tért vissza.* A nemzeti szocialisták azonnal útrakeltek *Villach felé,* ahonnan vagy Olaszországba, vagy Jugoszláviába, esetleg Salzburgon át Németországba szöktek. Nevüket már sikerült megállapítani. Mandl is ismert nemzeti szocialista volt, az utóbbi időben azonban *kivált a mozgalomból,* úgylátszik tehát, hogy *Féme-gyilkosságról van szó.*

A választások mérlege a szavazatok alapján

A Nep és a független kisgazdapárt nagy előretörése A kereszténypárt szavazóinak háromnegyedrészét elvesztette a nyilt kerületekben

Milyen volna a mandátumok eloszlása országos lajstromos választásnál?

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön teljesen befejeződött a négyhetes választási küzdelem. Az utolsó napon Zalaegerszegen pótválasztás volt, *mikor e sorokat írjuk, a szavazás még folyik,* számadatait statisztikánk összeállításánál nem vehettük figyelembe, ezek a számok azonban az országos számadatokhoz mérten egészen jelentéktelen töredéket képviselnek, *ezek beszámítása nélkül is teljes és világos képet alkothatunk az eredményekről.*

A választás *a nemzeti egység pártjának döntő győzelmet hozott,* amit a szokottnál értékesebbé tesz az a körülmény, hogy a kormánypárt nemcsak a nyiltan szavazó kerületekben szaporította mandátumainak számát, hanem *jelentékeny többletet ért el a titkos kerületekben is,* ahol az 1931. évi választási eredménnyel szemben *11-ről 14-re emelkedett a párt mandátumainak száma.* Mikor e sorokat írjuk, 169 megválasztott képviselője van a nemzeti egység pártjának, a zalaegerszegi eredmény azonban *már nem kétséges,* a pótválasztáson a kormány jelöltje győz, a nemzeti egység pártjának tehát *170 mandátuma lesz.*

A mandátumok eloszlása

A mandátumok végleges eloszlása a következő:

Nemzeti egység pártja	*170*
Független kisgazda	*24*
Kereszténypárt	*14*
Pártonkívüli	*11*
Szociáldemokrata	*11*
Szabadelvű és demokrata	*7*
Reformnemzedék	*2*
Nyilaskeresztes	*2*
Legitimista	*1*
Agrár ellenzék	*1*
Keresztény ellenzék	*1*
Kossuth-párt	*1*

Közvetlen a házfeloszlatás előtti helyzetet véve figyelembe,

a nemzeti egység pártja *nyert 22 új mandátumot,*
a független kisgazdapárt *nyert 7 új mandátumot,*
a szabadelvű és demokrata csoport *nyert 1 mandátumot,*
míg a többi párt vesztett éspedig
a kereszténypárt *12 mandátumot,*
a szociáldemokraták *3 mandátumot,*
a pártonkívüliek *9 mandátumot,*
a keresztény ellenzék *1 mandátumot.*

A nyilt és titkos kerületek eredményeit összevetve, a 170 Nep-mandátumból titkos kerület mandátuma 14, a 24 független kisgazdából 2, a 14 kereszténypártiból 7, a 2 reformnemzedékből 1, a 2 nyilaskeresztesből 1, a szociáldemokraták 11 és a szabadelvű csoport 7 mandátuma pedig kivétel nélkül titkos kerületből való.

Igen érdekes az a körülmény, hogy a választások eredményeként *a képviselőház csaknem felerészben kicserélődik.* Különösen a nemzeti egység pártjában és a független kisgazdapártban vannak nagy változások és vonulnak fel a párt számarányához viszonyítva jelentékeny mértékben az új képviselők. *A nemzeti egység pártjában 94, a független kisgazdapártban 12, a pártonkívüliek között 2, a szociáldemokraták között 1 új képviselő van és új ember a reformnemzedék 2, a nyilaskeresztesek 1, a legitimisták 1 és a Kossuth-párt 1 képviselője.* 114 új képviselője lesz tehát a Háznak.

A szavazatok számokban és százalékban

Teljes és tiszta képet azonban a választások mérlegéről csak akkor szerezhetünk, ha nemcsak a mandátumok, hanem *a szavazatok végső eredményeit,* megoszlását és számarányát is figyelembe vesszük. Az alábbiakban teljes összeállítást adunk a szavazatokról. Ez az összeállítás az eddig nyilvánosságra került nyers eredmények alapján készült el. A hivatalos kimutatások csak hetekkel a választások befejezése után lesznek készen, így természetesen kisebb tévedések az összeállításban előfordulhatnak. Ez azonban már csak statisztikusokat érdekelhet, a közvéleményt nem.

Az összeállításba felvettük *az egyhangú kerületeket is.* Olyan százalékos arányban adtuk hozzá az egyhangú kerületek választóinak számát annak a pártnak számadatához, amely az egyhangú mandátumot nyerte, amilyen arányban a többi kerületekben a választók tényleg leszavaztak. Meg kell említenünk, hogy az egyhangú választások tekintetében *az 1931-es állapottal szemben bizonyos fejlődés van.* A háború előtti időkben az egyhangú mandátum kivételes politikusoknak járó megtiszteltetés volt.

1931-ben már *70 képviselő* kapott egyhangú mandátumot. Most *54-en* részesültek ebben a szerencsében. A régi állapottól még most is messze vagyunk, de a csökkenés feltétlenül *az alkotmányos küzdelem szabadságának javára írható.* Támogatja ezt az a körülmény is, hogy az egyhangú mandátumok között most nemcsak kormányt támogatók, hanem pártonkívüli ellenzékiek is szerepelnek, mint például gróf *Bethlen* István, *Kállay* Miklós, *Éber* Antal, *Biró* Pál, *Petró* Kálmán.

A 199 mandátumot jelentő nyiltszavazásos kerületek szavazatainak végeredménye, összehasonlítva az 1931. évi választás eredményével, így alakul:

	Összes választók száma	Leszavazott választók száma	%	Nemzeti Egység Pártja	%	Független kisgazda	%	Kereszt. párt	%	Pártonkívüli	%	Nyilaskeresztes	%	Legitimista	%	Reformnemzedék	%	Töredékek	%
1931-ben	1,962.490	1,576.106	80.4	926.788	58.9	157.043	9.9	267.876	16.9	121.428	7.8	—	—	—	—	—	—	102.971	6.5
1935-ben	2,345.053	1,787.566	76.2	1,080.131	60.3	382.979	22.0	71.270	4.0	132.472	7.3	56.477	3.0	36.526	1.9	9.265	0.5	18.446	1.0

Az első érdekes adat az, hogy *a leszavazottak száma az 1931. évi 80.4 százalékkal szemben csak 76.2 százalék volt,* ami a választások iránti érdeklődés *csökkenését* bizonyítja. A pártok számadatait figyelembe véve, különösen két adat ugrik ki. Az egyik *a független kisgazdapárt előretörése,* amely a nyiltszavazásos kerületekben az 1931. évi 9.9 százalékkal szemben a szavazatok 22 százalékát kapta meg. A másik *a keresztény párt letörése,* amely viszont az 1931. évi 16.9 százalékos szavazati aránynyal szemben mindössze 4 százalékos arányt ért el a mostani választáson. *A nyilt kerületekben tehát szavazóinak több mint háromnegyed részét elvesztette.* A nemzeti egység pártja 58.9 százalékról 60.3 százalékra fokozta szavazatainak arányát.

A titkos kerületek

A titkos szavazásos kerületek szavazatainak összesített eredménye a következő statisztikai összeállítást adja:

	Összes választók száma	Leszavazott választók száma	%	Nemzeti Egység pártja	%	Kereszt. párt	%	Szocáldemokr.	%	Szabadelvű és demokr.	%	Független kisgazda	%	Reform. nemzedék	%	Nyilaskeresztes	%	Legitimista	%	Kossuth párt	%	Kereszt. ellenzék	%	Agrár ellenzék	%	Töredék	%
1931-ben	586.095	442.912	75.5	120.325	27.2	72.657	16.4	131.490	29.8	74.707	16.8	16.657	3.7	—	—	—	—	—	—	—	—	17.604	4.0	—	—	9.72	2.1
1935-ben	653.800	519.036	79.3	163.768	31.5	83.335	16.0	131.998	25.5	72.507	17.4	16.185	3.1	5.212	1.0	21.800	4.0	3.524	0.7	7.722	1.3	4.223	0.8	5.320	1.0	3.442	0.7

Amíg a nyiltszavazásos kerületekben a leszavazottak száma csökkent, a titkos szavazásos kerületekben a fenti összeállítás szerint 75.5 százalékról 79.3 százalékra, tehát *3.8 százalékkal növekedett.* A pártok között a titkos kerületekben fejlődést egyedül *a nemzeti egység pártja mutat,* amely az 1931. évi 27.2 százalékról 31.5 százalékra fokozta szavazatainak arányát. A kereszténypárt szavazati aránya 0.4 százalék, a szociáldemokrata párt 4.3 százalék, a szabadelvű és demokrata csoport 2.4 százalék, a független kisgazdapárt 0.6 százalék, a keresztény ellenzék 3.2 százalékos *csökkenést* mutat.

Meg kell említeni, hogy a független kisgazdapárt 1931-ben 3 kerületben, a mostani választáson *csak 2 kerületben* indult s végeredményben két kerületben szavazatainak arányát fokozta. A keresztény ellenzék csak egy kerületben indult, míg a többi pártok mindazokban a kerületekben indultak, amelyekben 1931-ben is végigcsinálták a választási küzdelmet.

Összevetve a nyilt és titkos kerületek eredményeit, az alábbi helyzetképet kapjuk:

	Összes választók száma	Leszavazott választók száma	%	Nemzeti Egység Pártja	%	Független kisgazda	%	Kereszt. párt	%	Szociáldemokr.	%	Szabadelvű és demokr.	%	Reformnemzedék	%	Nyilaskeresztes	%	Legitimista	%	Kossuth párt	%	Ker. ellenzék	%	Agrár ellenzék	%	Töredékek	%	Pártonkívüli	%
1931.	2,548.585	2,019.018	79.2	1,047.113	51.9	173.700	8.6	340.533	16.9	131.490	6.5	74.707	3.7	—	—	—	—	—	—	—	—	17.604	0.9	—	—	112.443	5.5	121.428	6.0
1935	2,998.853	2,306.602	77.6	1,243.899	53.9	399.164	17.4	154.605	6.7	131.998	5.7	72.507	3.1	14.477	0.6	78.277	3.4	40.050	1.8	7.722	0.3	4.223	0.2	5.320	0.2	21.888	0.9	132.472	5.8

Eszerint végső eredményben a választók 77.6 százaléka élt szavazati jogával, ami az 1931-es helyzettel szemben 1.6%-os csökkenést mutat. *Az összes leadott szavazatokból 53.9%-ot kapott a nemzeti egység pártja* (1931-ben 51.9%), 17.4%-ot a független kisgazdapárt (1931-ben 8.6), 6.7%-ot a kereszténypárt (1931-ben 16.9), 5.7%-ot a szociáldemokrata párt (1931-ben 6.5), 3.1%-ot a szabadelvű és demokrata csoport (1931-ben 3.7), 5.8%-ot a pártonkívüliek (1931-ben 6), míg a többi szavazatok megoszlottak a kispártok és a mandátumhoz nem jutott töredékek között. Legnagyobb fejlődést végső eredményben *a független kisgazdapárt* mutat, legnagyobb visszaesést a *kereszténypárt.*

Ha arányosan oszlanának el a mandátumok...

Érdekes összeállítani, hogy a szavazatok eredménye alapján milyen arányban oszlanának meg a mandátumok abban az esetben, ha minden párt annyi mandátumot kapna, amennyi ideális számítással, országos lajstrom alapján, a kapott szavazatainak megfelel. Ebben az esetben a nemzeti egység pártjának *133,* a független kisgazdapártnak 41, a kereszténypártnak 16, a szociáldemokratáknak 14, a szabadelvűeknek és demokratáknak 7, a reformnemzedéknek 1, a nyilaskereszteseknek 7, a legitimistáknak 5, a pártonkívülieknek 15 mandátum jutott volna és 6 mandátum megoszlana a kispártok között. A kormánypárt tehát ideális megoszlás alapján is megszerezte volna a többséget, de ez a többség csak 54 százaléka volna a Ház létszámának a mostani 69 százalék helyett.

Dr. Vass Sándor

Izgalmas! Fantasztikus! Különleges!
Mr. Stanfield árnyéka
A modern technika minden találmányának és az emberi ötletesség minden ravaszságának harca
MA PREMIER! CASINO

100.000 dollár egy filmtémáért
Amerikában a Fox Film Corporation 100.000 dolláros honoráriumot tűzött ki egy olyan filmszüzséért, amely minden ország népét és minden társadalmi réteget egyformán érdekli. A rengeteg filmtéma közül a zsűri
MEGMOZDUL A VILÁG
című szüzsét találta a legjobbnak, amelyet **Reginald Berkeley,** a mult hónapban elhúnyt híres publicista írt.
A film hetekkel ezelőtt el is készült **Franchot Tone** és **Madeleine Carroll**-lal a főszerepben. A modern kinematográfia ezt a remekművét mától játssza a
FORUM filmszínház

Halálos robbanás Nagytétényben

(Saját tudósítónktól.) Csütörtök virradóra, félkettőkor a Metalokémia Fémkereskedelmi Rt. nagytétényi gyártelepén *robbanás történt.* Az éjjeli őrök a robbanás színhelyén eszméletlenül találták *Sudár* Imre munkást, aki *haldoklott*, amikor a mentők az Új Szent János-kórházba vitték.

A budafoki csendőrség csütörtök reggel megindította a nyomozást. A szerencsétlenség a *gázgenerátor termében* történt. A generátor mellett álló izzó szénparázzsal telt hatalmas kazán robbant fel. A légnyomás a 4 méter széles, 3 és fél méter magas generátort és a mellette dolgozó Sudár Imre munkást a *levegőbe röpítette.* Valószínűnek tartják, hogy *a fűtésre használt szénben gyujtópatron, vagy gyujtózsinór volt* és ez robbant fel. A rendőrségen abban az irányban is megindították a nyomozást, nem áll-e *bűncselekmény* a szerencsétlenség hátterében. Csütörtök délben kiderült, hogy a robbanásnak *halálos áldozata* is van. A gyárban tudták, hogy éjszaka Sudáron kívül *Drevenka* Lajos munkás is a generátorteremben dolgozott. Délben, mikor széjjelszedték a szénkazánt, *megtalálták Drevenka szénné égett holttestét.*

RUDOLF FORSTER
MA PREMIER
FORUM
MAGASISKOLA
A szép asszonyok ideáljának ideálisan szép és izgalmas filmje.
Előadások: 1/4, 1/2 6, 1/2 8 és 1/2 10 órakor. Az első előadáson félhelyárak!

A belügyminiszter Andaházy-Kasnya eljárásában látja az endrődi véres események indító okát

Kozma Miklós csak pár percig beszélt a gyomai jelölttel — „Nem állottam tovább rendelkezésére, mert olyan modorban próbált beszélni, amit miniszteri minőségemben nem fogadhatok el"

Teljes erővel folyik a vizsgálat

(Saját tudósítónktól.) *Kozma* Miklós belügyminiszter csütörtökön este Endrődről, ahol a tragikus választási események ügyében személyesen indította meg a vizsgálatot, *visszaérkezett Budapestre.* A miniszter tapasztalatairól beszámolt *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek.

A belügyminisztériumban csütörtökön délelőtt az endrődi üggyel kapcsolatban tanácskozás volt *Preszly* Elemér államtitkárnál. A tanácskozáson, amelyen különben a választással összefüggő összes kérdéseket érintették, *Boór* Aladár, *Janda* Károly és *Csupor* miniszteri osztályfőnök, valamint a belügyminisztérium csendőri ügyosztályának vezetője vett részt.

Az endrődi eseményekről a következő tudósításban számolunk be:

Kozma belügyminiszter Endrődön

Endrőd, március 21.
(A Pesti Napló kiküldött munkatársától.)

Kozma Miklós belügyminiszter délelőtt féltizenkettőkor érkezett meg Endrődre, egyenesen a községházára hajtatott, ahol *Fáy* István főispán, *Márky* Barna alispán, *Tompa* Gyula törvényszéki elnök, *Vályi Nagy* István vizsgálóbíró és *Madassy* alezredeshadbíró várta. A miniszter a községháza egyik szobájába ment, a megjelent urakat egymásután magához kérette és fogadta jelentésüket a tegnapi tragikus eseményekről, amelyeknek —, mint ismeretes — *hét halottja és kilenc súlyos sebesültje van.* A halottak: *Polányi* József kosárfonó felesége, *Gyuricza* Bálint földműves felesége, *Farkasinszky* Lajos kosárfonó, *Mészáros* Gyula földmunkás, *Privoczky* István kisgazda, *Gellay* István földmunkás, *B. Kovács* Lajos földműves. Súlyosabban megsebesültek a következők: *Rau* Gáspárné, *Getvay* Vince, *Timár* Vince, *Kopcsek* Péter, *Varga* Sándorné, *Kulik* Sándor, *Nándory* Imréné, *Kajla* István, *Givics* Imre.

A hivatalos vizsgálat megállapítása szerint *Andaházy Kasnya* Béla 27 percet késett a gyülésről. A községháza udvarán a várakozó tömeg a gyülés feloszlatására tett intézkedés után *eloszlott és a piactérre vonult.* Azt a hírt, hogy *Bakos* József főszolgabíró még Kasnya Béla érkezése előtt autóba szállt, a községből elhajtatott s csak útközben találkozott a képviselőjelölttel, *hivatalosan megcáfolták.* A főszolgabíró és Andaházy Kasnya *a községházán találkozott*, ott játszódott le közöttük az a beszélgetés, amelynek folytatásaként a jelölt telefónérintkezést keresett a belügyminisztériummal. A vizsgálat megállapítása szerint Andaházy Kasnya felszólította választóit, hogy a *községháza előtt várják meg a belügyminiszteri engedélyt.* A csendőrség parancsnoka *távozásra* szólította fel a képviselőjelöltet, ő azonban nem engedelmeskedett. A vizsgálat megállapítása szerint a csendőralhadnagy *udvarias felszólítására udvariatlan választ adott.* s erre fordult szembe a tömeg a csendőrökkel. Egyes csendőrvallomások szerint a tömegből *kövekkel dobálták őket.* Az egyik csendőr szuronyával ütötte el a feléje hajított követ, *eközben eldördült a fegyvere*, erre a többi csendőr is fegyvert ragadott és *a tömeg közé lőtt.*

Az endrődi községházán két és fél óra hosszat tartott a tanácskozás, a belügyminiszter részletesen meghallgatott mindenkit, közben többször felhívatta Budapestet, az igazságügyminiszterrel és a belügyminisztériummal beszélt telefónon.

„A jelöltnek a hatóság segítségére kellett volna lennie"

A miniszter ezután *az incidens szerencsétlen áldozatainak családjait látogatta meg*, előbb azonban rövid nyilatkozatot adott a *Pesti Napló* munkatársának.

— A főszolgabírónak a gyülés feloszlatására adott utasítását *teljesíteni kellett volna és a képviselőjelöltnek kötelessége lett volna a hatóság segítségére lennie*, — mondotta a miniszter. — *Ennek az ellenkezője történt.* A felizgatott választási hangulatban a jelöltnek a hatóságokkal szembehelyezkedő magatartása és az a tény, hogy a csendőralhadnaggyal szemben az udvarias felszólításra lekicsinylő, a hatóság és a csendőrség tekintélyét sértő kifejezéseket használt, indította el a megtörtént szerencsétlenséget. Ettől függetlenül a csendőrség és a közigazgatási hatóság *a legszigorúbb vizsgálatot teszi folyamatba. A közigazgatási hatóságok a szerencsétlenség áldozatainak családtagjait és hozzátartozóit támogatni fogják.* A szomorú eseménynek hét ember esett áldozatul. Remélhetőleg ezt a körülményt *nem fogják pártagitációs célokra felhasználni* hanem *intő példa* lesz arra, hogy a jelöltek felelősségük tudatára ébredjenek.

A miniszter a szerencsétlenek családjainál

Kozma Miklós belügyminiszter ezután *Fáy* István főispán, vitéz *Márky* Barna alispán és dr. *Vajay* Károly miniszteri osztálytanácsos kíséretében meglátogatta *Polányi* Józsefet, aki feleségét veszítette el tegnap s *négy gyermeke* maradt anyátlanul. Polányi szegényes háza küszöbén könnyezve állt a belügyminiszter elé, aki mélyen megrendülve szorított kezet a szerencsétlen emberrel.

— Azért jöttem, fiam, — mondotta Kozma — hogy *legmélyebb részvétemet fejezzem ki magának.* Az a nagy veszteség, amely gyermekeivel együtt érte, nemcsak magának fáj, hanem *fáj az egész országnak és minden igaz magyarnak.*

A kosárfonó síró árváira mutatott:

— *Négy gyermekem van, kegyelmes uram...*

— *Gondoskodni fogunk magukról*, — szólt a miniszter. — Arról is gondoskodni fogok, hogy a szomorú temetés ne okozzon anyagi gondot.

Zsebébe nyult, rögtöni segélyként *száz pengőt* adott át Polányinak.

— Engedje meg, kegyelmes uram, — kérte a kosárfonó — hogy *itthon ravatalozhassuk fel a feleségem holttestét.*

A miniszter ehhez természetesen *hozzájárult.*

Ezután *Mészáros* Gyula földmunkás családját kereste fel *Kozma* Miklós és kísérete. Az özvegyet nem találta otthon, mert a törvényszéki boncolás színhelyére ment, csak *az apró árvák* és a család közeli hozzátartozói vették körül sírva a minisztert.

— Fáj az ember szíve, — kegyelmes uram, — ezzel fogadta az egyik hozzátartozó.

— *Azt hiszi barátom, az én szívem nem fáj?* — kérdezte részvéttel Kozma. — Ezután *az árvák iránt érdeklődött*, igyekezett megnyugtatni és megvígasztalni őket.

Kozma Andaházy-Kasnya felelősségéről

A miniszter ezután visszatért a községházára, ahol *Andaházy-Kasnya* Béla várakozott rá. Azonnal fogadta őt, de a képviselőjelölt csak *pár percig* tartózkodott nála. Kasnya távozása után a belügyminiszter ismét fogadta a sajtó képviselőit és a következő nyilatkozatot tette előttük:

— Mégegyszer hangsúlyozni kívánom, hogy *a vizsgálat folyamatába nem avatkozom bele, ez nem feladatom és nem hivatásom.* Azért jöttem, mert meg akartam győződni a vizsgálat állásáról. Felhasználtam ezt az alkalmat arra, hogy az áldozatok családtagjai közül azokat, akik a belterületen laknak, felkeressem. A főispán úr már közölte velem, hogy *az áldozatok temetéséről a vármegye gondoskodik és gondoskodás történik az áldozatok családtagjairól is.* Azonnali segélyként 100 pengőt adtam és adatok a főjegyző által minden elhúnyt hozzátartozóinak.

— A *képviselőjelölt úr beszélni kivánt velem.* Én előtte is megismételtem azt, amit a vizsgálatról az uraknak már korábban mondottam, hozzátéve, hogy a helyszínen annyit magam is megállapítottam, mégpedig a legtárgyilagosabb módon, hogy *a szerencsétlen események elindulását az a körülmény okozta, hogy a képviselőjelölt a hatóság felszólításának nem engedelmeskedett.* Ezt *hivatali minőségemben* állapítom meg és *ezért vállalom a legmesszebbmenő felelősséget.* Miután a képviselőjelölt úr velem *oly modorban* próbált beszélni, amit *belügyminiszteri minőségemben hivatalból nem fogadhatok el*, a továbbiakban *nem állottam rendelkezésére.*

— Valószínű-e, hogy eljárást indítanak *Andaházy-Kasnya* Béla ellen? — kérdezték a sajtó képviselői.

— *A törvény betűi szerint folyik a hivatalos vizsgálat* — válaszolt a belügyminiszter. — A vizsgálat mai stádiumában a *ténymegállapítással* foglalkozik és a tényállás megállapítása után dől el az, hogy *van-e szükség eljárásra a jelölt ellen, vagy sem.* Ezt ma megmondani nem tudom.

— Milyen impressziókat szerzett Excellenciád a felelősség kérdésében? — kérdezték tovább az ujságírók.

— A felelősség kérdését is *a hivatalos vizsgálat* hivatott tisztázni. Ha vannak is impresszióim, azok háttérbe kell hogy szoruljanak a hivatalos vizsgálat adataival szemben.

A belügyminiszter ezután búcsút vett a sajtó képviselőitől, rövid látogatást tett *Csernyus* Mihály apátplébánosnál, majd kíséretével együtt Gyomára utazott, ahol a főszolgabírói hivatalban a vizsgálat során eddig felvett jegyzőkönyveket tekintette meg. Ezután kíséretével együtt visszatért a fővárosba. Elutazása előtt még kijelentette, hogy minden egyes gyászoló családból *egy-egy gyermeket árvaházban akar elhelyezni.*

KIADÓ LAKÁS
2-szobás modern, komfortos, központi fütés, melegviz, első bér, azonnalra vagy májusra, V, Akadémia u. 7.

1. Jogában áll-e a szülőknek leányukat érdekházasságra kényszeriteni?
2. Jogában áll-e a leánynak, hogy szive szerint válassza meg jövendőbelijét?
3. Befolyásolhatja-e a boldog házasságot, ha a nő és férfi különböző társadalmi osztályhoz tartozik?
4. Helyesebb-e, ha az asszony jómódú és a férfi szegény, vagy fordítva?
5. Elképzelhető-e boldog házasság gyermek nélkül?

Ezekre a kérdésekre ad feleletet a
Halálos szerelem
című Fox társadalmi dráma.
PREMIER MA CASINO PREMIER MA
Előadások 1/4, 1/2 6, 1/2 8 és 1/2 10 órakor.
Első előadás félhelyárakkal.

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Csütörtökön a tiszta választást hirdették az összes jelöltek. Kérdés, hogy a tisztaság érdekében el lehet-e mondani, hogy »kéz kezet mos«?

Lordonban divatba hozták az áramvonalas cipőt. Miután a női lábat kisebbnek mutatja, mint amilyen, máris megvan a jövője.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Nemsokára elkezdődik a választási néma hét.« »Ez helyes. Néma jelöltnek még a pártja sem érti a szavát.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon mi a kockázata annak, hogy a jelöltek még meg nem levő mandátumokat cserélnek?«

A nap hőse: Müller, aki ellen nagy harc készül a futballderbiben. Ő reméli, hogy a bírótól nem fog kikapni.

Jelentés a vízről: a vízművek vezérigazgatója arra a kérdésre, hogy mi van a vízzel, azt felelte, hogy novemberben új kutak nyílnak meg. Az ásványvízüzemek ezt a kijelentést is megnyugvással fogadták.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Háromezer anyós jelenlétében megtartották Newyorkban az első anyós-gyűlést. Tiltakoztak a régi anyósviccek ellen.« »Nagyon helyes. Remélhetőleg a vők nagygyűlésén új vicceket találnak ki majd róluk.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **Lemondott Bulgária népszövetségi megbízottja.** *Szófiából* jelenti tudósítónk: *Antonov*, állandó bolgár népszövetségi követ *lemondott*. Lemondását csütörtökön a király és a kormány elfogadta. Antonov lemondása annak a bolgár emlékiratnak átadásával áll összefüggésben, amelyet Bulgária a bolgár határon történt török csapatösszevonások miatt nyujtott be a Népszövetségnél. A bolgár kormány emlékirata szigorúan informatív jellegű volt és a kormány nagyon rossz néven vette, hogy Antonov önhatalmúlag informálta a sajtót a memorandum tartalmáról, ami azután török lépéseket vont maga után. *(T.)*

— **Címadományozás.** A kormányzó a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Salgó* József körmendi állami polgári iskolai tanárnak nyugalomba vonulása alkalmából a polgári iskolai igazgatói címet adományozta.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter dr. *Eperjessy* Kálmán, állami polgáriiskolai tanárképző főiskolai tanárt a közgazdasági és jogi ismeretekre, vitéz *Török* Imre állami polgáriiskolai tanárképző főiskolai óraadó tanárt a mezőgazdaságtanra, *Radics* Lujza állami gyakorló polgáriiskolai tanárt a háztartástanra és dr. *Szukováthy* Imre, testnevelési főiskolai igazgatót a testnevelésre az Országos Polgári Iskolai Tanárvizsgáló Bizottság tagjává az 1933—1938. ötévi időtartam hátralevő idejére kinevezte.

— **A Pázmány Egyesület előadóestje.** Az Országos Pázmány Egyesület csütörtökön délután rendezte a Vigadóban ezévi reprezentatív előadóestjét, amelyen *Serédi* hercegprímás vezetésével megjelentek a püspöki kar tagjai is. Az elnöki megnyitót *Glattfelder* Gyula csanádi püspök mondotta, aki hangsúlyozta, hogy a krízist megoldó megváltó szó elhangzott már kétezer esztendővel ezelőtt Palesztinában: »Keressétek előbb az Isten országát és a többi mind hozzáadatik nektek«. Az Isten országa bennünk van, ezt kell megértetnünk az emberekkel és ez az irodalom reneszánszát fogja jelenteni. *Gerevich* Tibor egyetemi tanár a sajtó és az egyházművészet kapcsolatáról tartott előadást. A sajtó feladata, hogy ne csak a közönséget, hanem a művészetet is nevelje, irányítsa. *Székelyhidy* Ferenc énekszámai, *Voinovich* Géza »Táncoló elefánt« című novellájának felolvasása és *Kiss* Ferenc szavalata után P. *Bangha* Béla »Az irodalom örök forrásai« címmel tartott előadást. A forma csak akkor érték, ha a tartalmi gazdagságnak, gondolati és érzelmi kincseknek kerete. A katolicizmus kezdettől fogva művészettámogató volt és ezt a tevékenységét mai napig is folytatja. Az irodalomnak lehetnek divatjai, de *alapja mindig a szép és ez örök frigyben van a katolicizmus eszméivel.* Az előadás után *Kerpely* Zoltán gordonkaszámokat adott elő, majd *Hindy* Zoltán alelnök zárszavaiban arról a fejlődésről beszélt, amelyet a katolikus irodalom elért.

— **Herczeg Irma orvosnő meghalt.** Dr. *Herczeg* Irma, az ismert budapesti orvosnő szerdán, rövid szenvedés után meghalt. *Kétoldali tüdőgyulladás* ölte meg. Az orvósnő, aki *Herczeg* Géza író húga volt, népszerű alakja volt a főváros társadalmi életének. Betegei rajongtak érte.

— **Gróf Teleki Pál a revízióról.** A Szent Imre Kör dr. *Glattfelder* Gyula csanádi püspök elnöklete alatt rendkívüli közgyülést tartott. A lelépő dr. *Tóth* Tihamér egyetemi tanár helyébe *Hóka* Imre józsefvárosi segédlelkészt választották világi elnökké. Ezután gróf *Teleki* Pál tartott előadást, s hangsúlyozta, hogy *a revízió nemcsak határproblémát jelent.* Nemcsak Trianon, hanem *egész Európa revíziójáról* van szó, ez pedig csak *a nagyhatalmak kibékülése alapján jöhet létre.*

— **A Magyar Sakkszövetség ünnepsége Sipőcz főpolgármester tiszteletére.** A Magyar Sakkszövetség március 22-én a Vigadóban Almássy László fővédnökségével ünnepséget rendez dr. Sipőcz Jenő főpolgármester, a Szövetség régi díszelnöke számára.

— **A Vasárnapi Iskolai Világszövetség főtitkára,** James *Kelly* ma, pénteken Budapestre érkezik és ebből az alkalomból id. *Victor* János magyarországi titkár szeretetvendégséget hívott össze a Kálvin téri templom mögött levő Kálvin-terembe, este hét órára.

— **A gyárak detaillárusítása és a kereskedők.** A selyem- és posztógyárak kicsinyben történő eladásaival kapcsolatban arról is terjedtek el hírek, hogy a budapesti divatárukereskedők az ily gyárak ellen bojkottot terveznek. E hírekről illetékes kereskedői körökből a következő felvilágosításokat kapjuk: A budapesti divatárukereskedők *Brammer* Ödön kereskedelmi tanácsos vezetésével valóban *csoportba tömörültek.* Ez a csoport a selyemárugyárakkal már barátságos megállapodást létesített. Ez a megállapodás a gyárak kicsinybeni eladását a kereskedők kívánsága szerint *megfelelően rendezte.* Külön csoport alakult ugyancsak Brammer Ödön vezetésével *a budapesti posztókereskedőkből.* Ez a csoport szintén barátságos érintkezést tart fenn a magyarországi gyáriparral, elsősorban a Magyar Posztógyár Rt igazgatójával, Willerstorfer József kereskedelmi főtanácsossal, s a kereskedőknek minden reményük megvan arra, hogy ebben a szakmában is teljesen kielégítő megoldás fog létesülni. Bojkottról vagy a kereskedőknek a gyárakkal való szembefordulásáról — közölték velünk — semminé tervezés vagy akárcsak említés sem történt, mivel a kereskedők és a gyárosok a legbarátságosabb úton kielégítően rendezik a kérdést, s rendezhetné és rendezheti minden szakma, amely szakmánként tömörülve közvetlen érintkezést keres gyárosaival.

— **Megakadt a revolvergolyó az életunt postás ruhájában.** *Opatics* Oszkár postás a Margit körút 23. szám alatt levő postahivatalban *revolverével magára lőtt. A golyó megakadt a postás vastag ruhájában.* Opatics Oszkár a főkapitányság életvédelmi osztályán *lemondott* öngyilkossági szándékáról.

— **Mérgyletet követett el egy mázsamester ellen a felesége.** Csütörtök reggel *életveszélyes* állapotban vitték be a Szent István-kórházba *Horváth* István 41 éves székesfővárosi mázsamestert, aki Pesterzsébeten a Zrinyi utca 31. számú házban lakik. *Horvát összeveszett feleségével, aki verekedés közben borzalmasan megcsonkította férjét.*

— **»Debreceni Diéta«.** *Debrecenből* jelentik: A Soli Deo Gloria Szövetség, a Szent László Kör és az Árpád Bajtársi Egyesület március 22-től 25-ig a református kollégium dísztermében *»debreceni diétát«* rendez, melyen *Aradi* Zsolt, *Barcza* Gedeon, Dr. *Fónyad* Dezső, dr. *Hilscher* Rezső, *Kovács* Imre, *Némedi* Lajos, *Németh* László, *Papp* Béla, dr. *Pálosi* Ervin, *Possonyi* László, *Simon* László és *Tóth* Béla szólal föl. A »diéta« ma, pénteken délután 3 órakor kezdődik, dr. *Rugonfalvi Kiss* István egyetemi tanár megnyitóbeszédével és *Fónyad* Dezső előadásával.

— **Vásári különvonatok.** A MÁV a budapesti mezőgazdasági kiállítás és vásár alkalmából március 24-én, legalább 500 utas jelentkezése esetében a következő vásári különvonatokat indítja:

1. *Sátoraljaújhely és Miskolcról* Budapest Keleti p. u.-ra. A menettérti jegy ára Sátoraljaújhely—Sárospatak és Szerencsről 8.20 P, Miskolcról 2.60 P (más állomáson fel-, vagy leszállás nincs megengedve).

2. *Nyiregyháza és Debrecenből* Budapest Nyugati p. u.-ra. A menettérti jegy ára Nyiregyházáról 8.30, Debrecenből 7.50 P (más állomáson fel-, vagy leszállás nincs megengedve).

3. *Hódmezővásárhely—Szeged és Szentesről* Budapest nyugati pályaudvarra. A menettérti jegy ára Hódmezővásárhelyről 7.20 pengő, Szegedről 6.60 pengő, Szentes- és Csongrádról 6.10 pengő, Kiskúnfélegyházaés Kecskemétről 5.20 pengő. Más állomáson fel- vagy leszállás nincs. (Szentes- és Csongrádról a csatlakozó vonat csak akkor indul, ha legalább száz utas a jegyét megváltja.)

4. *Pécs- és Kaposvárról* Budapest keleti pályaudvarra. A menettérti jegy ára Pécsről 7.80 pengő, Kaposvárról 7 pengő. (Máshol fel- vagy leszállás nincs.)

5. *Szombathely és Győrből* Budapest Keleti pályaudvarra. A menettérti jegy ára Szombathely és Sárvárról 8.20 pengő, Celldömölk és Pápáról 7.50 pengő, Győrből 5.70 pengő (Máshol fel- vagy leszállás nincs).

6. *Gyula, Békéscsaba és Orosházáról* Budapest Nyugati pályaudvarra. A menettérti jegy ára Gyuláról 7.20 pengő, Békéscsaba, Mezőberény, Gyoma és Mezőtúrról 6.80 pengő, Szarvas és Orosházáról 7 pengő. (Máshol fel- vagy leszállás nincs.) Az Orosházáról és Szarvasról csatlakozó vonat csak abban az esetben indul, ha legalább száz utas a jegyét megváltja.

E vonatokon mindennemű kedvezmények vagy szabadjegy érvénytelen. A vonatokra kiadott különleges menettérti jegyek árába a mezőgazdasági vásárra való belépődíj már be van számítva. A vonatokra vonatkozó közelebbi felvilágositásokat a tekintetbe jövő állomásokon és menetjegyirodákban lehet megkapni s ez utóbbiak árusitják a jegyeket is.

— **Házasság.** *Kovács* László nyug. főmozdonyvezető és neje, Ruhmann Ilona e hó 24-én ünneplik házasságuk 25 éves évfordulóját.

BALATONBOGLÁR

egforgalmasabb részén az állomás és posta közelében lévő üzletházban cukrászda, fűszer- vagy bármely más üzlet céljára alkalmas helyiségek kiadók. Érdeklődni lehet Budapesten is dr. Balás Eleknél, Vilmos császár út 25 vagy délelőtt telefónon 178—29.

— **Niemzovits, a híres sakkmester meghalt.** *Kopenhágából* érkezik a hír, hogy *Niemzovits* Áron, a 20-ik századnak eddig legegyénibb és legeredetibb sakkozója, 51 éves korában meghalt. Hónapok óta küzdött súlyos szívbajával Kopenhágában, ahol 1922 óta állandóan élt. Niemzovits Rigában született német eredetű szülőktől 1884-ben. Már egészen fiatalon, alig volt 18 éves, a bécsi sakkörben keltett feltűnést brilliáns játékával és egyéni sakkbeli felfogásával. Ebben az időben még kissé mosolyogva »csodagyermek«-ként kezelték, de már az 1907. évi karlsbadi versenyen, ahol figyelemreméltó eredményt tudott felmutatni, a sakkvilág örömmel látta egy új, hatalmas tehetség kibontakozását. Niemzovits valóban a legeredetibb sakkozó volt, aki egész pályafutása alatt az elmélet által elkerült ösvényeket kutatta, mindent gyülölt, ami sablón, és egészen új elméletet alkotott. Főműve, »Mein System«, a legnagyobb könyvsiker, mellyel még ellenfeleit is elismerésre kényszerítette.

Elméleti újításai, melyek kezdetben igen sok ellenzőre találtak, lassan átmentek a köztudatba és a mai elméletnek tekintélyes részét alkotják. Mint játékos nem éri el dr. Laskert, Capablancát és Aljechint, de eredetiségben, ideákban feltétlenül első helyen áll. Versenyeredményei is egészen kiválóak. Az 1911. évi sansebastiani versenyen a II—III. díjon osztozott dr. Vidmarral. (Első Capablanca volt.) A háború alatt néhány évig nem játszott, de mint a Rigaer Tagblatt sakkszerkesztője fejtett ki nagy elméleti tevékenységet. A háború utáni években különösen nagystílű volt drezdai elsősége, ahol kileno játszmából 8½ egységet ért el, úgyhogy Aljechin nem tudott vele lépést tartani. A marienbadi és frankfurti versenyeken is első, de életének legnagyobb eredménye az 1929-ben Karlsbadban nyert első díja. Itt 22-en játszottak, olyan nagyságok, mint Capablanca, Bogoljubov, Spielmann, Tartakover, Maróczy, dr. Euwe, dr. Vidmar, Rubinstein, Marsall, Canal, Thomas, Mattison stb. Utoljára, három évi szünet után, az 1934. évi zürichi versenyen játszott, de itt már kénytelen volt a szerény 6-ik hellyel beérni. Magyarországon is sok tisztelője volt, hiszen a kecskeméti versenyen is művészit produkált és most az egész sakkvilág gyászolja *»a neoromantikus iskola«* atyjának korai halálát. *Havasi Kornél*

— **Szabadlábra helyezték a »Kölnische Zeitung« főszerkesztőjét.** *Berlinből* jelentik: *Schaeffert*, a Kölnische Zeitung főszerkesztőjét, akit védőőrizetbe vettek, szerdán *szabadlábra helyezték.*

— **Az 1935. évi svájci árumintavásár Bázelben.** Március 30-án nyílik meg a svájci ipar 11 napig tartó mintakiállítása, mely a svájci munka legjobb készítményeinek immár 19-ik kiállítása. *21 ipari csoport* állít ki a Svájci Árumintavásár hatalmas csarnokaiban. A külföldi látogatók tehát a legkülönbözőbb kitünő minőségü svájci árucikkeket találják meg a vásáron. A vásár látogatói a magyar, osztrák és svájci vasutakon *nagy menetdíjkedvezményeket élveznek.* A kedvezmények igénybevételére jogosító vásárigazolványok díjtalanul beszerezhetők a budapesti svájci főkonzulátusnál (IX., Szvetenay ucca 21.) és a Magyar Kereskedelmi Kamara Svájc részére (Budapest, V., Gróf Vigyázó Ferenc ucca 8.).

— **A Markó hatodik szökött fegyencét is elfogták.** Két hónappal ezelőtt *Kricska* József vezetésével a Markó uccai fogházból a törvényszék épületébe átvezető vasajtón keresztül hét rab megszökött. Többnapos nyomozás után a szökésben levő rabok közül *öt a rendőrség kezére került. Csütörtök délelőtt a Golgota téren elfogták Szucsigán Jánost, a társaság hatodik tagját is.* Szucsigán elmondotta, hogy szökése után *romániai rokonait látogatta meg, de február óta Budapesten tartózkodik és Sipos Jenő néven bérelt lakást az Orczy úton.* Szucsigán Jánost, aki betörésért volt büntetve, letartóztatták és átadják az ügyészségnek. A hét rab közül egyedül a szökés értelmi szerzője, *Kricska* József 40 éves kasszafúró nem került még kézre.

— **A kamarai választás.** Az Iparosok Egyesült Kamarai Blokkja az összes érdekképviseletek és az Ipartestületek Választási Egyezményének együttműködésével vesznek részt a kamarai választásokon. Az Iparosok Egyesült Kamarai Blokkja a következő jelölőlistát nyujtotta be a választási biztoshoz: I. Kuriában: Feszler Károly nőiszabó, ipartestületi elnök, Eckert Bálint fodrász, ipartest. elnök, Végh G. Gusztáv kéményseprőmester, Németh János cipészmester, Ladányi Rezső konzerv k., Repold Károly építőmester. — II. Kuria: Németh Gyula férfiszabómester, ipartest. elnök, Kovatsek Ferenc kőművesmester, szövetségi elnök, Révész Gyula ernyőkészítő, ipartest. alelnök, Vágó Jenő szöv. igazgató, Zuzán Béla festőmester, ifj. Vörös József autófuvarozó, szöv. elnök. — III. Kuria: Nagy Antal asztalosmester, ipartest. elnök, Lovász Gyula szobafestőmester, ipartest. elnök, Fabriczky Andor konzerv k., szöv. elnök, Farkas János bádogos és szerelőmester, szöv. elnök, Struczky Sándor kocsmáros. — IV. Kuria: Dembitz Gyula villanyszerelő és műszerészmester, ipartest. elnök, Pásztor Béla építőmester. Tsuk Gyula szűcsmester, szöv. elnök, Galambos Jenő lakatosmester, ipartest. alelnök, Radocza Tibor cukrász, szöv. elnök, Kollár Gábor mészárosmester, ipartest. alelnök és Pápai Ernő, a nyomdászipartest. elnöke. — *A Kis- és Középiparosok Kamarai Gazdasági Uniója* a következő listával veszi fel a küzdelmet a választáson: I. Kuria: Nágai Béla nőiszabó, Stotz József férfiszabó, a Szabóiparosok Körének elnöke, Sike István cipészmester, Repold Károly építőmester, Havalda Károly asztalosmester, Weisz Rezső órás és ékszerész. — II. Kuria: Holczer Sándor nőiszabómester, Klatenecker Ferenc Fuvarozók Ipartársulatának elnöke, Silló István nőifodrász, a Nőifodrász Ipartest. alelnöke, Walkó Sándor építőmester, Szilágyi Aladár, a Kárpitosmesterek Orsz. Szöv. elnöke, Kézmér Henrik fogtechnikus. — III. Kuria: Ruzicska Ede, a Sütők Ipartestülete elnöke, Szirtes Béla építőmester, Tarr Béla lakatosmester, a Lakatosipartest. alelnöke, Karczag Vilmos, a Könyvkötő és Bőröndös Ipartest. elnöke, Weinberger Béla, az Italmérők Orsz. Ipartársulatának elnöke, Nagy Antal asztalosmester, az Asztalos Ipartestület elnöke. — IV. Kuria: Gundel Károly vendéglős, a Vendéglősök Szöv. elnöke, Koch Gyula hentesmester, ipartest. elnök, Mészáros Győző kávés, ipartest. elnök, Németh Aladár szállodatulajdonos, ipartest. elnök, Tsuk Gyula, a Szűcsmesterek Szöv. elnöke, Dembitz Gyula, Villanyszerők Ipartest. elnöke.

MA: ÉLJEN A CSÁSZÁR

XIII. évfolyam
67. szám

10 fillér

ESTI KURIR

Budapest, 1935 — Főszerkesztő: RASSAY KÁROLY — március 22, péntek

Átadták a francia és olasz tiltakozó jegyzékeket Berlinben

Héthalottja és tizennégy sebesültje van az endrődi választási ütközetnek

Helyszini tudósitás a borzalmas vérfürdőről – A belügyminiszter Endrődön

Endrőd, március 21.

(*Az Esti Kurir kiküldött tudósitójától.*)

választási harc véres csataterét, a békésvei *Endrőd községet ma reggelre katoig szállta meg.* Az utcák elnéptelenedtek községháza előtti hatalmas térségen, yen még a halottak és sebesültek vérnem látszanak, csak néhány csendőr áll-

szörnyü ütközet hatása valósággal elotta a máskor eleven nagyközséget, nek falai között a rácok dulása óta volt hasonló pusztitás. A választási *hét halottjának és sok sebesültjének* pontjából már mitsem jelent, hogy a *ánypárti Rubinek* István, vagy pedig *iggetlen Kisgazdapárt* programjával in-*Andaházy-Kasnya* Béla lesz-e a kerület selője? A halottak az endrődi községudvarán fekszenek egymás mellett néés szemrehányóan, a sebesültek pedig *lai kórházban* őrzik a tegnap délutáni t borzalmas emlékeit.

reggel *Kozma* Miklós belügyminiszter vével megérkezett a vizsgálóbizottság rődre. *Kozmával* együtt jött *Fáy* Istkési főispán, *Tompa* Gyula, a gyulai ég elnöke, *Vályi Nagy* István vizshárom csendőrtiszt, mint a izsgálóbizottság tagjai és dr. *Karos* dr. *Feldmann* Ignác gyulai, késcsabai főorvosok, akik még ma *enek a holttestek felboncolásához.* ire az eseményeket rekonstruálni omai kerületben már

a rendkivül elkeseredett, éles a két jelölt, Rubinek István Kasnya Béla között.

tartani lehetett attól, hogy a felek között kirobbannak az *Andaházy-Kasnya* a gyoudvarán tartotta programpillanatban azonban sikelecsittitani és a *vasárnapi rendzavarás nélkül be is*

dinagygyülés

ánra hirdetett endrődi ért *fokozottabban felkék.* Fél négyre hirdette Béla Endrőd községben égháza udvarán és a hőrségen már három óra *g gyült össze.* Mintegy várakozott Andaházy-

ban nők, gyerekek

és fiatalemberek. Bakos József járási főszolgabiró pontban fél négykor megjelent a községháza udvarán, ahol arról értesült, hogy *Andaházy-Kasnya* késik, mert az *Endrődtől meglehetős távol lévő Kondoros községben tart előbb beszédet.*

A tömeg nyugodtan várt a községháza udvarán, illetve a hősök terén, azonban

Kasnya még négy órakor sem jelent meg Endrődön.

Pontban négy órakor dr. Bakos József főszolgabiró az órájára nézett és felszólitotta Baritz csendőralhadnagyot, hogy miután a jelölt nem jelent meg a gyülésen, oszlassák fel az udvaron és a térségen várakozó tömeget. A héttagu csendőrség és a tiz főből álló községi rendőrök erre a felszólitásra azonnal kiszoritották az embereket a községháza udvaráról, ugyhogy az endrődi nagy tér néhány perc alatt feketéllett az emberektől. Egyik csoport Andaházy-Kasnyát éltette, a másik Rubinek Istvánt, az emberek egy része pedig Zeőke Antal nevét emlegette, aki pártonkivüli programmal lépett fel. Összeütközésre azonban nem került az endrődiek között a sor, mert bár senki nem mozdult a felszólitás ellenére sem a térségről, a néhány éljenzőn és abcugolón kivül

a többség nyugodtan várakozott.

Négy óra 5 perckor a kondorosi-ut felől feltünt *Andaházy-Kasnya* autója. *Bakos* főszolgabiró utasitására *ugyanebben a percben a községháza kapuja előtt felsoroakoztak a csendőrök és a rendőrök. Andaházy-Kasnyát* hivei nagy ünneplléssel fogadták, mire a képviselőjelölt a főszolgabiróhoz lépett és bejelentette, hogy *bár akaratán kivül elkésett, most megtartja programbeszédét.* A főszolgabiró, aki már épppen utban volt *Kasnya* érkezésekor, megállt egy pillanatra és csupán ennyit válaszolt:

— Ön a kitüzött időre nem jelent meg, félóráig vártam, a gyülést feloszlattam:

nekem a szomszéd községben van dolgom, ott kell egy gyülésen megjelennem.

Engedélykérés telefonon a belügyminisztériumtól

Kasnya ekkor hiveinek egy csportjával a hősök szobra felé ment, majd mikor a csendőrök vezetője is felszólitotta, hogy hagyja el a térséget, miután a gyülés megtartására nem adnak engedélyt, *Andaházy-Kasnay visszaugrott autójába és a postára hajtatott, hogy a belügyminisztérium illetékes osztályától kérjen telefonon engedélyt a gyülés megtartására.*

Andaházy-Kasnya

a belügyminisztériumban vitéz Nagy László rendőrtanácsossal beszélt, igéretet is tett állitólag, hogy azonnal intézkedik telefonon, hogy Kasnya a gyülést megtarthassa.

A postáról Andaházy *visszahajttatott a községháza előtti térre,* ahol ekkorra még jobban megszaporodott a tömeg.

— Halljuk, halljuk! — kiáltoztak néhányan, mire a jelölt azzal nyugtatta meg hiveit, hogy *a belügyminisztériumtól igéretet kapott, hogy rövidesen utasitják Márky Barna alispánt, hogy a gyülést pótlólag engedélyezze.*

Ujabb izgalmas percek teltek el, **a belügyminisztériumtól várt válasz nem érkezett meg,**

viszont a 2500—3000 főnyi tömeg még mindig mozdulatlanul állt a községháza előtti térségen. Szemtanuk szerint *egyetlen ember sem mozdult el ezalatt az idő alatt, holott a csendőrök többizben kisérletet tettek már a tömeg feloszlatására.*

Andaházy-Kasnya autója a térség közepén állott, körülötte asszonyok, gyermekek és férfiak százai, a képviselőjelölt pedig autója lépcsőjén állva nézett szembe a csendőrökkel, akik a községháza kapuja felől *Baritz* alhadnagy vezetésével fokozatosan közeledtek feléje.

Várakozás

Eközben *Dénesfay Dinich* Ödön, a Független Kisgazdapárt ráckevei jelöltje is megérkezett néhány emberrel Endrődre, miután a program szerint *Andaházy-Kasnya után ő is felszólalt volna. Dinich,* látva a rendkivül izgatott hangulatot, Kasnyához lépett és megkérdezte, hogy mi történt. *Kasnya* elmondta, hogy késve érkezett s emiatt nem engedik a gyülés megtartását s miután Bakos főszolgabiró már el is távozott,

ő telefonon kért pótlólag engedélyt a belügyminisztériumtól.

(Folytatása a 2. oldalon)

A DUPLA SVINDLI

Nem lesz többé dupla svindli! — kiáltotta diadalmasan az ugynevezett független kisgazdapárt harcias vezérkara a képviselőház utolsó ülésén, a házfeloszlatás kihirdetése után. Nem volt olyan kormányhü kormánypárti, aki bizalomban és lelkesedésben tultett volna ezen az „ellenzéken", mely miután kinevezte önmagát a titkos választójog egyedül-jogositott kiharcolójának, most gyönyörrel ugrott fejest az ujabb nyiltszavazásos „küzdelem"-be. Hogy ez a küzdelem mennyire nemes és szabad, hogy mennyire „küzdelem" egyáltalán s hogy ebbe az egész kerület-osztogatásba, képviselő-kinevezésbe, tömegkórus-kirendeléssel, erőszakos és reakciós szellemü ajánlási rendszerrel és harmincszoros-negyvenszeres választójogi pluralitást biztositó kerületi geometriával rendezett „választásba" a népnek mennyi beleszólása van, — az kiderül abból a könnyedségből is, ahogy néhány kormánypárti és „ellenzéki" ur, párnázott ajtók mögé zárkózva, könnyedén átcsoportositja az egyik kerület lelkesedését a másik kerület eddigi jelöltje mögé . . .

A „küzdő" pártok a meghitt osztozkodást tegnap már egy szinte káprázlató büvészmutatvány szinvonalán mutatták be. Két-három politikai „ellenfél" összeült egy intim és elegáns klubszobában és ott percek alatt döntött arról, hogy az egyik kerület lakosai ezentul nem azért a pártért és nem azért a politikusért fognak rajongani, akihez eddig, legalább a félhivatalos és hivatalos beállitások szerint, teljes szivükkel ragaszkodtak. Ezentul, még pedig holnap reggeltől fogva, másért fognak rajongani. Hogy már többezren irták alá az eddigi jelölt ajánlási iveit? Sebaj! Nem lehet vitás, hogy ugyanilyen lelkesen s „mintegy" parancsszóra fogják alá irni az uj választási iveket is. Hogy az egyik jelölt talán ugy érezn hogy eredeti kerületében „talaja" vo melyhez egyéb is köti, mint mand tumszerző becsvágy? Ugyan ki bes itt ilyesmiről? Ma itt volt talaj holnap ott lesz! Meg sem kottyan efféle nehézség a klubszobában vegő „ellenfeleknek". Egy-kettőre intézik az összes problémákat. Ma János ur őstalaját átcsoportositják ország egyik határáról a másik hat szélre; Eckhardt Tibor ur szám pedig — hiába, igy van ez már ell zéki néptribunokkal! — percek al szállitják a frissensült, biztonság nyiltszavazásos kerületet! Kormár párti elnöki tanácstag és ellenzéki zér — milyen jól megértik egymá Milyen szép derüsen, pajtásian t ják alvezéreik elintézni az ügyeket Eszterházy-utcában!

*

Mindez nagyon szép volna, de harmoniájában idillikus volna boszorkányos gyorsaságában elk ráztató volna — ha közben r honnan nem tárulna egészen természetü látvány a megfigyelő

Alig néhány órával a meghitt e

felek csevegése után egy magyar községben fegyverek dördültek el. Hét ember meghalt. Hét polgár az életével fizette meg, hogy a kerületben harc folyt a hivatalosan kormánypárti és a hivatalosan ellenzéki jelölt közt. A jelöltek közt, akiknek kirendelői és irányitói olyan szívélyesen és nyájasan tudnak egymással négy fal között megállapodni...

Mély emberi megrendüléssel és gyásszal gondolunk azokra az ártatlan polgárokra, akik e szokatlan hátterü harcnak áldozatul estek. De lehetetlen közben nem gondolni részvéttel azokra a hatósági közegekre és csendőrökre is, akik hibájukon kivül kerültek abba a fonák és félreérthető helyzetbe, amelynek kirobbanása ennyi vért követelt.

A kerületben, ahol a tragédia lejátszódott, egy hivatalos kormánypárti jelölt harcolt a mandátumért egy kisgazdapárti jelölttel. A hivatalos kormánypárti jelöltet, mint a „nemzeti egység" kikölcsönzött eszméjének letéteményesét, a mai gyakorlat értelmében tudvalevően hatóságilag illik támogatni. A kisgazdapárti jelölt viszont feljogositva érzi magát arra — és bizonyára nem ok nélkül —, hogy kérkedjék az összeköttetésekkel, melyek őt „ellenzéki" létére a kormányzathoz füzik. Andaházy Kasnya Béla, a belügyminiszteri jóindulatra hivatkozva, biztatta a tömeget, hogy ne oszoljon szét, mialatt a csendőrök ott álltak azzal a hatósági utasitással, hogy igenis, oszlassák szét a tömeget.

Lehet-e csodálkozni azon, ha ilyen, őszinteség nélkül való helyzetben senki sem tudja, kinek higyjen, kinek engedelmeskedjék? S ha a kormánypárt és a kormány-dédelgetett „ellenzék" homályos szólamokkal és vérmes fogadkozásokkal dekorált csatározásai aztán gyászos végü félreértésekben robbannak ki, amelyeknek a becsületes, egyszerü, be nem avatott magyar emberek életükkel, vérükkel, vagy legalább lelki nyugalmukkal adják meg az árát?

*

Tessék tiszta és világos helyzetet teremteni az egyes kerületekben ugyanugy, mint azokon a politikai gócokon, ahonnan a nyiltszavazásos kerületek képviselőit ténylegesen kinevezik! Vagy van ellentét kormánypárt és „független kisgazdapárt" közt, vagy nincs. Ha van: miért nem látjuk Eckhardt Tibor és Mayer János urakat a piacon hadakozni egymással? miért nem tudják vállalni a küzdelem fáradságát és kockázatát, miért érik be alamizsna-kerületekkel, felülről biztositott egyhangusággal? s miért nincsenek ott ők maguk is, ahol az értük és nevükben kiverbuvált, hadbaállitott és felizgatott tömegek küzdenek és szenvednek? Ha meg nincs köztük ellentét: akkor minek az az egész szomoru, hangos komédia, amelyért az ártatlan beugrattottak, az „elvi harc" komolyanvevői pazarolják az erejüket és ontják a vérüket?

Hét emberélet nagy áldozat még egy valódi harcban is. Hát még egy mü-harcban, melynek szembenálló hadvezérei az ütközetek közben diszkréten elvonulva suttoghatnak arról, hogy a zsákmányon hogyan fognak osztozkodni! A klubban játékosan könnyed kerület-csere, szavazócsoportositás, mandátumosztogatás, — a piacon provokativan éles hang, kusza helyzet, felforralt és irányt-vesztett szenvedélyek, elkeseredett tömegek, sortüz: ha van „dupla svindli", akkor ez az! És elképedéssel kellene rágondolnunk akkor is, ha a sulyos erkölcsi veszteségszámlát, mellyel e különös játék majd lezárul, nem terhelné meg ráadásul hét ártatlan ember elpusztitott élete.

(Folytatás az 1-sö oldalról)

Mialatt Kasnya és Dinich között ez a beszélgetés folyt, a csendőrök és a rendőrök már erélyesebben kezdték szoritani a tömeget a térség északi oldala felé. Látva azonban, hogy az emberek nem akarnak hazamenni, Baritz alhadnagy Andaházy-Kasnyához lépett.

— Kérem, hagyja el a község területét, mert ma ugysem tarthat itt gyülést.

Az alhadnagy szerint Andaházy-Kasnya erre megrántotta a vállát

és azt mondta, hogy: nem értem, mit beszél.

Baritz a következő pillanatban az endrődi községházáról telefonon felhivta a gyomai csendőrséget és erösitést kért.

Ujabb izgalmas félóra következett, amely alatt *a csendőrség szembenállt a tömeggel*, anélkül, hogy a térséget sikerült volna megtisztitani. *Baritz* alhadnagy még mielőtt a Gyomáról kért erősités megérkezett volna, *ujból felszólitotta Andaházy-Kasnyát, hogy hagyja el a térséget és szólitsa fel a tömegeket, hogy oszoljon szét. Andaházy-Kasnya* erre gunyosan a következőket válaszolta:

— *Majd előbb uj cipőt huzok.*

Öt óra után néhány perccel Gyoma felől *két lovascsendőr* tünt fel az országuton. *A vágtató csendőrök azonnal a térségen álló tömeg közé kerültek*, amelyet akkor az északi oldalon már Baritz alhadnagy vezetésével *egyre jobban szoritani kezdtek a csendőrök* és rendőrök.

Egy lövés és három sortüz

Ami ezután következett, azt

a szemtanuk is a legkülönbözőképpen adják elő.

Drámai gyorsasággal játszódtak le az események, ugy hogy *azok, akik ugyszólván a csendőrszuronyok előtt álltak, sem tudták pontosan, hogy mi történik*, csak sodródtak a tömeggel, amely ekkor már a csendőrök felé torlódott.

Egyesek szerint *állitólag egy kő repült az egyik lovascsendőr felé*, aki ekkor már revolvert tartott a kezében. Mások szerint az altotta ki a későbbi drámai eseményeket, hogy *az ujabb csendőri megerősitést a tömeg egy része nevetéssel fogadta*. Tény az, hogy

pillanatok alatt teljesen felborult a helyzet, a térség kavarogni kezdett az egymást taposó emberektől s ugyanebben a másodpercben eldördült egy lövés. Ezt a lövést három sortüz követte. Háromszor egymásután dördültek el a csendőrfegyverek, anélkül, hogy valaki is hallotta volna az alhadnagy utasitását, amely tüzet parancsol, vagy látta volna, hogy a csendőrök lövésre készülnek.

A sortüzek után mintha elnémult volna a térség. Az emberek dermedten álltak, *még mindig nem tudta senki, hogy mi történt.* Egyszerre azonban jobbról-balról *agyvelőszaggató sikoltások hallatszottak, a tömegből néhányan a földre rogytak*, asszonyok és gyerekek pedig fejvesztetten menekültek, amerre láttak.

— Semmi az egész, vaktöltés!

— kiáltott egy gazda, aki a hősök szobra alatt állott.

A tér többi pontjairól azonban már rácáfoltak erre a megnyugtató kiáltásra:

— Jesszusom, éles tölténnyel lőttek!...

Segitség, itt valaki meghalt mellettem!...

asszonyok meneküljünk, itt gyilkolnak!...

Alig telt bele öt perc, az endrődi községháza előtti térség, amelyen az előbb még hegyén-hátán álltak az emberek, teljesen kiürült. *Csak Andaházy-Kasnya állt halottsápadtan autója mellett, mint aki maga sem érti, hogy mi történt.*

A hét halott

Mikor a tömegtől már igy megtisztult ér, lassan kibontakozott a borzalmas kép. községháza és

a hősök szobra előtti térségen elszórva hét ember feküdt,

de a térről kivezető utak is tele voltak vérfoltokkal, miután a sebesültek nagyrésze hozzátartozóik támogatásával elmenekült.

A vértől boritott csatatéren *megkezdték a mentési munkálatokat.* A lövések zajára ugyanis azok is megjelentek a községházán, akik eredetileg nem is akartak megjelenni a gyülésen. Dr. *Cseh* József és dr. *Weisz* Aladár a községháza kapuja alatt

rögtönzött segélyhelyet rendeztek be.

trarövidhullámu besugárzások a
Siesta szanatóriumban
BEJÁRÓ BETEGEK
zére is. Bel-, ideg- és rheumatikus megbedések legkülönbözőbb formáinál

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék választási hirei:

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék választási hireit a választópolgárság napról napra ebben a rovatban, ezen a helyen találja

Felhivás!

A budai, északi és déli választókerületek pártirodái kérik mindazokat, akiknél ajánlási ivek vannak, azokat sürgősen szolgáltassák be az illetékes pártirodába.

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék

március 24 én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor

a pesti Vigadó helyiségeiben választói nagygyülést tart

amelyen felszólalnak:

Sándor Pál, gróf Apponyi György, Vázsonyi János, Gratz Gusztáv, Bródy Ernő, Magyar Pál és Gál Jenő

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék aláirásgyüjtő helyei:

I. BUDAI VÁLASZTÓKERÜLET:

I., Alagut-utca 5. Szent István-vendéglő.

II., Zsigmond-utca 1. Demokrata Kör. Margit-körut 1. Stambul-kávéház.

III., Lajos-utca 101. Winkler-vendéglő. Kulcsár-utca 4. Demokrata Kör.

Hegyvidék: Alkotás-utca 7/b. Délivasut-kávéház. Sasadi-ut 186. Bauer-vendéglő.

II. ÉSZAKI VÁLASZTÓKERÜLET:

LIPÓTVÁROS:

Lipót-körut 15. Lipótvárosi Demokrata Kör.

Zápolya-utca 36. Schlesinger Miklós üzlet.

Tisza-utca 10. I. em. 17. Körzeti iroda.

TERÉZVÁROS:

Andrássy-ut 12. Központi Demokrata Kör.

Andrássy-ut 64. Mücsarnok-kávéház.

Hegedüs Sándor-utca 10. Reisz Dávid üzlet.

Tüzér-utca 23. Körzeti iroda.

III. DÉLI VÁLASZTÓKERÜLET:

IV., Hajó-u. 5. Belvárosi Demokrata Kör.

VIII., József-körut 16, központi iroda.

Józsefvárosi Demokrata Kör. József-körut 19.

IX., Ráday-utca 4. Patzauer Rezső dr. ügyvédi irodája.

Ferencvárosi Független Nemzeti Demokratapárt. Lónyay-utca 60.

Üllői-ut 53. Lendvai Andor dr. ügyvédi irodája.

Zugló, Thököly-ut 80. Stefániakorzó-kávéház (körzeti iroda).

X., (Kőbánya) Füzér-utca 20. körzeti iroda. Spitzer Miklós, X., Maglódi-ut 101.

Albus Szappangyár, X., Gyömrői-u. 6—8.

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék választási irodái:

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék központi választási irodája az Országos Szabadelvü Klub helyiségeiben van. Erzsébet-körut 49, I. emelet. Telefon 38-6-03, 30-8-84.

Az északi választókerület választási irodája VII., Erzsébet-körut 49, I. emelet. Telefon 38-6-03, 30-8-84.

A déli választókerület választási irodája VIII., József-körut 16. sz. alatt van. Telefon 43-3-77.

A kőbányai körzet irodája X., Füzér-u. 20. Telefon 48-6-14.

A Szabadelvü és Demokratikus ellenzék budai kerületének központi irodája, II., Zsigmond-utca 1. Telefon: 51-3-01.

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék XI. kerületi párirodája, Verpeléti-u. 22. Telefon: 68—2—85.

Az I. kerület (Vár—Tabán—Krisztina) pártirodája: Szent István-vendéglő, Pauler-utca—Alagut-u. sarok. (Tel. 522—88.)

A III. ker. óbudai párthelyiség Lajos-utca 101. Telefon: 62—5—30 és III. ker., Demokrata Kör, Kulcsár-u. 1. Tel: 629—75.

XII. kerület, Alkotás-u. 7/c, Délivasut-kávéház. Telefon: 52—8—65.

A Szabadelvü és Demokratikus Ellenzék választási gyülései:

I. A budai kerületben:

Pénteken, március 22-én este 8 órakor a Véder-vendéglőben (XI., Kelenföldi-utca 29) Apponyi György gróf, Gratz Gusztáv, Bródy Ernő beszélnek.

Hétfőn, március 25-én délután 5 órakor a budai Vigadóban (Corvin-tér) Rassay Károly, Apponyi György gróf, Gratz Gusztáv, Bródy Ernő beszélnek.

II. Az északi kerületben:

Csütörtökön este 9 órakor a Lipótvárosi Demokrata Körben (V., Lipót-körut 15) választói nagygyülés lesz, amelyen a Rassay Károly vezérlete alatt küzdő szabadelvü és demokratikus ellenzék összes képviselőjelöltjei megjelennek és felszólalnak. Tekintettel a nagy érdeklődésre, amely már most is mutatkozik e nagygyülés iránt, gondoskodás történt, hogy az elhangzó beszédeket mikrofon továbbitsa a Lipótvárosi Demokrata Kör összes termeibe. A rendező bizottság kéri a választóközönség pontos megjelenését, mert Gratz Gusztáv, Bródy Ernő, Vázsonyi János és Gál Jenő beszéde alatt a körhelyiségben a közlekedés szüne

Csütörtökön, 21-én este fél 8 órakor Érsek-vendéglőben (Szondy-utca és Ba utca sarok) Vázsonyi, Gratz, Gál beszéln

Pénteken, 22-én este fél 8 órakor a D csárdában (Hungária-körut és Váci-ut sa Vázsonyi, Bródy, Gál beszélnek.

Pénteken, 22-én este 8 órakor a Mag Szinház Kávéházban (Dob-utca és Izabe utca sarok) Vázsonyi, Bródy, Gál beszéln

Pénteken, 22-én este fél 9 órakor az zsébetvárosi Demokrata Körben (Erzsé körut 41.) Vázsonyi, Gratz, Gál, Balká beszélnek.

III. A déli kerületben:

Csütörtökön, március 21-én este 7 ór választói gyülés a Ferencvárosi Demo Párt helyiségében (IX., Lónyay-utca 60) szélnek Bródy Ernő, Vázsonyi János, M Pál, Diószeghy János és a kerületi ve

Csütörtökön, március 21-én este 8 az Otthon-kávéházban (VIII., Baro 84) felszólalnak Bródy Ernő, Vázso nos, Magyar Pál, Diószeghy Jáno Aladár, Kallós Oszkár.

Csütörtökön, március 21-én fél 9 Szerdahelyi Sportbarátok Aszta tart gyülést a Weiner János-ve (VII., Zugló, Öv-utca 178). Bes zsonyi János, Bródy Ernő, Diósze Szerdahelyi Dezső és a kerületi v

Pénteken, március 22-én este a Szabadelvü és Demokratik déli kerületi központi helyiség József-körut 16) felszólalna György gróf, Bródy Ernő, V Magyar Pál, Diószeghy Jáno Ernő.

Pénteken, március 22-én e választói gyülés a VII., (Z utca 1/a. alatti tánciskola h ponyi György gróf, Bródy János, Magyar Pál, Diószeg nek.

IV. Pestkörnyéki

Csütörtökön este 8 óra Ipartestület székházában ponyi György gróf, Fábiá

Előkerült a mentőláda, amelynek tartalma percek alatt kifogyott. A két orvos könyökig véresen dolgozott s közben *Gyomáról és Szarvasról a mentők segitségét kérték,* miután a kötszerük teljesen kifogyott és a sebesültek elszállitására sem állott rendelkezésükre megfelelő jármü.

Először

D. Kovács Lajos 24 éves gyomai bánomkerti napszámost

hurcolták be eszméletlen állapotban a kapu alá a csendőrök. A szerencsétlen ember haslövést kapott és bár még életben volt, az első pillanatban látszott, hogy állapota reménytelen. Alighogy az első mentőautó megérkezett, beszállitották

a gyulai kórházba, ahol abban a pillanatban, amikor a műtőasztalra akarták emelni, meghalt.

A két endrődi orvos ezalatt szünet nélkül dolgozott. Egymás után hozták be a térségről a halottakat, vagy haldoklókat, a környékbeli házakból pedig azokat a sebesülteket, akik még a saját lábukon, vagy családtagjaik segitségével menekültek. D. Kovács Lajos után

Mészáros Gyula endrődi cipészmestert

szállitották be a községházára. A fiatalember száján vastag sugárban ömlött a vér, *a golyó a tüdejét furta át. Mire az orvosok első segélyt nyujthattak volna neki, meghalt.* Aztán

Gyuricza Bálintné, született Lapatinszky Máriát

hozták be a térségről, a már vértől teljesen átázott hordágyon a községháza kapuja alá. Alighogy letették a földre, a *35 éves asszony kiszenvedett. A golyó a fejébe és a hasába furódott.* Ismét egy halottat hoztak:

Polányi Józsefné született Fülöp Máriát, egy négy gyermekes családanyát, aki fejlövés következtében még a térségen meghalt.

Néhány pillanattal később

Farkasinczky Vince 59 éves kosárfonót,

a Zeőke-párt egyik emberét vitték be a hősök szobra mellől *mell- és fejlövéssel.* Az orvosok percekig kisérleteztek, hogy eszméletlen emberen segitsenek, *de már minden hiába való volt. Farkasinczky is meghalt a községháza udvarán.*

Közvetlenül Farkasinczky mellett a térségen *egy kolduskülsejü, toprongyos ember feküdt — már holtan.* Ez

Gallai István földmunkás

volt, akinek személyazonosságát csak mára sikerült megállapitani. Szintén fejlövést kapott. És végül a hetedik halott következett:

Privóczky István endrődi kisgazda,

akinek szivét és nyakát furta át egy-egy golyó.

A sulyos sebesültek

Közben a tüzoltók és a helybeli közigazgatás emberei végigjárták Endrőd község ugyszólván valamennyi házát, hogy a sebesülteket elszállithassák. Igy került egymás után a községházára *Kajla István 20 éves földmives, aki comblövést kapott, Kopcsek Péter 28 éves napszámos, akit a hátán és karján talált egy-egy golyó, Roó Gáspárné 43 éves endrődi kőmivesmester felesége (öt gyerek anyja), akinek jobbcomjába furódott a golyó, Getvay Vince, 21 éves fiatalember, egy helybeli nagygazdának a fia, ugyancsak comblövéssel. Sulyosan sebesültek még: Varga Sándorné, Nádori Imréné, Kulik Sándor és Givics Imre, akiket részben hát-, részben kar- és comblövéssel szállitottak a gyulai kórházba.* Rajtuk kivül *még hat sebesülttel* robogott be a mentőautó a gyulai kórházba, ugyhogy

a sulyosan sérültek száma ezek szerint 14,

azonban Endrődön *még legalább nyolc-tiz sebesült van,* akiknek állapota nem ilyen sulyos, vagy pedig *nem mertek jelentkezni* a hatóságoknál.

Ma délelőtt ugyszólván percenként érkezett egy-egy ujabb sebesültről jelentés, sőt egyes ellenőrizhetetlen hirek szerint

egy ujabb halálos áldozat is van,

akinek személyazonosságát azonban mindezideig nem sikerült megállapitani.

Dr. *Márky* Barna alispán még tegnap este átvette a vizsgálat vezetését. Ő tett jelentést *Kozma Miklós belügyminiszternek* is a borzalmas tragédiáról.

Márky Barna alispán a tragédia okairól

Márky Barna alispán kijelentette, hogy ő *csupán közigazgatási szempontból vizsgálja ki a történteket, a fegyverhasználat jogosságának tisztázása a csendőri bizottságra tartozik,* amelynek tagjai *Damasy* csendőrhadbiró-alezredes és *Inczédy* csendőrszázados vezetésével ma reggel ugyancsak megérkeztek Endrődre.

Márky Barna elmondotta munkatársunknak, hogy ő tegnap délután fél hat óra tájban értesült arról, hogy Andaházy-Kasnya panaszt tett a belügyminisztériumban, mert endrődi nagygyülését a hatóság nem engedélyezte.

Mikor azonban az endrődi községháza jelentkezett telefonon, már megtörtént a szörnyü összeütközés

s ő — Márky — Gyomáról azonnal Endrődre hajtatott. Az alispán szerint *Andaházy-Kasnya közel félórás késése miatt oszlatta fel Bakos főszolgabiró a gyülést.* A tömeg azonban látva, hogy Andaházy-Kasnya késve megérkezett, tovább várt, annál is inkább, mert *Kasnya a belügyminisztériummal történt telefonbeszélgetés után további kitartásra buzditotta az embereket.*

Márkyval együtt még este a helyszinre érkezett *Fáy István főispán is, aki megdöbbenve értesült a történtekről.*

— Andaházy Kasnya Béla — folytatta *Márky* nyilatkozatát —

nem tett eleget a főszolgabiró és a csendőralhadnagy utasitásának és ez inditotta el a későbbi szomoru eseményeket.

Arról, hogy a csendőrök jogosan használták-e fegyvereiket, én nem nyilatkozhatom, ennek a kivizsgálása nem is rám tartozik.

Kasnya: Miért késtem el?

Andaházy-Kasnya Béla, aki ma is Endrődön tartózkodik, kijelentette, hogy *hibáján kivül nem tudott pontosan megjelenni a tegnap délután fél 4-re hirdetett gyülésen,* mert a 22 kilométer távolságban lévő Kondoroson tartott programbeszédet.

— Ezen a kondorosi gyülésen — mondotta munkatársunknak *Andaházy-Kasnya* Béla — jelen volt Bakos József endrődi főszolgabiró is, aki azonban *nem várta meg a gyülés befejezését, hanem előbb eltávozott és autójával egyenesen Endrődre ment.* Ezt azért tartom szükségesnek leszögezni, mert ebből kiderül, hogy

a főbiró ur már Kondoroson láthatta, hogy el fogok késni az endrődi gyülésről.

Mikor megérkeztem Endrődre, természetesen tiltakoztam az ellen, hogy emiatt a késés miatt, amilyen bármelyik más képviselőjelöltnél is előfordul — ne mondhassam el a beszédemet a rám várakozó 2500 ember előtt. *A főbiró ur azonban csak leggyintett s még azt sem engedte meg, hogy a községházáról telefonálhassak a belügyminisztériumba.* Mialatt én azután a postáról felhivtam a belügyminisztérium illetékes osztályát, a rám várakozó választópolgárokat kiszoritották a községháza udvaráról a nagytérre. Visszaérkezve,

én csendre intettem a népet és kértem, hogy várjanak, mert a belügyminisztériumból rövidesen megkapom az engedélyt

a gyülés megtartására. Közben egyre izzóbb lett a hangulat, csendőri megerősités érkezett, én pedig felhivtam Márky Barna alispánt gyulai hivatalában. Márkyt azonban sehol sem tudtam megtalálni.

— Rövid percek multán

eldördültek a lövések, amelyek nagyrészben hátulról érték a tömeget. Én azt hittem, hogy vaktöltéssel lőttek

és el sem mozdultam az autóm lépcsőjéről. Csak akkor eszméltem fel, mikor láttam a vérző embereket és a halottakat a később megtisztitott térségen. *Arról, hogy a tömeg előzőleg a csendőrök ellen tüntetett volna, vagy megámadta volna a karhatalmat, nem tudok. Ez annál kevésbé valószinü, m a hallgatóság legnagyobb része asszony ból, gyermekekből állott.*

A belügyminiszter a helyszinen

A katonaság által megszállott nagyköségben *ma délben már teljes erővel folyik vizsgálat. Kozma* Miklós belügyminiszte *Vajay* Károly miniszteri tanácsos kiséretében autón érkezett Endrődre, ahol a községházán *Fáy* István főispán azonnal jelentést tett neki. A belügyminiszter kiséretében vannak még *Márky* Barna alispán *Pálka* Pál főszolgabiró, *Finta* Albert községi főjegyző és *Bakos* József szolgabiró aki az Andaházy-Kasnya-gyülést nem engedélyezte.

Kozma, aki személyesen vezeti a vizsgálatot, egész délelőtt

a községházán folytatja a kihallgatásokat a csendőri bizottság közreműködésével.

Kozma Miklós kijelentette, hogy *csak vizsgálat befejezése után nyilatkozik a sa tónak az endrődi eseményekről.*

»Tisztitsa ki a régi közigazgatási betyárszellem minden maradékát« – követeli Ulain a belügyminisztertől

Ulain Ferenc, mint a Fggetlen Kisgazdapárt választási intézője, az endrődi esettel kapcsolatban táviratban fordult Kozma belügyminiszterhez. Ez a levél annál nagyobb feltünést keltett, mert tudvalevő, hogy

azt a nyilt szavazást, amelynek jellegzetes tüneteit Ulain olyan éles hangon aposztrofálja, a kisgazdapárt kivánságára és helyeslésével irták ki,

sőt e párt vezére, Eckhardt Tibor volt az, aki elsőnek vetette fel azt az ötletet, hogy «még ez egyszer, utoljará» legyen nyilt szavazás, és ezzel «ellenzéki» részről mintegy megadta a kormányzatnak a készülő nyiltszavazás ügyében az erkölcsi felmentvényt. Ulain táviratát itt közöljük:

„Nagyméltóságu Kozma Miklós belügyminiszter urnak

Budapesten.

Pártvezérem távollétében, *mint a Független Kisgazdapárt felelős választási intézője,* szükségesnek tartom

az endrődi szomoru események alkalmából

leszögezni, hogy noha pártunk száznál több kerületben vette fel a választási küzdelmet, megállapithatom, miképpen a hatóságok a multhoz képest lényegesen mérsékeltebb magatartást tanusitanak a választási küzdelem folytán az ország tulnyomó részében. Annál sajnálatosabb ennélfogva az, hogy *Békés-, Heves-* és *Szatmár*-vármegyékből, továbbá szórványosan némely más kerületekből is, igy az *edelényi* (Borsod), a *nádudvari* (Hajdumegye), a *kemecsei (Kállay* volt miniszter kerülete) kerületekből napok óta csaknem óránként érkeznek felháboritó panaszok

vakmerő és kihivó hatósági és csendőri terror, továbbá törvény szerint büntetéssel sujtandó szemérmetlen visszaélések

miatt, amelyek közt külön megemlitésre méltó az, hogy Hevesmegye illetékes tényezői *Eckhardt* Tibor őexcellenciája előtt is ki merték jelenteni, hogy *pártunk jelöltje már az ajánlásoknál el fogják buktatni.* kijelentés arra utal, hogy

a büntetőtörvénykönyvbe ütköző közokirathamisitások elkövetésétől sem fognak visszariadni.

Kénytelen vagyok ismét Nagyméltóságod figyelmét ezekre a speciális körülmények annál is inkább felhivni, mert meg vagyok győződve arról, hogy az elmult rendszer *szégyenletes visszaéléseinek* megismétlődését sem a miniszterelnök urnak, sem a tör illetékes tényezőnek tiszteletreméltó intencióit nem fedi és legfeljebb arra alkalmas hogy az uj és tisztultabb közéletet már alakulása küszöbén diszkreditálván, *a nyugalom lelkiegységének megteremtését megakadályozza.*

Kérem Nagyméltóságodat, *nyuljon sürgősen és erélyes kézzel bele ezekbe a közigazgatási darázsfészkekbe* és

tisztitsa ki a régi közigazgatási betyárszellem minden maradékát, nehogy a felelősség az elkövetkezendőkért Nagyméltóságodat terhelje.

Bizva Nagyméltóságod korrekt gondolkodásában és őszinte jószándékában, igérjük hogy pártunk részéről senki nehézséget tamasztani nem fog a választás nyugodt törvényes lebonyolitása körül, mert minden jelöltünket és minden párthivünket a legnagyobb önfegyelmezésre és törvénytiszteletre intettük és intjük a jövőben is.

Dr. Ulain Ferenc, a Független Kisgazdapárt központi választási intézője.“

Moissi haldoklik

Bécs, március 21.

Moissi állapotában az éjszaka rosszabbodás állt be. Terwin Johanna, a művész felesége és több rokona állandóan a betegszobában van.

Hogyan lehet nyerni a m. kir. osztálysorsjátékon?

Ezen sokan törték már a fejüket és töprengenek állandóan.

Feltétlen bizonyosság nincs, számitás nem is lehet, de

szerencse, esély... az van és biztos a reménység!

Minél több sorsjegyszámmal van érdekelve, annál nagyobb a valószinüség, annál több az esélye!

Ezért vesznek nemcsak egy sorsjegyet, hanem — aki csak teheti — több sorsjegyszámmal vesz részt a sorsjátékban és

igy növeli a nyerési esélyét és fokozza az önbizalmát és reményét.

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonkint:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 pengő	12 pengő	6 pengő	3 pengő

Állandó és kitartó játék által érhető el eredmény!

A szerencse utja mindenkinek nyitva áll!

Közkivánatra ma megismételjük

TÓTH BÖSKE és MALCSINER BÉLA

régi sanzon estjét

Etoile Kávéház

Tőzsdepalota) Menürendszer

ásári különvonatokat dit a Máv a tenyész-állatvásárra

budapesti mezőgazdasági kiállitást és te-szállatvásárt, melyet ünnepélyesen hol-nyit meg a *kormányzó*, ma már óriási eg látogatja. Kedvez a kiállításnak a szép is. A nagyszámu tömegben feltünnek *a földi csoportok, a külföldi tanulmányi és árló küldöttségek*, melyek nagy megelége-sel nyilatkoznak ugy a kiállitás elrende-éről, mint anyagáról. A közönség élénk eklődéssel fogadja

az Esti Kurir hangos hiradóját

tájékoztatóját, mely mint az előző évek-is, nemcsak szórakoztatja a vásár publi-át, hanem hasznos utbaigazitással is gál.

MÁV igazgatósága közli, hogy a keres-elmi minisztertől nyert utasitásra a apesti mezőgazdasági kiállitás és vásár lmából *március 24-én, legalább 500 jelentkezése esetében*

következő «Vásári különvonat»-okat inditja:

Sátoraljaujhely és Miskolcról Budapest u.-ra. A menettérti jegy ára Sátoraljauj-y—Sárospatak és Szerencsről 8.20 P, skolcról 6.60 P, (más állomáson fel-, gy leszállás nincs megengedve.)

Nyiregyháza és Debrecenből Budapest ugati p. u.-ra. A menettérti jegy ára iregyházáról 8.30 P, Debrecenből 7.50 P ás állomáson fel-, vagy leszállás nincs.)

*Hódmezővásárhely—Szeged és Szentes-*Budapest Nyugati p. u.-ra. A menettérti y ára Hódmezővásárhelyről P 7.20, Sze-ről P 6.60, Szentes és Csongrádról P 6.10, skunfélegyháza és Kecskemétről P 5.20. s állomáson fel- vagy leszállás nincs. entes és Csongrádról a csatlakozó vonat k akkor indul, ha legalább száz utas a yét megváltja.)

Pécs és Kaposvárról Budapest Keleti p. a. A menettérti jegy ára Pécsről P 7.80, osvárról P 7. (Máshol fel- vagy leszál-nincs.)

Szombathely és Győrből Budapest Ke-p. u.-ra. A menettérti jegy ára Szombat-és Sárvárról P 8.20, Celldömölk és Pá-l P 7.50, Győrből P 5.70. (Máshol fel-leszállás nincs.)

Gyula, Békéscsaba és Orosházáról Bu-st Nyugati p. u.-ra. A menettérti jegy Gyuláról P 7.20, Békéscsaba, Mező-ny, Gyoma és Mezőturról P 6.80, vas és Orosházáról P 7.—. (Máshol fel-leszállás nincs.) Az Orosházáról és vasról csatlakozó vonat csak abban az ben indul, ha legalább száz utas a je-megváltja.

vonatokon mindennemü kedvezmények, y szabadjegy érvénytelen. A vonatokra dott különleges *menettérti jegyek* árába ezőgazdasági vásárra való belépődij r be van számitva. A vonatokra vonat-ó közelebbi felvilágositásokat a tekin-be jövő állomásokon és menetjegyiro-kban lehet megkapni s ez utóbbiak áru-ják a jegyeket is.

KÜLFÖLDI TŐZSDÉK

Zürich, március 21.

Páris 20.38 (20.38), London 14.73 (14.70), ewyork 309.— (308.75), Brüsszel 72.00 (72.20), ilánó 25.65 (25.67 és fél), Madrid 42.20 (42.27 fél), Amsterdam 209.05 (209.05), Berlin 124 24), Prága 12.91 (12.91), Varsó 58.25 (58.25), elgrád 702 (702), Bukarest 305 (305).

Liverpool, március 21.

Középárfolyamok: Buza májusra 5.1 három-olcad, juliusra 5.2 hétnyolcad, októberre 5.5. irányzatt tartott.

Berlin, március 21.

Norddeutscher Lloyd 33 és fél, AEG 36 há-mnegyed, Licht und Kraft 121 háromnegyed, sfürel 120 háromnegyed, IG. Farben 143 öt-olcad, Vereinigte Stahl 81 hétnyolcad, Har-ner 101 és fél, AKU 58 háromnyolcad. Az nyzat nyugodt.

Elfogták a hatodik Markóból szökött fegyencet

Mint ismeretes, két hónappal ezelőtt a arkó-utcai fogházból *hét fegyenc* meg-ökött. *Ötöt elfogtak* és ma sikerült *a ha-dikat is kézrekeriteni.* A Golgota-téren egy tektiv felismerte *Szucsigán* Jánost, aki törésért volt büntetve. Az elfogott fegyenc mondotta, hogy megszökése után *Romá-ába ment rokonaihoz*, februárban jött ssza Budapestre és *Sipos Jenő* néven bé-lt magának lakást az Orczy-uton. Letar-ztatták és átadják az ügyészségnek.

Amikor a kormánylap tudósitójáról kiderül, hogy lopásért hét-évi fegyházra volt itélve

A *Függetlenség* cimü lapban *Menkes Mikes* Ottó tudósitást közölt egy táblai tárgyalásról. A tudósitás miatt *Tormássy* Károly tisztviselő *sajtópert inditott a cikkiró* ellen, akit ma vont felelősségre a büntetőtörvényszék *Schadl*-tanácsa. A tárgyalás megnyitása után *Menkes Mikes* Ottó kijelentette, hogy hajlandó elégtételt adni a főmagánvádlónak, aki azonban

az elégtételt nem fogadta el,

mert a cikk miatt elvesztette állását.

Ezek után megkezdődött az érdemi tárgyalás. Amikor *Menkes Mikes* Ottó személyi adatainak felvételére került sor, az elnök megkérdezte tőle, volt-e már büntetve.

— *Nem voltam.*

Elnök: Kérem, ön valószinüleg téved, mert *az erkölcsi bizonyitványának adatai* szerint

egyszer 4 évi, egyszer 3 évi fegyházra volt elitélve lopás miatt.

— *Ezek, kérem, kommün alatti dolgok miatt voltak* — válaszolta halkan *Menkes-Mikes* Ottó. Majd a biróság a sajtóper ügyében Menkes-Mikes Ottó kérésére elrendelte *a vádiság bizonyitását*, annak tisztázására, hogy a cikkiró hiv szellemben közölte-e tudósitását a táblai tárgyalásról.

Katonai csapatok kiküldését kérték a harlemi négerzavargások miatt

Newyork, március 21.

A harlemi négerzavargások tovább tartanak, bár a rendőrség erős készültséggel arra törekszik, hogy még csirájában elfojtsa a további zavargásokat. A harlemi kereskedők ujabb fosztogatástól tartanak és

a kormányzótól csapatok kiküldését kérték.

Több mint egymillió dollárra becsülik azt a kárt, amelyet a zavargók a különböző áruházakban okoztak.

A zavargások több mint száz sebesültje közül, közben egy néger és egy fehér ember meghalt,

ugyhogy a keddi harlemi csatának két halálos áldozata is van.

Fantasztikus véletlen rendőrkézre juttatott két mulatós betörőnőt

Különös módon fogott el két betörőt a rendőrség. Tegnap este a Mátyás-téren sétált Sándor József klubalkalmazott leánya. Az egyik padon két nőt vett észre, akik mindenféle ruhanemüeket rakosgattak.

A ruhanemüek közt felfedezte édesapja egy öltönyét is,

amelyet néhány nappal ezelőtt raboltak el Szentháromság-utca 3. szám alatt lévő lakásukról. Azonnal szólt a rendőrnek, aki előállitotta a két nőt. Ezek tagadtak, hamis nevet mondottak be, de csakhamar megállapitották, hogy mindkettő régi, ismert betörőnő, az egyik Pollacsek Mária 40 éves takaritónő, a másik Nagy Erzsébet 35 éves munkásnő. A két nő nagy életet vitt, a Bezerédy-utca 5. számu házban főbérleti lakást tartottak és

mulatókba jártak.

Elmondották a főkapitányságon, hogy az utóbbi időben több betörést követtek el, egészen ugy dolgoztak, mint a férfibetörők, csak revolver nem volt náluk.

— Nem akartunk senkit bántani — mondották —, csak jól akartunk élni.

Letartóztatták őket.

Ujabb izgalmak a szombathelyi Bach-koncert körül

Bárdos Alice hegedüművésznő afférje Határozat Baranyay Gyula ellen

Szombathely, március 21.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) A szombathelyi Bach-emlékhangversenyen kirobbant kinos botrány a város előkelő köreit még ma is izgalomban tartja. *Ujváry* Ede dr. polgármester összehivta a Kulturpalota elnöki tanácsát, hogy ott hivatalosan is ismertessék a botrány lefolyását, s ha szükség merül fel, kellő retorzióval is éljenek.

A szokatlanul népes ülésen *Lomoschitz* Károly polg. iskolai igazgató, a zeneszakosztály elnöke egy nyolcoldalas jelentést olvasott fel a botrány lefolyásáról. Bevezetőjében külön hangsulyozta, hogy azért olvassa és nem mondja el, mert ezzel is nyomatékot kiván adni annak, hogy minden szaváért vállalja a felelősséget. Ezután részletesen ismertette *Baranyay* Gyula budapesti cselló müvész, zenetanárnak 1932. évi Szombathelyen való letelepedésének körülményeit, akit annak idején örömmel fogadtak és vontak bele a város zeneéletébe és mindenben a legmesszebbmenőkig támogattak.

Baranyay ezzel szemben szerinte már a negyedik héten sorozatos támadásokra ragadtatta magát ugy a város országosan ismert és elismert kulturtanácsnokával, mint más komoly kulturtényezőkkel és notabilitásokkal szemben. Teljesen felkavarta a zenei körök helyzetét, holott a korábbi 24 év alatt soha a legkisebb személyi ellentét nem merült fel.

— A béke biztositása érdekében erre Baranyay kikapcsolását kértem Szombathely kulturális életéből, — folytatja Lomoschitz — aminek akkor *Bárdos Alice hegedüművésznő sem állott utjába.* Igy került azután sor a Bach-emlékhangversenyre, amelynek próbáin azonban nemcsak *Baranyay*, de *Bárdos* Alice sem vett már részt. Emögött azonban, mint most utólag rekonstruálni lehet,

egy ravaszul kigondolt puccs

huzódott meg. *Baranyay* ugyanis a nagyszabásu koncertet megelőző órákban, nehogy esetleg zárt ajtókra találjon a müvészszobában, telefonon felhivta a Kulturegyesület főtitkárát és bejelentette, hogy a *tervbevett szereplését lemondja*, mert azt észlelte, hogy a zenekar számtalan tagja bizonyos averzióval viseltetik vele szemben.

Ilyen előzmények után pontosan 36 perccel a hangverseny kezdete előtt általános megdöbbenésre *Baranyay csellójával együtt megjelent a müvészszobában és kijelentette, hogy részt vesz a hangversenyen.*

— Én nyomban hozzáléptem és udvariasan felszólitottam, hogy hagyja el a termet. *Baranyay* azonban kijelentette, hogy semmi körülmények között sem lép vissza, mert szereplését szerződés is biztositja. Heves vita után kénytelen voltam dr. *Ujváry* polgármester urat a hangversenyteremből bekéretni, hogy elnöki tekintélyénél fogva ő teremtsen rendet. Azonban ugy Baranyay, mint Bárdos Alice a polgármesterrel szemben is a legindulatosabban viselkedtek, az asztalt csapkodták, miközben Baranyay nekik megtagadta az engedelmességet. *Ujváry* Ede dr. polgármester kérésére a nyilt botrány elkerülése végett végül hat civil zenészt és a katonai fuvószenekar tagjait rávettem a hangversenyen való szereplésre, miközben *Lichtscheidl* Gyula dr. ügyvéddel, dr. *Windholz* Pál orvossal az élén nyolcan kivonultak a *Kulturpalotából és vissza sem tértek.*

Lomoschitz igazgató felszólalása közben a rendkivül izgatottan viselkedő *Bárdos* Alice hegedümüvésznő, a zeneszakosztály alelnöke kétszer is közbe akart szólni, az elnöklő polgármester azonban megvonta tőle a szót. A zeneszakosztály elnöke végül azt fejtegette, hogy a *Baranyayval* való együtt szerepléshez végletekig ragaszkodó *Bárdos* Alicenek

nem volt joga önhatalmulag szerződést kötni,

s ha kötött, azt csak privát passzióból köthette.

Bárdos Alice erélyesen visszautasitotta Lomoschitz igazgató vádjait és kijelentette, hogy a siker érdekében feltétlenül szükségesnek tartotta *Baranyaynak* még honorárium ellenében való szerepeltetését is.

— Önnek nem volt joga szerződést kötni az elnök tudta és beleegyezése nélkül, — szólt közbe indulatosan dr. *Pottyondy* Béla kir. közjegyző.

Ezután rendkivül *éles összecsapás játszódott le Lomoschitz és Bárdos Alice között*, miközben mindketten valótlannak bélyegezték egymás érveit. Csak a polgármester viharcsengője tudta lecsillapitani a szenvedélyeket.

Bárdos Alice a továbbiakban azt kivánta, hogy küldjenek ki egy *háromtagu bizottságot*, amely a legaprólékosabb részletességgel megvizsgálhatja a dolgokat, hogy igazolni tudja a vádak alaptalanságát.

Dr. *Mészáros* Hugó kulturtanácsnok és *Gyay* Frigyes dr. ny. táblabiró felszólalása után *Ujváry* Ede dr. polgármester végül kijelentette, hogy abban a tulfütött atmoszférában csak azért ment bele *Baranyay* erőszakolt szereplésébe és nem vette igénybe eltávolitása érdekében a rendőri karhatalmat, mert az már

nyilvános botránnyal és az egész koncert felboritásával

járt volna. Megállapitotta, hogy *Lomoschitz* igazgató fellépése, amikor kiutasitotta Baranyayt, *jogos és indokolt volt.*

Az elnöki tanács ezután meghozta a döntést, amely szerint a *folytonosan surlódásokat okozó Baranyay Gyula szereplésére a jövőben nem reflektálnak.* A határozat meghozatalánál a polgármestér névszerinti szavazást rendelt el, amit *egy ellenvéleménnyel* szemben egyhangulag megszavazott az elnöki tanács. Bárdos Alice hegedümüvésznő *ugyanis ellene szavazott.*

A viharos lefolyásu tanácsülés után az *Esti Kurir* munkatársa kérdést intézett az ügyben dr. *Ujváry* Ede polgármesterhez, aki a következőket mondotta:

— Hiszem, hogy ez a határozat általános megnyugvást kelt s Baranyay személyének kikapcsolása meghozza a rég áhitott harmóniát, amelynek folyományaként városunk országosan ismert zenekulturája tovább haladhat azon az uton, melyen eddig csak siker és elismerés volt az osztályrésze. A magam részéről mindenesetre köszönetet mondok azért a tárgyilagos kritikáért is, ahogyan az *Esti Kurir* a Bach-hangverseny kinos eseményeivel foglalkozott.

Barátnőt tartott kerékpárlopásból

Tegnap délelőtt a központi városháza udvarán a rendőrség elfogta *Gárvány* Sándor 24 éves vaseszergályost, aki a budapesti kerékpártolvajok rekordere. Három hónap alatt *63 kerékpárt lopott el.* A lopásokból nagy jövedelme volt, olyan jól élt, hogy barátnőt tarthatott és mulatókba járt esténként. Letartóztatták.

— **Meghülésnél,** náthaláznál, torokgyulladásnál, mandolalobnál, fülkatarrusnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes «**Ferenc József**» keserüviz nagyon jót tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztitja és desinficiálja, azonkivül pedig megfelelő emésztést biztosit.

x **Hol pihenjek husvétkor?** Ezt a fogas kérdést legjobban azok oldják meg, kik a Bécs melletti Gutenbrunn-szanatóriumba utaznak, ahol gyönyörü, csendes parkban és mégis a világváros szívében üdülnek és szórakoznak. Jelentkezés VIII., Kisfaludy-u. 5. T. 459—86.

Andaházi Kasnya

Béla

l.

Lex Magyarás

13. b. l.

Dunaföldvári lelet VI. 16.

Andaházi Kasnya

Béla

koll. kiáll. a Durand Ruel helyiségeiben.

20. kép 1925. dec.

Párizsi utcarészletek stb. Egyet a francia állam is megvásárolt.

U. 4149

Ujság. 1925. dec. 13

(ms. = A. párizsi kiállítása.)

VI. Károly.

A hadiékitményekből
tojásdad medaillonban,
rolyt, ki vértbe van öltöz
jában marechalbotot tt
jogarral s karddal; k
szemünkbe s elötte czim,
könyvet nyujt az ~~[illegible]~~ uralkodó
Sept. Saecul". A kocikás
„DCC" és monogrammba
emelkedik. Felirata a

Et Pace, & Bello, R
Quis Scribet Gestis

s legalól jobbra: „Andre

Réz, méretei 30·8:
Vetetett: 1890. évi ma

Ára 15 frt (115/90.). L. 2614.

Andahazi
Kasnya Béla
U. 4122

Irod
z
Magyarország
1925. nov. 20.
(A Comoedia Ady-
ról)

Cukor	1. Liszt	2. Liszt	3. Liszt	4. Liszt	Zsiradék
December	December	December	December	December	December

NAGY-BUDAPESTI ÉLELMISZERJEGY

Érvényes: 1947 december 1-től december 31-ig

A jegy tulajdonosának neve: .....

lakása: ..... város (község), ... ker.,

..... -út, -utca, -tér ..... sz.

Minden kenyérszelvényre 2 napi kenyéradag jár.
Vasár- és ünnepnapra szóló szelvény a következő napra is érvényes.
Elveszett, ellopott, megsemmisült jegy nem pótolható.
A jegy utánzásáért, vagy azzel elkövetett bármilyen visszaélésért törvényszabta büntetés jár.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K
December	December	December	December	December	December	December	December	December	December

KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR
15	15	15	15
December 31	December 29—30	December 27—28	December 25—26
KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR
14	14	14	14
December 23—24	December 21—22	December 19—20	
KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR
13	13	13	13
December 17—18	December 15—16	December 13—14	
KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR
12	12	12	12
December 11—12	December 9—10	December 7—8	
KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR	KENYÉR
11	11	11	11
December 5—6	December 3—4	December 1—2	

Andaházi Kasnya

Béla

festő

orsz. képviselő

Életr. archeji

Haeffler

211. l.

1946-tól ankarai
magyar nagykövet
és megh. miniszter

)tterjagd.

Ludwig Beckmann.

Andaházi Kasnya Béla

Életr. arck.

Mad Str. 10. l.

1.

kereszt tövében

rsfa szobor

500 körül

ebenfiguren

nholzgruppe

um 1500

.

ombormű

I. század

Relief

Andaháry Kasnya B.

képe a Szöpm.
Murenuban
Tájrép (Puszta
tanyával
vesel 1919.

ÁLTAL RENDEZETT

II

NEMZETI KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁS KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1934 ÉVI

ÁPRILIS 29 - JUNIUS 17

BUDAPEST, MŰCSARNOK.

ORSZ. MAGY. KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

tovább tánc

Andahazy Kasnya B

Nemesamok
1918-19. tél. Eidl
1919-20. téli tárl
2, 36. sz

fol.

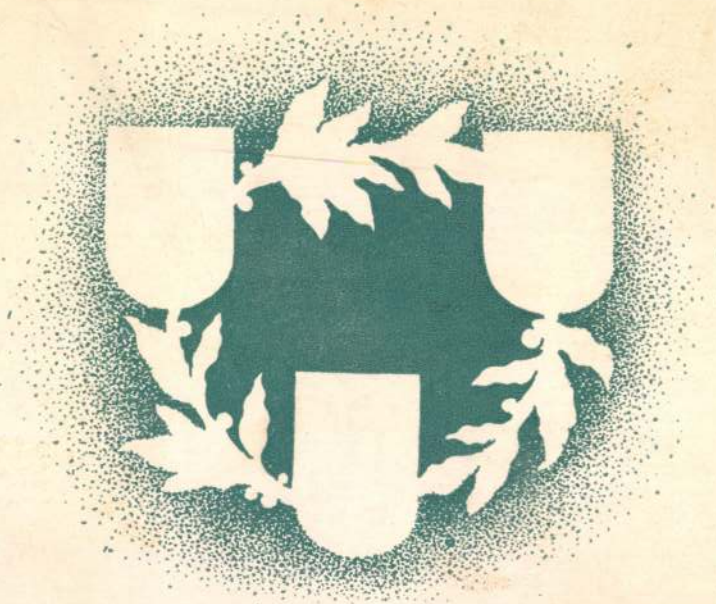

A MAGY. KIR.

Ma: A jövő háborúja...

8 ÓRAI UJSÁG

R ÁRA 6 FILLÉR

XXI. évfolyam 67. szám | Alapitotta: NADÁNYI EMIL | Budapest, 1935 március 22 Péntek

A német lépés

Németország felfegyverzésének hivatalos bejelentése hatalmas hullámzásba hozta a nemzetközi politika amúgy sem túlságosan csendes és nyugalmas vizeit. A külügyi hivatalokban lázas tevékenység indult meg, jegyzékek jutottak nyilvánosságra és izgalmas tárgyalások folynak a kulisszák mögött, az avatatlan európai közvélemény pedig érezhető izgalommal, de a legteljesebb tanácstalansággal várja Németország sorsdöntő lépésének fejleményeit. Jóslásokba bocsátkozni korai lenne s fontolgatni is alig lehet a közeljövő eseményeinek irányát és sulyát. De annyi már most is valószínűnek látszik, hogy a kifejlődés olyan mederben indul el, mely kedvező megoldással biztatja a béke és igazság minden barátját.

A legfőbb garanciája e békés irányú kibontakozásnak elsősorban az a nyugalom és tárgyilagosság, mellyel Anglia fogadta Németország elhatározását. Változatlanul maradt Sir John Simon berlini utazásának programja s úgy látszik, változatlan az az angol felfogás is, hogy, tizenöt évvel a békekötés után, Európát sem jogilag, sem katonailag, sem politikailag nem lehet győztes és legyőzött nemzetekre osztani. Az angol külügyminiszter berlini útja önmagában is megnyugtatólag hat s tárgyalásai előreláthatólag megteremtik azt a higgadt atmoszférát, mely a nagy esemény mérlegeléséhez és nemzetközi elbírálásához szükséges.

A lényeges és igazi kérdés, jegyzékeken, parlamenti vitákon és diplomáciai tanácskozásokon túl valójában az, vajjon Németország elhatározása egy soha nem látott öldöklő fegyverkezési versenynek lesz-e az alapja, vagy pedig döntő lökést ad az általános leszerelésnek, amit eddig hiába próbált elérni egész sereg sikertelen nemzetközi konferencia. Nincs szükség csapongó fantáziára annak elképzeléséhez, hogy egy szertelen és gátnélküli fegyverkezési versengés mily szörnyűséges katasztrófa csiráit hordja magában. De szükségtelen bizonygatni, hogy egyenjogú és egyképpen erős felek közt egészen más irányt vehetnek a fegyverkezés észszerű korlátozására vonatkozó tárgyalások is, mint amilyen uton eddig haladtak. Talán nem is túlzott optimizmus abban reménykedni, hogy Európában végre meg fog szűnni a népek megalázó kategorizálása és hogy az idejétmulta fegyverkezési és önvédelmi tilalmak félretétele hozza meg azt a békét, nyugalmat és biztosságot, mellyel az egyoldalú fegyverkezés nem tudta megajándékozni a népeket.

Hét halottja van az endrődi sorűznek

Kozma Miklós belügyminiszter a véres események szinhelyén

Uj sírokat ásnak az endrődi temetőben a tegnapi véres népgyűlés tragikus áldozatai számára. A hivatalos vizsgálat tiszte lesz, hogy megállapitsa, kié a felelősség a választási harc e véres fordulatáért, a gyászért és siralomért, mely ráborult egy feldúlt lelkű magyar községre. De az endrődi koporsók mélységes hallgatása tragikus figyelmeztetés minden jelölt és minden kortes felé, aki ma az országot járja. A nyomorúság és elégedetlenség e robbanásig feszült légkörében veszedelmes dolog szétszórni azoknak az izgató jelszavaknak gyujtószikráit, melyekkel oly könnyelműen bánik a választási kortézia s amelyek esetleg döntő szerepet játszhattak az endrődi véres események során is. A köznyomorúság és a tekintély megingásának e súlyos napjaiban misem könnyebb, mint felizgatni a tömeget. A jelölt úr legfeljebb autójára pattan s már robog is a másik község felé, de a nép, az ottmarad s vérével, özvegyek és árvák siralmával fizeti meg a könnyű sikerre pályázó izgatást. Vigyázat! Hét fekete koporsó követel több lelkiismeretet és halkabb hangot!

Endrőd, március 21.

(Saját tudósitónk telefonjelentése.) Ma reggel katonaság és csendőrség szállta meg Endrőd községet. A községházán szakadatlanul folynak a kihallgatások. Elsőnek *Béri Balogh* István gyógyszerészt, továbbá a község jegyzőjét és a község adóügyi jegyzőjét hallgatták ki, akik a községházáról végignézték a tragikus eseményt és megfigyelték annak minden fázisát, de sorra hallgatják ki mindazokat, akik jelen voltak a véres eseménynél. Szakadatlanul irják a jegyzőkönyveket a községházán. Ott vannak *Márky* Barna, Békés vármegye alispánja, aki a vizsgálatot irányítja, *Micskey* csendőrszázados és Békés vármegye közigazgatásának más vezető egyéniségei. A lehető legszigorúbban ellenőriznek minden adatot, hogy pontosan megállapitsák,

jogosan használták-e a csendőrök fegyverüket, amelynek következtében hét ember életét vesztette, tiz pedig megsebesült.

A hetedik haláleset már a gyulai közkórházban következett be egy súlyos golyósérülés nyomán. A legtragikusabb egy *ötgyermekes családanyának* a halála. Ezt a szerencsétlen zsellérasszonyt szintén csendőrgolyó találta halálosan. Arváinak felsegélyezésére már az egész vármegyében megindult a mozgalom.

A hangulat Endrődön izgatott. E pillanatban még tulajdonképpen nem is lehet tisztán látni, hogy történt, mint történt az a tragikus esemény, amelyhez hasonló arányút nem ismer Magyarország választási krónikája.

Bizonyos, hogy a csendőrök szorongatott helyzetben voltak, amikor a lövéseiket leadták,

de hogy nem lehetett volna-e a tömeget másként is szétoszlatni, ennek a kérdésnek kivizsgálása most folyik a pártatlan közigazgatási hatóságok részéről. *A déli órákban várják ide Kozma Miklós belügyminisztert, aki személyesen fogja ellenőrizni a vizsgálat lefolyását.*

Endrőd község öt kilométerre fekszik Gyomától. Külön vasútállomása nincs, csak autón vagy szekéren közelíthető meg. A gyomai választókerülethez tartozik és mandátumáért öt jelölt indult harcba. *Rubinek* István a Nemzeti Egység pártjának hivatalos jelöltje, *Andaházi-Kasnya* Béla kisgazdapárti jelölt, dr. *Tóth* István helyi ügyvéd szintén kisgazdapárti jelölt, *Zeőke* Antal, a Nemzeti Egység pártjának nem hivatalos jelöltje és végül egy *kaszáskeresztes* jelölt kísérletezik. Természetes, hogy ott, ahol ennyi jelölt van, a választási harc sokkal izgalmasabb, a kedélyek feszültebbek, mint máshol, ahol csak egy-két jelölt száll harcba a mandátumért.

Mit mondanak a szemtanuk?

Magáról a véres eseményről, mely megdöbbentette az egész országot, e pillanatban még nem lehet teljesen tiszta képet alkotni, csupán a hivatalos vizsgálat lefolytatása után. Vannak ellentmondó tanuvallomások a fegyverhasználat jogosultságát illetőleg, a vallomások többsége azonban úgy szól, hogy

a tömeg fenyegetőleg lépett fel,

úgy, hogy végül is erősítést kellett kérnie a kivezényelt néhány csendőrnek és amikor megérkezett még két gyalogos és két lovascsendőr, még mindig tovább folytatódott a tömeg ellenállása és csak ezután következett be a csendőrök fegyverhasználata.

Asszonyok, gyerekek, anyák pólyásbabákkal . . .

A *8 Órai Ujság* munkatársa az eset több szemtanujával beszélt és ezek is többféleképpen adták elő a történteket. Az bizonyos, hogy erre a tragikus befejezésre senki sem számított. Hosszú idő után tegnap volt először az első szép tavaszi nap Endrődön. Kasnya Béla kisgazdapárti jelölt délután fél négy órára hirdette programbeszédét a községháza udvarára. Mintegy ezer-ezerötszáz főnyi tömeg jelent meg ott.

— Ezek természetesen nem voltak mind Kasnya-párti szavazók, — mondotta nekünk a szomorú eset egyik szemtanuja, *— hanem csak elmentek azért, mert Endrőd nemigen szolgál szórakoztatással, mulatsággal az embereknek és ha van valamilyen esemény nagy*

Nehéz székelésben szenvedők,

akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sípoly, szűkület — teszik az életet nehézzé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz műtétek előtti és utáni időszakokban is igen kedvelt, nagyértékű **hashajtó.**

ritkán, azt mindenki látni, hallani akarja. Különösen, ha nem kerül pénzbe.

— Ott volt a község egész intelligenciája, színe-java,

asszonyok, gyermekek, anyák gyerekkocsikkal, pólyásbabákkal.

— Fél négy órára volt hirdetve a népgyűlés, de Kasnya Béla nem érkezett meg. Már jóval elmult félnégy, háromnegyednégy, a jelöltnek még híre-hamva sem volt. Ekkora tömeget, különösen, ha olyan éles választási izgalmak vannak, mint aminőket keltett az öt jelölt küzdelme Endrődön *nem egészen veszélytelen dolog együttartani*, ezért *Bakos* József gyomai főszolgabíró kiadta a parancsot a csendőröknek, hogy oszlassák szét a tömeget, a népgyülést már nem lehet megtartani.

Kiszorítják a tömeget a piactérre

— Négy csendőr állott a községháza kapujában, *Baricz* tiszthelyettes parancsnoksága alatt. A csendőrök hozzáfogtak az udvar kiürítéséhez, ami csakhamar sikerült is. A tömeg a piactérre szorult és ott várakozott tovább. Amikor a csendőrök látták, hogy nem oszlik a tömeg, *erősítésért telefonáltak Gyomára és csakhamar megérkezett még két gyalogos és két lovascsendőr.* Eközben már négy óra felé járt az idő, amikor begördült a piactérre Andaházy-Kasnya Béla autója. A kisgazdapárt jelöltje *elegánsan, szürke utiruhában, monoklisan, kamáslisan, szájában vastag szivarral szállott ki az autóból Dinich Ödön társaságában.*

Itt következnek azok a részletek, amelyeknek kivizsgálása most van folyamatban. Hogy a csendőrök milyen eréllyel kezdtek oszlatni, arra nézve ellentmondó hírek vannak forgalomban és ezt pontosan csak a hivatalos vizsgálat fogja megállapítani. Vannak, akik azt mondják, hogy a tömeg nem érthette pontosan a csendőrök utasításait és azok csak egész kis körben hangozhattak el, mert hiszen ahelyett, hogy szétoszlottak volna, folyton ujabb és ujabb tömegek érkeztek, úgy hogy

végül már mintegy négyezer főnyi közönség volt együtt, amikor a lövések eldördültek.

A legtöbb szemtanu megállapítása azonban az, hogy a *csendőrök valóban szorongatott helyzetben voltak.*

Inzultálták a csendőröket

Kezdődött a dolog azzal, hogy körülfogták a lovascsendőröket, a lovak farkát cibálták és egyéb módon inzultálták őket. Eközben pedig az történt, hogy *Kasnya Béla a választók közé vegyült és nyugodtan szivarozgatva*

kitartásra buzdította őket,

azzal, hogy csak maradjanak nyugodtan, nem kell szétoszlani, *ő majd elintézi, hogy mégis megkapja az engedélyt a gyűlés megtartására.* Be is ment a póstahivatalba, ahonnan telefonált valahová, hogy hova, az e pillanatban még ninesen megállapítva és azzal tért vissza, hogy az engedélyt a gyülés megtartására megkapta, az engedély rövidesen meg is fog érkezni. A telefonálásra azért volt szükség, mert *Bakos főszolgabíró a gyűlés betiltása után nyomban kocsira ült és eltávozott a községből.*

A gyűlés betiltása és a sortűz eldördülése között mintegy másfél óra

Sortűz, — pánik...

Tény az, hogy egyszerre több lövés dördült el a csendőrök részéről, amit rövidesen újabb lövések követtek. Az egybegyült hatalmas közönség nagyrészének fogalma sem volt arról, hogy a csendőrök körül milyen tumultus van és nyugodtan várakoztak, amikor eldördültek a lövések és ezek nyomán felhangzott a sebesültek kétségbeesett kiáltásai. Ezideig arra sincsen adat, hogy a csendőrkarhatalom vezetője adta volna ki a parancsot a tüzelésre, vagy a szorongatott helyzetben levő csendőrök maguktól tüzeltek. Ezt is a vizsgálatnak kell kideríteni.

A lövések eldördülése után fejvesztett menekülés kezdődött és a leirhatatlan pánikba belevegyült a sebesültek kétségbeesett kiabálása. Néhány pere alatt üres volt a piactér, csupán hat ember maradt ott — fekve. A csendőrök golyói halálra sebezték őket. Néhány lépéssel tovább sebesültek vánszorogtak, igyekeztek menekülni, de közülük többen lerogytak a földre.

A tragikus esemény híre pillanatok alatt terjedt el az egész községben és arról telefonon jelentést tettek Gyomára és Gyulára is.. A község orvosai, dr. *Weisz* Aladár és dr. *Cseh* József azonnal hozzáláttak, hogy a sebesülteknek első segélyt nyujtsanak, majd Gyuláról megérkeztek a vármegyei mentők, akik a szerencsétlenül járt áldozatokat kórházba szállították. Közben a vármegye központjában azonnal kiadták az utasítást *a legerélyesebb vizsgálat megindítására, a közigazgatás vezetőemberei azonnal autóba ültek és megjelentek a községben, hogy jelen legyenek a kihallgatásoknál.*

Telefonon értesítették a szomorú eseményről Kozma Miklós belügyminisztert is, aki azonnal közölte, hogy ő maga szintén leutazik Endrődre, hogy jelen legyen az eset kivizsgálásánál.

Endrődön többen beszélik, hogy Kasnya Béla a sortűz alatt meglepő nyugalmat mutatott. Még a szivarját sem vette ki a szájából, ami meglehetősen jó idegzetre vall. De a legnagyobb felháborodást az keltette, hogy *amikor már az áldozatok ott feküdtek a földön csendőrgolyóktól halálosan találva, a kisgazdajelölt felült a kocsijába és elhajtatott.* Szemtanuk beszélik azt is, hogy a csendőrök erélyes fellépése előtt a csendőrkarhatalom vezetője udvariasan szólította fel Kasnya Bélát:

— Képviselőjelölt úr, a gyűlés nincs engedélyezve, távozzék a községből.

— *Először másik cipőt huzok, csak aztán megyek!* — hangzott Kasnya Béla válasza.

Kozma belügyminiszter Endrődön

Ma délelőtt fél tizenegy órakor

Kozma Miklós belügyminiszter megérkezett Endrődre,

ahol *Damasi* csendőr-hadbíró alezredes, *Inczédy* csendőrszázados, dr. *Tompa* Gyula ügyész, azután *Fáy* főispán és vitéz *Márky* alispán várta.

A belügyminiszter vezetésével azonnal megkezdődött a r szletes és kimerítő vizsgálat.

Időközben megállapították a halottak kilétét. A szomorú névsor a következő: *Polányi* Józsefné, *Farkasinszki* Lajos, *Gyuricza* Bálintné, *Gellai* Imre, *Privoczky* István és *Mészáros* Gyula.

Az alispán nyilatkozata

Vitéz *Márky* Barnabás alispán a következő nyilatkozatot adta ma délben:

— Tegnap délután jelentkezett a belügyminisztérium és közölte velem Andaházy-Kasnya panaszát. Azonnal érintkezésbe léptem a főszolgabíróval, hogy tájékozódjam a helyzetről. *Mialatt azonban a főszolgabíró telefonját vártam, Endrődön eldördültek a lövések.* A közigazgatási vizsgálat során megállapítottam, hogy *a főszolgabíró állítása szerint Andaházy Kasnya 27 perc késéssel érkezett a gyülésre.*

— Miután a főszolgabíró nem kívánt tovább várni, *utasítást adott, hogy a gyülést oszlassák fel.* A községháza kiürítése közben érkezett Andaházy-Kasnya, akit felszólítottak, hogy távozzék.

— Andaházy Kasnya többszöri felszólításra sem tett eleget és miközben a csendőrök parancsnoka ismételten a piactér elhagyására szólította fel, eldördültek a lövések. *A fegyverhasználat jogosságának és körülményeinek megállapítása a csendőri és katonai hatóságok körébe tartozik, annak kivizsgálásával nem foglalkozhatom.*

— Közigazgatási úton Andaházy ellen eljárás nem indul. Amennyiben azonban az utólag megejtett pótvizsgálat során kiderül, hogy a tömeg izgató kijelentéseket tett volna, úgy ezért bűnvádi úton vonnák felelősségre.

Négy sebesült a gyulai kórházban, az ötödik a műtét előtt belehalt a haslövésbe

Gyula, márc. 21.

Szerdán este Endrődről a következő sebesülteket szállították be a gyulai kórházba: Kajla István 20 éves endrődi földműves-napszámos, comblövés, Kopcsek Péter 28 éves földműves, hát- és karlövés, Roó Gáspárné 43 éves háztartásbeli asszony, jobb comblövés, Getvay Vince 22 éves gazdalegény, balcomblövés, Kovács Lajos 24 éves gyomabánomkúti napszámos, haslövés. Kovács Lajoson még szerdán este műtétet akartak végrehajtani, de mielőtt a műtőasztalra került volna, sérüléseibe belehalt. Ezzel a halálos áldozatok száma hétre emelkedett.

Fáy István dr. főispán a vizsgálóbizottsággal együtt Endrődre szállt ki, hogy jelen legyen a belügyminiszteri vizsgálatnál. (MTI.)

Egy kisgyermek rendőrkézre juttatta Budapest két legveszedelmesebb betörőnőjét

(Saját tudósítónktól.) Betörőfogás úgyszólván mindennapos a rendőrség krónikájában, de betörőnők aránylag ritkán kerülnek horogra. Tegnap a szerencsés véletlen egy csapásra két vakmerő betörőnőt juttatott a rendőrség kezére.

Délután 5 óra felé a Mátyás-téren haladt keresztül *Sándor* József klubalkalmazott kislánya. Az egyik padon két nő ült, mellettük csomag hevert, azon egy férfiruha. A kislány meglepetve ismerte fel apja ruháját, amely néhány nappal előbb tűnt el Szentháromság-utcai lakásukról. Azonnal a rendőrhöz sietett és elmondta meglepő felfedezését.

A rendőr igazolásra szólította fel a padon ülő két nőt. Mindketten nagyon felháborodtak és magukból kikelve tiltakoztak.

— *Mi köze hozzá, hogy kik vagyunk és hogy mi van a csomagban. Mégis csak hallatlan, hogy tisztességes nők ki sem tehetik lábukat az utcára...*

A hangos, izgatott szóváltásnak az lett a vége, hogy a rendőr előállította a nőket. A rendőrségen mindketten hamis nevet mondtak be, de az ujjlenyomatok alapján ma reggel kiderült, hogy *a főváros két legveszedelmesebb betörőnője került kézre: Polacsek Mária és Nagy Erzsébet, akik legutóbb 38 rendbeli lopásért és betörésért voltak börtönben.*

Most a Bezerédy-utca 5. számú házban laktak elegánsan berendezett lakásban, nagystílű életet folytattak, divatosan öltözködtek és úgyszólván teljesen betörésekből, besurranó tolvajlásokból tartották fenn magukat. Hónapok óta garázdálkodtak és egész sor lopást, betörést követtek el. Eddig 15 ilyen vállalkozásukat ismerték be. A rendőrség letartóztatta őket.

RUDOLF FORSTER Pénteken FORUM

MAGAS ISKOLA

Az asszonyok ideáljának ideális nagy filmje

Minden szép asszony, aki Pesten él, ott lesz a holnapi premieren

Ára 10 fillér

Budapest, 1935 * Szombat * március 23. XXVI. évfolyam * 68. szám

JUBILEUMI ESTILAP

1910 AZ EST 1935

Előfizetési ár:
Egy hónapra ..... 3 pengő
Egyes szám ára a fővárosban, a vidékenés a pályaudvarokon 10 fill.
Telefon: 455—50-től 57-ig, 464—18, 464—19

Politikai napilap

FŐSZERKESZTŐ: MIKLÓS ANDOR
1910—1933

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. ker., Rákóczi út 54.
Jegypénztár, hirdetési, előfizetési, utazási és könyvosztály: VII., Erzsébet körút 18-20.
Szerkesztőség Bécsben: I., Kohlmarkt 7.

Nézze meg

mindenki ezt a tenyészállatvásárt, a magyar föld küldte fel benne kincseinek egy részét. Milyen gazdagság, a szegénység világjelenségében! milyen munkaeredmények, az eredménytelenségek világjelenségei közt! Ez a vásár, zsúfolt gazdagságával, nemcsak a gazda számára biztató, de biztató — és fontos — kereskedőnek és iparosnak, a szellemi és fizikai munka minden emberének. Nem az a »falu« van emögött a vásár mögött, amelyről a hordó tetején dalolnak, nem a papírfalu, hanem a munka faluja; az igazi falunép, földmívelésével és állattenyésztésével; a falu, amelynek ma ezer és ezer programbeszédet suttognak, énekelnek, kiabálnak, hadonásznak a fülébe; a falu munkája jön el minden mezőgazdasági kiállításra a maga programjaival és beszámolóival, áruival, értékeivel. A politika sok műgazdájától akárhányszor nem látja Pest az igazi gazdát. A gazdát, aki derékig áll a földben, az ősi szántóvetőt, aki minden négyszögméter földjén modern »mezőgazdasági üzemet« vezet. A föld megtartja a gazdát, a gazda megtartja a földet, és ez a kiállítás is nagyszerűen mutatja, milyen diadalmasan dacol ez a mi gazdánk, a mi falunk népe az agrárválsággal, amely nem pusztíthat annyit, mint amennyit derekasságával, szorgalmával pótol a föld munkája. Ez az igazi és kimeríthetetlen aranytartalék, ez a leghatalmasabb konferencia: a föld zöldasztalánál. A késő tavaszi árumintavásárokon a magyar ipar és kereskedelem mutatja be világkiállítását, óriási erőfeszítéseit; most a tavaszi vásárok nyitányában a föld küldte fel gazdagságát. A falu és a város találkozik ezekben a kiállításokban, a jelszavak nagyvásárja helyett: az értékek vásárja ez, a frázisoknak annyi Potemkin-gazdagsága után: igazi gazdagság, igazi erő. Ezektől a kiállításoktól nem kell »támogatást kérni«, ezek támogatást adnak, biztatást adnak. Mit vár a politikától ez a munka? A föld, a kereskedelem, az ipar munkája? Azt, hogy — ne akadályozza meg. Azt, hogy szabadítsa föl minden lehetőségében. Hogy nyisson utat földkörüli útjában minden magyar árunak, lisztnek, búzának, jószágnak, ipari gyártmánynak. Az első tavaszi vásár megnyílt az idén, a föld mosolya dobja rá aranyát, — tessék megnézni!

Az endrődi vizsgálat

Politikai körökben elterjedt hírek szerint Bakos tb. főszolgabírót felfüggesztik, Andaházi-Kasnya ellen bűnvádi eljárás indul

Gyűléstilalom a gyomai járásban

— *Az Est tudósítójától* —

Az Est részletesen beszámolt tegnap *az endrődi eseményekről* és az ott folytatott *helyszíni vizsgálatról*, mely három vonalon is folyik. Vizsgálat indult a *közigazgatási hatóság* részéről, vizsgálatot folytatnak az *igazságügyi hatóságok*, a gyulai királyi ügyészség elnöke útján és vizsgálatot folytat az *illetékes csendőrparancsnokság* is.

Kozma Miklós belügyminiszter a tegnapi egész napot a helyszínen töltötte és *közvetlenül tétetett magának jelentéseket a vizsgálat egyes mozzanatairól*. A belügyminiszter tegnap este visszaérkezett Budapestre és már ma délelőtt *hivatalából tartott fenn állandó érintkezést a gyomai vizsgálóbizottságokkal* és tétetett jelentést az újabb eredményekről. A belügyminiszter tegnap kijelentette, hogy magába a vizsgálatba nem avatkozik bele, mert hiszen ennek a feladatnak elvégzésére a törvényes fórumok a hivatottak, ellenben *minden jelentést személyesen át akar vizsgálni*. Ma délelőtt a *jelentések egy része már meg is érkezett a minisztériumba*.

Minden valószínűség szerint délutánra befejezik az egész vonalon a vizsgálatot és az összes jelentéseket **felterjesztik** *Kozma* Miklós belügyminiszternek. A jelentések beérkezte után

a belügyminisztérium összefoglaló tájékoztatást, illetve helyzetképet ad a nyilvánosság számára, amelyben a hivatalosan lefolytatott vizsgálat alapján, fogja tájékoztatni a közvéleményt az endrődi tragikus esemény részleteiről és arról, hogy a lefolytatott vizsgálat *kiknek a felelősségét* állapította meg.

Kozma Miklós belügyminiszter szükségesnek tartotta addig is, amíg az összes jelentések befutnak hozzá, hogy bizonyos intézkedéseket tegyen.

Gyűléstilalom a gyomai járásban

Értesülésünk szerint mai hatállyal

betiltotta a gyomai járásban az összes választási gyűléseket és megszüntette a választási agitációt.

Ez természetesen *nem befolyásolja a választás lefolytatását*. Holnap *úgyis beállott volna Békés megyében a néma hét*, tekintettel arra, hogy holnap van az ajánlási ívek benyujtásának a határideje. A belügyminiszter intézkedése azt célozza, hogy Békés megyében, ahol a tragikus esemény történt, *népgyülésekkel már ne izgathassák a kedélyeket*. A tilalom következtében

elmarad Gömbös Gyula miniszterelnök tervbevett békésmegyei útja is.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint, bár természetesen az intézkedések csak a jelentések beérkezte után fognak megtörténni és csak akkor állapítható meg tisztán a felelősség kérdése, már ma is *kétségtelennek látszik, hogy a csendőrség fegyverhasználata jogos volt*.

Hír szerint azonban a belügyminisztériumban, ahol a legnagyobb súlyt vetik arra, hogy az ügy teljes közmegnyugvásra intéztessék el, felmerült annak az intézkedésnek terve, hogy *Bakos* József tb. főszolgabírót felfüggesszék és a főszolgabíró ellen *fegyelmi eljárást is indítsanak*. Ez a fegyelmi eljárás fog véglegesen dönteni *a főszolgabíró felelősségének kérdésében*.

Politikai körökben arról is beszélnek, hogy *eljárás indul Andaházi-Kasnya Béla ellen*. Ezt az eljárást természetesen nem a közigazgatási hatóságok, hanem *a királyi ügyészség* van hivatva megindítani s amennyiben ez az eljárás tényleg megindulna, úgy a rendes bírói eljárás fogja megállapítani, hogy Andaházi-Kasnya meny-

Andaházi Kasnya Béla

nyiben felelős a történtekért. *Illetékes helyen ezeket a politikai körökben elterjedt híreket egyáltalában nem erősítették meg.*

Czógler csendőrtábornok vezeti a vizsgálatot

Békéscsaba, március 22 (Magyar Távirati Iroda)

A közigazgatási hatóság az endrődi véres eseményekre való tekintettel a *gyomai járás egész területén megtiltotta a további gyűlések tartását.*

Tegnap este Endrődre érkezett hrományai lovag *Czógler* Gusztáv csendőrtábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, hogy személyesen tájékozódjék a helyszínen a történtekről.

Az endrődi hat halálos áldozatot *felboncolták* és az ügyészség megadta a temetési engedélyt. A négy férfiáldozat temetése ma délután lesz, a két asszonyt pedig holnap délelőtt temetik. Az áldozatokat a vármegye a saját halottainak tekinti és eltemetésükről gondoskodik.

A gyulai kórházban meghalt hetedik áldozatnak, B. *Kovács* Lajosnak a temetése holnap délelőtt lesz Gyulán.

Teljes nyugalom van Endrődön a belügyminiszter látogatása következtében

Az áldozatok egyrészét még ma eltemetik

— *Az Est tudósítójától* —

Endrőd — a szerdai véres délután izgalmaitól lecsillapodva — *Kozma* Miklós belügyminiszter megnyugtató és vigasztaló látogatásának hatása alatt áll. Mint a községi elöljáróság ma délelőtt tudatta velünk, most folyik a községi temető hullaházában a szerencsétlen áldozatok holttestének *boncolása.*

Az áldozatokat nem egyszerre temetik el, hanem egy részüket ma délelőtt, a többit a holnapi nap folyamán.

— *Nagy nyugalmat keltett a községben* — mondotta a telefonbeszélgetés során a községi főjegyző — *a belügyminiszter úr látogatása, az, hogy felkereste az áldozatok hozzátartozóit, segélyt adott nekik és megígérte, hogy a jövőben is mindenben támogatni fogja őket.*

Beszéltünk telefonon

dr. Márky Barna alispánnal,

aki a következő *nyilatkozatot* adta:

— Endrődön teljes a nyugalom.

— Ez a nyugodt viselkedés a belügyminiszter úr látogatásának köszönhető. A belügyminiszter úr kilátásba helyezte, hogy

a választások után ismét eljön Endrődre

és *az áldozatok hátramaradottjairól a közigazgatási hatóságok útján mindenkor gondoskodni fog.* Ennek a nyugodtságnak következményeképpen intézkedés történt, hogy a *kivezényelt katonai karhatalom a holnapi napon hagyja el a községet.* A mai boncolások után minden családnak kiadják halottját és a szerencsétlen családok maguk temethetik el halottjukat a község költségén.

20.000 embert várnak Gömbös Gyula budapesti nagy beszédére

— *Az Est tudósítójától* —

A fővárosban a nemzeti egység pártjának szervezetei eddig kerületi és körzeti gyűléseken fejtettek ki választási agitációt. A fővárosi szervezetek *összesitett nagygyűlést* csak egyetlenegyet tartanak az egész választási kampány során, hétfőn. Gyümölcsoltó Boldogasszony napján a Nemzeti Lovardában. Ez alkalommal szól ugyancsak egyetlenegy esetben *Gömbös* Gyula miniszterelnök a főváros választóihoz.

A nagygyűlésre *óriási előkészületeket tettek.* A miniszterelnökön kívül a nagygyűlés szónoka lesz *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter és *Zsitvay* Tibor. A Lovarda előtti teret a Múzeum mögött teljesen biztosítják a hallgatóság számára. *Felvonulnak az összes kerületek és körzetek szervezetei.*

Körülbelül *20.000 emberre számítanak,* ilyen arányban teszik meg a szükséges rendőri intézkedéseket. Megafonokat szerelnek fel a Nemzeti Lovardára és a kívül felsorakozó hallgatóságnak ilymódon közvetítik a felszólalásokat.

Lassan kézbesítik a szavazólapokat Budapesten

Noha a szavazólapokat tegnap estig mindenkinek kézhez kellett volna kapnia, a közönség köréből sokan panaszkodnak, hogy *a szavazólapokat nem kapták meg.*

A főváros közjogi ügyosztályához fordultunk felvilágosításért, ahol azt a választ kaptuk, hogy *a kerületi elöljáróságok még nem tettek jelentést a szavazólapok kikézbesítésének eredményéről, mert sok ház még nem szolgáltatta be a kézbesítetlen szavazólapokat.* Egy-két nap el fog múlni addig, amíg ez az akció lebonyolítódik.

Az ügyosztály arra figyelmezteti a szavazóközönséget, hogy még abban az esetben se rohamozza meg az elöljáróságokat, ha egy-két napon belül nem kapják meg a szavazólapokat, mert *ezeknek kiváltása április 5-ig lehetséges.* Ha egyszerre jelentkeznek azok a szavazók, akik nem kapták meg a szavazólapjukat, *torlódások lehetségesek,* annak ellenére, hogy minden elöljáróságon *este 8 óráig adják ki a hivatalos irást.*

A néma hét

A néma hét kezelésére vonatkozólag *Az Est* munkatársának értesülése szerint a belügyi kormányzat a közigazgatási hatóságokhoz bizalmas utasítást küldött. A néma hét tudvalevően nincs törvényben megállapítva és *a szokásjogot veszi figyelembe* a belügyi kormányzat akkor, amikor a választásokat megelőző utolsó héten *általános gyűléstilalmat* vezet be az összes választókerületekben.

A csendes agitáció lehetőségét a belügyi kormány *biztosítani fogja,* még a kormány tagjai közül is többen utaznak le egyes választókerületekbe a néma hét alatt, szó van arról is, hogy maga Gömbös Gyula miniszterelnök is egy-két kerületbe ellátogat. Természetesen nem rendeznek sehol se nagygyűléseket, hanem csak a választókkal való csendes érintkezésről van szó.

Holnap nyujtják be az első ajánlásokat

A választási agitációra, nyilvános népgyűlések tartására már csak egy-két nap áll a jelöltek rendelkezésére. Holnap, *március 23-án már be kell nyujtani az ajánlási íveket* azokban a kerületekben, — és ez a dátum érvényes a kerületek legnagyobb részére — amelyekben a választást március 31-én tartják meg. Az 1925. évi XXVI. tc. 62. §-a kimondja, hogy *a választást megelőző nyolcadik napon* kell benyujtani az ajánlási íveket a választási biztosnál és pedig *délelőtt 9 órától déli 1 óráig terjedő időközben.* Ez azt jelenti, hogy *sem kilenc óra előtt, sem egy óra után* a választási biztosnak ajánlási íveket elfogadni nem szabad.

Ennek a rendelkezésnek figyelembevételével a következő napokon kell az ajánlási íveket benyujtani déli 9 órától 1 óráig:

Március 23-án azokban a kerületekben, ahol a választás március 31-én van.

Március 23-án azokban a kerületekben is, ahol a választás március 31-ére és április 1-ére van kiírva. (Ilyen kerületek: Győr és Pécs.)

Március 26-án azokban a kerületekben, amelyekben a választás április 3-án, vagy április 3-án és 4-én van.

Március 29-én azokban a kerületekben, amelyekben a választás április 6-án és 7-én van.

A kereskedelmi blokk listája a kamarai választásokon

— *Az Est tudósítójától* —

A vasárnap, 24-én megtartandó kamarai választásokat ezúttal a szokottnál nagyobb érdeklődés előzi meg. Most először választják meg tudvalevően a kamarát az új kuriális rendszer mellett. Az általános és átfogó szakmai érdekképviseletek *együttesen indulnak a kereskedelmi blokk listájával,* amelyben megegyezés jött létre mind a négy kereskedelmi kúriára vonatkozóan. (Az ötödik a pénzintézetek, biztosítók és szövetkezetek részére van fenntartva.)

A tulajdonképpeni harc a legalsó kúriákban fog lefolyni: az elsőben, amelyben a kisemberek, a piaci és vásári árusok, kiskereskedők foglalnak helyet és a másodikban, amely a kifejezett detailkereskedelem kúriája. Ebben a két kúriában a szociáldemokrata párt a maga szociális jelöltjeit akarja a kamarába bevinni a kereskedelmi blokk jelöltjeivel szemben.

A kereskedelmi blokk jelöltjei a második kúriában:

Ilovszky János, a Baross Szövetség elnöke, *Vértes* Emil, a fővárosi kereskedők elnöke, *Vass* Imre, az Utazók Egyesületének társelnöke, *Tóth* Gábor, a Fűszerkereskedők Egyesületének elnöke, dr. *Reisz* Jenő igazgató, *Deák* Ferenc csemegekereskedő. Póttagok: *Kádav* Jenő vaskereskedő, *Fábián* József textilkereskedő, *Hirsch Andor* borkereskedő, *Quitt* Lipót részletkereskedő, *Bauer* Alfonz gyümölcskereskedő, vitéz *Lehőcz* Ferenc.

Az érdekképviseleti blokk jelöltjeit a szocialisták a szakmai életben ismeretlen alábbi jelöltekkel akarják kiszorítani: *Müller* Nándor divatárus, *Pauker* Rezső őszeres, *Weimann* Lajos szénkereskedő, *Kelemen* Ödön zöldségárus, *Singer* Vilmos fűszeres, *Fekete* Zsigmond háztartási cikk kereskedő.

Az első kúriában a kereskedelmi blokk jelöltjei:

Laczkó Sándor tejtermékkereskedő, *Schwimmer* Mihály, a fa- és szénkiskereskedők egyesületének elnöke, *Kovács* Béla zöldségkereskedő, *Farkas* Vilmos fűszerkereskedő, *Marschalkó* Imre élelmiszerkereskedő, *Fischer* Andor baromfikereskedő, *Szabolcsi* Mihály, a vásári kereskedők elnöke, *Petkovics* István zöldséges, *Reich* Mór kereskedő, *Kőszegi* Adolf gyümölcskereskedő, *Serfőző* József csarnoki árus, *Deutsch* Andor burgonyakereskedő.

A kereskedelmi blokkhoz csatlakozott nyolc egységes és 31 szakmai szervezet a blokkban egyesítve döntő győzelmet vár.

A
Bellevueben
a legkitünőbb zene
reggelig tánc
Menürendszer Polgári árak

RUDOLF FORSTER
MA PREMIER
FORUM
MAGAS ISKOLA
A szép asszonyok ideáljának ideálisan szép és izgalmas filmje.
Előadások: 1/2 4, 1/2 6, 1/2 8 és 1/2 10 órakor.
Az első előadáson félhelyárak!

Andahāzi Kasnya Béla

Comoedia (Páris)

1925. nov.

Fenti párizsi
koll. kiállitásáról

259/a. **Csobolyó,**

ón, hatszögletes test, csavaros kupakján delfines fogantyu. XVIII. század. — SCHRAUBFLASCHE, Zinn, sechskantiger Körper. Am Schraubdeckel ein Delphinen-Tragbügel. XVIII. Jahrhundert.

260. **Kupa,**

ón, öntött díszítésű füllel, elül koszoruban felirat és 1726-os évszám. — ZINNHUMPEN mit Deckel, Am Körper vorne Jahreszahl 1726.

V. Keletázsia.

Ostasien.

261. **Buddha.**

Kakemono. Selyem. 43—22 cm. XIX. század. — BUDDHA. Kakemono. Seide. XIX. Jahrh.

261/a. **Elefánt,**

bronz, hátán szétszedhető pagodával. Japán. — ELEFANT, Bronze, mit zerlegbarer Pagode am Rücken. Japan.

262. **Ülő nő**

Andaházy Kasnya Béla

Cinkotai tanya, olaj. v. 94.5 × 95

Parasztudvar, olaj. v. 90 × 74

Nyírzai kikötő, olaj. v. 49 × 37

Tájkép, olaj. v. 70 × 70.

Fővárosi Képtári tulajdon.

1948.

lajstr.

m. 18

2 köt. 47

Ausstellung der patriotischen

Kriegsmetallsammlung

im Festsaal des Militärkasinos

Verzeichnis historisch und künstlerisch

hervorragender Spenden

(K. u. k. Kriegsministerium, Abteilung 7)

Andahány Kasnya B.

Karikatúrája.
Gáspár Antaltól
repr.

Pesti Hirlap
1932. Febr. 18

U. 3439.

1	eml. fdgy.	r. k.	r. k.	r. k	r. k.	r. k.	r. k	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.
	—	r. k.	r. k	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	ág. ev.	r. k.	ág. ev.	
	—	r. k.	r. k.	r. k.	r. k	r. k.	r. k.	r. k.	özvegy			
	—	r. k.	r k	r. k.	r. k.	r. k.	r k	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	
	—	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	ref.	ág. ev.	
	önk. tized.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	ág. ev.	r. k.	
n	szakaszv.	ág. ev.	ág. ev.	r. k.	ág. ev.	ág. ev.	r. k.	ref.	ref.	ref.	ref.	
n	eml. fdgy.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	
n	eml. hdgy.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	nőtlen			
n	főhadnagy	r. k.	ref.	r. k.	ref.	ref.	r k.	r. k.	nőtlen			
n	eml. hdgy.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ág. ev.	ág. ev.	ág. ev.	
n	eml. hdgy.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	
	—	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	

Andahazi Kasnya B.

Neuvreti halon
teki kiall.
1914. dec. 1915 jan.

Kisalaki idöszaki
katalogusok
közt.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
859-1909.
Ndk. IX/24.

Az óralyaboldogfalvi
templomra 3000 K.
a Műemlékek tekére
kintaltatott Wagner
Rudolf éjtérvesetőnek.
Bp. IX/24. 1909

Forster

Nyugta

Andaházi Kasnya B.

Tájkép burake-
vesztekkel.

Mű- és Régiség-
kereskedelmi Vakta-
lat. IX. Művé-
szeti aukció
Bp. 1948.

Andahāry Kasya
Bela

Magy. Nemzeti
Renesszánsz Tár-
V. aukc. Bp.
1923
Szélmalom, of
(1922.)

MŰ[illegible]KORSZ. BIZOTTSÁGA
860-1909.
ödb. IX/24.

A Budavári főegyház helyreállítása számára Schulek János kerésben utaltatott 2200.- Kor. azaz Kettőezerkettőszáz Korona

Budapest 1909 Sept. 24-én

[illegible]

Andahazy Kasnya
Béla

Patak menten, of.

44. aukc.
Postatakarék
1928. okt.

S O C I E T E D

INSTITUT INTERNATIONAL DE

OFFICE INTERNA

CONFERENCE INTERNATIONALE POUR L'

PROTECTION ET A LA CONSERVATION D

Athènes 21

PROGRAMME PR

Mercredi 21 Octobre - 10 heures: Ouve
l'Ac
15 heures: Suit
arch
21 heures: Dine

Jeudi 22 Octobre - 9 heures 30 : Séan
15 heures: ----
22 heures: réce

Vendredi 23 Octobre - 9 heures 30: Sé
15 heures:--
Dans la soirée:

Samedi 24 Octobre - 9 heures 30: Sé

Andahàry Kasnya Béla

Tájkéj. of.

XV. aukció. Postatakarék

1922. okt.

a Magyar Földmívelésügyi Miniszter Címnek
gyében .....
..... tulajdonát képező
Bizottsága nyilvántartásában mint fenntartandó
erencsém felhívni Címet az alábbiakra :
946. F. M. sz. rendelete (megjelent a Magyar
k (2) bekezdése értelmében : „A juttatásban
yéb vagyontárgyak műemlékszerű fenntartásáról
1929 : XI. törvénycikben foglalt rendelkezések

„... lékvédelmi törvény, melynek utasítása

Areopag tagok:

Balló Ede
Burghardt Rezső
Dudits Andor
Beck Ö. Fülöp
Csók István
Fényes Adolf
Glatz Oszkár
báró Hatvany Ferenc
Hermann Lipót
Iványi Grünwald Béla
Kernstok Károly
Kisfaludy Stróbl Zsigmond
Kosztolányi Kann Gyula
Koszta József
Ligeti Miklós
Márk Lajos
Réti István
Róna József
Rudnay Gyula
Sidló Ferenc
Telcs Ede
Thorma János
Tornyai János
Vaszary János

Művésztagok (festők):

Ámos Imre
Alba Novák Vilmos
Andaházy Kasnya Béla
Áldor János László
v. Bajor (Bayer) Ágoston
Balló Ede
Baranszky E. László
Barcsay Jenő
Bardócz Árpád
Bartha Ernő
Barzó Endre
Basilides Barna
Basilides Sándor
Batthyány Gyula gróf
Bellányi Viktor
Benkhardt Ágoston
Berény Róbert
Bernát Aurél
Biai Föglein István
Boldizsár István
Bornemissza Géza
Boruth Andor
Burghardt Rezső
Csánky Dénes
Cselényi Walleshausen Zs.
Cserepes István
Csók István
Csóka István
Czencz János
vitéz Darvassy István
Diener Dénes Rudolf
Domanovszky Endre
Erdei Viktor
Edvi Illés Aladár
Farkas István
Fehérváry Erzsi
Feiks Alfréd
Fenyő György
Fényes Adolf
Feszty Masa
Förstner Dénes
Frank Frigyes
Gaál Ferenc
Gábor Móric
Gallé Tibor
Gedő Lipót
Gimes Lajos
Glatz Oszkár
Gulyás Sándor
Sz. Gyenes Lajos
Gy. Sándor József
Istókovics Kálmán
Halmi Arthur
Hatvany Ferenc báró
Hermann Lipót
Holló László
Hosszu Márton
Hubay Andor
Iványi Grünwald Béla
Jeges Ernő
Jobbágyi Gaiger Miklós
Kámpis János
Kandó László
Károly Andor
Kemény Nándor dr.
Kernstok Károly
ifj. Kernstok Károly
Kézdi-Kovács Elemér
Kézdi-Kovács László
Kmetty János
Komjáthy Gyula
Kontuly Béla
Koszta József
Kosztolányi Kann Gyula
Kotász Károly
Körmendy Frimm Ervin
Kövér Gyula
Kunffy Lajos
Kunwald Cézár
Lakatos Arthur
Lehel Mária
Lengyel Rheinfuss Ede
Leszkovszky György
Magyar Mannheimer G.
Márffy Ödön
Márk Lajos
Márton Ferenc
(Hollósné) Matthióni E.
Mattyasovszky Zsolnay L.
Medveczky Jenő
Meitner László
Mikola András
Zombori Moldován Béla
Molnár C. Pál
Muhits Sándor
Nádler Róbert

A MUNKÁCSY-CÉH

tisztikara, tiszteletbeli tagjai, választmánya és bizottsági tagjainak névsora.

Tisztikar:

Elnök:
MÁRK LAJOS

Alelnökök:
GLATZ OSZKÁR IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA
SIDLÓ FERENC

Főtitkár:
SZENTGYÖRGYVÁRI GYENES LAJOS

Tisztikar:

Jegyző: vitéz Darvassy István

Ügyész: beckói Biró László dr.

Pénztáros: Hofman Gusztáv

Ellenőr: Beckói Biró Henrik

Számvizsgálók: Kaszab Zoltán
Kánitz Vilmos
Dános Géza

Tiszteletbeli tagok:

Csók István
Gerő Ödön
Hóman Bálint
Kemény Simon
Koszta József
Lieber Endre
Magyar Mannheimer Gusztáv
Némethy Károly
Petrovics Elek
Ripka Ferenc
Ugron Gábor

Haranglábi Nemess József
Orbán Dezső
dr. Orsós Ferenc
Paizs Goebel Jenő
Patkó Károly
Pállya Celesztin
Pekáry István
Pelrott Csaba Vilmos
Pécsi-Pilch Dezső
Pólya Iván
Pólya Tibor
Remsey Jenő
Réti István
Rudnay Gyula
Say Géza dr.
tarjáni Simkovics Jenő
Scheiber Hugó
Schönberger Armand
Soós Elemérné
Korányi Anna bárónő
Szemere Lenke
Székely-Kovács Olga
Szlányi Lajos
Szőnyi István
Szüle Péter
Tatz László
Thorma János
Tornyai János
Udvari Pál
Vadász Endre
Vargha Nándor
Vass Elemér
Vaszary János
Veress Zoltán
Vesztróczy Manó
Végh Gusztáv
Vidai Brenner Nándor
Vidovszky Béla
Vörös Géza
Weil Erzsébet
Zádor István

Szobrászok:

Beck Ö. Fülöp
Bory Jenő
Csorba Géza
Farkas Zoltán
Fülöp Elemér
Gács István
Gárdos Aladár
Horváth Béla
Kallós Ede
Kernstok Gina
Kisfaludy Stróbl Zsigmond
Körmendy Frimm Jenő
Lányi Dezső
Ligeti Miklós
Lux Elek
Margó Ede
Markup Béla
Medgyessy Ferenc
Mészáros László
Mikus Sándor
Moirett Ödön
Pankotai Farkas Béla
Pásztor János
Petri Lajos
Róna József
Ruff András
Sidló Ferenc
Sóváry János
Schrotta Frigyes
Szentgyörgyi István
Szántó Gergely
Szomor László
Telcs Ede
ifj. Vastagh György
Vilt Tibor

Andaháry Kabnya
Béla

Arv. Csanok
63. aukt. 1932. okt
Temető, of.

ckeď alkalmas, úgy
ap 1/21-kor a Spola-
ertjében várlak.-
dulnál, úgy lég szíves
vzöt fenti számok
elhivni.
zony kezeit csókolva
inte barátsággal
szivélyesen üdvözöl
Kokovayfóska

Andahány Kasuya Béla

Ávv. Köil

78. n 1936. máj

Táj Ép. 1 of

karczot, illetőleg annak
mű és becsértékét megálla-
pitani.

Ezen rézkarczok állitólag
a herczeg Esztaházyaktól szár-
maznak sa herczegi pecsét a kar-
czok alsó, jobb sarkában tényleg
látható is. —

Szivés jóságodat hálásan köszö-
ni és szivé Ezesen üdvözöl régi hivéd

Bpest 932. II/3.

Gf Nyáry Ptvan
ny. minisztt. tanácsos.

Andahári-Kasuya Béla

Revái XXI. 65. l.

633. FERRARAI MESTER: Tivornyázók. 71×72 1300
L. az illusztrációt A Gyüjtő 1914. 68. l.

634. FLAMMAND ISKOLA: Csendélet kinai edényekkel és cseresnyével. 75×90 150

635. —: Proserpina elrablása. XVII. század. 65×89 150

636. FLAMMAND FESTŐ: Férfifej. XVII. század. 36×43 . . . 300

637. FRANCIA MESTER: Rablólovagok. XVII. század. 75×96 . . 450

638. FRIAULI ISKOLA: Szent Domokos. 51×65 200

639. GOBBO DEI FRUTTI: Csendélet. 47×60 200

640. GOYEN, JAN VAN modorában: Tengeri táj. Fára festve. A. L. betüvel signálva. XVII század 27×28 400

641. GUNECK MODORÁBAN: Társaság a reggelinél. Pléhre festve. 30×38 300
L. az illusztrációt a Gyüjtő 1913. 18. l.

642. —: Zenélő társaság. Pléhre festve. 30×38 300

643. ISMERETLEN FESTŐ: A schweiziak esküje. 35×45 20

644. —: A vizen keresztül. 35×45 20

573. A SASVÁRI KATTUNSZÖVŐK céhartikulusai. — Les statuts de la corporation des tisserands à Sassin (Hongrie).

645. —: I. Ferenc. 50×64 75
646. —: Görög csoport. 46×56 . . 75
647. —: Judit Holofernes fejével. XVII—XVIII. század. 86×101 . . . 1200
L. az illusztrációt A Gyüjtő 1914. 40. l.
648. —: Magdolna. Rézen festve, 1700 körül. 24×31 100
649. —: Összejövetel a barlangban a reformatio kezdetén. 1800 körül. 78×96 220
650. MAGYAR FESTŐ: Előkelő katona arcképe. Pasztell. 39×50 80
651. MARATTA, CARLO iskolája: A megtéritett bálványimádók. 198×245 cm. 2000
L. az illusztrációt A Gyüjtő 1914. 56. l.
652. MICO SPADARO nápolyi iskolája: Martyrium. 49×59 400
653. NÉMET FESTŐ: Apostolfej. XVIII. század első fele. 42×61 . . . 150
654. —: A szakács. XVIII. század. 63×79 120
655. —: A szent család. XVIII. század. 61×96 60
656. —: Dániel az oroszlánbarlangban. XVIII. század. 63×96 . . . 60
657. —: Magdolna. XVIII. század. 48×63 80
658. OLASZ FESTŐ: Gyümölcs-csendélet. 79×98 170
659. —: Háromkirályok imádása. 117×176 cm. 350
660. —: Jézus születése. Vázlat. XVIII. század. 59×74 170
661. —: Leonardo da Vinci műtermében. Szinezett rajz. 40×52 100
662. —: Megváltó. XVIII. század. 24×31 cm. 500
663. —: Portrait. XVIII. század. 40×52 cm. 100
664. —: Szt. Antal megkoszoruzása. 126×188 800
665. —: Tengerparti részlet architekturás motivumokkal. 23×37 180
666. PANINI: Sába királyné fogadtatása architekturás háttérrel. 99×134 350
667. PIRANESI: Architektura. Temperafestmény 120×146 450
668. POUSSIN, NICOLAS modora: Tájkép. 97×135 800
L. az illusztrációt A Gyüjtő 1914. 52. l.
669. RICCI, FRANCESCO iskolája: Ut a Golgothára. 61×71 200
670. RUBENS, PÉTER PÁL: Bacchus. 32×40 4000
L. az illusztrációt A Gyüjtő 1914. 69. l.
671. SALVATOR ROSA modora: Sziklás barlang. 68×87 cm. . . . 300
672. SPANYOL MESTER: Csendélet halakkal és rákokkal. 87×132 cm. 1400
673. —: Keresztelő szent János. XVII. század. 22×29 cm. 150
674. —: Madonna a gyermek Jézussal, szent Katalin, Klára és Józseffel. 58×80 cm. 1200
L. az illusztrációt A Gyüjtő 1914. 45. l.
675. —: Portrait. 68×83 cm. . . . 100
676. TIVOLI, ROSA DI, után: Pásztor. 42×60 cm. 140
677. WERFF, ADRIAN van der: Harisnyát kötő nő. 29×41 cm. . . 350

XV. MODERN FESTŐK MŰVEI.

A hol nincs egyéb megjelölés, olajfestmény értendő.

678. ANDAHÁZY-KASNYA BÉLA: Cseplés. 18×27 cm. 100
679. —: Falu széle. 18×27 cm. . . 100
680. ARNOT: Tanulmány. 25×35. 60
681. BADITZ OTTO: Furulyázó gyerek. 12×22 cm. 60
682. BÁNSÁGHY VINCE: Ipolymenti táj. 45×55 cm. 130
683. —: Nyár. 49×68 cm. . . . 150
684. BARTA ERNŐ: Balerina. Pasztell 37×45 200
685. —: Kötő leány. Gouache. 68×80 cm. 300
686. —: Öltöztetett oltári Madonna. 46×57 cm. 300
687. BASANTI L.: Orgonavirágok. 23×36 cm. 70
688. —: Rózsák. 24×33 cm. . . . 70

A Gyüjtő. 1914. 3–4. sz.
XVIII. aukció.
* A Gyüjtő 1914. 5–6. sz.
XIX. aukció.
L. az illusztrációt A Gyüjtő 1915. 63. l.

Andaháry Kasnya Béla

Árveresi Csarnok (Kat. aukció

31. sz. 1926. febr.
38 sz. 1927 máj.
39. sz. 1927. okt.
40 – 41. nem szerepel.

tovább

~~Adler Ró~~

~~Agghány Gyula~~

~~Alberth F.~~

Andaházy Kasnya B.

l.

Mű- és Régiségkereskedelmi Vállalat. (volt Ernst Muzeum I. Univerzitet aukcio 1946 febr.

28. 250
29. 300
30. 300
31. 500
33. 250
34. 200
35. 300
36. 300
37. 400
38. 800
39. 400
40. 400
41. . . . . à 15
42. 500
43. 200
44. 200
45. 200
46. 200
47. 600
48. 450
49. 450

75. 350
76. 800
77. 200
78. 200
79. 40
80. *1*. 40
2. 30
3. 40
4. 40
5. 50
81. 800
82. 400
83. 600
84. 200
85. 250
87. . . . . 1.000
88. 350
89. 150
90. 150
91. . . . . à 30
92. 300

126. 100
128. 550
129. 600
130. 750
131. 400
132. 190
133. 250
134. 500
135. 200
136. 300
137. 500
138. 250
139. 150
140. 200
141. 250
142. 200
143. . . . . 40, 40
144. 800
145. 600
147. . . . . 2.000
148. 300

Az árak pengőben értendők.

Andaházi Kasnya B

XXII. aukció
A Gyűjtő 1915. 110. l.

158. ANDAHÁZY KASNYA BÉLA: Ülő nő . . . . . —
159. — : Poprád völgye . . . . . —
160. — : Parkrészlet 80

603. ANDAHÁZY KASNYA BÉLA: Chioggiai nő, ceruzarajz 15

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **JÚLIUS** 28. hét

7 Vasárnap	Cirill és Met. *Cirill*
8 Hétfő	Erzsébet kné *Teréz*
9 Kedd	Veronika *Lukrécia*
10 Szerda	Amália *Amália*
11 Csütörtök	I. Pius pápa *Lili*
12 Péntek	Gualbert J. *Izabella*
13 Szombat	Anaklét p. *Jenő*

Andahási Kasnya Béla

Képrőmű oviek Egyesülete tagja.

Műcsarnok.

1932. febr – márc. kiáll.

454.

Aridaháry Kasinya
Béla

Nemzeti Szalon
Téli Kiall
1916. dec.
Kis alakú
időszaki
katalogusok
Eötvös

300 budapesti orvos elmaradt egységespárti értekezlete

(Saját tudósítónktól.) Pár nappal ezelőtt körülbelül *300 budapesti orvos írásbeli meghívót kapott* csütörtök délutánra a nemzeti egység pártjának Esterházy uccai központjába, azzal a megjegyzéssel, hogy *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter, *Freszly* Elemér belügyi államtitkár, *Zsitvay* Tibor, a nemzeti egység pártjának fővárosi vezetője és *Bessenyey* Zénó előtt módjukban lesz feltárni *az orvosi kar sérelmeit és panaszait* s az értekezleten a kormány megbizottaival tárgyalni fognak az orvoslási lehetőségekről.

Csütörtökön délután a meghívott orvosok elmentek az Esterházy uccába, a pártpalota bejárati kapujánál azonban *rövid írásbeli közlés* várta őket, amely szerint az értekezlet a választások utáni időre maradt. Az orvosok meglepetéssel fogadták az írásos közlést, az értekezlet elhalasztásának hátterét abban a körülményben sejtik, hogy meghívásuknak híre terjedt s *az ellenzéki pártok választási gyűlésein több helyen szóvátették a nemzeti egység pártjának az orvosok megnyerésére irányuló törekvését.* Hogy ez a feltevés helyes-e vagy sem, csak a választások után fog kiderülni, amikor a háromszáz budapesti orvos szembekerül a pénzügyminiszterrel és azokkal, akik a csütörtöki értekezleten panaszaikat meghallgatták volna.

A szocialisták végre megtarthatták vásárhelyi gyűlésüket

Hódmezővásárhely, március 28.

(A Pesti Napló tudósítójától.)

A hódmezővásárhelyi szociáldemokrata párt a belügyminiszter engedélye alapján csütörtök este megtartotta választói gyülését a vásárhelyi Fekete Sas-szállodában. Az első szónok *Takács* Ferenc, a párt hódmezővásárhelyi listavezetője volt, aki a földművestársadalom problémáiról beszélt és kijelentette, hogy a nagybirtok lehetetlenné teszi a védettség kérdésének megoldását. *Kéthly* Anna, *Farkas* István, majd *Peyer* Károly szólalt fel. *Szeder* Ferenc beszéde zárta be a gyülést.

Klár Zoltán 13.000 ajánlást jelent

A szabad polgári párt csütörtök este két gyülést tartott az északi kerületben. Az egyiket Angyalföldön, a másikat a Dob uccában. A gyüléseken felszólalt *Klár* Zoltán és *Lengyel* Zoltán. Klár Zoltán kijelentette, hogy tovább folytatja a polgárság és munkásság érdekében való harcát. Bejelentette egyúttal, hogy eddig *13.000 ajánlást* szerzett a párt.

Debrecenben dolgozik a választási biztos vörös ceruzája

Debrecen, március 28.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

A debreceni városházán reggel 8 órától éjjel 2 óráig megállás nélkül dolgoznak az ajánlások felülvizsgálásánál. Csütörtök este féltizenkét óráig a nemzeti egységpárt 17.000 ajánlásából átvizsgáltak 9000-et és elfogadtak *8025-öt*, ami azonban a többi ajánlásokkal való összehasonlítás után 1610-zel *6415-re csökkent.* A szociáldemokraták benyujtottak *6458 ajánlást*, ebből elfogadott a bizottság *4273-at*, amely szám azonban a többi ajánlásokkal való összehasonlítás után 598-cal *3672-re csökkent.* A szociáldemokraták csütörtökön *újabb 3000 ajánlást* nyujtottak be, még a pótlásra való felhívás előtt, ezeknek az átvizsgálása most folyik az éjszakai órákban. A független kisgazdapárt beadott *8301 ajánlást.* Ebből a választási biztos visszautasított *4350-et*, maradt *3951.* Pénteken ők is további ajánlásokat adnak be a póltásra való felszólítás előtt. A nyilaskeresztesek beadtak *4264 ajánlást*, ebből visszautasítottak *2356-ot*, majd a többi pártok íveivel való összehasonlítás után *még 628-at*, úgyhogy *1280* maradt.

Kedvezményes fürdőjegyek:

	Pénztár:	Nálunk:
Erzsébet-sósfürdő	2.— P	1.60 P
Gellért-gőzfürdő	1.60 P	1.36 P
Gellért pezsgő (Kabin v. szekrény külön)	1.20 P	1.06 P
Hungária gőz	1.— P	0.80 P
Hungária gőz uzsonnával	1.20 P	1.— P
Hungária kád	1.— P	0.80 P
Lukács iszap, gőz, kád	1.60 P	1.28 P
Lukács göngyölés	0.80 P	0.64 P
Rudas-uszoda kabinnal	1.20 P	1.— P
Rudas-uszoda szekrénnyel	0.80 P	0.68 P
Szent Imre fürdő	1.04 P	0.84 P
Széchenyi gőz	1.60 P	1.36 P
Széchenyi szalónkád	1.60 P	1.36 P
Széchenyi kád	1.30 P	1.10 P
Széchenyi népfürdő	0.80 P	0.68 P

Kapható: AZ EST-lapok jegypénztáránál
VII., Erzsébet körút 18—20
és az alábbi helyeken:
Toldi Lajos, II., Fő u. 2, „Collector" IV., Eötvös tér 2
Konzert rt. IV., Váci ucca 23
Gereben, V., Vilmos császár út 62.

A belügyminiszter jóváhagyta a főváros költségvetését

200.000 pengőt törölt — Öt és fél millió pengős kiadás fedezetéről kell még pótlólag gondoskodnia a fővárosnak — „A szanálását maga az autonómia csinálja meg" 20 milliós OTI-kölcsön közmunkákra

Kozma Miklós belügyminiszter ma küldötte meg a fővárosnak az 1935. évi költségvetés felülbírálására vonatkozó rendeletét. A fővárosi törvény értelmében a miniszter a költségvetés felett március 31-ig tartozik nyilatkozni, különben azt jóváhagyottnak kell tekinteni.

Ismeretes, hogy a közgyülés Wolff Károly javaslatának elfogadásával *deficitmentesen* állapította meg a költségvetést és bizonyos kisebb jellegű beruházási kiadásokat egy felveendő kölcsön terhére utalt.

A belügyminiszter, méltányolva a közgyülésnek azt az álláspontját, hogy a szanálást a maga részéről is elősegíteni kívánta, *a költségvetést 200.000 pengő törlésével jóváhagyta.*

Leiratában a belügyminiszter azonban rámutat arra, hogy költségvetésen kívül gondoskodni kell az 1933. évről áthozott 1,856.000 pengő zárszámadási hiányról, továbbá a törölt kisebb jellegű beruházási kiadásoknak hozzávetőleg a feléről, körülbelül *3,250.000 pengőről*, amely kiadás az év folyamán véleménye szerint fel fog merülni és végül azokról a kiadásokról, amelyek a költségvetés elfogadása óta részben már felmerültek és részben még fel fognak merülni. Ezeken a címeken körülbelül *5,500.000 pengőre tehetők azok a kiadások, amelyeknek fedezetéről még pótlólag gondoskodni kell.*

A belügyminiszter súlyt helyez arra, hogy a szanálást elsősorban *maga az autonómia csinálja meg.* A szigorú takarékoskodás mellett a szanálás irányát *a közigazgatás és a közüzemek racionalizálásában* s a főváros pénzügyeinek alaposan megfontolt pénzügyi politika alapjaira való helyezésében látja. Különösen rámutat arra, hogy meg kell vizsgálni a székesfőváros különféle *intézményeit* abból a szempontból is, vajjon az általuk nyujtott szolgáltatások értéke a fenntartásukra fordított költségekkel arányban áll-e. Hangsúlyozza a miniszter, hogy *ezeken túlmenő utasítások adásával a törvény által elrendelt szanálásnak szabad mozgását korlátozni nem kívánja;* a szükséges megtakarításokat a jelzett téren kell elérni„ — *a helyes alapokon megállapított s ebből a szempontból nem kifogásolható illetmények érintetlenül hagyásával.*

A belügyminiszter egyuttal költségvetési rendeletében értesítette a fővárost, hogy a közmunkák mielőbbi megindítása érdekében *hajlandó a főváros részére az OTI útján 20 millió pengő törlesztéses kölcsön felvételét lehetővé tenni évi 5.5% kamat mellett.* Nincs kifogása az ellen, hogy a kölcsön *a Hungária úti főgyűjtő csatorna, az angyalföldi szivattyútelep, a kőbányaiúti aluljáró, a Balatonhoz vezető út, különböző kórházak és iskolák* stb. építkezésére használtassék fel. Ha a kölcsön felvételét a főváros közgyülése elhatározza, reménlhető, hogy a tervbevett munkák rövidesen megindulhatnak. — ezek között legelsősorban a *Margithid kiszélesítése*, amelyet a kormány tudvalevően a fővárossal fele-fele költség mellett a lehető legrövidebb időn belül végre kíván hajtatni.

Litvinov György királyra mondott pohárköszöntőt

(Tudósítás eleje az 1—2. oldalon.)

London, március 28.

Mint Moszkvából jelentik, *Litvinov az Eden tiszteletére adott lakomán V. György királyra emelte poharát.* Ez volt az első királyköszöntő, amelyet szovjetminiszter mondott.

Ezután Litvinov hosszabb beszédben üdvözölte Edent, hangoztatva moszkvai látogatásának különös fontosságát és a két ország közötti barátságos viszony, kölcsönös megértés és bizalom fejlesztésének szükségességét. A világháború óta még sohasem éreztek általában olyan aggodalmat a békéért, mint most — folytatta Litvinov — é ezt az aggodalmat osztja a béke valamennyi barátja minden országban. A helyzetnek az az egyetlen vigasztaló oldala, hogy ma nem lehet egyes hatalmi csoportokat találni, amelyek csak a kellő pillanatot várják, hogy egymást megtámadhassák. *Az államok túlnyomó többsége ma a béke fenntartását kívánja.*

„Tisztességes ember, államférfiú és magyar akkor vizsgázik le igazán a közéletből, amikor távozik helyéről"

Kozma belügyminiszter búcsúja eddigi vállalatainak munkatársaitól

A Magyar Táviratí Iroda jelenti: *Kozma* Miklós belügyminiszter csütörtökön este búcsúzott el a Magyar Távirati Iroda és testvérvállalatai, a Magyar Telefonhírmondó és Rádió Rt., a Magyar Országos Tudósító, a Magyar Film-Iroda és a többi vállalatok munkatársaitól, tisztviselőitől és alkalmazottaitól.

A nagy studióban egybegyűlt munkatársak és tisztviselők élén dr. *Havel* Béla igazgató búcsúztatta igen meleg szavakkal *Kozma* Miklós belügyminisztert, aki hosszabb beszédben emlékezett meg a vállalatok élén eltöltött 15 esztendő munkájáról, valamint arról az együttműködésről és bajtársi érzésről, amely őt a vállalat minden alkalmazottjához fűzte, majd így fejezte be beszédét:

— Uj megbizatásomat annak teljes tudatában vállaltam el, hogy a Magyar Távirati Iroda és testvérvállalatai élén az elmúlt tizenöt esztendő alatt szerzett *közéleti presztizsemet a magyar közélet oltárán részletekben fel kell áldoznom. Nem fogok sírni és panaszkodni, ha a magyar közélet keserves nehézségei közepette szerzett e presztizsemet fokozatosan aprópénzre kell felváltanom.* S ha az lesz az érzésem, hogy az *utolsó tételt is beváltottam már, nyugodt lélekkel fogok távozni a magyar közélet színpadáról*, mert meggyőződésem, hogy *tisztességes ember, államférfiú, politikus és magyar akkor vizsgázik le igazán a közéletből, amikor távozik helyéről.*

A belügyminiszter beszédét lelkes tapsal fogadták az egybegyültek. Kozma Miklós belügyminiszter ezután sorra kezetszorított volt munkatársaival és külön-külön is búcsút vett tőlük.

Az endrődi tragikus események miatt kihallgatták a rendőrségen Andaházi-Kasnya Bélát

(Saját tudósítónktól.) Csütörtök óta a választási küzdelem során történt endrődi tragikus eseményekkel a budapesti főkapitányság is foglalkozik.

A mult héten jelentette a *Pesti Napló*, hogy Endrődre a főkapitányság bűnügyi osztályának detektívjei leutaztak, hogy megállapítsák: milyen körülmények között használták fegyverüket a csendőrök. A detektívek nyomozása elsősorban annak a felderítésére irányult, hogy a felfüggesztett közigazgatási tisztviselőkön kívül *milyen szerepe volt a sajnálatos eseményekben Andaházi-Kasnya Béla képviselőjelöltnek.* A detektívek néhány nappal ezelőtt tették meg jelentésüket a főkapitányságon, ahol dr. *Bozzay* Gyula rendőrtanácsost bízták meg az ügy megvizsgálásával.

Szerdán a rendőrség *megidézte Andaházi-Kasnyát. Csütörtök délben a képviselőjelöltet* Bozzay rendőrtanácsos kihallgatta s a *vallomását jegyzőkönyvbe vette.*

Andaházi-Kasnya elmondotta, hogy milyen körülmények között késett el az endrődi népgyülésről. Szerinte az endrődieknek tudniok kellett, hogy késni fog, mert a szomszédos Kondoroson előzőleg tartott népgyülésen résztvett az egyik endrődi közigazgatási tisztviselő is. Elmondta, milyen körülmények között hívta fel telefónon a belügyminisztériumot, amikor megérkezve Endrődre, azt hallotta, hogy a községháza udvarán várakozó 3000 főnyi tömeget azzal küldték el, hogy nem engedik meg a gyülés megtartását. Elmondotta, hogy milyen események előzték meg a csendőri fegyverhasználatot, hogy folyt ez le. *Három óráig tartott a képviselőjelölt kihallgatása*, negyednégykor írta alá a jegyzőkönyvet *Andaházi-Kasnya* Béla.

A következő napokban *tanukat hallgat ki a rendőrség, majd az iratokat átteszik az ügyészségre.*

Rádió és politika

Irta: báró Inkey Pál

Amint a civilizáció sem más, mint a kultúra gyakorlati megnyilvánulása, úgy a technika sem egyéb a tudomány gyakorlati alkalmazásánál. A technika nagy fejlődésének korát éljük és vívmányai mindennapi életünk minden megnyilvánulásában mind nagyobb súllyal érvényesülnek. Mi sem természetesebb annál, hogy a politikában is, mikor a közvélemény kialakulása a politikai törekvésekkel vívja nagy harcát, így képviselőválasztás idején, nemcsak a harc technikájának fejlődését van módunk látni, hanem újabb technikai berendezéseket is látunk bevonulni a harci eszközök közé.

Nem is akarok a mai öregek korát is megelőző eszközről, a fokosról beszélni, mely őseink idejében nem egy alkalommal szolgálta, mint *argumentum ad hominem* osztogatója a közvélemény kialakulását. Csak a közel multra gondolok, mikor a fő harcieszköz a hordó volt, mely nemcsak árasztotta magából a meggyőzőbbnél meggyőzőbb érveket és még mikor kiürült is, alaphangul szolgálhatott szónoki babérokra pályázóknak. Lehetővé tette, hogy valaki kiemelkedhessék mások fölé és elhitesse vele, sőt mi több, másokkal is, hogy az a valaki nagy ember.

Hol vagyunk már ezektől az ósdi eszközöktől, ma, a rádió korában!

A rádió, mely lehetővé teszi gondolatainkat fáradság nélkül mindenüvé eljuttatnunk, az éter hullámain keresztül mindenüvé behatolunk és ott eszméinknek fészket rakunk, szerintem szinte predesztinálva van arra, hogy a politikai harcok legfontosabb eszközévé váljék.

Természetes, hogy ma, mikor az egész ország a politikai meggyőzés küzdőterévé vált, a harci eszközök hozzáférhetőségének kérdése kell hogy foglalkoztasson.

Ma a rádió csak egyeseknek, a kiválasztottaknak áll rendelkezésére az egész világon, de lehetetlennek tartom, hogy a jövő a rádión át való meggyőzés lehetőségének általánosítását, mondjuk *a rádió demokratizálását* ne hozza meg. Sőt mi több, az általánosítást nemcsak a meggyőzés lehetőségére, hanem az ellene való védekezésre is ki kellene terjeszteni, mert a legnagyobb következetlenség volna, hogy ennek a technikai csodának használata csak annyiban lenne általános, hogy mindenki hallgathatja.

Kétségtelen, hogy a politikai élet egyik főmozzanata, a képviselőválasztás, az embereket két csoportba osztja, aszerint, amint aktív vagy passzív jogaikat gyakorolják. Ezen az sem változtat, hogy választás után a csoportok szerepet cserélnek, a passzív választási jogokat gyakorlókból lesznek az aktív politikusok, a másik csoport tagjaból pedig a politika passzív, magyarul: szenvedő alanyai. A két csoport tényleg megvan és mindkét csoport minden tagja megkívánhatja, hogy a technika fejlődéséből kizárva ne legyen.

Tagadhatatlan igazságtalanság is volna csak egyes politikusok monopóliumának tekinteni a rádiót. Azt az előnyt, hogy az ember beszélhessen anélkül, hogy közbeszólás zavarja, kérdezhessen anélkül, hogy választ kellene kapnia, állíthasson anélkül, hogy ellentmondjanak, minden képviselőjelöltnek biztosítani kellene. Ez szerintem az igazság legelementárisabb kívánalma és azért bizton hiszem is, hogy a jövő meghozza teljesülését.

A jövőre gondolás azonban, mikor technikai vívmányokról van szó, bő alkalmat ad arra, hogy a fantázia, nem is a fantázia, hanem a fejlődés logikai következményeinek keresése egészen új perspektívákat nyisson meg.

Hiszen a távolbahallás után most a távolbalátás kérdésének megoldása is küszöbön áll. Képzeljük csak el ennek az új vívmánynak szerepét a politikai meggyőződésben. A szónok látja hallgatóságát és ha nem lát megfelelő megelégedettséget az arcokon, egyszerűen megforgat egy gombot és egy más hallgatóközönséget lát maga előtt, mely esetleg valamely operaelőadást hallgat és a szónok lelkesedést fog tudni meríteni abból az áhitatból, melyet a zene szépsége szült. Ép így megadná a módot a hallgatónak is, hogy magának a legmegfelelőbb kombinációkat állíthassa össze. Sőt tovább megyek. Tudjuk azt, hogy a tudomány megoldotta és a technika megvalósította annak a lehetőségét, hogy a szív rezgéseiből meg lehessen állapítani azt, vajjon valaki igazat mond-e, vagy nem. Tessék kérem elgondolni, hogy ennek a találmánynak a távolbalátással való kapcsolatba hozatala a hallgatóság szempontjából, milyen fontos volna. A közvélemény kialakulásának egész reformkorszaka nyílna meg ezzel.

A *homo sapiens* veleszületett erénye vagy hibája az elégedetlenség, hogy mindig valami jobbat, tökéletesebbet akar és ezért természetesnek tartom, hogy az elképzelt jövő sem fogja kielégíteni az akkori kor közvéleményét. Mi, akik a technika fejlődésében valóságos csodákat éltünk meg, elmondhatjuk, hogy ezen a téren az elképzelhetetlen is lehetségessé válik.

Igy elképzelhetjük azt a lehetőséget, hogy mikor egy politikus valami tervet ismertet, a rádión keresztül lássuk, hogy a terv megvalósulása mire vezet. Ez volna talán egyike a legfontosabb és gyakorlati szempontból legértékesebb találmányoknak.

Ha ez megvolna, akkor már gyerekség volna kitalálni azt a berendezést, hogy a hallgató egy gomb megnyomásával a szónokot elveivel együtt a közélet porondjáról lesöpörheti.

De hol vagyunk még ettől ma, mikor még a rádiónál sem tartunk, a hordó pedig üres, de meg divatját is multa.

Szegény jelöltek, milyen nehéz időkben élnek.

KISS KISS
Váratlanul meggazdagodni
csak egy főnyeremény által lehet!
Most van alkalma erre!
Vegyen vagy rendelien nálunk egy osztálysorsjegyet
az új sorsjátékra.
HIVATALOS ÁRAK·
Nyolcad 3.— pengő | Negyed 6.— pengő | Fél 12.— pengő | Egész 24.— pengő
Kiss Károly és Tsa
bank részvénytársaság
IV., KOSSUTH LAJOS U. 1
(Ferenciek temploma mellett). Telefon 85-2-42
KISS KISS

„Gömbösben egy szikra hajlandóság sincs a diktatúra iránt"

A nemzeti egységpárt fővárosi gyülései

(Saját tudósítónktól.) A nemzeti egység pártja csütörtök este választói gyűlést tartott az Erzsébetvárosi Körben. Dr. Hell Ferenc elnöki megnyitója után *Bessenyey* Zenó szólalt fel.

— Amikor először szólalok fel ebben a helyiségben, — mondotta Bessenyey többek közt — arra kell gondolnom, hogy a biztonság milyen óriási fejlődését tapasztalhatjuk attól az időponttól kezdve, amikor ebben a teremben békés polgárokat bombák robbantásával zavarták meg. El kell ismerni, hogy ebben a fejlődésben nagy részük van az elmult kormányoknak is, de elvitathatatlan nagy része van *Gömbös* Gyulának.

Beszéde további során kijelentette *Bessenyey* Zenó, hogy *nem igazak azok a híresztelések, amelyek szerint Gömbös Gyula diktátor akarna lenni.* Gömbösben egy szikra hajlandóság sincs a diktatúra iránt.

Szurday Róbert volt a következő szónok, aki kijelentette, hogy célja: a proletárosztály *kispolgári osztállyá* való átváltoztatása. Hangsúlyozta a kereskedők és iparosok aggkori ellátásának szükségességét, majd a kartellekről szólva kijelentette, hogy *a kiszipolyozó kartellt rendszabályozni kell.*

Utána *Sárkány* Ferenc, majd *Tarján* Vilmos beszélt. Az utóbbi a főváros idegenforgalmi kérdéseivel foglalkozott. Végül *Lédermann* Mór szólalt fel.

A nemzeti egység pártjának I. kerületi szervezete csütörtök este a Palota mozgóban tartott gyülést. *Zsitvay* Tibor beszélt. *Hazug rágalomnak minősítette azt az állítást, hogy a miniszterelnök hozzá akar nyúlni az alkotmányhoz.* A magyar nép — mint mondotta — még nem tudta elfelejteni azt az időt, amikor Bécs ellen kellett küzdenie az alkotmány védelmében. Ebben a harcban szokta meg az ellenzékieskedést. Ezek az idők azonban elmultak, Magyarországnak most nemzeti kormánya van, amelynek kötelessége, hogy *az alkotmányt a mai kor szellemének megfelelő tartalommal töltse meg.*

Zsitvay után *Petracsek* Lajos, *Terbócz* Imre és még mások szólaltak fel.

A nemzeti egység pártja csütörtökön még több gyülést tart az *északi kerületben.* A női szervezet gyülésén *Resch* Aurél. *Schöpflin* Lajos és *Ecker* László szólalt fel. A Werner-féle vendéglőben *Bessenyey* Zenó, *Szurday* Róbert, *Lédermann* Mór és *Korein* Dezső beszélt. Ugyancsak gyülést tartott *a magyar munkások pártja is,* amely *csatlakozott a nemzeti egység pártjához* és itt is felszólaltak a kormánypárt képviselőjelöltjei.

Ujabb hat egyhangú képviselő

(Saját tudósítónktól.) Nagykanizsán csütörtökön délben 12 órakor hirdette ki döntését *Felméry* Gyula választási biztos az ajánlásokról. A választási biztos gróf *Bethlen* István ajánlását elfogadta, a volt miniszterelnök helyi ellenjelöltjének, *Aradi Antalnak jelentkezését elutasította.* Aradi Antal a pótlással együtt csak 713 aláírást tudott produkálni, az induláshoz pedig *736* ajánlásra lett volna szükség. Ezzel eldőlt a nagykanizsai mandátum sorsa, *gróf Bethlen István* — mint az várható volt — *szerdán egyhangú mandátumot kap a határmenti várostól. Bethlen hétfőn érkezik Nagykanizsára.*

A *sátoraljaújhelyi kerületben* a választási biztos megállapította, hogy *Fayer* Sándor pártonkívüli jelöltnek 36 aláírása hiányzik, így *Baross Gábor hivatalos nemzeti egységpárti jelölt egyhangúlag kapja meg a mandátumot.*

A pásztói kerületben *Cseresnyés* Aladár független kisgazdapárti jelöltet 264 hiányzó ajánlás pótlására utasították. Cseresnyés benyujtott pótlásait nem fogadták el megfelelőknek, így *Ivády Béla hivatalos jelölt a pásztói kerület egyhangú képviselője lesz március 31-én.* Ez a fordulat meglepetés, mert a pásztói kerületből eddig érkezett jelentések kivétel nélkül *nagy küzdelemről* számoltak be s lehetségesnek tartották, hogy *Cseresnyés* Aladár nagyon megszorítja *Ivádyt* a választási harcban.

A tótkomlósi kerületben *Dénes* István földmunkáspárti jelöltet 500 aláírás pótlására utasították. Hír szerint Dénes nem tudja megszerezni az aláírásokat, *Lányi* Márton tehát a tótkomlósi kerület egyhangúlag megválasztott képviselőjének tekinthető.

Győrszentmártonban *Fodor* Miklós pártonkívüli nem tudta pótolni a hiányokat, a választásban csak *Csikvándy* Ernő, *Kelemen* András és gróf *Pálffy* Fidél vesz részt.

Szécsényben dr. *Vészy* Mátyás pártonkívüli 500 hiányzó aláírását eddig nem pótolta. Küzdelemben maradt: *Maklay* József és báró *Orosdy* Fülöpné.

Kiskunfélegyházán *Sallay* János legitimista és *Szentmihályi* Lajos Friedrich-párti jelölt kivált a küzdelemből. A választáson *Staub* Elemér hivatalos jelölt és *Horváth* Zoltán független kisgazda között dől el a mandátum sorsa.

Kecskemétről az a hír érkezett, hogy a független kisgazdapárt és a Héjjas-párt ajánlási listája feltűnő hasonlóságot mutat és emiatt *hamisítási vádak* is merültek fel. Csütörtökön este újabb jelentés jött, amely szerint *a nemzeti egység hivatalos listája mellett Héjjast és a kisgazdákat is küzdelembe bocsátják.*

Miskolcon a keresztény nemzeti front, a legitimista néppárt és a szociáldemokrata párt megszerezte az induláshoz szükséges számú érvényes ajánlást.

Turán az eddigi hírekkel ellentétben csak *Vargha* Vince és *Csoór* Lajos szerezte meg a szükséges ajánlást, *Söprényi* Imrét és *Sándor* Józsefet pótlásra utasították.

Kiskundorozsmán *Dénes* István és *Adamkovics* Ágoston kiesett. *Szeder János egyhangú képviselő lesz.*

Mindszenten *Andaházi Kasnya* Béla és *Agócs* Sándor nem tudta pótolni a hiányzó ajánlásokat, gróf *Károlyi* Viktor egyhangúan megválasztott képviselő.

Gyönkön *Jandl* Ferenc nyilaskeresztes pótolta a hiányokat, *Pesthy* Pállal és *Ritter* Péterrel együtt résztvesz a választáson.

Sárbogárdon *Bikarváry* Gusztáv nyilaskeresztes és *Füredi* Jenő pótolta a hiányokat.

Lovasberényben *Simon* András volt képviselő kiesett a versenyből. *Hadnagy* Domokos, gróf *Széchenyi* József és *Salzgruber* Ferenc küzd a mandátumért.

Vácott *Kornis* Gyulának már csak egy ellenjelöltje van: *Lenkey* László nemhivatalos egységespárti.

Buick CHEVROLET PONTIAC OLDSMOBILE LA SALLE CADILLAC Opel
GENERAL MOTORS
A PUBLIC-MINDED INSTITUTION
Nemzetközi Gépkereskedelmi R.-T., Vörösmarty tér 4. sz.
Telefon: 810—88

EZÜST ÉS KÉK RÓKÁK, KEPPEK
előnyös árban ELKÁN SZŰCSNÉL
Váci u. 22. félem. Telefon: 874-56

Ősz haj... komor gondolatok...
Őrizze meg ifjúságát, fesse
INECTO-val haját
INECTO hajfesték 15 perc alatt 15 évet fiatalít.
A legszebb színárnyalatok.

2 húsvéti utazás:

„Oceania"
április 7—23
Spanyolország, Madeira.

„Saturnia"
április 8—27
Szentföld, Egyiptom

KÉRJEN PROSPEKTUST

ITALIA COSULICH
Thököly út 2. Váci utca 4

aláírások megszerzésére. Ilyenformán 3—4 napba telik, amíg véglegesen kialakul a kép: *kik hullottak el az ajánlások árokásadályain és kik azok a szerencsések, akiknek mandátuma felett a választóközönség szavazással dönthet.* Valószínűleg most is sok jelölt kiesik kellőszámú ajánlás híjján, akár csak az előző választásokon, a jelöltek azonban most igyekeztek igen nagyszámban összegyűjteni az ajánlásokat. Ezek benyújtásával egyidejűleg megszűnik a nyilvános agitáció, *néhány kivételtől eltekintve.* Azokban a kerületekben viszont, amelyekben még nem kell benyújtani az ajánlásokat, a jelöltek kihasználják a még hátralévő időt, *a legerősebb agitációt fejtik ki.*

A kormány tagjainak utazásai

Gömbös miniszterelnök holnap Tolnába utazik, *hétfőn pedig a nemzeti egység pártja budapesti nagygyűlésén beszél. Kozma* Miklós belügyminiszter két és félnapos dunántúli körútra megy. Ma délután indul el. Holnap, holnapután Zircben, Veszprémben, Keszthelyen, Zalaapátiban, Zalaegerszegen, Lengyeltótiban és a Dunántúl többi körletében beszél. *Bornemisza* kereskedelmi miniszter *Antal* István sajtófőnökkel ugyancsak dunántúli körútra megy. Ő is beszédet mond Veszprémben, ahol *Bénard* Ágost rendkívül heves küzdelmet vív *Griger* Miklóssal. A miniszter és a sajtófőnök következő állomása Zalaegerszeg. *Arvátfalvi Nagy* Istvánt támogatják Farkas Tiborral szemben, aki nagyon jól áll a kerületben.

Lázár Andor hétfőn mond programbeszédet Szentesen. *Fabinyi* Tihamér hétfőn Budapesten beszél. *Darányi* Kálmán holnap Balatonfüredre utazik.

Az ajánlásokról hivatalos jelentések még nincsenek. A nemzeti egység pártja vezetőségéhez érkeztek ugyan jelentések, ezek azonban még nem tekinthetők feltétlenül hiteleseknek, kétségkívül sok a helyesbítésre szoruló szám köztük. Ezt mutatja az is, hogy *több kerületben meghaladja az ajánlások száma a választók számát.*

Egyhangú kormánypárti képviselők

Az eddig beérkezett jelentések szerint a nemzeti egység pártjának jelöltjei a következő kerületekben jutnak *egyhangú mandátumhoz.*

Borsod megye: Ónod: *Lukács* Béla; Fejér megye: Székesfehérvár: *Hóman* Bálint, Mór: *Czermann* Antal, Hercegfalva: *Farkas* Elemér; Hajdú megye: Hajduszoboszló: *Tasnádi-Nagy* András; Heves megye: Gyöngyös: *Winchkler* István; Hatvan: *Szinyei-Merse* Jenő; Jásznagykunszolnok megye: Abádszalók: *Gömbös* Gyula, Jászberény: *Antal* István, Mezőtúr: *Urbán* Gáspár, Szolnok: *Kenéz* Béla, Tiszaföldvár: *Erődi-Harrach* Tihamér, Törökszentmiklós: *Brandt* Vilmos; Komárom megye: Komárom: *Zsindely* Ferenc, Tatabánya: *Surgoth* Gyula; Nógrád megye: Ipolyszalka: *Karafiáth* Jenő, Szirák: *Sztranyavszky* Sándor; Pest megye: Cegléd: *Preszly* Elemér, Alberti: *Marton* Béla, Gyömrő: *Meskó* Rudolf; Somogy megye; Csurgó: *Bárczay* Ferenc; Kaposvár: *Bornemisza* Géza; Sopron megye: Sopron: *Pinezits* István; Szatmár megye: Mátészalka: *Péchy* László: Zala megye: Balatonfüred: *Darányi* Kálmán.

A nemzeti egység pártjának ilyenformán 25 képviselője jut egyhangú mandátumhoz az eddigiek szerint. Megtörténhet azonban, hogy az ajánlásoknál kiesnek az ellenjelöltek közül és *az egyhangú mandátumok száma ilyenformán szaporodni fog.*

Ajánlási jelentések

Az ajánlásokról eddig a következő jelentések érkeztek: Lovasberény: *Hadnagy* Domokos, Nep. 7050, Adony: *Haam* Artur 5563, Sárospatak: *Rátz* Kálmán, Nep. 9501, *Szentiványi* Lajos fkg. 1600, Királyhelmec: *Láng* Boldizsár Nep. 4547, *Léderer* Lajos pártonkívüli 629, Tokaj: *Széchenyi* György kereszténypárt 5963, *Lázár* Miklós 3360, Sátoraljaújhely: *Baross* Gábor Nep. 7400, *Feyer* Sándor pártonkívüli 1100, Mezőkövesd: *Törs* Tibor Nep. 4059, *Szerényi* László gróf fkg. 2500, Vásárosnamény: *Tomcsányi* Vilmos Pál 2200, *Erőss* János nemzeti radikális 2100, a független kisgazdapárti jelölt visszalépett, Nagykapos: *Fenyő* Miksa pk. 1100, *Makkai* János 912, Dorog: *Knob* Sándor Nep. 2863, Esztergom: *Turi* Béla kerp. 4039, Gáva: *Illés* József Nep. 6345, Kemecse: *Kállay* Miklós pk. 4208, Kisvárda: *Szentpályi* Lajos 5004, Nyírbátor: *Thuránszky* Pál 6965, Tiszalök: *Vay* Miklós báró 5669, Nagykároly: *Ujfalussy* Gábor 3291.

Az ellenzéki ajánlásokról e kerületekből még nincsenek jelentések. Egyébként az eddigi számadatok is mutatják, hogy az ajánlások közül *sok nem tekinthető véglegesnek.* Bizonyíték erre a tokaji és a nagykaposi kerület is, amelyekben *a benyújtott ajánlások száma meghaladja a választókét.*

Előretörtek az ajánlásoknál Somogyban a kormánypárt hivatalos jelöltjei

Kaposvár, március 23

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) A *somogyi kerületekben* a jelöltek ma déli egy óráig nyujtották be *ajánlásaikat* a választási biztosoknak. Az ajánlások szerint *nagyon előretörtek a hivatalos jelöltek,* míg sokan mások — *különösen a nyilaskeresztesek* közül — *elvéreztek.* Igen érdekes, hogy a *nagybajomi kerületben a négy jelölt közül csak ketten,* vitéz *Balogh* Gábor hivatalos nemzeti egységpárti jelölt és *Vincze* József dr. *kisgazda tudták megszerezni* a szükséges ajánlásokat, míg *Neubauer* Ferenc volt igazgatósági titkár, *Nagyatádi Szabó* volt fegyvertársa és *Jolántai* Ferenc kisgazda nem tudta összegyűjteni az aláírásokat. Mindössze *Kaposváron* lesz *egyhangú* választás, ahol *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter *az egyetlen jelölt.*

Az egyes jelöltek a következő számú *aláírásokat* adták be:

Barcs: Mayer János 3853, *Széchenyi* Lajos gróf 1813, *Jandl* Ernő dr. nyilaskeresztes *kiesett.*

Csurgó: Bárczay Ferenc 10.011, *Inkey* Pál báró 3302.

Igal: Bánó Iván 10.512, *Előry-Szabó* Dezső 2246, *Párkányi* József dr. 1002.

Kaposvár: Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter 9200.

Kaposmérő: Csicseri Rónay István 10.445, *Petracsek* Béla 5463.

Lengyeltóti: Ifj. *Temple* Rezső 6703, *Gaal* Olivér 3360, *Bethlen* András gróf 1850.

Marcali: Horváth Lajos dr. 5750, *Krausz* István 4280, *Erdős* János nyilaskeresztes 2859.

Nagyatád: Szecsey István dr. független kisgazda 5026, *Berki* Gyula 2708, *Fenyvesi* Ernő nyilaskeresztes 1101.

Nagybajom: vitéz *Balogh* Gábor 4856, *Vincze* József dr. 2856, *Neubauer* Ferenc dr. és *Jolántai* Ferenc *nem adott be ajánlásokat.*

Szigetvár: Festetics Domonkos gróf 8290, *Biedermann* Imre báró 4985.

Tab: Hertelendy Miklós 9327, *Rubidó-Zichy* Iván báró 2134, *Kajel* Endre 1187, *Vidovics* József 1725. *Osváth József nyilaskeresztes nem adott be ajánlásokat.*

Debrecenben 4 párt 37.500 ajánlást nyujtott be

Debrecen, március 23.

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) Hajdu megyében ma délután egy óráig nyujtották be az egyes kerületekben az ajánlásokat. A nádudvar—püspökladányi kerületben *Meiszner* Károly nemzeti egységpárti hivatalos 6112, *Hegymegi Kiss* Pál független kisgazdapárti 4110, *Böszörményi* Zoltán nemzeti szocialista 1393, a hajdunánási kerületben *Maday* Gyula nemz. egys. hiv. 6742, *Szakács* Andor függ. kisg. 3929, a hajdúböszörményi kerületben *Üzonyi* György hiv. nemz. egységpárti 5600, *Kálmán* Ferenc függ. kisg. 3287. Ebben a kerületben két nemzeti szocialista jelölt akart indulni, az egyiknek nem sikerült összegyűjteni a szükséges ajánlásokat, míg a másik, *Rédl* Károly egyetemi tanársegéd 1572 ajánlást nyujtott be.

Hajduszoboszlón *Tasnádi Nagy* András kultuszminiszteri államtitkár egyedül áll, nincs ellenjelöltje.

Debrecenben is összegyüjtötték már az ajánlásokat. A nemzeti egység pártja 18.000, a független kisgazdapárt 6000, a szociáldemokrata párt 7000, a Festetics-féle nyilaskeresztes párt 6500 ajánlást gyüjtött össze.

Visszalépett a csongrádi hivatalos jelölt

Szentes, március 23.

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) A csongrádi kerületben ma délre teljesen megváltozott a választási harc képe. Ebben a választókerületben *rendkívül erős küzdelem* folyt *Ulain* Ferenc, vitéz *Várady* László, a nemzeti egység pártjának hivatalos jelöltje és *Greskovics* József volt országgyűlési képviselő között, aki pártonkívüli programmal lépett fel.

Vitéz *Várady* László dr. a legutolsó pillanatokig igen keményen állta a küzdelmet, azonban az a körülmény, hogy *Ulain* másik kerületét — *a barcsi kerületet* — Mayer Jánosnak adta oda pártmegegyezéssel és Barcson Ulain visszalépett azzal, hogy *kizárólag csak a csongrádi jelöltséget tartja meg* és így helyet biztosít *Meyer* Jánosnak a parlamentben, ezek a változások teljesen kilátástalanná tették a kormánypárt hivatalos jelöltjének helyzetét. Vitéz *Várady* László dr. ma délben tizenkettőkor hivakozással arra, hogy az egyenlőtlen küzdelemnek nem kíván nekimenni és a maga részéről hozzá kíván járulni, hogy Ulain Ferenc a parlamentnek tagja legyen, *kéthetes rendkívül erős agitációs küzdelem után visszalépett.*

Mayer János 3800 ajánlást nyujtott be Barcson

Kaposvár, március 23.

(A Magyarország tudósítójától.) Barcson *Mayer* János 3853, Csurgón *Bárczay* Ferenc 10.011, Igalon *Bánó* Iván 10.512, *Öry-Szabó* Dezső 2246, *Párkány* József 1046, Szigetváron gróf *Festetich* Domokos 8290, Lengyeltótin *Temple* Rezső 6703, *Gaal* Oljvér 3360, *Bethlen* András 1850, Kaposvárott *Bornemisza* Géza 9200 ajánlást nyujtott be.

Megtörik a néma hetet

Az ország legtöbb választókerületében, amelyben március 31-én lesz a választás, a mai nappal *megkezdődnék a néma hét.* Amint a *Magyarország* tegnap megírta, a legutóbbi választójogi törvény *a néma hétről nem foglal intézkedést magában,* a közigazgatási hatóságok azonban a joggyakorlat alapján az ajánlások benyujtása után nem engedélyeznek gyüléseket sehol. De mert a választási agitáció a gyomai szomorú esetet leszámítva, az egész országban mindenütt a legpéldásabb rendben és nyugalomban folyt le, *Kozma belügyminiszter, értesülésünk szerint, bizalmas rendeletet küld szét a közigazgatási hatóságokhoz: március 24-én és 25-én Békés megye területét kivéve, ahol általános gyülésitilalom van, az ország valamennyi kerületében szabadon rendezhetnek választási gyüléseket a pártok.*

A néma hetet se kívánja a belügyminiszter olyan szigorúan értelmezni, mint ahogy ez a multban történt. A helyi viszonyoktól, elsősorban a lakosság hangulatától van függővé téve, hogy a közigazgatási hatóságok az úgynevezett néma hét alatt *adnak-e gyülési engedélyt vagy sem?* Ahol általános nyugalom volt, ahol eddig semmi zavaró körülmény nem mutatkozott, a közigazgatási hatóságoknak *jogukban áll gyülési engedélyt adni az egész néma héten.*

Délutáni ajánlási jelentések

(A Magyarország tudósítójától.) Délután a nemzeti egység pártja a következő jelentéseket kapta:

Vác: Korniss Gyula 8017, *Lenkey* László 1100, Jászapáti: *Ferenc* nyilaskeresztes 1037.

Borsod megye: Sajószentpéter: *Ronkay* Ferenc (hivatalos) 18.273, *Bukovszky* Vilmos radikális 1465. Feled: *Krudy* Ferenc (hiv.) 1704, *Gundelfingen* József (független kisgazda) 1209, Edelény: *Radvánszky* Kálmán báró (hiv.) 8234, *Váczi* József kisgazda 4325. Mezőcsát: *Nagy* Iván (hiv.) 2326. *Farkas* Olivér kisgazda 1583. Mezőkeresztes: *Martsekényi* Imre 5515. *Meltzer* Béla 975. (Csak a szükséges ajánlásokat nyujtotta be.) Onod: *Lukács Béla egyhangú.* Ózd: *Biró: Pál egyhangú.*

Abaújtorna megye: Garbócbodány: *Melczer* Lilla egyhangú, Gönc: *Bárczay* János (hiv.) 7891, *Perley* Lajos 4162, Szikszó: *Farkas* Géza egyhangú.

A pestkörnyéki választókerületben a Nemzeti Egységpárt 52.600, a kereszténypárt 10.900, a szabadelvű demokrata párt 10.500, a szociáldemokraták 5000 és a nemzeti szocialisták 5398 ajánlást nyujtottak be.

A nemzeti radikális párt és Kossuth-párt szövetségének nagygyülése a Budapesti Színházban

A Nemzeti Radikális Párt és Függetlenségi Kossuth Párt Szövetsége az Országos Hadviselt Párttal karöltve, vasárnap délután három órakor nagygyülést tart a Budapesti Színházban (Aréna út és István út sarok). Felszólalnak: vitéz *Bajcsy Zsilinszky* Endre, *Nagy* Vince dr., *Rupert* Rezső özv. *Bognó* Zsigmondné, az Országos Hadviselt Párt elnöke, *Ketykó* István és *Pastéka* András hadirokkantak.

Vegyen vagy rendeljen osztálysorsjegyet a szerencséthozó
KISS bankházban, Budapest, Kossuth Lajos u. 1.
(Ferenciek temploma mellett)
Telefon: 85-2-42

és alkatrészek nagyban és kicsinyben legolcsóbban. Javítóműhely, olcsó árak
Láng Imre kerékpár és gyermekkocsi raktára,
Budapest, VI., Teréz körút 3/m.

Ára 10 fillér

MAGYARORSZÁG

XLII. évfolyam, 69. szám
Budapest, 1935.
március 24. vasárnap

Szerkeszti
ZILAHY LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
45-5-50 — 57-ig, 46-4-18

Mindnyájunk gyásza

Kozma Miklós belügyminiszter mondotta Nagykátán, egy programbeszédben:

»Féltem attól, hogy a pártszenvedélyek harcában a szomorú eseményt egyesek arra használják fel, hogy pártérdekeket szolgáljanak vele. Ma megállapíthatom, hogy ez az aggodalmam, hála Istennek, nem vált valóra. Az egész magyar közvélemény, minden párt, a polgári és a szociáldemokrata sajtó, a szélső baloldaltól a szélső jobboldalig, a szomorú eseményben csak és kizárólag keserves magyar ügyet látott.«

Nem kell magyarázni, hogy a »szomorú esemény« fölött a csendőrök páncélfényű kakastolla leng. Csak ki kell mondani ezt a szót »Endrőd«, az ember tüstént hallja a puskaropogást, érzi a lőporfüst szúrós szagát és látja a sortűz elől fölhördülve hátráló paraszt tömeget.

Természetes dolog, hogy a belügyminiszter a fülledt aggodalom órái után megkönnyebbülten mond köszönetet a magyar józanságnak, amely nem türte, hogy a lelkiismeretlen demagógia zászlójára tüzze e falusi tragédiát. Hiszen Endrőd könnyen a kiindulópontja lehetett volna egy hosszú és nehezen megfékezhető izgalmi folyamatnak, amely százszoros veszedelmeket jelent éppen a választások feszült légkörében.

De íme, a szomorú ügyet sikerült lokalizálni. A mérgezés nem terjedt túl egy község területén, miután a magyar nép komolysága, a nemzet életösztöne azonnal körülépítette védekező falával a tűzfészket, ahogy az egészséges szervezet sző körül kötőszövettel egy genyes sebet.

Az akut baj tehát elmult. Sőt a szegény halottak kiömlött véréből még egy kis vigasz is születik a tapasztalás révén, hogy láthattuk: a magyar lelkiségben van elég komolyság és erő, hogy a legveszélyesebb pillanatban ne ragadtassa magát jóvátehetetlen cselekedetre.

Most már csak az kell, hogy a magyar lélek előtt szimbólummá váljék a falusi ács hét koporsója. Hogy minden magyar ember érezze ez eseményen keresztül: nemcsak ott és nemcsak akkor van tragédia, amikor a sortűz már eldördült.

Az kellene, hogy e megdöbbenésen át ráébredjünk, hogy hamarabb is el lehet kezdeni a komolyságot. És hogy az Endrőd után támadt egyöntetű szolidaritás a helyén volna más, vértelen, de nem kevésbé tragikus esetekben is.

Hiszen a magyar népet annyi hangtalan és füsttelen sortűz pusztítja. Az egyke, a tüdővész, a munkanélküliség, hogy ne is említsük a többi társadalmi bajt, amely egyformán származik ásatag berendezkedéseinkből és abból az összeszabdalt, megcsonkított állapotból, amelybe a nemzet a világháború után került.

De nem is kell külön vennünk a magunk belső bajait. Csak rá kell néznünk az országra, felülről, mintha repülőgépen ülnénk. Csak egy pillantás erre a kis térképfoltra, amelyet köröskörül irígység-sárgával és rágalom-lilával színezett nagyobb térképfoltok fojtogatnak. Hát nem volna érthető, hát nem lenne életbevágóan szükséges, hogy ez üldözött terület egész népe oly forró közösségben éljen, mint egy család, amelyet eggyékovácsolt a szerencsétlenség.

Nyolc millió hűséges testvér! Bár ez születne meg az irtózásból, amelylyel a nemzet az endrődi tragédia hírét fogadta. Hogy mosna el a fölébredt, igazi szolidaritás minden bajt, akár kivülről, akár belülről fenyegesse a veszedelem Magyarországot.

Andaházit fél évre kitiltották Békésből

A gyulai ügyészségen már kihallgatták 177 kerületben benyujtották az ajánlásokat

Gyűlésengedélyek a „néma héten"

Gyula, március 23.

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) Dr. *Tompa* Gyula ügyészségi elnök tegnap este *Endrődről* hazaérkezett *Gyulára*. Utasítására a nyomozás az endrődi eset ügyében lankadatlan erővel folyik.

Andaházi-Kasnya Béla tegnap este 8 órakor *Gyomára* érkezett. A vasútról szállására hajtatott. Éjfél körül kézbesítették neki a gyomai főszolgabíró, mint elsőfokú közigazgatási hatóság végzését, amely szerint *kiutasították a gyomai járás területéről.*

Andaházi kihallgatása és kiutasítása

A Magyar Távirati Iroda a következő közleményt kapta: Az endrődi véres eseményekkel kapcsolatban az illetékes bünügyi hatóságok úgy a népgyülésen lefolyt eseményekre, mint az azt megelőző eseményekre vonatkozólag *a vizsgálatot megindították.* A gyulai királyi ügyészség a nyomozást elrendelte abban a tekintetben, hogy *a történtekért kit terhel a felelősség. Ennek során Andaházi Kasnya Béla is kihallgattatott.*

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A békésvármegyei illetékes közigazgatási hatóság *Andaházi-Kasnya Bélát a vármegye egész területéről kitiltotta.* A kitiltás az 5112—914. számú belügyminiszteri rendelet alapján történt, amelynek 9. szakasza a következőképpen rendelkezik:

A rendőrség azt a magyar állampolgárt, akinek illetőségi községe nem fekszik a törvényhatóság területén, *a törvényhatóság egész területéről kitilthatja*, ha ottartózkodása *az állam érdekeire vagy a közrendre és közbiztonságra aggályos.*

Eltemették a hetedik halottat

Békéscsaba, március 23.

Ma délelőtt temették el *Endrődön* a zavargások *hetedik* áldozatát, *Gyuricza Bálintnét*, a község lakosságának osztatlan részvéte mellett. A temetés csendben és teljes rendben folyt le.

Budapesti detektívek

Mint tudósítónk jelenti, az endrődi tragikus választással kapcsolatban megindított bűnvádi vizsgálat legnagyobb erélyel folyik. A belügyminiszter intézkedésére *a budapesti főkapitányságról detektívek mentek le Gyulára*, ahol az ügyészség elnökénél jelentkeztek és utasítást kaptak vizsgálatuk lefolytatására.

A budapesti detektívek már tegnap megjelentek *Gyomán* és *Endrődön* és ott a véres esemény előzményeit, valamint lefolyását igyekeznek nyomozásuk során tisztázni. Eközben természetesen igyekeznek adatokat szerezni *Andaházi-Kasnya* Béla szerepéről.

Bizalmas rendelettel felfüggesztették a néma hetet

(A Magyarország tudósítójától.) A választási küzdelem elérkezett első döntő napjához. Amint a *Magyarország* tegnap megírta, 174 nyiltszavazásos vidéki kerületben és három titkosan szavazó kerületben (ez utóbbiak 9 mandátumot reprezentálnak) ma déli egy óráig kell benyujtani az ajánlásokat.

Az ajánlásokat a választási biztosnak kell benyujtani, aki a törvény értelmében *36 óra alatt* vizsgálja át az aláírásokat. Ha igen nagy a benyujtott ajánlások száma, ezt az időt további *36 órával meghosszabbíthatja.* Az ajánlások átvizsgálása után közli a jelöltekkel az eredményt és a szükséghez képest *24—48 óra időt ad a pót-*

Andrásházi Kassnya Béla

Parkrészlet c. képének
repr.
Vas. Lpk. 1913. 734. l.

Calvin
Obuda, ref. tpl román 3

374

KLENAKI RÉSZLET.

SZABÁCZI UTCZA.

KÉPEK A SZERB HARCZTÉRRŐL. — Andaházy Kasnya Béla rajzai, a ki maga is megsebesült a Szabácz körüli harczokban.

A PATRICZIUS.

Regény. *(Folytatás.)*

Irta *John Galsworthy.* — Angolból *Kendeffy Katinka.*

Milton tudta, hogy az ő gondolatvilága beláthatlan távolságban van az öcscsétől, Bertie pedig még a testvérétől is félt, nehogy sejtelme támadjon valamiről, a mi a lelkében történik, épen úgy féltette minden gondolatát, mint a hogy egy diplomacziai titkot, vagy valamely érdekes verseny-istálló-hírt, vagy bármit, a mi megcsorbitotta az élet felett való uralkodás hatalmát. Sajnálta és irigyelte, mert az ő sajátos véleménye szerint kissebbitette a stoikus önteltsége iránt érzett tiszteletet. A lelke titkos rejtekében sértve érezte magát a büszkeség. Bár keveset beszélt, az elmélkedés hatalma nem tagadtatott meg tőle — oly tulajdonság volt ez, mely határozott jellemű, májbajra hajló egyéneknél gyakori. Egyszer Nepalban egy vadászaton egészen megelégedett, boldog hónapot töltött el s nem volt mellette senki, csak egy Ghoorka szolga, a ki egyetlen szót sem tudott angolul. Azoknak, a kik kérdezték, nem unta-e halálosan, hogy egy hónapig egy szót se szóljon, azt felelte:

— Világért sem! Sokat gondolkoztam s az mindent pótolt.

A Milton szomorú esete iránt a testvér rokonérzésével s a megcsontosodott nőgyülölő türelmetlenségével viselkedett. Az asszonyoktól félt. Mélységes bizalmatlanságot érzett azok iránt a lények iránt, a kiknek olyan kikiáltott hatalmuk volt, hogy mindent kicsikarjanak az emberből. Olyan ferfi volt, a kiben egyszer egy nő igazi nagy érzést kelthet fel, de a ki addig az egész nem iránt tökéletes közönnyel viseltetik, azután pedig egyetlen egy kivételével, ugyanazt fogja érezni az egész nemmel szemben, mint előbb. A nő olyan, mint maga az élet: olyan teremtmény, melyre vigyázni kell, melyet csak óvatosan szabad használni s illő engedelmességre kell szoktatni. Ennélfogva az egyetlen megjegyzés, melyet a Milton bánatára tett, hirtelen odavetve csak ennyi volt:

— Remélem, édes öregem, nem veszed túlságosan komolyan azt a dolgot.

Zavartalan, mélységes hallgatás volt erre a felelet. De mikor a Mrs. Noel lakása elé értek, Milton megszólalt:

— Kérlek, vezesd tovább a lovamat, be akarok ide menni.

Mrs. Noel a zongoránál ült. Ujjai lustán pihentek a billentyükön. Egy megbirálandó zenemű valamely sorával foglalkozott. Hosszú perczek óta ült igy, de szelleme nem fogadta be a hangjegyeket.

Mikor a Milton árnyéka elsötétítette azt a kis fénysávot, melynél már úgyis alig látott, összerezzent s felállott. De nem közeledett feléje s egy szót sem szólt. Milton szónélkül jött be, odament a kandallóhoz s mereven nézett az üres tűzhelyre.

Egy teknősbéka szinü macska fecskét lesett az ablakon, de a Milton jötte megzavarta s duzzogva huzódott be a szék alá.

Úgy tetszett, hogy a hallgatás, mely mindkettőjük jövője fölött döntött, sohasem fog véget érni s mégsem volt egyiknek sem annyi ereje, hogy megszakitsa.

Végre, az asszony végigsimitotta a Milton kabát-ujját s igy szólt:

— Milyen vizes!

Milton összerezzent az összetartozás e gyöngéd megnyilatkozására. Aztán újra hallgatva állottak egymással szemben s a csendet nem zavarta meg semmi, csak a macska nyelvének a halk csettenése, a mint a talpát nyalta.

De az asszonyban nagyobb volt a némaság iránt való képesség, mint a férfiban, azért neki kellett előbb beszélnie:

— Bocsásson meg, hogy újra itt vagyok. Tennünk kell valamit... Ez a pletyka...

— Oh! Az! — Szólt közbe az asszony; Tehetek valamit, a mi jóvá teszi, úgy hogy maga kárát ne vallja?

Most Miltonon volt a sor, hogy gúnyosan legőrbitse az ajkát.

— Istenem! Dehogy! Hagyja; beszéljenek!

A szemük most már találkozott s ha egyszer össze fonódott a tekintetük, többé nem volt erejük, hogy szétszakitsák.

Végre Mrs. Noel szólt:

— Meg tud nekem valaha bocsátani?

— Nincs mit, — az én hibám volt.

— Nem. Nekem jobban kellett volna ismernem magát.

Oly mélységes értelme volt ennek a pár szónak, olyan nagyszerüen, finoman kifejezte mindazt, a mire az asszony kész volt és azt a kétségbeesett tudást is, hogy a férfi nem volt és soha sem lesz az, a ki a poklokon keresztül is megalkuszik, — hogy Miltonnak vonaglott az arcza.

— Nem a félelem tart vissza, ezt az egyet higyje el nekem.

— Hiszen...

Újabb végtelen hallgatás következett s bár oly közel voltak egymáshoz, hogy az arczuk csaknem összeért, — a szemük többé nem találkozott. Aztán Milton azt mondta:

— Igy nincs más hátra, minthogy búcsúzzunk.

Azoknak az ajkaknak a világos beszédére, melyek bár mosolyogtak, képtelenek voltak arra, hogy elrejtsék a lélek halálos kinját. — Mrs. Noel oly fehér lett, mint a ruhája. De a szeme kitágult s minden más fény hiányában oly sötét volt, mintha felemésztette volna az asszony vitalitásának minden cseppjét; s a tekintetéből büszke és fájdalmas szemrehányás áradt.

Milton minden izében remegve, oly erővel szorította össze a mellén a karjait, hogy csaknem kipréselte önmagából a lélekzetet. Elfordult s az ablakhoz ment. A legparányibb hang sem hagyta el az asszony ajkát s Milton hátranézett. A sötét szempár tekintete követte minden mozdulatát és a férfi nem birta tovább, eltakarta az arczát s kirohant a szobából.

Mrs. Noel egy ideig ott állott, a hol Milton hagyta; aztán visszament a zongorához, leült s újra megpróbált azzal a zenei sorral foglalkozni. A macska visszalopódzott az ablakhoz a fecskéihez. A napfény lassan-lassan elhalt a hársfa legfelső ágain is; apró sűrű cseppekben megeredt az eső.

XX.

Clanal Fresnay, Vicomte Harbinger, harminczegy éves korában talán a leggondtalanabb főura volt az Egyesült királyságnak. Hála egy ősének, a ki birtokot vett s százharmincz évvel hamarább mondott búcsút a földi életnek, mielőtt annak a birtoknak egy kicsi részére felépitették volna Nettelfold városkáját s hála egy apának, a ki az ő gyermekkorában halt meg, de előbb tapintatos, számító képességgel eladta a nevezett várost, — a birtokain kivül óriási jövedelmei voltak a készpénze után. Magas, tökéletesen arányos alakján feltünő szép fejjel, élesen metszett vonásokkal, első pillanatra az erő benyomását tette az emberre. Ez az érzés azonban kissé elhalványult, mikor beszélni kezdett. Nem anynyira a beszéd modora — mely jargonos kifejezéseivel mindent tréfára fordított, hanem az az érzés, mely ebből származott keltette fel a gondolatot, hogy a szó mögött lakó szellem természetes hajlandóságánál fogva mindig azt az utat választja, melyen legkevesebb ellentállással kell megküzdenie. Valójában azokhoz az egyéniségekhez tartozott, a kik a politikai és szocziális életben igen gyakran előtérbe kerülnek a megjelenésük, rangjuk, nyugodtságuk miatt s az által a félig ösztönszerű, félig csak ráragadt hajlandóság által, mely mindig egyenes vonalban szeli le a kanyarulatokat. Természetesen nem volt rest, irt egy könyvet, utazott, önkéntes testőrkapitány, békebiró, kitünő sportsman, mindig kész és tehetséges szónok volt. Igazságtalanság lett volna, ha azt mondja valaki, hogy a szocziális reformok iránt való lelkesedése látszólagos. Elég őszinte volt ez a maga nemében s mindenesetre azt bizonyitotta, hogy nem hiányzik belőle a képzelőtehetség s a jó szív. De át, meg át volt itatva azzal a nyilvános főiskolai szokással, azzal a különös, specziálisan angol szokással, mely oly hatalmas és csábító, hogy az alaptermészetnél erősebb, második természetté válik, — az a szokás, a mely a világon mindent egyetlen osztály előitéleteivel és mértékével mér. Mivel minden közeli ismerőse ugyanabban a hibában szenvedett, halvány sejtelme sem volt erről a szokásáról, sőt semmit sem vetett meg annyira a politikai életben, mint azt a szük előitéletekkel, gyülölködéssel terhelt látókört, melyet a Nonconformista s munkáspárti politikusoknál tapasztalt. Soha sem ismerte volna el, hogy bizonyos kapuk becsukódtak a születésénél, bezárultak mikor Etonba mert s vaspánt és lakat alá kerültek, mikor Cambridgebe került. Senki sem tagadhatta, hogy az elvei s meggyőződései között sok értékes anyag van, de sokkal több eredetiségre lett volna szüksége, mint a mennyi neki jutott, hogy más szempontból nézze és birálja az életet, mint a melyben születése perczétől nevelkedett, mint a milyenre, mióta öntudatos — tanitották. Hogy valaki teljesen megértse Harbingert, elfogulatlan szemmel és lélekkel, végig kellett volna, hogy nézzen egy olyan nagy cricket-matcheot, melyben ő gyermekkorában sokszor szerepelt. Látnia kellett volna valamely magas részrehajlatlan pontról azt a rétet, melyet egy csodálatos sereg lepett el, melynek minden tagja egyformán lépett, minden arczon ugyanaz a kifejezés ült, mindenik tetőtőltalpig egyformán volt öltözve. Látnia kellett volna azt a sereget, mely a meggyőződés és szokás egyöntetüségének a világ kezdete óta a legtökéletesebb megtestesülése volt. Nem, az ő környezete valóban nem volt alkalmas arra, hogy originális egyéniséggé fejlődjön. Ezenkivül inkább sebesen rohanó patak volt, mint mély viz s az élet sohasem hagyta őt egyedül, sohasem adott módot a hallgatásra. Olyan emberekkel érintkezett, a kiknek többé-kevésbbé játék volt a politika, mindenütt körülrajongták, semmiféle fegyelem sem nehezedett rá, — azért csodának vehető, hogy ennyire komoly tudott maradni. Sohasem volt szerelmes, de tavaly, mikor Barbarát bemutatták, első látásra elvesztette a fejét. Bár halálosan szerette a leányt, még sem kérte feleségül. Talán nem volt ideje, alkalma, talán hiányzott a bátorsága vagy meggyőződése is. Mikor mellette volt, úgy érezte, egy perczet sem élhet tovább, a nélkül, hogy a sorsát tudja; mikor távol volt tőle, valóságos megkönnyebbülést érzett, mert annyi tenni és mondani valója volt, s mindenhez oly kevés időt adott a sors, de ezalatt a két hét alatt, melyet a Barbara kedvéért a Milton ügyének szentelt, érzelmei elérték azt a fokot, a mikor már legkevésbbé sem kellemesek.

Nem ismerte el, hogy a nyugtalanságának Courtier az oka, mert elvégre is, Courtier senki és semmi s ráadásul egy szélsőségekbe csapó lény; ezek pedig mindig különös mosolyt csaltak a Harbinger arczára.

Mindazonáltal valahányszor arra a vérmes, nyugodt, ironikus arczra nézett, hideg kutató pillantásokat küldött feléje, sőt a félelem árnyéka is elsötétitette a szemét. Igaz, hogy ritkán találkoztak, mert az ő napja autózással s kortesbeszédekkel telt el, mig Courtier irt és lovagolt; járni még nem igen tudott. De egyszer-kétszer késő éjszaka belemelegedett a veszendő czélok lovagjával valamely vitába s ilyenkor igen hamar rosszul palástolt türelmetlenség csengett a hangjában. Érthetetlennek tartotta, hogy egy ember azzal fecsérelje el az életét, hogy döglött lovakat hajtson a holdba vezető útján! A fény mindig fény maradt s emberi természet sohasem lesz más, mint emberi természet! S mindenek felett bosszantó felfedezés volt a Courtier szemének az a tekintete, vagy a hangjának az a sajátságos csengése, mely világosan mondta: — Fiatal barátom, a levese hideg!

Egy ilyen éjszakát követő reggel, meglátta Barbarát, a mint lovagló ruhában az istállók felé tartott. Engedelmet kért, hogy vele mehessen, de szokatlanul szótlan volt, a szive körül különös szorongást érzett s a torka nevetségesen kiszáradt.

A Moukland Courti istállók nagyobbak voltak, mint sok vidéki lakóház. Harmincz ló számára épültek, de most a kicsi Anu ponnijával együtt csak huszonegy ló volt benne. Magasság, tökéletes világitás, fényesség és tiszta levegő tekintetében az egész megyében nem volt ehhez hasonló. Valóban lehetetlennek tetszett, hogy ebben az istállóban annyira elfeledkezzen magáról egy ló, hogy eszébe jusson, hogy ő ló. Minden reggel a főbejárat mellett elhelyeztek egy ládát, melyben répa, murok, alma s czukordarabok állottak azok rendelkezésére, a kik a palota drága lakóinak kedveskedni akartak. (Folytatása következik.)

Blériot meghalt

Louis Blériot, a 20. század legjelentősebb technikai vívmányának, a motoros repülésnek egyik gyakorlati megteremtője, meghalt.

Az az ember, akivel egy szívroham végzett szombaton éjjel, nemcsak a repülés nagy úttörője, nemcsak a motoros repülést teremtette meg: *részese egy egész korszak megteremtésének.* Az 1900-as évekkel kezdődő nagy technikai fellendülésnek kimagasló alakja, egyforman nagy repülőgépkonstruktőrnek és pilótának és ha a 20. század a repülés százada, akkor ő volt egyike a legjellemzőbb 20. századi embereknek. Neve »boldog békeidőket« idéz, hosszú szűk szoknyákat, malomkerékkalapokat, kezdődő futurizmust, a tespedő polgári légkör megnehezülését, a világháború vihara előtti fülledtséget.

Ezerkilencszáznyolc októberében szállt fel először gépével, Touriból Arthenayba repült, majd 1909 júliusában átrepülte a La Manche csatornát. Ezután európai körútra indult, október 18-án Budapesten volt. A *Pesti Napló* 1909 október 19-iki számában háromoldalas beszámolót közöl Budapest népének nagy élményéről, amikor *a Rákosmezőről egy fészerből előhúzták Blériot gépét és a »merész francia« felszállott a levegőbe.* A *Pesti Napló* így vezette be a tudósítást:

»Hová lett Icarus és hová Dedalus meséje? Zeus halállal büntette meg az embert, mert repülni akart, de azóta elmult ezer vagy kétezer esztendő, az emberiség megdöntötte isteneit, felszabadította magát és hatalmába vette a világot alkotó négy elemet. Övé a tűz, a föld, a víz és *övé most már a levegő is.* És tegnap százezernyi tömegek üdvözölték mámoros örömmel itt Budapesten azt a nagy pillanatot, amelyben először láthatták az embert repülni. Ez az ember nem közülünk való, idegen faj, idegen vér keveredése, de ki gondolt arra abban a nagy pillanatban, mikor szárnyas gépe egyszerre fölemelkedett, kiszaladt alóla a föld és ő könnyen, biztosan, bátran szállt át a fejünk fölött, kanyarodott az erdők sűrűjének és vágott neki a hunyó nap fényének. És ekkor, *az emlékezetben örökké élő és eleven századmásodpercekben senki sem kérdhette, hogy ki ez, honnan jött, csak mindenkiből egy ujjongó, évezredeken diadalmaskodó örömkiáltás szakadt ki: az ember repül!«*

És később: »Repül!... Repül!... Száll ajkról ajkra, a motor diófa légcsavarja erős lendületről jobbra, balra vág, a motor már dolgozni kezd, aztán egyszerre csak egy homályos kört látni, valami *lélekbefutó berregés tölti meg a levegőt, a gép szalad, gyorsan, könnyen előbbre, mindig előbbre, a csavar gyorsasága káprázatos... amíg most!..., most!..., kiabál mindenki és láthatatlan erő, egy megfoghatatlannak tűnő hatalom megfogja a gépet, a föld kiszalad alóla és Blériot fenn van a levegőben.* Hogy történt? Mikor? Megfigyelni is alig lehetett.«

Este a magyar mérnök- és építészegylet Blériot és neje tiszteletére fogadóestet rendezett, amelyen megjelent *Szterényi* államtitkár, a kormány hivatalos képviselője, *Josipovich* horvát bán és sokan mások. Az estélyen Blériotné asszony elmondotta, hogy ő bár ismeri a monoplán egész szerkezetét, még nem szállott fel azonban, majd csak akkor fog felszállni, ha a repülés *még biztosabb lesz...* Azóta már Blériotné is repült, Azóta már az úrvezető pilótanők száma meghaladja a tízezret. Azóta átrepülték az összes óceánokat és körülrepülték a földet, de azért még most sem, az azóta bekövetkezettek ismeretében sem tudunk mosolyogni régi kollégánk lelkesedésén, aki akkor 1909-ben Icarus és Dedalus meséjét idézte és ujjongott, hogy az ember meghódította a levegőt.

Amikor a világ repülői gyászolják nagy elődüket, el kell mondani róla, hogy 1872-ben született *Cambraiban*, katonamérnöki tanulmányai bevégzése után hadnagyként szolgált, majd mint a Bagés-cég mérnöke elektrotechnikával foglalkozott. Később önállósította magát és acetilénfényszórókat gyártott. Az aviatika iránt már a 90-es években erősen érdeklődött, de valójában csak 1900-ban kezdett el a repüléssel foglalkozni. Bámulatos energiával és kitartással 1908-ig tíz különböző rendszerű gépet szerkesztett és próbált ki, míg végre sok balsiker után megalkotta a történeti nevezetességű XI. számú monoplánját, amellyel 1909 július 25-én Calais és Dover között 23 perc alatt átrepülte a La Manche csatornát. Egy évig ünneplik, majd az új gép tömeges gyártásával és tökéletesítésével foglalkozik. Azóta is a repülőgépkonstrukció, illetőleg gyártás kötötte le haláláig.

Hogyan akarták elfoglalni Addisz-Abebát az abesszin bandák?

A *Giornale d'Italia* érdekes részleteket közöl az abesszin szabadbandák legutóbbi támadási kísérletéről és felfedi, hogy az olasz kormány előzetes értesülések alapján *tudott az ellenséges abesszinek terveiről.*

A lap leleplezi az abesszinek támadási tervét, amely a következő volt: *Imru* hercegnek Akaki felől és *Kassza* hercegnek Entotto felől kellett volna támadnia. A felkelők végzetes tévedésben voltak, ugyanis a külföldi hamis hírekre támaszkodva azt hitték, hogy az olaszok repülőgépei tönkrementek és megbénult az utánpótlási szolgálet. Ilyen körülmények között a lázadók könnyű feladatnak találták a főváros elfoglalását. Másrészről a nagy vereséget *Petrosz* abunának is köszönhetik, aki féktelen dühvel lázított az olasz uralom ellen és biztos győzelmet hirdetett a katonáknak, ha a tervet még július 30-a Szent György napja, előtt végrehajtják. *Averra Kassza* herceg — mint már egyes jelentések hírül adták — súlyosan megsebesülve menekült el, de az olasz csapatok már nyomában vannak. A leghevesebb ütközet az Addisz-Abeba melletti erdőben folyt le és az abesszinek ott vesztették a legtöbb halottat. Az Akaki felől vonuló abesszin csapat pedig már a repülőgépek dübörgésének hallatára megfutott és nem is szállt harcba.

Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vérfődulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Szovjetzászlós, franciatrikolóros tüntetés a saarbrückeni német határon

Saarbrücken, augusztus 3.

A *Német Távirati Iroda* jelenti: Amíg Németország ifjúsága az olimpiai játékok alkalmával a világbékéért száll síkra, addig a *saarbrückeni német határ mentén fegyelmezetlen vörös bandák* járnak és legkihívóbb módon viselkednek. Igy augusztus 2-án délután négy órakor a Saarbrücken közelében lévő Spicherer magaslaton a francia néparcvonal nagy népgyűlést tartott, amelyen mintegy háromezer ember vett részt. A gyűlés befejezése után teljesen felbomlott a rend és *a gyűlés résztvevői lobogó szovjetzászlókkal, háromszínű francia zászlókkal és a néparcvonal zászlóival a német határra vonultak és felemelt öklökkel tüntetést rendeztek.* A tömegből ezenkívül léggömböket engedtek fel *úszító tartalmú röpiratokkal.* A léggömböket német területre röpítették át. Francia rendőrség és csendőrség védelemben részesítette a tüntetőket, sőt résztvett a tüntetésben több magasrangú rendőrtiszt is.

Tekintettel Németországnak világosan hangsúlyozott békeakaratára, ez az eljárás — amelyet egyébként többszáz német teljesen fegyelmezett módon figyelt meg a határszélen — példátlan kihívást jelent.

Fabinyi miniszter és Shvoy tábornok Hitlernél

Berlin, augusztus 3.

Hitler kancellár hétfőn délelőtt fogadta *Tajcsitaot*, a kínai számvizsgáló hivatal elnökét, Jacob Gould *Schurmant*, az Egyesült Államok volt berlini nagykövetét, *Fabinyi* Tihamér magyar pénzügyminisztert, *Shvoy* István gyalogsági tábornokot, a magyar honvédség főparancsnokát, délben pedig a barodai maharádzsát és Dino *Alfieri* olasz sajtó- és propagandaügyi minisztert. Dino Alfieri egyébként az elmúlt héten Berlinbe érkezése után azonnal látogatást tett Göbbels birodalmi propagandaügyi miniszternél.

Makray Lajos a királykérdésről

(Saját tudósítónktól.) A nemzeti legitimista néppárt vasárnap Dombóvárott zászlóbontó nagygyűlést tartott, amelyen vitéz *Makray* Lajos országgyűlési képviselő bejelentette, hogy *a párt a királykérdést napirendre tűzi.* Mi tömegerővé és politikai erővé akarjuk a királyhűséget kiszélesíteni és fejleszteni, — mondotta beszéde folyamán — mert ennek segítségével visszaállíthatjuk azt a szerves kapcsolatot, amely bennünket a magyar ezeresztendős multtal összeköt. Királykérdés, mint ilyen nincs, mert csak akkor volna, ha nem volna király. De nekünk van örökös királyunk. Nem dinasztikus érdekből, hanem *a magyar nemzet jövője, integritása és a revízió érdekében kell ezt a kérdést megoldani.* A mi feladatunk a király trónralépését előkészíteni. Mi azért akarjuk visszahozni a királyt, hogy egésszé tegyük a nemzet testét. Azt mondják, hogy Habsburg-lakájok vagyunk. Én a királynak magának is megmondtam, — emelte fel hangját Makray — hogy *nem a dinasztia ügyében fáradozom, mert ez nem fontos, hanem csak a nemzet fontos.* Ha azt látnám, hogy a Habsburg-család visszahozása ártalmas az országra, én lennék a legelső, aki ellenük fordulnék. *Mi a kormányzóban a magyar alkotmányosság őrzőjét és védőjét látjuk.* Egyik kézzel fogja a multat, a másik kézzel vezet bennünket a jövőbe és az lesz számára a legnagyobb történelmi dicsőség, ha ő vezeti kezénél fogva a magyar királyt a trónra.

Beszédének végén az időszerű politikai gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Kereszténységellenes módszert akarnak behozni Magyarországra, — mondotta — ez ellenkezik a magyar szellemmel. *a magyar nemzet soha semmiféle pártdiktatúra előtt nem vágódott hasra.*

Utána *Payr* Hugó országgyűlési képviselő beszélt, aki foglalkozott gróf *Zichy* Jánosnak *Az Est*-ben megjelent nyilatkozatával és azt magyarázta, hogy *a legitimizmus politikája nem lehet konjunktúrapolitika*, a legitimizmus eszménye a magyar nép millióinak lelkében él.

†

Haas és Somogyi „Speciális Üveg-Vasszerkezetek Gyára" R.-T. Igazgatósága és **Felügyelőbizottsága** mélyen megrendülve jelenti, hogy a cégnek megalakulása óta társigazgatója

HAAS JÁNOS

mérnök

e hónap 2-án váratlanul elhúnyt.

A megboldogult páratlan lelkiismeretességgel és odaadással vett részt a vállalat megalakulásában és közel 30 éven át annak vezetésében.

Széles körben ismert korrektsége, szerénysége és szívjósága örök emléket állit neki szívünkben. Szaktudásával elévülhetetlen érdemeket szerzett vállalatunk felvirágoztatása körül.

Szerdán, e hónap 5-én, délután 5 órakor kísérjük utolsó útjára a farkasréti temető ág. h. ev. halottasházából.

†

Haas és Somogyi „Speciális Üveg-Vasszerkezetek Gyára" R.-T. tisztviselői és **munkásai** szomorodott szívvel jelentik, hogy a vállalat igazgatója

HAAS JÁNOS

mérnök, igazgató úr

e hó 2-án hirtelen elhúnyt.

Az elhúnytban a vállalat alkalmazottai egy puritán jellemű, igazságos főnököt veszítettek, akinek emléke nehezen pótolható űrt hagy hátra.

Egyike volt azoknak a ritka főnököknek, akik megértéssel vannak alkalmazottaik sorsa iránt.

Temetése szerdán, e hó 5-én délután 5 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából az ág. h. ev. egyház szertartása szerint.

AZ ÚJ IPARTÖRVÉNYNOVELLA

Az ipari közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1936. évi VI. törvénycikk

A most megjelent zsebkönyv nélkülözhetetlen azoknak, akik az ipari közigazgatás szövevényes útvesztőjében eligazodni kívánnak

Irta: **dr. Lippay István.** — Ára **2.—** pengő

Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet körút 18—20.

Súlyos autószerencsétlenségek

Összeütközött két autó a mendei országúton — öten életveszélyesen megsebesültek

(Saját tudósítónktól.) Hétfőn este súlyos kimenetelű autókarambol történt a mendei országúton, a Kucorgó-csárda előtt, ahol az országútnak hármas elágazódása van. A BH 186. rendszámú autómentő-autó, amely egy sérült gépkocsit vontatott, összeütközött a HV 003. rendszámú MATEOSz-autóval. *Mindhárom autó egymás hegyén-hátán irtózatos recsegéssel, ropogással az árokba fordultak.* A szerencsétlenségnek súlyos sebesültjei vannak. Az autómentő sofőrje: *Gessler* Mihály 29 éves sofőr, aki Budapesten a Mária ucca 101. szám alatt lakik, fejsérülést szenvedett, de kötözés után *eltávozott* a kórházból. A mellette ülő *Lővy* Gyula 29 éves fodrászsegéd, budapesti lakos *agyrázkódást* szenvedett. A MATEOSz-kocsi sofőrjének *Góbor* József 30 éves hevesi lakosnak *jobbkarját az autó üvegszélvédőjének szilánkjai majdnem teljesen levágták*, a kormány pedig *benyomta mellkasát. Braun* Gábor 29 éves hevesi lakos *agyrázkódást és fejzúzódásokat* szenvedett. *Szabó* János mészáros és kereskedő, 38 éves hevesi lakos *fejsérülést* és *agyrázkódást* szenvedett. Valamennyiüket *életveszélyes* állapotban szállították a Horthy Miklós-kórházba.

A rákoskeresztúri községi főjegyző és a csendőrség a helyszínen megindította a vizsgálatot.

Andaházi Kasnya Béla autójával összeütközött a pacsai országúton egy francia autó

A Citroen-gyár párizsi főfelügyelőjének felesége súlyosan megsebesült

Zalaegerszeg, augusztus 3.

Súlyos autószerencsétlenség történt vasárnap Pacsa községben. Egy francia rendszámú Citroën-autó, amely Keszthely felől érkezett, *hatvan kilométeres sebességgel belerohant egy szemközt haladó magyar autóba.* Mind a két kocsi felborult, *utasai az úttestre zuhantak.* A francia autóban Pierre *Fitreman*, a Citroën-autoművek párizsi főfelügyelője ült feleségével és egy magyar tolmácsnővel, a magyar autóban *Andaházi Kasnya* Béla országgyűlési képviselő, *Bosnyák* Aladár és a független kisgazdapárt három tisztviselője utazott.

Az összeütközés következtében *Fitremanné súlyos borda- és lapockacsonttörést, férje pedig koponyacsontsérülést szenvedett. A magyar utasok kisebb zúzódások és sérülések árán menekültek.* A pacsai községi orvos és a zalaegerszegi mentők részesítették első segélyben a sebesülteket, majd a francia házaspárt a zalaegerszegi kórházba szállították. *Az asszony állapota súlyosabb.* A vizsgálat szerint *a szerencsétlenséget a francia autó okozta:* szabálytalanul az országút jobboldalán haladt és amikor a szabályosan érkező magyar autóval szembe találkozott, már nem volt ideje lefékezni, belerohant Andaháziék kocsijába.

Zalaegerszeg, augusztus 3.

A Pacsa községben szerencsétlenül járt Fitreman párizsi gyárfőfelügyelő felesége kulcsonttörést, agyrázkódást és belső sérüléseket szenvedett. Egész éjszaka eszméletlen volt, reggel azonban magához tért és most már bízni lehet felépülésében. Mivel régebb idő óta szívbaja van, *komplikációktól lehet tartani.* Pierre Fitreman a fején sérült meg az üvegszilánkoktól. Az ő sérülése könnyebb természetű és délelőtt már sétált is.

Kerékpárost ütött el az autó Miskolcon

Miskolc, augusztus 3.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Hétfőn a késő délutáni órákban súlyos autóbaleset történt Miskolcon a Déryné ucca előtt. Egy autó, amelyiken *Janda* Károly államtitkár és *Szendy* Károly polgármester Lillafüredről Miskolcra mentek, *elütötte a kerékpáron haladó Galambos* Antal 50 éves nyugalmazott csendőrtiszthelyettest, aki a Hunyadi uccát derékszögben keresztező Déryné uccából akart kihajtani és nekiszaladt az autónak. Az úttest kövezetére esett, koponyaalapi töréssel kórházba szállították.

Meggyilkolták az algiri főimámot

Párizs, augusztus 3.

Algirban *meggyilkolták Ben Ali Mahmud algiri főimámot.* Valószínűleg politikai gyilkosság történt. A merényletről csak annyit sikerült megállapítani, hogy a főimámot, amikor a mecsetből hazafelé tartott, *több tőrszúrással megölték.* A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot s máris több embert letartóztatott.

Augusztus 3-12.

CORVIN-VÁSÁR

Pazarol, ha most nem vásárol!

Mosómuszlin
nagy választékban, kb. 70 cm széles m P —.58, 0.49

Műselyem
divatmintákban, kb. 70 cm széles m P —.78, 0.6[illegible]

Evelin
kockás- és csíkosszövésű ruhaanyagok, kb 70 cm széles m P 0.88

Crepon
ruha-, pongyola- és pizsamaanyagok, divatcsíkozással, kb. 70 cm széles m P 1.18

Flocon
gyürhetetlen ruhaanyag, kb. 70 cm széles m P 1.58, 1.28

Bútorkarton
kb 70 cm széles m P 0.85

Crepe de chine
hibátlan jó műselyem-minőség, nagy színválasztékban, 90 cm. széles m P 1.35

Crepe de chine imprimé
Crepe marocain és csíkos taftok, tartós műselyemből m 1.7

Divatos ruha- és kompléanyagok
u. m. Cloqué, Crepe Sybilla, Larix, Matcrepe, Moskito, Goldsaturn, stb m P 2.60

Különleges imprimék
Fahéncs, Mattmarocain, stb idei minták m P 2.68, 2.38

Crepe Rokana és Double-Cloqué
elegáns ruha- és kompléanyagok, 90 cm széles m P 2.90

Női divatszövetek
egyszínű és kockás mintákban, tartós, jó minőség m P 1.98, 1.58

Ruha- és komplészövetek
tiszta gyapjú, divatos színekben, 130 cm széles m P 5.50

Női ing
jó sifonból, azsúrdíszítéssel 1.68

Női hálóing
műselyemtrikóból, v. mintás műselyemből, hímezve P 3.98

Kombiné
nehéz, fényes műselyem-trikóból, hímzéssel P 2.98

Kombiné
műselyemtrikóból, fehérneműszínekben P 1.78

Műselyemnadrág v. ing
svájci kötés, kis gyári hibával 1.38

Műselyemnadrág
hibátlan, fényes, nyitott és gumis fazónokban P 1.68, kis gyári hibával, matt P 1.48, fényes P 0.98

Pizsama
színes, mintás anyagból, jól mosható P 3.9[illegible]

Melltartó
»Habselyem«-műselyemből —.68, jóminőségű nansoucból P 0.58

Csipőszorító
jó fűzőbatisztból, kétoldalán gumival P 5.90

Vállaskötény
jóminőségű színes kartonból P 0.78

Ruhakötény
színes, jól mosható, jó fazónok 1.38

Műselyem-térdharisnya
matt, gumival, divatszínekben, kis hibával 0.98

Műselyemharisnya
hajszálvékony, divatszínekben, kis hibával P 1.58

Női divatszalmakalapok
dús választékban P 1.78

Mosóbőr-divatkesztyűk
különféle szép mintákban P 3.58

Harisnyatartó-öv
jó műselyemből 1.68

Divatgallér vagy zsabó
transparentből, ízléses fazónokban 0.78

Divatkendő
háromsarkos, műselyem-Georgette-ből, nagy mintaválasztékban 1.98

Női cipők
egyes párok, különféle színek és modellek P 8.90, 7.90, 5.90

Andahâzi Kasnya Bêla

Szefeltlex 117. l. 118. l.

életr. arck

u. o. 419. l.

Andaházi Kasnya Béla

vőd

Ki-Kicsola? 19. 1.

NYOMTATVÁNY

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután 1/2 6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Andahári Kasuya Béla

Utca Viroflay-ban,
a Luxemburg Museum
tulajdona Parisban.

Repr.-

Magyar Művészet
1926. 124. l.

Mély tisztelettel i s m é t e l t e n felkérjük a Szinyei Merse Társaság baráti körének ama tagjait és előfizetőinket, akik 1926. évi tagsági, illetőleg előfizetési díjukat eddig még nem adták postára, hogy azt az egyidejűleg megküldött befizetési lapon s ü r g ő s e n átutalni szíveskedjenek, mert folyóiratunk magas művészi színvonalon álló előállítása oly súlyos anyagi áldozatokat kíván, hogy különösen kérnünk kell a kör tagjait és előfizetőinket, hogy

ANDAHÁZI-KASNYA *Béla*, l. *Kasnya Béla*.

1439. Olasz mester [a XV. sz. ele

Krisztus feltámadása, (

A négyszögletes sirból
tette és derékon alól ig látható.
korona ékesiti, haja vállaira
vérzenek. Testét kendő veszi
~~lebeg.~~ bontakozik ki.

Fa, fölül félkörives, e
Vétetett A. Glisentit
Elszámoltatott 189
Az elszámolásra n

904: IV. 25.

1349 fzmal.

59601-95

Kernstok Károly. Nagy hibának tartjuk, hogy vezérségre termett egyénisége — épen saját hibájából, valami veleszületett arisztokratikus nemtörődömségből — nem nyomta mélyebben hatását a mai generációra. Nagy vargabetük hiábavalóságaitól és sok handabanda komolytalanságaitól menthette volna meg a magyar művészet legújabb nemzedékét.

A kilencedik teremben az újító törekvések értékesebb egyéniségei kaptak helyet. Így Medgyessy Ferenc és Csorba Géza szobrászok, Derkovics Gyula, Bernáth Aurél, Szönyi István, Márffy Ödön, Aba Novák Vilmos, Patkó Károly, Heintz Henrik, Berény Róbert, Cselényi Walleshausen Zsigmond, Molnár C. Pál, Szobotka Imre, Egri József és Perlrott Csaba Vilmos.

X—XI.

Ezekben a termekben ismét szerencsésen vegyülnek el a magyar festőművészet különböző irányú, de kiforrott, súlyos egyéniségű mestereinek alkotásai. Legnagyobbrészt valamennyien már ismert műveikkel szerepelnek és így elég, ha felsoroljuk a magyar képzőművészeti Parnasszus ismert alakjainak neveit, hogy a hozzájuk fűződő festői tartalom megelevenedjen az olvasó szemei előtt. Mindegyik név egy-egy fogalom: Iványi Grünvald Béla, Fényes Adolf, Koszta József, Hatvany Ferenc, Rudnay Gyula, Márk Lajos, Róna József, Mikola András, Nyilassy Sándor, Tornyay János, Kosztolányi Kann Gyula, Magyar Mannheimer Gusztáv, Katona Nándor, Zombory Lajos, Frank Frigyes, Burghardt Rezső, Perlmutter Izsák, Lux Elek, Moiret Ödön, Herman Lipót, Ferenczy Valér, Vass Elemér, Vidovszky Béla, Udvary Pál, Nagy Sándor, Déry Béla, Basch Andor, Boldizsár István, Horváth Béla, szentgyörgyvári Gyenes Lajos, Lakatos Artur, Szlányi Lajos, Tornyay János, Kunffy Lajos, Feszty Masa és az utóbbi időkben egész ritkán szereplő a politikának élő Andaházi Kasnya Béla. Mint egy gyorsan pergő film, úgy repülnek el szemeink előtt a magyar képzőművészet kiváló egyéniségei.

A szobrászok terme.

Az igazságnak tartozunk azzal a megállapítással, hogy szobrászaink nem vonultak fel oly hiánytalanul, mint festőink. Igaz, hogy nem hiányoznak olyan kitünőségek, mint Sidló Ferenc, eBrán Lajos, Ligeti Miklós, Kallós Ede, Horvai János, Bory Jenő, Markup Béla, Tóth István, Gách István, Siklódy Lőrinc, Lányi Dezső, de a magyar szobrászművészet törzshadát képező művészgárdából sokan hiányoznak. Akik megjelentek, mind hozzájuk méltó munkával szerepelnek. Itt van Andreika József, Martinelly eJnő, Nemes György, Somló Sári, Szántó Gergely, Csillag István, illyefalvi Lőte Éva, Horváth Géza, Kalotai Kreipel Ottó (egy nemes arányú, nagyon szépen mintázott síremlékkel) Erdey Dezső, Maugsch Gyula, Visnyovszky Lajos, Rápolty Lajos (egy finoman komponált márványgruppal), Sóváry János, Kalmár

ANDAHÁZI KASNYA BÉLA: OLASZ HÁZTETŐK
A Műcsarnok Reprezentativ kiállításáról

Elza, Vargha Oszkár, Cserhalmi Jenő (harmonikus mintázású nagy aktjával) és vitéz Técsy László.
Ez a kiállítás bizonyítéka annak, hogy semmi komoly akadálya nincs a magyar művészet együttes szereplésének és úgy a Műcsarnok, mint a magyar művészeknek egy érdekük van: ennek a reprezentáns kiállítási helyiségnek olyan felhasználása, mely méltó a magyar művészethez és az Országos Képzőművészeti Társulat hagyományaihoz. (Gy.)

IV—VI. terem.

E termekben is megannyi elismert műésznév egy-egy képével találkozunk. Ám érdekes a művész önkritikáját megfigyelnünk akkar, ha az egyetlen legjobb képe kiszetet. Nem veszti el hatását Haranghy Jenő Ősz a Hortobágyon című képe, a szélesen megvont komor színek mögött eztútal se maradt el az ihlető lélek. Tárgyánál és megoldásánál fogva kedves Reuter Ágost Rajzterme. Éder Gyula Boszorkánytánca most is megtalálja a közönség ízléséhez vezető utat. A színek felfokozott meglátásával, de megnyerő nőies finomságával is kitűnik Zsigmondyné Jármay Edith, aki a virág-csendélet útját sikerrel járja egészen újszerű beállítottságával. Hangulatos színjáték Biczó András Virágéneke. Francia reminiszcenciái ellenére is meglepő érték van Hraniczky Ilona Szilvaszüretében. Van mondanivalója s ha enyhe modorosságát leküzdi, előnyére válik. Campbel Gregersen

KOSZTOLÁNYI KANN GYULA: CSENDÉLET
A Nemzeti Szalon Csendéletkiállításáról

választásáról van szó. A közönség ízlése nem mindig egyezik a művészével. Így Englerth Emil fáradthangú, kábító színezésű Nocturneje sem mérhető multévi felejthetetlen Cecijéhez. S Szánthó Mária művében is bizonnyal több és igazibb alkotás található, mint a tulságosan jól kifestett Venus születése. Viszont a közelmult több műcsarnoki kiállítására emlékezve meglepően nagy száma van a minden művészi kritikát megálló munkáknak. Ilyen mingyárt Asztalos Gyula arcképe, amely a lélek emberét, a nyomorultak papját vetíti elénk. A színek erején túl a szem melege, az arc kifejező élete ezt a képet a legjobb arcképek sorába emeli. Értékben nem marad el mögötte Szapudi Laendler István Kleopátrája. A modern ember fél a kosztümös képtől, ez már nem a modern ember élettempója s mégis az a halhatatlan fájdalom, amely nemcsak a nemesen ívelt arcon, hanem az egész testen eluralkodik, megérteti velünk ezt a művé-Ranghild pasztelje a gyakran feldolgozott művészi gondolat ellenére is megkapó. Kár, hogy elrajzolt és egyenetlen. Ruzicskay György Összeütközése gondolkodóba ejti a szemlélőt. Eredeti munka, nem közönséges, habár kiforrottnak még nem nevezhető. Neogrády Antal vízfestménye örök üdeségével megkap. A „Non moriar sed vivam et narrabo opera Domini" büszke gondolatát maradéktalanul kifejezésre juttatja Lühnsdorf Károlynak Luther Mártonról készített ceruzarajza, amely ismét egészében feltárja a művész plasztikus erejét, amit az írónnal elér. Raksányi Dezső barokkvázlata dícséri az elismert mestert, de már nem a ma emberéhez szól. Csóka István aktja ennek a teremnek egyik legtovább szemlélt képe. Távol áll még a befejezett művészettől, mégis nagy képességek ígérete. Undi Mária színes rajza magyaros mintázásával mesélő készségével tünik ki. Unghváry Sándor temperája erős munka. Horváth József Kényes

Andaházi Kasnya Béla, festő, l. *Kasnya B.*

Nyff félo halapács

3 3 óra

Budapest, 1933 május 26.

Telegráf

Távíró

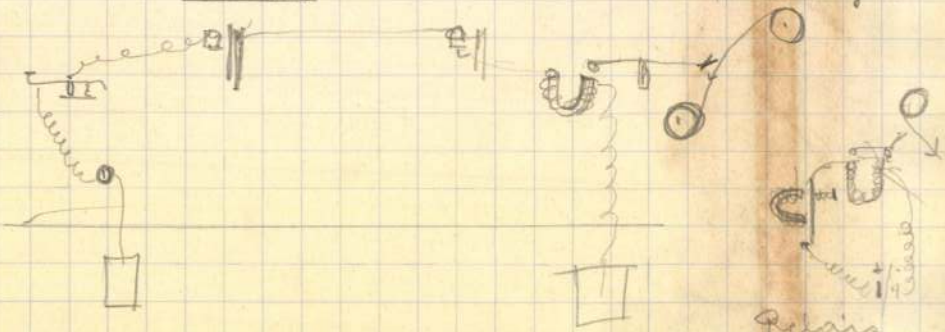

Relais

Andaházi Kasnya Béla

Andaházi Kasnya Béla
Nyilatkozata a Pesti Napló
1932. ápr. 26.

Politikai ugyben, Fakas
Béla csongrádi főispánnal
kapcsolatban

U. 3155 Gg.

jól él
A MA
SZAKÁCSKÖNYVÉ-BŐL
2000 RECEPT
4·90
DANTE KIADÁS

DANTE KÖNYVKIADÓ

Könyvtermés — Könyvterjesztő

BUDAPEST, VI, Ó-U. 27 — Telefon: 161-16, 169-76

Nagyságos
Méltóságos

Dr Szentiványi Amla
titkár

úrhölgynek
úrnak

16
Lendre tér 12

Andaházi-Kasnya Béla

ügyd

Básthy István fenőmü-
vész pere a Magyar Ujmhar
és Andaházy-Kasnya
Béla ellen. Az Est
1929. szept. 15.

Lásd Básthynál

U. 3027

Vasárn. **6** Ur szinv.	☾ Holdtölte 20 óra 32 pk.	Protestáns: Berta Görög: Úr szinv. Izraelita: Ab 14
Hétfő **7** Kajetán		Protestáns: Ibolya Görög: Pulkeria Izraelita: Ab 15
Kedd **8** Cirjék		Protestáns: László Görög: Emilián Izraelita: Ab 16
Szerda **9** V. János		Protestáns: Emőd Görög: Konstantin Izraelita: Ab 17
Csütört. **10** Lőrinc		Protestáns: Lőrinc Görög: Lőrinc Izraelita: Ab 18
Péntek **11** Zsuzsanna		Protestáns: Tibor Görög: Euplusz Izraelita: Ab 19
Szomb. **12** Klára	1933 **AUGUSZTUS** 31 nap	Protestáns: Klára Görög: Anicét Izraelita: Ab 20

32-ik hét. Nap kelte 4 ó. 43 pk. — Nyugta 19 ó 27 pk.

Andaházi

Kasnya Béla l. Kasnya Béla.

Andaházi

Andaházi Kasnya Béla

Herkülesfürdő látképe

repr.

Vas. Ujs 1913. 328. l.

BUDAPEST
1947

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST, IX., HŐGYES ENDRE-U. 10.

_____ szám

Tekintetes 17

Szentiványi Endre

restaurátor úrnak

Visszolay

Andaházi-Kasnya

Béla

Kertrészlet,
Kubikos lovak
Halászok
Szajnapart Párisban
c. képei repr.

Rát Str. 111, 112 l.

Andaházi Kasnya Béla

írod

Gellérd 14. l,
arck.

Andaházi Kasnya Béla

festő

gellérthegyi villája
1945-ben Budapest
ostroma alkalmával
elpusztult. Ugyanekkor
műveinek jelentékeny
része is tönkrement.

Magánértesítés
1945 szept.

Használt férfi és női ruhákért

cipőkért, feloszlatott háztartásokért, szőnyegért, író- és varrógépért legtöbbet fizet

Freund

ÉS TÁRSA

most KÁROLY-KRT 5. üzlet

Hívásra megy

Férfiruhát,

cipőt, textilt, szőnyeget, aranyat, brill., ezüstöt, ezüst étkészletet magas áron vesz

Gerstl és Társa

ANDRÁSSY-ÚT 3

Hívásra házhoz megyünk

Telefon: 427—541

PERZSABUNDÁT

ezüstrókát, nemes szőrmét,

férfi télikabátot

jó állapotban legmagasabb áron veszünk.

GERSTL ÉS TSA

Andrássy-út 3.

Telefon: 427—541.

Használt férfiruháért

mindenkinél többet fizetek. Győződjön meg! TÓTH

IV, Curia-u. 4, üzlet

(Ferenciek-tere mellett)

ROKKA vétel eladás

RÉVAI, VI., Teréz-körút 22 Aradi-utcánál

Mindennemű

papirszükségletét

cigarettapapirt írószereket stb. szerezze be

KLEIN M.

papirnagykereskedőnél

Baross-u. 90. Vill.-megállónál

Többet adok,

mint New-Yorkban

Leicáért, Contaxért, Focomatért stb., mozigépért, keskenyfilmért, fotópapirokért, filmért, gramofonért, lemezekért. Cserélek is! Iványi Kázmér, Sándor-utca 30/B. II. em. 18. 3-tól 4-ig.

Szőnyeg,

függöny, bútorszövet, méteráru vétel, eladás. Sárai Béla, VIII., Üllői-út 66/a.

Csehszlovákiába

települő nagykereskedő gyári képviseletet vállal. Választ kér: dr. Sömjén ügyvéd, Szalay-utca 2.

IRÓGÉPET

legmagasabb áron vesz

Rosenfeld

Népszinház-utca 31.

Olcsó zongora-

eladás! Világmárkák! Bérlet! Hangolás. Kernács, Rákóczi-út 13.

Nyersgumit, bundát,

ócska autóköpenyeket legmagasabb árakon veszek vagy készárura cserélek. Kaufman és Beck gumiüzem, Váci-út 69

Orvosi műszert,

betegápolási cikket veszek VI., Rózsa utca 68.

Női és gyermek

télikabát

eladó. Megt. délutánonként. Üllői-út 14. II. 4.

Boroshordót

200 literig, babkávét kis tételben is vesz: Liberté-étterem, Nagymező-utca 30.

Olcsó új és használt

REKAMIÉK

HÁLÓ, KOMBINÁLT,

KONYHA berendezések. Egyes darabok is

Vétel — eladás

GOMBOS-asztalos

üzemben. Kálvária-utca 26.

Perzsaszőnyeget

veszek legmagasabb árban SAGLAM ISMET. Gróf Zichy Jenő-utca 19. fszt.

Bérház-telek

öröklakások vétele - eladása: Stark ingatlanforgalmi iroda, VII., Rákóczi-út 8. I. em. 26. Tel.: 221—045.

1/2 tonnás engedélyes 3 kerekű

Méray-tehertaxit

príma gumikkal, elcserélném egy jó márkájú oldalkocsis mótorkerékpárért. Kolumbus-utca 28, fszt 1.

Ki tud?

Dory Lajos

főhdgy-ról, aki a félegyházi 7/III. ezrednél szolgált. Őszinte értesítést kér Dory Imre, Szabadszállás.

CIPÉSZSEGÉDEKET felveszünk. Páros- és bakancsmunkára. Művész cipőüzem. Bp., VII., Akácfa-utca 47.

HASZNALT

férfi-, nőiruha, cipő, szőnyeg, fehérnemű, bútor és aranyért

ismét legtöbbet fizet

FINIÁSZ ÉS ZSADÁNYI

Szövetség-utca 3. szám, üzlet

Hívásra házhoz megy

Ezüstpénzért

legtöbbet fizet

Erdész, Nádor-utca **2**

Perzsaszőnyegért

legjobb árat ad

ADLER OSZKÁR, Rózsa-u. 64.

Andrássy-útnál. Hívásra jövök

Nagy tehertaxi

ismét szállít helyben és vidékre 1 tonnáig. V., Wahrmann-u. 6. fsz. 1.

Perzsaszőnyeget

magas áron veszek Wesselényi-utca **29. I. 5.**

Uránia

iroda- és lakás bútor, perzsa szőnyeg

vétel-eladás

Somogyi Béla-ut 3/c

Vidékikereskedők!

Mindent 1 helyen!

SACHARIN, TÜZKŐ, CIGARETTAPAPIR, HÁZTARTÁSI CIKKEK, PIPERECIKKEK, RÖVIDÁRUK, FÜSZERÁRUK, PAPIRÁRUK, KEFEÁRUK

Ruhafesték, mosó- és pipereszappan, cipőkrémek, lúgkő, sósborszesz, kölnik, arckrémek, fűszerkeverék, sütőpor, varrótű, cérnaáru, fésűáru, cipőfűző, falvédő stb., közszükségleti cikkek.

Garcon Erzsébet-körút 33

Csokoládéüzem

kakaóbabot, kakaóvajat, csokoládémasszát

legmagasabb áron vesz. **SKULTÉTI, Szigetvári-u. 22.**

Férfiruháért,

lovaglónadrágért, télikabátért

ÓRIÁSI ÁRAT FIZETEK.

Lázár Miklós

KIRÁLY-U. 28. ÜZLET

BUTORT

hagyatékot, férfi-, nőiruhát, régiséget legmagasabb napi áron VESZEK.

FUCHS

Baross-utca 125. III. 1.

Hívásra azonnal megyek.

ARANYAT,

briliánst igen magas áron veszek. — Fazont is fizetek

Nagy Imre ékszerész VIII, Baross-u. **69**

BRILIÁNST, ÉKSZERT

NAPI ÁRON

Scheer György

SEMMELWEIS-U. 19. FÉLEMELET

ARANYAT VÁSÁROL

Ingatlant közvetít

öröklakását jól eladja.

lakást keres

minden költséget térít. László iroda. Bajcsy-Zsilinszky-út 29

Munkaasztalok

minden mennyiségben

Rosenfeld

NÉPSZINHÁZ-UTCA 31.

Irógépért

Számológépért

Bőrkabátért

Szövetért

Férfiruháért

Aranyért

Ezüstért

horribilis árat fizet

Selj Kereskedelmi Vállalat, Király-u. 50. T. 420-731

Porcellán

edényt, servicet, dísztárgyat tételben és egyenként vásárolunk. Tasnádi Jánosné-cég. Király-utca 49. I. emelet.

Irógép, számológép vétel-eladás, **Braun, Vámház-körút 15**

Irógépet, számológépet veszek **Thököly-út 18. Üzlet**

KERBER autószakkönyvek

személyautó-, teherautó-, mótorkerékpárvizsgára és **TERÉZ-KÖRÚT 7**

SOFŐRISKOLA

Teréz-krt 7. Hiküdé hatóságilag vizsgáztat személy-, teher- és mótorkerékpárra.

Albérleti szobát

keres ifj. Nagy. Vas-utca 5.

Bérházakat

családi házakat, öröklakásokat

ad, vesz, közvetít.

Lakást, társbérletet, albérletet keres, bárhol, bármilyet.

Bérházat, öröklakást keres, romos is lehet:

Ifj. Nagy, Vas-u. 5

Veszek:

használt bútorokat, bútorszövetet, függönyt, drapériákat, grádlit, tükröt, ablaküveget.

Gombos, VIII, Kálvária-u. 26

ALPAKKA

EVŐ ESZKÖZÖKET

vendéglő', kávéházi és espresso-berendezéseket

vesz és elad

Villany- és gáz-**hűtőszekrény**

Jégszekrény, kerti bútor, asztal, szék, üveg és porcellán nagy választékban.

Király-utca 25

Tel.: 227-073

HEXNER

Nagyméretű

perzsaszőnyeget

vezsünk

URÁNIA

Somogyi Béla-utca 3/c

Autó- vagy traktorfuvarozást

keresek 20 vagon szén szállításához Nagykovácsiból Budapestre. Csiha Lajos, Petőfi Sándor-u. 12. IV. 4. Telefon: 386—109.

KINÁLUNK:

TEHERAUTÓMÓTOROKAT	GÉPSZIJAT ÉS KENDERHEVEDERT
KÖRFÜRÉSZKÖSZÖRÜLŐGÉPET	PREC. FÚRÓ-, MARÓ- ÉS KÖSZÖRÜLŐGÉPEKET,
HEGESZTŐ-TRANSZFORMÁTOROKAT	SHAPINGET
VIZSZIVATTYÚKAT	

KERESÜNK:

GATTEREKET	ELEKTRÓMÓTOROKAT
TÜZIFAFŰRÉSZEKET (kocsin)	HEGESZTŐ-DINAMÓT
	KISÜSTI PÁLINKAFŐZŐT

KELETEURÓPAI TERMÉNYKERESKEDELMI R. T. MŰSZAKI OSZTÁLYA ÉS MÉRNÖKI IRODÁJA

Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 12. IV. em. 4.

Távirat: keke budapest. Telefon: 386—109

Veszek

irógépet, számológépet, varrógépet, gramofont, rádiót, aranyat, ezüstöt, briliánst, perzsaszőnyeget, márk. porcellánt, antik bútort és hagyatékot. Domány, Nagymező-utca 36.

Magas áron megvásárolja eladó bútorát, szőnyegét, függönyét

UNIVERSAL

Wesselényi-u. 8. Tel.: 227-698

Fejkendő P 1950 Divatgombok, csattok, mindenféle rövidáruk, harisnya, kötött- és divatáruk. Bäby és gyermekruhák, fésű, borotválkozási cikkek, ruhafesték. Kérjen árjegyzéket. BARTA BÉLA KFT., VI., Ó-utca 42

Veszek bútort, **ezüstöt, képet**

óntárgyat **antikban**

Fehér, Deák Ferenc-utca 8

Ne csináljon lakásgondot,

*Keresse fel **ifj. Nagyot!***

IFJ. NAGY ÁLT. KER. ÜGYNÖKSÉGE, VIII., Vas-utca 5.

BUNDÁK nagy választékban olcsón

Szemere szűcsnél

Erzsébet-körút **26.**

második emeleten.

Székek, asztalok

minden mennyiségben

Rosenfeld

Népszinház-utca 31.

Szövőnők és kivarrónő

felvétetik. Gulyás Imre szövőüzem, Rákospalota, Bethlen-utca 80.

Ki tud róla?

Gerbner Árpád

budapesti tanár. Deportált Budapestről 1944 júliusában. Értesítést magas jutalom fejében GERBNER ÁRPÁDNÉ, III., Vérhalom-utca 30/c. vagy

amerikai katonai misszióba

Kossuth Lajos-tér 18.

Budaiak!

Bútorát, szőnyegét, függönyét, aranyat

megveszem magas áron

Szabó Nagyenyed-utca 15/a

LÉCEK, DESZKÁK, stafnik Érden, esetleg 800-as telekkel, jutányosan eladó. Havasi, Elemér-utca 35.

Elveszett

Boby nevű fehér máltai selyempincsi, fülén drapp folttal, lábai nyirottak. Megtaláló

nagy jutalomban

részesül. Teréz-krt 22. III. 17.

Gerenda-vágás

famegmunkálás. Sashalom, Eötvös-utca 6.

Gyorsmérlegek, Nationalkasszák vétele-eladása

Rosenfeld

NÉPSZINHAZ-UTCA 31

Lakást keres

bárhol bármilyent ifj. Nagy, Vas-utca 5

BRILIÁNS, arany, ékszereit,

szakszerűen átalakítja, veszi és eladja

NÉMETH GYULA

ékszerész Dob-utca 46/B. üzlet-műhely.

Zentai páncélosok!

Ki tud Tóth Pál tart. zls-ról, 1 honv. hk. zlj. I. szd. Pótkeret par.-ság. Eltűnt 1944 okt. elején Bajánál. Ért. kér Pryma József, Kispest, II., Tas-utca 11.

---

17 éve önálló rádió és elektro szakember

3 milliós áru-készlettel

betársulna meglévő főútvonali villamosüzletbe. Ajánlatot a kiadóba 100% kiutasított „Szakember 17" jel. kérem.

STYLUS styl-bútorok

IV., Kossuth L.-u. 12. félem.

Forgalmas utvonalon

modern berendezett 3 kirakatos

Üzlet raktárhelyiséggel

áruval átadó. U. u. 20 kg Hungária-gyorsmérleg. Érdeklődni: Podmaniczky-utca 43. Nyomda.

Rádió, gramofon, játékáru

Internationale, La Marseillaise, Bolero, Görbe tű. Láng Tibor, Rákóczi-út 9. Vétel, javítóüzem. [illegible]

Mindenkinél többet fizetek

író- és számológépért, rádióért

sérültekért is), esőrekért, műszerekért, fotó- és villamossági cikkekért, gramofonlemezért.

Aruforgalmi, Király-utca 28 szám

Társbérletet

keres ifj. Nagy, Vas-utca 5.

Faipari gépeket

legmagasabb áron

veszek

MORETZKY

Ujpest, Horthy Miklós-út 5.

Házvezetőnőnek

menne magánoshoz jólfőző int., 37 éves úrinő. „Vidékre is" jeligére a kiadóba.

GÉPSZIJ ellenében **ÉTOLAJAT keresünk**

Bőrművek r. t., Paulay Ede-utca 13.

Tempó

személygépkocsihoz csuklós féltengelyt veszek.

III., Dereglye-utca 2/b. IV. 1

KERESEK 1 vagy 1 1/2 tonnás Ford-tehert, papirokkal, esetleg gumi nélkül. Gyulai Pál-u. 3. III. 25.

EKMT gyártását megkezdtem. Megrendelhető d. e. Ó-u. 10. Tel.: 125—016; d. u. Közraktár-u. 22. Tel.: 189—581. Fleiner Miklós. Perzsaszőnyeget veszek csak príváttól.

Cukrászműhelyt

vennék vagy bérelnék, lehet pékségben is. „Jól fizetek" jeligére a kiadóba.

Férjhezadom **30,000.000** magánvagyonú úrileány húgomat 35—40 éves diplomáshoz Levelét „Kisgazda" kiadóba.

A Magyar Dohányjövedéki Központ

igazolóbizottsága felhívja mindazokat, akik Halász Géza doh. term. felügyelő Érsekújváron, Magyar Sándor raktárőr Ujvidéken, Vas Jenő di. II. o. tiszt Beregszászon és Somosdy Károly a 701/2. és 110/302. munkásszázadnál szolgálatot teljesítettek szociális vagy politikai magatartásukról jelentést tudnak tenni, észrevételüket II., Iskola-u. 13. sz. alá az igazolóbizottság címére írásban v. személyesen tegyék meg.

Budapest. 1945 okt. 29.

Dr. Vörös István s. k.,
az igazolóbizottság elnöke

DKW luxus Cabriolet

Hanomag és egyéb kisautók útrakész állapotban eladók. Visegrádi-utca 39.

Zománcozott tűzhelyet

jókarban levőt vennék. Cím: Nagymező-u. 52. II. 2. Giczi-né, d. u. 4—7-ig.

Sok pénzt kereshet, ajánljon

tökmagot

minden mennyiségben veszek. Népszinház-utca 38. I. 1.

Briliáns-, arany-ezüst-ékszer

vétel-eladás

Hamisfogakat, régi pénzeket veszünk. Mendelsohn, IV., Deák Ferenc-tér 6. (Anker-palota) és VII., Hársfa-u. 10/b

---

Celluloidhulladékot,

selejtfilmet veszek, eladok, mozi-amatőrökkel cserélek. Erzsébet-krt 40. II. 34.

„Universal-Antifriktion"

Csapágyfémet

FORRASZTÓ-ÓNT, BETŰFÉMET SZÁLLIT

ÖNTÖDE, IPARI és KER. Kft.

Budapest, V., Alkotmány-utca 24.

Karácsonyfadísz

és mindenféle

papíráruk

Vidéki kereskedőknek is legolcsóbban

GYÖRGY IMRÉNÉL,

IV., Deák Ferenc-utca 15.

Telefon: 380-515

BUDÁN IS VÁSÁROLUNK MAGAS ÁRON

PERZSA SZŐNYEGET

Műbútort Drapériát Irodabútort Bútorszövetet Hagyatékot Lakberendezést Függönyt vesz és elad.

HEXNER Király-u. 25. Tel.: 227—073

Erős, csapágyas stráfkocsit

vennék, esetleg lovat stb. cserébe; pótkocsit bérelnék, nőikerékpárért, 43-as sicipőt adok. Buday, XI., Sóstfürdő-utca 3/c.

Stollár József

AUTÓVEZETŐ ISKOLA

Budapest, IV., Molnár-utca 14

Szőnyeg, férfiruhák vétele

Braun, Vámház-körút 15

Nyersbőrt, szőrmét, bundát VESZÜNK

TSUK-gyár Király-utca 35

---

10 raktárban
100 készítő
1000 bútora

VESZÜNK ELADUNK

Használt műbútort
Teljes lakás- és Irodaberendezést
Perzsaszőnyeget

Irodabútort,
Függönyöket,
Drapériákat
Pénzszekrényt.

UNIVERSAL

BÚTOR-SZÖNYEG

TELEFON: 227-698 — VII., WESSELÉNYI-UTCA 8

Briliáns

arany, ezüst vétel-eladás

Schuller

IV., Ferenciek-tere 2. Tel.: 184—618 Szakszerű becslés.

Ne csináljon lakásgondot, keresse fel ifj. Nagyot.

Vas-u. 5. Párttagoknak kedvezm

Megbízható **altisztet**

keres azonnalra jó fizetéssel. Schneller úriszabóság, Teréz-körút 12.

Új címünk: V., Wekerle Sándor-u. 7

számunk: 381-110

RAKTÁRRÓL SZÁLLITUNK: fémcsigafúrókat, fúrógépeket, Support-, állványos csiszológépeket, fém-, faipari fűrészlapokat, Witw.-, M.-, és Gáz-menetfúrókat, kéziszerszámokat, gép-, párh.-satukat, csiszolókorongot, mérőműszereket, iparigyémántot, ékszíjat, hajtószíjat és műszaki gumiárut.

SOÓS TESTVÉREK MŰSZAKI VÁLLALAT

AUTÓVEZETŐISKOLA

Farkas személy-teherautóra és mótorkerékpárra **Rákóczi-út 6**

hatóságilag vizsgáztat! (ezelőtt Teréz-körút 7)

Szappant adunk fagyért, mindenféle romlott zsiradékért. Magas áron veszünk állati és növényi zsirokat. STAR-SZAPPANÜZEM Bp., IX., Ranolder-u. 27/a. Tel.: 123—[illegible]

RÁDIÓT rádiócsöveket veszek érte is megyek Kürt, Veres Pálné-u. [illegible] II. 7. d. u. 3—6.

Butorát, szőnyegét, függönyét

mai magas áron megveszi

EBNER

VIII., Karácsony S.-utca 2/a.

Villany-kályhák

nagyban is kaphatók!

Vill.-mótorok, szerszámok, műszerek vétele, eladása. General, Múzeum-krt 3.

Budaiak!

Bútorát, szőnyegét, függönyét

megveszem. Kláber, Fejérváry-út 27. II. 3.

Házvezetőnőnek

elhelyezkedne korrekt, jólfőző gazdasszony. Ferenciek-tere 4. Stühmer-cukorküzlet

---

Vennék

40.000 fm 3 mm-es

horganyzott acélhuzalt

120 kg szak. szil. Salgókőszén. Arany János-utca 25.

Bitument

nagy és kis tételben magas áron veszünk. Ipari kft., Bp., VII., Sajó-utca 6.

Villát veszek

elfoglalhatót, sürgősen, bárhol. Ajánlatokat: Gergely Sándor, V., Tükör-utca 4.

Borszivattyút

és azbesztos

gépszűrőt veszek.

Leányfalusi, Bp., VII., Sajó-utca 6.

Fűszerkeverék,

fahéjpótló, szalalkáli, étszóda. Dr. Városy vegyiüzem. Uj cím: Bp., XIV., Pillangó-u. 22

T. W. N. 125 cm^3 eladó.

Elsőrendű állapotban. Uránia vegyipari és ker. rt., II., Fő-utca 19.

1-2, esetleg háromszobás

lakást keresek. Bárhol, bútorral is. Lehet sérült vagy új béres, 1,000.000-ig. „Gyáros" jel. Villám hird., V., József Attila-u. 1. (Azelőtt Gr. Tisza István-u.)

Ruhatárbérlet

kiadó

Arizona, Nagymező-utca 20.

Villát

4 szobás modernet veszek. „Sértetlen" jelgére kadóba.

Keresem

Gerber Adolfot,

aki 1945 májusában Günskirchenben volt, onnan állítólag Hörsching bei Linz kórházba került. Szül. év 1904, anyja neve Rottenstein Sarolta. Értesítést kér jutalom ellenében Chapo Antalné, V., Visegrádi-u. 17. fűszerüzlet.

Hazatért hadifoglyok!

Ki tud valamit DR. SOÓS ANDOR tüzérfőhadnagyról, aki 1944 aug.-ig Csíksomlyón az 1. székely tüzérosztálynál szolgált. Tábori száma: L 944 volt. 1945 máj. 13-án Boskovicenél, Csehszlovákiában, orosz fogságba esett. Aki további sorsáról tud, nagyon kérem értesítse aggódó szüleit. Soós Jánost, Kaposvár, Árpád-u. 8 v. testvérét, Soós Jenőt, Bp., Pökk Szilárd-u. 9

Élelmiszerben fizet lakbért

főtisztviselő különbejáratú bútorozott szobáért. „Azonnalra IV., V., VI. ker.-ben" jel. Villám hird., József A.-u. 1.

Németországból hazatértek! Ki tud

Kovács Lórántné

sz. Kordélyos Kláráról és 3 éves Gyöngyi gyermekéről? Szíves értesítését kérjük. Kapócs Ferencné, XI., Bornemisza-tér 15.

3-tonnás és 1-tonnás

teherautó eladó. Kender-utca 8. II. 8.

Kis Ujság 1945. nov. 4.

Andaházi Kasnya Béla

5 **Gondolj gyermekeidre: szavazz a Kisgazdapártra!** 5

Kedves Pali,

ma egy esztendeje, reggel nyolcóra felé bekopogtál cellám ajtaján és suttogó hangon elbúcsúztál tőlem: Isten Veled, imádkozz értem és ha egyszer talán mégis kikerülsz innen, mondd meg a Gyulának, hogyan viselkedtem... Könyörögni próbáltam Pali, vissza szerettelek volna tartani attól, amire készültél, de Te elmentél. „Nem maradhatok már, mert jön az őr" — mondottad és elszaladtál. Tudtam, hogy ez mit jelentett, hiszen október 15. után, a nagy letörtségből, Te tértél magadhoz elsőnek, mert megtaláltad azt a rácsnélküli ablakot, amely az auschwitzi kerülő nélkül közvetlenül a halálba vezetett. Hányszor mondtad, a régi mosolygó arccal, de halálosan szomorú szemekkel, hogy már nincs problémád, már eldöntötted Magadban; ha deportálni akarnak, akkor önként mész a halálba. Próbáltunk lebeszélni róla, de hiába.

De nem csak erre emlékszem, Pali, sok minden másra is. Először a svábhegyi Hausgefängnisben láttuk egymást március 19. után, s csak a szemeinkkel köszöntünk. Azután hetek teltek el, és egyszerre csak bepólyázott ujjal hoztad a szemétkosarat, mint a házi munkások juniorja. „Átképzem magam" mondtad csendesen és másnap már üzenetet hoztál egy másik cellából, pedig egyik elődödet éppen ilyen szörnyű bűnért pofozták össze és zárták be a sötét zárkába.

Azután furcsa dolgok kezdtek történni a Fő-utcai fogház harmadik emeletén. Az SS őrség néha kinyitotta az ajtót: jó lesz egy kis szellőztetés mondották, és a háttérben mosolyogva hunyorgattál. Azután már két cellában is hajlandók voltak egyszerre szellőztetni, ki lehetett állni az ajtóba és eleinte csak bizonytalanul, később egyre nyugodtabban beszélgetni is. A vasárnapi mise idejére szintén kinyílt az ajtó és az ételkiosztás, a friss víz hordás, a szemét eltakarítás kezdett tovább tartani, és a „kis Fodor" kezdte pontosan elmondani a legújabb híreket, mint valamikor régen, amikor még a híreket meg is szokta volt írni az újságban. Korrumpáltad az SS-t, meggyőzted őket arról, hogy a háborút elvesztették és ezért nem fog ártani, ha olykor-olykor kissé emberibb módon viselkednek. Így néha már-már a Denevér fogházára emlékeztetett a Deutsches Polizeigefängnis harmadik emelete, és a rendező Te voltál.

Megszervezted azután azt is, hogy az angol rádió híreit minden este megkapjuk, hogy minden cella napjában legalább egy újságot olvashasson, hogy levelezni lehessen a külvilággal, hogy egy cukorbeteg idős fogolytársunk insulint, a keservesen éhezők vitamint és néha még csomagokat is kapjanak, hála G. Imre „Hausarbeiter" bőkezűségének. Ha Szőcs Melitta nővér orvosságot vagy otthoni üzeneteket osztott ki, Te beszélgettél az őrrel, s ha valami kollektív veszély fenyegetett minket, Te értesítetted a nővért, hogy a mentőakciót kinn indítsa el.

Voltak azután nehezebb napok is. Amikor a kis Pollák, a bibliai hitű, hétgyermekes békéscsabai pék, megkapta az auschwitzi behívót, könnyes szemmel Te gyűjtötted össze neki az útravalót és azt a pár szegényes ruhadarabot, amire oly nagy szüksége volt. Amikor eldugott naplód megtalálták és lázasan nyomoztak, hogy vajjon ki írhatta meg azt a pontos krónikát és amikor az egyik fogolytárs beárulással zsarolt Téged, akkor bizony Te is kicsit ideges voltál és elvesztetted néha azt a derűs bizakodást, amellyel másokban is tartani tudtad a lelket. De ezt az izgalmat elsőpörte október 15. szörnyű és szégyenteljes bukása, azután már tudtuk, hogy az út hova fog vezetni...

Bizony, Pali, sok mindenről kellene még megemlékezni, beszélgetésekről, reményekről és tervekről. Arról, hogy mi legyen majd, ha a gyűlölet és embertelenség farsangja elmúlt. Bosszú érzés nem volt bennünk, legfőljebb büntetésekről beszéltünk. De egy nagy programunk volt: küzdeni majd a gyűlölet, a faji őrület, az erőszak bámulata ellen, hogy ne ismétlődhessék meg az, ami volt, hogy ezt az emberi életet emberhez méltóan élhessük.

Isten Veled, Pali, imádkoztam Érted és Gyulának is megmondtam, „hogyan viselkedtél".

Egy harmadikemeleti fogolytársad

— **A Kis Ujság** október 26-iki számában megírta egy fiatal tisztviselőnő kálváriáját, aki betegágyához van szögezve, mert nem tud hozzájutni a felkelését és mozgását elősegítő rögzítő fűzőhöz. Most egyik olvasónk, dr. *Biczó* Sándorné, felajánlotta a beteg számára a birtokában lévő rögzítő fűzőt. Ezúton mondunk köszönetet a nemesszívű ajándékért.

AZ ENDRŐDI SORTŰZ

Elfelejtett mártirok és igazolt bűnösök keserű története

Vasárnap urnák elé járul az ország népe, hogy az első igazi szabad választáson hitet tegyen a demokrácia mellett. Úgy érezzük, a választás előestéjén meg kell emlékeznünk az elmúlt rendszer átkos választásairól, amelyeken a szuronyok dirigáltak. Meg kell emlékeznünk, még pedig abban a formában, hogy *visszatekintve a keserű multba, idézzük a Független Kisgazdapárt és a demokrácia nyolc hősi halottjának emlékét, haláluk történetét. Ennek a nyolc halottnak az emléke és a története adja meg legélesebben és legjobban a kontrasztot ahhoz, hogy mi volt és mi van ma.*

Tíz perc késés

1935 szeptember 10. Választási harc folyik a gyomai kerületben. Választási harc a terror minden eszközével, csendőrszuronyokkal, szolgabírákkal, a hatalmat aljasul kiszolgáló tisztviselőkkel. A hivatalos jelölt a sorsjegypanamista *Rubinek* István, akit a kormány pártja minden erejével támogat. *Vele szemben a Független Kisgazda Párt tisztakezű, komoly harcosa: Andaházy-Kasnya Béla áll.*

A Kisgazda Párt annak ellenére, hogy még a *nyílt választási rendszerben vagyunk*, előreláthatóan legyőzhetetlen a kerületben. Választási gyűlésein mindenütt hatalmas tömegek tesznek hitet a Kisgazdapárt eszméi mellett. *Így ezen a napon, 1935 szeptember 15-én Endrődön gyűl össze a magyar falu népe, hogy meghallgassa jelöltjét.*

Némán, komolyan várakozik a tömeg. *A közönség mellett csendőrszuronyok villognak, a csendőrök előtt Bakos szolgabíró sétál.* A kitűzött idő már elmúlt, még pedig pontosan *tíz perccel*, amikor beérkezik *Andaházy Kasnya* Béla autója. Bakos szolgabíró röviden és nyersen közli, hogy *a gyűlés megtartását nem engedélyezi*, annak ellenére, hogy a gyűlésre megvan a szabályszerű engedély. Indokolása egyszerű és aljas: *a gyűlést nem kezdték el idejében.*

Elvész az alispán

A nép felszisszen erre a mérhetetlen szemtelenségre. *Andaházy-Kasnya* Béla türelemre inti az embereket, azonnal *hívja a belügyminisztériumot.* A belügyminisztérium közli a jelölttel, hogy *a gyűlést megtarthatja és erről azonnal értesítik a megye alispánját, aki majd utasítja a szolgabírót.*

Negyedórás csendes várakozás következik. *Bakos* a belügyminisztériumi telefon hatása alatt idegesen járkál fel-alá. Az alispán, *Márki* Barna, *nem jelentkezik. Andaházy* felhívja az alispánt. Közlik vele, hogy *a megyeházán nem lelik az alispánt. Andaházy* a helyettest kéri. A helyettes, a vármegyei főjegyző, azt mondja be a telefonba, hogy *ő ebben az ügyben nem dönthet és ebbe nem szól bele.*

Andaházy felkéri *Bakost: lépjen érintkezésbe a belügyminisztériummal. Bakos ezt megtagadja* és el akarja hagyni a gyűlést. A nép türelmesen áll, amikor *Bakos* kiadja az újabb parancsot a csendőröknek: *oszlassák szét a tömeget.* A csendőrök felsorakoznak a községháza előtt, elhangzik a parancs:

— *Tölts!*

A fegyverek élesen kattannak. A nép kiabálni kezd:

— *Az engedélyt várjuk! Az engedélyt várjuk!*

Tűz!

A tömeg nem mozdul. Elhangzik az újabb vezényszó:

— *Tűz!*

Eldördülnek a fegyverek. Négy férfi és két nő azonnal meghal. Az egyik nőt Andaházy-Kasnya Béla mellől, autója sárhányójáról lövik le. A csendőrök is sápadtan állnak. Az egyik kilövi a teljes tölténytárat a tömegbe. Fejveszett menekülés kezdődik. Egymást tapossák az emberek. Tizenheten sebesülnek meg: az egyik súlyosan sebesült még aznap este meghal, reggelre követi a nyolcadik is. Az egyik sebesültnek még az éjjel le kell amputálni a lábát.

Gyurica Bálintné egyszerű parasztasszony, *Timár* Miklósné, egy kőművesmester felesége, *Polányi* Józsefné, egy fuvaros felesége, *Privóczki* István kertész, *Farkasinszky* János kosárfonó, *Timár* Vince földmunkás, *Gellai* István cipész és *Kovács* Lajos, egy egyszerű béresgyerek maradnak holtan ebben az ütközetben, amelyet a csendőrség és a szolgabíró vívott a fegyvertelen és hallgatag néppel.

A „hivatalos" megtorlás

Az eljárás természetesen megindul. *Bakos* szolgabírót *„súlyosan"* megbüntetik: *két évre eltiltják az előléptetéstől. De a két év le sem telik, már vármegyei főjegyző, majd orosházi* főszolgabíró. A csendőrök közül senkit meg nem büntetnek, hanem *szépen lassan és kényelmesen más vidékre helyezik át őket, kivétel nélkül mindegyiket jobb beosztásba.*

Az áldozatok hozzátartozói pert indítanak a kincstár ellen, mire a kincstár — *Antal István igazságügyi államtitkár utasítására — perbe fogja Andaházy-Kasnya Bélát. Andaházy-Kasnya Béla* azonban vállalja az egész kockázatot, még azt is, hogy *mint képviselőjelöltet kitiltják a választókerületből őt évre és eljárást indítanak ellene nyolc ember halála miatt.* A gyulai törvényszék *Andaházy-Kasnyát* elítélni nem tudja, felmenteni nem meri, így hát *ötszáz pengő pénzbüntetést szab ki rá.* A szegedi tábla már aljasabb, mert *négyhavi fogházra* ítéli *Andaházyt.* Az ítéletet úgy hozzák meg, hogy *Andaházy Kasnya törvényes úton ne tudja kideríteni igazát.* December 23-án hozzák az ítéletet, akkor, amikor tudják, hogy *karácsonyra amnesztia jön. Andaházyt* tehát elítélik, de *fellebbeznie nem lehet, mert közben amnesztiát kap.* Aljas jogi játék, ami azt célozza, hogy a bűnösséget ráhárítsák Andaházyra, de azért az igazságnak is elég legyen téve annyiban, hogy ártatlanul bűnhődnie mégsem kell. *Antal István közbelépésére az áldozatok hozzátartozóival is sikerül kiegyezni.*

De a kerület képviselője a sortűz ellenére is Andaházy lesz!

Bakos urat igazolták

Ezzel a történetnek vége is lenne, a nyolc egyszerű embernek, a nyolc hősi halottnak igazságot szolgáltatott az idő, amely most a mi célkitűzéseinket igazolta. Sokan haltak meg amiatt, mert nem látták olyan tisztán a helyzetet az ország felelős vezetői, mint ez a nyolc halott, aki *tíz évvel ezelőtt hitet tett már életével a demokrácia mellett.* Igazi hősi halottai ők a nemzetnek.

A dologhoz azonban hozzátartozik az, hogy *Bakos szolgabíró urat igazolták, sőt majdnem főjegyző lett belőle Gyomán. Akinek köze volt az endrődi véres választáshoz, az nem lehet Magyarországon sem igazolt, sem felmentett. Az igazságügy miniszter ezután a cikk után bizonyára gondoskodni fog arról, hogy az endrődi halottak hozzátartozói így is elégtételt kapjanak a demokráciától.*

Mi pedig a választáskor hajtsuk meg egy pillanatra a tiszteletnek és a megbecsülésnek zászlaját Gyurica Bálintné, Timár Miklósné, Privótzki István, Farkasinszky János, Polányi Józsefné, Timár Vince, Gellai István és Kovács Lajos emléke előtt.

Gulyás Gábor

Választási nagygyűlések szombaton

nov. 3-án, szombaton	délután 1 órakor	Biztosítási alkalmazottak nagygyűlése IV., Semmelweis-u. 1.	Varga Béla Csornoky Viktor Király Lajosné Józsa Lajos
„	délután fél 6 órakor	Csarnoki és nagyvásártelepi kereskedők nagygyűlése IV., Semmelweis-u. 1.	Dessewffy Gyula Bognár József Gyulai László Tyuskay-Pap Béla
„	délután 3 órakor	Rákoskeresztúri nagygyűlés Uj Világ moziban	Varga Béla Berényi Sándor
„	délután 4 órakor	Sashalmi nagygyűlés Kantler vendéglőben	Gyulai László Tótka Dezső Pintér István

Vasárnapreggel 7 órakor kezdődik a képviselőválasztás!

A vasárnapi képviselőválasztások sima lebonyolítása érdekében minden intézkedés megtörtént. Tegnap délután megfelelő rendőri asszisztencia mellett kiosztották a kerületi központi bizottságok között a szavazó-lapokat és még ma délig átadják a kerületi szavazatszedő bizottságoknak, hogy holnap reggel 7 órakor megindulhasson a szavazás, mely esti 8 óráig tart. A szavazóhelyiségek számát 1660-ra emelték, ami azt jelenti, hogy egy-egy helyiségre körülbelül 380—400 szavazó jut. A szavazás tehát könnyen és gyorsan bonyolódhatik le.

A törvényhatósági választások során összesen 587.629 szavazatot adtak le. Ebből 584.044 szavazat volt érvényes. Most hozzávetőleges számítás szerint 30.000-rel emelkedik a szavazók száma. Ezután ugyanis azok is élhetnek szavazati jogukkal, akik június 1 és szeptember 1 között tértek vissza a fővárosba. Hozzávetőlegesen 610—620.000 szavazatra lehet számítani Budapesten.

Budapest azonban most nem külön választ, mint a községi választásoknál, így a városi szavazatokat egybeveszik a nagybudapesti többi szavazattal s így állapítják meg a közös eredményt.

MŰVÉSZETI HÍREK

Arturo Toscanini filmje most a művészeti élet egyik legnagyobb eseménye. Szerdán mutatták be a Városi Színházban ezt a kis remekművet, amely annál becsesebb, mert közismert, hogy a zseniális muzsikus milyen nehezen szánta rá magát a filmezésre. Karmesteri pálcájának minden finomságát élvezzük a „Végzet hatalma" előjátékában és „A nemzetek himnusza" című Verdi-mű tolmácsolásában. A műsor másik filmje, a „Memphis Belle", egy amerikai repülőerőd támadó útját mutatja meg Friedrichshafen fölött. Az ember csak bámulattal adózik, hogy ilyen filmfelvételeket lehetett készíteni.

Szendrey Kata művésznőt, aki nagy sikerrel mutatkozott be Scribe *„Egy pohár víz"* című színművének felújításán a *Belvárosi Színházban*, a premier napján autóbaleset érte. Súlyos zúzódásokat szenvedett, de ennek ellenére hősiesen végigjátszotta a darabot.

Vasárnap délután 4.10 órakor Kovács Dénes tehetséges fiatal színész Karinthy-humoreszkeket ad elő a rádióban.

Ma este félkilenc órakor

Tildy Zoltán rádióbeszédet mond

A rádióban ma, szombaton este, Tildy Zoltán, a Független Kisgazda Párt vezére, nagy érdeklődéssel várt választási beszédet mond. A közvetítés időpontja 20.30 óra.

Háziorvosi rendszer a MABI-ban

A MABI 1945. november 1-vel a betegellátás javítása érdekében *áttért a háziorvosi rendszerre.* A biztosítottaknak a munkaadótól vagy az Intézet központjától igényelhető „Nyilatkozat"-on közölni kell, hogy mely háziorvost választja saját maga és jogosult hozzátartozói orvosául. Valamennyi biztosított saját érdekében cseleksziK, ha a közzétett orvosi névjegyzékből minél előbb megválasztja háziorvosát s ezt a szabványos *„Nyilatkozat"* útján közli a MABI orvos-igazgatási osztályával.

Válasz egy cikkre

Kaptuk a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

A *„Kis Ujság"* október 25-i számában megjelent, személyemmel foglalkozó cikkre legyen szabad a következőket válaszolnom:

Közel 25 éve vagyok orvos. Ezt a 25 évet nemcsak magánpraxisban töltöttem, hanem diplomám megszerzése után azonnal a budapesti Bőr- és Nemikórtani Klinika szolgálatába léptem. Bőven volt tehát alkalmam a nemibetegségek kezelésének úgy elméleti, mint gyakorlati elsajátításához. Hozzáteszem még, hogy a syphilisbetegséggel mindig különleges érdeklődéssel foglalkoztam, e tárgykörből több tudományos dolgozatom meg is jelent.

A legnagyobb tudású és a legnagyobb gyakorlattal rendelkező orvossal is előfordul, hogy a vénába szánt injekció néhány cseppje a környező szövetekbe kerül s ez a betegnek bizonyos ideig nagy fájdalmat okoz, hogy ilyenkor hiba történt-e az orvos részéről, vagy a beteg constitutiójában (rossz vénák) rejlett-e az ok, ennek elbírálása nem a laikus feladata. E hibának nullára való redukálása lehetetlen. Nem igaz azonban, hogy ilyen hibák a rendelőben sorozatosan előfordultak és hogy a betegekkel egyszer is goromba, ideges voltam.

Megköszönve Szerkesztő úrnak, hogy soraimnak helyet ad, vagyok kiváló tisztelettel:

dr. György Erzsébet
egyetemi tanársegéd,
a József-utcai bőr- és nemibeteg rendelőintézet orvosa.

HIREK — SOROKBAN

A jövő héten jelenik meg az igazságügyminisztérium sajtóosztályának hivatalos lapja „Népbírósági Közlöny" címmel. — **Zadravetz István** volt tábori püspök bűnügyének főtárgyalását ma kezdte meg a Népbíróság Jankó-tanácsa. Ítéletre az esti órákban kerül sor. — **A Nyugdíjas Magánalkalmazottak Országos Szövetségének** DGT hajóscsoportja legutóbbi gyűlésén határozatot hozott, hogy a nyugdíjasok a bírósághoz fordulnak, mert a társaság tíz hónap óta nem fizet. — **A Népbíróság** Fábri Ferenc kohómérnököt, aki a nyilas uralom alatt a Fegyvergyár élére került és utasította a munkásokat, hogy a gyár felszerelését Németországba szállítsák, egyévi börtönre ítélte. — **Szombaton este hét órakor** a rádió viaszlemezről közvetíti a Bárdossy-per ítéletét és annak indokolását. — **A trafik ára** háromszorosára emelkedett, a legolcsóbb cigaretta jegyre a Munkás, ára 18 pengő. — **A miniszterelnök** most nevezte ki a budapesti rendőrség vezetőit. Sólyom László rendőraltábornagy, Ratulovszky János, Benjamin Olivér, Péter Gábor, Szilaczky Aladár, Szőnyi Károly, Benárd Vilmos és Kemény Gábor rendőrvezérőrnagy lett.

— **Bangó Ferenc** Pest, XIV., Rákospatak-u. 53. Vállalná 1—2 magántanuló előkészítését. Vidékiét is.

Minden külön értesítés helyett.

Dr. Katona Péter a maga és kisleánya Zsóka nevében fájdalommal megtörten tudatja, hogy felesége

dr.
Katona Péterné
szül. Margalit Olga Mária

életének 26. és boldog házasságának 6. évében f. évi okt. 28-án Vajkapusztán rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Felejthetetlen halottunkat velünk gyászolják

Margalit Andor apja,
Padányi Gulyás Béláné szül. Margalit Zsuzsanna nővére,
Katona István és Katona Istvánné apósa és anyósa,
Katona István, Katona Kálmán és Padányi Gulyás Béla sógorai.

Részvétlátogatás mellőzését kérjük.

A Budakalászi Textilművek Klinger Henrik r. t. igazgatósága, tisztviselőkara és munkássága mély megilletődéssel tudatja, hogy a vállalatnak volt vezérigazgatója

Mössmer József
kereskedelmi főtanácsos,
szkv. huszárőrnagy

1945 szeptember 28-án, életének 56. évében elhunyt és örök nyugalomra helyeztetett.

Lelkiüdvéért november 6-án, kedden d. e. 10 órakor a Szent István-bazilikában engesztelő szentmiseáldozatot fogunk bemutatni, amelyen az elhunyt barátai és tisztelői kegyeletüket leróják.

Emlékét mindenkor őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni.

REGGELI EBÉD VACSORA a Mensa Britannica-ban
Esténként MECSEKY—SZŐNYI kétzongorás duóia
JÁHN ANTAL harmonikaművész és
BALÁZS KÁLMÁN hangulatos számaikkal szerepelnek.
Kitűnő ételek és italok. Szolid polgári árak
Szabadság tér 13

HÉZSER TRANSPORT
NEMZETKÖZI SZÁLLITMANYOZÓ. — Személy-, áru- és bútorszállítás teherautóval és lovaskocsival, vidékre is. Külföldi megbízások! Gyüjtőforgalom. Raktározás.
Kérjen árajánlatot — IV., Magyar-utca 40.

Andaházi Kasnya
Béla

Életrajz, arckeppel
ezett. lásd

Lengyel László dr. és
Vidor Gyula dr.
Magyar országgyűlési
almanach. 1931-1936
Bp. 1931. 8. l.

MOB Kvt. 1516.4

Andaházy (Kasnya Béla)

Quelques tableaux de — ( ). Exposition Durand Ruel. Paris 1925. [8] p 34 t.

Andaházi Kasenya

Béla

nemzetgyűlési
képviselő, rk.
követ és megh.
miniszter

Nemzetgyűlési
képviselők névjeg-
zéke

Andaháry Kasnya
Béla

l

Ezer Kortárs

11. l

Budapest IX. 26.

Andaházi-Kasnya

Béla

festő

lásd

Gulyás Magyar írók

I. k. 521, 522

h.

=

azokban a történelmi xxxxxxxeg
sok Muzeuma bocsátott rendelke
laiban itt is, ott is ellenáll
a testőrségxx, mint szoborcso
a napoleoni, a negyvennyolcas é
Ezek a különféle és büszke egy
ra öltenek, a hősi hagyományok
tonosságát jelképezik.

A kiállitott müvek i
jendelmi tanulmányt igényelne, m
ni és érzékeltetni azt a lelkü
nagyszerü fejlődésre, s további
re ifju seregében lüktet.

A kiállitó müvészek,
foglalták azokat az xxxxxxxxx

Andaházi Kasnya Béla

Elítélték Andaházi-Kasnya Béla volt országgyülési képviselőt

A közelmultban panasz érkezett az újpesti rendőri büntető bírósághoz, hogy az egyik újpesti gyárvállalat mosókocka elnevezéssel alacsony zsírtartalmú másodrendű szappant gyárt és azt forgalomba hozza. A hatóság megindította a vizsgálatot és ennek során a gyár felelős ügyvezetőként *Andaházi*-Kasnya Béla volt liberális párti országgyűlési képviselőt nevezte meg. A vizsgálat eredménye alapján a rendőrbíró Andaházit ötnapi elzárásra átváltoztatható 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Andaházi-Kasnya az ítéletet megfellebbezte. Igy került az ügy Pest vármegye alispánjához, aki azonban az ítéletet helybenhagyta.

Virradat 1943. márc. 29.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Andaházi Kasnya Béla

bő élet.

laid

Karczagmagyarban

315, 316 h.

Andahazi Kasuya
Béla

archéje

Karczagmagyállam
383. d.

Andaházi Kasnya Béla

— **Tűz egy kispesti játékárugyárban.** Csütörtökön hajnalban Kispesten, a Rózsa-utca 25 sz. házban kigyulladt Andaházy-Kasnya Béla volt országgyülési képviselő játékárugyárának raktára. Fürészpor és faanyag gyulladt meg ismeretlen okból. A tűzoltók órákig tartó munkával oltották el a gyári tüzet. A kár ismeretlen.

Pesti Hirlap
1943. ápr. 23.

attività a Buda già nei primi anni della bottega, nel periodo 1470—1480. E' infatti noto un codice segnato di Francesco: il Breviario del preposito di Albareale, Domenico Kálmáncsehi, già del convento benedettino di Lambach (ora Budapest, Bibl. Naz. Széchényi, Cod. Lat. 446). La sua mano è riconoscibile anche nella lettera armale concessa nel 1481 alla famiglia Török de Enying e Bakcknok.[48] Domenico Kálmáncsehi fu creato preposito di Albareale nel 1474; ne segue che Francesco di Castello non poté miniare fil Breviario prima di quella data. Viceversa l'influsso dell'arte di Francesco è si manifesta in un altro codice finito nella bottega di Buda nel 1481, sempre per il Kálmáncsehi (Vienna, Racc. Liechtenstein), da far supporre una lunga attività precedente. È probabile che il Breviario segnato sia stato miniato da Francesco dopo il 1474. È anche certo che Francesco di Castello non lavorasse soltanto per il Kálmáncsehi, ma che miniò unicamente un codice tra i molti per il preposito. Francesco lavorava anzitutto e intensivamente per Mattia Corvino, come risulta dalla

Andaházy Kasnya Béla

Műcs. kiáll. 1908 tól

Pipics 109. l.

lutisztikus törekvéseivel elégületlen arisztokratapárt tagja, 1783-ban kilépett a hadseregből. 1791-ben csatlakozott a legelőkelőbb nemesek (Horn, Ribben grófok stb.) összeesküvéséhez és III. Gusztáv királyt 1792 márc. 16-án álarcos bálon pisztolylövéssel halálosan megsebezte. A király márc. 29-én meghalt. Anckarströmöt, aki társainak elárulását megtagadta, ápr. 27-én kivégezték. Leszármazottjai Löwenström nevet vettek föl. TÖRÖK P.

Anckarsvärd *Karl Henrik gróf*, svéd politikus, szül. 1782-ben, megh. 1865-ben. Anckarsvärd Michael svéd altábornagy (1742—1838) fia volt; 1808-ban a norvég határon álló seregben szolgált, 1809-ben résztvett a trónváltozás előidézésében. 1813-ban Bernadotte seregét Napoleon pártjára kívánta vonni, emiatt ki kellett lépnie a hadseregből. 1817-től a birodalmi gyűlésen a lovagok ellenzékének vezéreként szerepelt. 1830-ban a népképviselet reformjára előterjesztett javaslatát részben 1866-ban megvalósították. Politikai nézeteit *Politisk trosbekännelse* (1833) c. művében fejtette ki. TÖRÖK P.

Ancona (ol. ejtsd: *ànkónà)*, 1. olasz compartimento Marca tartományban, az Adriai tenger partján, 1938 km², (1921) 335.166 lak.

2. *Ancona*, a compartimento székhelye az Adriai tenger partján, az 572 m magas Monte Conero oldalában amfiteatrálisan épült, (1921) 66.291 lak. Vasúti csomópont, püspöknek és számos konzulátusnak székhelye. A régi város uccái szűkek, házai magasak (6—7 emelet). Az új városrészeket széles utak, szabályos építkezés jellemzik. Kiváló építészeti emlékei: Trajanus császár fehér márvány diadalíve, Apollodorus alkotása (Kr. u. 115), XII. Kelemen pápa diadalíve, 1765-ben Vanvitelli építette. Legszebb temploma az egykori Venusszentély helyén álló San Ciriaco székesegyház a XII. és XIII. sz.-ból; XIII. sz.-beli templomok a Sta Maria della Piazza és San Domenico, Tiziano oltárképével. A tőzsde és városháza a XV. sz.-ból származnak; az utóbbiban képtár-, régiség- és éremgyüjtemény van. — Ancona kikötője az egyetlen számottevő Itália adriai partján Velence és Brindisi közt. Kivitele jelentéktelen.

Ancona Kr. e. 380 körül keletkezett, mint szirakuzai gyarmat; 288-ban került római kézbe. Trajanus császár kikötőjét nagyon fejlesztette. Longobard uralom alá került, majd 592-ben a frank Pipin a pápának adta át. Barbarossa Frigyes seregei kétszer ostromolták (1167-ben és 1174-ben). 1488-ban függetleníteni akarta magát a pápától, Mátyás magyar királyhoz fordult, aki megengedte, hogy a város a magyar zászlót használja. 1573—1799-ig pápai birtok volt, ekkor az osztrákok foglalták el. 1805-ben a franciák kezébe került, de 1815-ben az osztrákok a pápának adták vissza. 1849—59 közt osztrák, 1859—61-ig ismét pápai birtok volt, 1861-ben az olasz királyság része lett. 1930-ban a földrengés sok kárt tett a városban. P. ORMÓS J.

Ancona *Alessandro d'*, olasz irodalomtörténetíró és esztétikus, lásd: *D'Ancona.*

Ancora (ol.), zenei műszó: még egyszer, körülbelül a. m. *da capo*, tehát a zenemű elölről megismétlendő.

Ancre (ejtsd: *ãkr)*, a Somme jobboldali mellékfolyója Franciaországban. Az Ancre és Somme szögében játszódott le 1916-ban a Somme-csata északi része, ápr. 7-étől aug. 7-éig, 1918-ban pedig a német 2. (Marwitz) hadsereg támadása aug. 8-án. UJHELYI P.

Ancylus-idő, Északeurópára vonatkozó geológiai műszó. A jégkor végének és a jégkor utáni időnek azt a részét nevezik így, amelyben a Keleti tenger édesvízi jellegű volt. Az Északi tengertől kiemelkedő földgát választotta ekkor el, sótartalma lassan eltünt s édesvízi fauna honosodott meg benne. Ennek az édesvízi faunának főalakja az *Ancylus fluviatilis* nevű csiga volt. Később a Keleti tenger környéke ismét süllyedt és sós víz árasztotta el. Az ancylus-idő egyúttal régészeti korszakot is jelent s a fiatalabb kőkornak erre az időre eső részét ancylus- vagy maglemose-kultúrának nevezik. BARTUCZ L.

Ancylus-kultúra, *maglemose-* vagy *mullerup*-kultúrának is nevezik; a jégkorszak végén, az ancylus-idő alatt, az ősember Dániában és Skandinávia déli részén is letelepedhetett, amint azt Sarauw kopenhágai régész Mullerup kikötő mellett Maglemoseban végzett ásatásai alapján bebizonyította. A maglemosei kultúramaradványok egyfelől kő-, másfelől szaru- és csonteszközökre különülnek. A kőeszközök túlnyomólag tűzkőből vannak (kaparók, balták, fúrók, pengék), de még nincsenek csiszolva, a szaru- és csonteszközök pedig fejszék, szarukések, tűk, árak, dárdahegyek, horgok, szigonyok stb. Némelyik díszítve is van. Fontos megállapítás, hogy a maglemosei ősember a kutyát már megszelidítette. A maglemosekultúra kő- és csonteszközei sok tekintetben emlékeztetnek a diluviális magdalénien kultúrára. BARTUCZ L.

Ancyra, vagy *Ankyra*, ókori város, Frígia fővárosa Kisázsiában. 1920 óta Törökország fővárosa. Lásd: *Ankara.*

Ancyranum monumentum. Ancyra frígiai város (a mai Ankara Kisázsiában) Augustus istenségének elismeréseül díszes márványtemplomot emelt, melynek előcsarnoka belső és külső falára görög és latin nyelven felvésette Augustus Kr. u. 14-ben kiadott rendeletének másolatát, amellyel a császár tetteinek és uralkodása eredményeinek leírását az állami levéltárban megőrizni rendelte. A szöveg elég ép és Kr. e. 43-tól 58 év fontosabb eseményeit, továbbá Augustus erényeit, összes viselt hivatalait és vállalatait mondja el. MIHALIK J.

And., növények latin neve után *Andersson Nils János* svéd botanikus nevének rövidítése, mely ezenkívül még Ander., Anders., és Andrs. alakban is előfordul. FEHÉR J.

Andač, a jelenleg Csehszlovákiához tartozó *Kisandacs* régi nyitravm.-i község mai neve.

Andaháza, jelenleg *Andice* néven Csehszlovákiához tartozó község a régi Liptó vármegyében.

Andaházi Kasnya *Béla*, festő, szül. 1888 nov. 16-án Budapesten. A budapesti iparművészeti iskolában tanult és már ekkor feltűnést keltett színes tájképeivel. Később Olaszországban folytatta tanulmányait, majd Párisban telepedett le. A posztimpresszionizmus felé közeledő tájképei párisi részleteken kívül főleg tengerparti motívumokat adnak. *Puszta tanyával* c. műve a budapesti Szépművészeti Múzeum birtokában van. Nemzetgyűlési képviselő is volt. ÉBER L.

Andai *Ernő*, író és színész, szül. 1900-ban. Előbb mint színész próbálkozott, majd darabírással kezdett foglalkozni. *Hazudj édes* c. vígjátékát a Belvárosi Színház mutatta be, majd társszerzője volt a *Diákszerelem* és *Tommy és társa* c. operetteknek. *Soha ilyen tavaszt* c. regényével 1926-ban a Mikszáth Kálmán-díjat nyerte. VAJDA L.

Andalgó, az úgynevezett magyar táncokban igen gyakori, lassú, négyütemrészes tánclépés. A magyar táncok tipikus kezdőlépése.

Andaluzia, Spanyolország legdélibb része, a Sierra Morena és Sierra Nevada közt. Nyolc tartományt foglal magában: Cordoba (ejtsd: Kordova), Cadiz, Huela, Sevilla, Jaén, Malaga, Granada és Almeria. Főfolyója a Guadalquivir. Éghajlata délen forró, afrikai jellegű. Középső része bőven öntözött, termékeny vidék. Olaj, bor, déligyümölcs, cukornád termelése jelentékeny. A nyugati részen az öntözés nem bőséges, a tengerparton futóhomokos terület, az ú. n. *Las Arenas Gordas* van. Lótenyésztése híres; azonkívül viadalokra alkalmas tüzesvérű bikákat nevelnek. A lakosság arab és mór vérkeveredése miatt igen szép, keleti jellegű. Andaluziában sok letelepült és kóbor cigány él. A föniciaiak korán gyarmatosították, mert ezüstöt bányásztak e vidéken. Több várost alapítottak, így Hispalist (Sevilla) és Gadest (Cadiz). 237-ben Kr. e. Karthago, 206-ban Róma hódította meg. A római időkben Baetica provinciához tartozott, a római műveltség központja volt a félszigeten. Kr. u. 400 körül az alánok és vandálok foglalták el, ezektől kapta a Vandalitia nevet. 412-ben a keleti gótok alapítottak birodalmat. Uralmuk 711-ben a xeres-de-la-fronterai csata után megszünt, az arabok foglalták el s megalapították a cordobai kalifátust; virágzó városokat, nagy anyagi és szellemi kultúrát honosítottak meg. Az Ommajjádoknak 1031-ben történt kihalta után három önálló már királyság keletkezett: Sevilla, Cordoba és Jaén. Sok véres harc után a XV. sz.-ban III. Ferdinánd, Kasztilia királya végleg kiűzte a mórokat és Andaluziát országához csatolta. P. ORMÓS J.

Andaluziai ló, spanyol lófajta, rokon a lipizzaival. Magas lábakciója következtében igen szép járású. A XVII. században egész Európában el volt terjedve. Jelenleg Spanyolországban is csak egyes nagybirtokosok tenyésztik tisztavérben. PRACK L.

Andaluziai tyúk, spanyol eredetű tyúk, amelynek szűkebb hazája Andaluzia volt. Igen szép, elegáns tartású állat, színe kék. WINKLER J.

Andaluzit, a bázikus szilikátok csoportjába tartozó ásvány. Összetétele $Si\,O_4\,Al\,(Al\,O)$. A rombos rendszerbe tartozó kristályai decimétéres nagyságot is elérnek, oszloposak s rendesen gneiszben vagy csillámpalában bennőve fordulnak elő. Színe zöldes-vöröses vagy hamuszürke, barnásvörös, néha zöldessárga. Vastagabb lemezei pleochroisztikusak. Fénye üvegfény, törési lapon zsírfény. A kristályok rendesen csak áttetszőek, vagy átlátszatlanok. Keménysége 7. Találják a tordaaranyosi Felsőszolcsva vidékén is. Igen szépek találhatók Svájcban, a Szent Gotthard vidékén, fehér szericitpalában, kék cianittal együtt előforduló barnás kristályok. Spanyolországi változata a *chiasztolit* v. keresztkő, melynek hosszú, fehéressárga kristályain végighúzódó négy parallel beöblöződést fekete agyagpala tölti ki. A kristály keresztmetszete ennélfogva fekete alapon fehéres keresztet mutat (innen a neve). A legszebb chiasztolitokat Spanyolországban, a Sierra Morena hegységben találják fekete, ú. n. chiasztolit palában bennőve. Az ottani lakosok csiszolt darabjait amulettként hordják. KOCH S.

Andamanok, a Bengáli öbölben, Hátsóindia

Gruenberg Lex. III. k.

Andaházy Kasnya Béla

Festő, aki - szappant főz

Az ujpesti városi rendőri büntetőbíró Andaházy Kasnya Bélát, Eckhardt Tibor független kisgazdapártjának volt országgyűlési képviselőjét, polgári foglalkozására nézve festőművészt, nem jogerősen száz aranypengő pénzbüntetésre ítélte, mert ujpesti szappanfőzőüzemében rossz minőségű szappant állított elő. A festőművész képviselő vádlotti minőségében határozottan rosszul festett és nyilván a szappannal is baj lehetett, ha Andaházy Kasnya a tárgyalás során nem tudta magát tisztára mosni.

*

Virradat

1942. nov. 23.

Andahazi Kasnya B.

akemono.

E, Silber-

TMAHL.

ú kiöntő-
r. Japan.

I KAHN.

k gombja
auf drei
hina.

Carl
Kasnya Béla
alatt.

281/c. **Tál,**

bronz, rajta virágkosár domboru és részben aranyozott virágos ágakkal. Japán. — SCHÜSSEL, Bronze, mit Blumenkorb in Relief und teilweise vergoldeten Blumenzweigen. Japan.

281/d. **Nagy virágvödör,**

cloisonné, szines virágdiszítéssel. Kína. — CACHEPOT, Cloisonné, mit buntem Blumendekor. China.

281/e. **Füstölő,**

bronz, négy magas lábon nyugvó félgömbös csésze, két füllel, vésett meanderes díszítéssel. Kína, XVIII. század. — RÄUCHERGEFÄSS, Bronze, halbkugelförmige Schale auf vier hohen Füssen, mit zwei Henkeln. China, XVIII. Jahrhundert.

281/f. **Váza,**

cloisonné, csigás alapon karélyos, kerek medaillonokban virágdiszítés. Japán. — VASE, Cloisonné. Auf einem von Spirallenornamenten gebildetem Fond Medaillons mit Blumendekor. Japan.

281/g. **Harang,**

bronz, domború sárkányos díszítéssel, faragott faállványon. Japán. — GLOCKE, Bronze, mit Drachen in Relief. Geschnitzter Holzsockel. Japan.

281/h. **Lakktálca,**

fatörzset utánzó magas peremmel, rajta tengeri tájkép gémekkel. Japán. — LACKTASSE, mit aufgebogenem Rand in baumrinderart. Japan.

282. **Tánccsoport,**

Kasnya Béla

A Gyűpő

1914. 1–2. sz

65. b.

M. EGYETEMI NYOMDA
ÖNYVESBOLTJA

UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI
NIVERSITÉ ROYALE HONGROISE
NGARIAN UNIVERSITY PRESS

25.069. — K. M. E. Ny.

Kassuja Béla

Velencei Biennale 1932

293. l.

1 Falke: Pantheon Monatsschri
und Sammler der Kunst 1937
Heft 1/2

Qc/E

V. februar 20.

Kásnya Béla

andaházi

Műcsarnok

1932 febr – márc

Nidl.

454. sz

M. EGYETEMI NYOMDA
ÖNYVESBOLTJA
UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI

24522. — K. M. E. Ny.

Andahäzi Kasnya Béla

Kis Ujság
1946. febr. 27

U. o. 1946. febr. 23.
1946. febr. 22.

(attitólagos autopanama ügy.)

Andaházy Kasnya Béla

Andaházy Kasnya Bélát az elhurcolt javak kormánybiztosságának megszüntetésével kapcsolatban a miniszterelnök kormánybiztosi tisztsége alól felmentette.

Magyar Nemzet

1946. márc. 8.

133. Hobbema követője.

285. Rugendas.

Andaházy-Kasnya Béla

Andaházy-Kasnya Béla megérkezett állomáshelyére. A külügyminisztériumba érkezett értesítés szerint *Andaházi-Kasnya* Béla, Magyarország, ankarai követe, megérkezett állomáshelyére.

Magyar Nemzet

1947 jan. 29.

Előzőleg nehány hét előtt közölték, hogy képviselői mandatumáról lemondott.

2147—2148. Fr

Sz. Hamburgban 1658

2147. Gyümölcscso

A gyümölcs-garmadá
sárga és egy egész görögd
és egy alma képez, négy
szilvával. A gyümölcsökön
szemünkbe.

Vászon, méretei 36 : 73
István hagyománya 1893 aug
50 K. — Átvétetett 1902 jan
A hagyományt elfogadta az
(340–902).

M !

Hagy. 1902.
Dellaes J.

Andaházy Kasnya Béla

Római Katonai segélyegylet

Az ankarai követség vezetése alól *Andaházy-Kasnya* Béla rk. követ és mh. minisztert felmentették.

Magyar Nemzet

1947. pil. 22.

V. 252.

An

1913

javaid

Andaházi Kasnya Béla

— **Andaházy-Kasnya Béla**, a külföldre hurcolt magyar nemzeti vagyon kormánybiztosa részére a köztársasági elnök a rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címet adományozta.

Szabadság
1946. febr. 9.

Andaházi Kasnya Béla

A pesti koldusfront LEGÚJABB SZENZÁCIÓJA: a fajvédő koldus

Új trükkök, erőszakosságok és gorombaságok. Sürgősen meg kell oldani a kolduskérdést

A kolduskérdésről rengeteget írtak, rengeteget beszéltek az utóbbi időben, számtalan ötlet, terv merült fel, amelyek mind a végleges orvoslást, gyors segítséget próbálták megvalósítani. Egyelőre azonban ott tartunk, hogy Budapest lassan a koldusok városa lesz és a hídfeljárók, forgalmasabb útkereszteződések, a templomok környéke már-már keleti vásárterekre, arab sikátorokra emlékeztet, ahol üvöltő dervisek, éneklő koldusok ülnek a falak mentén és valami dühödt méltatlankodással követelik az arra haladóktól a nekik járó adományt. Valóban, a pesti ember úgy érzi, mintha *Victor Hugo „Notre Dame“*-jának szinte földöntúli, félelmetes kolduscéhe elevenedett volna meg a város uccáin és vannak sarkok, járdaszigetek, amelyeknek jólismert koldusait már radtan kerülik el a járókelők...

A pesti koldusok fellépésükkel, módszereikkel, ötleteikkel megelőzve talán még török, arab és kínai kartársaikat is, egy idő óta szinte naponta szolgálnak új és új meglepetésekkel.

Ma már nagyon kevés az olyan koldus, aki csak áll és néz. A legtöbb átkozódik, teljes hosszában végigfekve a földön kísérteties hangon üvölt, vagy egyenesen megijeszti az embert, hirtelen rákiált, ruháit rángatja, elállja az útját. Két nap óta pedig, a már régebben működő amatőr koldusok mellett, *feltűntek a pesti uccán a fajvédő koldusok és nyilas kéregetők is.*

A Körúton, a Rákóczi út és Wesselényi uccai szakaszon, a járdán fekvő koldus *letegezi az embereket és azok után, akik egyáltalán nem vagy csak keveset adnak, átkozódó szavakat kiált.*

Hasonló a helyzet a Bajcsy-Zsilinszky úton, a Petőfi Sándor uccában és a Nyugatinál. Itt is átkozódnak a koldusok.

A „tegeződő koldus“ egyébként megközelítőleg hiteles statisztikai adatok szerint ezerkettő, ezerötszáz forintot keres havonta.

Reggeltől estig ugyanis, szűken számítva, körülbelül harmincötezer ember megy el előtte s ha ezek közül csak ötezer ad és azok is fejenként csupán tíz fillért, *a napi ötven forint már biztosítva van.*

Az átkozódó és üvöltöző koldusok mellett nemrégiben új csoport jelent meg, *az amatőrök.* Jólöltözött öregasszonyok, kifogástalan szatyorral, gondosan tisztogatott cipővel, templomok közelében szólítanak meg halkan és hirtelen, vagy a nagyobb eszpresszókban lépnek az asztalokhoz, *fenyegetően udvariasak, hűvösen kérnek egy kis kenyérrevalót és az embernek az az érzése, hogy csupán ráérőidejüket töltik kéregetéssel.*

Mindenesetre sokkal jobb ruhákat viselnek, mint a városszéli telepek lakói, a tripolisziak, hétháziak, akik a nyomor, a reménytelenség könyörtelen mélységeit járva sem jutottak még soha odáig, hogy koldulianak...

Az amatőr öregasszonyokhoz tartoznak *a gyufa- és citromárusok is,* akik a gyufodobozt vagy citromot az asztalra teszik, elfogadják a pénzt és utána szerény mozdulattal *visszaveszik az árut.*

A pesti koldusvilág legmeglepőbb alakjai azonban kétségtelenül a nem régóta működő *fajvédő koldusok.* Az Andrássy úton minden este kosaras asszony szólítja meg a járókelőket:

— *Testvér, most jöttem a Buda-déli internálóból, egy kis segítséget...*

A Kossuth Lajos ucca és Városház ucca sarkán esténként rosszarcú fiatalember fekszik a járdán és recsegő hangon kiáltoz:

— *Magyar testvérek, ne hagyjatok el!*

Ha valaki elmegy mellette, anélkül, hogy adna, a fiatalember a „Magyar Futár“-ból és a „Pesti Ujság“-ból vett idézeteket kiabál utána.

Az emberek döbbenten állnak meg, egy darabig figyelik a koldust, nem akarnak hinni a fülüknek. Ám a fajvédő kéregető nem jön zavarba, szinte habzó szájjal, dühödten kiabál.

A koldulás néhány hónap óta már kifejezetten *konjunktúrális szakma* lett, egyre új és új koldusok jönnek, erőszakosabbak, arcátlanabbak a régieknél, akik közül viszont sokan nyugalomba vonultak. Már nem látni a *„Képzeld magad az én helyembe“* feliratú táblával operálókat, a Petőfi téren *„Ki mit tud adni“*-t kiabáló öreget, a Kossuth híd cigarettázó, joviális koldusát és a Körút koldusai is kicserélődtek.

A standokat jóhangú, rámenős „üzletemberek“ foglalták el, akik egyáltalán nem válogatnak az eszközökben.

A fajvédő koldusok megjelenésével azonban, azt hisszük, betelt a mérték.

A nyilas lapokból szemelvényeket üvöltő fiatalembereket és suttogva kolduló jólöltözött öregasszonyokat minél előbb el kell tüntetni a *pesti uccákról* és velük együtt a többi koldust is, akik visszaélnek a járókelők jóhiszeműségével és ártan[illegible] Budapest és az ország jóhírének.

Vajda István

Összeül a dunántúli CIGÁNYPARLAMENT

mert lázadó alattvalói halálraítélték a nagyvajdát

Győr határában sorakoznak fel festői rendetlenségben azok a vájogviskók és kimustrált cirkuszos kocsik, amelyek körül veszik *Lakatos Lajos,* a dunántúli nagyvajda egy szoba-konyhás téglából épült „palotáját“.

A táborban óriási az izgalom és a feszültség, mert *július 12-én összeül a dunántúli cigányparlament és eldönti a vajdaság ügyét. A vajdaválság abból keletkezett, hogy a nagyvajdának hatalmas reformprogramja van és azt tűzzel-vassal keresztül akarja vinni.*

Házasságtörés után tilos az orrleharapás

A nagyvajda ugyanis megtiltotta az ősi cigányszokások legtöbbjének a gyakorlását.

Arra még hajlandó, hogy tűz fölé tartsa a frissen született purdékat, de ragaszkodik hozzá, hogy utána megkereszteljék és anyakönyvezzék őket.

A házassági szokásjog körül azonban forradalmi újításokat tervez. Általános felfogás szerint a cigányok szerelmi erkölcse sok kívánnivalót hagy hátra. *Ez óriási tévedés, mert a valóság az, hogy a házasságtörő asszonyt megvetik és igen szigorúan büntetik. Az eset súlya szerint kopaszranyírástól orrleharapásig terjednek azok a büntetések, amelyeket a megcsalt férjnek joga van a kikapós menyecskével szemben alkalmazni.*

A vajda szigorúan eleiltotta ezeket a régi hagyományokon alapuló büntetéseket.

A férjet, aki a győri piacon legutóbb levágta felesége karvastagságú, másfél méteres hajfonatát, internáltatta a hatóságokkal.

Egy másik férjet, aki feleségét azzal büntette, hogy a házasságtörés után leharapta az orrahegyét, az internálás mellett azzal is sujtotta, hogy megengedte a szerelmesek összeköltözését. A férj fájdalomdíjképpen *ötszáz forintot kapott* a salamoni ítélet alapján.

Szigorúan tiltja a balta- és a borotvapárbajt is. Ezek a módszerek különösen szerelmi, de egyéb nézeteltéréseknél is divatos elintézi lehetőségek voltak a cigányok között. A két párbajozót úgy kötözték egyik kezével egy-egy oszlophoz, hogy a beretvával vagy baltával éppen elérték egymást. *Addig kaszabolta kölcsönösen a két fél a másikat, amíg valamelyik el nem ájult, vagy meg nem halt.*

A nagyvajda közigazgatási funkciói és pecsétje

A legsúlyosabb intézkedés azonban, amit már sehogyan sem bírták a cigányok idegekkel: *a legősibb cigányszokás, a lopás eltiltása volt.* A sátoroscigányok ugyanis nagyrészt abból éltek és élnek ma is, hogy elkötik, azaz ellopják a lovakat.

A nagyvajda úgy kívánta ennek útját állni, hogy megállapodott a hatóságokkal, hogy a cigányok csak az ő írásos javaslatára hagyhatják el Győr határát és csak meghatározott időre.

A hatóságok örömmel fogadták el az ajánlatot, mert rengeteg bűnselekmény történt. A nagyvajda különben is, bizonyos vonatkozásban, *hatósági személy,* akinek jogköre a közigazgatási hatóságokkal együttműködve, a cigányság ellenőrzése. Pecsétjének szövege, amit büszkén mutatott meg látogatásunk alkalmával, így szól: *„A dunántúli kerület cigány elöljárója.“*

A tivábbiakban a nagyvajda megtiltja azt is, hogy *pénzért más ülje le a bűnös helyett a büntetést.*

A hatóságok az ő kimutatásai előtt soha nem tudták megállapítani, hogy a lókötést vagy egyéb lopást ki követte el. *A győri tábor többszáz cigánya például legtöbbnyire Lakatos és a keresztnevük is legtöbbször József vagy Mária.* A nagyvajda összeíratta népének megkülönböztető cigányneveit is, úgyhogy a hatóságok ma már meg tudják állapítani a bűnözők személyazonosságát.

Kiírtunk a névsorból néhány érdekes nevet: *Csipet, Bubu, Mole, Falat* (az ő orrát harapta le a féltékeny férj), *Peták, Pimpóc, Asszonygyerek* (hosszú ideig szoknyában járt kiskorában) *Mongol* és *Bohóc.*

Halálraítélik a nagyvajdát, de nem tudják megölni

A dunántúli cigányság a reformtörekvések hatására szökdösni kezdett olyan vidékek felé, ahol *a vajda maga is megkapja az ősi szokások szerint a részesedést az alattvalói által lopott holmikból.*

A nagyvajda intézkedett, hogy akadályozzák meg a szökést, sőt országos akciót indított a hatóságok bevonásával, hogy mindenütt szüntessék meg a sátoros cigányok nomád életét és fogják munkára őket.

A felháborodás óriási a cigányok között. *A vajdaság vezető tekintélyei, a demokratikusan választott négy elöljáróval az élükön, fellázadtak a nagyvajda ellen és elhatározták, hogy megölik.*

Az ítélet végrehajtására azonban nem kerülhetett sor eddig. *A nagyvajda ugyanis a vajdasága területén szent és s rthetetlen és aki kezet emel rá, annak végtagjai, a hagyományok szerint elszáradnak. A vajda sérthetetlenségét egyébként a nagyvajdai bot is biztosítja.* Ez a fabot díszes ezüstkupolában végződik és véges-végig tekerődzik rajta egy ezüst kígyó.

A lázadók tehát fogcsikorgatva végrehajtják a vajda minden intézkedését, eltűrik, hogy lecsukassa őket, ha munka helyett lopásból élnek.

Ha azonban a vajda kilépne a vajdaság területéről, azonnal agyonvernék.

Éppen itt van a bökkenő. A többi vajdaságban ugyanis állandóan felmerülnek olyan ügyek, amelyben csak a nagyvajda dönthet. *A nagyvajda pedig nem mer kilépni vajdasága területéről.* Éppen ennek a kérdésnek megoldására hívták össze a dunántúli cigányságot július 12-re Győrbe, a nagyvajda rezidenciájára.

Az „országos“ ügyek megtárgyalásán és eldöntésén kívül *sor kerül ősi ünnepi játékok bemutatására is.* A tanácskozások után festői táncokat és pogány vallási jeleneteket mutatnak majd be és mindenkinek módja lesz, hogy ezekkel megismerkedjék, mert az összes érdekes jelenetekről filmhíradó készül.

Csorna Béla

VASTAGH
kertgazdaság
és
sertéshizlalda
vállal bérhízlalást és üzemi konyhák ellátását, ellenszámlára is. Központi iroda: Budapest, II, Virágárok u .14. Telefon: 163—910

Nem biztosították a kocsiszínt,

ÖTMILLIÓ FORINT A BESZKÁRT KÁRA KISPESTEN

A kispesti Beszkárt kocsiszín leégése után a kárbecslők megállapították, hogy a húsz, majd később tízmilliós kárról szóló első jelentések túlzottak. *A romok alól több kocsi használható alvázát hozták elő. A kár teljes összege ötmillió forint. Minthogy a főváros többi üzemeihez hasonlóan a Beszkárt sem biztosította telepeit, az ötmillió forintos kár a közlekedési vállalatot terheli.*

Nyugdíjazza a főváros Kővágó polgármestert, de nyugdíjat csak tizenegy év mulva kaphat

A főváros július 18-i közgyűlésén választja meg *Bognár Józsefet* polgármesternek, előzőleg azonban tudomásul veszi *Kővágó József* lemondását és nyugdíjazását. *Kővágó Józsefnek* a katonaságnál eltöltött évek beszámításával *tizenhétévi közszolgálatot számítanak a nyugdíjba, úgyhogy polgármesteri fizetésének 54 százalékát kapja nyugdíj gyanánt.* A nyugdíjszabályzat értelmében azonban a most 34-ik életévét betöltött volt polgármester *csak tizenegy év mulva kaphat nyugdíjat, amikor már betöltötte 45-ik életévét.*

Magyarország leckét adhat az európai népeknek az újjáépítésből, — mondotta Chapin, az Egyesült Államok új budapesti követe

Selden Chapin, az Egyesült Államok új budapesti követe, csütörtök délután fogadta a magyar sajtó munkatársait.

— Remélem — mondotta Chapin követ —, hogy itteni működésem hozzájárul majd az Egyesült Államok és Magyarország népe közötti megértés és barátság megerősítéséhez.

Chapin követ egy kérdéssel kapcsolatban megállapította, hogy *Budapestre érkezésekor meghatotta az az élniakarás és rend, amellyel a magyar nép országa újjáépítésén dolgozik és kijelentette, hogy újjáépítést illetőleg Magyarország leckét adhat minden európai államnak.*

Bulgária nem kötött titkos szerződést Jugoszláviával

A balkáni probléma a Biztonsági Tanács előtt

(London.) A Biztonsági Tanács pénteken New Yorkban folytatta a vitát a balkáni bizottság jelentéséről. Bulgária szóvivője kifejtette, *nem igaz, hogy Bulgária Jugoszláviával titkos szerződést kötött volna, melynek éle Görögország ellen irányul.* Kijelentette továbbá, *Bulgária megfélemlítési szándékot lát abban az amerikai javaslatban*, amely állandó bizottságot kíván létesíteni a balkáni határok békéjének biztosítására. A szóvivő szerint ez a fenyegetés Jugoszlávia, Albánia és Bulgária ellen irányul.

Hodgson ezredes, Ausztrália megbízottja, válaszolt a bolgár szóvivőnek. Véleménye szerint Bulgáriának és a többi balkáni államnak be kell látnia: a Biztonsági Tanács kötelessége a világbéke fenntartása. Éppen ennek érdekében a Biztonsági Tanács joggal megtehet minden intézkedést, amelyet egy esetleges nemzetközi bonyodalom megelőzése céljából szükségesnek tart.

A Biztonsági Tanács az ausztráliai megbízott felszólalása után elnapolta ülését. („MTI")

A Szaktanács helyesli a kormány állásfoglalását a párizsi értekezleten való részvétel ügyében

A Szakszervezeti Tanács elnöksége hivatalosan közli, hogy megelégedéssel fogadta a kormány egyhangú döntését, mely szerint nem vesz részt a Párizsba összehívott értekezleten. A Szakszervezeti Tanács szerint ez az állásfoglalás kifejezésre juttatja, hogy *a magyar dolgozók nem hajlandók Magyarország függetlenségét semmiféle anyagi előny kilátásbahelyezése ellenében feláldozni.* Az állásfoglalás annál is inkább helyes, mert a meghívás semmiféle konkrét megsegítési tervet nem tartalmaz

A kormány megbizottja Ankarában vizsgálja a magyar követség botrányát

Andaházi Kasnya Béla Amerikába készül

Azok az események, amelyek a közelmultban az ankarai magyar követségen lejátszódtak, kétségtelenül nem emelték a magyar diplomaták tekintélyét a külföld előtt.

Külképviseleteinknek a felszabadulás után kijelölt vezetői közül többen nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, *az ország csalódott bennük.* Különösen fontos ezt hangsúlyozni éppen most, mikor új követeink kinevezése küszöbön áll, mert feltétlenül elejét kell venni annak, hogy a magyar diplomácia tekintélyét továbbra is alááshassák.

Andaházi-Kasnya Béla személye már követi kinevezése előtt állandó támadások pergőtüzében állott.

A Világosság legújabb ankarai értesülése szerint Andaházi-Kasnya a török fővárosba érkezése után úgyszólván azonnal szembefordult a demokratikus Magyarország politikájával, saját követségének személyzetét török külügyi körök előtt képtelen vádakkal illette, amivel természetesen magát a magyar követséget helyezte kínos megvilágításba.

Perényi Lukács multja

Nagy Ferenc disszidálásának hírére *Andaházi-Kasnya* két teljes napig a lakásán maradt, nem ment be hivatalába és ezt az időt használta fel *Perényi-Lukács* követségi tanácsos arra, hogy jelentést tegyen a török külügyminisztériumban a magyar követ önkényes távozásáról. *A bejelentést a török külügyminisztérium tudomásul vette, miután azt a magyar követség egyik hivatalos beosztottja tette.* Andaházi-Kasnya hazasürgönyözött felvilágosításért, de azért a magyar külügyminisztérium által megjelölt visszatérési határidőt mégsem tartotta be.

Az ankarai magyar követség ideiglenes jelleggel megbízott vezetője, Perényi-Lukács követségi tanácsos, akinek személye diplomáciai körökben nem túlságosan bizalomkeltő.

Az ankarai magyar követség kézipénztárát Andaházi-Kasnya magához vette. A pénz miatt összeveszett Perényi-Lukáccsal, *a vita veresekedéssé fajult, olyannyira, hogy az ankarai magyar követség kínos botrányába a török rendőrség kénytelen-kelletlen beavatkozni kényszerült.*

A kézipénztár sorsáról mindmáig nem érkezett megbízható hír.

Perényi-Lukács egyébként azonos azzal a diplomatával, aki 1934—1935-ben a *Matuska Péter* vezetése alatt működött varsói magyar követségen teljesített szolgálatot, ott *erkölcstelen magatartásával a lengyel közvélemény felháborodását idézte elő és kellemetlen ügyeivel szenzációs beállításban hasábokon keresztül foglalkoztak a lengyel lapok, úgyhogy végül is kénytelenek voltak őt hazarendelni.*

A szakkörök véleménye szerint egy arra rátermett magyar diplomatának legalább két évre lesz szüksége Ankarában, hogy Perényi-Lukács működését ellensúlyozza.

Sokan emlékeznek még arra is, hogy *Perényi-Lukács* volt az, aki *a háború folyamán külön német repülőgépen utazott Törökországba egy krómszállításokkal kapcsolatos olyan kereskedelmi szerződés megkötésére, amely elősegítette a szövetségesek ellen folytatott háború meghosszabbodását.*

Illetékes helyen közölték, hogy *Gyöngyösi István, a bukaresti magyar ügyvivő közel két hete diplomáciai megbízottként a török fővárosban tartózkodik és napokon belül várják jelentését, melytől ankarai követségünk helyzetének tisztázását remélik.* A diplomáciai megbízott munkáját annál is inkább szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, mert néhány nappal ezelőtt az egyik reggeli lap azt a téves jelentést közölte, hogy Groza miniszterelnök kihallgatáson fogadta Bukarestben *Gyöngyösi Istvánt.* Ez a hír nem felel meg a tényeknek, *a román miniszterelnök a magyar ügyvivő helyettesével tárgyalt.*

Értesülésünk szerint Andaházi-Kasnya végleges utódának kijelöléséről még kombinációk is alig merültek fel, noha ennek a rendkívül fontos és kényes közelkeleti posztnak a betöltése nem hanyagolható el sokáig.

Jelenthetjük egyben — anélkül, hogy a török-magyar diplomáciai helyzet jelenlegi rendezetlenségével összefüggőnek tartanánk a hírt —, hogy Aksel, budapesti török követ a közeljövőben egyhónapi szabadságra visszatér hazájába.

Boross Ferenc

Visszaesés esetén a legkisebb árdrágításnál is börtönt szab ki a bíróság. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy árdrágítási bűncselekmények miatt olyanok kerültek bíróság elé, akiket hasonló cselekményekért már elítéltek. A visszaeső bűnösöket a bíróság az eddiginél súlyosabb elbírálás alá vonta és *aki másodszor kerül árdrágítás miatt a törvénnyel összeütközésbe, legkevesebb hathónapi börtönbüntetést kap súlyos mellékbüntetésekkel.*

Szigetvári Valéria és *Kiss József* f. hó 12-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.) (X)

Sírkőavatás. Vasárnap, július 13-án délelőtt 11 órakor avatják néhai *dr Ladányi (Fleck) Jenő* sírkövét a rákoskeresztúri izr. temető martirok parcellájában. (X)

A pécskörnyéki bányászok saját házat kapnak

(Pécsre kiküldött munkatársunktól.) A pécskörnyéki bányatelepeken néhány hónappal ezelőtt létrehozták a Bányász Szövetkezetet. Így vált lehetővé az, hogy *száz bányász-család tíz-tizenöt éves törlesztéssel házat kap.* Munkatársunk beszélt néhány bányásszal azok közül, akik most jutnak otthonhoz. Megdöbbentő és elszomorító kép tárult fel előttünk a mult lakásviszonyairól.

— A lehető legrosszabbak voltak lakásviszonyaink —, mondják. *A bányakapitalisták érdekei voltak fontosak.* Egyetlen szobában zsúfolták össze a családokat. *Az egészségtelen környezetben gyakori volt a tüdőbaj.* Apró ablakú, alacsonyépítésű házakat adtak a bányászoknak. A lakások sötétek és nyirkosak voltak. Kénytelenek voltunk ezeket a lakásokat is elfogadni, foglalkozásunk miatt.

Elmondották még, hogy ha a családfő megbetegedett, csak rövid ideig kapta fizetését, később új munkaerőt állítottak helyére, a betegeket családjával együtt kirakták az uccára. Ugyanígy jártak a sztrájkban résztvevő munkások. *Beszéltek a nevezetes 1937. évi sztrájkmozgalomról is, amikor egyizben 150 bányászcsaládot tettek a bányakapitalisták hajléktalanná.* (G. H. S.)

METEOR CSILLÁR
OLCSÓ, SZÉP ÉS JÓ
PODMANICZKY U. 27. JÓZSEF KÖRÚT 44.

Andaházi Kasnya Béla

vrd. Pesti Napló 1934.
jan. 11. szám

...pi fogházra ítéltek ...pírót, mert alaptalanul ...zta Andaházi Kasnya Bélát

...sítónktól.) *Vukov* Lukács egy heti... ...t írt »*Andaházi Kasnya Béla botrányrege...* ...címen. Élesen támadta a képviselőt, azt állítván, hogy fiatalkorában barátainak pumpolásából élt, csupán szépségével sikerült feltűnni, részben férfiszépségversenyeken, részben *Brüll* Alfréd oldalán, részben a házasság révébe jutva. Azt állította a cikk, hogy *Bartos* János képviselő mandátumát pénzért megvásárolta, résztvett a forradalmi mozgalmakban, s más hasonló súlyosan kompromittáló tényeket tartalmazott a hetilapnak ez a cikke. Sajtóper indult. A törvényszék *Méhes*-tanácsa kihallgatta mindazokat a tanukat, akiket *Vukov* Lukács bejelentett állításainak tisztázására. *Egyetlenegy tanu, egyetlenegy állítást sem tudott igazolni.*

A törvényszék kihallgatta *Andaházi Kasnya* Bélát is, aki a leghatározottabban és a legélesebben cáfolta a rágalmakat. Kihallgatása közben számos incidens történt. Közbeszólást közbeszólás követett, az elnök egymásután osztogatta a rendreutasításokat, Vukov Lukácsot többször figyelmeztette, hogy ne izguljon, maradjon csöndben, *végül is húsz pengő pénzbüntetésre ítélte* örökös közbeszólásaiért. Erre Vukov *elővett zsebéből egy gyűrött 20 pengőst és rögtön le akarta fizetni a büntetést.* Aztán mégis meggondolta magát, eltette a pénzt és inkább felfolyamodást jelentett be az elnöki inézkedés ellen.

A bizonyítási eljárás befejezése után a törvényszék bűnösnek mondotta ki Vukovot rágalmazás vétségében és ezért *2 hónapi fogházra ítélte azzal, hogy cikkének egyetlen állítását sem tudta igazolni.* Vukov fellebbezett az ítélet ellen.

Háztartási cikkek szaküzlete

BUDAPEST

I., Horthy Miklós-út 76.

SZALAI JENŐ,

az *egyiken* van. A hosszas kutatás után megtalált beteg és nyomorgó vádlott ugyanis azt állítja, hogy módos barátja kölcsön adta neki a kabátot, mivel hogy neki két télikabátja is volt. Bizonyítani ezt az állítását nem tudta. Tehát elitélték és bezárták. A panaszost megvádolni nem akarjuk. A jogával élt. A biró is azt cselekedte, a mit neki a törvény parancsolt. Hajlandók vagyunk azt is kétkedés nélkül elfogadni, hogy a vád volt igaz és a védekezés hamis. És mégis az az érzésünk, hogy a biró, ha a maga elméje szerint itélhet és nem köti a törvény merev bölcsesége, elsősorban arra rendeli el a bizonyítást, igaz-e, hogy csakugyan — két télikabátja volt a panaszosnak. És ha a vádlottnak ez az állítása igaznak bizonyul, akkor kétségtelenül elhitte volna neki a másik állításának is — legalább a felét. Mondjuk annyit, hogy *megvette* tőle a második, bizonyára roszabbik, kabátot, csak — adós maradt az árával. Azt hiszszük, a biró, ha a maga lelke szerint cselekedhetik, így állapította volna meg a dolgot. És akkor a vádlott nem került volna börtönbe a télikabátért, a mely a megfagyástól mentette meg, viszont a másik is megkapja a jogot, hogy hajtsa be a kabátja árát a szegény, beteg és éhes nyomorúlton, — ha tudja. Ha pedig nem képes, hát érje be azzal a tudattal, hogy — nemesen cselekedett. Ez a tudat megér egy fölösleges télikabátot még akkor is, ha valaki egészen az akarata ellenére jutott is hozzá.

*

A Gellérthegy. Ez a nyesett oldalú orom mostanában kiválóan érdekes lett, mert a Gellérthegy a terjedő Budapestnek legújabb hódítása. Még pedig a valóságos Budapesté, a melynek az utczái nemcsak a térképen meg a szabályozási terveken vannak meg. A Gellérthegyet, a mióta a czitadellát sikerült halálra itélni, nagy energiával ostromolta meg a város terjeszkedése és a gyönyörű új házak, tornyos villák egész erdeje nőtt köves lejtőin, úgy hogy *telekké* kellett avatni a sziklahegy egész felületét. Ennél az átváltozásnál meglepőbb az, hogy — csak most következett el. A város már régóta nőtt, nyult, terjeszkedett sok kilométernyi távolságokba. Az ereje a határvonalon kívül is egész sereg telepet hozott létre. A Gellérthegy azonban, itt a város szivében, szinte ősi állapotban maradt néhány törpe viskóval bozótos oldalán egészen a legújabb időkig. Talán az volt az oka, hogy egy kellemetlen emlékű erődítvény állt a tetején, talán az, hogy ez a város nem szeret hegyre mászni, a valóság mindenesetre az, hogy a fejlődés hullámai a legújabb korig körülfolyták ugyan, de el nem borították. Csak néhány esztendeje tart fölfelé is az áradat és ez az új irány a többek között egy nem egészen kellemetes fölfedezést is produkált. Azt lehetett volna hinni, hogy odafönt a lejtő magános magasságában szelid és primitiv erkölcsök uralkodnak: a modernség még nem forgatta ki a lelkeket. Nos, ebben meglehetősen csalódtunk. Kiderült, hogy az apró viskókban igen fejlett, sőt túlfejlett üzleti szellem és spekulativ érzék lakik. A szabályozás ezeknek a viskóknak az eltávolítását, lebontását kivánja, de a törekvésben váratlan akadályra bukkant. A dísztelen, omlatag falu viskók tulajdonosai, a mint megtudták, hogy a közérdeknek szüksége van az ő ingatlanaikra, egyszerre olyan horribilis árakat követeltek a putrikért, mintha vert ezüstből lenne a faluk és aranytáblákkal borítva a tetejük. Az alkalomnak ez a kapzsi kihasználása a modern Budapest egyik, nem díszes jellemvonása, a gellérthegyi viskók tehát, ebből a szempontból igazán fölötte modern képet mutatnak. Egy okkal több, hogy — ne sajnáljuk az elpusztulásukat, a mely immár a birósági becslés és kisajátítás segedelmével fog megtörténni.

HÁROM DRÁMA.

A bécsi Burg-szinház nyomán a Magyar Szinház is előadta Salten Félix «Tulsó partról» című munkáját, a mi alatt voltaképen három egyfelvonásos drámát kell érteni. Az első a «*Gróf Festenberg*» című, egy kalandor

SZEMMELVEISZ BÉCSI SZOBRA.

sajátságos tragédiáját adja elő. Pinczér volt, pénzt szerzett, megszeretett egy főúri leányt s hogy nőül vehesse, egy züllött gróftól kapott okmányok segítségével gróf Festenbergnek adta ki magát. A dráma kezdetén az ál-gróf már férje a főúri hölgynek s a dráma cselekménye voltaképen abból áll, mikép leplezik le a kalandort s mikép kisérik börtönbe. Legkülönösebb a műben az, hogy a szédelgő sehogy sem bírja felfogni, miért üldözik. Csak apró szépséghibának mondja tettét, igazi grófnak érzi magát, különbnek mint akárhány igazi gróf s emberi jogokról, természeti törvényekről szónokol. A szerző félreismert s méltatlanul üldözött lángésznek állitja be s azt igyekszik igazolni, hogy tulajdonkép a volt pinczér az igazi főúr, míg az őt leleplező főúr inkább lehetne pinczér. Ez szatira kíván lenni a mágnások ellen s egy pillanatban hatást is ér el, akkor t. i., mikor a főúri család szinte megbocsájtana már az ál-grófnak, ha őt egy igazi Festenberg gróf fiául fogadná. De már késő, a rendőrség közbelép. Itt a szerző egyben el is ejtette saját ötletét. Mert ha a főúri czímeket akarta gúnyolni, következetesen tovább kellett volna haladnia a szatirában s azt kellett volna bemutatnia, hogy a felháborodott feleség, megbotránkozott nagybácsi, sőt maga a leleplező unokaöcs is nyomban belenyugodnak a dologba, mihelyt a volt pinczér a grófi czímet csakugyan megszerezte. De a szerző csak egy «szenzációs» helyzetet akart szinpadra vinni s hogy mélyebb szocziológusnak is lássák, a bünfenyítő ügyet demokratikus szóvirágokkal is diszitette fel. Ámde szomorú demokráczia az, a mely kalandor ál-grófokban személyesíti meg az emberi jogokat s szélhámosok védőjéül szegődik.

A második dráma «*Az erkölcsi erő*» czímű, ugyancsak leleplezés. Csakkogy itt nem rendőri beavatkozással történik a bűnös lélek leplezése. E mű hőse egy orvos, a ki a legszegényebb sorsból emelkedett fel, állásra, tekintélyre, vagyonra tett szert, egy főúri család leányát vette nőül s mint a munka embere gyűlöli és irigyli főúri sógorát, a ki mit sem dolgozik, csak élvezi rangját és vagyonát. Orvos létére úgy áll boszút sógorán, hogy halálos betegnek nyilvánítja s orvosi konzultáczión tudtára adja, hogy már csak félévig élhet. Egyben lelketlenül azt tanácsolja neki, hogy legyen erkölcsi ereje s várja be nyugodtan a biztos halált. Ámde az így halálra itélt pácziens úgy leplezi le az erkölcsi fenségével kérkedő orvost, hogy bezárja a szobát, revolvert vesz elő, csak néhány percznyi életet engedélyez neki s visszaadja a tanácsot az orvosnak, hogy legyen erkölcsi ereje a biztos halállal szemben. Ekkor derül ki, az orvos mily gyáva és gonosz, mint rimánkodik életéért, mint vonja vissza dignózisát s mint esik végül ájulásba a halál gondolatától. E művel a szerző voltakép azt akarja igazolni, hogy a kik erkölcsi fensőséggel kérkednek s másoknak a halálban való férfias megnyugvást tanácsolják: maguk mily erkölcstelenek és gyávák. Az egészben csak az a baj, hogy a helyzet nagyon is csináltnak látszik s a szerző egyáltalán nem indokolja az orvosnak sógora iránti mérhetetlen gyűlöletét. Nem magyarázza meg azt sem, hogy a beteg, a ki jámbor, erély nélküli, szinte tehetetlen alak, miképen válhat félelmes revolver-hőssé. Az is igen kűlönös, hogy a szerző, a ki az előbbi drámában oly melegen védelmébe vette az ál-grófot, noha szélhámos módon jutott főúri házba: annyira sujtó itéletet hallat az orvosról, a ki pedig munkával jutott az előkelő körbe. Az a látszat támad, mintha a szerző a kalandorok útját tisztességesebbnek tartaná a munka embereinek pályájánál.

«*Feltámadás után*» czíme e modern trilógia harmadik darabjának, a mely szintén csak egy helyzetet s egy leleplezést tartalmaz. A hős egy Konstantin nevű módos agglegény, a ki halálos betegségbe esvén, midőn már-már haldokolt, nőül vette egykori szeretőjét, hogy így gyermekét törvényesítse. De csoda esik, nem hal meg, felgyógyul s fokról-fokra meggyőződik, hogy fölösleges ember. Egykori szeretője, a ki most már neje, elkivánkozik tőle, egy szinésznő barátnője, továbbá egy testi-lelki barátja, sőt saját gyermeke is... mind-mind fölöslegesnek tartja őt. Hát megosztja vagyonát s örökre elmegy a körből, a hol ő már, ha él is, csak halott. Az ötlet ebben a darabban is szatirikus. A szerző itt azt akarja kimutatni, hogy minden érzés mögött csak önzés rejlik s hogy ember után, ha meghal, senki szivében sem marad ür. Mind a három mű ötletes, hatásos helyzeteket kedvelő írókép állitja elénk a legújabb bécsi hirességet, oly egyéniség gyanánt, a mely rombolni szeret s hit nélkül, de annál több malicziával nézi az életet. Nem annyira drámaköltő, mint inkább tárczaíró, a ki egy-egy tárcza-sujet-t párbeszédes alakban ir meg. Egész drámát, szerves műalkotást nem is igyekszik nyujtani s beéri azzal, ha hatásosan kieszelt és kiélezett helyzettel lepi meg a közönséget. A szinészek közül Festenberg gróf személyesítőjét, *Somlait*, továbbá az orvos ábrázolóját, *Vágót*, illeti nagyobb elismerés. Mellettük Z. Molnár László, Mészáros Gizella és Halmi Margit tűntek ki. A rendezés gondos és élethű volt s Vajda László érdeme. Méltánylón kell megemlékeznünk a Magyar Szinházról, hogy komolyabb szinpadi művek előadására vállalkozik s a mai külföldi termésből a viszonylag jobbat választja ki.

Palágyi Lajos.

SARDOU.

1831—1908.

Bizonyára alig akad művelt ember egész Európában, a ki legalább egy-két jól eltöltött estéjét ne köszönhetné annak az öreg franczián ak, a ki most sírjába dőlt. Sardou az emberiség nagy szórakoztatói közül való volt; nem vezetője, erkölcsi vagy szellemi irányítója az emberiségnek, hanem kellemes barátja nemzedéke minden emberének, a kinek segitett elviselhetőbbé tenni az életet. Egy kornak szólt, a maga korával együtt tünt le, de a maga korának megadta a magáét s megkapta érte jutalmát.

Kevés írónak voltak — mióta egyáltalán van irodalom a világon, olyan nagy és általános sikerei, mint neki. Darabjai mindenünnen, a hol csak szinházat játszani szoktak, ontották feléje a dicsőséget, a tapsot s az aranyat. S ő ezt a tetszést becsülettel megszolgálta, a legjobbat adta a közönségnek, a mije csak volt. Csodálatos szinpadi mestersége nem volt az a merő routine, a mivé epigonjainál vált, a mesterségbeli, eltanult fogások szinte gépies al-

A HÉTRŐL.

Egyéniség és karriér. Ha egyáltalában van sémája a karriérnek, ezt bizonyára a nagyra emelkedett férfiak élettörténetének a gyűjteményéből lehet leszűrni, mert valaminek a törvényszerűségét mindig a tömeges megismétlődése bizonyítja. A legnagyobb polgári karriért kétségtelenül az az ember csinálja, a ki államfővé emelkedik, rangban azoknak a társaivá, a kik *Isten kegyelméből* már elsőknek születtek. A karriérek és velük a karriérek tanulságainak legelőkelőbb kódexe tehát a köztársasági elnökök élettörténetének gyűjteménye. A minapában ez az előkelő gyűjtemény újból egy fejezettel gyarapodott, mikor *Taft* Villiam a világ legnagyobb köztársaságának az elnöke, záros határidejű uralkodója lett. Az élettörténete tehát mindenesetre érdekes abból a szempontból is: mely *egyéni tulajdonságok* azok, a melyek az elérhető legmagasabb polczra emelték? — Megejtvén a vizsgálatot, szinte bizonyossággal konstatálhatjuk, hogy ilyen teljes magyarázattal szolgáló tulajdonságokat az egyéniségében nem találhatunk. Sőt megállapítható az is, hogy Bryan, a kit a választásban Taft Villiam legyűrt, nála jelentékenyen nagyobb, erősebb, kifejezőbb egyéniségnek látszik, a mint hogy erősebb és többet mondó egyéniség a néhai Mac Kinleynél is, a kivel szemben szintén kisebbségben maradt. De hogy ez a jelenség nem amerikai speczialitás, ennek a bizonyságául rámutathatunk Fallières elnökre, a ki egy személyes kiválóság dolgában nála szintén nagyobb fajsúlyú ellenféllel, a csodálatos energiájú és nagy szónoki képességű Doumer Pállal szemben jutott a diadal pálmájához. Ezek a jelenségek annál beszédesebbek, mert épen a világ leghaladottabb kulturájú népeinek a gondolkozása nyilatkozik meg bennük, népeké, a melyeket az éretlenség vagy a megértés fogyatékosságának vádjával illetni nem lehet. Ezeket a jelenségeket tehát dokumentumoknak is elfogadhatjuk és mint ilyenek, meglehetős világossággal azt mondják, hogy a népek, mikor legnagyobb érdekeik őrét és gondviselőjét választják, nem a legnagyobb és legkiválóbb egyéniséget keresik, hanem inkább azt, a kivel szemben kevesebb az aggodalom, hogy egy erős egyéniség individuális becsvágyát fogná majd érvényesíteni. E népek a maguk életét kívánják élni, az erős egyéniség pedig a maga külön ösvényét keresi. Megeshetik az a szerencsés véletlenség, hogy ez az ösvény a köz vágyával egyirányban halad, de nincs kizárva a veszedelem, hogy eltérhet tőle. Ez a magyarázata, hogy — rendes időben — a tömeg mindig szivesebben emel a vállára olyan embert, a ki mindenkihez hasonlít, mint olyat, a ki mindenkinél különb.

*

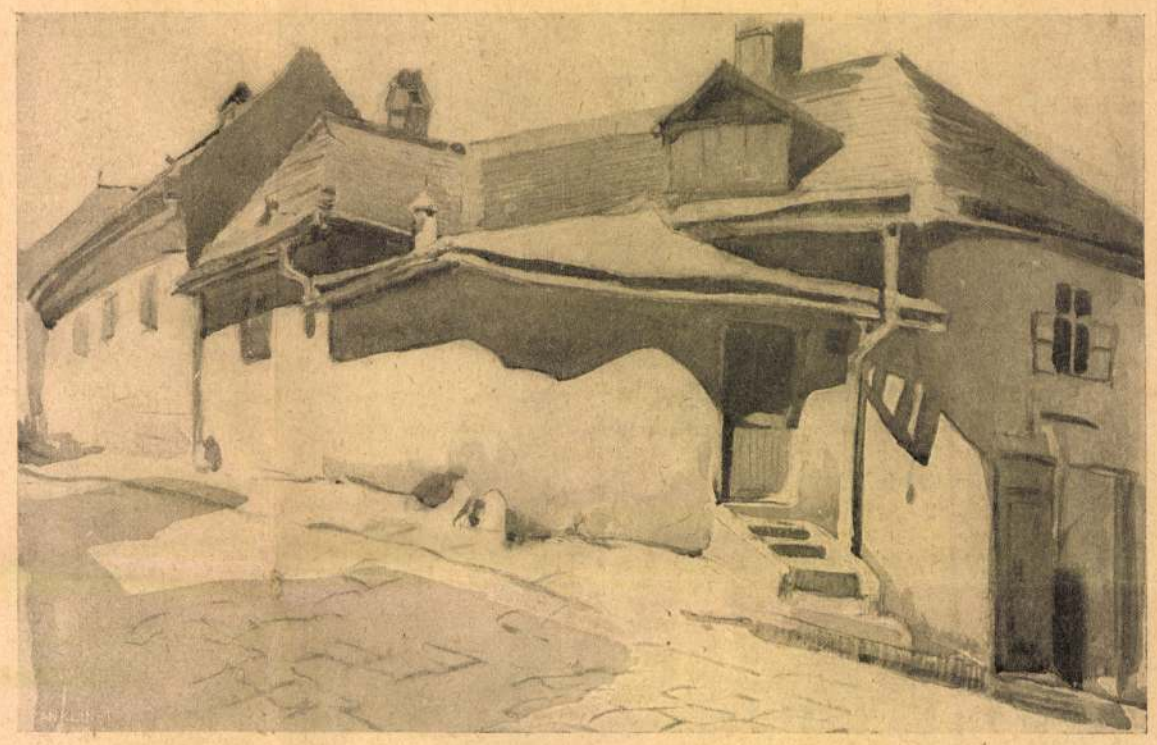

HADNAGY-UTCZAI HÁZAK.

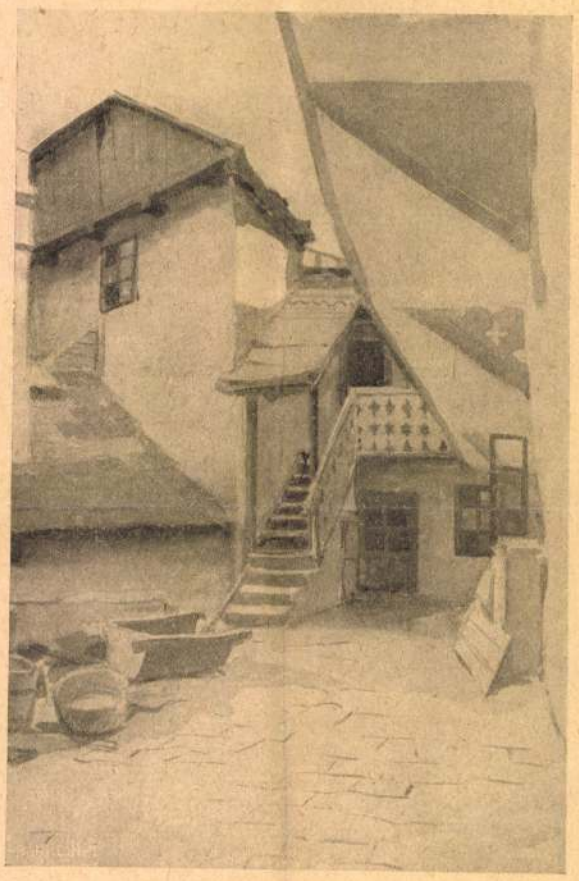

EGY HADNAGY-UTCZAI HÁZ UDVARA.

Andaházi Kasnya Béla rajzai.

LEBONTOTT TABÁNI HÁZAK. — SZILVA-UTCZAI RÉSZLET.

Szemmelveisz bécsi szobra. A nagy emberek életének tartalma az egész emberiség közkincse ugyan és nevük dicsőségének nincsenek földrajzi határai, mégis igen ritka és kivételes eset, hogy valamely nagy ember kegyeletének és tiszteletének érczben vagy kőben való tolmácsolására a maga nemzetén kívül más nemzet is vállalkozzék. A leghálásabb és legtehetősebb nemzetek is beérik vele, hogy a saját fiaiknak fizessék meg a kegyelet adóját; azoknak, a kiknek a dicsősége a nemzet dicsőségének kincsesházát gazdagította. Magyarország nagyjai között idáig csak egy volt, a kinek félszáznál több hazai szobra mellett idegen földön, sőt más világrészben, az Óczeánon túl is állított monumentumot a kegyelet. Ez Kossuth Lajos, a kinek Clevelandban is emeltek szobrot a tengeren túlra szakadt véreink. Most ennek a dicsőségnek párja akadt: egy magyar ember nagysága megint szobrot kapott idegen földön, a mely földrajzilag közelebb esik ugyan hozzánk, de a lakói érzésében már aligha. Az új dicsőség a Szemmelveisz Fülöpé, az anyák megmentőjéé, a kinek a minapában leplezték le a szobrát a *bécsi* orvosi egyetemen. Nem valami monumentális alkotás, de a legnagyobb jótétemények egyikét magasztalja, a melyeket emberek valaha az emberiségnek adtak. És végre is ez a fontos. Szemmelveisz Fülöp bécsi szobrának fölállítása alkalmából ismételten nagy hálával kell megemlékeznünk azokról, a kiknek az érdeme és lelkesedése már előbb és gazdagabb művészi ékességgel adózott az áldott tudós emlékének — Budapesten. A bécsi szobor is hirdeti a nagyságát Szemmelveisznak, de a magyarságát bizonyára nem hangsulyozza. Milyen visszás dolog lett volna tehát, ha a budapesti Szemmelveisz-szobor csak időben is a bécsi — mögé kerül! Ime: a serénység akkor is hasznos, mikor a hála a — halhatatlanságnak adózik, tehát a dolga nem látszik *sürgősnek*.

*

A télikabát. A megfagyott czigányról és a farkasok által megevett kéményseprőről az idén még nem hallottunk, de az első télikabátlopásról szóló hír már megjelent a lapokban. És habár ezt a télikabátot még tavaly télen vitték el, tehát mint érdekesség már csak mult évi restanczia, az eset mégis olyan, hogy nem igen tud szó nélkül elmenni az ember mellette. És pedig nemcsak azért, mert a szomorú hőse művészember, tehát az eset a művésznyomorúság mindig érdekes rovatába is belekívánkozik. Ezt a szempontot akár mellékesnek is tarthatjuk, mert maga a mezitelen történet is elég, hogy mélyen belenyomuljon a gondolatunkba. Egy ember — tehetős és kényelemben élő — hónapokon át nyomoztat egy másikat, vele egykoron baráti viszonyban lévőt, a ki, hogy az Isten hidége meg ne vegye, elvitte, vagy mondjuk egészen szigorú szóval: ellopta az *egyik* télikabátját. A hangsúly itt

Andaházi Kasnya Béla

Ország-Világ 1909. 48 l.

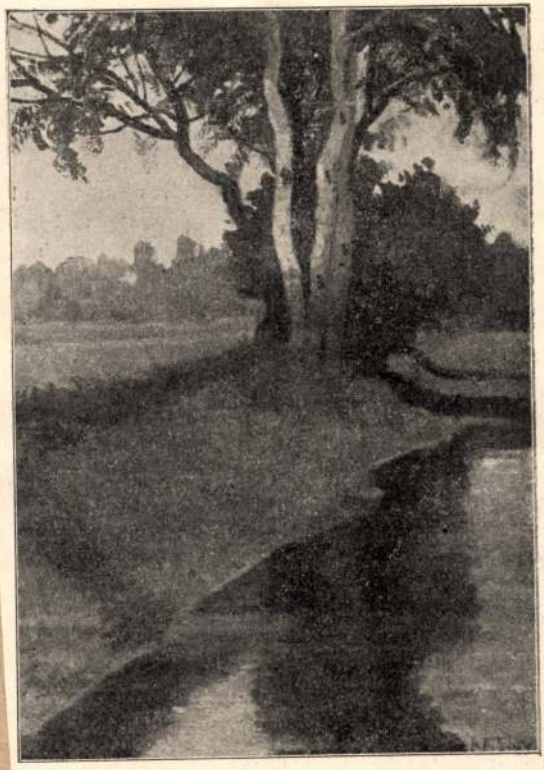

Andaházy-Kasnya Béla: Folyam partján.

Andaházi-Kasnya Béla

ANDAHÁZI-KASNYA BÉLA: OLASZ HÁZTETŐK

KMTárs 1932. febr.-márc.
kiáll

CSÁNKY DÉNES: ORSZÁGÚT

Andaházy Kasnya Béla

Ország-Világ 1909. 48l.

Andaházy-Kasnya Béla: Róma külvárosa.

AZ ANYA ÁTKA

REGÉNY
A NAGY NAPOKBÓL

IRTA

HARMATH LUJZA

A PATRICZIUS.

Regény. *(Folytatás.)*

Irta *John Galsworthy.* — Angolból *Kendeffy Katinka.*

Milton tudta, hogy az ő gondolatvilága beláthatlan távolságban van az öcscsétől, Bertie pedig még a testvérétől is félt, nehogy sejtelme támadjon valamiről, a mi a lelkében történik, épen úgy féltette minden gondolatát, mint a hogy egy diplomacziai titkot, vagy valamely érdekes verseny-istálló-hírt, vagy bármit, a mi megcsorbította az élet felett való uralkodás hatalmát. Sajnálta és irigyelte, mert az ő sajátos véleménye szerint kissebbítette a stoikus önteltsége iránt érzett tiszteletet. A lelke titkos rejtekében sértve érezte magát a büszkeség. Bár keveset beszélt, az elmélkedés hatalma nem tagadtatott meg tőle — oly tulajdonság volt ez, mely határozott jellemű, májbajra hajló egyéneknél gyakori. Egyszer Nepalban egy vadászaton egészen megelégedett, boldog hónapot töltött el s nem volt mellette senki, csak egy Ghoorka szolga, a ki egyetlen szót sem tudott angolul. Azoknak, a kik kérdezték, nem unta-e halálosan, hogy egy hónapig egy szót se szóljon, azt felelte:

— Világért sem! Sokat gondolkoztam s az mindent pótolt.

A Milton szomorú esete iránt a testvér rokonérzésével s a megcsontosodott nőgyülölő türelmetlenségével viselkedett. Az asszonyoktól félt. Mélységes bizalmatlanságot érzett azok iránt a lények iránt, a kiknek olyan kikiáltott hatalmuk volt, hogy mindent kicsikarjanak az emberből. Olyan férfi volt, a kiben egyszer egy nő igazi nagy érzést kelthet fel, de a ki addig az egész nem iránt tökéletes közönnyel viseltetik, azután pedig egyetlen egy kivételével, ugyanazt fogja érezni az egész nemmel szemben, mint előbb. A nő olyan, mint maga az élet: olyan teremtmény, melyre vigyázni kell, melyet csak óvatosan szabad használni s illő engedelmességre kell szoktatni. Ennélfogva az egyetlen megjegyzés, melyet a Milton bánatára tett, hirtelen odavetve csak ennyi volt:

— Remélem, édes öregem, nem veszed túlságosan komolyan azt a dolgot.

Zavartalan, mélységes hallgatás volt erre a felelet. De mikor a Mrs. Noel lakása elé értek, Milton megszólalt:

— Kérlek, vezesd tovább a lovamat, be akarok ide menni.

Mrs. Noel a zongoránál ült. Ujjai lustán pihentek a billentyükön. Egy megbirálandó zenemű valamely sorával foglalkozott. Hosszú perczek óta ült így, de szelleme nem fogadta be a hangjegyeket.

Mikor a Milton árnyéka elsötétítette azt a kis fénysávot, melynél már úgyis alig látott, összerezzent s felállott. De nem közeledett feléje s egy szót sem szólt. Milton szónélkül jött be, odament a kandallóhoz s mereven nézett az üres tüzhelyre.

Egy teknősbéka szinü macska fecskét lesett az ablakon, de a Milton jötte megzavarta s duzzogva huzódott be a szék alá.

Úgy tetszett, hogy a hallgatás, mely mindkettőjük jövője fölött döntött, sohasem fog véget érni s mégsem volt egyiknek sem annyi ereje, hogy megszakítsa.

Végre, az asszony végigsimította a Milton kabát-ujját s így szólt:

— Milyen vizes!

Milton összerezzent az összetartozás e gyöngéd megnyilatkozására. Aztán újra hallgatva állottak egymással szemben s a csendet nem zavarta meg semmi, csak a macska nyelvének a halk csettenése, a mint a talpát nyalta.

De az asszonyban nagyobb volt a némaság iránt való képesség, mint a férfiban, azért neki kellett előbb beszélnie:

— Bocsásson meg, hogy újra itt vagyok. Tennünk kell valamit... Ez a pletyka...

— Oh! Az! — Szólt közbe az asszony; Tehetek valamit, a mi jóvá teszi, úgy hogy maga kárát ne vallja?

Most Miltonon volt a sor, hogy gúnyosan legörbítse az ajkát.

— Istenem! Dehogy! Hagyja; beszéljenek!

A szemük most már találkozott s ha egyszer össze fonódott a tekintetük, többé nem volt erejük, hogy szétszakítsák.

Végre Mrs. Noel szólt:

— Meg tud nekem valaha bocsátani?

— Nincs mit, — az én hibám volt.

— Nem. Nekem jobban kellett volna ismernem magát.

Oly mélységes értelme volt ennek a pár szónak, olyan nagyszerüen, finoman kifejezte mindazt, a mire az asszony kész volt és azt a kétségbeesett tudást is, hogy a férfi nem volt és soha sem lesz az, a ki a poklokon keresztül is megalkuszik, — hogy Miltonnak vonaglott az arcza.

— Nem a félelem tart vissza, ezt az egyet higyje el nekem.

— Hiszen...

Újabb végtelen hallgatás következett s bár oly közel voltak egymáshoz, hogy az arczuk csaknem összeért, — a szemük többé nem találkozott. Aztán Milton azt mondta:

— Igy nincs más hátra, minthogy búcsúzzunk.

Azoknak az ajkaknak a világos beszédére, melyek bár mosolyogtak, képtelenek voltak arra, hogy elrejtsék a lélek halálos kinját, — Mrs. Noel oly fehér lett, mint a ruhája. De a szeme kitágult s minden más fény hiányában oly sötét volt, mintha felemésztette volna az asszony vitalitásának minden cseppjét; s a tekintetéből büszke és fájdalmas szemrehányás áradt.

Milton minden izében remegve, oly erővel szorította össze a mellén a karjait, hogy csaknem kipréselte önmagából a lélekzetet. Elfordult s az ablakhoz ment. A legparányibb hang sem hagyta el az asszony ajkát s Milton hátranézett. A sötét szempár tekintete követte minden mozdulatát és a férfi nem birta tovább, eltakarta az arczát s kirohant a szobából.

Mrs. Noel egy ideig ott állott, a hol Milton hagyta; aztán visszament a zongorához, leült s újra megpróbált azzal a zenei sorral foglalkozni. A macska visszalopódzott az ablakhoz a fecskéihez. A napfény lassan-lassan elhalt a hársfa legfelső ágain is; apró sűrű cseppekben megeredt az eső.

XX.

Clanal Fresnay, Vicomte Harbinger, harminczegy éves korában talán a leggondtalanabb főura volt az Egyesült királyságnak. Hála egy ősének, a ki birtokot vett s százharmincz évvel hamarább mondott búcsút a földi életnek, mielőtt annak a birtoknak egy kicsi részére felépitették volna Nettelfold városkáját s hála egy apának, a ki az ő gyermekkorában halt meg, de előbb tapintatos, számító képességgel eladta a nevezett várost, — a birtokain kivül óriási jövedelmei voltak a készpénze után. Magas, tökéletesen arányos alakján feltünő szép fejjel, élesen metszett vonásokkal, első pillanatra az erő benyomását tette az emberre. Ez az érzés azonban kissé elhalványult, mikor beszélni kezdett. Nem annyira a beszéd modora — mely jargonos kifejezéseivel mindent tréfára fordított, hanem az az érzés, mely ebből származott keltette fel a gondolatot, hogy a szó mögött lakó szellem természetes hajlandóságánál fogva mindig azt az utat választja, melyen legkevesebb ellentállással kell megküzdenie. Valójában azokhoz az egyéniségekhez tartozott, a kik a politikai és szocziális életben igen gyakran előtérbe kerülnek a megjelenésük, rangjuk, nyugodtságuk miatt s az által a félig ösztönszerű, félig csak ráragadt hajlandóság által, mely mindig egyenes vonalban szeli le a kanyarulatokat. Természetesen nem volt rest, irt egy könyvet, utazott, önkéntes testőrkapitány, békebiró, kitünő sportsman, mindig kész és tehetséges szónok volt. Igazságtalanság lett volna, ha azt mondja valaki, hogy a szocziális reformok iránt való lelkesedése látszólagos. Elég őszinte volt ez a maga nemében s mindenesetre azt bizonyította, hogy nem hiányzik belőle a képzelőtehetség s a jó szív. De át, meg át volt itatva azzal a nyilvános főiskolai szokással, azzal a különös, specziálisan angol szokással, mely oly hatalmas és csábító, hogy az alaptermészetnél erősebb, második természetté válik, — az a szokás, a mely a világon mindent egyetlen osztály előitéleteivel és mértékével mér. Mivel minden közeli ismerőse ugyanabban a hibában szenvedett, halvány sejtelme sem volt erről a szokásáról, sőt semmit sem vetett meg annyira a politikai életben, mint azt a szük előitéletekkel, gyülölködéssel terhelt látókört, melyet a Nonconformista s munkáspárti politikusoknál tapasztalt. Soha sem ismerte volna el, hogy bizonyos kapuk becsukódtak a születésénél, bezárultak mikor Etonba mert s vaspánt és lakat alá kerültek, mikor Cambridgebe került. Senki sem tagadhatta, hogy az elvei s meggyőződései között sok értékes anyag van, de sokkal több eredetiségre lett volna szüksége, mint a mennyi neki jutott, hogy más szempontból nézze és birálja az életet, mint a melyben születése perczétől nevelkedett, mint a milyenre, mióta öntudatos — tanitották. Hogy valaki teljesen megértse Harbingert, elfogulatlan szemmel és lélekkel, végig kellett volna, hogy nézzen egy olyan nagy cricket-matcheot, melyben ő gyermekkorában sokszor szerepelt. Látnia kellett volna valamely magas részrehajlatlan pontról azt a rétet, melyet egy csodálatos sereg lepett el, melynek minden tagja egyformán lépett, minden arczon ugyanaz a kifejezés ült, mindenik tetőtőltalpig egyformán volt öltözve. Látnia kellett volna azt a sereget, mely a meggyőződés és szokás egyöntetüségének a világ kezdete óta a legtökéletesebb megtestesülése volt. Nem, az ő környezete valóban nem volt alkalmas arra, hogy originális egyéniséggé fejlődjön. Ezenkivül inkább sebesen rohanó patak volt, mint mély viz s az élet sohasem hagyta őt egyedül, sohasem adott módot a hallgatásra. Olyan emberekkel érintkezett, a kiknek többé-kevésbbé játék volt a politika, mindenütt körülrajongták, semmiféle fegyelem sem nehezedett rá, — azért csodának vehető, hogy ennyire komoly tudott maradni. Sohasem volt szerelmes, de tavaly, mikor Barbarát bemutatták, első látásra elvesztette a fejét. Bár halálosan szerette a leányt, még sem kérte feleségül. Talán nem volt ideje, alkalma, talán hiányzott a bátorsága vagy meggyőződése is. Mikor mellette volt, úgy érezte, egy perczet sem élhet tovább, a nélkül, hogy a sorsát tudja; mikor távol volt tőle, valóságos megkönnyebbülést érzett, mert annyi tenni és mondani valója volt, s mindenhez oly kevés időt adott a sors, de ezalatt a két hét alatt, melyet a Barbara kedvéért a Milton ügyének szentelt, érzelmei elérték azt a fokot, a mikor már legkevésbbé sem kellemesek.

Nem ismerte el, hogy a nyugtalanságának Courtier az oka, mert elvégre is, Courtier senki és semmi s ráadásul egy szélsőségekbe csapó lény; ezek pedig mindig különös mosolyt csaltak a Harbinger arczára.

Mindazonáltal valahányszor arra a vérmes, nyugodt, ironikus arczra nézett, hideg kutató pillantásokat küldött feléje, sőt a félelem árnyéka is elsötétítette a szemét. Igaz, hogy ritkán találkoztak, mert az ő napja autózással s kortesbeszédekkel telt el, mig Courtier irt és lovagolt; járni még nem igen tudott. De egyszer-kétszer késő éjszaka belemelegedett a veszendő czélok lovagjával valamely vitába s ilyenkor igen hamar rosszul palástolt türelmetlenség csengett a hangjában. Érthetetlennek tartotta, hogy egy ember azzal fecsérelje el az életét, hogy döglött lovakat hajtson a holdba vezető útján! A fény mindig fény maradt s emberi természet sohasem lesz más, mint emberi természet! S mindenek felett bosszantó felfedezés volt a Courtier szemének az a tekintete, vagy a hangjának az a sajátságos csengése, mely világosan mondta: — Fiatal barátom, a levese hideg!

Egy ilyen éjszakát követő reggel, meglátta Barbarát, a mint lovagló ruhában az istállók felé tartott. Engedelmet kért, hogy vele mehessen, de szokatlanul szótlan volt, a szive körül különös szorongást érzett s a torka nevetségesen kiszáradt.

A Moukland Courti istállók nagyobbak voltak, mint sok vidéki lakóház. Harmincz ló számára épültek, de most a kicsi Anu ponnijával együtt csak huszonegy ló volt benne. Magasság, tökéletes világitás, fényesség és tiszta levegő tekintetében az egész megyében nem volt ehhez hasonló. Valóban lehetetlennek tetszett, hogy ebben az istállóban annyira elfeledkezzen magáról egy ló, hogy eszébe jusson, hogy ő ló. Minden reggel a főbejárat mellett elhelyeztek egy ládát, melyben répa, murok, alma s czukordarabok állottak azok rendelkezésére, a kik a palota drága lakóinak kedveskedni akartak. *(Folytatása következik.)*

KLENAKI RÉSZLET.

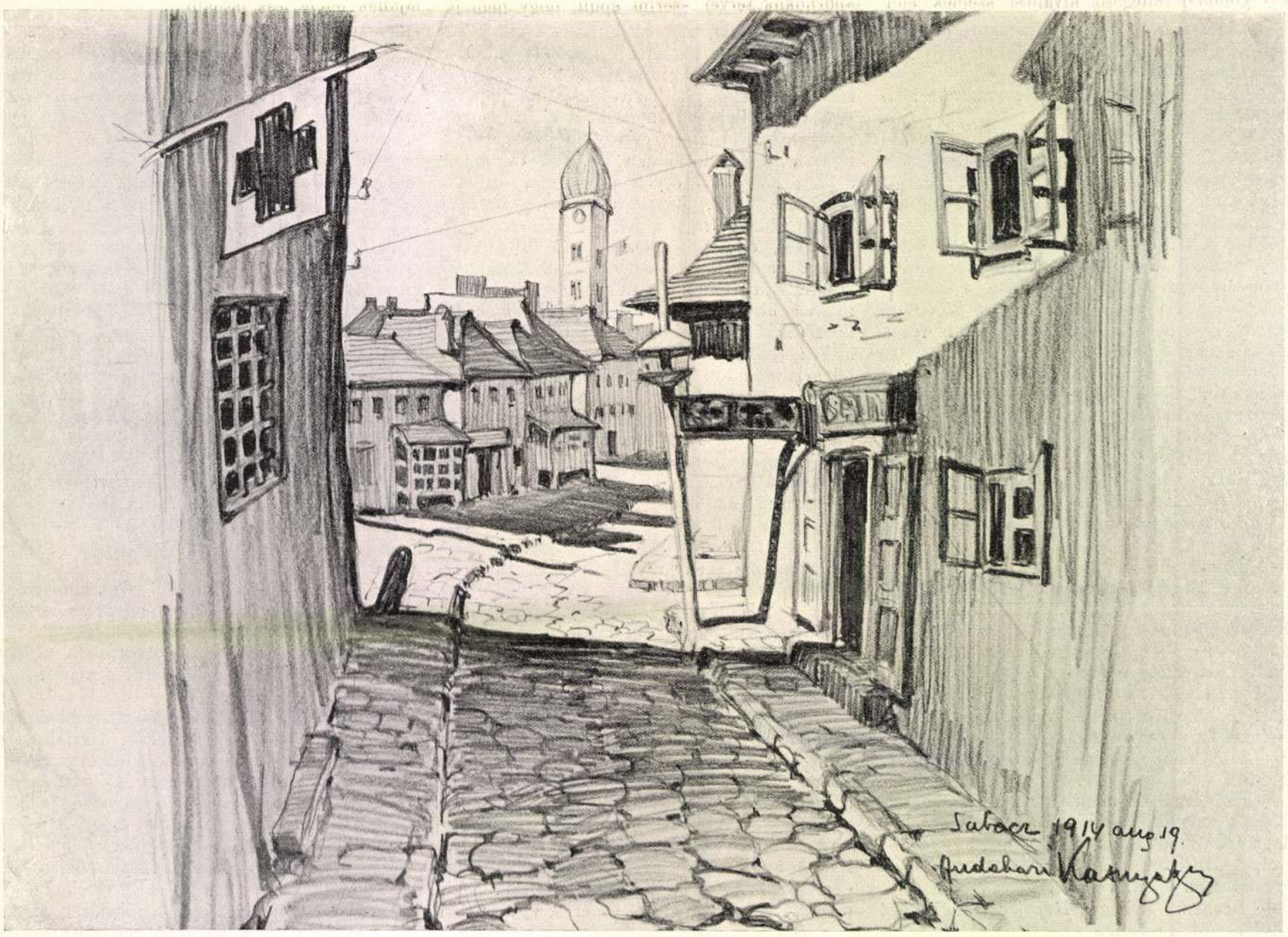

SZABÁCZI UTCZA.

KÉPEK A SZERB HARCZTÉRRŐL. — Andabázy Kasnya Béla rajzai, a ki maga is megsebesült a Szabácz körüli harczokban.

Az apák és fiaik

*

Mikor 1906-ban kormányra jutott a boldogtalan emlékű koalíció, azok a vezérférfiak, akik addig az ellenzékiség keserű kenyerét ették, többnyire siettek elhelyezkedni, sőt fiaikat, sógorukat, ángyukat, stbijüket elhelyezni. Ez annyira emberi dolog, hogy csak nagyon kevesen ütődnek meg rajta. Ugron Gábor, Justh Gyula, Bolgár Ferenc fia még a huszas években járt, alig hogy kikerült az iskolából, és egyszerre főispán lett. Lehetett-e remélni, hogy ezek a fiatal emberek komoly hivatalukban be fognak válni? Engem érdekelt ez a kérdés, és egy kicsit utánanéztem a dolognak. Tanulmányom tárgyául az ifjabb Ugron Gábort választottam, bár nem is ismertem. 1906-ban lett főispán. Emlékeztem rá, hogy egy évvel előbb, 1905 június havában átüzent hozzám az apja, hogy menjek át a Rökk Szilárd uccai lakására, mert valami mondanivalója van. A mondanivaló arra vonatkozott, hogy a császár egy hölgy segítségével hogyan akarja az ellenzéket leszerelni? A fejlemények bebizonyították, hogy amit Ugron elmondott, nem mese és nem pletyka volt, hanem egy darab történelem. Megkérdeztem Ugront, hogy miért hivatott a lakására, holott másutt szoktunk találkozni?

— A fiam most készül az utolsó szigorlatra, — mondotta — és ha elmegyek hazulról, abbahagyja a tanulást...

A fiatal Ugrontól tehát mint főispántól ezekután nem sokat vártam. Annál jobban meglepett, hogy mikor néhány hónapi főispánsága után Ugocsában valami zavar volt, mint legtehetségesebb és legalkalmasabb embert, a fiatal Ugront bízták meg a főispánsággal. Három törvényhatóságot vezetett: Maros-Tordát, Marosvásárhelyt és Ugocsát, pedig Marosvásárhely és Nagyszőllős közt elég körülményes volt a közlekedés. Egyszer elmentem Ugocsába megnézni, hogy hogyan vált be az új főispán? (Szoktam én ilyen kirándulásokat tenni, mert enélkül a pesti íróasztal mellett nem lehet tudni, hogy mi van az országban?) Egy lélek sem ismert; volt ott ugyan valami atyámfia (hát hol nincsen?), el is mentem hozzá, de kimenekült előlem a szőlőbe, minden értelmes ok nélkül. Résztvettem a megyegyűlésen, ahol egy lélek sem ismert, s láttam, hogy a fiatal főispán eréllyel, páratlan tapintattal és méltósággal intézi az ügyeket.

— Ez politika, és erre születni kell, — gondolják sokan.

De én azt gondolom, hogy a származás csak másodrendű dolog: nem az befolyásolja pályánkat, amit az apánktól örökölünk, hanem az, amit tőle legkisebb korunktól kezdve öntudatlanul is eltanulunk. Vannak ilyen főispánok, és vannak olyan főispánok. Rendszerint azok a legjobbak, kik az emberekkel való bánásmódot előkelő környezetben tanulták. Igaza volt Tisza Kálmánnak, mikor a bihari dzsentrit főispáni családokra és alispáni családokra osztályozta: van környezet, mely jó alispánná neveli az embert, de egy jó főispán neveléséhez már más környezet kell.

Ebből már nyilvánvaló, hogy én a magam részéről nem ütődöm meg azon, hogy a lengyeltóti választókerületben jelenleg három nevezetes apának a fia küzd a mandátumért. Szent igaz, hogy egyik sem tud más jogcímre hivatkozni, mint atyjának kiváló érdemeire. De kérem, nincs-e száz meg száz más jelölt, aki még ennyi jogcímre sem tud hivatkozni? A képviselőség szabad ipar, mely még képesítéshez sincs kötve; jelöltnek fellépni polgári jog. Senkinek sem lehet egy szava sem az ellen, hogy a három kiváló apa három fia képviselőjelölt. Elvégre egyáltalán nem lehetetlen, hogy a képviselőházban mind a hárman beválnának, az ellenben majdnem bizonyos, hogy lesznek ott sokkal gyengébb emberek is.

Az érdemek szerzéséhez és a tehetségen és akaraton kívül még két dolog szükséges: idő és alkalom. Ezek nélkül nem lehet kiválni. Gróf Apponyi Albert kétségtelenül kiváló tehetségű és nagy készültségű ember volt a politika terén, de negyvenkét- vagy negyvenháromeves volt már, amikor feltűnt: másfél évtizedet töltött a képviselőházban anélkül, hogy kiválósága kitünt volna.

Igaz persze az is, hogy ma más időket élünk; az emberek ma már nem várják olyan nyugodtan és türelmesen a jövendőt, mint a mult században. Ma mindenki gyorsan akar érvényesülni, ami nekem nagyon furcsa; ugyanis az emberi életkor átlaga most húsz évvel hosszabb, mint a mult században, — nem megokolt tehát az érvényesülés kérdésében a mostanában tapasztalható nagy mohóság.

Azok, akik a közügyekben szemérmes természetűek, felvetik azt a kérdést is, hogy helyeselhető-e egy ismeretlen képességű fiatal embernek az apja által való portálása? Erre a kérdésre nekem nem kell felelnem, mert már megadta a feleletet gróf Apponyi Albert, kinek személyes fáradozása nélkül a fia aligha lehetett volna képviselő a mult ciklusban.

De nem lenne-e nagyon groteszk dolog valakit a politikai szerepléstől azon a címen ütni el, hogy az apja nagyon kiváló ember volt?

Megjövendölni, hogy mi lesz a nagy apák fiaiból, nagyon nehéz. Nem tudjuk még, hogy az öröklésben a szellemiek terén van-e valami törvényszerűség? Nem merném állítani, hogy van. De mindenesetre megdöbbentő, hogy egy családban a kiválóság megjelenése rendszerint a család kihalását is jelenti. Lásd Horatiust, Dantet, Petrarcát, Shakespearet, Molière-t, Deák Ferencet... Legfeljebb még egy nemzedék jön, de Vörösmarty fia már nem a költői, hanem a bírói pályán érvényesült, s Arany János fia nem nagy költő, hanem nagy bankigazgató lett. Petőfi fiáról ne is beszéljünk, — de Kossuthtól is mily távol estek már a fiai, mindketten meddők fajilag is...

Nagy embernek a fia ritkán nagyobb, mint az apja volt. De van erre is példa. Nagy Sándor sokkal nagyobb volt, mint rendkívül kiváló atyja, a macedóniai Fülöp; hogy ezt minek köszönhette, azt nem tudom megmondani, de azt tudom, hogy Sándort az ó-kor legtudósabb embere, Aristoteles nevelte. De Aristoteles nem tanította katonai dolgokra, és Sándor a hadtudományban multa felül atyját, aki kizárólag katonai téren volt zseniális ember.

Bolyay Farkas zseniális tudós volt a számok birodalmában. Fia talán kisebb tudós volt, de nagyobb lángelme. Mégsem hiszem, hogy kiváló matematikus lett volna az apja nélkül, — nem azért, mert örökölte a tehetségét, hanem azért, mert tőle tanult; zseniális embertől kapta tudományának alapjait.

Bár a képességek öröklése terén teljesen tájékozatlanok vagyunk és a sötétségben tapogatózunk, nem habozom sok egyéni megfigyelésen alapuló véleményemet elmondani.

Ugy képzelem, hogy a lélek szerkezete hasonlít az anyagéhoz; a lélek is tömérdek atomra lenne szétbontható, ha értenénk hozzá. A lélek atomjainak mennyisége az emberekben körülbelül egyenlő, sőt talán egyenlőek a léleknek atomjai is, — elhelyezkedésük azonban más és más. Amint az atómok elhelyezkedése szerint az egyik anyag ólom, a másik meg arany, úgy a lelki atómok elhelyezkedése szerint az egyik lélek szimpla és tompa, a másik pedig csupa szellem és alkotó erő. Miután a környezet, nevelés, egyéni igyekezet, alkalom stb. befolyásolja a lélek atómjainak elhelyezkedését, elképzelhető, hogy a fiú lelkének atómjai igyekeznek az apa lelkének atómjaihoz hasonlóan elhelyezkedni, s ilyenkor a második nemzedék tehetség dolgában többé-kevésbé hasonlít az elsőhöz. Amit erről ma tudhatunk, alig több a semminél; de lehet, hogy száz év mulva a dédunokáink már sokkal többet fognak tudni.

Andaházi Kasnya Bélát kitiltották Békés vármegyéből

Folyik az endrődi véres események vizsgálata

Gyula, március 23.

Andaházi Kasnya Béla, a független kisgazdapárt gyomai kerületi jelöltje, akinek endrődi népgyűlésén az ismert tragikus események történtek, tegnap este nyolc órakor a kerület központjába érkezett. Éjfél körül szállásán *hatósági küldött* jelentkezett, *átadta neki a gyomai főszolgabírónak, mint elsőfokú hatóságnak végzését, amely szerint kiutasítják a gyomai járás területéről.*

Ezt az intézkedést később oly értelemben egészítette ki a békésvármegyei illetékes közigazgatási hatóság, hogy *a kitiltás az egész vármegye területére érvényes és hat hónapra szól.* A hatósági intézkedés az 5112/914. számú belügyminiszteri rendelet alapján történt, amelynek 9-ik szakasza a következőkép rendelkezik: »A rendőrség azt a magyar állampolgárt, akinek illetőségi községe nem fekszik a törvényhatóság területén, *a törvényhatóság egész területéről kitilthatja, ha ottartózkodása az állam érdekeire, vagy a közrendre, vagy a közbiztonságra aggályos.*«

Vitéz dr. *Márky* Barna alispán, a kitiltás hírét megerősítette, a fellebbezésre vonatkozó kérdésre pedig a következőket mondotta:

— *Nem tudok róla, hogy Andaházi Kasnya Béla megfellebbezte volna a határozatot. Ha fellebbezés történt volna, hozzám került volna.*

Félhivatalos jelentés szerint az endrődi véres eseményekkel kapcsolatban az *illetékes bűnügyi hatóságok megindították a vizsgálatot.* A gyulai királyi ügyészség elrendelte a nyomozást abban a tekintetben, hogy *kit terhel a felelősség.* Andaházi Kasnya Bélát is kihallgatták.

Ugy értesülünk, hogy a belügyminiszter rendeletére a budapesti főkapitányságról *detektívek érkeztek Gyulára,* jelentkeztek az ügyészség elnökénél, azután *Gyomára és Endrődre utaztak,* igyekeznek tisztázni a véres események részleteit és előzményeit.

Andaházi Kasnya Béla a kiutasítás megtörténte, illetőleg nyomozóhatósági kihallgatása után *elutazott Békés vármegyéből.* Hír szerint *Mindszentre* ment, ahol szintén képviselőjelölt.

Endrődön ma délelőtt temették el a zavargások hetedik áldozatát, *Gyuricza* Bálintnét. A temetés a község lakosságának osztatlan részvéte mellett, teljes csendben és rendben történt meg.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomormüködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sípoly, szükület — teszik az életet nehézzé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes **»Ferenc József« keserűvizet.**

Eltünt Párizsból Jacob megszökteteit német emigráns ujságíró nővére is

Ernst Tollert is el akarta rabolni Wesemann német ügynök

Párizs, március 23.

Bertold *Jacob* német ujsagíró megszöktetésének ügyében szombaton meglepő fordulat történt. A valószínüleg elhurcolt *ujságíró nővére titokzatos módon eltünt Párizsból.* A sajtó egyrésze felveti a kérdést, hogy vajjon ez az eltünés nem történt-e szintén erőszakos úton. A nyomozás megállapította, hogy dr. *Wesemann,* a német titkos államrendőrség ügynöke, akit Svájcban letartóztattak, Ernst *Toller* emigráns írót és *Hallgarten* történészt a volt müncheni polgármester fiát is tőrbe akarta csalni és meg akarta szöktetni. *Wesemann* Svájcban élt, de ügynökei voltak Londonban, akiknek leveleket küldött. Ezeket a leveleket többek között egy Londonban élő *Hitzemayer* nevű német házaspár onnan továbbította. Arra számítanak, hogy hamarosan sikerül több ügynököt leleplezni, miután *Wesemann elvált felesége, aki vénteken Párizsban önnyilkosságot követett el, Breitscheid német szocialistavezérnek küldött levelében cinkostársait elárulta. (T.)*

Emberrablással gyanúsítanak három német állampolgárt Svájcban

Bázel, március 23.

A svájci rendőrség elővezetési parancsot adott ki három német állampolgár ellen, akik ellen az a gyanú, hogy *Berlinből Bázelbe jöttek Jacob emigráns német ujságíró elrablására.*

Ne csak a választásokra gondoljunk

Irta: Friedrich István

Nehéz kipillantani ebből az átláthatatlan ködből, amely az úgynevezett választási kampányban ráborult az országra. Belpolitikailag sem tudunk eligazodni, azt se tudjuk, hogy tulajdonképpen mit is kell eldönteni a választóközönségnek, pedig odakünn a külpolitika nagy tribűnjén olyan események vannak készülőben, amelyek talán hosszú évtizedekre fogják eldönteni Európa sorsát. Természetesen Közép-Európa sorsát is.

Minden figyelmünket, éberségünket most a külpolitika fejleményeire kellene koncentrálnunk, de mi most erre nem érünk rá. Nekünk jelenleg azzal kell foglalkoznunk, hogy ez a félhivatalos jelölt hogyan babrál ki a hivatalos ellenjelöltjével, vagy hogy a derék hatóságok mennyi aláírást »gyüjtöttek össze« az eljövendő számára.

Nekünk most a reformminiszter urak azt magyarázzák, különösen a kereskedelmi miniszter teszi ezt, hogy az a bizonyos »konszolidáció« tulajdonképpen csak fikció, mert többet ártott az egyetemes nemzeti érdekeknek, mint használt. Holott mi, közönséges halandók sokkal kíváncsibbak volnánk arra, hogy mit szól a kereskedelem minisztere azokhoz az eseményekhez, amelyek körülöttünk éppen most zajlanak le és külkereskedelmi érdekeinket sorsdöntően érintik.

Például Olaszország közeledik Jugoszláviához. Hogy az európai külpolitika e legújabb fejleménye miként illeszthető be a római hármaspaktumnak konstrukciójába, azt e pillanatban nem tudom. De azt gyanítom, hogy Olaszország e lépése inkább Laval francia külügyminiszter római utazásának a folyománya. Azonban akár így van, akár úgy van, maga az a tény, hogy Jugoszlávia, tehát a kisantant egyik állama és a Balkán-blokk tagja, legodaadóbb barátunkkal, Itáliával sok minden tekintetben megállapodik, ránk, magyarokra nézve annyira fontos, hogy erről hallgatni igazán nem volna szabad. Hiszen ha Belgrád és Róma megegyezik, akkor egy csapásra más a helyzet a Duna-völgyében és Magyarország külpolitikai pozíciója is teljesen megváltozik. Hogy gazdaságpolitikai szempontból ez az olaszszerb közeledés mit hozhat nekünk, hogy megjavítja-e vagy még jobban elrontja-e külkereskedelmi lehetőségeinket, az is olyan fontos kérdés, amelyre vonatkozólag szintén szeretnénk már valamit hallani az elhivatottaktól. De, sajnos, nem hallunk. Ehelyett a szakminiszterek az elhivatottságról, a nemzeti egységről, a konszolidációról tartanak nekünk előadást. Mintha azért, mert nincsen parlament és nincsen külügyi bizottságunk, az ország dolgozó társadalmát ezek a kérdések nem érdekelnék. Hát legalább is érdeklik annyira, mint például az, hogy a »szabad futást élvezők« miképpen csereberélik a választók feje felett kerületeiket.

De Kienböck, az osztrák jegybank elnökének legutóbbi nyilatkozatára is érdemes felfigyelni. Ausztria gazdaságpolitikájának legfőbb irányítója ugyanis arra törekszik, hogy az osztrák ipar Jugoszláviában biztosítson magának piacokat, aminek ellenében a jugoszláv búza és az élősertés Ausztriában értékesítési lehetőségekhez juthatna. Ha most még azt is figyelembe vesszük, hogy Jugoszlávia már hasonló külkereskedelmi megállapodást kötött Németországgal is, akkor teljesen jogosnak látszik az az aggodalmam, hogy mialatt idehaza a hivatalos jelöltek az aláírások gyüjtésében egyik rekordot állítják fel a másik után, odakünn külkereskedelmi kilátásaink egyre romlanak.

Tehát itt volna már az ideje, hogy dacára a választási zenebonának, szakminisztereink ezekről a most legújabban felvetődött momentumokról is mondanának valamit, mert gazdasági életünknek tudnia kell, hogy mire készülődhetik és hogyan kalkulálhat.

Mezőgazdaságunknak, amely most a tenyészállatvásáron ismét brillíroz, tudnia kell, hogy miért dolgozik? Hogy fogja-e értékesíteni tudni produktumait? Nehogy ismét sok magyar gazda »önhibáján kívül« kerüljön a bajba. Például azért, mert a kormány külpolitikája nem volt képes az agrártársadalom exportérdekeit megvédeni.

De itt nemcsak a mezőgazdaság érdekei forognak kockán, hanem a kereskedelem és ipar érdekei is. Az előbbi az export és import biztosított menete nélkül maholnap képtelen lesz kalkulálni, az ipar pedig nem fog azokhoz a devizákhoz jutni, amelyekre a nyersanyagbeszerzésnél múlhatatlanul szüksége van. Végeredményben pedig pénzügyi politikánkat is érintik ezek a problémák, mert bizonytalan exportlehetőségek mellett és deficites államháztartással egyre nehezebb lesz a valutáris stabilitás fenntartásáról gondoskodni.

Azért mondom most mindezt, mert lehetetlenségnek tartom, hogy egy teljesen időszerűtlen választás miatt, a fejünket strucc módjára egyszerűen a homokba dugjuk és oda se hederítsünk az európai vajúdásra. Pedig sok minden vajúdik, ami a magyar jövővel elválaszthatatlanul össze van nőve.

De az »egyhangú« választások győzelmi mámorában arról sem volna szabad a szakminiszter uraknak megfeledkezni, hogy hivatalosan is beköszöntött már a tavasz, a munka évnegyede. Az az időszak, amikor a természet ébredésétől inspirálva a dolgozni akaró magyar a legnagyobb munkateljesítményre alkalmas. Mi lesz hát az oly sokszor beígért bekurblizással? Az alágyujtással, amellyel a munka megindítását ígérték. És a munkaalkalmak teremtését helyezték kilátásba. Mi lesz a Tabánnal? Az Erzsébet sugárúttal? A Rókus-kórházzal? A Rudas- és Rácfürdővel? No meg az oly sokszor beígért országos útépítési program megvalósításával?

Nincsen tőke? Hát bizony ebben van valami. Csak itt főleg az a baj, hogy ami tőke valahogy betétek formájában képződik, azt az állam kincstári váltók leszámítolása útján igénybe veszi deficitjének fedezésére. Tehát kivonja a gazdasági életből azokat a tőkéket, amelyek hivatva volnának a magánvállalkozást alimentálni.

Ez is tehát egy probléma, amelyről most a tavasz beköszöntésekor hallani szeretnénk. Hol és mikor fog megkezdődni a megkurblizás? Milyen nagyobbstílű munkak fognak mostanában megindulni? Hogyan van azoknak a finanszírozása biztosítva?

Csak nem akarják az egész tavaszt a választások meddő zajával eltölteni? Ne felejtsék el, hogy a választásokon kívül, amelyek a nyiltszavazási kerületekben igazán már csak az egységes párt házimulatságai lettek, még itt tátonganak azok a gazdaságpolitikai és külkereskedelmi problémák is, amelyeknek megoldásától egész dolgozó társadalmunk sorsa függ.

Ne dugjuk fejünket strucc módjára a választások homokjába! Mert nagyon sokat mulaszthatunk. Sok mindenről lemaradhatunk.

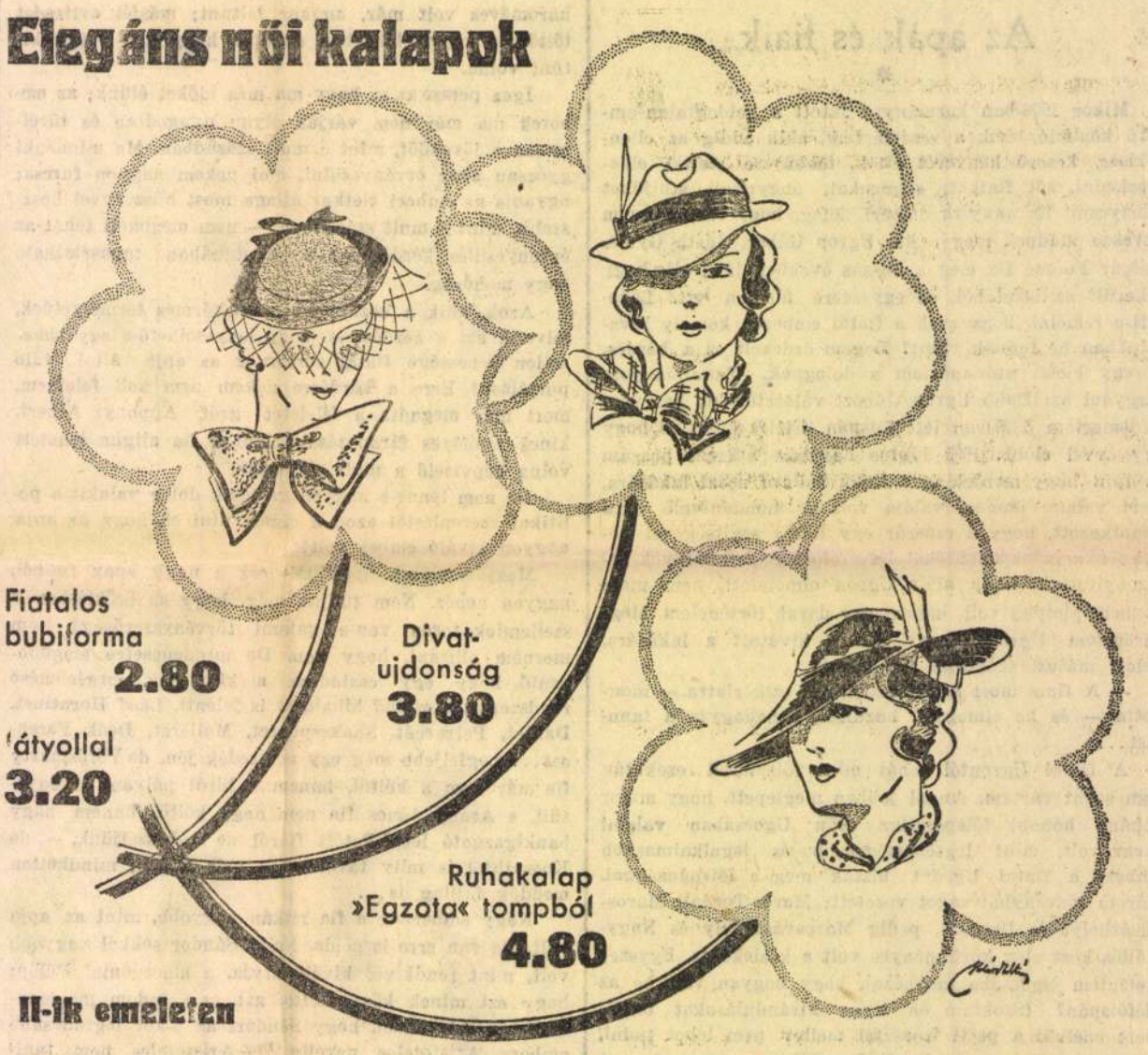

Párizs!
AZ EST—IBUSz
húsvéti csereutazása Párizsba!
Indulás 1935 április 16-án. Menetjegy ára oda-vissza: P 188.—. 45 napon belül egyéni visszatérés. Ellátásról úgy jó polgári, mint elsőrendű szállókban gondoskodunk. A Magyar Nemzeti Bank 116. sz. engedélye alapján.
JELENTKEZNI LEHET:
Az Est Utazási és Menetjegyirodája, VII, Erzsébet körút 18—20. Tel.: 455—50 és
IBUSz MAV Hiv Menetjegyiroda, V. ker., Vigadó tér 1. és az összes fiókjai.

Női és férfi ruháit hozza az »IDEÁL«
kelmefestő és vegytisztítóba, mert szakszerűen szárazan tisztít.
„IDEÁL" FEST, TISZTÍT. Gyár: VII. kerület, Damianich u. 38-40
Fióküzletek a főváros minden részében. — Telefon: 424—48. 966—28

Andaházi Kasnya Béla

Rát Str. 341 f.

~~424~~

Andaházi-Kasnya Béla, festőművész, Budapesten született, 1888-ban. Az Iparművészeti Főiskolán Pap Henrik és Czakó Elemér, az Akadémián Edvi-Illés Aladár tanitványa

volt. A milanói világkiállitásra még mint növendék, két nagy méretü freskót festett, amelyek azonban a tüzvész martalékául estek. Őszi táj cimü képével tünt fel először. 1905-ben a Műcsarnokban, 1910--12-ben a Képzőművészeti Tanács dijait és a Tájképfestők diját nyerte. A világháboru alatt katonai szolgálatot teljesitett, majd az összeomlás után a mindszenti kerület képviselője volt s a mezőgazdasági munkásság védelmében számos nagyszabásu beszédet tartott. 1925-ben Párisba utazott, ahol a Gallerie Durand Ruel-ben rendezett kollektiv kiállitást. Mozgalmas és ragyogóan szines képeit a francia sajtó egyhangu lelkesedéssel fogadta. Quai de l'Hotel de Ville cimü képét az állam vásárolta meg. Számos külföldi kiállitáson nyert értékes dijat.

EMERGÉ
a tökéletes gumiáruk védjegye!
Magyar Ruggyantaárugyár R.T.
FÉLSZÁZADOS GYÁRTÁSI TAPASZTALAT

Magyar Kerámiai
Központi iroda: V., SAS-UTCA 25. B
Gyárt: chamotte
Keramitkövet és lapo
klinkertéglát,

Travertin kőutánzo

MARBOIT KŐIPAR BUDAI

Hazai Felvonó Vállalat
Megnagyo
felvonógyá
Nagy Lajos

Andaházi Kasnya Béla

Nyisz. 1925. dec. 13

** **Andaházi Kasnya Béla párisi kiállítása.** *Párisi* állandó tudósitónk irja: A magyar festőművészek párisi kiállításainak hosszu sorozatában érdemes megállani *Kasnya* Béla sikerénél, aki Páris egyik legrégibb és legelőkelőbb képszalonjában, a *Durand Ruel* helyiségeiben husz képével elérte azt, ami külföldről ideszakadt művésznek itt csak a legritkább esetben sikerül: magára terelte a francia publikum és a francia kritika érdeklődését. Durand Ruel egyébként az a francia cég, amely kiállitásainak anyagát, a kiállitó művészek értékét legszigorubban rostálja, — annak idején különben ez a cég is foglalatoskodott Munkácsy egyes nagyobb müveinek elhelyezésével. Kasnya Béla művészetét nem szükséges a magyar közönségnek külön bemutatni, s ujabb, most kiállitott képei párisi vonatkozásu témáikkal méltón illeszkednek be ennek az egyenletesen fejlődő művésznek már ismert festői szemléletébe, — biztos rajzai, ökonomikus szinkezelése, óvatos koncepciója előnyösen reprezentálják itt Párisban is ezt a higgadt és rokonszenves festői egyéniséget. Néhány párisi utcarészlete közelről érint mindenkit, aki ismeri Párist, — a bomladozó külvárosi házak, a magányos hidak, a napsütötte avenuek a munkásnegyedek perifériáin egyszerü közléseikben meghatóan adnak vissza valamit az igazi Páris hangulatából. Bizonyára ez a sajátsága a művésznek, hogy az idegen város benyomásait ilyen mélyen és őszintén dolgozta fel, szerezte meg neki a ritka megtiszteltetést, amiben a francia állam részesitette, mikor párisi tárgyu képei közül az állami galériák részére egyet megvásárolt. *(ms.)*

1

Andaházi Kasnya Béla

Magyarság 1927 XI. 1.

*** Magyar festő sikere francia képkiállításon.** Bordeauxban nagy nemzetközi képkiállitást rendeztek, amelyen tizenegy nemzet müvészei több mint ezerkétszáz képpel vettek részt. A zsüri hat dijat osztott ki, ezek közül hármat francia, egyet belga, egyet finn és egyet *magyar* festő kapott, még pedig a Párisban élő *Andaházi-Kasnya* Béla. A *Magyarság* tudósitója ebből az alkalomból felkereste.

— Két nappal ezelőtt érkeztem csak meg — mondotta a müvész. — hosszabb ideje utazgattam s Pestről idáig autón tettem meg az utat. Viszontagságos utazás volt. Olaszországban a hegyek közt fogott el a nagy árvíz s magam is csodálkozom, hogy ép bőrrel szabadultam. Azott mezőkön, kőgörgetegen, szántóföldeken — szóval mindenütt csak országuton nem — futottam be Nizzába. Terveim? Egy piktornak soha sem lehetnek kialakult tervei. Sohasem látom előre a képet, amelyhez hozzáfogok. Egy véletlenül elhaladó felhőcske levetődő árnyéka egészen uj impressziókat jelenthet. Szeretem Páris érintetlenül maradt részeit. Ezeket a diszletszerüen ható öreg utcákat előszeretettel rajzolom. *A Musée Carnavalet* legutóbbi kiállitásomból 23 ilyen darabot szerzett meg. Ha egy-egy ilyen uj részletre akadok, az nekem mindig élmény. És ha ezeket a képeimet megértik, az az én örömöm.

Andaházi Kasnya

Béla

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: FRISS UJSÁG (Budapest) 1948

Megjelent: 1948 OKT. 5

ertékeztek. Az o javaslatára egy *hetes-*gel folytátja.

Egy forint először, másodszor, harmadszor!

Mennyit ér a hazaáruló Andaházi Kasnya festménye és mennyit a nép művészéé?

93

A nagymezőutcai árverési helyiség zsúfolásig megtelik. Férfiak nők szoronganak a teremben. Műkereskedők, hivatásos árverelők és úgynevezett műbarátok méregetik egymást: vajjon ki fogja megvenni azt, amit ők szeretnének?

Halk, izgatott moraj zúg végig. Az emelvény előtt felsorakoznak a sárga köpenybe öltözött árverési segédek, azután megjelenik az árverésvezető. Nyugodt vonású, biztos mozgású fiatal nő! Elfoglalja a helyét s ceruzájának intésére feltűnik az első kép, egy régi ceruzarajz, éppen száz esztendős.

Kikiáltási ára 1 forint s a legnagyobb meglepetésre tizenkettőért meg is veszik.

Következik a megszökött, áruló ankarai magyar követ, *Andaházi Kasnya* Béla olajfestménye. Andaházi ugyanis eredetileg festőművész. Heves licitáció indul meg, tíz-húsz forintokkal verik fel a Kasnya-kép árát, míg végül kilencvenöt forintért gazdát talál.

„Először, másodszor, senki többet harmadszor" hallatszik újra meg újra az árverésvezetőnő egyenletes hangja. Akkor sem zökken ki nyugalmából, amikor a magyar munkásság legnagyobb festőjének, a nélkülözések közepette elpusztult *Derkovits* Gyulának festménye kerül sorra.

Kövér kezek, sovány ujjak, lakkozott körmök emekednek a levegőbe,

jelezve, hogy öt, tíz, húsz forinttal többet kínálnak a képért. 160 forintért kel el a friss Derkovits-virágcsendélet s a tömegben megszólal egy fehérhajú, egyszerű öltözetű nénike:

— *Inkább életében kapta volna meg szegény ezt a pénzt!*

Pereg tovább az árverés, a művészeti aukció és senkit sem érdekel tovább, hogy a művész mennyi szenvedése, gyötrődése, nagyszerű munkája és méltatlan nélkülözése bújik meg a rövid mondat mögött:

— *Kikiáltási ár egy forint!*

tlanság, máskor a kellő értékelés hiánya
éppen ilynemű emlékeink pusztulnak a
hamosabban.

könyvtár és levéltár számszerű gyara-
sa e szerint az 1913-ik évben a követ-
volt: *a)* Könyv: 645 db. *b)* Hirlap:
db. *c)* Apró nyomtatvány: 55 db.
érkép: 4 db. *e)* Kézirat: 6 db. *f)* Ok-
és egyéb irat: 5593 db. Összesen
db. Ebből vásár utján szereztetett
db. Állami letét 13 db. Ajándék
db.

régiségtár gyarapodása a már évekkel
tt megállapított keretek közt mozgott.
bb folytatták az erősdi Tyiszk-hegyi
ep rendszeres feltárását, valamint a gidó-
határban fekvő bedeházi malom meletti
ep ásatásait is. Uj területen kezdtek
felderítő ásatásokat a kézdiszentléleki
szerelábja nevű határrészen.

erősdi ásatások dr. László Ferencz mú-
ór vezetése alatt Horváth István ta-
ölt közreműködésével augusztus 10-től

rétegnek, a felette fekvő konyhahulladékréteg a középső terraméra-rétegnek felel meg. Igy tehát a telep e területén fekvő kultura-rétegek a település első felében alakultak ki.

Még az 1912-ik évi ásatások alkalmával megállapították, hogy a telepet az É-i oldalon, a Tyiszk-árok felől, a település legelső idejében kettős sánczgyűrű vette körül. Az idei ásatás rendjén a feltárt terület egész hosszában a kettős elsánczolást több helyen konstatálták. Megállapították azt is, hogy a sánczgyűrűk feltöltéséhez szükséges agyagot a telep ősi talaja felületének elegyengetéséből nyerték, valamint azt is, hogy az alsó szuvatréteg lakója, amikor (lakóháza megépítése előtt közvetlenül) a telepen felhalmozott szemétdombokat elegyengette, a sánczgyűrűk árkait a szemétdombok anyagával betöltötte. A sánczgyűrűk töltésén kívül a telep védelmére függőleges helyzetű czölöpsorok és a czölöpökhöz erősített vízszintes gerendák, továbbá vesszőből készített kertágfonás is szolgált. A czölöpüregek egymással párhuza-

Kasnya Béla

1925. évi párisi
kiállításának
katalógusát
lásd könyvtá-
runkban

1480. SZOBORÁLLVÁNY, fekete fa, baluszteralak. XIX. sz. 10.—

1481. KÉT KAROSSZÉK, diófa, faragott barokos diszitéssel, nádfonattal. 300.—

1482. VARRÓASZTALKA, jávorfa, szines berakással, baluszteres szárral. Magyar, késő-biedermeier. 50.—

1483. KIS KÉTAJTÓS KABINETSZEKRÉNY, diófa, szalagos berakással. Olasz, XVIII. sz. 300.—

1484. TOILETTEASZTAL, cseresznyefa, felnyitható hármas lappal. Magyar, Louis XVI. 200.—

1485. ALACSONY ARAB CSAPÓSZÉK, keményfa, rácsdiszitéssel és gyöngyházberakással. XIX. sz. 30.—

1486. KÉT SZÉK, tölgyfa, faragott maszkos hátlappal. XIX. sz. 40.—

1487. NŐI IRÓASZTAL, rózsafa, bronzveretekkel, rokokó-alak. Francia, Louis Philippe. 250.—

1488. TOILETTEASZTALKA, rózsafa, berakott diszitéssel, bronzveretel, felnyiló tükrös lappal. Francia, Louis Philippe. 100.—

1489. KEREK ASZTALKA, diófa, oszlopos lábbal. Magyar, biedermeier. 45.—

Kasnya Béla

1907. ősz - kiáll a Nemzeti szalonban
több műve (tájképek)
látható -

Kass Eszter, iparművész

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Illúziók nélkül

A *Lajos utcai kiállítóterem*ben grafikák, a *Fényes Adolf terem*ben fényképek. Ott egytől egyig textil*tervek*, itt kivétel nélkül *kész* épületek. Az első tárlat büszkén vallja aktuális voltát, a másik épp ellenkezőleg: összegző számadás. A hangulat mégis hasonló. Illuzionisztikus.

Textiltervek '85 címmel huszonvalahány tervező lapjai sorakoznak egymás mellett. Mind ízléses, többségük érdekes, jópár látványos darab. Harsány és dekoratív. A katalógus előszavának írója azonban elégedetlen. Az ugyancsak iparművész Attalai Gábor azt fejtegeti: mintát alkotni és mintát tervezni két különböző dolog. S ezen a tárlaton még inkább csak tervezett mintákat látunk.

Szellemes szembesítés. De... Magam inkább úgy fogalmaznék: emblémát vagy jelképet alkot, mintát azonban tervez a művész. A legrátermettebb is. A lehető legtermészetesebb, hogy e javarészt gyárban dolgozó iparművészek (a nagy részük nyomottanyag-tervező) grafikusként is mintát produkálnak. Ezért a tárlat kellemes színvillódzások és ötletes felületjátékok halmaza.

Abban egyetértek Attalaival: jó lett volna, ha a művészek *teljesen* el tudtak volna szakadni beidegzett színeiktől és motívumaiktól. A felfrissülésre, a képzőművészeti megjelenítés formai és stiláris leleményeinek feldolgozására ugyanis minden, desszinatúrán dolgozó iparművésznek szüksége van. Máskülönben elfárad, modorossá válik, képtelen lesz a megújulásra. Ezt a vércserét jól szolgálja a kiállítás. Miközben sokan ismétlik magukat, sok művész — Kass Esztertől *Erdei Imréig* és *Hübner Aranká*tól *Polgár Csabáig* — új arcát mutatja nekünk.

Finta József két kollégájával — *Herrer-y M. Caesar* és *Károly József* belsőépítésszel — közösen készített épületet bemutatva tájékoztat törekvéseiről. Finta ma a magyar építészet első számú személyisége. Joggal.

Finta, mint a sok vitát kiváltó Intercontinental tervezője, a funkcionalizmus ihletett és elkötelezett képviselőjeként szerzett magának rangot. (Meg ellenfeleket.) Ettől a mértani-egzakt világtól mostanában elfordult — gondolják sokan, miközben legújabb munkájára, a Tavenra Szálló homlokzatára tekintenek. Elfordult, mert — mondják még többen — bebizonyosodott, hogy a mértan rideg és embertelen, ismét puha formákra és lírai megoldásokra vágyik nosztalgiával fűtött lelkületünk.

Aki azonban figyelmesen szemléli a fotókból és rajzokból kirajzolódó épületeket, az nem változást, hanem gazdagodást érzékel. A Tavernánál naradva: ez a bizonyos homlokzat valójában csupán díszlet; semmi köze az épület racionális szerkezetéhez, puritanizmust és nagyvonalú tömegformálást egyaránt mutató kiképzéséhez. Finta tehetségét az jelzi, hogy dekorációját szellemes könnyedséggel akasztja a homlokzatra; miközben játékos jelvénynek tekinti, elhiteti velünk, hogy erre is szükség van. Noha rátét, nem fölösleges, kár let volna nem odatenni.

Azért sikerült neki a varázslat, mert ő — minden látszat ellenére — nem historizál. A két oszlopon nyugvó hullámdísz csupán emlék az eklektikáról, s nem eklektikus homlokzat. Tömegével arányaival kapcsolódhatott volna a szálló úgy is a Váci utca szomszédos épületeihez, ahogy az Aranypók áruház szemlélteti — zeg-zugaival, hullámzó tömbjeivel. Ez a megoldás azonban a zárt telken nem volt járható. Ezért került a húszas évek orosz építészetének lendületes formáit idéző bejárati üvegcsarnok fölé — a hátrahúzott épületszárny elé — ez a felnagyított cégérként is felfogható díszes keret.

Másszóval: Finta nem lett posztmodern. Ha a feladat úgy kívánja, ő is él az illúziókeltéssel. De teszi ezt céltudatosan, programosan. Illúziók nélkül. Ezzel a textileseknek is példát mutatva.

12.
1.7. XXX/6

Túlpakolt tevék

■ *Gasparovich László: Keleti szél (Magvető, 465 old.)*

gyar, önállósodni, adózás nélkül élni. Külső fenyegetettség, megmegújuló hadjáratok majd a kenyiségével összetartani. Ő csak „kemény", „irgalmatlan", „szigorú", s ügyesen lavírozó magyar „fejes".

A regény monotonságát a sorjázó hadjáratok, Csörsz gyarapodása, a kazárokkal való kapcsolat éleződésének menetrendszerűen bekövetkező mozzanatai keltik, s az a visszamenőleg is érvényesíthető felismerés, hogy Gasparovich rendkívül szűkös nyelvi skálán mozog, a légizgalmasabb jeleneteknél sem izzik fel a szöveg. A tevéket mindig „megpakolják", Csörsz mindig „dörmög", a hibát „vétik" és a jövő sejtetése mindig három pont. Szürke hétköznapias formalitással vagy épen pongyolasággal iskolai fogalmazásokra emlékeztető mondatok kopogják ki levédiai eleink hányattatásait. Ez az *Elveszettek*nél is feltűnt ugyan, de írói eszköznek az írói szemlélet és az anyag viszonyának kifejezőjeként hatott. S ha voltak is kétségek a megformáltságot illetően, a téma egyszerűen „elvitte" a regényt. Itt ez már nem sikerül.

Az ember szinte kínos helyzetben van: pontosan látja a mű eszmei, hangulati, jelenhez kötődő fontosságát, mégis, az artikuláció esendőségénél fogva nem tudja adni azt a valamit, amitől az egész igazán *mű*. Nevezzük ezt a valamit akár esztétikai értéknek akár úgy, hogy „feláll a hátunkon a szőr". „Jelentésélmény" és nem „értékélmény". Igen jó ifjúsági irodalom. Az pedig úgy kell, mint egy falat kenyér. Adjuk hát a

Kass Eszter, Textilkerező

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Nem méteráruk

Sok a díj. Csaknem ötven művész állít ki a szombathelyi *Savaria Múzeumban*, közülük tizenöten díjjal térhetnek haza a 7. *ipari textilművészeti biennáléről*. S az arányuk még nagyobb is lehetne. Ha rajtam múlt volna, díjat szavazok *Kass Eszternek*, *Molnár Ágnesnak*, *Szabó Margitnak*. Hogy csak három méltó nevet említsek. Azaz: egységesen szép a kiállítás. Kellemes érzés körülnézni a függönyök, bútorszövetek, szőnyegek, terítők és ágyneműk között.

Miközben csupa kellemetlenség jut az ember eszébe.

Volt már hasonló seregszemle, amely ideálterveket vonultatott fel, csak sajnálkozni lehetett azon, hogy ostobaság és közömbösség miatt mi mindentől fosztjuk meg magunkat, amikor fütyülünk az iparművészetre. Láttam olyan tárlatot is, amely az álmokkal szemben a valóságot mutatta be. Elszomorító és kiábrándító volt. Most sikerült az arany középutat meglelni. Ha az ember végigböngészi a katalógust, kiderül: a termékek java részét országos nagyvállalatok jegyzik A Pamutnyomóipari Vállalat és a Kistext, a Soproni Szőnyeggyár és a Magyar Selyemipar. Tehetséges tervezők és ipari sorozatgyártásra alkalmas árucikkek seregszemléje tehát az idei biennálé, amelynek egyik célja a gyárak fejlesztési programjához szorosan kapcsolódó újdonságok életrehívása volt.

Néhány éve tanulmányt készített két fiatal iparművész. Az üzletekben kapható textíliákat vizsgálták meg és érdekes eredményre jutottak. Eszerint sok jó holmi akad: akinek van ideje és ízlése, az előbb-utóbb megtalálja azt, amit keres. Mert az irdatlan ízléstelenség és kommersz dömpingjében elvész az érték. Mert — tovább gombolyítva a gondolat fonalát — a termelésben még mindig elenyészően kis részt képviselnek az iparművészek által tervezett, esztétikailag és funkcionálisan is rangos darabok. De már helyet kérnek. S ez sem akármi. Csalóka lesz tehát a következtetésünk, ha a szombathelyi biennálé anyagát az üzletek bazári összképével szembesítjük. Ha nem villantjuk fel legalább azt, ami az ország mind ez ideig egyetlen formatervezési mintaboltjában fogad bennünket Pécs belvárosában. Így nem hat váratlan csodának a mostani kiállítás; sem önkínzó mazochizmusnak az alkotók erőfeszítése, hogy dédelgetett elképzeléseiket megvalósítsák.

Nemcsak gazdasági érdekeknek és vezetői értetlenségnek van kiszolgáltatva ez a művészeti ág. Más körülmények is befolyásolják. Többek között a divat és az ízlés változásai. Érdemes ennek tudatában is végignézni a kiállítást. Azonnal érzékelhető egyfajta szemléletváltozás. Vagy inkább gazdagodás. Változatlanul nagy helyet foglalnak el az egyszerű mintás és finom színezésű darabok, amelyek közül Molnár Ágnes csíkos garnitúráját, Kass Eszter raszterhálós munkáit és *Kispál Lászlóné* zöld árnyalatokban vibráló együttesét emelném ki. De ezt a mértani világot lassanként kisebbségbe szorítják a romantikusabb munkák. Például *Katona Györgyinek* a véletlen játékait is érvényesítő hullámai, amelyek a fehér alapanyagot alig elszínezve keresztezik egymást. Az új világot legerőteljesebben *Solymosiövi Júlia* művei szemléltetik — rafinált összevisszaságban tulipánpöttyök díszelegnek különböző vastagságú fekete vonalak között. Nincs szó azonban éles fordulatról. A *Tuja* névre hallgató takaró, bútorszövet és függöny együttesének két tervezője — *Kiss Katalin* és *Vereczkey Szilvia* — éppenséggel arra vállalkozott, hogy a szigorú mértan és a laza festőiség eltérő hatására építve teremtsen izgalmas harmóniát. Különben is: ez a lágyabb stílus azt jelenti csupán, hogy most már nem annyira a húszas évek eleji szikár konstruktivizmus, mint inkább a húszas évek eleji szikár konstruktivizmus, mint inkább a húszas évek közepi art deco lírája az eszmény. Főképp a színekben. A szürke, sárga, piros, fekete összeállításával kelt feltűnést *John Ágoston*, *Molnár Ágnes* és *Németh Éva* munkacsoportjának kollekciója vagy Szabó Margit torontáli szőnyege.

A biennálé — egészében — kedvderítő. A részletekben azonban hiányosságok mutatkoznak. Az emberek, mint tudjuk, nem egyformák. Van, akinek a kék a kedvenc színe, másnak a rózsaszín. Ezért feltűnő — már-már egysíkúságot sugall — az anyag egyöntetűsége. Mintha iparművészeink ízlése azonos volna. Csak a szőnyegek között érzékelhetőek jelentős különbségek. *Fekete Ferenc* nyers színben rusztikus darabja mellett *Kozó Erzsébet* vagy *Málik Irén* virágmintás konzervativizmusával tüntet. *Szilasi Anna* ugyanakkor vad. (Sajnos, egyik sem a legjobb a maga nemében.) S nemcsak a szőnyegek gyöngék. Más egyenetlenségek is érzékelhetőek. A függönyök és abroszok mellett halvány a bútorszövet. Ágynemű alig van; ezek nem szolgáltatnak alternatívát. *Kovács Péter* heveny mintás takarói pedig elidegenítően furcsák.

Vadas
Élet
13
XXIX/32

e kivülálló-

dvét...
rdulatokat,
nyos, hogy
jonc és ár-
alom, csak
nepein ve-
em egészen
nt Baranyi
is gyakran
tor mintha
úgy érzem,
ány percre
gy az asz-
visszajön.
nevéhez az
nem mély-
beszédbe a
villogjon
erűen szel-
ni. Táncra
hogy tisz-
nálni: félig
zással:
is, apámfia.

ormon.

Dobás:
g!
érzékenyebb
idegeneknek
ületesen is-
, fintorogva
viselkedése
ig nem volt
gyönyörű-
helyzekedő-
elte, ha bár-
t, ha bárki
isztotta ma-
nutatkozzon.
ári" nyuga-
lan szerke-
szóváltások,
tan vissza-
relyes ilyen-
tot, de egy-
" vagy va-
ül bármire
en maga is
s után mu-
reg kártyás,
apasztalatá-

za értekezésben a gerelyesi „vidám racionalizmus" elvont filozófiai utalásokkal és jellegzetes heroikus elemekkel keveredett. A végén harsányan közölte:

— Túl foglak élni benneteket! Téged is, apám. És téged is. Majd iszom egyet a sirotoknál...

És hányszor mondta még! Mindig a bizonyosság derűjével, a kinyilatkoztatást könnyed sátáni kacajjel megtoldva.

Igen, a nevetései... Ritka átéléssel tudott derülni, s módfelett látványosan. Az egetverő, teleszájú hahotáit tisztán hallom magamban. Ha jókedve volt, elsöprő hévvel komédiázott, ahogyan csak az erős, bizakodó emberek képesek. Utálta az ájult ömlengést, a fontoskodó, kenetes „vartyogás" kajánkodásra ingerelte. Olyasmin is hetykén mulatott, amit az ájtatos tollnoki kódex szerint illett volna komolyan venni. Viccet csinált abból, ha valaki nagyszerűnek találta az éppen megjelent novelláját, de éppúgy abból is, ha kioktató vagy értetlen sorokat írtak róla egy kritikában. Amikor Gábor Andor-díjat kapott, vigyorogva híresztelte, hogy „a fejetlenség esete forog fenn":

— Félreértés van a dologban, apám. Ezek összetévesztettek valakivel...

Vagy a legszebb, fényes (állítólagos) trükkje, amely Zelkhez, Örkényhez is méltó lett volna:

A hatvanas évek vége felé történt, hogy az ÉS helyettes főszerkesztője a novellatermés elsatnyulásán keseregve, a vészharang kongatása mellett feltette az aggódó szónoki kérdést a lapban: „Hol van Gerelyes Endre?" A história szerint a hitelt érdemlő válasz: nyomban a megjelenés után egy motoros táviratkézbesítő hozta: „Itt vagyok a... számú lágymányosi bisztróban. Ha nem hiszed, gyere ide." Aláírás: Gerelyes Endre. Igaz vagy nem igaz, hetekig zengett tőle a Hungária.

Bárki bármit mondjon, én hiszem, hogy megtörtént.

★

Utoljára 1973 tavaszán láttam: a Deák téri autóbusz-állomáson futottunk össze, egy szeles márciusi reggelen. Gerelyes valahová vidékre indult, én a szokott úton a szerkesztőségbe mentem. A busz már beállt, csak néhány szót válthattunk, s egy kézfogásra volt idő. Alig pár hét múlva, április közepén meghalt.

Az Új Írás decemberi számában még ezt írta:

„Átestem egy igen súlyos betegségen, aztán megműveltem egy darabka földet, felépítettem egy kis házat, gyerekünk született, egyszóval úgy érzem, ha egy alomnyival is, mássá, szebbé tettem a világot, mint ahogyan találtam. A kétségbeesésről, a küzdelemről és a győzelem szépségéről szeretnék írni, történetesen a saját nevemben. Azt hiszem, »illetékes« vagyok."

Illetékes volt.

A váratlanul korai kiütést nagyon nehezen lehetett elhinni. Még csak most volna ötvenéves.

A temetés után néhányan átmentünk a „Víg hullamosó"-ba. A szertartáshoz ez még hozzátartozott. Egy pohárral többet kértünk, mint ahányan voltunk. Gerelyes Bandi itala érintetlenül ott maradt a kocsmaasztalon.

22

MAGYAR NEMZET cikk folytatása:

KURIR
94.03.24.

lyen előnyöket rejt magában a génsebészet? Kell-e ezt a területet jogi úton szabályozni? Ha igen, hol tart ez a jogi szabályozás a világban és itthon?

– A kérdésre legszívesebben azt válaszolnám, hogy semmilyet, de ez így persze leegyszerűsítő *féligazság*. Pontosabban azt kellene mondani, hogy a *génsebészet veszélyeit hisztérikusan felnagyították*, és ma már egyre általánosabb a meggyőződés, hogy az egyes érintett szakterületekre vonatkozó, eddig is alkalmazott óvatossági rendszabályok szigorú betartása mellett különleges veszélyekkel általában *nem kell számolni*. Új helyzeteket teremt azonban ez a technika, amelyek *feltétlenül törvényi szabályozást igényelnek*. Ez a törvényi szabályozás *Magyarországon is sürgős volna*, többek között azért is, mert ez az Európai Unióhoz való csatlakozásunknak *feltétele*. Tudomásom szerint, a törvényelőkészítési munka az OMFB-nél már folyik.

– *Hogy áll az anyagiak területén az SZBK?*

– Egyszerű a válasz: *roszszul*. Egyrészt, a *kutatói bérek szégyenletesek és kétségbeejtőek*, de ezen talán a mostani közalkalmazotti bérrendezés segít. Azon viszont nem, hogy a költségvetéstől kapott pénz nemhogy kutatásra, de *az intézet létének fenntartására* (villanyszámlára, WC-papírra, és más hasonlókra) *sem elég*. Ezen kiadások egy részét *az egyes kutatási pályázatokból kell finanszíroznunk*, holott azok nem arra valók. Az, hogy egyáltalán működni tudunk, az kutatóink áldozatkészségének, az egyenként ugyan kis összegű, de igen nagy számú, elnyert kutatási pályázatnak és a szerencsére örvendetesen növekvő külföldi kutatási támogatásoknak köszönhető.

Hankó Ildikó

TGM Chicagóba megy

Napirend előtti felszólalásában Tamás Gáspár Miklós, szabad demokrata képviselő említette, hogy hét székely embert mind a mai napig fogságban tartanak Romániában, dacára annak, hogy a kormány teljes körű amnesztiát adott az 1989-es forradalomban részt vevő valamennyi polgárának.

– *Van-e lehetősége a magyar diplomáciának arra, hogy nagyobb nyomást gyakoroljon a román illetékesekre, a hét ember kiszabadítása érdekében?*

– Éppen azért szólaltam fel – mondja a szabad demokata képviselő –, mert Jeszenszky Géza és Kuncze Gábor is szót emelt már az érdekükben, romániai tárgyalásaik során. Biztató választ csakúgy, mint elfogadható indokot egyikük sem kapott.

– *A Csúcs László ért fenyegetések hatására ön elítélte az erőszakos cselekményeket, ugyanakkor a sajtószabadság csorbítóinak is szánt egy oldalvágást. Milyen esélye van a következő kormánynak, hogy a médiavitákban kialakult állapotokat orvosolja?*

– Reménhetőleg olyan koalíció alakul, amely érdekelt abban, hogy új elnökök kerüljenek a két intézmény élére, és ők majd megoldják a kérdést. Hallani mindenféle szerződésekről és végkielégítésekről. Ezekben azonban egyelőre nem látunk tisztán. Egy biztos, morális megbélyegzéssel és fegyelmi ítéletekkel is operálnia kell az új vezetésnek. Mester Ákosék ügyét pedig majd a bíróság eldönti: vélhetően visszaülteti őket a helyükre. Ha tüntetnek közben, hadd tegyék. Csak Boross Pétert tudom idézni: az ilyen esetekben ne remegjen a nadrágunk.

– *Ön volt az elsők egyike, aki bejelentette: nem indul a következő választáson. Milyen tervei vannak nyártól?*

– Nemrég tértem haza egy kanadai előadó körútról, s áprilistól a chicagói egyetemen tanítok filozófiát. A budapesti intézetet továbbra is irányítom, majd ősztől Berlinben oktatok. Végre úgy élhetek majd, mint egy európai tudós, erre eddig nem volt módom. Az elmúlt évek publicisztikai termését mindenesetre a könyvhétre megjelentetem egy kis kötetben.

(GRÉCZY)

VIGADÓ GALÉRIA L::&;OKT; _;
1994.október 8.
Megnyitja Fitz Péter

SZÍN-FOLT

INSPIRÁCIÓK

PATCHWORK

TECHNIKÁRA

1994. OKTÓBER 8-16.

KASS ESZTER

Kiállító művészek:

Balázs Irén, 1026 Budapest, Rügy u. 5.
Bonin Katalin, 1022 Budapest, Lóczy u. 6.
Dolányi Anna, 4024 Debrecen, Battyhany u. 11/c
Kass Eszter, 1125 Budapest, Kútvölgyi út 24/b
Kelemen Kata, 1054 Budapest, Szemere u. 9.
Lévai Nóra, 1098 Budapest, Csengettyű u. 21.
Molnár Zsuzsa, 1035 Budapest, Benedek Elek u. 12.
Pauli Anna, 2000 Szentendre, Bükkös part 68.
Regős Anna, 2000 Szentendre, Bogdányi út 14.
Rotter Antónia, 1124 Budapest, Vas Gereben u. 25.
Sáváry Katalin, 1022 Budapest, Lepke u. 35.
Sóváradi Valéria, 1028 Budapest, Kossuth L. u. 14.
Szabó Éva, 1024 Budapest, Buday L. u. 5/c
Székely Kati, 1024 Budapest, Keleti Károly u. 33. I.3.
Széles Judit, 1111 Budapest, Budafoki út 13.
Szilasi Anna, 1037 Budapest, Királylaki lejtő 7.
Szilvitzky Margit, 1136 Budapest, Pannonia u. 18.
Tóth Lívia, 2112 Veresegyház, Csokonai u. 55.

POMOGÁTS BÉLA

Végvárak és szekértáborok

A magyar irodalom mára végvári állapotok közé került: egymástól elszigetelt kis őrhelyeken és műhelyekben vívja nem egyszer kilátástalannak látszó küzdelmét szembe a kor irodalom- és szellemellenes erőivel. Mik ezek az erők? Ilyen mindenekelőtt az irodalom intézményeit és magukat az írókat fenyegető gazdasági elnyomorodás. Igen sok, a korábbi évtizedekhez és a két világháború közötti korszakhoz képest igen sok folyóirat jelenik meg, közöttük igen színvonalas irodalmi folyóiratok. Szinte mindegyikük anyagi gondokkal küzd, nem egy közülük állandó pénzügyi válsággal küszködik, tartásuk csak az állami és alapítványi mecenatúra segítségével lehetséges. Ennek a mecenatúrának a forrásai azonban kimerülőben vannak, és a támogató szervezetek képtelenek követni a lapok előállításának folyamatosan emelkedő költségeit, képtelenek arra, hogy utolérjék a szüntelenül előttük vágtató inflációt.

Egészen hasonló a helyzet a könyvkiadásban. Sok könyvkiadó működik, vív mind elkeseredettebb harcot a piacért és a támogatásokért. Biztos alapjai, a munkát folyamatosan tápláló erőforrásai igazából egyiknek sincsenek, hiszen sem a Magyar Könyv Alapítvány, sem a Soros Alapítvány nem tud vállalkozni arra, hogy teljes mértékben kielégítse egy-egy, akármilyen színvonalas munkát végző könyvkiadó igényeit. A szépirodalmi vagy tudományos könyvek költségeinek legfeljebb felét (vagy annyit sem) képes fedezni a kereskedelemben megszerezhető jövedelem, a költségek másik felét a mecenatúrának kell előteremtenie. Ebből a helyzetből számtalan erkölcsi konfliktus származik, hiszen nincs az a kuratórium, amely száz százalékos elfogulatlansággal hozhatná döntéseit, és mégha így történne is, a meghozott döntések akkor sem találkozhatnak egyértelműen és általános megnyugvással, minthogy mindig lesznek olyan szerzők, olyan kiadók, akik és amelyek sérelmesnek érzik az elutasítást. A kuratóriumi rendszer, az állami mecenatúra kétségkívül sokat tett a magyar könyvkiadás életbentartásáért, ugyanakkor megosztotta a szellemi életet: vetélkedéseket, viszályokat keltett, fölösleges sebeket ütött. Jól példázhatja mindezt az a kisebb vihar, amelyet a Kortárs rendkívüli minisztériumi támogatása keltett.

De általános elégedetlenség tapasztalható az irodalmi élet szervezeteiben is. A Magyar Írószövetség a „rendszerváltozás" idején, mondjuk 1989—90-ben vitathatatlan tekintélyt és befolyást élvezett, nemsokkal ezután viszont új írószervezetek léptek színre, és a kulturális kormányzat, nem egészen érthető indítékok következtében, elkezdett manipulálni az írószervezetekkel, megpróbálta őket egymással szemben kijátszani, s az anyagi támogatásokat, az irodalmi díjakkal kapcsolatos döntési procedúrákat úgy irányította, hogy csakhamar gyanakvások, bizalmatlanság, ellentétek léptek fel az írószervezetek között. A paritásos bizottsági rendszernek köszönhetően ma már nem egy kuratóriumban vagy tanácsadó testületben olyan emberek is döntéshozó helyzetbe kerültek, akiknek nevét, munkásságát az írótársadalom nem is ismeri.

Mindehhez hozzájárult az írószövetség székháza körül kialakult áldatlan helyzet. A Magyar Írószövetség Bajza utcai épülete, ha szabad így mondanom, történelmi épület, a független magyar szellemiség, a nemzeti kultúra egyik kőből és téglából való jelképe, mondhatnám úgy is: emlékhelye. Elvégre ebben az épületben gyülekeztek és dolgoztak a magyar írók az 1956-os forradalom napjaiban, az írószékház adott otthont a forradalom szellemi utóvédharcának, és itt zajlottak azok az összejövetelek, találkozók, amelyek szemben a hatalommal a magyar írók, a magyar szellemi élet nézeteinek és törekvéseinek, következésképp a nemzet igazi érdekeinek adtak hangot. Az írószövetségi székházban irodalmunk olyan kiválóságai fordultak meg, beszéltek, érveltek igazuk mellett, mint Illyés Gyula, Németh László, Déry Tibor, Nagy László.

Most aztán innen, mondhatnám kissé fel-

volt helye a legügyesebb riporternek sem. S erre még ma is „kissé értetlen fejtartással" emlékezik vissza. És nevetve: a sors nemzeti hőst csinált abból, akiben soha semmi hősiesség nem volt, csak éppen élni nem hagyta ott, ahova született.

A Nagy Riport sokat elmond arról, hogyan oszlattak fel, töröltek el egy egész társadalmi osztályt Magyarországon. Ebben a könyvben egy bevallottan végtelenül komolytalan ember komolyra fordítja a szót. Egy francia írónk újra magyar író lesz. *(Ab Ovo, 1994.)*

Bárdos Miklós

Manók, rühös lovak

Molnár Vilmos: Levél Szingapúrból

A Csíkszeredán élő elsőkötetes Molnár Vilmosnak lételeme az irónia. E jellegzetessége hol a valóság egyes elemeinek megkérdőjelezésében, karikaturaszerű felnagyításában, hol annak felborításában vagy egy új vonatkozási rendszer kialakításának szándékában mutatkozik meg. A *Levél Szingapúrból* novellái az irónia eluralkodásának különböző fokozatait mutatják, s eszerint három csoportba sorolhatók.

Írásai egy részében az irónia csupán az elbeszéléstechnika szintjén nyilvánul meg. Molnár poétikájának része (amint azt az egyik mű címe is állítja) *A cselekmény elhanyagolása*, az ön- és egyéb reflexiók halmozása, így valódi anekdotikus magva talán csak a *Történet Sztálinról és Pakuts bácsiról, a rühös lovakról meg nagyapámról* című, két szálból mesterien összesodort groteszknek van. A Sztálinról elnevezett kutya bár druszája által okozottakhoz nem mérhető, de még így is tetemes mennyiségű baj keverése után agyonveretik, gazdája Szibériába vitetik, ám elbeszélő nagyapjának bénult ujjai csodával határos módon megmozdulnak. A történelmi tragikumról kiderül, hogy a túlélőkészletként felhalmozott humorban kitűnően oldódik. *A nagy elbeszélgetés* lapjain a főhős egykori tanárnőjével akad össze és beszélget el kb. egy gépelt sornyi terjedelemben, míg a nagy elbeszélgetés előli menekvést kereső körmönfont gondolatai kitöltik a maradék nyolc oldalt. De szólnak novellák az olvasó fizetéséről, egy zakó kávéval való leöntésének folyamatáról csakúgy, mint egy nagy doboz halpaszta elfogyasztásáról és kiöklendezéséről, vagy a Kolcza-féle kertben burjánzó köznapi mondakör eseményeiről, s az ugyancsak itt elburjánzott bőtermő gyümölcsfákról. A Molnár-féle saját univerzum itt még csak megbillen, jobban mondva folyamatosan illeg-billeg, mint valami rozoga csónak, melyben egy vidám társaság éppen halálra röhögi magát.

A második csoportba tartozó novellák legfontosabb eleme a sorbaállított dominókockák egyikének megdöntéséhez hasonló első iróniku gesztus. Az elbeszélés terepe nem az irrealitás, hanem a kezdeti változás és annak továbbterjedése által kialakított újfajta realitás. A valóság nem fordul ki sarkaiból, éppencsak egy egységgel eltolódik. A szereplők reakciója a megváltozott helyzetben annál reálisabb, sőt, karikírozottan, vaskosan reális. Az egyedül a „féltégla" szót használó és ismerő társadalomban élő magányos írástudó (beszédtudó), a megreformált kötéltáncot járó (két izmos férfitól kétoldalról támogatott, a padlóra rajzolt, vastag falak közé zárt vonalon mozgó) kötéltáncos, a kölcsönös udvariasság ragályos elterjedése miatt lebénuló forgalmú város járókelői e történetek hősei.

Végül a fantasztikum területére tett kirándulásról tanúskodnak a manó-(lüdérc-) novellák, melyek azonban nem többek néhol humorral megvillanó ujjgyakorlatoknál.

Molnár Vilmos inkább hrabali, mint borghesi alkat, írói talaja a (megbomló) realitás. Erénye, és néha hibája is (ld. pl. Immaculata nővér) a parttalan bőbeszédűség. Kötetének legjobb darabjai (a *Pakuts bácsi...*, a *Kolcza-féle kert...*, stb.) mindazonáltal a magyar próza élvonalába emelik. *(Mentor, Marosvásárhely, 1993.)*

Lackfi János

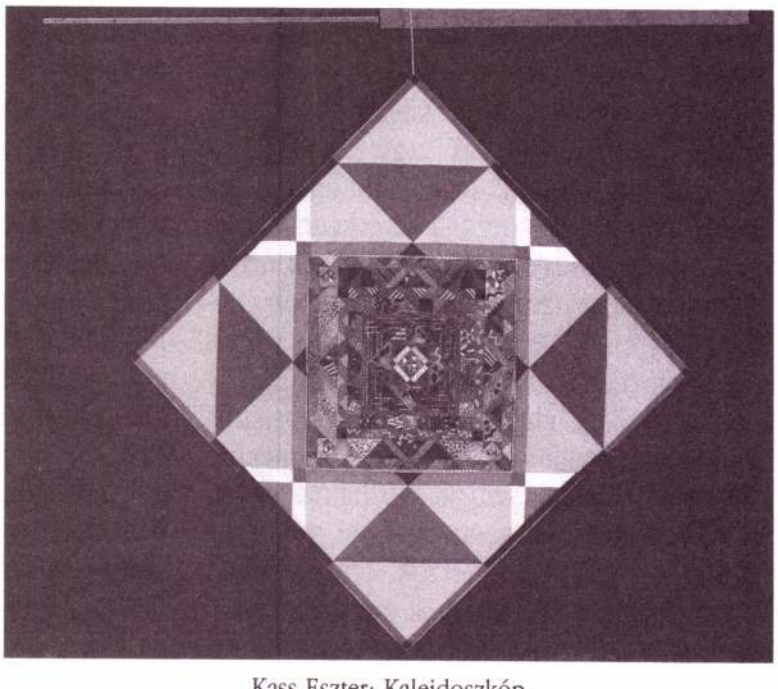

Kass Eszter: Kaleidoszkóp

Kass Eszter, Textilművész

L: Solti Gizella

Vadas József: Folon várva 12.

Élet és Irodalom Bp. 1986 aug. 8. XXX/32

Kass Eszter, Textilművész

L: Soós Tomás

–: Vadak és „Új szelídek" 24-25

Új Tükör, Bp. 1986. szept. 14. XXIII/37

Megemlékezés a Dísz téren

Méltó helyén az aradi emlékmű

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc valamennyi hőse, áldozata és a vértanú tábornokok emlékére emelt aradi Szabadság-szobor visszaállításának tiszteletére az MDF első kerületi szervezete a Budavári Önkormányzattal közösen tartott ünnepi megemlékezést április 25-én a Dísz téri Honvéd emlékmű előtt.

A megemlékezés hálaadó szentmisével vette kezdetét, majd a Dísz téren folytatódott, ahol a honvéd hagyományőrző díszőrség tisztelgése után az ünnepség narrátora Bitskey Tibor Kossuth-díjas színművész emlékeztette az egybegyűlteket: Aradon a vári ünnepséggel közel egy időben állítják vissza a tizenhárom vértanú tábornok és a szabadságharc valamennyi hőse előtt tisztelgő Szabadság emlékművet. Több mint nyolcvan évet kellett várni arra, hogy Zala György a magyar neobarokk egyik legnagyobb mesterének remekműve újra hirdethesse a magyar szabadságot és hazaszeretetet. E jeles esemény tiszteletére országszerte megemlékeztek a szabadságharc hőseiről, a helyi MDF kezdeményezésére így tett a kerületi önkormányzat is a Dísz téri emlékmű előtt, mely ugyancsak Zala György alkotása.

Az aradi emlékmű sorsa hűen tükrözi Magyarország XX. századi hányattatásait. Miután 1890. október 6-án az aradi kivégzések évfordulóján felállították, alig 33 évig ékesíthette Arad főterét, hiszen 1923-ban a nagyhatalmak döntése értelmében akkor már Romániához tartozó városban a román hatóságok először körbedeszkázták, majd két év múlva elbontották azzal az ürüggyel, hogy az emlékmű sérti a románok önérzetét. Szerencsére a szobor szétszerelése után nem semmisült meg, először a közeli színház raktárában majd a laktanyaként használt aradi várban várta sorsa jobbra fordulását. 1989-ben az akkori aradi polgármester megpróbálta visszaállítani a szobrot, akkor azonban még nem sikerült célt érni. Egy évvel később a magyar és román kormány megállapodott egy megbékélési szoborpark létesítéséről, amelyben a Szabadság-szobor is helyet kapott volna. 2002-ben megkezdődtek ugyan a munkálatok a Tűzoltó téren, de a román kormány újfent leállíttatta a terület rendezését. Újabb tárgyalások kezdődtek, melyek eredményeképpen 2004. április 25-én végre köztérre kerülhetett a szobor.

A bevezető szavak után dr. Bóna Gábor ezredes hadtörténész beszélt a szabadságharcot követő megtorlásokról. Mint kiemelte, talán legnagyobb nemzeti küzdelmünk, a 48-as forradalom leverése után, a fogságba kerülteket Aradon gyűjtötték össze. Itt kezdődött meg a véres megtorlás, a statáriális kivégzések, köztük a tizenhárom vértanú tábornok vesztőhelyre küldése. Sokan várfogságba kerültek, tízezreket soroztak be a császári hadseregbe hosszú évekig tartó szolgálatra.

A kiegyezés után azonban már nyíltan lehetett emlékezni a forradalom hőseire, ekkor indult gyűjtés a mártíroknak méltó emléket állító szobor emelésére. Az emlékmű megalkotására 1867-ben írtak ki pályázatot, melyet Huslár Adolf nyert meg, majd halála után a munkát Zala György vette át.

A nemzet akarata volt ez, nem az állami költségvetés fizette, hanem polgárok, munkások és parasztok adták össze azt a 150 ezer forintot, amiből végre megszülethetett Magyarország első monumentális szoborcsoportja. Az emlékmű tetején Hunnia, a magyar szabadságot megtestesítő allegorikus nőalak áll, körülötte az Áldozatkészség, a Harckészség, a Haldokló Harcos és a Szabadság, míg alsó részén pedig reliefeken a tizenhárom tábornok portréja hirdeti a bukottan is győztes forradalom mindent túlélő nagyságát.

A vértanú tábornokokra emlékezve dr. Bóna Gábor hangsúlyozta: bár legtöbbjük nem volt magyar származású - volt köztük szerb, horvát, német, örmény - mégis 1848-49 sorsfordító hónapjaiban a nagy ügy, a magyar nemzet ügye mellé álltak és adták életüket érte. A császári seregben kaptak abszolutisztikus nevelést, sokáig annak elveit vallották, mégis megértették a történelem és az igazság szavát. Nekik köszönhető, hogy végül két nagyhatalomnak kellett ahhoz összefognia, hogy vérbe fojtsák a magyar szabadságharcot.

Az ünnepség záróakkordjaként Bitskey Tibor a Mátyás templom harangjainak zúgása közepette felolvasta a vértanú tábornokok neveit, akik - Kossuthot idézve - a magyar Golgotán vesztek oda, majd a jelenlévők elhelyezték a hála és megemlékezés virágait. A Budavári Önkormányzat nevében dr. Nagy Gábor Tamás polgármester, az MDF képviseletében dr. Vaskor László kerületi elnök, az MSZP részéről Dávid Klára, a Magyar Honvédség nevében pedig dr. Suba János alezredes és Süli Attila főhadnagy koszorúzott.

K. Á.

Ünnepi programok a honvédelem napján

Május 22-én a budai Várban a Magyar Honvédelem Napjának alkalmából ünnepi programok várnak minden látogatót.

1849. május 21-e a budai Vár visszafoglalásának napja. Másfél évszázaddal ezelőtt háromhetes kemény ostrom után a honvédsereg visszafoglalta a császári csapatoktól a várat, 1992 óta ennek emlékére ünnepeljük ezen a napon a Magyar Honvédelem Napját. Május 22-én a Honvédelmi Minisztérium szervezésében ünnepi programok várnak minden látogatót.

Délelőtt 11 órától a Kapisztrán téren haditechnikai kiállításon tekinthetők meg különféle harcászati eszközök, kézifegyverek; bemutatót tart a Magyar Honvédség őr és díszezrede, a közönség testközelből láthat katonai közelharc bemutatót, ejtőernyős ugrást, valamint projektoron figyelemmel kísérheti a legmodernebb repülős szimulációs játékokat. A jó hangulatról a hagyományőrző huszárok, népi- és katonazenekarok, humoristák, a Megasztár hírességei, a Sláger rádió műsorvezetője, Bochkor Gábor valamint a Fairfordban győztes pilótánk, Szabó Topi Zoltán gondoskodik. A gyerekeket egész nap kreatív szellemi és ügyességi játékok várják.

A Hadtörténeti Intézet és Múzeum egész nap nyitva tart, az érdeklődők részére a tárlatvezetéssel egybekötött látogatás ingyenes!

Szent György nap a Lánchíd Körrel

Április 27-én Szent György napi megemlékezést tartott a Lánchíd Kör. Sárkányölő Szent György szobránál Zachár Ottó mondott beszédet: a Halászbástya alatt látható alkotásról, valamint a Kolozsvári testvérek által 1373-ban készített - jelenleg Prágában őrzött - eredeti műről érdekes történeteket mesélt az előadó.

Az eseményen Csehország képviselői is megjelentek Ondrej Kolozsváry gazdasági és kereskedelmi titkár és Gál Jenő, a Cseh Centrum igazgatójának személyében, akikkel együtt a résztvevők virágokat helyeztek el a vári szobornál, az alkotók emléke előtt tisztelegve. Ezt követően az érdeklődők Vég András régész előadását hallgathatták meg a Litea Könyvszalonban.

A Budapesti Történeti Múzeum munkatársa a Szent György tér történetét foglalta össze a középkortól napjainkig.

-k-

Meghívó

A Budai Polgárok Társasága és az MSZP I. kerületi szervezete meghívjuk Önöket ***2004. május 12-én 18 órakor*** kezdődő lakossági fórumra az I. ker. Krisztina tér 1. sz. alatti Irodaházba.

Meghívott vendégünk **Hiller István kulturális miniszter** a „Kulturális örökségünk, műemlékeink helyzetéről az Európai Unióban „tart tájékoztatást.

A fórumon részt vesznek még az MSZP Európai parlamenti listáján szereplő Hegyi Gyula országgyűlési képviselő, Dobolyi Alexandra és Harangozó Gábor jelöltek. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Budai Polgárok Társasága
MSZP I. kerületi Szervezete

Megnyílt a Várnegyed Galéria

Az önkormányzati beruházásban a Batthyány utca 67. szám alatt létesült új művészeti intézmény a tervek szerint nem csak rangos kiállításoknak, kulturális eseményeknek ad majd otthont, hanem közösségi térként méltó kulisszát biztosít a civil kezdeményezések számára is. A megnyitó alkalmával mindjárt igazi csemegével szolgált a zsúfolásig megtelt galéria, hiszen Kass János grafikusművész, Hajnal Gabriella és lányuk Kass Eszter közös tárlatát csodálhatták meg az érdeklődők, akik közül sokan kiszorultak az épület elé.

A megnyitó ünnepségen dr. Nagy Gábor Tamás kerületünk polgármestere röviden visszatekintett a galéria kialakításának körülményeire. Mint elmondta, egyfajta művészeti űrt sikerült betölteni a galéria megnyitásával, hiszen a kerület rendkívül gazdag kulturális életéből sokáig hiányzott egy ilyen intézmény. Egy olyan közéleti tér nyithatta meg kapuit, amely teret biztosít azoknak az alkotóknak, akik munkájukkal nap mint nap hozzájárulnak közösségünk, az első kerület gazdagításához. Azt eddig is tudtuk, hogy rendkívül sok alkotó él szűkebb pátriánkban, de mikor a megnyitóval kapcsolatos előkészületek során pontosan felmértük számukat, mindannyiunkat meglepett, hogy harminc oldal telt meg a művészek nevével. Meglepő, de annál örömtelibb ez a gazdagság! Hiszen a művészet, a magyar kultúra és hagyományaink a mi útravalónk, mikor belépünk az Európai Unióba. Május elsejét követően fokozottan megnő az érdeklődés Magyarország és különösen művészete iránt, hiszen az alkotás maga a nemzet tükre. A csatlakozás előestéjén az új galériánk megnyitásával olyan művészeti értékeket közvetítünk, melyekre méltán lehetünk büszkék. A művészeti beruházások hatására megújul a környezet is, egyremásra nyílnak a hasonló létesítmények, újulnak meg a homlokzatok, lassan igazi galéria negyeddé lesz a Várfok utca és Batthyány utca torkolata. Hajdanán mikor először elkezdtünk foglalkozni a gondolattal, hogy ennek a területnek művészeti arculatot kell adni, bizony pikánsnak tűnt az ötlet. Akkor még messze volt EU csatlakozásunk reménybeli dátuma is, mára mégis beérett a megkezdett munka eredménye, megnyílt a galéria, ami szándékaink szerint egyfajta találkozóhelyként lehetőséget ad a polgároknak, hogy találkozzanak egymással, a körülöttük élő művészekkel és alkotásaikkal egyaránt.

A polgármester szavai után Juhász Ferenc, Kossuth-díjas költő köszöntötte a kiállítás alkotóit. Gondolatai központjában a hármasság fizikai és metaforikus kapcsolata állt, hiszen egy család három tagjának, a szülőknek és gyermeküknek a művészetét csodálhatjuk a tárlaton. Juhász Ferenc elgondolkodtató hasonlatokkal, költői érzésekkel teleszőtt irodalmi méltatásában a művészet ember által kölcsönzött egyediségéről és megismételhetetlenségéről beszélt, arról a művészi teremtésről és megvalósulásról ami csak ritkán adatik meg egy családon belül. Három eszmélet és akarat feszül egymásnak, kioltva és erősítve a másikat. Ők hárman mesterek, a művészetük csodálatot és áhítatot ébreszt. Szabó Lajos a galéria vezetője örömét fejezte ki, hogy ilyen nagy érdeklődés kíséri az első tárlatot, ami az elvégzett munka mellett elsősorban a kiállító művészek érdeme.

K. Á.

„Nagyon szeretem a Várat, egyszerűen mert szép!"

Kass János grafikusművész, Hajnal Gabriella kárpittervező és leányuk Kass Eszter iparművész kiállításával nyitotta meg kapuit a kerület legújabb kulturális intézménye, a Várnegyed Galéria. Kass János után az alkotók közül ezúttal anyát és leányát kérdeztük művészi hitvallásukról, pályájukról és kerületi kötődéseikről.

Hajnal Gabriella

- A Képzőművészeti Főiskolán, festő szakon végeztem 1957-ben, de már akkor is izgatott a kárpitművészet világa, így inkább ezzel kezdtem foglalkozni. Egy év múlva éppen a Várban tervezhettem meg az első gobelinemet a „Zenészeket" - ez a munkám a havannai nagykövetségre került. Akkoriban az Úri utcában, a mai házasságkötő terem épületében működött az Állami Gobelinszövő Műhely, így nap mint nap a Várba vezetett az utam. Igazi tanulóidő volt számomra, gyakorlatilag a szövőkkel együtt sajátítottam el a gobelin készítés technikájának fortélyait. Egyébként ez volt az egyetlen olyan gobelinem, amit elkészülte előtt teljes méretében megfestettem tojástemperával - azóta sem csináltam ilyet. Ettől kezdve egészen a legújabb időkig nem is foglalkoztam komolyan mással, aztán 2001-ben újra elkezdtem festeni.

- Majdnem 50 éve foglalkozik gobelinekkel. Ennyi idő után miért tért vissza eredeti „hivatásához"?

- Nagyon nehéz ezt megmondani, egyszerűen kedvem támadt újra ecsetet fogni és a vászon elé állni. Valójában persze sosem szakadtam el a festészettől, hiszen kárpittervezőként is része volt a munkámnak. A kárpit készítésekor először 1:5 arányban megfestem a gobelin tervét, majd ez alapján készül el az átlátszó kartonra készített tusrajz, ami pontos partitúraként szolgál a szövőnek.

- Pályája elején miért választotta a festészet helyett a szövést?

- Engem a műfaj adottságai fogtak meg és vezéreltek. A szövés adta lehetőségek, az anyag formálásának semmihez nem hasonlítható egyedisége. Igaz ebből adódóan nem lehet olyan hatásokat elérni, mint a festészetben, de éppen ez az izgalmas: a gobelin határokat szab, ami komoly kihívást jelent a művésznek.

- Említette, hogy munkásságának kezdete összeforrt a budai Várral. Milyen emlékeket őriz a városrészről?

- Mindentől függetlenül nagyon szeretem a Várat, egyszerűen mert szép. Életem egyik küzdelmes, de gyönyörű periódusa volt, mikor itt dolgozhattam, a mai napig emlékszem minden pillanatára. Rengeteget sétáltam a Várban, mászkáltam a régi házak között bementem az udvarokba, és szebbnél szebb dolgokat láttam. Például a Táncsics utca egyik házában van egy fantasztikus relief, amit sokszor megcsodáltam. Ma - ahogyan a többiét is - ennek a háznak már zárják a kapuját, ami engem rendkívül elszomorít, hiszen a csukott ajtók mögött megannyi gyönyörű emléket is elzárnak az értő és érdeklődő szemek elől, de hát ilyen a mai világ...

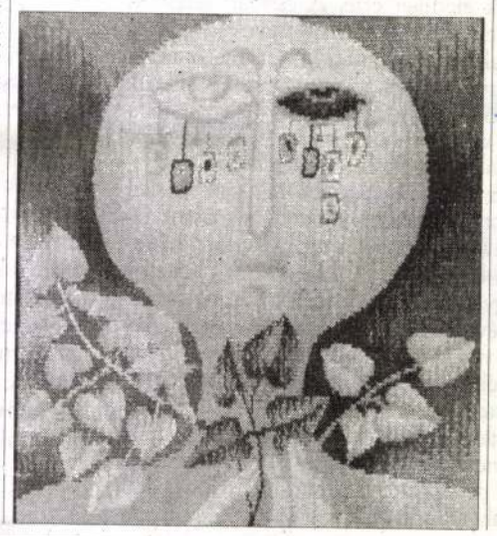

Még van egy dolog, ami ideköt. Büszkén mondhatom, hogy alakulása óta tagja vagyok a Szentháromság téren működő és Dobrányi Ildikó nevével fémjelzett Magyar Kárpitművészek Egyesületének, így manapság is rendszeresen megfordulok a Várban.

Kass Eszter

- Szülei képzőművészek, mégis csak az utóbbi időben kezdett el a festészettel foglalkozni. Hogyan indult a pályája?

- Textiltervező szakon végeztem az Iparművészeti Főiskolán 1984-ben. Eleinte nem is vonzott a képzőművészet, jobban érdekelt a funkcionalitás, kifejezetten alkalmazott textilt akartam csinálni. Dolgoztam is gyárban, nyomott anyag tervezéssel foglalkoztam, azonban a szovjet piac összeomlása a magyar textilipart is elérte. Egy-két gyár kivételével szinte valamennyi megszűnt, köztük az én munkahelyem is. Ekkor úgy gondoltam, olyan textileket kellene tervezni, ami nem kötődik gyárhoz és elkezdtem varrott, illetve nyomott textil faliképeket készíteni. ➲

➲ ***- Ettől kezdve már a saját útját járta?***

- A férjem belsőépítész és vele közösen dolgoztam, de maradtam a praktikus, a mindennapi életben is használható tárgyaknál, ugyanakkor már sokkal szélesebb technikát alkalmaztam.

Elsősorban közületi megrendeléseket kaptunk, ilyenkor együtt csináltuk a bútorozást, a világítást és a teljes dekorációt. Ebbe beletartoztak a festett képek, festmények, ahogy a festett állmennyezetek, homok fúvott térelválasztók, és üvegmunkák is. Tulajdonképpen mindennel foglalkoztam, ami a belső tér dekorálásában, alakításában megvalósítható.

- Miért váltott át mégis a képzőművészetre?

- 1998-ban volt a Vigadó Galériában egy kiállításom, ahol a textilek mellett már festményeket is kiállítottam. Valójában el akartam távolodni a textil technikai korlátaitól, mert úgy éreztem, hogy a festészet nagyobb szabadságot biztosít. Ettől kezdve az alkalmazott művészettől kicsit elfordulva, a fő hangsúlyt a képzőművészetre helyeztem.

- Festőművészként mivel foglalkozik a legszívesebben?

- Mostanában elsősorban olajfestményeket készítek. Egyrészt tiszta geometrikus témákat festek meg, illetve ennek szöges ellentéteként egy nagyon organikus, növényi ábrázolást próbálok megvalósítani. E mellett az utóbbi időben

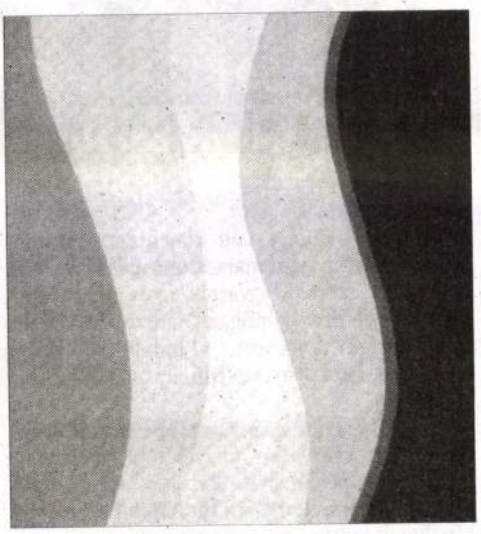

több tusrajz sorozatom is megjelent irodalmi folyóiratokban. Ezeket különösen szeretem, mert a legbensőbb érzéseimet fogalmaztam meg bennük.

- Hogyan készülnek a növényi témájú képei?

- Rengeteg közeli fotót készítek különböző növényekről. Elsősorban zöld levelek halmazát, egy bokor leomló leveleit vagy a földön elterülő növényszőnyeget fényképezem, majd formálom meg a vásznon. Mindig az összefüggő felületet keresem - ennyiben megmaradtam textiltervezőnek - tehát nem egy szál virágot festek meg, hanem a rétegződő, egymást fedő növényi részek összességét. A vászonra ez a folyamatos kompozíció kerül, nem zárt csendélet, hanem a kép dimenzióin túlmutató kifutó mintázat.

- Édesanyját rengeteg szép emlék fűzi a Várhoz. Az Ön életében mit jelent a budai Vár?

- Gyerekkoromban a Vár és különösen a Tóth Árpád sétány nagyon a szívemhez nőtt. Sokat jártunk ide sétálni, betértünk a Ruswurm cukrászda, ahol finom süteményeket kaptam. Azt hiszem a Várnegyed minden budapesti életének része.

K. Á.

Képek, könyvek, szőnyegek

Beszélgetés Szervei-Nagy László régiségkereskedővel

Antikvárium a Várfok utca elején. Bent, a szűk térben gyönyörű képek a múlt századokból, arany gerincű könyvek, kézi csomózású szőnyegek. A figyelmes szem a vitrinekben távol-keleti ritka tárgyakat fedez föl, a történelem egy-egy megmaradt darabját.

A lexikonokat, újságokat olvasó Szervei-Nagy Lászlót a kezdetekről kérdeztem, arról, hogy ki jár az üzletbe, mert kívülről úgy tűnik, kevesen látogatják.

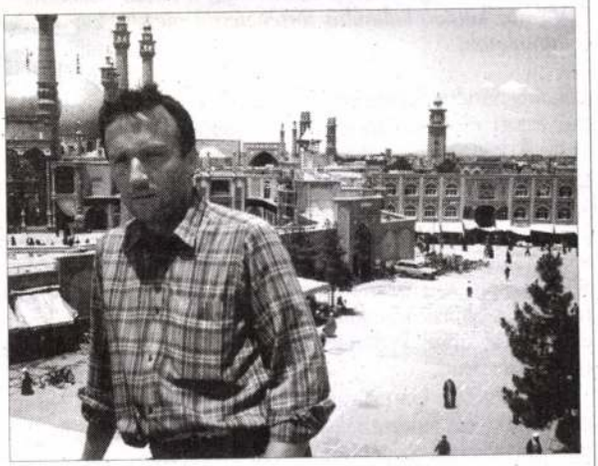

- Egyetemista korom óta vagyok gyűjtő - kezdi az emlékezést- és annak ellenére, hogy a festészetben érzem magam otthon, Kína, Tibet, Mongólia kultúrája is érdekel.

- Polihisztornak kell lenni.

- Itt mindenhez kell érteni. Mivel ez lehetetlen, sokszor kérem a kollégáim segítségét a hamisítványok miatt. Igazi ára annak van, ami valódi és szignált.

- Mikor nyitotta meg az antikváriumot?

- 1983-ban kezdtem. Abban az időben csak néhány antikvárium volt Budapesten. Saját könyveimet dobtam be a nagy egészbe, s egyéb apróságaimat. Igaz, akkor még lehetett venni könyvtárakat, bibliofil kiadványokat, Márait, Herczeg Ferencet, Erdős Renée-t és keresték is a vevők, épp úgy, mint az erdélyieket: Kós Károlyt, Dsidát, Tamásit; én magam is sok nagyszerű írót itt ismertem meg... Magyar-olasz szakot végeztem, később vettem föl a művészettörténetet, ezért vonzódom a képzőművészethez. A fegyverekhez, órákhoz, mechanikai játékokhoz nem értek.

- Nem gondolt arra, hogy felújítja az üzletet?

- Lehetne ez a kis üzlet nagyon szép és rendezett, de sokan így szeretik, a csillogás-villogás helyett az ódon hangulatot keresik. Ide jobban be mernek jönni az emberek és kedvükre válogatnak.

- A képeken kívül mit vesz szívesen?

- A régi festményeket szeretem a legjobban, de olykor befut más is, egy-egy ritka kézirat, régi első kiadású könyv... Ma már nagyon kevés a jó és értékes anyag. Egyedül a műtárgy árverésekre megyek el, s legtöbbször szomorkodom: itt is, mint mindenütt, az értéktelen bóvli a kelendő.

- Az előbb azt mondtam, alig látok ide betérőket, mióta meg itt vagyok, már tízszer csengett a telefon.

- Kevés a jó vevő. De a hűséges gyűjtők azért benéznek hozzám, körülnéznek, keresgélnek órákon át és választanak valamit. Sokan persze sajnálják a pénzt, azt hiszik, minden ingyen van.

- A húsz év alatt milyen kuriózumokkal találkozott?

- Elsőként Ady kézirata jut eszembe, Radnóti és József Attila dedikált kötetei, Bethlen Gábor fejedelem adományozó levele. Meg kell említenem a korai ázsiai szobrokat, a tibeti kéziratokat, a festmények közül az Orbán Dezső csendéleteket, egy XVI. századi velencei festő képét, Dürer metszeteket, Rembrandt rézkarcokat. Rögtön hozzá is teszem, ezek nagyon komoly dolgok: ilyenkor analógiákat végez az ember, s kikéri a szakmabeliek véleményét is.

- A ritka „kincsek" közül választ-e magának, van-e saját gyűjteménye?

- Természetesen vannak kedves képeim és tárgyaim. De nem sok. Óvatosnak kell lenni, mert sok a hamisítvány. Járom a világot, nézelődök, bemegyek a múzeumokba és ámulok, hogy milyen csodálatos tárgyakat látok, milyen bámulatos dolgokra képes a teremtő ember! Ha kell, kimegyek a házakhoz, olykor érdekességeket találok, de az is előfordul, hogy valami gagyit, szörnyűséget akarnak rám erőszakolni.

- Az írók, költők megfogalmazzák ars poeticájukat. Ön hogyan látja az antikvárius hétköznapjait?

- Érdekes és változatos munka. Sose lehet tudni, hogy mire jövök be. Egy pillanat alatt előkerülhet valami ritka érték, betérhet valaki, aki eltűnt rajzot, régóta keresett könyvet ajánl föl, ami nemcsak nekem tetszik, másokat is boldoggá tehet.

Fenyvesi Félix Lajos

Szünidő a Pannónia Filmstúdióban

Rajzfilmes tábor lesz egész nyáron a Pannónia Filmstúdióban. Szeretettel várjuk a 6-17 éveseket rajzfilmes műhelyünkbe! A tábor hétfőtől péntekig, naponta 9-16 óráig tart, hetente indítjuk júniustól szeptemberig. Több éves táborvezetői gyakorlattal bíró animátor kollégánk foglalkozik a gyerekekkel, akiknek részük lehet abban a varázslatban, hogy rajzaik „életre kelnek". Elkészíthetik első rajzfilmjüket és ezt videokazettán hazavihetik.

A program magyar rajzfilmek vetítésével és stúdiólátogatással egészül ki. Információ: Bocskor Ildikónál a 250-0194/149, 151 m. PannóniaFilm Kft. 1035 Budapest, Kerék u. 80., www.mediaguide.hu/pannoniafilm/education.htm.

Bélyegeken a XX. század

Kiállítás nyílt Légrády Sándor életművéből

Légrády Sándor képzőművész nevét ma nem sokan ismerik az országban, holott alkotásaival több generáció is találkozhatott az elmúlt évtizedekben: bélyegtervei 1932-től 1980-ig sokmilliós példányszámban láttak napvilágot. A tervező méltatlanul elhallgatott életművéből most fia, Légrády Csobán Ákos állított össze egy vándorkiállítást, aki a megnyitó kapcsán édesapja munkásságáról, illetve életének legfontosabb színteréhez, a budai Várhoz kötődő kalandos történeteiről mesélt lapunknak.

Légrády Sándor bélyegtervezőként a XX. század művészeti életének meghatározó személyisége volt. A képzőművészet iránti érdeklődése már gyerekkorában megmutatkozott - tizenegy éves korában saját elhatározásból üvegfestészetet kezdett tanulni. Spontán törekvését jelzi, hogy a varrónőként dolgozó édesanyja, valamint szuszter édesapja sosem ambicionálták őt ebbe az irányba: a hajnali munkák és a délelőtti iskolai elfoglaltság után, kedvtelésből sajátította el a rajzolás alapjait.

Tehetségét a Ganz-gyár cserkészcsapatában gróf Teleki Pál fedezte fel, aki felkarolta a fiút: támogatta, hogy magántanulóként elvégezhesse iskoláit, s mellette rajzot, szobrászatot, ötvösséget, üvegfestészetet, belsőépítészetet tanulhasson. A támogatás nem volt hiábavaló: már iskolai tanulmányai alatt is több, nemzetközi művészeti versenyen szerepelt sikerrel. 1921-ben felvették az Iparművészeti Főiskola ötvös szakára; ennek elvégzése után, 1925-től az Iparrajziskola díszítőfestő szakán bővítette művészeti ismereteit.

Pályafutása az üvegfestészet jegyében indult: több budapesti középület és templom - mint a Gellérthegyi Sziklakápolna vagy a Zsidó Gimnázium - üvegablakait készítette el, de nevéhez fűződik az Ecseri úti Plébániatemplom falfestménye is.

A húszas évek végén Horváth Endre grafikusművész tanácsára nyomdai tervezéssel kezdett foglalkozni - így került 1929-ben az Állami Nyomdába, mely a Várban, a mai Városháza helyén működött. Itt kezdődött bélyegtervezői munkássága: első sorozata, a Szent Erzsébet-bélyegek 1932-ben kerültek kiadásra. Megjelenésük nem csak az egyéni életpálya vonatkozásában jelentettek mérföldkövet: nyomdatechnikai szempontból is kuriózumnak számítottak, hiszen ez a sorozat készült először mélynyomásos technológia alkalmazásával.

Az Erzsébet-bélyegek sikerét követően Légrády sorra kapta a tervezői megbízásokat, így igen termékeny időszak következett az életében. A háború alatt is dolgozott - az ez idő alatt keletkezett munkái, illetve az 1941-ben történt államtitkári kinevezése miatt azonban később meghurcolták.

Mint fia elmondta: a háború után (1945 és '47 között) több ízben is bebörtönözték fasisztának minősített plakátjai miatt. Légrády Csobán Ákos azonban hangsúlyozta: az elmúlt években összegyűjtötte az ezen időszak alatt keletkezett összes alkotását, ám köztük egyet sem talált, mely fasiszta nézeteket hirdetett volna - a plakátok zöme a magyar honvédek, hadiözvegyek és hadifoglyok támogatására buzdító grafikai anyagokat tartalmazott.

Még az sem jelentett jó pontot 1945 után, hogy az ő közreműködésével sikerült megmenteni a Mátyás-templom kincseit: ezeket '43-ban, polgári parancsnokként a Várbarlang járataiban elrejtette, a róluk készített leltárt pedig átadta a svájci nagykövetségnek. A lista később igazolta, hogy az értékes kegytárgyak mind átvészelték a háborút - jutalmat azonban ezért senkitől sem kapott. A Mátyás-templom épületének megóvásáért sem járt neki köszönet, sőt, inkább az életével játszott emiatt. Először a magyar honvédekkel hadakozott, hogy ne használják a templomot védelmi állásként. Később a németekkel veszett össze azért, mert egy légvédelmi üteget a kripta bejáratához állítottak - az egyik tiszt az ellenállása miatt le is akarta lőni. Aztán egy szovjet katona is lelövéssel fenyegette, amikor megakadályozta, hogy fosztogathassanak. Ez utóbbi esetben életét, s a templom értékeit egy orosz százados mentette meg, aki közbelépett, s végül is menlevéllel garantálta a templom sérthetetlenségét.

1948-ig nélkülözték Légrády munkáját, szakértelme miatt azonban ismét elkezdték bélyegtervezőként foglalkoztatni - a több éves szünet után elsőként a Bajcsy-Zsilinszky bélyeg, majd a Feltalálók - Felfedezők sorozata jelenhetett meg. Ezt követte az egyik legismertebb alkotása, az úgynevezett Lánchíd-blokk, mely hozzájárult az átkelő újjáépítéséhez: az ő javaslata nyomán készült el egy nagy címletű bélyeg, amit megvásárolva támogatni lehetett a pénzhiánnyal küszködő építkezést. A blokk 50 forintba került, ami igen jelentős összeg volt ekkoriban, a 200 forintos csúcsfizetések korában.

Az egyik legnagyobb művészeti elismerést 1953-ban kapta Légrády Sándor: az egykori NSZK-beli Aachenben rendezett, Madonna bélyegek kiállításra az Erdélyi Madonna, vagy más néven Patrona Hungariae bélyegéért a harmadik díjat ítéltek oda neki. No de nem akármilyen harmadik díj volt ez - a saját tervezésű Erdélyi Madonna Raffaello és Michelangelo festménymásolata mellett nyert dobogós helyezést. Erre a teljesítményre már a Szentszék is felfigyelt: művészi munkásságáért - valamint a háború alatt végzett templommentő tevékenységéért - pápai kitüntetésben részesült. Persze a jutalmat nem vehette át személyesen a Vatikánban: erről - akárcsak a többi, 1945 után kapott külföldi díjról - csak utólag értesült.

Az állami megbízások közül az egyik legjelentősebb az úgynevezett „Kádár-címer" megtervezése volt. Amiatt, hogy elvállalta ezt a feladatot, sokan nehezteltek rá, pedig neki köszönhető, hogy a kalászos címerbe a piros-fehér-zöld címerpajzs került. A megbízók ugyanis eredetileg sarlót, kalapácsot és egyéb hasonló jelvényeket képzeltek el a helyére, ő azonban kiállt amellett, hogy a nemzeti színek jelenjenek meg a címer közepén.

A címertervezést követően folytatta alkotói tevékenységét. Számos terve jelenhetett meg bélyeg formájában: a magyar történelem és kultúra kiemelkedő alakjairól, valamint a jelentős eseményekről - az űrhajózástól egészen a sportvilág emlékezetes pillanataiig - több tucat alkotása került kiadásra.

Műveire nyugaton is felfigyeltek, nem egy helyről meg is keresték őt munkaajánlatokkal.

1964-ben lehetősége volt kimenni az Egyesült Államokba, ám nem maradt ott: másfél év után visszatért, mert Magyarországon akart élni. 1980-ig, 74 éves koráig a Várban, az Állami Nyomdának dolgozott, s haláláig, 1987-ig ugyancsak itt, a Táncsics Mihály utca 13. számú házban élt.

Légrády Sándor száznál is több bélyeget és bélyegsorozatot tervezett, melyek több mint negyven millió példányban kerültek forgalomba: ezek a világ minden táján hirdették hazánk történelmi és kulturális hagyományait. De más művészeti ágban is letette névjegyét: ötvösségével és üvegfestészetével is nemzetközi díjakat nyert. Ám kiemelkedő életművét ma is homály fedi - a művészeti lexikonok meg sem említik Légrády Sándor nevét.

Hogy munkásságát megismerhesse az utókor, fia vándorkiállítást rendezett műveiből. Ez Budapesten most először látható: a Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi karának épületében (VIII., Szentkirályi u. 28.) május 13-ig, hétköznap 10-17 óráig, szombaton 10-14 óráig tekinthető meg a tárlat.

Légrády Csobán Ákos a kiállítás-szervezés mellett azon is fáradozik, hogy édesapja születésének 100. évfordulójára, 2006-ra összeállítson egy kötetet, mely a gazdag életmű teljes egészét feldolgozza. Ennek megvalósításához az egykori szomszédjainak, ismerőseinek a segítségét is kéri: várja mindazok jelentkezését, akik tudnának mesélni róla, hogy élettörténetének eddig ismeretlen részleteit dokumentálni lehessen - de szívesen fogadja azokat is, akik csatlakoznának a Légrády Sándor Baráti Társasághoz.

K. D.

Beiratkozás a zeneiskolába

A Farkas Ferenc Zeneiskola tájékoztatja a zeneiskola leendő és jelenlegi tanulóit, hogy a 2004-2005-ös tanév beiratkozási ideje 2004. június 7. hétfő, június 8. kedd, június 9. szerdán délután 15 órától 18 óráig lesz a központi épületben (1016 Bp. Dezső u. 8.).

Kasnya Béla

Virágzó almafa

Budapest nékesfőv. tulajd.

V.

14.

I. Mátyás király arcképe

rézmetszet XVII sz.

16/12.

Kasnya Béla

andaházi

vit. 1888. nov. 16.

Erod

Z

Krück I. 611. l.

Rohonczi vár II. 197.

Kasnya Béla

M. 4122

Székelyvajai Közs. elöljáróság VI. 227

Kassuja Béla

U. 41.49

Liebermann, meines Festes.

Kasnya Béla, andahári

1913. apr. máj. kiáll. Nemzeti
Szalon

Zolyomlipese vára, olaj. 1000.–
Herkulesfürdő látkepe, olaj. 1000.–
Interieur, olaj. 1200.–

Leibniczi népkvt. III. 178.

KASNYA Béla

ld. Andalkári-Kasnya ü

ól jobbra a vár

mely

nyílik.

kapuerőd

lhelyezve.

ázad.

oltozatos XIV.

épült.

oltozatok

alív két felén

Kasnya Béla

Bpest

Mücsarnok

1906. tav. Kiáll. 387

1863. Lotz Károly:

Jézus és az ötezer e

E képen azt a jelenetet
veszi az öt kenyeret és ké
~~[illegible]~~ tól körülvéve áll Je
tett ~~[illegible]~~ halat és a kosár
re ereszkedett ~~és fölfelé~~ te
gött ~~[illegible]~~ Péter, ~~[illegible]~~
éhezők felé mutat, ki
Az üdvözítőnek és az apost
nyáján bő újjú köntöst ~~és~~ me
feltartó férfi, a kis fiát
támaszkodó ~~[illegible]~~ szakál
a melyeknek egyike ~~[illegible]~~
apostolok mögött, a többi jelenle

Szénrajz, mére

A pécsi fiúkszegh

Az 1898. XI. 14-

L András

Képez csoportot

Kasnya Béla

Ékítmények rajz, repr.

Értimúsk 1904/5.

Kasnya Béla

MAGYAR MŰVÉSZET
1925. 436. l.

Kasnya Béla párisi
kiállítása.

ve ábrázolja a neveretet.
ez. Haja rövid, bajusza nyirott, arcza leberet-
felső kabátja csak részben látszik. Jel-
z.

n.
áson Rodin Atól 500 francon. (179/901.)-

214

Andahazy (Kasnya

Bela

fertő

Tajkepe 5464. lek.

z

Szapkuw. Müremba

Kassai százéves egyházmegye (Könyvcím)

V. 11.

Kassnya Béla

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 436

1926. 124

L 1846: T. 77. 74 – ~~[illegible]~~ ny lelt. Jz. 521. – 1905. àtad. jkv. 535.
– 1851: T. 77. – 1868: III. 36.

+ Kifüggepséjére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban:

68: III. 36.

Py. 77.
Dep. rep. 58.
ny. 1.
ny. lelt. 521.

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

KASS
ESZTER
IPARMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1992. NOVEMBER 12-ÉN,
CSÜTÖRTÖKÖN 17 ÓRAKOR

MEGNYITJA:
LINKA ÁGNES
A MAGYAR RÁDIÓ SZERKESZTŐJE

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM
BUDAPEST V., DOROTTYA U. 8.
MEGTEKINTHETŐ: DECEMBER 5-IG,
VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL 10–18 ÓRÁIG

KASS ESZTER

S. Ny.

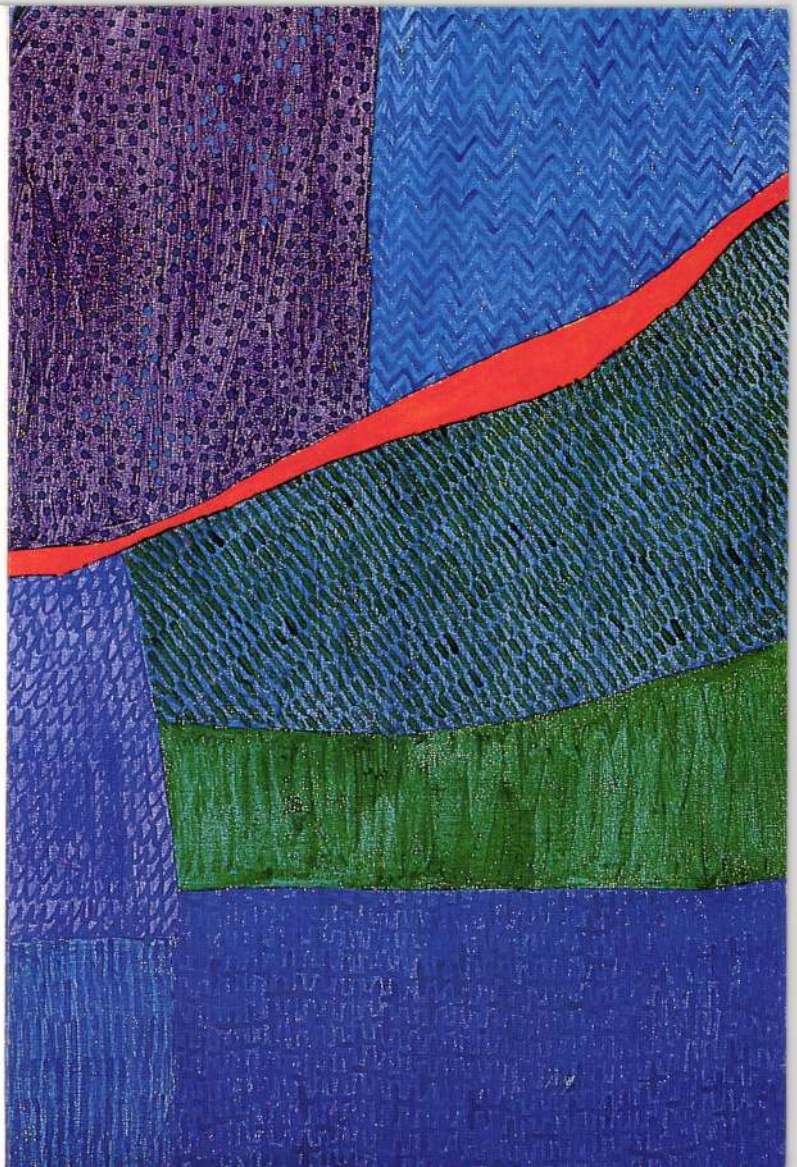

Andaházi Kasnya Béla

Műcsarnok
1917. tav. kiáll. - 209

Andaházy Kasnya Béla

1918-19. téli kiáll. -
1919. hadviselt műv. kiáll. 10, 11, 13, 75, 79, 80. nem volt a harcterén
1919-20. téli kiáll. 2, 36

Zsitvaszentmárton h. n. VI. 315.

Andaházi Kasnya Béla

1908. tavaszi

kiall. Nemzeti Szalonban

A Rákospatak, olajf. 300 k.

Később is állandó kiállító

nagymint.

Hivatalos Közlemények V. 218.

Kass Ester

textiles

Kiállít a Műcsarnokban. Lásd: Hübner Szabkánál (P. Szűcs J.: Régi divszőrégünk: a textil)

Népszabadság, 1988. szept. 3.

Kom

Galerie Durand Ruel

37, Avenue de Friedland

Exposition des Œuvres

de :

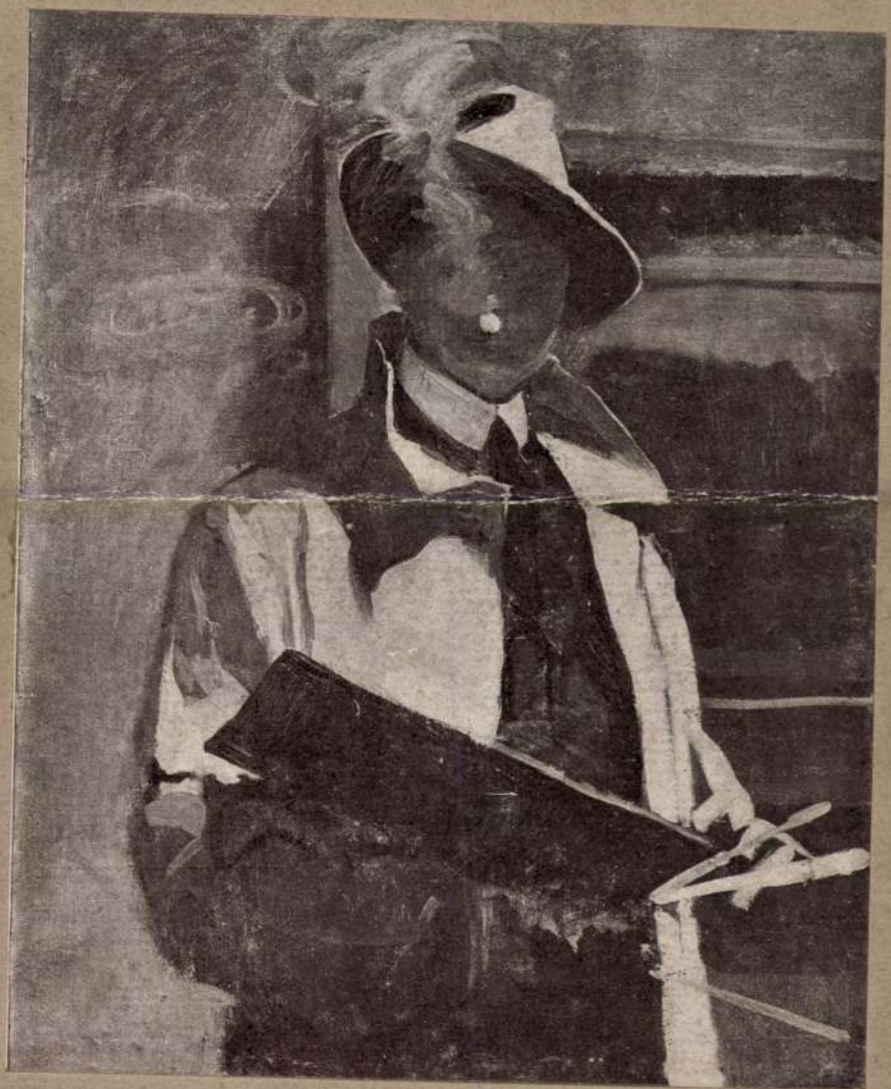

BÉLA KASNYA

GALERIE DURAND-RUEL

37, Avenue de Friedland, 37

QUELQUES TABLEAUX

DE

BÉLA KASNYA

EXPOSITION

Du LUNDI 16 Novembre au MERCREDI 2 Décembre 1925

(DIMANCHE EXCEPTÉ)

Béla Kasnya

En Hongrie ou il est né, on l'a dénommé « Le Peintre de l'Atmosphère ». En effet il arrive à une perfection en fixant sur la toile tout ce qui est momentané, volatile et inanalysable dans le jeu capricieux de la lumière et de l'ombre. Éclatant de sentiment, délicatement sensible au jeu des couleurs, il demeure toujours, d'une grande simplicité dans ses moyens d'expression : voilà les qualités qui lient KASNYA à la noble génération dont la France fut le berceau et dont Courbet, Corot, Daubigny sont les immortels représentants.

NOMENCLATURE

1. — LA PORTE SAINT-CLOUD.

2. — A CAMARET.

3. — LA JETÉE DE CAMARET.

4. — LA ROULOTTE EMBOURBÉE.

5. — LE MARCHÉ DE VIROFLAY.

6. — A VIROFLAY AU PRINTEMPS.

7. — FIVE O'CLOCK AU BOIS DE BOULOGNE.

8. — MEUDON.

9. — CHAVILLE.

10. — CHAVILLE.

11. — UN COIN DE SAINT-CLOUD.

12. — PORTRAIT DE L'ARTISTE.

13. — UN POTAGER A VIROFLAY.

14. — AU BORD DE LA SEINE.

15. — UN COIN DU PARC A VIROFLAY.

16. — UNE RUE DE SAINT-CLOUD.

17. — LES BORDS DE LA MARNE A CHAMPIGNY.

18. — UN COIN DE VIROFLAY.

19. — UN JARDIN A VIROFLAY.

20. — PLACE DU TERTRE.

21. — BATIMENT D'UN PONT SUR LA SEINE.

22. — UN COIN DU PARC A VIROFLAY.

23. — LA PÊCHE A LA LIGNE SUR LES BORDS DE LA SEINE.

24. — BOULEVARD SAINT-GERMAIN.

25. — LA SEINE A SAINT-CLOUD.

26. — SÈVRES.

27. — A LA BUVETTE DE CAMARET.

28. — NOTRE MAISON A VIROFLAY.

29. — VALFLEURY.

30. — VIROFLAY.

31. — UN COIN DU VIEUX PARIS.

32. — CAMARET.

33. — HÔTEL DE FRANCE.

34. — LES TUILERIES.

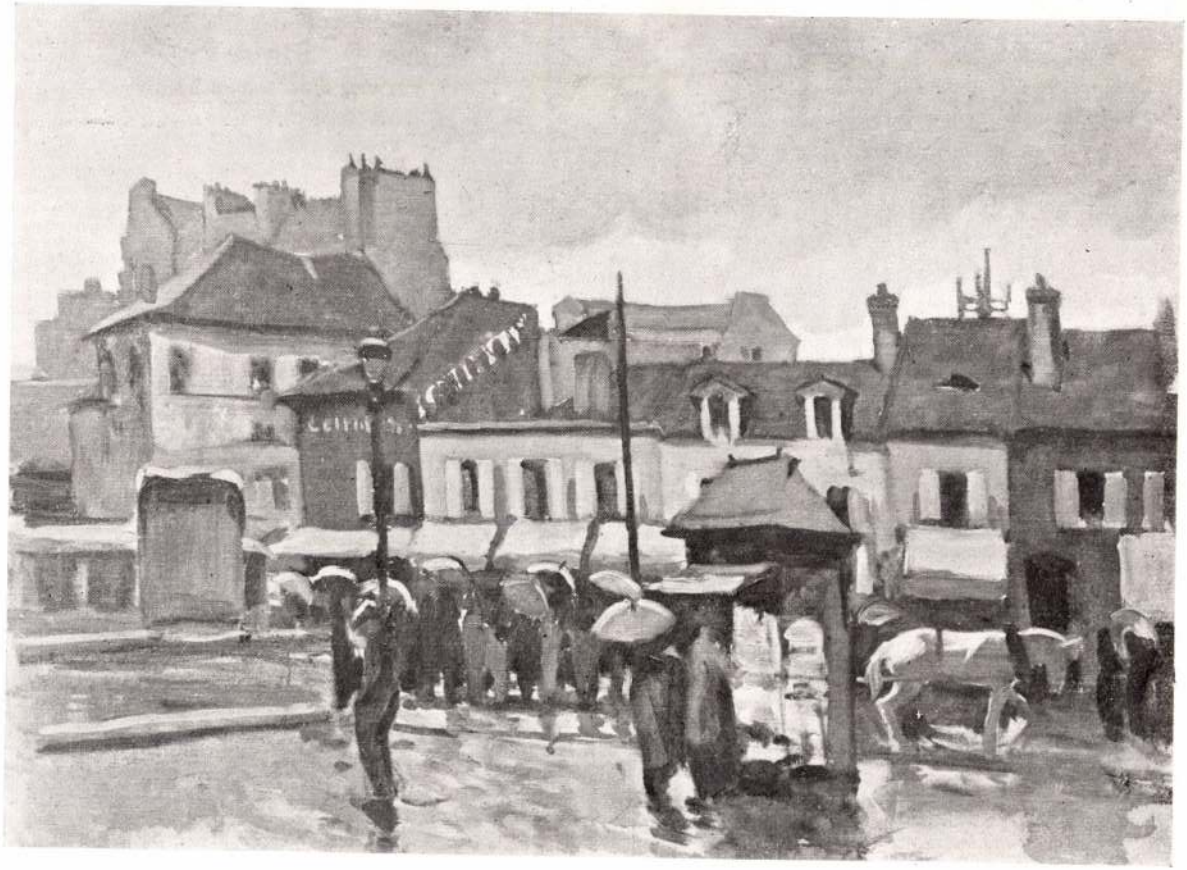

1) La Porte de Saint-Cloud

2) A Camaret

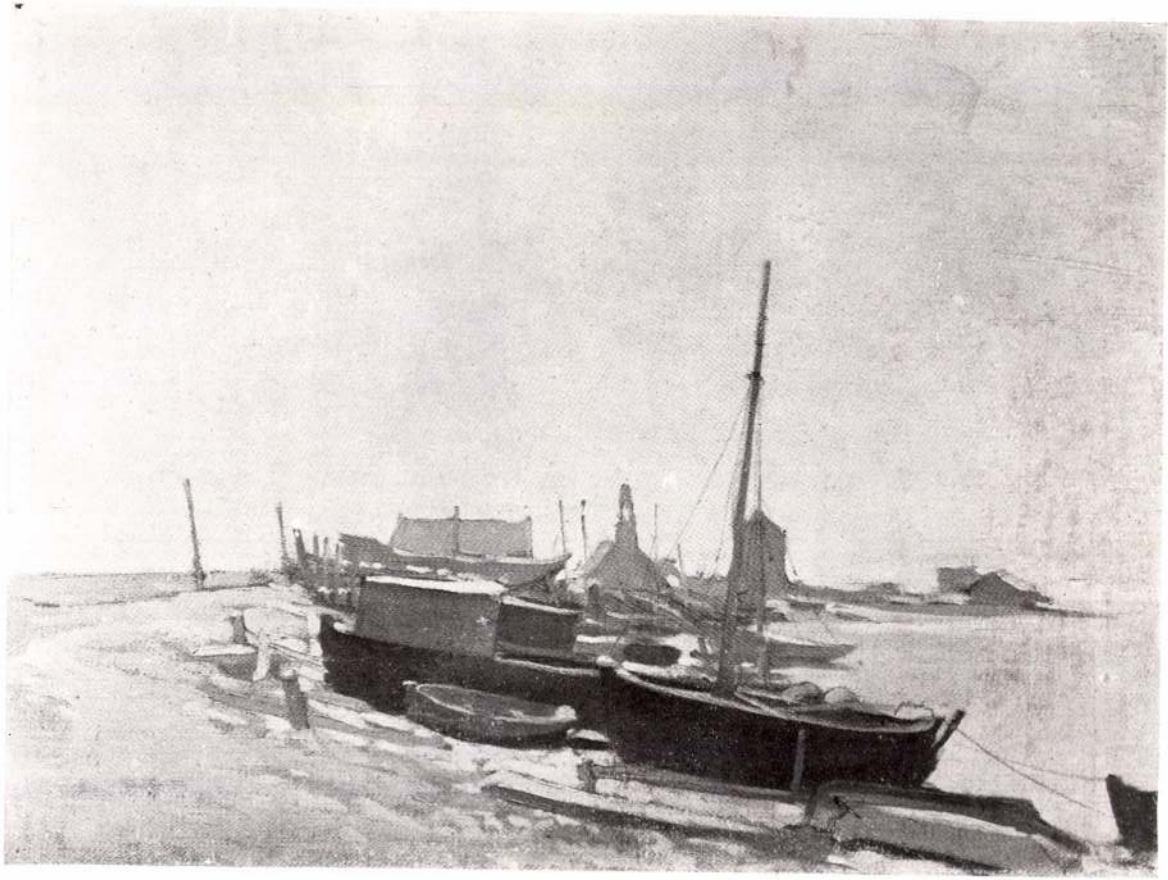

3) La jetée de Camaret

4) LA ROULOTTE EMBOURBÉE

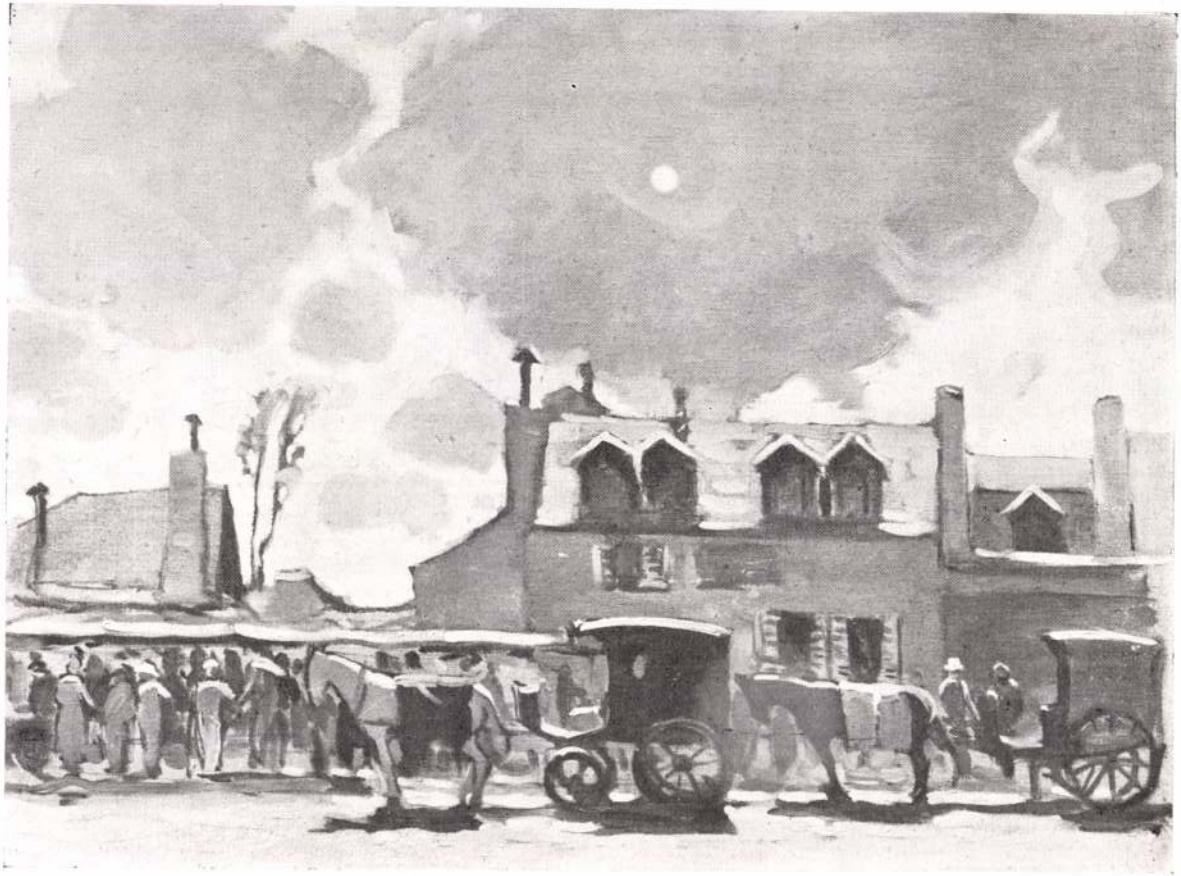

5) Le marché de Viroflay

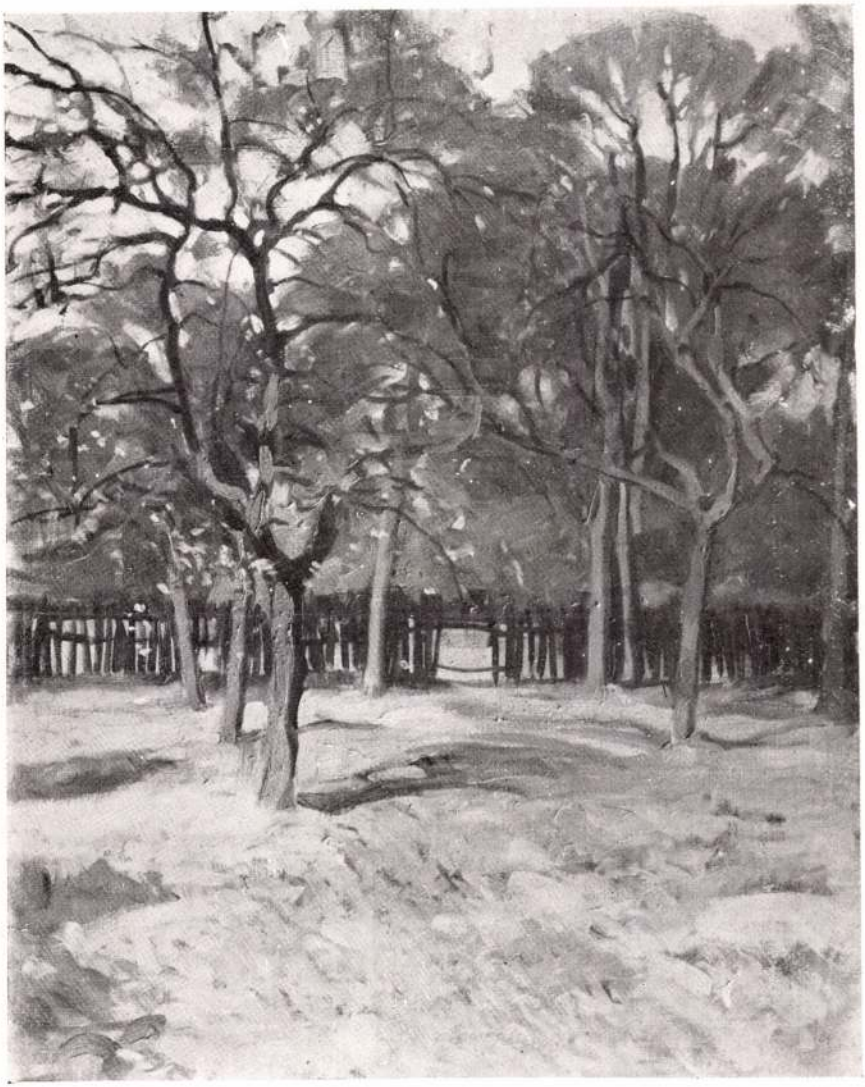

61 A Viroflay au Printemps

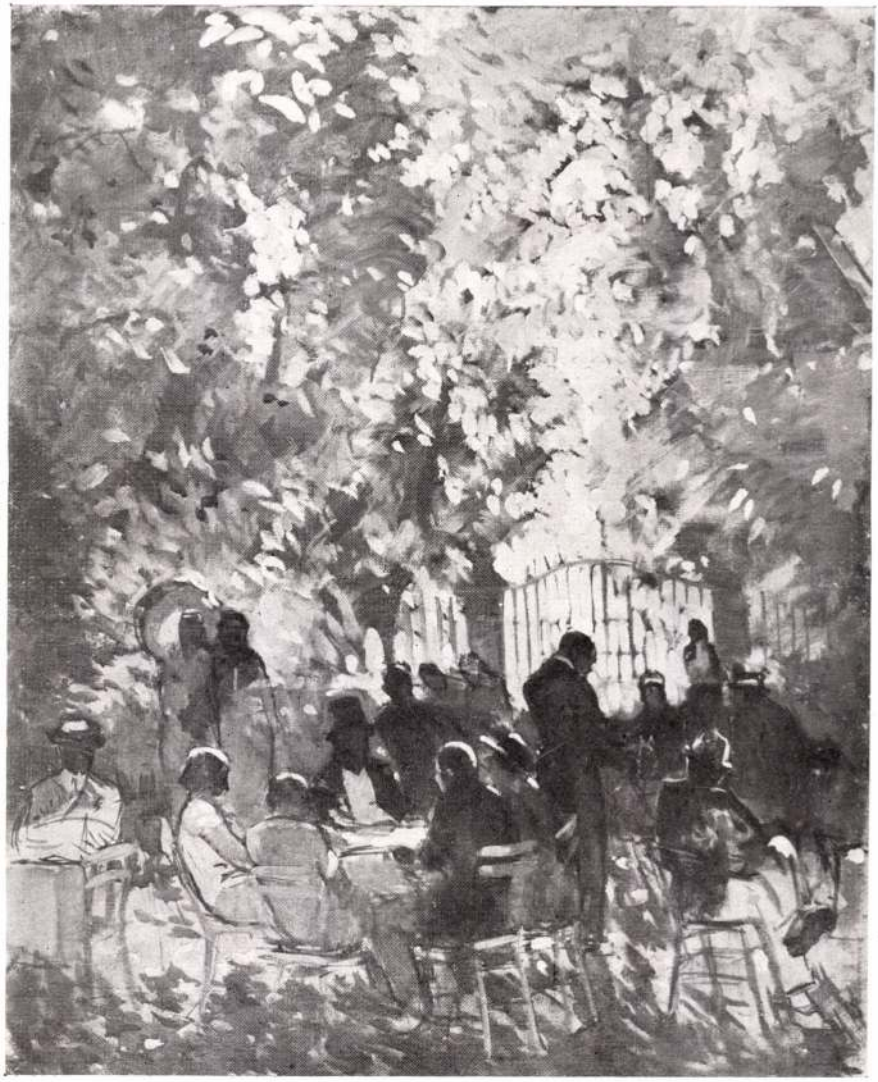

7) Five o'clock au Bois de Boulogne

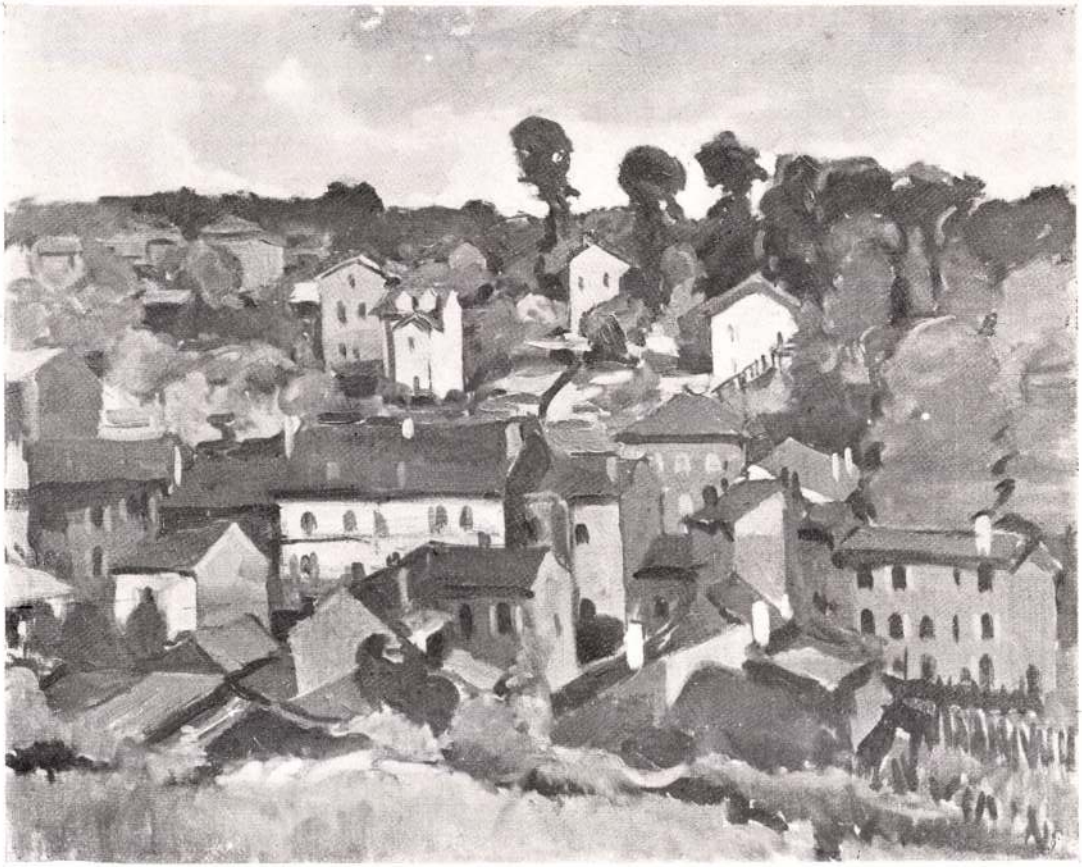

8) Meudon

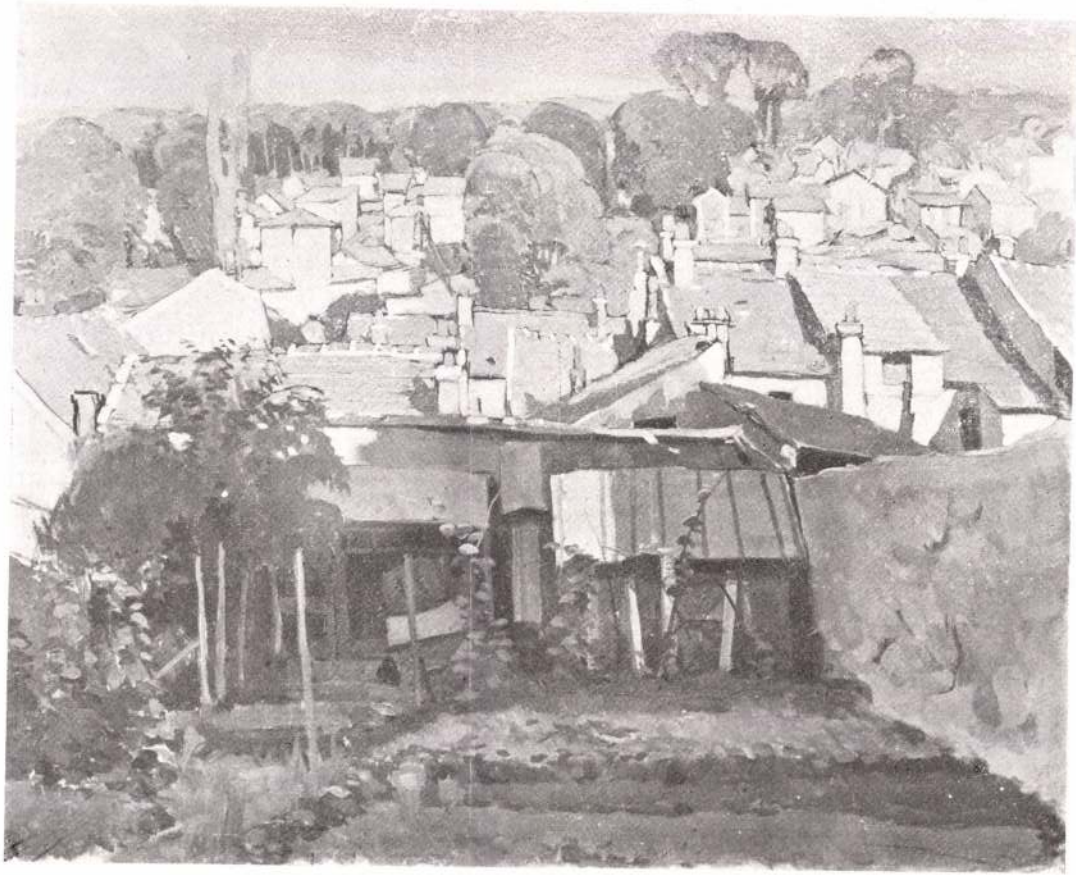

9) Chaville

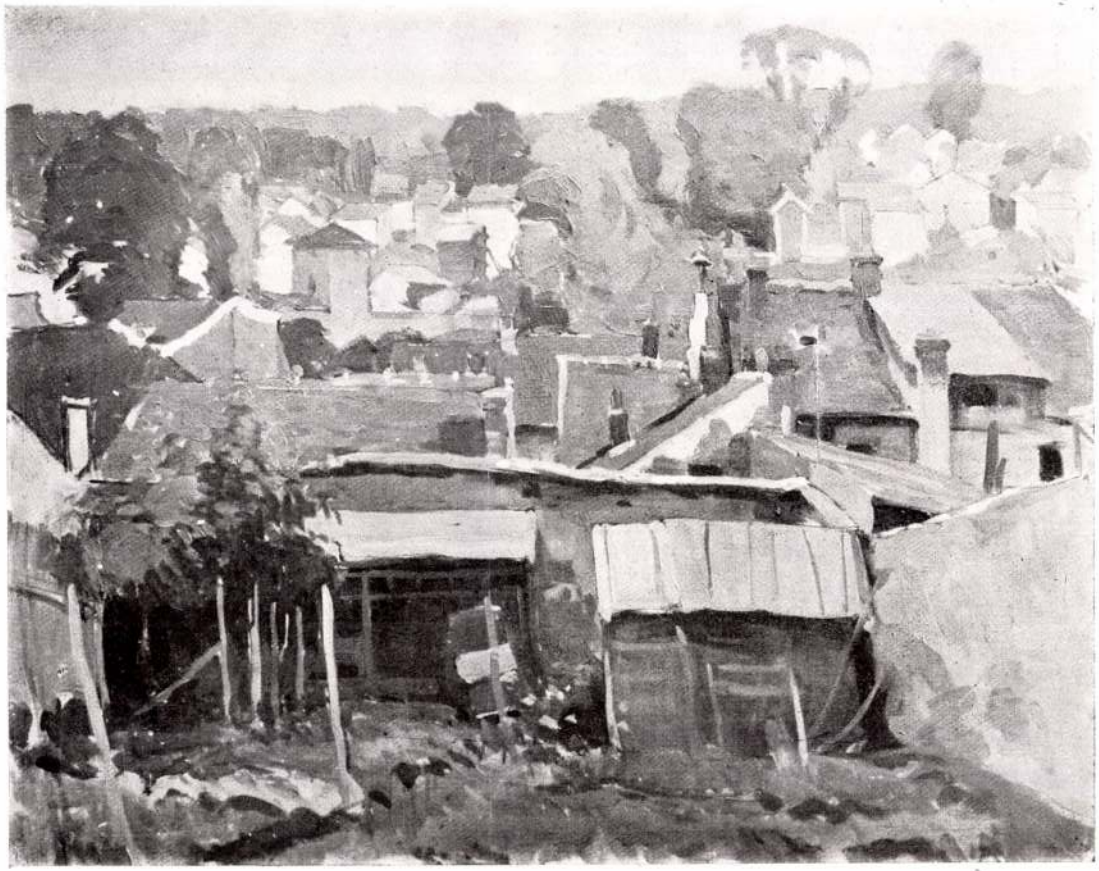

10) Chaville

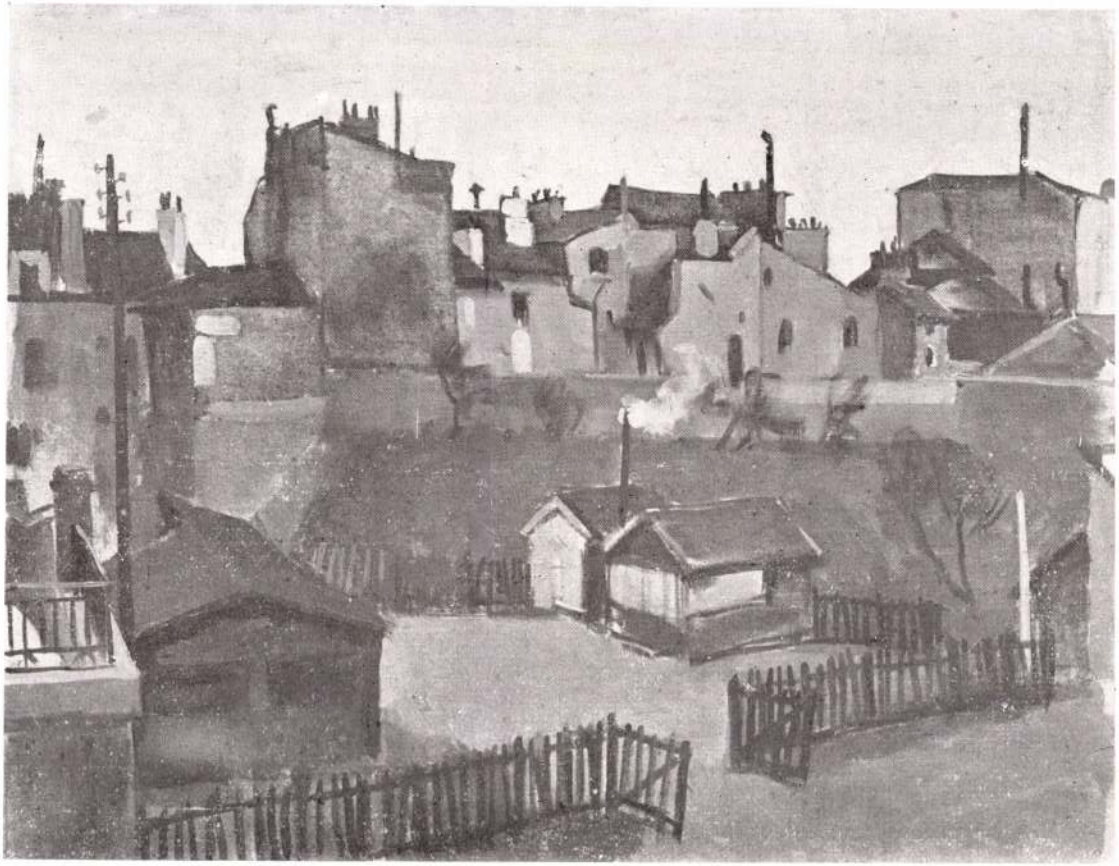

11) Un coin de Saint-Cloud

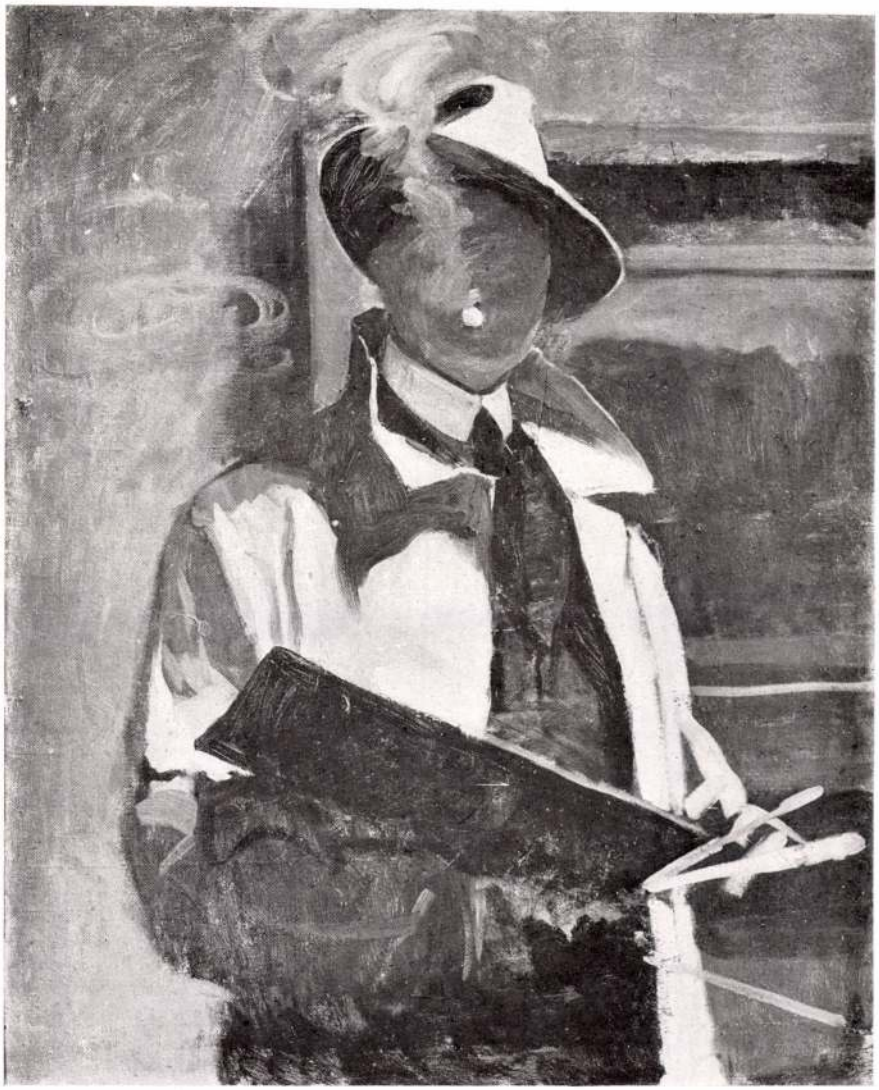

12) Portrait de l'artiste

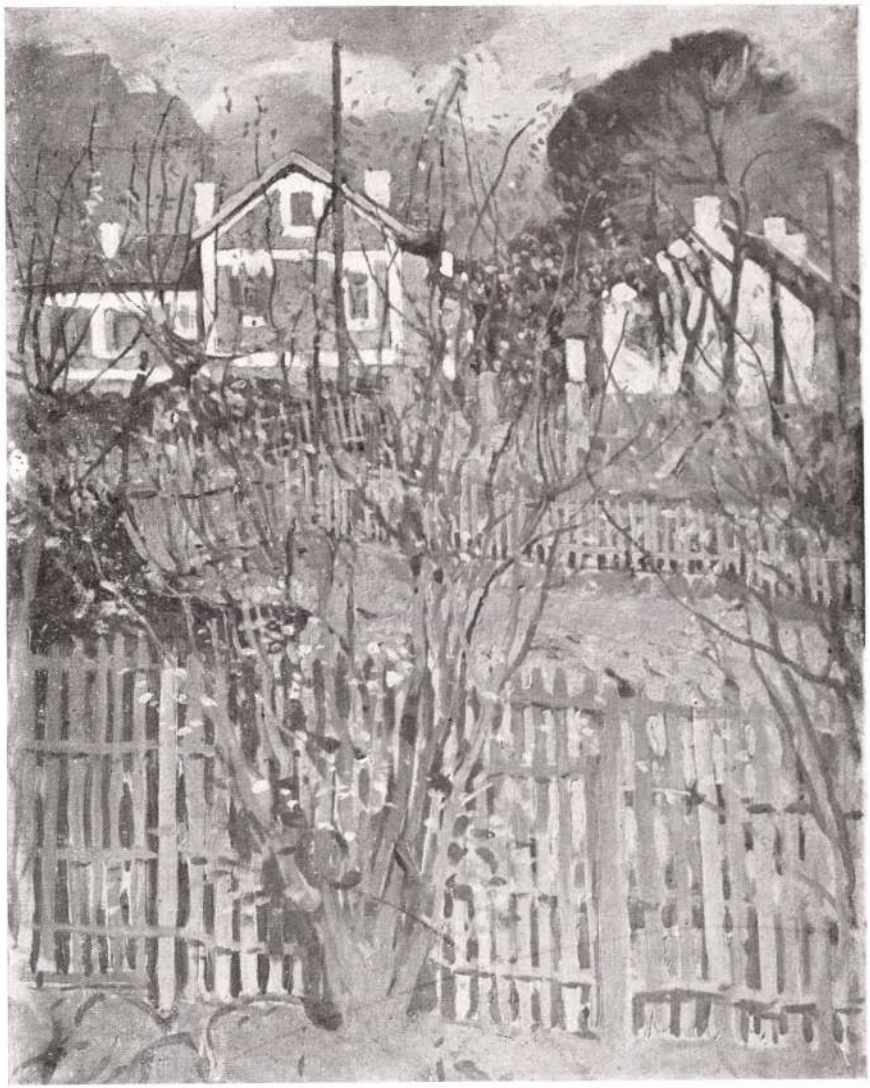

13) Un potager a Viroflay

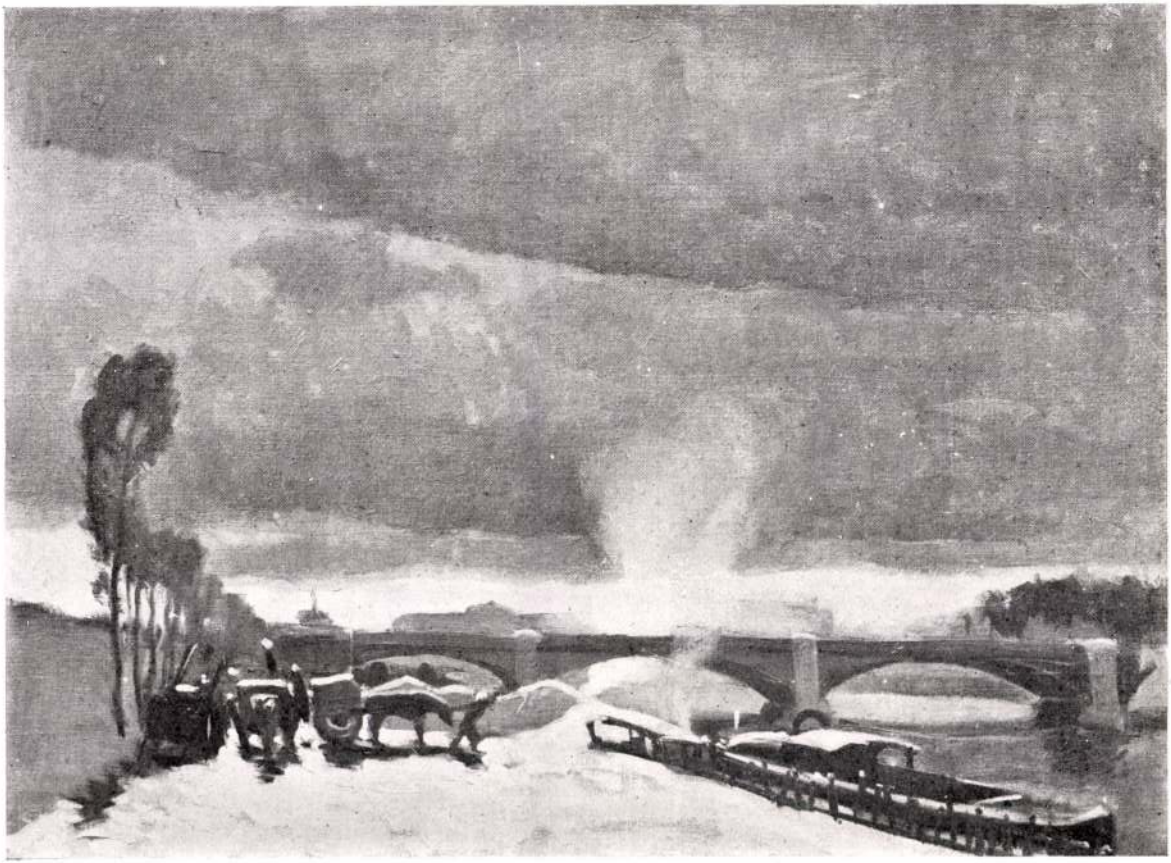

14) Au bord de la Seine

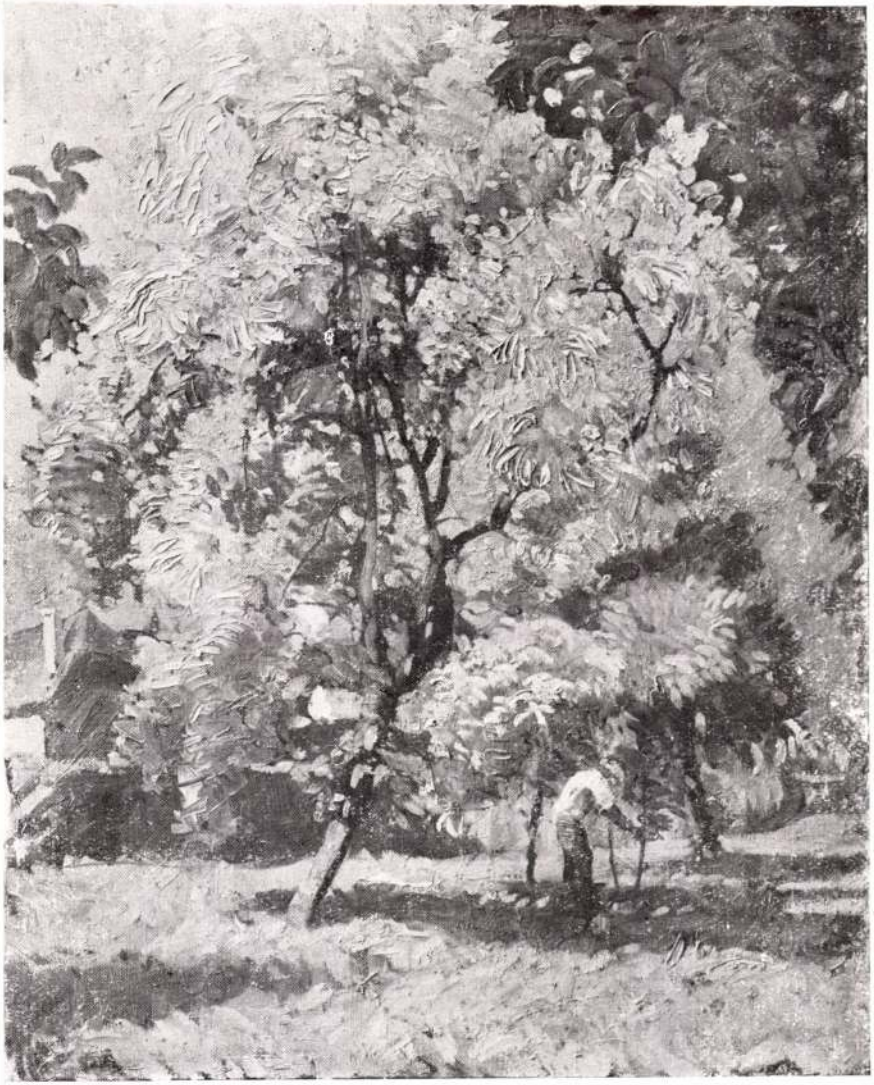

15) Un coin de parc a Viroflay

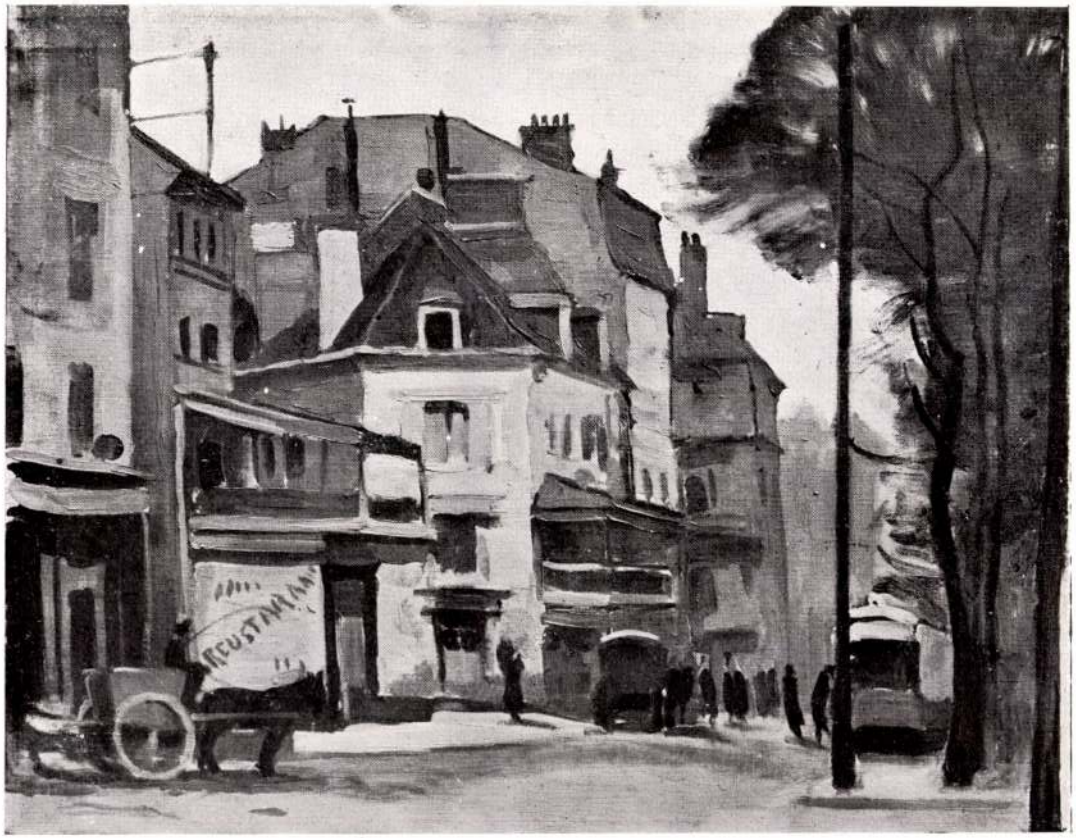

16) Une rue de St-Cloud

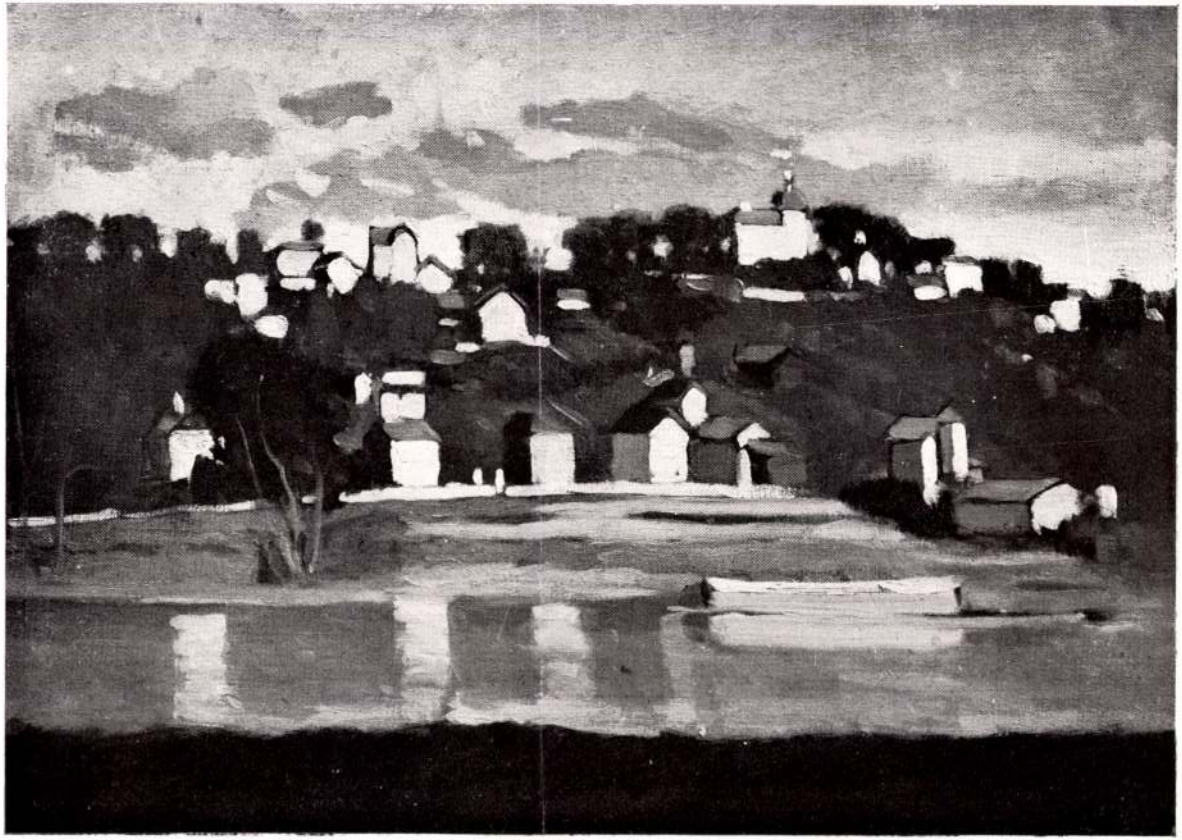

17) Les bords de la Marne a Champigny

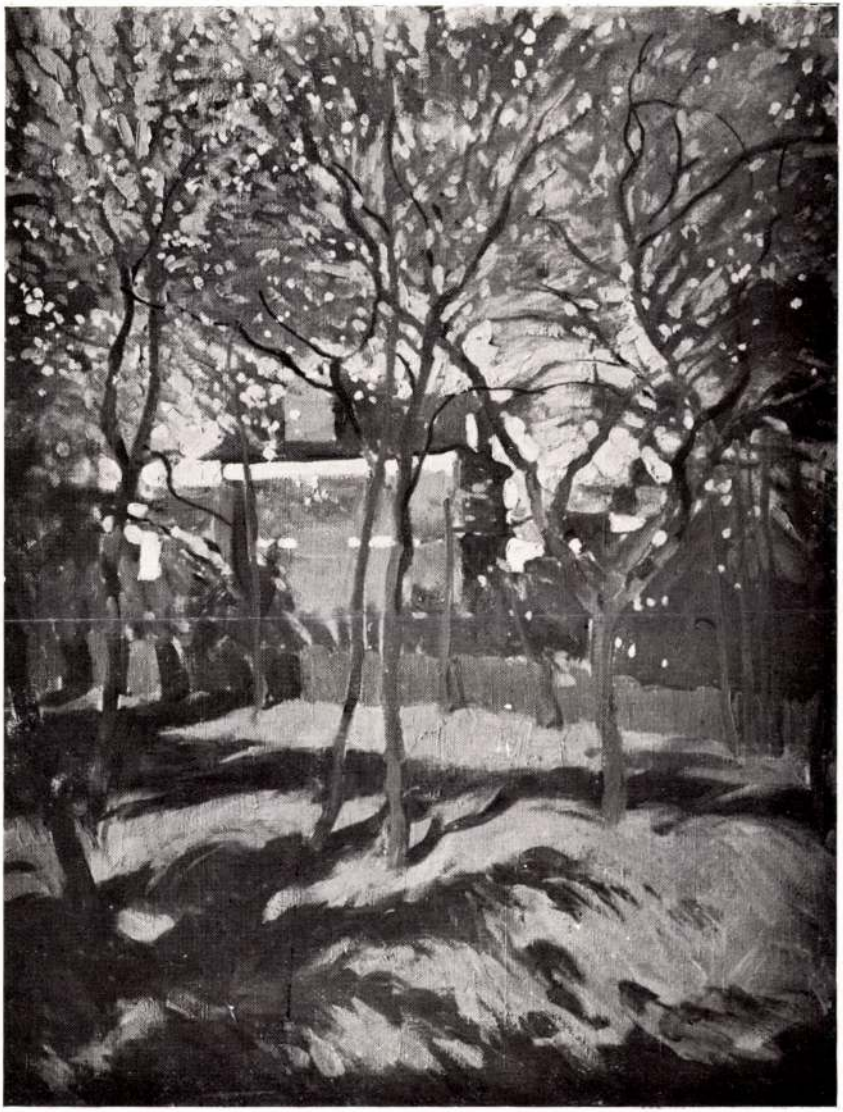

18) Un coin de Viroflay

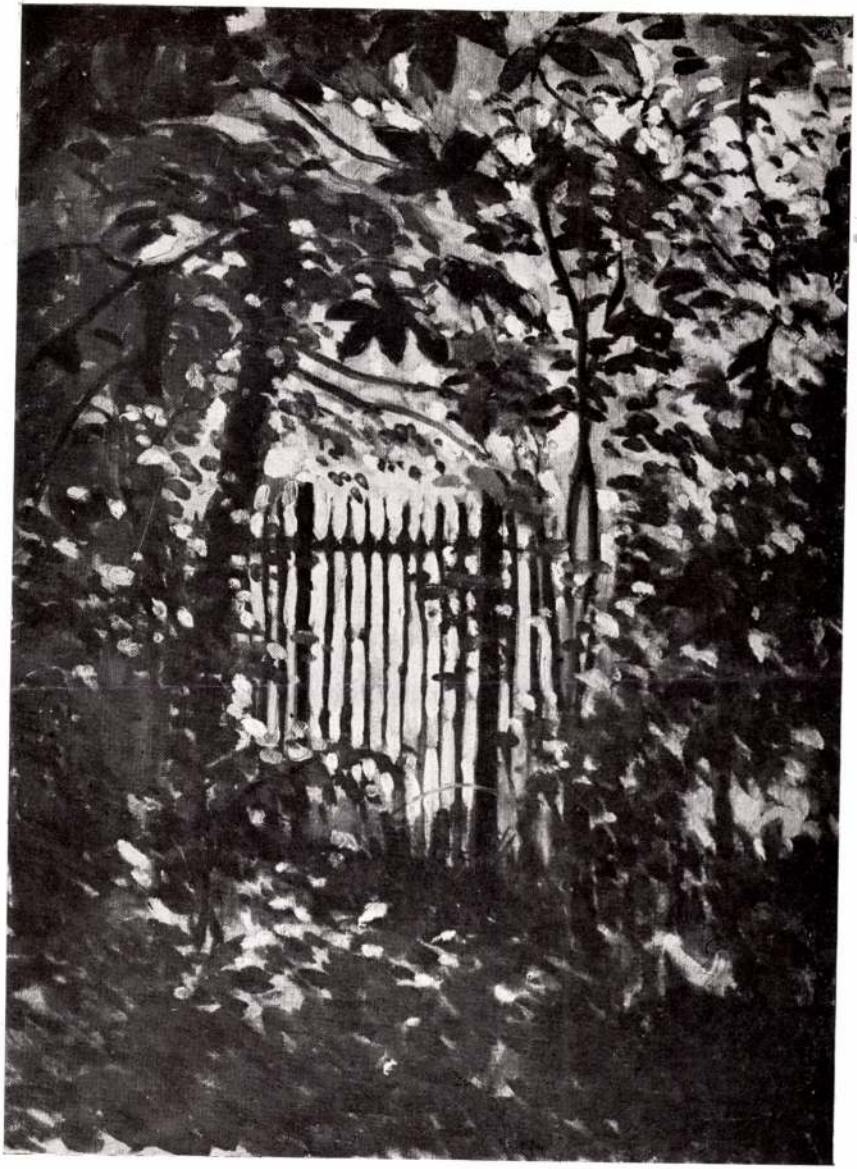

19) Un jardin a Viroflay

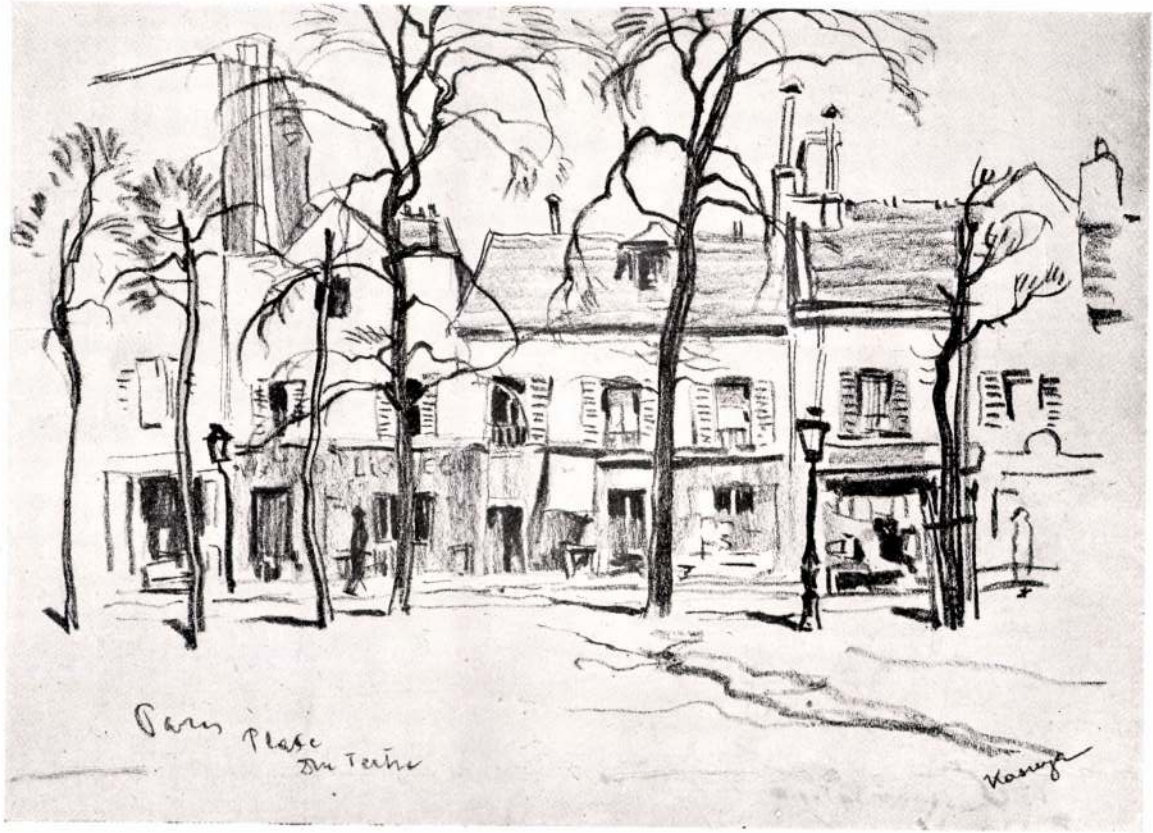

20) Place du Tertre

21) BATIMENT DU PONT SUR LA SEINE

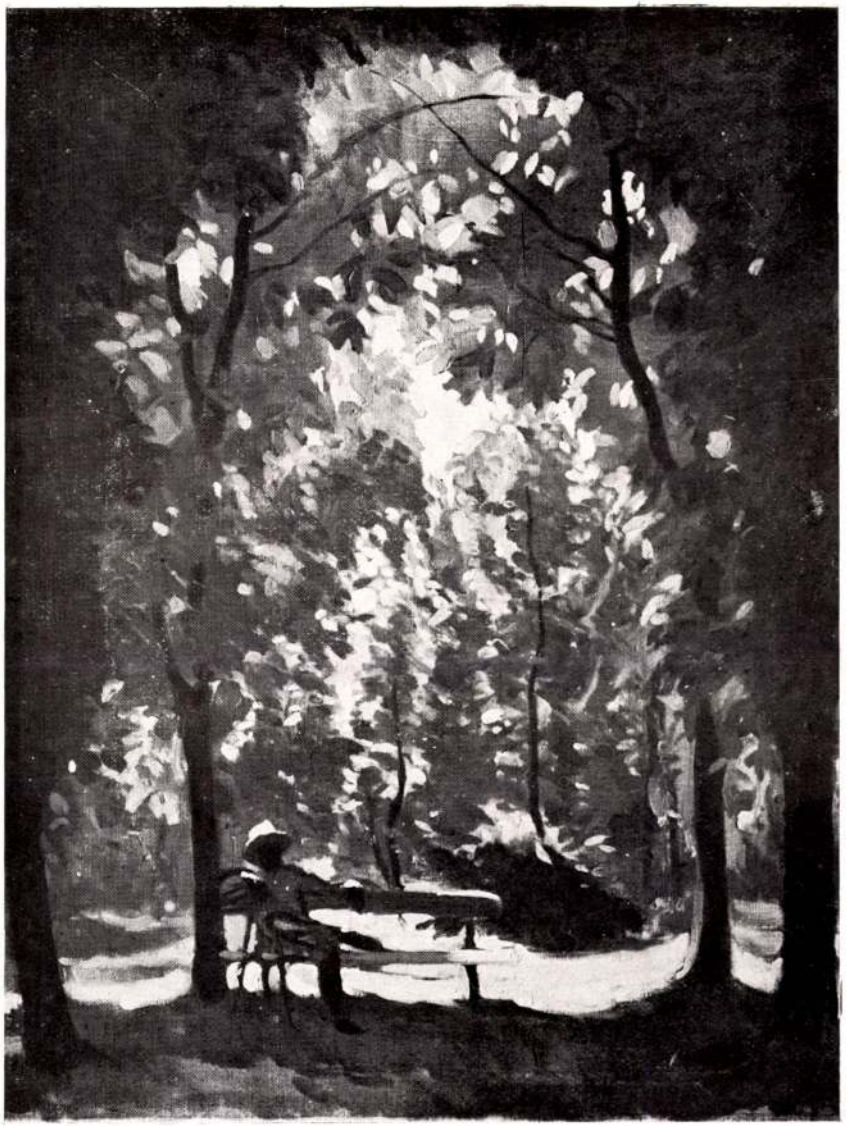

22) Un coin de parc a Viroflay

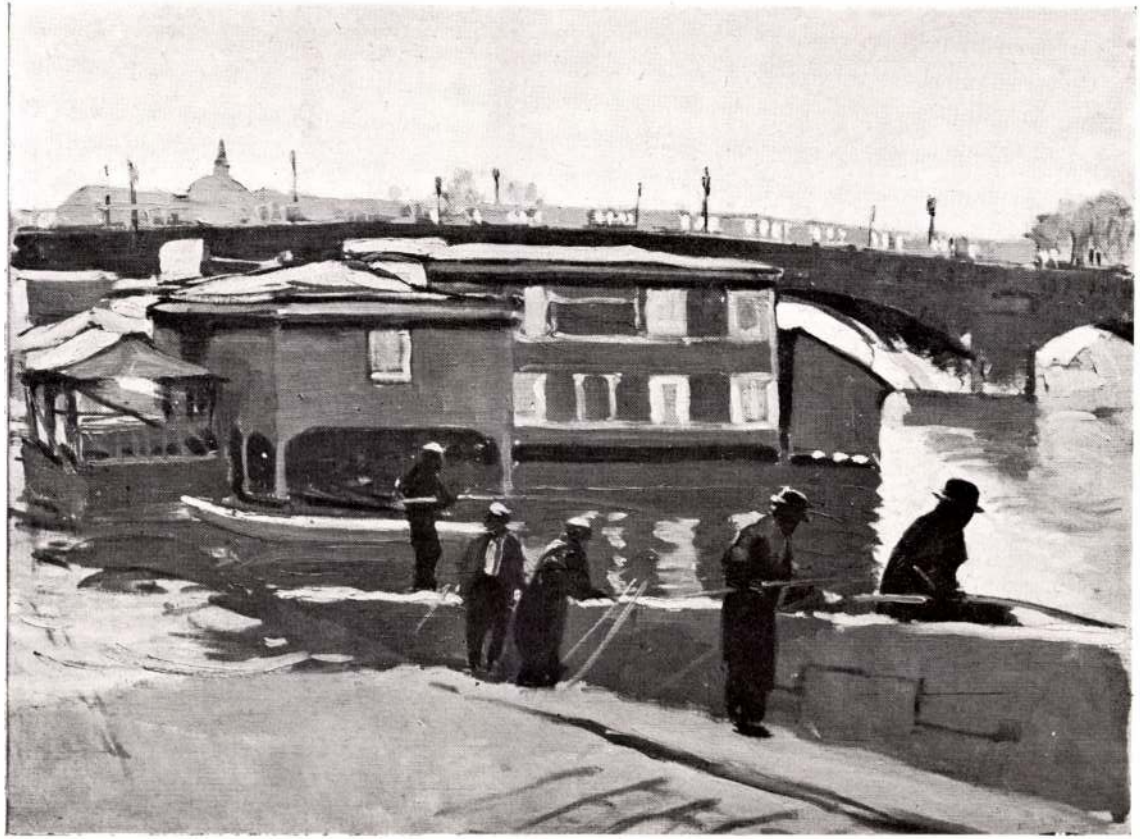

23) La pêche a la ligne sur les bords de la Seine

24) Le boulevard St-Germain

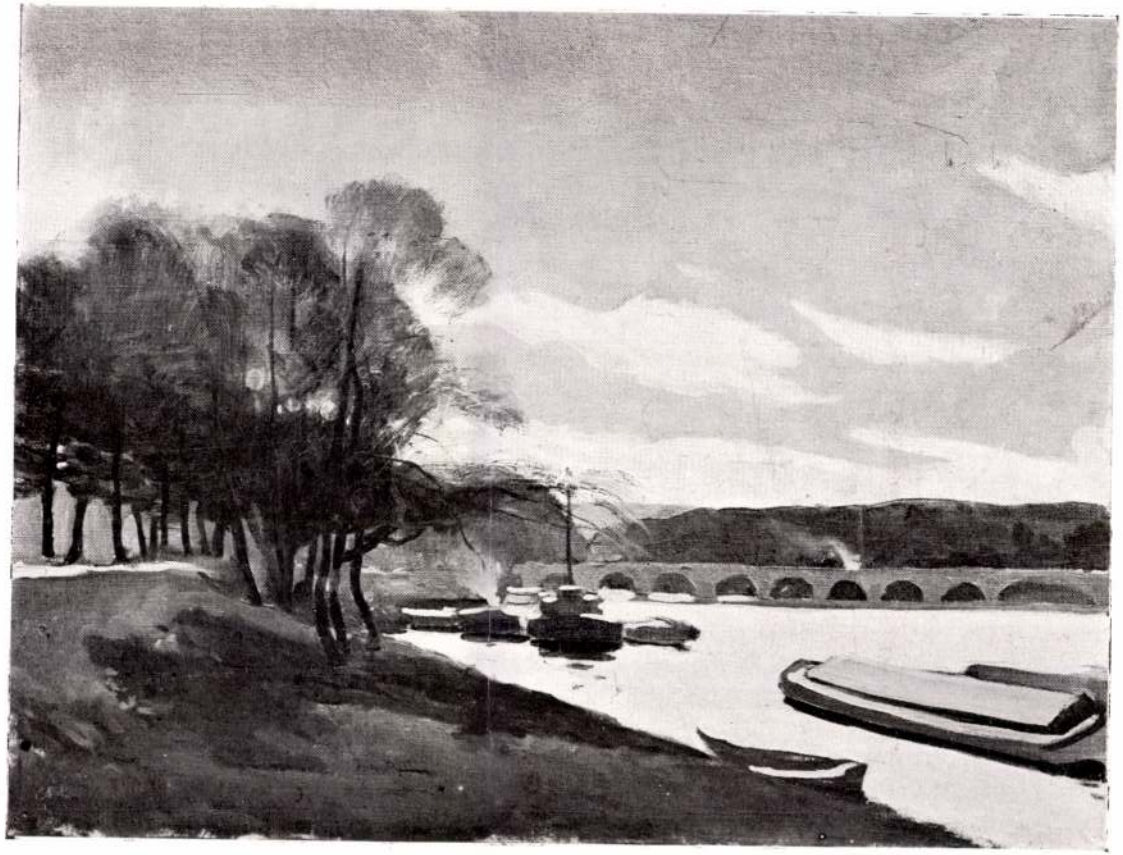

25) La Seine a St-Cloud

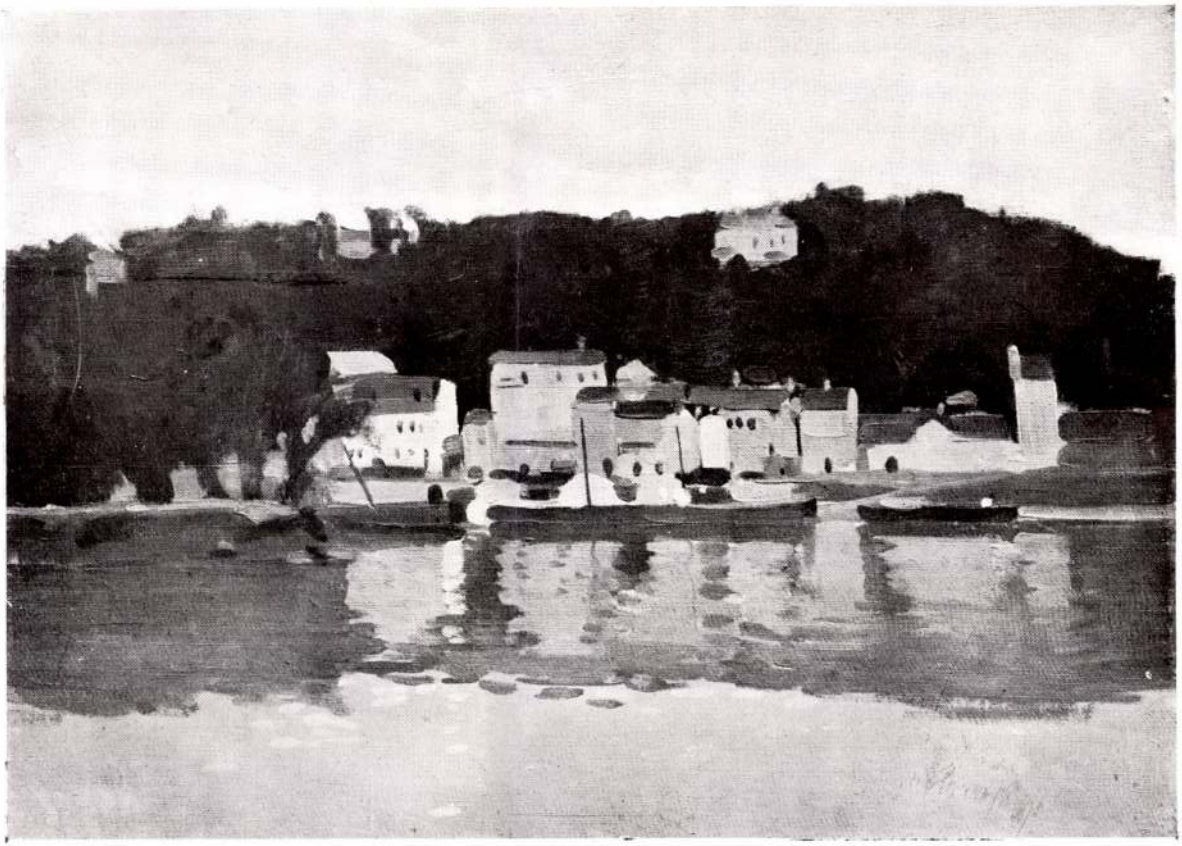

26) SÈVRES

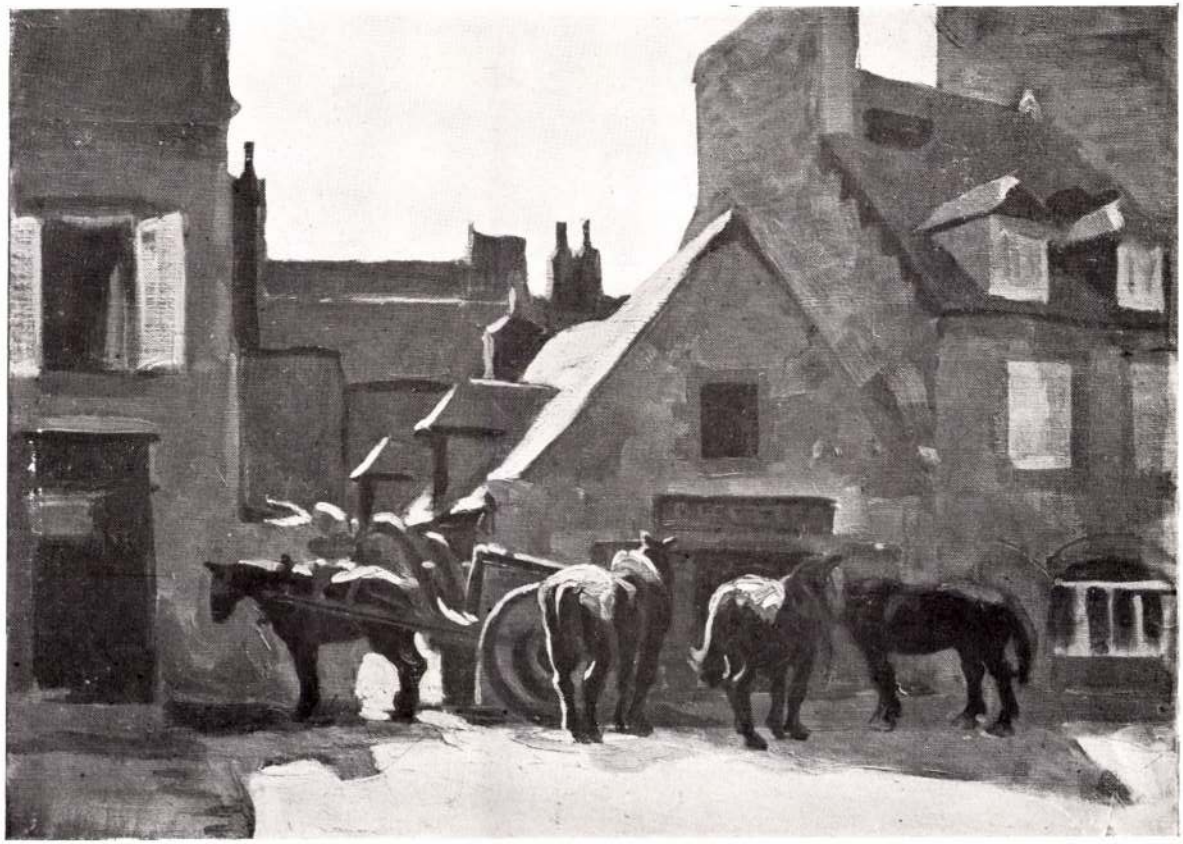

27) A la buvette a Camaret

28) NOTRE MAISON A VIROFLAY

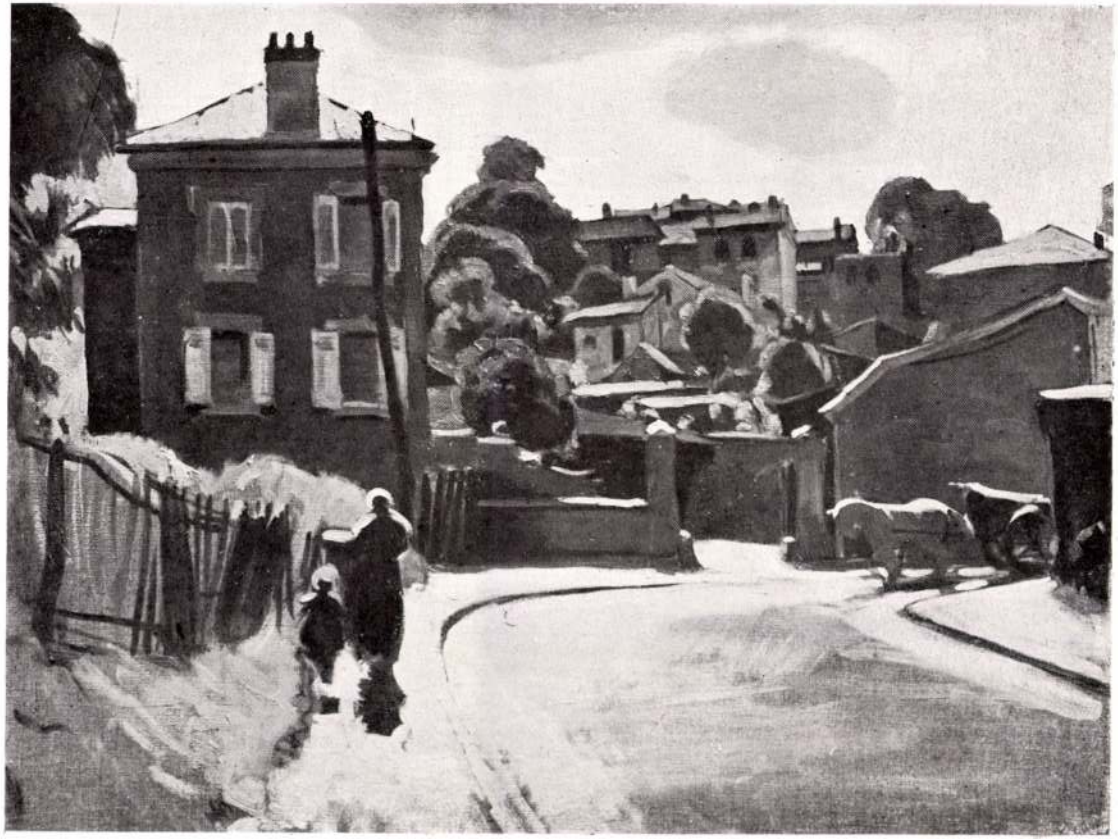

29) Valfleury

30) VIROFLAY

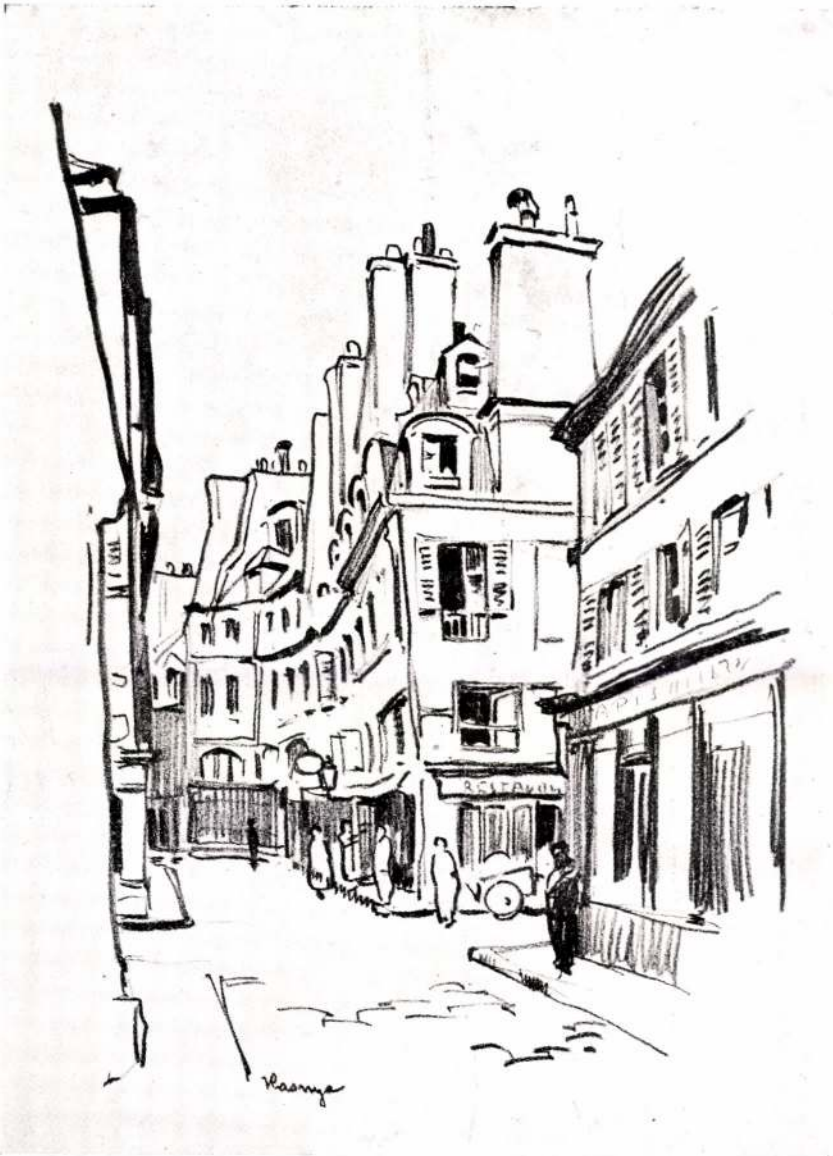

31) UN COIN DU VIEUX PARIS

32) CAMARET

33) Hotel de France

34) Les Tuileries

P2-

Kasnya Béla

1925 - ili paris, Éiatt,
Catalogusa.

Imp. Centrale Villette.
172, avenue Jean-Jaurès,
Paris (19e)

Kasp, C. G.

rečn.

lád.

Szinyei

Magyar Irók

XII. 873. h.

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST, VI., SZTÁLIN-ÚT 31

Dr. Szentiványi Gyula
professzor urnak

ott

Budapest XI.
Lágymányosi-ut 16

Kaspar Bartesch

Ötvös

1647. meghalt pestisben

BRASSO
RE. 20. l

MDK

Kaspar Franz Sambach, festöm.

az osztrák kutatás a székesfehérvári freskókat, éppen mint a freskófestésben főmüvét, az ö oeuvre-je számára könyvelte el.

/ V.Ö.4 C.v.Wurzbach: Biographisches Lexikon des Kaiserthums Österreich. XXVIII.köt. Wien. 1874. 172.s.k.l./

".. ist nicht von schreiender Farbe und ist doch ein Grosser Rechtschaffener Künstler." irta tanitványa Stefan Dorfmeister.

Kapossy János: A berdk menyeztefestés emlékei Székesfehérvárt.
Magyar Müvészet. 1930. 437-448.l.

KASPAR, Józef, pozsonyi pallér

J. K, Maurerpollier, 45 éves feleségi meghalt. (1843, 462 l)

—

J. Caspar, Maurergesell, 2 éves fia meghalt. (1847, 696 l)

—

Preuburger Zeitung
(Gunthon)

Rossi

Kasparíti
építőmester

Pester Lloyd 1867, XIV.évf. 242.sz.
idegen lista 5.o.

KASPAR, Laurenz, pozsonyi pallér

L.K., Maurerpallier, 3 éves lánya meghalt. (1812, 291 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

Oswald Kaspar

piarista barát eklektikus irányzata épletlhető
a kecskeméti templom homlokzat kiképzésénél.

Bibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 3-4 p.

2791

Kaspar Oswald

terve a kecskeméti templom felépítésére.

Reprodukció.

Gibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 3-4. p.

272 f

Oswald Kaspar

kezdeményezője másodlik fokozatként a magyarországi klasszicista stílusnak.

Bibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 3-4 p.

2811

Oswald Kaspar

szerzetesborát tervezte a Bercel, Berkenye, Veresegyháza, Kosd-i templomokat.

Bibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 3-4. p.

2761

Oswald Kaspar

id. Fischer Boldizsár /: Balthasar /- al
együtt került Kecskemétre

Bibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 3-4. p.

2801

KASPAR, Sebastian, pozsonyi festő

S.K. Mahler † 66 éves korában, Pozsony, 1811 junius 3. (1811, 613 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Kasper Sebestyén

MDK

A pesti Vigadó nagytermének mennyezetén dolgozott Kasper Sebestyén és Wagner József.
317.o. 65. jegyzet

ZADOR ANNA: POLLACK MIHÁLY. Bp. 1960.

M.D.K.

Kaspar Sebestyén, festő

1811-ben halt meg Pozsonyban 66 éves korában.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 175?-185? között
Művészettörténeti Értesítő, bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 22. old.

M.D.K.

Káspári

A párbajhős

karikatura, repr.

Pest megyei H irlap 1965. október 8. 5.1.

M.N.K.

Káspári

Légelhárítás

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1965. okt. 10. 11. 1.

Káspári

rajza

Pentmegyei Hírlap, 1967. ápr. 8. 5. o

Káspán

rajz

Pestmegyei Hírlap, 1967. ~~máj.~~ jún. 3. 5. o.

Káspári

rajza

Pestmegyei Hírlap. 1967. márc. 26. 11. o.

M.D.K.

Káspári

Diszlépés a Bundeswehrben ...

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1965. okt. 20. 2.1.

M.D.K.

Káspári

Az első lecke

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1965. okt. 19. 3.1.

Káspári András

Karikaturámat közli a lap

a 15. oldalon

Magyar Ifjúság 1969 december 31

Káspári ,akabné M.D.K.

Tvill.repr.

Ipari művészet Ep. 1960.

KASPER József

1938 tow új belső
burkolatra.
Őrkü, Kerektemplom

MUSz 1994/2. 22.

Kasper Marianna

grafikus

1915

Élünk 1930. 84. l.

rdult
~~[illegible]~~, díszes keretű tojásdad medaillonban.
aja kissé göndör, bajusza hosszú, szakálla
körül van csavatva s kabátjának legfelső
. Felirata a kép alatt:

os"

ek 18.3 : 13.8 cm.

3.
, életrajzai. Pest, Heckenast Gusztav 1858. v. Fuiet,

294/95 N° ~~[illegible]~~. 27.

Kaspiel Herman

festő

Szül. 1904-ben Trencsénben.

Bécsben és Prágában végezte az akadémiai tanulmányokat folytatott Németországban, Svájcban, Jugoszláviában és Magyarországban.

Főleg arcképeket fest.

Trencsénben működik.

Toman 285. l.

VÁRMEGYEI SZOCIOGRAFIÁ

SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA:
BUDAPEST, VIII, RÖKK SZILÁRD UCCA 16.

TELEFONSZÁMOK:
130—611 és 137—594.

POSTATAKARÉK
CSEKKSZLA. SZ: 47

Nagyságos

SZENTIVÁNYI GYULA dr. urnak,
a Müemlékek Országos Bizottságának titkára,

Budapest.

Kass Ede MDK

bronzérmet kapott

Magyar Iparmüvészet 1934. 72.o.

Kaas Ede MDK

bronzérmet kapott

A milanói Triennale díjai
Pesti Hirlap 1934. ápr. 1o.

Kass Ester, gyermekrajzoló

13 éves.

A vietnami gyermekköltő kötetének

címlapját rajzolta.

[Tran Dang Khoa: A sárga lepke]

— : A sárga lepke 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. nov. 23.

Kass András

iparmüvész Dobsinán

l.

Gömöry Dobsina

99. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

KECSKEMÉT

1470

Hő- és hangszigetelő téglából épülnek a „Thermosz" házak

35 gépgyári dolgozó saját házat épít

Kopogtatnak a főmérnöki iroda ajtaján. Egy maszatos arcú ember lép be. — Lajos bácsi, lesz a házépítésből valami?

A válasz megnyugtató. Ám egy félóra sem telik bele, egy másik ember nyit Szabó Lajos főmérnökre, és így szól: — Lajoskám, sikerül?

— Nyugodj meg, minden a legjobb kerékvágásban halad. Nem sokkal később egy nő, aztán újból egy férfi kérdezősködik a lakásépítés ügyében,

s így megy ez nap-nap után,

már legalább egy hónapja. Ugyanis ekkor született meg 35 ember közös gondolata, hogy kalákába állva felépítik egymás házát a Kaspé-féle szabadalom — Katona és Péter mérnökök terve — alapján.

Az ötletet Szabó Lajos ültette el a házat építő társaság tagjai között. Miből indult ki? — Ha úgy összefogunk, mint a munkában, lesz lakás is. — Kollektívan, — zakatolt visszatérő refrénként agyában a megoldás módja. Elutazott Salgótarjánba Mészáros Feri bácsival, s ott megnézték, miként készül salakbetontéglából a munkáslakóház.

Hosszú szemlélődés után megállapították: nem elég tökéletes. De Szabó Lajos főmérnök nem mondott le tervéről. Végülis Mikus Tibort küldte el tapasztalatcserére Csepelre, — nézze meg az előregyártott betonból készült házak építési metodikáját. Mikus Tibor el is ment, megnézte az építkezési módszert, aztán a minisztériumba sietett. Érdeklődött ott is, tudna-e segíteni rajtuk a munkáslakóház építkezése problémáinak megoldásában. Kapott is választ, meg nem is. Szórakozásból

az újságok lapozgatásába kezdett,

és a Népakaratban megtalálta a Kaspé-féle szabadalom rövid leírását.

Több se kellett neki. Azonnal a telefonhoz ugrott s hívta az »Agrótervet«. Megtalálta a szabadalom szerzőit, s eszmecserét folytatott velük. Nem sokkal később már Perbálon — Budapesttől 18 kilométerre — gyakorlatban vizsgálta meg a szabadalom előnyeit.

Két—három nap múltán 35 ember figyelt feszülten beszámolójára. Mit is mondott el Mikus Tibor?

— A tégla kohósalakból cement vagy mész hozzáadásával készül, hő- és hangszigetelő, közepén üreges. Egy tégla 40x20x20 centiméter, kilenc normál téglának felel meg. Egy salaktégla önerőből való előállítása helyben 88 fillér, raktárról szállítva 1,91 forint, szemben a kilenc tégla 4,14 forintos árával.

— És mennyi tégla kell egy házhoz? — kérdezték többen is.

— 4500. Egy ember géppel

egy nap 80—120 darab téglát

tud elkészíteni. Legérdekesebb az, hogy kötőanyag nem kell, mert a téglák hossz- és keresztirányban hornyoltak, egymásra illeszthetők, azaz mozaikszerűen egymásba kapcsolódnak. Minél tökéletesebb a terhelés, annál nagyobb a zárás.

— No és mennyibe kerül egy ház? — avatkoztak a beszédbe ismét igen sokan.

Előkerült a papír, melyről Mikus Tibor a következőket mondotta: — A mi számításunk szerint önerőből egy kétszobakonyhás, összkomfortos ház 47 ezer 700 forintba, ha szakmunkás végez mindent, akkor 66 200 forintba kerül. A tetőszerkezetet hulladék vasanyagból állítjuk össze.

Alig fejezte be szavait, már az újabb kérdés tódult a kíváncsiskodók szájára: — No és mennyi idő alatt készül el a ház?

— Ezt is el akartam mondani — kezdte Mikus Tibor, majd így folytatta: — A régebbi építési módszer szerint 3 és fél hónap kell a ház tető alá hozásához. A mi esetünkben a földmunkálatok után két és fél hét alatt kész a lakóház.

Helyeslő zúgás töltötte be a termet. És ekkor felvetődött a következő: — Hogyan tovább? — Erre Szabó Lajos válaszolt.

— Egy téglaprést szereztünk, melyért havi 375 forint díjat fizetünk. Bélaapátfalván is jártunk, és ott az elvtársak ingyen adják nekünk a kohósalakot.

— Most azt vizsgáljuk, melyik az előnyösebb: ott helyben gyártani a téglát s úgy elszállítani, vagy a salakot idehordatni? Egyébként Mikus Tibor pénteken Perbálra utazik, s megnézi most már a kész épületet, s utána hozzákezd 35 munkástársam a párt, a szakszervezet, a vállalatvezetés és a tanács segítségével új otthona felépítéséhez.

Mi csak annyit tennénk hozzá, hogy

a lakásprobléma megoldása

nemcsak Kecskeméten, hanem a megye többi városaiban is igen égető. A kollektív összefogás a Kecskeméti Gépgyárban már győzedelmeskedett. Vajon másutt nem lehetne-e ilyenformán megoldani a kérdést?

—Venesz—

KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ

Május 23-án, délután 3 órakor
Török Tamás:
»ESPERANZA«
dráma 3 felvonásban.
Petőfi ifjúsági bérlet.

Május 23-án, este fél 8 órakor
Török Tamás:
»ESPERANZA«
dráma 3 felvonásban.
Déryné bérlet és
8. számú szelvénybérlet

KECSKEMÉTI
KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ
VENDÉGJÁTÉKA A BAJAI
KÖZPONTI MOZIBAN.
Május 23-án, este 8 órakor
Kálmán:
»MARICA GRÓFNŐ«
nagyoperett.

Mozik Műsora

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 MAJ 29

PETŐFI NÉPE, Kalocsa és Vidéke

SPORT

Készülődnek a falusi Szpartakiád-versenyekre a bajai járásban

A bajai járás községeiben nagy örömet keltett, hogy az átszervezett MTSH ez évben is kiírta a Szpartadiád-versenyeket. Különösen nagy örömet keltett az a tény, hogy az idén a falusi fiatalok együtt versenyezhetnek, mivel nem lesz külön szakszervezeti Szpartakiád.

Külön megelégedésre szolgál, hogy az idén már a 15 évesek is részt vehetnek ezen a versenyen, és így az általános iskolából kikerülteknek nem kell egy évig várniok, hogy a falusi sportéletbe bekapcsolódhassanak.

A Szpartakiád-verseny kiírása után a múlt hó végén Baján a járás községeinek sportvezetőit, — az EPOSZ és a KISZ titkárait — Balazsits István sportfelügyelő és Ferenczi József EPOSZ-titkár tájékoztatták az idei versenyekről és átadták a sportvezetőknek a versenykiírást, továbbá a versenyek megrendezésének előkészítéséhez szükséges módszertani és gyakorlati útmutatásokat [illegible]

fő vett részt a községi versenyeken. Remélhetőleg a lemaradt községek példát vesznek az élenjáróktól s azok pedig, akik eddig már eredményesen működtek, még javítani fognak munkájukon, hogy tavalyi eredményeiket elérjék. Ehhez azonban szükséges, hogy az egyes községi szervezőbizottsági tagok, sportköri és ifjúsági vezetők még odaadóbban munkálkodjanak, mint eddig, mert csak ezáltal válnak a Szpartakiád-versenyek igazi falusi tömegversenyekké. Így fejlődik majd azután ki a minőség is, amellyel méltóan tudják majd képviselni községük és megyéjük színeit az országos versenyeken.

A bajai járásban a Szpartakiád-versenyek eredményes rendezése mellett tovább folyik a sportlétesítmények építése is. Nagybaracskán új sportpálya épült, amelynek a földmunkálatai és a füvesítése márcis megtörtént. Bátmonostoron a sportpályán öltözőt építenek. Felsőszentiványon is öltöző építését vették tervbe, amelynek a munkálatai rövidesen megindulnak. Ezekhez az építkezésekhez a helyi szervek minden támogatást megadtak, de maguk a sportolók és a sportszerető közönség társadalmi munkával is segédkezik. A bajai járásban a felszabadulás óta úgyszólván valamennyi községben épült valamilyen sportlétesítmény, s ez bizonyítja azt, hogy pártunk és kormányunk ezen a területen is milyen nagy segítséget adott a falusi sport felemelése érdekében.

*

Itt közöljük, hogy Balazsits István, városi és járási sportfelügyelő hivatalos idejét minden szerdán és szombaton 8—13 óráig tartja Baján, a járási tanács épületében, félemelet 12. sz.

ülődnek a félegyházi lvívók

Nánási Pál ismertette velem évi tervét:

— A bajnokság kezdetéig lelkiismeretesen készülök erre a fontos versenyre. Remélem, szép eredményt fogok elérni. Emellett természetesen legfőbb vágyam, hogy részt vehessek a külföldi portyán.

Erre Nánásinak meg is van az esélye.

A félegyházi ökölvívóknak minden reményük megvan a fejlődésre és sikerre. Most kaptak a honvédségtől kitűnő sportfelszerelést. Megfelelő az edzőtervük és kitűnő edzőjük is van. Lelkes szurkoló táborban sincs hiány, most már csak további lelkes munkára van szükség és a siker nem maradhat el.

Fiesor Sándor

6—7. fordulójának eredményei

háza—K. Előre 0:5 (0:3). Lajosmizse II.—Helvécia elm., KTE II.—K. Előre 2:1 (1:0), a Hetényegyháza—Ágasegyháza mérkőzés két pontját 0:0 gólaránnyal Hetényegyháza javára írták. Helvécia—Szank 2:3 (0:3), a Kecskeméti Építők II.—Lajosmizse II. mérkőzést közös megegyezéssel későbbre halasztották.

KISKŐRÖSI CSOPORT

A Kiskőrös—Tázlár mérkőzés két pontját 0:0 gólaránnyal Tázlár kapta. Akasztó—Tabdi 3:1 (1:1). Bócsa—Soltszentimre 0:3 (0:2). Csengőd—Kaskantyú 8:2 (5:1). Tázlár—Akasztó 0:1 (0:0). Tabdi—Bócsa 0:0. Kaskantyú—Kisk. Petőfi III. 2:2 (0:2). Soltszentimre—Csengőd 4:3 (2:2).

KISKUNFÉLEGYHÁZI CSOPORT

KTK II.—Alpár 0:6 (0:2). Kkfélegyházi Bányagépgyár—Lakitelek II. 11:0 (5:0) Kkfélegyházi Vasas-Építők II.—Jászszentlászló 3:3 (0:1), Bugac—Kunszállás 1:2 (0:1), Lakitelek II.—Bugac 4:1 (1:0), Kunszállás—Kkfélegyházi Vasas-Építők II. 4:3 (2:0), Alpár—Kkfélegyházi Bányagépgyár 1:0 (0:0), Jászszentl.—KTK II. mérkőzésen 3:3 állásnál a KTK II. levonult.

bajnokságok állása:

KECSKEMÉTI CSOPORT

1. KTE II.	7	4	2	1	11: 3	10
2. K. Előre	7	4	—	3	24:11	8
3. Szank	7	4	—	3	13:11	8
4. Hetényegyháza	7	4	—	3	5: 7	8
5. Lajosmizse II.	5	3	1	1	11: 5	7
6. K. Építők II.	6	3	1	2	15: 9	7
7. Helvécia	6	1	—	5	7:15	2
8. Ágasegyháza	7	1	—	6	2:22	2

A Lajosmizse II.—Hetényegyháza 0:0-ra végződött mérkőzés két pontját 0:0 gólaránnyal Hetényegyháza kapta.

KISKŐRÖSI CSOPORT

1. Csengőd	7	6	—	1	38: 6	12
2. Soltszentimre	6	6	—	—	17: 4	12
3. Akasztó	7	3	1	3	9:18	7
4. Tázlár	7	2	2	3	9:12	6
5. Kaskantyú	7	1	3	3	12:26	5
5. Bócsa	7	1	2	4	7:17	4
7. K. Petőfi III.	7	1	1	5	5: 3	3
8. Tabdi	6	—	3	3	4:13	3

KISKUNFÉLEGYHÁZI CSOPORT

1. Alpár	7	7	—	—	35: 2	14
2. F. Bányagépgyár	7	6	—	1	41: 2	12
3. Kunszállás	7	4	—	3	9:29	8
4. F. V.-Ép. II.	7	3	1	3	28:13	7
5. Jászszentlászló	6	3	1	2	10:17	7
6. KTK II.	6	2	—	4	11:16	4
7. Lakitelek II.	7	1	—	6	5:33	2
8. Bugac	7	—	—	7	3:30	0

1957. május 18-i állás.